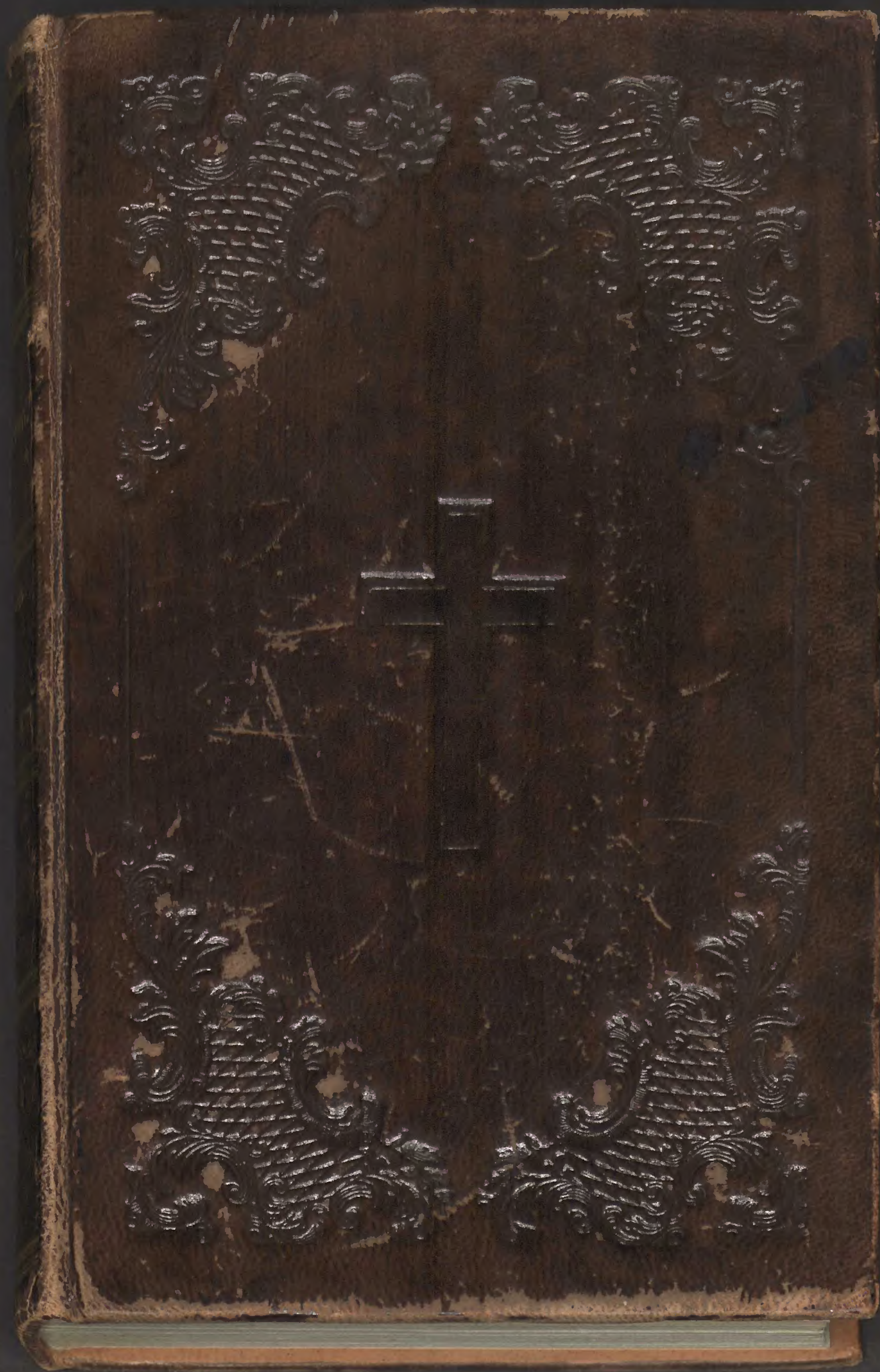

[illegible] of [illegible]
[illegible] of [illegible]
[illegible]
[illegible]

Liturgien

eller

Den Almindelige Bønnebog

og

Sacramenternes Administration

og andre

Kirkens Skikke og Ceremonier,

overeensstemmende med

Den Forenede Engelske og Irlandske Kirkes Brug,

tilligemed

Davids Psalmers Psalter,

trykt med de Skilletegn, hvorefter det skal synges eller siges i Kirkerne.

Og

Formular og Maade til at indsætte, ordinere og indvie Bisкopper, Præster og Diaconer.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Society for Promoting Christian Knowledge.

1849.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

Denne Bogs Indhold.

Fortale.

(A. D. 1661.)

Det har været den Engelske Kirkes Viisdom, bestandig siden sammes offentlige Liturgi blev affattet, at holde Middelvejen mellem de to Yderligheder: altfor stor Stivsindethed i at afvise, og altfor stor Redebonhed til at antage Afvigelser dersra. Thi, saasom paa den ene Side den almindelige Erfaring viser, at hvor Forandring er bleven foretagen i Ting, som med fuldt Overlæg havde været fastsatte (uden at nogen øjensynlig Nødvendighed fordrede en saadan Forandring) have derpaa fulgt adskillige Ulemper; og disse mange Gange flere og større end de Onder, man vilde raade Bod paa ved en slig Forandring: Saa paa den anden Side, da Gudsdyrkelsens særegne Former og de Skikke og Ceremonier, som det er bestemt, at derved skulle bruges, ere Ting, som i deres egen Natur ere ligegyldige og foranderlige, og erkjendte for at være det; er det kun billigt, at af vigtige og betydningsfulde Grunde, efter Tiders og Lejligheders forskjællige Trang, saadanne Forandringer og Omdannelser skulle deri foretages, som fra Tid til anden maatte eragtes fornødne eller gavnlige af dem, som dertil have Bemyndigelse. Følgeligen finde vi, at i adskillige Fyrsters Regjerings Tid, af velsignet Ihukommelse, siden Reformationen, Kirken har, naar retfærdige og vigtige Grunde have bevæget samme dertil, givet efter, for at gjøre saadanne Omdannelser i nogle Enkeltheder, som i Hines respective Tider bleve fundne hensigtsmæssige; dog saaledes, at Hoved-Organismen og sammes væsentlige Dele (saavel i Henseende til de fornemste Materialier som til disses Indretning og Ordning) ere bestandigen forblevne de samme indtil den Dag idag, og staae endnu faste og urokkelige, uagtet alle de forsængelige Forsøg og hæftige Angreb, som have været rettede derimod af saadanne Mænd, som ynde Forandring, og have altid lagt for Dagen en

større Agtelse for deres egne private Griller og Interesser, end for deres Pligt imod det Offentlige.

Ved hvilke utilbørlige Midler, og for hvilke ondskabsfulde Hensigter, Liturgiens Brug (skjønt paabudt ved Landets Love, og det Love, som endnu aldrig have været ophævede) blev, under de sidste ulykkelige Forvirringer tilsidesat, er alt for vel bekjendt for Verden, og vi ere ikke tilbøjelige til at gjenoplive Erindringen derom. Men da det, ved Hans Majestæts lykkelige Restauration, syntes rimeligt, at, iblandt andre Ting, ogsaa Brugen af Liturgien vilde selvfølgeligen vende tilbage (da samme aldrig havde været lovligen afskaffet) med mindre betimelige Midler bleve anvendte for at hindre det; saae de Mænd, som under den sidste usurperede Magt havde ladet det være deres Hoved-Opgave at gjøre Folket ugunstig stemt imod Liturgien, at det gjaldt deres Anseelse og Interesse (med mindre de frimodigt vilde bekjende deres Vildfarelse, hvilket saadanne Mænd vanskeligen formaaes til) af yderste Kræfter at forhindre sammes Gjenindførelse. I denne Hensigt bleve adskillige Flyveskrifter udgivne mod den Almindelige Bønne-Bog, og de gamle Indvendinger opstillede, med Tilføjelse af adskillige nye, foruden dem, som tilforn vare blevne fremsatte, for at forøge Antallet. Endeligen bleve indstændige Bønner indgivne til Hans Salvede Majestæt om at bemeldte Bog maatte blive underkastet et Gjennemsyn, og saadanne Forandringer gjorte deri og Tillæg dertil, som der maatte eragtes fornødne for ømme Samvittigheders Lettelse; hvilket Hans Majestæt, udaf hans fromme Tilbøjelighed til at tilfredsstille (saavidt som det billigen kunde ventes) alle sine Undersaatter, af hvilkesomhelst Troesmeninger de end maatte være, naadigen indvilgede.

I dette Gjennemsyn have vi stræbt at iagttage det samme Maadehold, som vi finde at have været brugt i lignende Tilfælde i forrige Tider. Og derfor have vi af de forskjællige Forandringer, som bleve os foreslagne, forkastet alle saadanne, som enten maatte have farlige Følger (i det de hemmeligen krænkede een eller anden velbefæstet Lære eller priisværdig Vedtægt i den Engelske Kirke eller endog i hele Christi Katholske Kirke) eller ogsaa slet ingen Følger, men vare aldeles betydningsløse og forfængelige. Men saadanne Forandringer, som bleve os opgivne (af hvilke Personer, under hvilke Paaskud, eller for hvilke Øjemed de end kunde være opgivne) og som forekom os paa nogen Maade fornødne eller gavnlige, have vi villigen og frit givet vort Samtykke til: ingenlunde

tvungne dertil ved stærke Beviser, som overtydede os om saadanne Forandringers Nødvendighed; Thi vi føle os i vor Overbeviisning fuldkommen forsikkrede (og vi erklære dette herved for Verden) at Bogen, saadan som den før var, stadfæstet ved Lov, ikke indeholder nogen Ting, som strider mod Guds Ord, eller sund Lære, eller Noget, som et gudeligt Menneske ikke kunde med god Samvittighed bruge eller underkaste sig, eller Noget, som ikke fuldkommen godt kan forsvares mod Enhversomhelst, som kunde gjøre Indvendinger derimod; dersom det vederfares en saadan retfærdig og gunstig Udtydning, som ifølge almindelig Billighed ethvert Menneske-Værk, især deleshed saadanne, som udgives af en bemyndiget Øvrighed, og selv den bedste Oversættelse af den hellige Skrift bør vederfares.

Vort Hovedøjemed altsaa i dette Foretagende var, ikke at begunstige dette eller hiint Parti i dets urimelige Fordringer; men at gjøre det, som vi efter bedste Indsigt ansaae for tjenligst for Freds og Enigheds Vedligeholdelse i Kirken, for at befordre Ærefrygt og opvække Gudsfrygt og Andagt i den offentlige Gudstjeneste, og for at afskjære dem enhver Lejlighed, som søge Lejlighed til Dadel og Kiv mod Kirkens Liturgi. Og hvad angaaer de forskjellige Afvigelser fra den ældre Bog, hvad enten ved Forandring, Tilsætning, eller paa andre Maader, saa være det nok at anføre i Almindelighed, At de fleste Forandringer bleve gjorte, enten for det første, for at forskaffe dem, som skulle forestaae nogen Deel af Gudstjenesten en bedre Vejledning; hvilket fornemmelig er skeet ved Kalenderne og Rubrikkerne; Eller, for det andet, for at udtrykke paa mere passende Maade visse forældede Ord og Talemaader ved Ord, som bedre stemmede overeens med nærværende Tiders Sprog, og for tydeligere at forklare visse andre Ord og Talemaader, hvis Mening enten var tvivlsom, eller som vare udsatte for at mistydes; Eller for det tredje for at forbedre Oversættelsen af saadanne Afsnit af den Hellige Skrift, som ere indførte i Liturgien; hvilke i Epistlerne og Evangelierne i Særdeleshed, og paa adskillige andre Steder det nu er paabudt at læse efter den sidste Oversættelse. Ogsaa blev det anseet for passende, at nogle Bønner og Takkebønner, affattede for særegne Lejligheder skulde tilføjes paa vedbørlige Steder; især deleshed for Søfarende, tilligemed en Daabsformular for dem, som ere af modnere Alder; hvilken, skjønt ikke saa nødvendig, da den ældre Bog blev affattet, dog ved Anabaptismens Tilvæxt, formedelst den Tøjlesløshed, som i senere Tider har indsneget sig iblandt os, er nu bleven nød-

vendig, og kan altid være nyttig for at døbe de Indfødte i vore Kolonier, og andre, som omvendes til Troen. Dersom nogen Mand, som maatte ønske en mere detailleret Efterretning om de forskjællige Forandringer i nogen Deel af Liturgien, vil gjøre sig den Umage at sammenligne nærværende Bog med den forrige; tvivle vi ikke om, at Grunden til Forandringen vil letteligen kunne bemærkes.

Og da vi saaledes have stræbt at opfylde vore Pligter i denne vigtige Sag, som for Guds Aasyn, og at bevise vor Oprigtighed deri (for saa vidt det stod til os) for alle Menneskers Samvittigheder; skjønt vi vide, at det er umueligt (med saadan en Forskjællighed af Opfatninger, Luner og Interesser, som der findes i Verden) at behage alle; og vi ikke kunne vænte, at Mænd af oprørske, vrantne og forkeerte Gemytter skulde være tilfreds med nogen Ting, som der kan udrettes i dette Fag af nogen anden end dem selv: Saa nære vi dog det trøstende Haab, at det som her fremlægges, og er med megen Flid blevet undersøgt og bifaldt af begge Provindsers Convocationer, vil ogsaa blive modtaget og bifaldt af alle tænksomme, fredelskende og virkelig samvittighedsfulde Sønner af den Engelske Kirke.

Betræffende Kirkens Gudstjeneste.

(A. D. 1548.)

Der var aldrig nogen Ting ved menneskelig Forstand saa vel udtænkt, eller sikkert befæstet, at den jo i Tiden fordærvedes: Som dette, iblandt andre Ting, klarligen viser sig i Kirkens Almindelige Bønner, som sædvanlig kaldes Gudstjeneste. Dersom nogen vilde efterspore hos de gamle Kirkefædre sammes Oprindelse og Grund, vil han finde, at den kun blev stiftet i et godt Øjemed og for Gudsfrygts Befordring. Thi de ordnede Sagen saaledes, at hele Bibelen (eller i det mindste den største Deel af samme) skulde oplæses een Gang om Aaret; tilsigtende derved, at Kleriset, og især de, som forrettede Gudstjenesten i Menigheden, skulde (ved ofte at læse og tænke over Guds Ord) baade selv opvækkes til Gudelighed, og blive bedre satte istand til at formane andre ved sund Lære og gjendrive dem, som vare Sandhedens Modstandere; og fremdeles, at Folket (ved daglig at høre den hellige Skrift læst i Kirken) maatte bestandigen gjøre større og større Fremskridt i Guds Kundskab, og desto mere opflammes af Kjærlighed til hans sande Religion.

Men for mange Aar siden er denne de gamle Fædres skjønne og sømmelige Orden saaledes forandret, brudt og forsømt, ved Indblanding af uvisse Sagn og Legender, med en Mængde Responsorier, Vers, unyttige Gjentagelser, Erindringsfester og Synodal-Canoner, at sædvanlig naar en Bog af Bibelen blev begyndt, efter tre eller fire Kapitler vare oplæste, forbleve alle de andre ulæste. Og paa denne Maade blev Esaias begyndt i Advent, og Genesis Bogen paa Septuagesima Søndagen; men de bleve kun paabegyndte, og aldrig gjennemlæste. Paa lignende Maade bleve andre Bøger af den hellige Skrift behandlede. Og desuden, hvor St. Paulus vilde have et saadant Sprog talt til Folket i Kirken, som

det kunde forstaa og have Nytte af at høre; Har Gudstjenesten i denne Englands Kirke nu i mange Aar været læst for Folket paa Latin, som det ikke forstaaer; saa at det har hørt kun med Ørene, uden at dets Hjærte, Aand eller Sind derved er blevet opbygget. Endvidere, uagtet de gamle Fædre have deelt Psalmerne i syv Afsnit, hvoraf hvert især kaldtes en Nocturne; Saa ere i den senere Tid nogle af dem blevne læste daglig, og de øvrige ganske forbigaaede. Desuden Antallet og Vanskeligheden af de Regler, som kaldtes Piæ, og de mangfoldige Forandringer i Gudstjenesten, foraarsagede, at den blotte Bladen i Bogen blev en saa vanskelig og forviklet Sag, at det mangengang var et større Arbejde at udfinde, hvad der skulde læses, end at læse det, naar man havde fundet det.

I Betragtning altsaa af disse Ulemper, saa udgives herved et Ritual, hvorved samme skulle afhjælpes. Og for at gjøre denne Sag lettere, har man her for dette Ojemed affattet en Kalender, som er simpel og let at forstaae; hvor (saameget som muligt) den hellige Skrifts Læsning er saaledes indrettet, at alting gaaer frem efter en Orden, uden at sønderlemme det ene Afsnit fra det andet. Af denne Aarsag ere Anthemer, Responsorier, Invitatorier, og saadanne Ting, som afbrød Skriftlæsningen i Sammenhæng, afskaffede.

Dog, efterdi det er umuligt at undgaa, og der nødvendigviis maa være nogle Regler, saa ere og her visse Regler fremsatte; hvilke, ligesom de ere faa i Antal, saa ere de og simple og lette at forstaa. Saa at man her finder et Ritual for Bøn og for den hellige Skrifts Læsning, som meget stemmer overeens med de gamle Fædres Sind og Hensigt, og er en heel Deel mere nyttigt og beqvemt, end det som i senere Tid er blevet brugt. Det er mere nyttigt, fordi her ere udeladte mange Ting, hvoraf nogle vare usande, nogle uvisse, nogle forfængelige og overtroiske; og intet er paabudt at læses uden det rene sande Guds Ord, de hellige Skrifter, eller det, som stemmer overeens dermed; og det i et saadant Sprog og Orden, som er den letteste og simpleste saavel for Forelæseres som Tilhøreres Forstand. Det er ogsaa mere beqvemt, baade formedelst sin Korthed, og formedelst Ritualets Simpelhed, og fordi Reglerne ere faa og lette.

Og da der hidtil har hersket stor Forskjællighed i Læsning og Sang i Kirkerne i dette Rige; i det nogle fulgte Salisburys Skik,

nogle Herefords Skik, og nogle Bangors Skik, nogle Yorks, andre Lincolns; saa skal nu efter denne Tid hele Riget kun følge een Skik.

Og efterdi at Intet kan blive saa tydeligen fremstillet, at jo Tvivl kunne opstaa ved Brug og Udøvelse; saa for at bilægge al saadan Forskjællighed (dersom nogen saadan finder Sted) og for at hæve alle Tvivl, angaaende Maaden, hvorpaa de Ting, som indeholdes i denne Bog skulle forstaaes, gjøres og udføres; skulle de Personer, som saaledes tvivle, eller opfatte nogen Ting paa en forskjællig Maade, alle Tider tage deres Tilflugt til Stiftets Biskop, som efter Godtbefindende skal træffe Midler til at berolige og bilægge samme; forudsat at han ikke befaler Noget, som strider imod nogen Ting, der indeholdes i denne Bog. Og dersom Stiftets Biskop skulde tvivle, kan han sende til Erkebiskoppen for Sagens Afgjørelse.

Skjøndt det er befalet, at alting skal læses og synges i Kirken i det Engelske Sprog, i den Hensigt at Menigheden kan blive opbygget derved; saa menes dog ikke, at naar Folk læse Morgen- og Aften-Bøn privat, de jo kunne læse den i ethvertsomhelst Sprog, som de selv forstaae.

Og alle Præster og Diaconer skulle daglig læse Morgen- og Aften-Bønnen enten privat eller offentlig, naar de ikke hindres ved Sygdom eller en eller anden trængende Aarsag.

Og Sjælesørgeren, som forretter Embede i enhversomhelst Sognekirke eller Kapel, skal, naar han er hjemme, og ikke paa anden Maade har gyldigt Forfald, læse samme i Sognekirken eller Kapellet, hvor han forretter Embede, og skal han lade en Klokke ringe dertil en passende Tid før han begynder, for at Folket kan komme at høre Guds Ord, og bede med ham.

Om Ceremonier,

hvorfor nogle ere ophævede, og andre bibeholdte.

(A. D. 1548)

Af saadanne Ceremonier, som bruges i Kirken og have deres Oprindelse fra menneskelig Stiftelse, vare nogle i Begyndelsen udtænkte i en gudelig Hensigt og Øjemed, og forvandledes dog tilsidst til Forfængelighed og Overtro; nogle trængte ind i Kirken ved ubesindig Andagt, og saadan Iver som var uden Kundskab; og fordi man saae igjennnem Fingre med dem i Begyndelsen, saa voxte de daglig op til større og større Misbrug, og fortjene saadanne, ikke blot for deres Unyttighed, men ogsaa fordi de have meget forblindet Folket, og fordunklet Guds Herlighed, at bortskjæres, og ganske at forkastes; andre gives der, som, skjønt de ere blevne udtænkte af Mennesker, man dog har fundet for godt at bibeholde endnu, saavel for en sømmelig Ordens Skyld i Kirken (for hvilken de først bleve indførte), som fordi de bidrage til Opbyggelse, hvortil alting, som foretages i Kirken (efter Apostelens Lære) burde henføres.

Og skjønt en Ceremonies Overholdelse eller Udeladelse, i og for sig selv betragtet, er kun en ringe Ting; saa er dog en forsætlig og foragtelig Overtrædelse og Brud af almindelig Orden og Disciplin ingen ringe Forseelse i Guds Øjne. Lad alting blive gjort iblandt Eder, siger Sanct Paulus, i en sømmelig og tilbørlig Orden: Bestemmelsen af en saadan Orden tilkommer ikke private Mænd; derfor burde ingen Mand paatage sig, eller fordriste sig til, at bestemme eller forandre nogen offentlig eller almindelig Orden i Christi Kirke, med mindre han er lovligen kaldt og bemyndiget dertil.

Og da, i denne vor Tid, Menneskenes Sind ere saa forskjællige, at nogle gjøre sig en stor Samvittigheds Sag af at afvige i noget Stykke, selv fra den mindste af deres Ceremonier, i den Grad ere de deres gamle Vaner hengivne; og atter paa den anden Side ere andre saa nyhedssyge, at de ville fornye alle Ting, og saa foragte det gamle, at Intet vil behage dem, uden det er nyt:

saa ansaae man for gavnligt, ikke saameget at tage Hensyn til hvorledes man kunde behage og tilfredsstille nogen af disse Partier, som hvorledes man kunde behage Gud, og gavne dem begge. Og dog paa det, at ikke nogen Mand skulde forarges, som kunde tilfredsstilles ved gode Grunde, saa angives her visse Aarsager, hvorfor nogle af de sædvanlige Ceremonier ere afskaffede, og andre endnu opbevarede og bibeholdte.

Nogle ere afskaffede, fordi deres store Overflod og Mængde havde saaledes tiltaget i de senere Tider, at de vare blevne til en utaalelig Byrde; hvorover Sanct Augustinus i sin Tid klagede, at de vare voxede til et saadant Antal, at det Christne Folks Tilstand var i den Henseende bleven værre end Jødernes var. Og han raadede til at borttage dette Aag og Byrde, eftersom Tid kunde vindes til at gjøre det i al Stilhed. Men hvad vilde Sanct Augustinus have sagt, hvis han havde seet de Ceremonier, som i de senere Tider ere blevne brugte iblandt os; hvormed Mængden af dem, som brugtes i hans Tid, ikke kunde sammenlignes? Denne vor overdrevne Mængde af Ceremonier var saa stor, og mange af dem saa dunkle, at de snarere forvirrede og fordunklede, end forklarede og fremstillede Christi Velgjerninger mod os. Og desuden, Christi Evangelium er ikke en Ceremonie-Lov (som meget af Mosis Lov var), men det er en Religion for at tjene Gud, ikke i Bogstavens eller Skyggens Trældom, men i Aandens Frihed; og det lader sig nøje med saadanne Ceremonier alene, som bidrage til en sømmelig Orden og gudelig Disciplin, og saadanne, som ere skikkede til at opvække Menneskets sløve Sind til at komme ihu sin Pligt mod Gud ved en eller anden mærkelig og særegen Antydning, hvorved han kunde opbygges. End videre, den vigtigste Grund for visse Ceremoniers Ophævelse var, At de bleve i den Grad misbrugte, deels ved de Udannedes og Ulærdes overtroiske Blindhed, deels ved deres umættelige Gjerrighed, som søgte mere deres egen Fordeel end Guds Ære, at Misbrugene ikke vel kunde afskaffes, saa længe Anledningen til dem bibeholdtes.

Men hvad nu de Personer angaaer, som muligen forarges derved, at nogle af de gamle Ceremonier endnu ere bibeholdte: Dersom de overveje, at uden nogle Ceremonier er det ikke muligt at vedligeholde nogen Orden eller stille Disciplin i Kirken, saa vil de letteligt opdage en billig Grund til at forandre deres Dom. Og hvis de gjøre meget Væsen deraf, at nogle af de gamle ere

opbevarede, og vilde heller have, at alle skulde opfindes nye; saa kunne saadanne Mænd, i det de tilstaa, at det er passende, at nogle Ceremonier skulle bruges, sikkerligen hvor de gamle vel kunne bruges, ikke der fornuftigviis forkaste dem blot for deres Alder, uden at røbe deres egen Daarskab. Thi i et saadant Tilfælde burde de snarere nære Ærbødighed for dem for deres Ældes Skyld, dersom de ellers ville lægge for Dagen, at de mere stræbe efter Eenhed og Eendrægtighed, end efter Forandring og Nyheds Væsen, hvilket (saavidt det lader sig forene med en sand Fremstilling af Christi Religion) altid bør undgaaes. Endvidere, saadanne ville ikke have nogen gyldig Grund til at forarges over de opbevarede Ceremonier. Thi ligesom de ere afskaffede, som meest bleve misbrugte og bebyrdede Menneskenes Samvittigheder uden Aarsag; saa ere og de andre overblevne bibeholdte for Disciplin og Orden, hvilke (naar dertil haves gyldig Aarsag) kunne omdannes og forandres, og skulle altsaa ikke agtes lige med Guds Lov. Og fremdeles ere de hverken dunkle eller tomme Ceremonier, men de ere saaledes fremstillede, at hver Mand kan forstaa hvad der menes med dem, og til hvilken Nytte de ere. Saa at det er ikke rimeligt, at de i den tilkommende Tid vil blive misbrugte, som de andre have været. Og i disse vore Foretagender fordømme vi ikke nogen andre Nationer, ej heller foreskrive vi noget undtagen blot for vore egne Folk: Thi vi finde det passende, at hvert Land skal bruge saadanne Ceremonier, som det finder bedst til at befordre Guds Hæder og Ære og til at lede Folket til det fuldkomneste og gudeligste Levnet, uden Vildfarelse og Overtro; og at det afskaffer andre Ting, som det Tid efter anden bemærker, at blive meest misbrugte, saasom i menneskelige Forskrifter saadant ofte skeer i forskjællige Lande paa forskjællig Maade.

Den Orden, hvorefter det er befalet at læse Psalteret.

Psalteret skal læses igjennem een Gang hver Maaned, som det er bestemt udi samme, baade for Morgen- og Aften-Bøn. Men i Februar skal det læses kun til den otte og tyvende eller ni og tyvende Dag i Maaneden.

Og da Januar, Marts, Maj, Julius, August, October og December, have een og tredive Dage hver; saa forordnes, at de samme Psalmer skulle læses den sidste Dag af bemeldte Maaneder, som der bleve læste den foregaaende Dag: Saa at Psalteret kan begyndes igjen den første Dag af den næst paafølgende Maaned.

Og efterdi den 119de Psalme er deelt i to og tyve Affsnit, og er altfor lang til at læse paa een Gang; saa forordnes at paa een Gang skal ikke læses mere end fire eller fem af bemeldte Affsnit

Og ved Slutningen af hver Psalme, og af hvert saadant Affsnit af den 119de Psalme, skal gjentages denne Hymne,

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være i Evighed. Amen.

Mærk. At Psalteret følger Hebræernes Inddeling.

Den Orden, hvorefter det er befalet, at den hellige Skrift skal læses.

Det Gamle Testamente er bestemt for den første Lectie i Morgen- og Aften-Bøn: saa at den største Deel deraf vil blive læst een Gang hvert Aar, som det bestemmes i Kalenderen.

Det Nye Testamente er bestemt for den anden Lectie i Morgen- og Aften-Bøn, og skal regelmæssigt oplæses tre Gange hvert Aar, foruden Epistlerne og Evangelierne; med Undtagelse af Aabenbarings-Bogen, udaf hvilken der kun ere bestemte visse Særegne Lectier paa adskillige Festdage.

Og for at vide hvilke Lectier, der skulle læses hver Dag, skal man efterse Maaneds-Dagen i efterfølgende Kalender, og vil man der finde de Kapitler, som skulle læses som Lectier baade i Morgen- og Aften-Bøn; kun med Undtagelse af de Bevægelige Festdage, som ikke staae i Kalenderen, og de Ubevægelige, hvor Pladsen staaer øde i Lectiernes Kolonne; de Særegne Lectier for alle disse findes i de Særegne Lectiers Tabel.

Mærk, At naarsomhelst Særegne Psalmer eller Lectier ere bestemte, da skulle de i den sædvanlige Følge bestemte Psalmer og Lectier i Psalteret og Kalenderen (hvis de ere forskjællige) for den Gang udelades.

Mærk ogsaa, At Collecten, Epistelen og Evangeliet, som ere bestemte for Søndagen skulle gjælde for hele den følgende Uge, hvor det ikke er anderledes bestemt i denne Bog.

Særegne Lectier

Som skulle læses i Morgen- og Aften-Bønnen paa Søndagene og andre Festdage hele Aaret igjennem.

Særegne Lectier for Søndage.

	Fropnædiken.	Aftensang.
Søndage i Advent.		
Den Første . . .	Es. 1.	Es. 2
Anden . . .	— 5	— 24
Tredje . . .	— 25	— 26
Fjerde . . .	— 30	— 32
Søndage efter Juul.		
Den Første . . .	Es. 37	Es. 38
Anden . . .	— 41	— 43
Søndage efter Epiphanien.		
Den Første . . .	Es. 44	Es. 46
Anden . . .	— 51	— 53
Tredje . . .	— 55	— 56
Fjerde . . .	— 57	— 58
Femte . . .	— 59	— 64
Sjette . . .	65	— 66
Septuagesima.	1 Mos. 1	1 Mos. 2
Sexagesima.	— 3	— 6
Quinquagesima	9 til v. 20	— 12
Faste.		
Første Søndag.	19 til v. 30	1 Mos. 22
Anden	—— 27	— 34
Tredje	—— 39	— 42
Fjerde	—— 43	— 45
Femte	2 Mos. 3	2 Mos. 5
Sjette: —		— 10
Første Lectie . .	— 9	Ebr. 5 til v. 11.
Anden Lectie . .	Matth. 26	
Paaske Dag.		
Første Lectie . .	2 Mos. 12	2 Mos. 14
Anden Lectie . .	Rom. 6.	Ap.G. 2 v.22
Søndage efter Paaske.		
Den Første . . .	4 Mos. 16	4 Mos. 22
Anden . . .	23, 24.	— 25

	Fropnædiken.	Aftensang.
Søndage efter Paaske.		
Tredje . . .	5 Mos. 4	5 Mos. 5
Fjerde . . .	— 6	— 7
Femte . . .	— 8	— 9
Søndagen efter Chr. Himf. Dag	5 Mos. 12	5 Mos. 13
Pintse Søndag.		
Første Lectie . .	16 til v. 18	Es. 11
Anden Lectie . .	Ap.G.10v.34	Ap. G. 19 til v. 21.
Trinitatis Sd.		
Første Lectie . .	1 Mos. 1	1 Mos. 18
Anden Lectie . .	Matth. 3	1 Joh. 5
Søndage efter Trinitatis.		
Første	Jos. 10	Jos. 23
Anden	Dom 4	Dom. 5
Tredje	1 Sam. 2	1 Sam. 3
Fjerde	— 12	— 13
Femte	— 15	— 17
Sjette	2 Sam. 12	2 Sam. 19
Syvende	— 21	— 24
Ottende	1 Kong. 13	1 Kong. 17
Niende	— 18	— 19
Tiende	— 21	— 22
Ellevte	2 Kong. 5	2 Kong. 9
Tolvte	— 10	— 18
Trettende	— 19	— 23
Fjortende	Jer. 5	Jer. 22
Femtende	— 35	— 36
Sextende	Ezech. 2	Ezech. 13
Syttende	— 14	— 18
Attende	— 20	— 24
Nittende	Dan. 3	Dan. 6
Tyvende	Joel 2	Micha 6
Een og Tyvende.	Habak. 2	Ords. 1
To og Tyvende.	Ords. 2	— 3
Tre og Tyvende.	— 1	— 12
Fire og Tyvende.	— 13	— 14
Fem og Tyvende.	— 15	— 16
Sex og Tyvende.	— 17	— 19

Særegne Lectier for Festdage.

	Fropnædiken.	Aftensang.
St. Andreas .	Ords. 20	Ords. 21
St. Thomas .	— 17	— 21
Christi Fødsel.		
Første Lectie.	Es. 9 til v. 8	Es. 7 v. 10-17
Anden Lectie.	Luc. 2 til v. 15	Tit. 3 v. 4-9
St. Stephan.		
Første Lectie . .	Ords. 28	Præd. 4
Anden Lectie . .	Ap. G. 6 v. 8 og c. 7 til v. 30	Ap.G. 7 v.30 til v. 55
St. Joh. Evan.		
Første Lectie . .	Præd. 5	Præd. 6
Anden Lectie . .	Aab. 1	Aab. 22

Særegne Lectier for Festdage.

	Froprædiken.	Aftensang.
Børnedag. . .	Jer. 31 til v. 18.	Viisd. 1
Chr. Omskjær.		
Første Lectie . .	1 Mos. 17	5 Mos. 10 v. 12
Anden Lectie . .	Rom. 2	Coloss. 2
Epiphanien.		
Første Lectie . .	Es. 60	Es. 49
Anden Lectie . .	Luc. 3 til v. 23	Job. 2 til v. 12.
St. Pauli Omvendelse.		
Første Lectie . .	Viisd. 5	Viisd. 6
Anden Lectie . .	Ap. G. 22 til v. 22	Ap. G. 26
Jomfru Mariæ Renselse.	Viisd. 9	Viisd. 12
St. Matthias.	— 19	Jes. Sir. 1
Vor Frue Bebudelse.	Jes. Sir. 2	Jes. Sir. 3
Onsdag før Paaske.		
Første Lectie . .	Hoseas 13	Hoseas 14
Anden Lectie . .	Joh. 11 v. 45	
Torsdag før Paaske.		
Første Lectie . .	Dan. 9	Jer. 31
Anden Lectie . .	John 13	
Langfredag.	[v. 20	
Første Lectie . .	1 Mos. 22 til	Es. 53
Anden Lectie . .	Joh. 18	1 Petr. 2
Paaske Aften.		
Første Lectie . .	Zach. 9	2 Mos. 13
Anden Lectie . .	Luc. 23 v. 50	Ebr. 4
Mandagen i Paaske Ugen.		
Første Lectie . .	2 Mos. 16	2 Mos. 17
Anden Lectie . .	Matth. 28	Ap. G. 3
Tirsdagen i Paaske Ugen.		
Første Lectie . .	2 Mos. 20	2 Mos. 32
Anden Lectie . .	Luc. 24 til v. 13	1 Cor. 15
St. Markus .	Jes. Sir. 4	Jes. Sir. 5
St. Philip og St. Jacob . .		
Første Lectie . .	Jes. Sir. 7	— 9
Anden Lectie . .	Joh. 1 v. 43	
Chr. Himf. Dag		
Første Lectie . .	5 Mos. 10	2 Kong. 2
Anden Lectie . .	Luc. 24 v. 44	Eph. 4 til v. 17
Mandagen i Pintse Ugen.	[v. 10	[v. 16 til v. 30
Første Lectie . .	1 Mos. 11 til	4 Mos. 11
Anden Lectie . .	1 Cor. 12	1 Cor. 14 til v. 26
Tirsdagen i Pintse Ugen.		
Første Lectie . .	1 Sam 19 v. 18	5 Mos. 30
Anden Lectie . .	1 Thess. 5 v. 12 til v. 24	1 Joh. 4 til v. 14
St. Barnabas.		
Første Lectie . .	Jes. Sir. 10	Jes. Sir. 12
Anden Lectie . .	Ap. G. 14	Ap. G. 15 til v. 36
St. Joh. Døb.		
Første Lectie . .	Malach. 3	Malach. 4
Anden Lectie . .	Matth. 3	Matth. 14 til v. 13
St. Peder.		
Første Lectie . .	Jes. Sir. 15	Jes. Sir. 19
Anden Lectie . .	Ap. G. 3	Ap. G. 4
St. Jacob . .	Jes. Sir. 21	Jes. Sir. 22
St. Bartholom.	— 24	— 29
St. Matthæus	— 35	— 38
St. Michael.		
Første Lectie . .	1 Mos. 32	Dan. 10 v. 5
Anden Lectie . .	Ap. G. 12 til v. 20	Judæ v. 6 til v. 16
St. Lucas . .	Jes. Sir. 51	Job 1
St. Simon og St. Judas.	Job 24, 25	Job 42
Alle Helgens D.	[v. 10	[v. 17
Første Lectie . .	Viisd. 3 til	Viisd. 5 til
Anden Lectie . .	Ebr. 11 v. 33 & c. 12 til v. 7	Aab. 19 til v. 17

Særegne Psalmer paa visse Dage.

	Froprædiken.	Aftensang.
Jule Dag . .	Ps. 19	Ps. 89
. . . .	— 45	— 110
. . . .	— 85	— 132
Aske Onsdag .	Ps. 6	— 102
. . . .	— 32	— 130
. . . .	— 38	— 143
Langfredag .	Ps. 22	Ps. 69
. . . .	— 40	— 88
. . . .	— 54	
Paaske Dag .	Ps. 2	Ps. 113
. . . .	— 57	— 114
. . . .	— 111	— 118
Chr. Himf. Dag	Ps. 8	Ps. 24
. . . .	— 15	— 47
. . . .	— 21	— 108
Pintse Søndag	Ps. 48	Ps. 104
. . . .	— 68	— 145

Kalenderen, med Lectie=Tabeller.

Januar har XXXI Dage.			Morgen=Bön.		Aften=Bön.	
			I. Lectie.	II. Lectie.	I. Lectie.	II. Lectie.
1	A	Chr. Omskjærelse	....	....	....	....
2	b	....	1 Mos. 1	Matth. 1	2 Mos. 2	Rom. 1
3	c	....	— 3	— 2	— 4	— 2
4	d	....	— 5	— 3	— 6	— 3
5	e	....	— 7	— 4	— 8	— 4
6	f	Epiphanien	....	....	....	....
7	g	....	— 9	— 5	— 12	— 5
8	A	Lucian, Præst og M.	— 13	— 6	— 14	— 6
9	b	....	— 15	— 7	— 16	— 7
10	c	....	— 17	— 8	— 18	— 8
11	d	....	— 19	— 9	— 20	— 9
12	e	....	— 21	— 10	— 22	— 10
13	f	Hilarius, Biskop..	— 23	— 11	— 24	— 11
14	g	....	— 25	— 12	— 26	— 12
15	A	....	— 27	— 13	— 28	— 13
16	b	....	— 29	— 14	— 30	— 14
17	c	....	— 31	— 15	— 32	— 15
18	d	Prisca, Jfr. og Mart.	— 33	— 16	— 34	— 16
19	e	....	— 35	— 17	— 37	1 Cor. 1
20	f	Fabian, Biskop og M.	— 38	— 18	— 39	— 2
21	g	Agnes, Jomfru ...	— 40	— 19	— 41	— 3
22	A	Vincent, D. og Mart.	— 42	— 20	— 43	— 4
23	b	....	— 44	— 21	— 45	— 5
24	c	....	— 46	— 22	— 47	— 6
25	d	St. Pauli Omvend.	....	....	....	....
26	e	....	— 48	— 23	— 49	— 7
27	f	....	— 50	— 24	2 Mos. 1	— 8
28	g	....	2 Mos. 2	— 25	— 3	— 9
29	A	....	— 4	— 26	— 5	— 10
30	b	Kong Carl, Martyr	6 til v. 14	— 27	— 7	— 11
31	c	....	— 8	— 28	— 9	— 12

Februar har XXVIII Dage.			Morgen-Bøn. I. Lectie.	Morgen-Bøn. II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	Aften-Bøn. II. Lectie.
1	d	.............Faste	2 Mos. 10	Marc. 1.	2 Mos. 11	1 Cor. 13
2	e	Jf. Mariæ Renf.	....	— 2	....	— 14
3	f	Blasius, Bp. og M.	— 12	— 3	— 13	— 15
4	g	....	— 14	— 4	— 15	— 16
5	A	Agatha, Jfr. og M.	— 16	— 5	— 17	2 Cor. 1
6	b	....	— 18	— 6	— 19	— 2
7	c	....	— 20	— 7	— 21	— 3
8	d	....	— 22	— 8	— 23	— 4
9	e	....	— 24	— 9	— 32	— 5
10	f	....	— 33	— 10	— 34	— 6
11	g	....	3 Mos. 18	— 11	3 Mos. 19	— 7
12	A	....	— 20	— 12	— 26	— 8
13	b	....	4 Mos. 11	— 13	4 Mos. 12	— 9
14	c	Valentinus, B. og M.	— 13	— 14	— 14	— 10
15	d	....	— 16	— 15	— 17	— 11
16	e	....	— 20	— 16	— 21	— 12
17	f	....	— 22	Luc. 1 til 39	— 23	— 13
18	g	....	— 24	— 1 v. 39	— 25	Gal. 1
19	A	....	— 27	— 2	— 30	— 2
20	b	....	— 31	— 3	— 32	— 3
21	c	....	— 35	— 4	— 36	— 4
22	d	....	5 Mos. 1	— 5	5 Mos. 2	— 5
23	e	.............Faste	— 3	— 6	— 4	— 6
24	f	St. Matthias, Ap.	....	— 7	....	Eph. 1
25	g	....	— 5	— 8	— 6	— 2
26	A	....	— 7	— 9	— 8	— 3
27	b	....	— 9	— 10	— 10	— 4
28	c	....	— 11	— 11	— 12	— 5
29	....	....	— 13	Matth. 7	— 14	Rom. 12

Marts har XXXI Dage.				Morgen-Bøn.		Aften-Bøn.	
				I. Lectie.	II. Lectie.	I. Lectie.	II. Lectie.
	1	d	David, Erkebiskop	5Mos. 15	Luc. 12	5Mos. 16	Eph. 6
	2	e	Chad, Biskop	— 17	— 13	— 18	Philip. 1
	3	f	... .	— 19	— 14	— 20	— 2
	4	g	....	— 21	— 15	— 22	— 3
	5	A	....	— 24	— 16	— 25	— 4
	6	b	....	— 26	— 17	— 27	Colosf. 1
	7	c	Perpetua, Martyr	— 28	— 18	— 29	— 2
	8	d	....	— 30	— 19	— 31	— 3
	9	e	....	— 32	— 20	— 33	— 4
	10	f	....	— 34	— 21	Jos. 1	1Thesf. 1
	11	g	....	Jos. 2	— 22	— 3	— 2
	12	A	Gregorius, M. B.	— 4	— 23	— 5	— 3
	13	b	....	— 6	— 24	— 7	— 4
	14	c	....	— 8	Joh. 1	— 9	— 5
	15	d	....	— 10	— 2	— 23	2Thesf. 1
	16	e	....	— 24	— 3	Dom. 1	— 2
	17	f	....	Dom. 2	— 4	— 3	— 3
	18	g	Edward, Vest Sax.	— 4	— 5	— 5	1 Tim. 1
	19	A	[Konge	— 6	— 6	— 7	— 2,3
	20	b	....	— 8	— 7	— 9	— 4
14	21	c	Benedictus, Abbed	— 10	— 8	— 11	— 5
3	22	d	....	— 12	— 9	— 13	— 6
	23	e	....	— 14	— 10	— 15	2 Tim. 1
11	24	f	...........Faste	— 16	— 11	— 17	— 2
	25	g	Jomfru Mariæ	....	— 12	....	— 3
19	26	A	[Forkyndelse	— 18	— 13	— 19	— 4
8	27	b	....	— 20	— 14	— 21	Tit. 1
	28	e	....	Ruth 1	— 15	Ruth 2	— 2,3
16	29	d	....	— 3	— 16	— 4	Philemon
5	30	e	....	1Sam. 1	— 17	1Sam. 2	Ebr. 1
	31	f	....	— 3	— 18	— 4	— 2

April har XXX Dage.				Morgen-Bøn. I. Lectie.	Morgen-Bøn. II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	Aften-Bøn. II. Lectie.
13	1	g	....	1 Sam. 5	Joh. 19	1 Sam. 6	Ebr. 3
2	2	A	....	— 7	— 20	— 8	— 4
	3	b	Richard, Bisskop ..	— 9	— 21	— 10	— 5
10	4	c	St. Ambrosius, Bp.	— 11	Ap. G. 1	— 12	— 6
	5	d	....	— 13	— 2	— 14	— 7
18	6	e	....	— 15	— 3	— 16	— 8
7	7	f	....	— 17	— 4	— 18	— 9
	8	g	....	— 19	— 5	— 20	— 10
15	9	A	....	— 21	— 6	— 22	— 11
4	10	b	....	— 23	— 7	— 24	— 12
	11	c	....	— 25	— 8	— 26	— 13
12	12	d	....	— 27	— 9	— 28	Jac. 1
1	13	e	....	— 29	— 10	— 30	— 2
	14	f	....	— 31	— 11	2 Sam. 1	— 3
9	15	g	....	2 Sam. 2	— 12	— 3	— 4
	16	A	....	— 4	— 13	— 5	— 5
17	17	b	....	— 6	— 14	— 7	1 Petr. 1
6	18	c	....	— 8	— 15	— 9	— 2
	19	d	Alphegus, Ærkebp.	— 10	— 16	— 11	— 3
	20	e	....	— 12	— 17	— 13	— 4
	21	f	....	— 14	— 18	— 15	— 5
	22	g	....	— 16	— 19	— 17	2 Petr. 1
	23	A	St. Georg, Martyr	— 18	— 20	— 19	— 2
	24	b	....	— 20	— 21	— 21	— 3
	25	c	St. Marcus, Ev.	....	— 22	....	1 Joh. 1
	26	d	....	— 22	— 23	— 23	— 2
	27	e	....	— 24	— 24	1 Kong. 1	— 3
	28	f	....	1 Kong. 2	— 25	— 3	— 4
	29	g	....	— 4	— 26	— 5	— 5
	30	A	....	— 6	— 27	— 7	2, 3 Joh.

Lectie-Tabeller.

Maj har XXXI Dage.			Morgen-Bøn. I. Lectie.	Morgen-Bøn. II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	Aften-Bøn. II. Lectie.
1	b	St. Philippus og	....	....	....	Judæ
2	c	[St. Jacobus	1 Kong. 8	Ap. G. 28	1 Kong. 9	Rom. 1
3	d	Korsets Opdagelse.	— 10	Matth. 1	— 11	— 2
4	e	....	— 12	— 2	— 13	— 3
5	f	....	— 14	— 3	— 15	— 4
6	g	St. Joh. Ev. Port. Lt.	— 16	— 4	— 17	— 5
7	A	....	— 18	— 5	— 19	— 6
8	b	....	— 20	— 6	— 21	— 7
9	c	....	— 22	— 7	2 Kong. 1	— 8
10	d	....	2 Kong. 2	— 8	— 3	— 9
11	e	....	— 4	— 9	— 5	— 10
12	f	....	— 6	— 10	— 7	— 11
13	g	....	— 8	— 11	— 9	— 12
14	A	....	— 10	— 12	— 11	— 13
15	b	....	— 12	— 13	— 13	— 14
16	c	....	— 14	— 14	— 15	— 15
17	d	....	— 16	— 15	— 17	— 16
18	e	....	— 18	— 16	— 19	1 Cor. 1
19	f	Dunstan, Erkebp. af	— 20	— 17	— 21	— 2
20	g	[Canterbury	— 22	— 18	— 23	— 3
21	A	....	— 24	— 19	— 25	— 4
22	b	....	Esra 1	— 20	Esra 3	— 5
23	c	....	— 4	— 21	— 5	— 6
24	d	....	— 6	— 22	— 7	— 7
25	e	....	— 9	— 23	Nehem. 1	— 8
26	f	Augustinus, Erkebp.	Nehem. 2	— 24	— 4	— 9
27	g	D. ærv. Præst Beda	— 5	— 25	— 6	— 10
28	A	....	— 8	— 26	— 9	— 11
29	b	Kong Karl II Fødsl. og	— 10	— 27	— 13	— 12
30	c	[Gjenk.	Esther 1	— 28	Esther 2	— 13
31	d	....	— 3	Marc. 1	— 4	— 14

Juni har XXX Dage.			Morgen-Bøn. I. Lectie.	Morgen-Bøn. II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	Aften-Bøn. II. Lectie.
1	e	Nicomedes, Præst	Esther 5	Marc. 2	Esther 6	1 Cor. 15
2	f	[og Mart.	— 7	— 3	— 8	— 16
3	g	....	— 9	— 4	Job 1	2 Cor. 1
4	A	....	Job 2	— 5	— 3	— 2
5	b	Bonifacius, Bp. og	— 4	— 6	— 5	— 3
6	c	[Mart.	— 6	— 7	— 7	— 4
7	d	....	— 8	— 8	— 9	— 5
8	e	....	— 10	— 9	— 11	— 6
9	f	....	— 12	— 10	— 13	— 7
10	g	....	— 14	— 11	— 15	— 8
11	A	St. Barnabas, Ap.	....	....	....	....
12	b	[og Mart.	— 16	— 12	— 17,18	— 9
13	c	....	— 19	— 13	— 20	— 10
14	d	....	— 21	— 14	— 22	— 11
15	e	....	— 23	— 15	— 24,25	— 12
16	f	....	— 26,27	— 16	— 28	— 13
17	g	St. Alban, Mart..	— 29	Luc. 1	— 30	Gal. 1
18	A	....	— 31	— 2	— 32	— 2
19	b	....	— 33	— 3	— 34	— 3
20	c	K. Edwards Transl.	— 35	— 4	— 36	— 4
21	d	....	— 37	— 5	— 38	— 5
22	e	....	— 39	— 6	— 40	— 6
23	f	.............Faste	— 41	— 7	— 42	Eph. 1
24	g	Johannes d. Døber	....	....	....	....
25	A	....	Ordſ. 1	— 8	Ordſ. 2	— 2
26	b	....	— 3	— 9	— 4	— 3
27	c	....	— 5	— 10	— 6	— 4
28	d	.... Faste	— 7	— 11	— 8	— 5
29	e	St. Peter, Ap. og M.	....	....	....	....
30	f	....	— 9	— 12	— 10	— 6

Juli har XXXI Dage.			Morgen-Bøn.		Aften-Bøn.	
			I. Lectie.	II. Lectie.	I. Lectie.	II. Lectie.
1	g	....	Ordſ. 11	Luc. 13	Ordſ. 12	Philip. 1
2	A	Den velſign. Jomf.	— 13	— 14	— 14	— 2
3	b	[Mariæ Beſøg.	— 15	— 15	— 16	— 3
4	c	Bp. Martini Trans.	— 17	— 16	— 18	— 4
5	d	....	— 19	— 17	— 20	Coloſ. 1
6	e	....	— 21	— 18	— 22	— 2
7	f	....	— 23	— 19	— 24	— 3
8	g	....	— 25	— 20	— 26	— 4
9	A	....	— 27	— 21	— 28	1 Theſſ. 1
10	b	....	— 29	— 22	— 31	— 2
11	c	....	Præd. 1	— 23	Præd. 2	— 3
12	d	....	— 3	— 24	— 4	— 4
13	e	....	— 5	Joh. 1	— 6	— 5
14	f	....	— 7	— 2	— 8	2 Theſſ. 1
15	g	Bp. Swithun Trans.	— 9	— 3	— 10	— 2
16	A	....	— 11	— 4	— 12	— 3
17	b	....	Jer. 1	— 5	Jer. 2	1 Tim. 1
18	c	....	— 3	— 6	— 4	— 2,3
19	d	....	— 5	— 7	— 6	— 4
20	e	Margaretha, Jfr. og	— 7	— 8	— 8	— 5
21	f	[Mart.	— 9	— 9	— 10	— 6
22	g	St. Maria Magdal.	— 11	— 10	— 12	2 Tim. 1
23	A	....	— 13	— 11	— 14	— 2
24	b	.... Faſte	— 15	— 12	— 16	— 3
25	c	Apoſt. St. Jacobus	....	— 13	....	— 4
26	d	St. Anna........	— 17	— 14	— 18	Titus 1
27	e	....	— 19	— 15	— 20	— 2,3
28	f	....	— 21	— 16	— 22	Philemon
29	g	....	— 23	— 17	— 24	Ebr. 1
30	A	....	— 25	— 18	— 26	— 2
31	b	....	— 27	— 19	— 28	— 3

August har XXXI Dage.			Morgen-Bøn.		Aften-Bøn.	
			I. Lectie.	II. Lectie.	I. Lectie.	II. Lectie.
1	c	Lammas Dag....	Jer. 29	Joh. 20	Jer. 30	Ebr. 4
2	d	....	— 31	— 21	— 32	— 5
3	e	....	— 33	Ap. G. 1	— 34	— 6
4	f	....	— 35	— 2	— 36	— 7
5	g	....	— 37	— 3	— 38	— 8
6	A	Forklaring	— 39	— 4	— 40	— 9
7	b	Jesu Navn	— 41	— 5	— 42	— 10
8	c	....	— 43	— 6	— 44	— 11
9	d	....	—45,46	— 7	— 47	— 12
10	e	St. Laurentius, M.	— 48	— 8	— 49	— 13
11	f	....	— 50	— 9	— 51	Jac. 1
12	g	....	— 52	— 10	Begræd. 1	— 2
13	A	....	Begræd. 2	— 11	— 3	— 3
14	b	....	— 4	— 12	— 5	— 4
15	c	....	Ezech. 2	— 13	Ezech. 3	— 5
16	d	....	— 6	— 14	— 7	1 Petr. 1
17	e	....	— 13	— 15	— 14	— 2
18	f	....	— 18	— 16	— 33	— 3
19	g	....	— 34	— 17	Dan. 1	— 4
20	A	....	Dan. 2	— 18	— 3	— 5
21	b	....	— 4	— 19	— 5	2 Petr. 1
22	c	....	— 6	— 20	— 7	— 2
23	d	............Faste	— 8	— 21	— 9	— 3
24	e	St. Bartholomæus	....	— 22	....	1 Joh. 1
25	f	....	— 10	— 23	— 11	— 2
26	g	....	— 12	— 24	Hos. 1	— 3
27	A	....	Hos. 2,3	— 25	— 4	— 4
28	b	St. Augustinus, Bp.	—5,6	— 26	— 7	— 5
29	c	St. Joh. den Døbers	— 8	— 27	— 9	2,3 Joh.
30	d	[Henret.	— 10	— 28	— 11	Judæ
31	e	....	— 12	Matth. 1	— 13	Rom. 1

September har XXX Dage.			Morgen-Bøn.		Aften-Bøn.	
			I. Lectie.	II. Lectie.	I. Lectie.	II. Lectie.
1	f	Ægidius [ell. Giles],	Hos. 14	Matth. 2	Joel 1	Rom. 2
2	g	[Abb. og Conf.	Joel 2	— 3	— 3	— 3
3	A	....	Amos 1	— 4	Amos 2	— 4
4	b	....	— 3	— 5	— 4	— 5
5	c	....	— 5	— 6	— 6	— 6
6	d	.... [Orleans	— 7	— 7	— 8	— 7
7	e	Enurchus, Bp. af	— 9	— 8	Obadiah.	— 8
8	f	Jfr. Mariæ Fødsel	Jonas 1	— 9	Jonas 2, 3	— 9
9	g	....	— 4	— 10	Micha 1	— 10
10	A	....	Micha 2	— 11	— 3	— 11
11	b	....	— 4	— 12	— 5	— 12
12	c	....	— 6	— 13	— 7	— 13
13	d	....	Nahum 1	— 14	Nahum 2	— 14
14	e	Hellig Kors Dag..	— 3	— 15	Habak. 1	— 15
15	f	....	Habak. 2	— 16	— 3	— 16
16	g	....	Zeph. 1	— 17	Zeph. 2	1 Cor. 1
17	A	Lambertus, Bp. og	— 3	— 18	Hagg. 1	— 2
18	b	[Mart.	Hagg. 2	— 19	Zech. 1	— 3
19	c	....	Zech. 2,3	— 20	— 4,5	— 4
20	d	............Faste	— 6	— 21	— 7	— 5
21	e	St. Matthæus, Ap.	....	— 22	....	— 6
22	f	....	— 8	— 23	— 9	— 7
23	g	....	— 10	— 24	— 11	— 8
24	A	....	— 12	— 25	— 13	— 9
25	b	....	— 14	— 26	Malach. 1	— 10
26	c	St. Cyprian, Erkebp.	Malach. 2	— 27	— 3	— 11
27	d	....	— 4	— 28	Tobias 1	— 12
28	e	....	Tobias 2	Marc. 1	— 3	— 13
29	f	St. Michael	....	— 2	....	— 14
30	g	St. Hieron., Conf.	— 4	— 3	— 6	— 15

October har XXXI Dage.			Morgen-Bøn. I. Lectie.	Morgen-Bøn. II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	Aften-Bøn. II. Lectie.
1	A	Remigius, Bp. ...	Tobias 7	Marc. 4	Tobias 8	1 Cor. 16
2	b	....	— 9	— 5	— 10	2 Cor. 1
3	c	....	— 11	— 6	— 12	— 2
4	d	....	— 13	— 7	— 14	— 3
5	e	....	Judith 1	— 8	Judith 2	— 4
6	f	Faith, Jfr. og Mart.	— 3	— 9	— 4	— 5
7	g	....	— 5	— 10	— 6	— 6
8	A	....	— 7	— 11	— 8	— 7
9	b	St. Dionys, Bp. og	— 9	— 12	— 10	— 8
10	c	[Mart.	— 11	— 13	— 12	— 9
11	d	....	— 13	— 14	— 14	— 10
12	e	....	— 15	— 15	— 16	— 11
13	f	Kong Edward Conf.	Viisd. 1	— 16	Viisd. 2	— 12
14	g	[Translat.	— 3	Luc. 1 til 39	— 4	— 13
15	A	....	— 5	1. v. 39	— 6	Galat. 1
16	b	....	— 7	— 2	— 8	— 2
17	c	Ethelreda, Jomfru	— 9	— 3	— 10	— 3
18	d	St. Lucas, Evang.	....	— 4	....	— 4
19	e	....	— 11	— 5	— 12	— 5
20	f	....	— 13	— 6	— 14	— 6
21	g	....	— 15	— 7	— 16	Ephes. 1
22	A	....	— 17	— 8	— 18	— 2
23	b	....	— 19	— 9	Jes. Sir. 1	— 3
24	c	....	Jes. Sir. 2	— 10	— 3	— 4
25	d	Crispin, Martyr ..	— 4	— 11	— 5	— 5
26	e	....	— 6	— 12	— 7	— 6
27	f	............Faste	— 8	— 13	— 9	Philip. 1
28	g	St. Simon og St.	....	— 14	....	— 2
29	A	[Judas	— 10	— 15	— 11	— 3
30	b	....	— 12	— 16	— 13	— 4
31	c	............Faste	— 14	— 17	— 15	Coloss. 1

Lectie-Tabeller.

November har XXX Dage.			Morgen-Bøn. I. Lectie.	Morgen-Bøn. II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	Aften-Bøn. II. Lectie.
1	d	Alle Helgens Dag	....	....	....	....
2	e	....	Jes.Sir. 16	Luc. 18	Jes.Sir. 17	Colosſ. 2
3	f	....	— 18	— 19	— 19	— 3
4	g	[ſværgelse	— 20	— 20	— 21	— 4
5	A	PapistersSammen-	— 22	— 21	— 23	1Theſſ.1
6	b	Leonhardus, Conf.	— 24	— 22	— 25	— 2
7	c	....	— 27	— 23	— 28	— 3
8	d	....	— 29	— 24	— 30	— 4
9	e	....	— 31	Joh. 1	— 32	— 5
10	f	....	— 33	— 2	— 34	2Theſſ.1
11	g	St. Martinus, Bp.	— 35	— 3	— 36	— 2
12	A	....	— 37	— 4	— 38	— 3
13	b	Britius, Biſkop ...	— 39	— 5	— 40	1 Tim. 1
14	c	....	— 41	— 6	— 42	—2,3
15	d	Machutus, Biſkop .	— 43	— 7	— 44	— 4
16	e	....	— 45	— 8	— 46	— 5
17	f	Hugh, Bp. af Lincoln	— 47	— 9	— 48	— 6
18	g	....	— 49	— 10	— 50	2 Tim. 1
19	A	....	— 51	— 11	Baruch 1	— 2
20	b	Edmund, Konge og	Baruch 2	— 12	— 3	— 3
21	c	[Mart.	— 4	— 13	— 5	— 4
22	d	Cecilia, Jfr. og Mar.	— 6	— 14	Suſ. Hiſt.	Titus 1
23	e	Clement, Bp. af Rom	Beel og Dr.	— 15	Eſ. 1	— 2,3
24	f	....	Eſ. 2	— 16	— 3	Philemon
25	g	Catherina, Jomf. og	— 4	— 17	— 5	Ebr. 1
26	A	[Mart.	— 6	— 18	— 7	— 2
27	b	....	— 8	— 19	— 9	— 3
28	c	....	— 10	— 20	— 11	— 4
29	d	.............Faſte	— 12	— 21	— 13	— 5
30	e	St. Andreas, Ap.	....	Ap. G. 1	....	— 6

Kalenderen med Lectie-Tabeller.

December har XXXI Dage.			Morgen-Bøn. I. Lectie.	II. Lectie.	Aften-Bøn. I. Lectie.	II. Lectie.
1	f	....	Es. 14	Ap. G. 2	Es. 15	Ebr. 7
2	g	....	— 16	— 3	— 17	— 8
3	A	....	— 18	— 4	— 19	— 9
4	b	....	— 20,21	— 5	— 22	— 10
5	c	....	— 23	— 6	— 24	— 11
6	d	Nicolas, Biskop...	— 25	7 til v. 30	— 26	— 12
7	e	....	— 27	7 v. 30	— 28	— 13
8	f	Jfr. Mariæ Undfg.	— 29	— 8	— 30	Jac. 1
9	g	....	— 31	— 9	— 32	— 2
10	A	....	— 33	— 10	— 34	— 3
1	b	....	— 35	— 11	— 36	— 4
12	c	....	— 37	— 12	— 38	— 5
13	d	Lucia, Jfr. og Mart.	— 39	— 13	— 40	1 Petr. 1
14	e	....	— 41	— 14	— 42	— 2
15	f	....	— 43	— 15	— 44	— 3
16	g	O Sapientia	— 45	— 16	— 46	— 4
17	A	....	— 47	— 17	— 48	— 5
18	b	....	— 49	— 18	— 50	2 Petr. 1
19	c	....	— 51	— 19	— 52	— 2
20	d	............Faste	— 53	— 20	— 54	— 3
21	e	St. Thomas, Ap.	....	— 21	....	1 Joh. 1
22	f	....	— 55	— 22	— 56	— 2
23	g	....	— 57	— 23	— 58	— 3
24	A	............Faste	— 59	— 24	— 60	— 4
25	b	Juledag	....	....	....	....
26	c	St. Stephan, Mart.	....	....	....	....
27	d	St. Johannes, Ev.	....	....	....	....
28	e	De Uskyldiges Dag	....	— 25	....	— 5
29	f	....	— 61	— 26	— 62	2 Joh.
30	g	....	— 63	— 27	— 64	3 Joh.
31	A	Silvester, Bp. i Rom	— 65	— 28	— 66	Judæ

Tabeller og Regler
for de Bevægelige og Ubevægelige Fester;
tillige med
Faste- og Afholdenheds-Dage
hele Aaret igjennem.

Regler for at vide, naar de Bevægelige Fester og Helligdage begynde.

Paaskedag (af hvilken de øvrige ere afhængige), er altid den første Søndag efter den Fuld-Maane, som indtræffer paa eller næst efter den een og tyvende Dag i Marts; og dersom Fuld-Maanen indtræffer paa en Søndag, saa er Paaskedag Søndagen efter.

Advent-Søndag er altid den Søndag, som er nærmest St. Andreas Dagen, hvad enten den er for eller efter den.

Septuagesima	Søndag er	Ni	Uger for Paaske.
Sexagesima		Otte	
Quinquagesima		Syv	
Quadragesima		Sex	
Rogations Søndag	er	Fem Uger	efter Paaske.
Christi Himmelf. Dag		Fyrretyve Dage	
Pintse Dag		Syv Uger	
Trinitatis Søndag		Otte Uger	

En Tabel for alle de Fester,
som skulle holdes
i den Engelske Kirke hele Aaret igjennem.

Alle Søndage i Aaret.

Vor Herre Jesu Christi Omskjærelses Dag.
Epiphanias Dagen
St. Pauli Omvendelses Dag.
Den Velsignede Jomfrues Renselses Dag.
Apostelen St. Matthias Dag.
Den Velsign. Jomf. Forkynd. Dag.
Evang. St. Marci Dag.
Apostlerne St. Philippi og St. Jacobi Dag.
Vor Herre Jesu Christi Himmelfarts Dag.
St. Barnabas Dag.
St. Johannes den Døbers Fødsels Dag.

Apostelen St. Petri Dag.
— St. Jacobi —
— St. Bartholomæi Dag.
— St. Matthæi Dag.
St. Michaelis og alle Engles Dag.
Evangelisten St. Lucas's —
Apostlerne St. Simon og St. Judas's Dag.
Alle Helgens Dag.
Apostelen St. Andreas's Dag.
Apostelen St. Thomas's —
Vor Herres Fødsels-Dag.
Martyren St. Stephani Dag.
Evangelisten St. Johannis Dag.
De Hellige Uskyldiges Dag.

Mandagen og Tirsdagen i Paaske Ugen.
Mandagen og Tirsdagen i Pintse Ugen.

En Tabel

For Hellige Aftener, Faster og Afholdenheds Dage

hele Aaret igjennem.

Aftenerne eller Vigilierne før:

- V. H. Jesu Christi Fødsel
- Den velsignede Jomfru Marias Renselse.
- Den velsignede Jomfrues Forkyndelse.
- Paaske Dag.
- Christi Himmelfartsdag.
- Pintse.
- St. Matthias.

Aftenerne eller Vigilierne før:

- St. Johannes d. Døber.
- St. Peter.
- St. Jacob.
- St. Bartholomæus.
- St. Matthæus.
- St. Simon og St. Judas.
- St. Andreas.
- St. Thomas.
- Alle Helgener.

Mærk: At dersom nogen af disse Festdage indtræffe paa en Mandag, da skal Vigilien eller Faste-Dagen holdes om Løverdagen, og ikke paa den næst foregaaende Søndag.

Dage for Faste og Afholdenhed.

I. Fastens Fyrretyve Dage.

II. Tamperdagene i de fire Aarstider, som ere Onsdag, Fredag og Løverdag efter
1. Første Søndag i Fasten.
2. Pintse Festen.
3. 14de September.
4. 13de December.

III. De tre Rogations-Dage, som ere Mandag, Tirsdag og Onsdag før den hellige Torsdag, eller Vor Herres Himmelfart.

IV. Alle Fredage i Aaret, undtagen Juledag.

Visse Hojtidsdage,

for hvilke særegen Gudstjeneste er anordnet.

I. Den Femte Dag i November, som er en Dag, der holdes til Erindring om Papisternes Sammensværgelse.

II. Den Tredivte Dag i Januar, som er en Dag, der holdes til Erindring om Kong Karl den Førstes Martyrdom.

III. Den Ni og Tyvende Maj, som er en Dag, der holdes til Erindring om Kong Karl den Andens Fødsel og Tilbagekomst.

IV. Den Tyvende Dag i Juni, som er den Dag, paa hvilken Hendes Majestæt Dronning Victoria begyndte sin lykkelige Regjering.

De Tal, som ere satte foran adskillige Dage (i den foregaaende Kalender), mellem den 21de Dag i Marts og den 18de Dag i April, begge inclusive, betegne de Dage, hvorpaa de Fuldmaaner falde, som indtræffe paa, eller næst efter den 21de Dag i Marts i de Aar, i hvilke de respective ere Gyldental; og Søndags Bogstaven, som følger næst efter nogensombelst saadan Fuldmaane angiver Paaskedagen for det Aar. Hvilket altsammen holder Stik indtil Aar efter Christi Fødsel 1899 inclusive; men efter det Aar maa Gyldentallenes Sted forandres, som det vil vise sig i det Følgende.

En Tabel for at finde Paaske

fra nærværende Tid indtil Aaret 1899 inclusive, overeensstemmende med foranstaaende Kalender.

Gyldental.	Maanedsdag.		Søndagsbogstav.
XIV	Marts	21	C
III	—	22	D
	—	23	E
XI	—	24	F
	—	25	G
XIX	—	26	A
VIII	—	27	B
	—	28	C
XVI	—	29	D
V	—	30	E
	—	31	F
XIII	April	1	G
II	—	2	A
	—	3	B
X	—	4	C
	—	5	D
XVIII	—	6	E
VII	—	7	F
	—	8	G
XV	—	9	A
IV	—	10	B
	—	11	C
XII	—	12	D
I	—	13	E
	—	14	F
IX	—	15	G
	—	16	A
XVII	—	17	B
VI	—	18	C
	—	19	D
	—	20	E
	—	21	F
	—	22	G
	—	23	A
	—	24	B
	—	25	C

Denne Tabel indeholder saameget af Kalenderen, som der er nødvendigt for at bestemme Paaske; og for at finde denne Fest, see efter Aarets Gyldental i Tabellens første Kolonne, ligeoverfor hvilken staaer Paaske Fuldmaanens Dag; derpaa see i tredje Kolonne efter Søndags Bogstaven næst efter Fuldmaane-Dagen, og den Maaneds Dag, som staaer ligefor Søndags Bogstaven er Paaskedag. Dersom Fuldmaane indtræffer paa en Søndag, saa er (i Overeensstemmelse med den første Regel) den næste Søndag efter, Paaskedag.

For at finde Gyldentallet eller Primen, læg een til det givne Aar efter Christi Fødsel, og divideer saa med 19; Resten, hvis der bliver nogen, er Gyldentallet; men bliver der intet tilbage er Gyldentallet 19.

For at finde Dominical- eller Søndagsbogstaven efter Kalenderen indtil Aar efter Christum 1799 inclusive læg til Aarstallet dets fjerde Part, med Udeladelse af Brøk, og ligeledes Tallet 1; divideer Summen med 7, og er der saa ingen Rest, saa er A Søndagsbogstav, men bliver der noget tilovers, saa er det Bogstav, som staaer ligefor det tiloversblevne Tal i den hosføjede lille Tabel Søndagsbogstav.

0	A
1	B
2	C
3	D
4	E
5	F
6	G

For det næste Aarhundrede, det er, fra Aaret 1800 indtil Aaret 1899 incl. læg til det løbende Aar kun dets fjerde Deel, og saa divideer med 7, og gaa saa til Værks som i sidste Regel.

Mærk: At i alle Bissextile- eller Skudaar, det Bogstav som findes som ovenanført vil blive Søndagsbogstaven fra Skuddagen excl. indtil Aarets Ende.

En Anden Tabel for at finde Paaske

Indtil Aaret 1899 incluſive.

	Søndagsbogstaver.						
Gyldental.	A	B	C	D	E	F	G
I	April 16	— 17	— 18	— 19	— 20	— 14	— 15
II	April 9	— 3	— 4	— 5	— 6	— 7	— 8
III	Mar. 26	— 27	— 28	— 29	— 23	— 24	— 25
IV	April 16	— 17	— 11	— 12	— 13	— 14	— 15
V	April 2	— 3	— 4	— 5	— 6	Mar. 31	Apr. 1
VI	April 23	— 24	— 25	— 19	— 20	— 21	— 22
VII	April 9	— 10	— 11	— 12	— 13	— 14	— 8
VIII	April 2	— 3	Mar. 28	— 29	— 30	— 31	Apr. 1
IX	April 16	— 17	— 18	— 19	— 20	— 21	— 22
X	April 9	— 10	— 11	— 5	— 6	— 7	— 8
XI	Mar. 26	— 27	— 28	— 29	— 30	— 31	— 25
XII	April 16	— 17	— 18	— 19	— 13	— 14	— 15
XIII	April 2	— 3	— 4	— 5	— 6	— 7	— 8
XIV	Mar. 26	— 27	— 28	— 22	— 23	— 24	— 25
XV	April 16	— 10	— 11	— 12	— 13	— 14	— 15
XVI	April 2	— 3	— 4	— 5	Mar. 30	— 31	Apr. 1
XVII	April 23	— 24	— 18	— 19	— 20	— 21	— 22
XVIII	April 9	— 10	— 11	— 12	— 13	— 7	— 8
XIX	April 2	Mar. 27	— 28	— 29	— 30	— 31	Apr. 1

For at afbenytte foregaaende Tabel, find Søndagsbogstaven for Aaret i den øverste Linie, og Gyldentallet eller Primen i Gyldentals Colonnen, og ligefor Gyldentallet i samme Linie under Søndagsbogstaven, vil du finde Maanedsdagen, paa hvilken Paaske indtræffer det Aar. Men bemærk, at Maanedens Navn staaer ved Tallets venstre Side, lige ved Tallet, og følger ikke som i andre Tabeller i nedstigende, men i horizontal Linie.

En Tabel for alle de Bevægelige Fester for otte og Tredive Aar

Overeensstemmende med foregaaende Kalender.

Aar efter Christ.	Gyldental.	Epacter.	Søndags-bogstav.	Søndage eft Epiphanien	Septua-gesima Søndag.	Første Dag i Fasten.	Paaskedag.	Rogations Søndag.	Christi Himmel-fartsdag.	Pindsedag.	Søndage eft. Trinitatis.	Advent Søndag.
1847	5	14	C	3	Jan. 31	Febr. 17	Apr. 4	Maj 9	Maj 13	Maj 23	25	Nov. 28
1848	6	25	BA	6	Febr. 20	Mar. 8	— 23	— 28	Juni 1	Juni 11	23	Dec. 3
1849	7	6	G	4	— 4	Febr. 21	— 8	— 13	Maj 17	Moj 27	25	— 2
1850	8	17	F	2	Jan. 27	— 13	Mar. 31	— 5	— 9	— 19	26	— 1
1851	9	28	E	5	Febr. 16	Mar. 5	Apr. 20	— 25	— 29	Juni 8	23	Nov. 30
1852	10	9	DC	4	— 8	Febr. 25	— 11	— 16	— 20	Maj 30	24	-- 28
1853	11	20	B	2	Jan. 23	— 9	Mar. 27	— 1	— 5	— 15	26	— 27
1854	12	1	A	5	Febr. 12	Mar. 1	Apr. 16	— 21	— 25	Juni 4	24	Dec. 3
1855	13	12	G	4	— 4	Febr. 21	— 8	— 13	— 17	Maj 27	25	— 2
1856	14	23	FE	1	Jan. 20	— 6	Mar. 23	Apr. 27	— 1	— 11	27	Nov. 30
1857	15	4	D	4	Febr. 8	— 25	Apr. 12	Maj 17	— 21	— 31	24	— 29
1858	16	15	C	3	Jan. 31	— 17	— 4	— 9	— 13	— 23	25	— 28
1859	17	26	B	6	Febr. 20	Mar. 9	— 24	— 29	Juni 2	Juni 12	22	— 27
1860	18	7	AG	4	— 5	Febr. 22	— 8	— 13	Maj 17	Maj 27	25	Dec. 2
1861	19	18	F	2	Jan. 27	— 13	Mar. 31	— 5	— 9	— 19	26	— 1
1862	1	0	E	5	Febr. 16	Mar. 5	Apr. 20	— 25	— 29	Juni 8	23	Nov. 30
1863	2	11	D	3	— 1	Febr. 18	— 5	— 10	— 14	Maj 24	25	— 29
1864	3	22	CB	2	Jan. 24	— 10	Mar. 27	— 1	— 5	— 15	26	— 27
1865	4	3	A	5	Febr. 12	Mar. 1	Apr. 16	— 21	— 25	Juni 4	24	Dec. 3
1866	5	14	G	3	Jan. 28	Febr. 14	— 1	— 6	— 10	Maj 20	26	— 2
1867	6	25	F	5	Febr. 17	Mar. 6	— 21	— 26	— 30	Juni 9	23	— 1
1868	7	6	ED	4	— 9	Febr. 26	— 12	— 17	— 21	Maj 31	24	Nov. 29
1869	8	17	C	2	Jan. 24	— 10	Mar. 28	— 2	— 6	— 16	26	— 28
1870	9	28	B	5	Febr. 13	Mar. 2	Apr. 17	— 22	— 26	Juni 5	23	— 27
1871	10	9	A	4	— 5	Febr. 22	— 9	— 14	— 18	Maj 28	25	Dec. 3
1872	11	20	GF	3	Jan. 28	— 14	Mar. 31	— 5	— 9	— 19	26	— 1
1873	12	1	E	4	Febr. 9	— 6	Apr. 13	— 18	— 22	Juni 1	24	Nov. 30
1874	13	12	D	3	— 1	— 18	— 5	— 10	— 14	Maj 24	25	— 29
1875	14	23	C	2	Jan. 24	— 10	Mar. 28	— 2	— 6	— 16	26	— 28
1877	15	4	BA	5	Febr. 13	Mar. 1	Apr. 16	— 21	— 25	Juni 4	24	Dec. 3
1876	16	15	G	3	Jan. 28	Febr. 14	— 1	— 6	— 10	Maj 20	26	— 2
1878	17	26	F	5	Febr. 17	Mar. 6	— 21	— 26	— 30	Juni 9	23	— 1
1879	18	7	E	4	— 9	Febr. 26	— 13	— 18	— 22	— 1	24	Nov. 30
1880	19	18	DC	2	Jan. 25	— 11	Mar. 28	— 2	— 6	Maj 16	26	— 28
1881	1	0	B	5	Febr. 13	Mar. 2	Apr. 17	— 22	— 26	Juni 5	23	— 27
1882	2	11	A	4	— 5	Febr. 22	— 9	— 14	— 18	Maj 28	25	Dec. 3
1883	3	22	G	2	Jan. 21	— 7	Mar. 25	Apr. 29	— 3	— 13	27	— 2
1884	4	3	FE	4	Febr. 10	— 27	Apr. 13	Maj 18	— 22	Juni 1	24	Nov. 30
1885	5	14	D	3	— 1	— 18	— 5	— 10	— 14	Maj 24	25	— 29
1886	6	25	C	6	— 21	Mar. 10	— 25	— 30	Juni 3	Juni 13	22	— 28
1887	7	6	B	4	— 6	Febr. 23	— 10	— 15	Maj 19	Maj 29	24	— 27
1888	8	17	AG	3	Jan. 29	— 15	— 1	— 6	— 10	— 20	26	Dec. 2

En Tabel
over
de Bevægelige Fester
efter de forskjællige Dage, hvorpaa Paaske muligen kunne falde.

Paaske-dag.	Søndage efter Epiphanias.	Septnagesima Søndag.	Den første Dag i Fasten.	Rogations Søndag.	Christi Himmelfartsdag.	Pindsedag.	Søndage efter Trinitatis.	Advent Søndag.
Mar. 22	1	Jan. 18	Febr. 4	Apr. 26	Apr. 30	Maj 10	27	Nov. 29
— 23	1	— 19	— 5	— 27	Maj 1	— 11	27	— 30
— 24	1	— 20	— 6	— 28	— 2	— 12	27	Dec. 1
— 25	2	— 21	— 7	— 29	— 3	— 13	27	— 2
— 26	2	— 22	— 8	— 30	— 4	— 14	27	— 3
— 27	2	— 23	— 9	Maj 1	— 5	— 15	26	Nov. 27
— 28	2	— 24	— 10	— 2	— 6	— 16	26	— 28
— 29	2	— 25	— 11	— 3	— 7	— 17	26	— 29
— 30	2	— 26	— 12	— 4	— 8	— 18	26	— 30
— 31	2	— 27	— 13	— 5	— 9	— 19	26	Dec. 1
Apr. 1	3	— 28	— 14	— 6	— 10	— 20	26	— 2
— 2	3	— 29	— 15	— 7	— 11	— 21	26	— 3
— 3	3	— 30	— 16	— 8	— 12	— 22	25	Nov. 27
— 4	3	— 31	— 17	— 9	— 13	— 23	25	— 28
— 5	3	Febr. 1	— 18	— 10	— 14	— 24	25	— 29
— 6	3	— 2	— 19	— 11	— 15	— 25	25	— 30
— 7	3	— 3	— 20	— 12	— 16	— 26	25	Dec. 1
— 8	4	— 4	— 21	— 13	— 17	— 27	25	— 2
— 9	4	— 5	— 22	— 14	— 18	— 28	25	— 3
— 10	4	— 6	— 23	— 15	— 19	— 29	21	Nov. 27
— 11	4	— 7	— 24	— 16	— 20	— 30	21	— 28
— 12	4	— 8	— 25	— 17	— 21	— 31	24	— 29
— 13	4	— 9	— 26	— 18	— 22	Juni 1	24	— 30
— 14	4	— 10	— 27	— 19	— 23	— 2	24	Dec. 1
— 15	5	— 11	— 28	— 20	— 24	— 3	24	— 2
— 16	5	— 12	Mar. 1	— 21	— 25	— 4	24	— 3
— 17	5	— 13	— 2	— 22	— 26	— 5	23	Nov. 27
— 18	5	— 14	— 3	— 23	— 27	— 6	23	— 28
— 19	5	— 15	— 4	— 24	— 28	— 7	23	— 29
— 20	5	— 16	— 5	— 25	— 29	— 8	23	— 30
— 21	5	— 17	— 6	— 26	— 30	— 9	23	Dec. 1
— 22	6	— 18	— 7	— 27	— 31	— 10	23	— 2
— 23	6	— 19	— 8	— 28	Juni 1	— 11	23	— 3
— 24	6	— 20	— 9	— 29	— 2	— 12	22	Nov. 27
— 25	6	— 21	— 10	— 30	— 3	— 13	22	— 28

Mærk. At i en Bisseptil eller Skudaar bliver Tallet af Søndage efter Epiphanias det samme, som om Paaskedagen var indtruffen een Dag senere end den virkeligen indtræffer. Og af samme Grund maa i ethvert Skudaar een Dag lægges til den Maanedsdag som Tabellen giver for Septuagesima Søndagen: Og det samme maa skee for den første Dag i Faste (sædvanlig kaldet Aske-Onsdag), med mindre Tabellen giver een eller anden Dag i Martsmaaned derfor; thi i det Tilfælde er den Dag, som Tabellen giver, den rigtige

Tabel til at finde Paaske

fra

Aaret 1900 indtil Aaret 2199 inclusive.

Gyldental.	Maanedsdag.	Søndagsbogstav.
XIV	Marts 22	D
III	— 23	E
	— 24	F
XI	— 25	G
	— 26	A
XIX	— 27	B
VIII	— 28	C
	— 29	D
XVI	— 30	E
V	— 31	F
	Apr. 1	G
XIII	— 2	A
II	— 3	B
	— 4	C
X	— 5	D
	— 6	E
XVIII	— 7	F
VII	— 8	G
	— 9	A
XV	— 10	B
IV	— 11	C
	— 12	D
XII	— 13	E
I	— 14	F
	— 15	G
IX	— 16	A
XVII	— 17	B
VI	— 18	C
	— 19	D
	— 20	E
	— 21	F
	— 22	G
	— 23	A
	— 24	B
	— 25	C

Gyldentallet i den foregaaende Kalender udviser de Paschale Fuldmaanedage indtil Aar efter Christi Fødsel 1900; men for at de ecclesiastiske Fuldmaaner kunne indtræffe næsten paa samme Dag som de virkelige Fuldmaaner, maa til den Tid Gyldentallene flyttes til andre Dage i Kalenderen, saaledes som skeet er i hosføjede Tabel, hvilken indeholder saameget af Kalenderen, som da skal bruges, som der er nødvendigt for at finde Paaske-Fuldmaanerne og Paaskefesten fra Aaret 1900 indtil Aaret 2199 inclusive. Denne Tabel skal bruges, i enhver Henseende, som den første ovenfor indførte Tabel til at finde Paaske indtil Aaret 1899.

Almindelige Tabeller
For at finde Dominical= eller Søndagsbogstaven Og Gylden=Tallenes Sted i Kalenderen.

Tabel I.

6	5	4	3	2	1	0
B	C	D	E	F	G	A
				1600	1700	1800
1900 2000	2100	2200	2300 2400	2500	2600	2700 2800
2900	3000	3100 3200	3300	3400	3500 3600	3700
3800	3900 4000	4100	4200	4300 4400	4500	4600
4700 4800	4900	5000	5100 5200	5300	5400	5500 5600
5700	5800	5900 6000	6100	6200	6300 6400	6500
6600	6700 6800	6900	7000	7100 7200	7300	7400
7500 7600	7700	7800	7900 8000	8100	8200	8300 8400
8500	ꝛc.					

For at finde Dominical= eller Søndags=Bogstaven for ethvertsomhelst givet Aar efter Christi Fødsel, addeer til Aaret dets fjerde Deel, med Udeladelse af Brøk, og ligeledes det Tal, som i Tabel I staaer øverst i Colonnen, hvori findes Antallet af Hundreder indeholdte i det givne Aar: Divideer Summen med 7, og bliver der saa ingen Rest, saa er Søndagsbogstaven A; men bliver der noget Tal tilovers, saa er det Bogstav, som staaer under samme Tal øverst paa Tabellen Søndagsbogstav.

Tabel II.

I.	II.	III.	I.	II.	III.
	Aar efter Chr. F.			Aar efter Chr. F.	
B	1600	0	B	5200	15
	1700	1		5300	16
	1800	1		5400	17
	1900	2		5500	17
B	2000	2	B	5600	17
	2100	2		5700	18
	2200	3		5800	18
	2300	4		5900	19
B	2400	3	B	6000	19
	2500	4		6100	19
	2600	5		6200	20
	2700	5		6300	20
B	2800	5	B	6400	21
	2900	6		6500	21
	3000	6		6600	22
	3100	7		6700	23
B	3200	7	B	6800	22
	3300	7		6900	23
	3400	8		7000	24
	3500	9		7100	24
B	3600	8	B	7200	24
	3700	9		7300	25
	3800	10		7400	25
	3900	10		7500	26
B	4000	10	B	7600	26
	4100	11		7700	26
	4200	12		7800	27
	4300	12		7900	28
B	4400	12	B	8000	28
	4500	13		8100	28
	4600	13		8200	29
	4700	14		8300	29
B	4800	14	B	8400	29
	4900	14		8500	30
	5000	15		ꝛc.	
	5100	16			

For at finde Maaneden og Maanedsdagene foran hvilke Gyldentallene skulle sættes i den foregaaende Kalender, i ethvertsomhelst givet Aar efter Christi Fødsel, bestaaende af hele Hundred Aar, og i alle mellemliggende Aar mellem det og det næst følgende Hundred Aar, saa eftersee anden Kolonne af Tabel II for det givne Aar, bestaaende af hele Hundreder, og læg Mærke til Tallet eller Nullet, som staaer ligeover for det i tredje Colonne; dervaa see efter samme Tal i Tabel III i Colonnen under ethvertsomhelst givet Gyldental, og naar du haver fundet dette, lad Øiet løbe horizontalt til venstre Side, og vil du da finde i første Colonne Maaneden og Dagen, foran hvilke det Gyldne Tal bør sættes i Kalenderen, for den Periode af et Hundrede Aar.

Bogstavet B, som staaer foran visse Hundreder i Tabel II betegner de Aar, som skulle regnes for Bissextile eller Skud-Aar i den nye Kalender; hvorimod alle de andre Hundred Aar regnes kun som sædvaulige Aar.

Tabel III.

Paaske-Fuldmaane.	Søndags-bogstav.	Gyldentallene.																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Marts 21	C	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26
Marts 22	D	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27
Marts 23	E	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28
Marts 24	F	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29
Marts 25	G	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0
Marts 26	A	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1
Marts 27	B	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2
Marts 28	C	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3
Marts 29	D	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4
Marts 30	E	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5
Marts 31	F	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6
April 1	G	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7
April 2	A	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8
April 3	B	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9
April 4	C	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10
April 5	D	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11
April 6	E	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12
April 7	F	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13
April 8	G	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14
April 9	A	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15
April 10	B	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16
April 11	C	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17
April 12	D	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
April 13	E	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19
April 14	F	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20
April 15	G	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21
April 16	A	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22
April 17	B	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23
April 17	B												7	18	29	10	21	2	13	24
April 18	C	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26								
April 18	C	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25

Ritualet for

Morgen= og Aften=Bøn,

som daglig holdes og bruges hele Aaret igjennem.

Morgen= og Aften=Bønnen skal holdes paa det sædvanlige Sted i Kirken, Kapellet eller Choret; med mindre det anderledes bestemmes af Stedets Ordinarius. Og Chorene skulle forblive som de have været i forrige Tider.

Og her skal emærkes, at saadanne Ornamenter for Kirken og dens Tjenere, som havdes i denne Engelske Kirke, ifølge Parliamentets Bemyndigelse, i det andet Aar af Kong Edward den Sjettes Regjering, skulle til enhver Tid af Kirketjenesten bibeholdes og bruges.

Ritual for
Morgen=Bøn
daglig hele Aaret igjennem.

Ved Morgen=Bønnens Begyndelse skal den Gejstlige læse højt een eller flere af de følgende Sententser af Skriften, og derpaa skal han fremsige de Ord, som følge strax efter Sententserne.

Naar en Ugudelig omvender sig fra sin Ugudelighed, som han haver giort, og giør Ret og Retfærdighed, skal han holde sin Sjel i Live. Ezek. 18, 27.

Jeg kjender mine Overtrædelser, og min Synd er altid for mig. Ps. 51, 5.

Skjul dit Ansigt fra mine Synder, og udslet alle mine Misgjerninger. Ps. 51, 11.

Guds Offere er en sønderbrudt Aand: et sønderbrudt og sønderknust Hjerte, skal du, Gud! ikke foragte. Ps. 51, 19.

Sønderriver Eders Hjerte, og ikke Eders Klæder, og vender om til Herren, Eders Gud: thi han er naadig og barmhiertig, langmodig, og af stor Miskundhed, og angrer det Onde. Joel 2, 13.

Hos Herren vor Gud ere Barmhjertigheder, og Forladelser, endskjøndt vi have været gjenstridige imod ham: og vi have ikke hørt paa Herrens vor Guds Røst, til at vandre i hans Love, som han lod give for vort Ansigt.
Dan. 9, 9. 10.

Tugt mig, Herre! dog med Maade; ikke i din Vrede, at du ikke skal tilintetgjøre mig.
Jer. 10, 24.

Omvender Eder, thi Himmeriges Rige er kommet nær.
Matth. 3, 2.

Jeg vil staae op, og gaae til min Fader, og sige til ham: Fader! jeg haver syndet mod Himmelen og for dig, og er ikke længer værd, at kaldes din Søn. Luc. 15, 18. 19.

Gak ikke i Dom med din Tjener, thi Ingen, som lever, kan være retfærdig for dig.
Ps. 143, 3.

Dersom vi sige, vi have ikke Synd, bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os. Der-

som vi bekjende vore Synder, er han trofast og retfærdig, at han forlader os Synderne, og renser os fra al Uretfærdighed. 1 Joh. 1, 8. 9.

Elskelige Brødre, Skriften tilskynder os paa flere Steder til at tilstaae og bekjende vore mangfoldige Synder og Ugudeligheder; og at vi ikke skulle fordølge eller tilsløre dem for den almægtige Guds vor himmelske Faders Aasyn; men bekjende dem med et ydmygt, sønderknust, angrende og lydigt Hjærte for at vi kunne erholde Tilgivelse for dem, af hans uendelige Godhed og Barmhjærtighed. Og omendskjøndt vi burde til alle Tider ydmygt bekjende vore Synder for Gud, saa bør vi dog fornemmeligen gjøre det, naar vi forsamles og holde Møder for at yde Tak for de store Velgjerninger vi have modtaget af hans Haand, for at fremsige hans velforskyldte Lov og Priis, for at høre hans allerhelligste Ord, og for at bede om saadanne Ting, som ere udforderlige og nødvendige saavel for Legemet som for Sjælen. Hvorfor jeg beder og bønfalder Eder, saamange som ere her tilstede, at I ville ledsage mig, med et reent Hjerte og en ydmyg Stemme, til den himmelske Naades Throne og sige efter mig:

En almindelig Synds-Bekjendelse,
som fremsiges af hele Menigheden efter den Gejstlige, hvorved alle knæle.

O Du almægtige allerbarmhjærtigste Fader; vi have faret vild og skejet ud af Dine Veje som fortabte Faar. Vi have altfor meget fulgt vore egne Hjærters Paafund og Begjærligheder. Vi have overtraadt Dine hellige Love. Vi have forsømt de Ting, som vi burde have gjort; Og vi have gjort de Ting vi ikke burde have gjort: Og der er intet Sundt i os. Men Du o Herre, forbarm dig over os arme Syndere. Skaan Du dem o Gud, som bekjende deres Fejl. Tag igjen til Naade dem, som ere angergivne; Efter dine Forjættelser forkyndte for Menneskeslægten ved Jesum Christum vor Herre. Og forund os din Naade, o allerbarmhjærtigste Fader, for hans Skyld: At vi maae i Fremtiden føre et gudeligt, retskaffent og ædrueligt Levnet: Til dit hellige Navns Ære. Amen.

Absolutionen,
eller Syndsforladelsens Forkyndelse, som fremsiges af Præsten alene staaende, medens Menigheden forbliver knælende.

Den Almægtige Gud, Vor Herre Jesu Christi Fader, som ikke vil en Synders Død, men heller at han skal omvende sig fra sin Ugudelighed og leve; og haver givet Magt og Befaling til

sine Tjenere, til at erklære og forkynde for hans Folk, naar det er bodfærdigt, Frikjendelse fra og Eftergivelse af dets Synder: Han tilgiver og frikjender alle dem, som ere oprigtigen angergivne, og have en uskrømtet Tro paa hans hellige Evangelium. Derfor lader os bede ham, at forunde os oprigtig Bodfærdighed, og hans Hellige Aand, at de Ting maae være ham velbehagelige, som vi nu foretage os; og at hele vort fremtidige Liv maa være reent og helligt; saa at vi tilsidst maa komme til hans evige Glæde; formedelst Jesum Christum vor Herre.

Menigheden skal her, som ved Slutningen af alle andre Bønner, svare: Amen.

Derpaa skal den Gejstlige knæle og sige Herrens Bøn med en lydelig Røst; Menigheden knæler ogsaa og gjentager den efter ham baade her og naarsomhelst den bliver brugt i Gudstjenesten.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Thi dit er Riget, Magten og Æren i Evighed. Amen!

Da skal han ogsaa sige:

O Herre, aabne Du vore Læber.

Svar: Og vor Mund skal forkynde din Priis.

Præst: O Gud, skynd dig til vor Frelse.

Svar: O Herre, iil med at hjælpe os.

Her staae alle op, og Præsten skal sige:

Ære være Faderen, og Sonnen: og den Hellige Aand.

Svar: Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være i Evighed. Amen.

Præst: Lover Herren.

Svar: Herrens Navn være lovet.

Derpaa skal siges eller synges følgende Psalme: undtagen paa Paaskedag, for hvilken en anden Lovsang er bestemt; ligeledes paa Maanedens nittende Dag skal den ikke læses her, men efter sin Tour i Psalmerækken

Venite, exultemus Domino.

95de Psalme.

Kommer, lader os synge med Fryd for Herren: lader os raabe af Glæde for vor Saligheds Klippe.

Lader os forekomme hans Ansigt med Tak: lader os raabe af Glæde for ham med Psalmer.

Thi Herren er en stor Gud: ja, en stor Konge over alle Guder.

I hans Haand ere alle Jordens Afgrunde: og de højeste Bjerge høre ham til.

Havet er hans, og han gjorde det: og hans Hænder dannede det Tørre.

Kommer, lader os tilbede og

nedbøje os: lader os bøje Knæ for Herrens Ansigt, som os gjorde.

Thi han er vor Gud: og vi ere hans Fødes Folk og hans Haands Faar.

I Dag, dersom I høre paa hans Røst, forhærder ikke Eders Hjerte: som det skete i Meriba, som paa Fristelsens Dag udi Ørken;

Hvor Eders Fædre fristede mig, de prøvede mig: ja, de saae min Gjerning.

Fyrretyve Aar kjededes jeg ved den Slægt, og sagde: de ere et Folk, som farer vild med Hjertet, thi de kjende ikke mine Veje.

Saa at jeg haver svoret i min Vrede: at de skulle ikke komme til min Hvile.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Svar: Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være i Evighed. Amen.

Derpaa følge Psalmerne i den foreskrevne Orden. Og ved Slutningen af hver Psalme hele Aaret igjennem, og ligeledes ved Slutningen af Benedicite, Benedictus, Magnificat og Nunc dimittis skal gjentages,

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Svar: Som det var i Begyndelsen, er nu og altid skal være: i Evighed. Amen.

Derpaa skal læses tydeligt med en lydelig Røst den første Lectie tagen af det Gamle Testamente efter Kalenderens Forskrift (med mindre særegne Lectier ere bestemte for Dagen). Den som læser skal saa staa og vende sig, at han som bedst kan blive hørt af alle dem, som ere tilstede. Og derpaa skal siges eller synges paa Engelsk [Dansk] den Lovsang, som kaldes Te Deum laudamus, daglig hele Aaret igjennem.

Mærk: Før Begyndelsen af hver Lectie skal den Gejstlige sige: Her begynder Kapitel det og det, eller Vers — af Kapitel det og det, i den og den Bog: Og efter hver Lectie: Her slutter den Første, eller den Anden Lectie.

Te Deum laudamus.

Vi love dig, o Gud: vi erkjende at du er Herren.

Hele Jorden tilbeder dig: den evige Fader.

Til dig raabe alle Engle med høj Røst: Himlene og alle deres Magter.

Til dig Cherubim og Seraphim: uophørligen raabe,

Hellig, Hellig, Hellig: Herre Gud Zebaoth;

Himmel og Jord ere fulde: af din Hæders Majestæt.

Apostlernes herlige Skare: priser dig.

Propheternes hæderlige Samfund: priser dig.

Martyrernes ædle Hær: priser dig.

Den hellige Kirke over hele Jorden: erkjender dig;

Faderen: af en uendelig Majestæt.

Din hæderlige, sande: og eenbaarne Søn.

Ogsaa den Hellige Aand: Trøsteren.

Du est Ærens Konning: O Christe.

Du est Faderens: evige Søn.

Da du paatog dig at forløse Mennesket: skyede du ikke Jomfruens Modersliv.

Da du havde overvundet Dødens Braad: aabnede du Himmerige for alle Troende.

Du sidder ved Guds høire Haand: i Faderens Herlighed.

Vi troe, at du skal komme: for at være vor Dommer.

Vi bede dig derfor, hjælp dine Tjenere: som du haver gjenløst med dit dyrebare Blod.

Lad dem tælles i de Helliges Tal: i evig Herlighed.

O Herre, frels dit Folk: og velsign din Arvedeel.

Regjer du det: og ophøi du det evindelig.

Dag efter Dag: prise vi dig.

Og vi tilbede dit Navn: evindeligen.

Værdiges, o Herre: at bevare os denne Dag uden Synd.

O Herre, forbarm dig over os: forbarm dig over os.

O Herre lad din Barmhjertighed lyse over os: som vi sætte vor Fortrøstning til dig.

O Herre til dig har jeg sat min Tillid: lad mig aldrig blive til Skamme.

Eller denne Cantikel:

Benedicite, omnia opera.

O I alle Herrens Værker, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Herrens Engle, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Himle, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Vande, som ere over Firmamentet, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O alle I Herrens Magter, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Sol og Maane, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Himmelens Stjærner, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Byger og Dug, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Guds Stormvinde, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Ild og Varme, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Vinter og Sommer, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Dug og Frost, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Frost og Kulde, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Iis og Snee, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Nætter og Dage, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Lys og Mørke, velsigne I Herren: Priser ham og forkynder hans Hæder evindelig.

O I Lyn og Skyer, velsigne I Herren: Priser ham og forkynde hans Hæder evindelig.

O lad Jorden velsigne Herren: ja, lad den prise ham, og forkynde hans Hæder evindeligen.

O I Bjerge og Høje, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O alle I grønne Værter paa Jorden, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I Kilder, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I Have og Strømme, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I Hvaler og Alt hvad der bevæger sig i Vandene, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O alle I Luftens Fugle, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O alle I Dyr og Quæg, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I Menneskenes Børn, velsigne I Herren: Priser ham, og forkynder hans Hæder evindeligen.

O lad Israel velsigne Herren: Prise ham og forkynde hans Hæder evindeligen.

O I Herrens Præster, velsigne I Herren: priser ham og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I Herrens Tjenere velsigne I Herren: priser ham og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I de Retfærdiges Aander og Sjæle, velsigne I Herren: priser ham og forkynder hans Hæder evindeligen.

O I Mennesker, som ere hellige og ydmyge af Hjærtet, velsigne I Herren: priser ham og forkynder hans Hæder evindeligen.

O Ananias, Azarias og Misael, velsigne I Herren: priser ham og forkynder hans Hæder evindeligen.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være i Evighed. Amen.

Derpaa skal læses paa samme Maade den anden Lectie, tagen af det Nye

Testamente. Og derefter følgende Hymne; undtagen naar det indtræffer, at den bliver læst i Dagens Kapitel, eller som Evangelium paa Johannis den Døbers Dag.

Benedictus Luc. 1, 68.

Lovet være Herren, Israels Gud: at han haver besøgt og forløst sit Folk;

Og haver opreist os et Frelses Horn: i Davids sin Tjeners Huus;

Som han talede ved sine hellige Propheters Mund: fra fordums Tid;

En Frelse fra vore Fjender: og fra alle deres Haand, som os hade;

At gjøre Barmhjærtighed mod vore Fædre: og tænke paa sin hellige Pagt;

Efter den Eed, som han svoer vor Fader Abraham: at ville give os;

At vi, friede fra vore Fienders Haand: skulde tjene ham uden Frygt,

I Hellighed og Retfærdighed for ham: alle vort Livs Dage.

Og du, Barnlille, skal kaldes den Høiestes Prophet: thi du skal gaae frem for Herrens Aasyn, at berede hans Veje;

At give hans Folk Kundskab om Saliggjørelse: ved deres Synders Forladelse,

Formedelst vor Guds inderlige Barmhjærtighed: ved hvilken Lyset fra det Høje haver besøgt os;

For at skinne for dem, som sidde i Mørke, og i Dødens Skygge: at styre vore Fødder paa Fredens Vej.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Eller denne Psalme.

Jubilate Deo.

Al Verden raabe med Glæde for Herren: tjener Herren med Glæde, kommer for hans Ansigt med Frydeskrig.

Kjender at Herren han er Gud: han gjorde os, og ikke vi selv; til sit Folk og sin Fødes Faar.

Gaaer ind ad hans Porte med Taksigelse, ad hans Forgaarde med Lov: takker ham, velsigner hans Navn.

Thi Herren er god, hans Miskundhed er evindelig: og hans Sandhed fra Slægt til Slægt.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Derpaa skal synges eller fremsiges den apostoliske Troes-Bekjendelse af den Gejstlige og Menigheden staaende: undtagen kun paa de Dage, da det er bestemt, at den Athanasiske Troes-Bekjendelse skal læses:

Jeg troer paa Gud Fader, Himmelens og Jordens almægtige Skaber:

Og paa Jesum Christum, hans eenbaarne Søn, vor Herre, Som er undfangen af den Hellige Aand, Født af Jomfru Maria, Piint under Pontio Pilato, Blev korsfæstet, død og begravet, Han nedfoer til Helvede; Tredie Dag opstod han fra de Døde, Han opfoer til Himmels, Og sidder hos Gud Faders almægtige høire Haand; Derfra han skal igjenkomme, at dømme de Levende og de Døde.

Jeg troer paa den Hellige Aand, Een hellig catholsk christelig Kirke; De Helliges Samfund; Syndernes Forladelse; Legemets Opstandelse, Og efter Døden det evige Liv. Amen.

Og derefter disse følgende Bønner, under hvilke alle andægtigen knæle; men den Gejstlige siger først med høj Røst:

Herren være med Eder.

Svar: Og med din Aand.

Den Gejstlige: Lader os bede.

Herre forbarm dig over os.

Christe forbarm dig over os.

Herre forbarm dig over os.

Da skal den Gejstlige, Medhjælperne og Folket sige Herrens Bøn med høj Røst.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, Som vi forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Da skal Præsten staa op og sige:

O Herre viis din Barmhjærtighed paa os.

Svar: Og skjenk os din Salighed.

Præst: O Herre bevar Dronningen.

Svar: Og barmhjærtigen hør os naar vi paakalde dig.

Præst: Beklæd dine Tjenere med Retfærdighed.

Svar: Og glæd dit udvalgte Folk.

Præst: O Herre, frels dit Folk.

Svar: Og velsign din Arvedeel.

Præst: Giv Fred i vor Tid, o Herre.

Svar: Thi der er ingen anden, som strider for os, end alene du, o Gud.

Præst: O Gud gjør vore Hjærter rene i os.

Svar: Og tag din Hellige Aand ikke bort fra os.

Derpaa følge tre Collecter; den første Dagens, som skal være den samme som den, der er bestemt for Communionen; den anden for Fred; og den tredje om Naade til at føre et dydigt Levnet. Og de to sidste Collecter skulle aldrig forandres; men læses daglig i Morgen-Bønnen, hele Aaret igjennem, som følger; hvorved alle knæle.

Den anden Collect for Fred.

O Gud, du som er Fredens Stifter og elsker Eendrægtighed,

paa hvis Kundskab vort evige Liv beroer, hvis Tjeneste er fuldkommen Frihed; Beskyt os dine ringe Tjenere mod alle vore Fjenders Angreb; at vi, tillidsfuldt forladende os paa dit Forsvar, ikke skulle frygte nogensomhelst Modstanderes Magt, formedelst vor Herre Jesu Christi Kraft. Amen.

Den tredje Collect for Naade.

O Herre, vor himmelske Fader, almægtige og evige Gud, som har ført os uskadte til denne Dags Begyndelse; Beskyt os ogsaa denne Dag med din vældige Kraft; og bevar os fra at falde i nogen Synd, saavel som ogsaa fra at udsættes for nogensomhelst Fare; og giv at alle vore Foretagender maae ledes ved din Styrelse, saa at vi altid gjøre hvad der er retfærdigt for dit Aasyn; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

I Chor og paa Steder, hvor der synges følger Anthemet her.

Derpaa skal disse fem følgende Bønner læses her, undtagen naar Litaniet læses; og da skulle kun de to sidste læses paa det Sted, hvor de ere anbragte.

En Bøn for Dronningens Majestæt.

O Herre, vor himmelske Fader, høje og mægtige Kongers Konge, Herrers Herre, Fyrsters eneste Overbestyrer, som fra din Throne skuer alle Jordens Beboere; Af ganske Hjærte anraabe vi dig, at du vil i din Naade see til vor naadigste souveraine Frue, Dronning Victoria; og saaledes opfylde hende med din Hellige Aands Naade, at hun maae altid rette sig efter din Villje, og vandre paa din Vej; Forlehn hende rigeligen himmelske Gaver; forund hende i Sundhed og Vælde at leve længe; styrk hende, at hun maa besejre og overvinde alle sine Fjender; og giv hende tilsidst efter dette Liv at opnaae evindelig Fryd og Salighed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

En Bøn for den Kongelige Familie.

Almægtige Gud, al Godheds Kilde, vi bede dig ydmygt at velsigne Enkedronning Adelaide, Prinds Albert, Albert, Prinds af Wales, og hele den Kongelige Familie; Begav dem med din Hellige Aand; berig dem med din himmelske Naade; forund dem al Lykke og Tilfredshed; og bring dem til dit evige Rige; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

En Bøn for Gejstligheden og Folket.

Almægtige, evige Gud, du som alene bevirker store Under; nedsend paa vore Biskopper og Sjælesørgere og alle Menigheder, som ere dem betroede din Naades helbredende Aand;

og, for at de maatte oprigtigen behage dig; udgyd over dem din Velsignelses uophørlige Dug. Bønhør os, o Herre, for vor Talsmand og Mægler Jesu Christi Æres Skyld. Amen.

En Bøn af den hellige Chrysostomos.

Almægtige Gud, som har givet os Naade denne Gang eendrægtigen at frembære for dig vore fælles Bønner; og som tilsiger, at naar to eller tre ere forsamlede i dit Navn vil du tilstede deres Forlangender: Opfyld nu, o Herre, dine Tjeneres Begjæringer og Bønner, som det maatte være meest gavnligt for dem; forundende os i denne Verden Kundskab om din Sandhed, og i den tilkommende Verden det evige Liv. Amen.

2 Cor. VIII.

Vor Herre Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed, og den Hellige Aands Samfund være med os alle evindeligen. Amen.

Her sluttes Ritualet for Morgen-Bøn hele Aaret igjennem.

Ritual
for Aften-Bøn
daglig hele Aaret igjennem.

Ved Aften-Bønnens Begyndelse skal den Gejstlige læse højt een eller flere af de følgende Sententser af Skriften, og derpaa skal han fremsige de Ord, som følge strax efter Sententserne.

Naar en Ugudelig omvender sig fra sin Ugudelighed, som han haver gjort, og gjør Ret og Retfærdighed; skal han holde sin Sjel i Live. Ezek. 18, 27.

Jeg kjender mine Overtrædelser, og min Synd er altid for mig. Ps. 51, 5.

Skjul dit Ansigt fra mine Synder, og udslet alle mine Misgjerninger. Ps. 51, 11.

Guds Offere er en sønderbrudt Aand; et sønderbrudt og sønderknust Hjerte, skal du, Gud! ikke foragte. Ps. 51, 19.

Sønderriver Eders Hjerte, og ikke Eders Klæder, og vender om til Herren, Eders Gud; thi han er naadig og barmhjertig, langmodig, og af stor Miskundhed, og angrer det Onde. Joel 2, 13.

Hos Herren vor Gud ere Barmhjertigheder, og Forladelser; endskjøndt vi have været gjenstridige med ham; og vi have ikke hørt paa Herrens vor Guds Røst, til at vandre i hans Love, som han lod give for vort Ansigt. Dan. 9, 9. 10.

Tugt mig, Herre! dog med Maade; ikke i din Vrede, at du ikke skal tilintetgjøre mig. Jer. 10, 24.

Omvender Eder, thi Himmeriges Rige er kommet nær. Matth. 3, 2.

Jeg vil staae op, og gaae til min Fader, og sige til ham: Fader! jeg haver syndet mod Himmelen og for dig, og er ikke længer værd, at kaldes din Søn. Luc. 15, 18. 19.

Gak ikke i Dom med din Tjener, thi Ingen, som lever, kan være retfærdig for dig. Ps. 143, 3.

Dersom vi sige, vi have ikke Synd, bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os. Der-

som vi bekjende vore Synder, er han trofast og retfærdig, at han forlader os Synderne, og renser os fra al Uretfærdighed.

1 Joh. 1, 8. 9.

Elskelige Brødre, Skriften tilskynder os paa flere Steder til at tilstaae og bekjende vore mangfoldige Synder og Ugudeligheder; og at vi ikke skulle fordølge eller tilsløre dem for den almægtige Guds vor himmelske Faders Aasyn; men bekjende dem med et ydmygt, sønderknust, angrende og lydigt Hjærte for at vi kunne erholde Tilladelse for dem, af hans uendelige Godhed og Barmhjærtighed. Og omendskjønt vi burde til alle Tider ydmygt bekjende vore Synder for Gud, saa bør vi dog taknemmeligen gjøre det, naar vi forsamles og holde Møder for at yde Tak for de store Velgjerninger vi have modtaget af hans Haand, for at fremsige hans velforskyldte Lov og Priis, for at høre hans allerhelligste Ord, og for at bede om saadanne Ting, som ere udfordelige og nødvendige saavel for Legemet som for Sjælen. Hvorfor jeg beder og bønfalder Eder, saamange som ere her tilstede, at I ville ledsage mig, med et reent Hjerte og en ydmyg Stemme, til den himmelske Naades Throne og sige efter mig:

En almindelig Synds-Bekjendelse,
som fremsiges af hele Menigheden efter den Gejstlige, hvorved alle knæle.

O Du almægtige allerbarmhjærtigste Fader; vi have faret vild og skejet ud af Dine Veje som fortabte Faar. Vi have altfor meget fulgt vore egne Hjærters Paafund og Begjærligheder. Vi have overtraadt Dine hellige Love. Vi have forsømt de Ting, som vi burde have gjort; Og vi have gjort de Ting vi ikke burde have gjort: Og der er intet Sundt i os. Men Du o Herre, forbarm dig over os arme Syndere. Skaan Du dem o Gud, som bekjende deres Feil. Tag igjen til Naade dem, som ere angergivne; Efter dine Forjættelser forkyndte for Menneskeslægten ved Jesum Christum vor Herre. Og forund os din Naade, o allerbarmhjærtigste Fader, for hans Skyld: At vi maae i Fremtiden føre et gudeligt, retskaffent og ædrueligt Levnet: Til dit hellige Navns Ære. Amen.

Absolutionen
eller Syndsforladelsens Forkyndelse, som fremsiges af Præsten alene staaende, medens Menigheden forbliver knælende.

Den Almægtige Gud, Vor Herre Jesu Christi Fader, som ikke vil en Synders Død, men heller at han skal omvende sig fra sin Ugudelighed og leve; og haver givet Magt og Befaling til

sine Tjenere til at erklære og forkynde for hans Folk, naar det er bodfærdigt, Frikjendelse fra og Eftergivelse af dets Synder: han tilgiver og frikjender alle dem, som ere oprigtigen angergivne og have en uskrømtet Tro paa hans hellige Evangelium. Derfor lader os bede ham, at forunde os en oprigtig Bodfærdighed, og hans Hellige Aand, at de Ting maae være ham velbehagelige, som vi nu foretage os; og at hele vort fremtidige Liv maa være reent og helligt; saa at vi tilsidst maa komme til hans evige Glæde; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal den Gejstlige knæle og sige Herrens Bøn med en lydelig Røst; Menigheden knæler ogsaa og gjentager den efter ham.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, Som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse, Men frels os fra det Onde. Thi dit er Riget, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Da skal han ogsaa sige:

O Herre, aabn du vore Læber.

Svar: Og vor Mund skal forkynde din Priis.

Præst: O Gud, skynd dig til vor Frelse.

Svar: O Herre, iil med at hjælpe os.

Her staae alle op, og Præsten skal sige:

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand

Svar: Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være i Evighed. Amen.

Præst: Lover Herren.

Svar: Herrens Navn være lovet.

Derpaa skal siges eller synges Psalmerne i den foreskrevne Orden. Derpaa en Lectie af det Gamle Testamente, som det er bestemt. Og derefter Magnificat eller den velsignede Jomfru Marias Sang paa Engelsk [Dansk], som følger.

Magnificat. St. Luc. 1.

Min Sjæl ophøjer Herren: og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser.

Thi han haver seet: sin Tjenerindes Ringhed.

Thi see, nu herefter: skulle alle Slægter prise mig salig.

Thi han, den Mægtige haver gjort store Ting mod mig: og hans Navn er helligt;

Og hans Barmhjærlighed varer fra Slægt til Slægt: over dem, som frygte ham.

Han haver øvet Magt med sin Arm: han haver adspredt dem, som ere hovmodige i deres Hjærtes Tanke.

Han haver nedstødt de Mægtige af Thronerne: og ophøjet de Ringe.

De Hungrige haver han opfyldt med gode Gaver: og de Rige haver han afviist tomme.

Han haver antaget sig sin Tjener Israel og ihukommet sin Barmhjærtighed: som han tilsagde vore Fædre, mod Abraham og hans Sæd til evig Tid.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Eller ogsaa denne Psalme, med mindre det er paa den 19de Dag af Maaneden da den læses i Psalmernes sædvanlige Række.

Cantate Domino. Ps. 98.

Synger Herren en Sang: thi han haver gjort underlige Ting;

Hans høire Haand og hans hellige Arm: haver givet ham Seieren.

Herren kundgjorde sin Salighed: han aabenbarede sin Retfærdighed for Hedningernes Øine.

Han kom sin Miskundhed og sin Sandhed ihu imod Israels Huus: alle Verdens Ender saae vor Guds Salighed.

Raaber med Glæde for Herren, al Jorden: raaber og synger med Fryd, og synger Psalmer.

Synger Psalmer for Herren med Harpe: med Harpe og Psalmers Lyd.

Med Basuners og Trompeters Lyd: raaber med Glæde for Herrens Ansigt, som er Konge.

Havet skal bruse og dets Fylde: Jorderige, og de som boe derpaa.

Floderne skulle klappe med Haand; Bjærgene skulle synge med Fryd tillige for Herrens Ansigt: thi han kommer til at dømme Jorden.

Han skal dømme Jorderige med Retfærdighed: og Folkene med Oprigtigheder.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Derpaa en Lectie af det Nye Testamente, efter som det er foreskrevet. Og derpaa Nunc dimittis (eller Simeons Sang) paa Engelsk (Dansk) som følger.

Nunc dimittis. Luc. 2, 29.

Herre! nu lader du din Tjener fare i Fred: ligesom du haver sagt.

Thi mine Øine have seet: din Frelse;

Hvilken du beredte: for alle Folks Aasyn.

Et Lys til at oplyse Hedningerne: og en Herlighed for dit Folk Israel.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Eller ogsaa denne Psalme, med mindre det er den 12te Dag i Maaneden.

Deus misereatur. Ps. 67.

Gud! vær os naadig, og velsign os: han lade sit Ansigt lyse hos os!

At vi maae kjende din Vej paa Jorden: din Salighed iblandt alle Hedninger.

Gud, Folk skulle takke dig: ja Folk skulle takke dig allesammen.

Folk skulle glæde sig og synge med Fryd: thi du skal dømme Folk med Ret, og Folk paa Jorden, dem skal du føre.

Gud, Folk skulle takke dig: ja, Folk skulle takke dig allesammen.

Landet har givet sin Grøde: Gud, vor Gud, skal velsigne os.

Gud skal velsigne os: og alle Jordens Ender skulle frygte ham.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Derpaa skal synges eller fremsiges den apostoliske Troes-Bekjendelse af den Gejstlige og Menigheden staaende:

Jeg troer paa Gud Fader, Himmelens og Jordens almægtige Skaber:

Og paa Jesum Christum, hans eenbaarne Søn, vor Herre, Som er undfangen af den Hellige Aand, Født af Jomfrue Maria, Piint under Pontio Pilato, Blev korsfæstet, død og begravet, Han nedfoer til Helvede, Tredie Dag opstod han fra de Døde, Han opfoer til Himmels, Og sidder hos Gud Faders almægtige højre Haand; Derfra han skal igjenkomme, at dømme de Levende og de Døde.

Og jeg troer paa den Hellige Aand, Een hellig catholsk christelig Kirke; De Helliges Samfund; Syndernes Forladelse, Legemets Opstandelse, Og efter Døden det evige Liv. Amen!

Og derefter disse følgende Bønner, under hvilke alle andægtigen knæle; men den Gejstlige siger først med høj Røst:

Herren være med Eder.

Svar: Og med din Aand.

Den Geistlige: Lader os bede.

Herre forbarm dig over os.

Christe forbarm dig over os.

Herre forbarm dig over os.

Da skal den Gejstlige, Medhjælperne og Folket sige Herrens Bøn med høj Røst.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød, Og forlad os vor Skyld, Som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse, Men frels os fra det Onde. Amen.

Da skal Præsten staae op, og sige:

O Herre viis din Barmhjærtighed paa os.

Svar: Og skjenk os din Salighed.

Præst: O Herre bevar Dronningen.

Svar: Og barmhjærtigen hør os naar vi paakalde dig.

Præst: Beklæd dine Tjenere med Retfærdighed.

Svar: Og glæd dit udvalgte Folk.

Præst: O Herre, frels dit Folk.

Svar: Og velsign din Arvedeel.

Præst: Giv Fred i vor Tid, o Herre.

Svar: Thi der er ingen anden, som strider for os, end alene du, o Gud.

Præst: O Gud gjør vore Hjærter rene i os.

Svar: Og tag din Hellige Aand ikke bort fra os.

Derpaa følge tre Collecter: den første Dagens; den anden for Fred; den tredje for Bistand imod alle Farer, som her efter følger; hvilke to sidste Collecter skulle daglig siges ved Aftenbønnen uden Forandring.

Den anden Collect ved Aftenbønnen.

O Gud, fra hvem al hellig Attraa, alle gode Raad, og al retfærdig Idræt fremgaaer; Giv dine Tjenere den Fred, som Verden ikke kan give; at baade vore Hjærter maae vorde stemte til at adlyde dine Bud, og ligeledes at vi, ved at vorde beskyttede af dig mod Frygt for vore Fiender, maae tilbringe vor Tid i Stilhed og Ro; formedelst Jesu Christi vor Frelsers Fortjenester. Amen.

Den tredje Collect for Bistand mod alle Farer.

Oplys vort Mørke, o Herre, vi bede dig; og formedelst din store Barmhjærtighed beskyt os mod alle Farer og Ulykker i denne Nat, formedelst din eenbaarne Søns, vor Frelsers Jesu Christi Kjærlighed. Amen.

I Chor og paa Steder, hvor der synges, følger Anthemet her.

En Bøn for Dronningens Majestæt.

O Herre, vor himmelske Fader, høje og mægtige Kongers Konge, Herrers Herre, Fyrsters eneste Overbestyrer, som fra din Throne skuer alle Jordens Beboere: Af ganske Hjærte anraabe vi dig, at du vil i din Naade see til vor naadigste souveraine Frue, Dronning Victoria, og saaledes opfylde hende med din Hellige Aands Naade, at hun maae altid rette sig efter din Villje, og vandre paa din Vej; Forlehn hende rigeligen himmelske Gaver; forund hende i Sundhed og Vælde at leve længe: styrk hende, at hun maa beseire og overvinde alle sine Fiender; og giv hende tilsidst efter dette Liv at opnaae evindelig Fryd og Salighed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

En Bøn for den Kongelige Familie.

Almægtige Gud, al Godheds Kilde, vi bede dig ydmygt at

velsigne Enkedronning Adelaide, Prinds Albert, Albert Prinds af Wales og hele den Kongelige Familie: Begav dem med din Hellige Aand; beriig dem med din himmelske Naade; forund dem al Lykke og Tilfredshed, og bring dem til dit evige Rige; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

En Bøn for Geistligheden og Folket.

Almægtige evige Gud, du som alene bevirker store Under: nedsend paa vore Biskopper og Sjælesørgere og alle Menigheder, som ere dem betroede, din Naades helbredende Aand: og for at de maae oprigtigen behage dig, udgyd over dem din Velsignelses uophørlige Dug. Bønhør os, o Herre, for vor Talsmands og Mæglers Jesu Christi Æres Skyld. Amen.

En Bøn af den hellige Chrysostomos.

Almægtige Gud, som har givet os Naade denne Gang eendrægtigen at frembære for dig vore fælles Bønner; og som tilsiger, at naar to eller tre ere forsamlede i dit Navn vil du tilstede deres Forlangender: Opfyld nu, o Herre, dine Tjeneres Begjæringer og Bønner, som det maatte være meest gavnligt for dem; forundende os i denne Verden Kundskab om din Sandhed, og i den tilkommende Verden det evige Liv. Amen.

2 Cor. XIII.

Vor Herre Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed, og den Hellige Aands Samfund være med os alle evindeligen. Amen.

Her sluttes Ritualet for Aften-Bøn hele Aaret igjennem.

Ved Morgen-Bønnen.

Paa disse Hejtider: Juledag, Ephiphanias-Hejtiden, Sanct Matthiasdag, Paaskedag, Christi Himmelfartsdag, Pintsedag, Sanct Johannis den Debersdag, Sanct Jacobi Dag, Sanct Bartholomæi Dag, Sanct Matthæi Dag, Sanct Simon og Sanct Judæ Dag, Sanct Andræas Dag og paa Trinitatis Søndag skal synges eller siges ved Morgenbønnen isteden for den Apostoliske Troes-Bekjendelse, denne Bekjendelse af vor christelige Tro, som sædvanlig kaldes St. Athanasii Troesbekjendelse, af den Gejstlige og Folket staaende.

Quicunque vult.

Hvosomhelst der vil blive salig: for ham er det fremfor alting nødvendigt, at han holder fast ved den Catholske Troe.

Og med mindre Enhversomhelst holder fast ved denne Tro reen og uforfalsket: saa vil han upaatvivleligt evindelig omkomme.

Og den Catholske Tro er denne: at vi tilbede een Gud i Treenighed, og Treenighed i Eenhed.

Hverken sammenblandende Personerne: eller adskillende Væsenet.

Thi Faderen er een Person, Sønnen en anden: og den Hellige Aand en anden.

Men Faderens, Sønnens og den Hellige Aands Guddom er een og den samme: Herligheden lige, Majestæten samevig.

Saadan som Faderen er saaledes er og Sønnen: og saaledes ogsaa den Hellige Aand.

Faderen uskabt, Sønnen uskabt: og den Hellige Aand uskabt.

Faderen uendelig, Sønnen uendelig: og den Hellige Aand uendelig.

Faderen evig, Sønnen evig: og den Hellige Aand evig.

Og dog ere de ikke tre Evige: men Een Evig.

Og der ere heller ikke tre Uendelige, ej heller tre Uskabte: men een Uskabt, og een Uendelig.

Saa ligeledes er Faderen Almægtig, Sønnen Almægtig: og den Hellige Aand Almægtig.

Og dog ere de ikke tre Almægtige: men een Almægtig.

Saa er og Faderen Gud, Sønnen er Gud: og den Hellige Aand er Gud.

Og dog ere de ikke tre Guder: men een Gud.

Saa ligeledes er Faderen Herre, Sønnen Herre: og den Hellige Aand Herre.

Og dog ikke tre Herrer: men een Herre.

Thi ligesom vi ere ved den Christelige Sandhed forbundne til: at erkjende hver Person for sig at være Gud og Herre;

Saa forbydes vi ogsaa af den Catholske Religion: at sige, at der ere tre Guder, eller tre Herrer.

Faderen er ikke gjort af no-

gen: ej heller skabt, og heller ikke undfanget.

Sonnen er af Faderen alene: ikke gjort, ej heller skabt, men undfanget.

Den Hellige Aand er af Faderen og af Sønnen: hverken gjort, ej heller skabt, heller ikke undfanget, men fremgaaende.

Saa er der een Fader, ikke tre Fædre; een Søn, ikke tre Sonner: een Hellig Aand, ikke tre Hellige Aander.

Og i denne Treenighed er ingen for eller efter den anden: ingen større eller mindre end den anden.

Men alle tre Personer ere samevige: og lige store.

Saa at i alle Ting, ligesom for er sagt: Eenheden skal tilbedes i Treenigheden, og Treenigheden i Eenheden.

Altsaa den som vil blive salig: maa saaledes tænke om Treenigheden.

Endydermere er det nodvendigt til evig Salighed: at han ogsaa retteligen troer Vor Herre Jesu Christi Incarnation.

Thi den rigtige Tro er, at vi troe og bekjende: at vor Herre Jesus Christus, Guds Søn, er Gud og Menneske.

Gud, af Faderens Væsen undfanget før Verdenerne: og Menneske af sin Moders Substanz født i Verden;

Fuldkommen Gud og fuldkomment Menneske: bestaaende af en fornuftig Sjæl og menneskeligt Legeme.

Lige med Faderen i Henseende til sin Guddom: og ringere end Faderen i Henseende til sin Mandom.

Som skjønt han er Gud og Menneske: er derfor ikke to, men een Christus.

Een, ikke ved Guddommens Forvandling til Kjød: men ved Mandommens Optagelse i Gud.

Ganske og aldeles een: ikke ved Væsenets Sammenblanding, men ved Personens Eenhed.

Thi ligesom den fornuftige Sjæl og Legemet er eet Menneske: saa er og Gud og Menneske een Christus.

Som leed for vor Saligheds Skyld: nedsteeg til Helvede, opstod igjen paa den tredje Dag fra de Døde.

Han opsteeg til Himmelen, han sidder ved Faderens den Almægtige Guds Høire Haand: hvorfra han skal komme for at dømme de Levende og de Døde.

Ved hvis Komme alle Mennesker skulle opstaae igjen med deres Legemer: og skulle gjøre Regnskab for deres egne Gjerninger.

Og de som have gjort Godt, skulle gaae ind til det evige Liv: og de, som have gjort Ondt, i den evige Ild.

Dette er den Catholske Tro: og den som ikke trofast holder ved den, kan ikke blive salig.

Ære være Faderen og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Litaniet.

Her følger Litanirt eller den almindelige Bøn, som skal synges eller fremsiges efter Morgenbønnen paa Søndage, Onsdage og Fredage, og til andre Tider, naar Ordinarius befaler det.

O Gud Fader, i Himmelen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud Fader, i Himmelen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud Søn, Verdens Frelser: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud Søn, Verdens Frelser: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud den Hellige Aand, som fremgaaer af Faderen og Sønnen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud den Hellige Aand, som fremgaaer af Faderen og Sønnen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O hellige, velsignede og herlige Treenighed, tre Personer og een Gud: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O hellige, velsignede og herlige Treenighed, tre Personer og een Gud: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

Ihukom ikke, Herre, vore Misgjerninger, ej heller vore Forfædres Misgjerninger: og tag ikke Hævn over vore Synder: skaan os gode Herre, skaan dit Folk, som du haver frikjøbt med dit allerdyrebareste Blod, og vredes ikke paa os evindeligen.

Skaan os, gode Herre.

Fra alt Ondt og Ulykke; fra Synd, fra Djævelens List og Anfald; fra din Vrede og fra evig Fordømmelse,

Frels os gode Herre.

Fra al Hjærtets Blindhed; fra Stolthed, forfængelig Ærgjerrighed og Skinhellighed; fra Misundelse, Had og Ondskab, og al uchristelig Haardhed,

Frels os gode Herre.

Fra Utugt og al anden dødelig Synd; og fra alle Verdens, Kjødets og Djævelens Sviig,

Frels os gode Herre.

Fra Lynild og Storm; fra Smitsot, Pest og Hungersnød; fra Slagsmaal og Mord; og fra Brad-Død,

Frels os gode Herre.

Fra alt Oprør, hemmelig Sammensværgelse og Rebellion; fra al falsk Lære, Kjætteri og Schisma; fra Hjærtets Haardhed og dit Ords og dine Buds Foragt,

Frels os gode Herre.

Ved din hellige Incarnations Mysterium; ved din hellige Fødsel og Omskjærelse; ved din Daab, Faste og Fristelse,

Frels os gode Herre.

Ved din Dødsangst og blodige Sveed; Ved dit Kors og Lidelse; ved din dyrebare Død og Begravelse; ved din herlige Opstandelse og Himmelfart; og ved den Hellige Aands Komme,

Frels os gode Herre.

I enhver Tid af vor Trængsel; I enhver Tid af vor Velstand; I Dødens Time; og paa Dommens Dag,

Frels os gode Herre.

Vi Syndere bønfalde Dig om at høre os, o Herre Gud; og at det maae behage dig at styre og regjere din hellige almindelige Kirke paa den rette Vej;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at holde og styrke i din sande Dyrkelse, i et retfærdigt og helligt Levnet din Tjenerinde Victoria, vor naadigste Dronning og Herskerinde;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at styre hendes Hjærte ved Troen paa dig i din Frygt og Kjærlighed, og at hun maa altid have Tillid til dig, og bestandigen søge Din Hæder og Ære;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at være hendes Forsvarer og Beskytter, og give hende Sejer over alle hendes Fjender;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne og bevare Enkedronning Adelaide, Prinds Albert, Albert, Prinds af Wales, og hele den Kongelige Familie;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at oplyse alle Biskopper, Præster og Diaconer med dit Ords sande Kundskab og Forstand; og at baade ved deres Prædiken og Levnet de maae forherlige det og paa tilsvarende Maade fremstille det;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at begave Raads-Herrerne og hele Adelen med Naade, Viisdom og Forstand;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne og bevare Øvrigheden, og give dem Naade til at udøve Ret og haandhæve Sandhed;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne og bevare dit ganske Folk.

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give alle Nationer Enighed, Fred og Endrægtighed;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give os et Hjærte til at elske og frygte dig og flittigen at leve efter dine Bud;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig, at give dit ganske Folk Tilvæxt af Naade til at høre dit Ord med Sagtmodighed, og modtage det med reen Kjærlighed, og frembringe Aandens Frugter;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at føre paa Sandhedens Vej alle dem, som have faret vild og ere forførte;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at styrke dem, som staae, og at trøste og hjælpe de Forsagte, og opreise dem, som falde, og tilsidst at slaae Satan ned under vore Fødder;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at undsætte, hjælpe og trøste alle, som ere i Fare, Nød og Trængsel;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at bevare alle, som reise til Lands eller til Vands, alle Barsel-Qvinder, alle syge Personer og smaa Børn; og vise din Barmhjærtighed paa alle Arrestanter og Fanger;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at forsvare og forsørge de faderløse Børn og Enker, og alle som ere forladte og undertrykte;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at have Barmhjærtighed med alle Mennesker;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at tilgive vore Fjender, Forfølgere og Bagvadskere, og omvende deres Hjærter;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give os og bevare for vort Brug Jordens velgjørende Frugter, saa at vi til rette Tid kunne nyde dem;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give os sand Bodfærdighed; at tilgive os alle vore Synder, Forsømmelser og Vankundigheder; og at begave os med din Hellige Aands Naade til at forbedre vort Levnet overeensstemmende med dit hellige Ord;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

Guds Søn: vi bede til dig, hør os.

Guds Søn: vi bede til dig, hør os.

O Guds Lam: som borttager Verdens Synder;

Giv os din Fred.

O Guds Lam: som borttager Verdens Synder;

Hav Barmhjærtighed med os.

O Christe, hør os.

O Christe, hør os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Christe, hav Barmhjærtighed med os.

Christe, hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Derpaa skal Præsten og Menigheden med ham sige Herrens Bøn.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse, Men frels os fra det Onde. Amen.

Præst. O Herre, gjør ikke imod os efter vore Synder.

Svar: Og gjengjeld os ej efter vore Misgjerninger.

Lader os bede.

O Gud, barmhjærtige Fader, som ikke foragter et sønderknust Hjærtes Suk, eller de Sorriggivnes Attraa: Barmhjærtigen yd din Bistand til vore Bønner, som vi frembære for dig i al vor Trængsel og Modgang, naarsomhelst den trykker os; og naadigen hør os, at det Onde, som Djævelens eller Menneskets List og Snedighed virker imod os, maa blive tilintetgjort, og ved dit godhedsfulde Forsyn fordrevet; at vi dine Tjenere, uskadte af enhver Forfølgelse, maae altid yde dig Tak i din hellige Kirke; formedelst Jesum Christum vor Herre.

O Herre, rejs dig, hjælp os, og frels os for dit Navns Skyld.

O Gud, vi have hørt med vore Øren og vore Fædre have berettet for os de herlige Gjerninger, som du gjorde i deres Dage, og i Oldtiden før dem.

O Herre, rejs dig, hjælp os, og frels os for din Hæder.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Svar: Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Mod vore Fjender forsvar os, o Christe.

Naadigen see til vor Kummer.

Barmhjærtigen skue vore Hjærters Sorg.

Naadigt tilgiv dit Folks Synder.

Gunstigt med Barmhjærtighed hør vore Bønner.

O Davids Søn, hav Barmhjærtighed med os.

Baade nu og altid værdiges at høre os, o Christe.

Naadigt hør os, o Christe, naadigt hør os, o Herre Christe.

Præst: O Herre lad din Barmhjærtighed vise sig paa os

Svar: Som vi sætte vor Tillid til dig.

Lader os bede:

Vi bønfalde dig ydmygt, o Fader, om at see med Barmhjærtighed til vore Skrøbeligheder; og for dit Navns Æres Skyld vend fra os alle de Onder, som vi retteligen have forskyldt; og giv at i alle vore Trængsler vi maae sætte vor hele Tillid og Fortrøstning til din Barmhjærtighed, og altid tjene dig i et helligt og reent Levnet, til din Hæder og Ære; formedelst vor eneste Mægler og Talsmand, Jesum Christum, vor Herre. Amen.

En Bøn af den hellige Chrysostomos.

Almægtige Gud, som har givet os Naade denne Gang eendrægtigen at fremføre for dig vore fælleds Bønner, og som tilsiger, at naar to eller tre ere forsamlede i dit Navn vil du tilstede deres Forlangender; Opfyld nu, o Herre, dine Tjeneres Begjæringer og Bønner, som det maatte være meest gavnligt for dem, forundende os i denne Verden Kundskab om din Sandhed og i den tilkommende Verden det evige Liv. Amen.

2 Cor. XIII.

Vor Herre Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed, og den Helliges Aands Samfund være med os alle evindeligen. Amen.

Her slutter Litaniet.

Bønner og Takkebønner

ved forskjællige Lejligheder,

som bruges foran de to Slutnings-Bønner af Litaniet, eller af Morgen- og Aften-Bønnen.

B ø n n e r.

Om Regn.

O Gud, himmelske Fader, som ved din Søn Jesum Christum haver tilsagt alle dem, som søge dit Rige og dets Retfærdighed, alle Ting, som ere nødvendige til deres legemlige Livsophold; Send os, vi bede dig, i denne vor Nød, saadan mild Regn og Ilinger, at vi kunne erholde Jordens Frugter til vort Gavn, og dig til Ære; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Om smukt Vejr.

O Almægtige Herre Gud, som for Menneskets Synd en Gang druknede hele Verden, med Undtagelse af otte Personer, og siden af din store Barmhjærtighed lovede aldrig saaledes at ødelægge den igjen; Vi bønfalde dig ydmygt, at uagtet vi ved vore Misgjerninger have rigeligen forskyldt Ødelæggelse af Regn og Oversvømmelse, du dog, formedelst vor oprigtige Bodfærdighed vil sende os saadant Vejr, at vi kunne erholde Jordens Frugter i den rette Aarstid; og lære baade ved din Straf at forbedre vort Levnet, og ligeledes at yde dig Lov og Priis for din Miskundhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

I Dyrtid og Hungersnød.

O Gud, himmelske Fader, hvis Gave det er at Regnen nedfalder, at Jorden er frugtbar, at Dyrene formere sig og Fiskenes Mængde tager til. See ned, vi bede dig, paa dit Folks Nød; og giv at den Mangel og Dyrtid (som vi nu retfærdigen lide for vore Misgjerninger) maa ved din Godhed barmhjærtigen forvandles til billig Tid og Overflod; for Jesu Christi vor Herres Kjærlighed, hvem tilligemed dig og den Hellige Aand skee al Hæder og Ære, nu og i Evighed. Amen.

Eller denne.

O Gud, barmhjærtige Fader, som i Propheten Elisas Tid i Samaria pludselig forvandlede stor Mangel og Dyrtid til Overflod og billig Tid; Hav

Barmhjertighed med os, paa det at vi, som for vore Synder blive nu straffede med lignende Modgang, maa ligeledes itide vederfares Lindring: Forøg Jordens Frugter ved din himmelske Velsignelse: og giv at vi, naar vi erfare din godhedsfulde Gavmildhed, maae anvende samme til din Ære, til de Nødlidendes Hjælp, og vort eget Gavn; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

I Krigs- og Oprørs-Tider.

O Almægtige Gud, alle Kongers Konge, og alle Tings Hersker, hvis Magt ingen Skabning kan modstaa, hvem det tilkommer retfærdigen at straffe Syndere, og at være barmhjertig imod dem, som ere oprigtigen angergivne; Frels og frie os, vi bede dig ydmygt, fra vore Fjenders Hænder; slaa deres Overmod, formild deres Ondskab, og tilintetgjør deres Anslag; at vi, væbnede med dit Forsvar, maae bestandig blive beskyttede mod al Fare, for at prise dig, som est den eneste Sejergiver; for din eenbaarne Sons Jesu Christi, vor Herres Fortjenestes Skyld. Amen.

I en almindelig Pests- og Sygdoms-Tid.

O Almægtige Gud, som i din Vrede sendte en Pest over dit eget Folk i Ørkenen, for dets haardnakkede Gjenstridighed mod Moses og Aaron; og ligeledes i Kong Davids Tid ved Pestens Ødelæggelse ombragte halvfjerdesindstyve Tusinde, og dog ihukommende din Miskundhed skaanede de øvrige; hav Barmhjertighed med os arme Syndere, som nu hjemsøges af megen Sygdom og Dødelighed; at ligesom du den Gang modtog et Forsonings Offer, og befalede Døds-Engelen at ophøre med at straffe, saa maatte det nu behage dig at bortvende fra os denne Pest og svare Sygdom; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

I Tamperdagene at siges dagligen for dem, som skulle modtage den hellige Ordination.

Almægtige Gud, vor himmelske Fader, som haver kjøbt for dig selv en almindelig Kirke med din elskelige Søns dyrebare Blod; see naadigt til samme, og i denne Tid saa styr og regjer dine Tjeneres Biskoppernes og dine Hyrders Sind, at de ikke maae være iilfærdige i at lægge Hænder paa nogen Mand, men med Trofasthed og Viisdom vælge vel skikkede Personer til den hellige Forvaltning af din Kirkes Tjeneste. Og til dem, som blive ordinerede til nogensomhelst hellig Forretning, giv din Naade og himmelske Velsignelse; at de baade ved deres Levnet og Lære maae fremme

din Hæder, og befordre alle Menneskers Salighed formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Eller denne.

Almægtige Gud, alle gode Gavers Giver, som af dit guddommelige Forsyn haver bestemt forskjellige Embedstrin i din Kirke; Giv din Naade, vi bede dig ydmygt, til alle dem, som skulle kaldes til noget Embede eller Bestilling i samme; og saaledes opfyld dem med din Læres Sandhed, og ifor dem et ustraffeligt Levnet, at de maae med Trofasthed tjene for dit Aasyn, til dit store Navns Ære, og din hellige Kirkes Gavn; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

En Bøn, som kan læses efter nogensomhelst af de foregaaende.

O Gud, hvis Natur og Egenskab det er altid at have Barmhjærtighed og tilgive, modtag vore ydmyge Begjeringer; og skjønt vi ere bundne og lænkede ved vore Synders Kjæde, saa lad dog din store Barmhjærtigheds Medynk løse os; for Jesu Christi, vor Mæglers og Talsmands Ære. Amen.

En Bøn for Parliamentets Høje Raad, som læses saalænge dets Session varer.

Naadigste Gud, vi bede ydmygt til dig, som for dette Rige i Almindelighed, saa og i Særdeleshed for Parliamentets høje Raad, som under vor gudfrygtigste og naadigste Dronning nu er forsamlet, at det maatte behage dig at styre og fremme alle dets Raadslag til din Æres Udbredelse, din Kirkes Bedste, og til vor Souverains og hendes Fyrstendømmers Sikkerhed, Hæder og Velfærd; at alle Ting maae blive saa ordnede og indrettede ved dets Bestræbelser, paa den bedste og sikkreste Grundvold, at Fred og Tilfredshed, Sandhed og Retfærd, Religion og Gudsfrygt maae blive fast begrundede iblandt os for alle kommende Slægter. Om dette, som al anden Nødtørft for det, for os og hele din Kirke bede vi dig ydmygt i vor Mæglers Jesu Christi, vor højst velsignede Herres og Frelsers Navn. Amen.

En Collect eller Bøn for Mennesker af alle Stænder, som skal læses til de Tider, naar det ikke er bestemt, at Litaniet skal læses.

O Gud, hele Menneske-Slægtens Skaber og Bevarer, vi bede ydmygeligen til dig for Mennesker af alle Slags og Stænder; at det maae behage dig at lære dem at kjende dine Veje; og alle Nationer din Frelse. I Særdeleshed bede vi for den Catholske Kirkes Velfærd; at den maae saaledes blive ledet og styret af din gode

Aand, at alle de, som bekjende sig til Christendom, og kalde sig Christne, maae blive førte paa Sandhedens Vej, og bevare Troen i Aandens Eenighed, i Fredens Baand, og i deres Vandels Retskaffenhed. Endeligen anbefale vi til din faderlige Godhed alle dem, som ere paa nogen Maade bekymrede eller sorriggivne i Sind, Legeme, eller Tilstand [* i Særdeleshed dem, som have forlangt at erindres i vore Bønner] at det maatte behage dig at trøste og lindre dem efter deres forskjællige Nodtørft, og give dem Taalmodighed under deres Lidelser og en lykkelig Udgang af alle deres Trængsler. Og om dette bede vi for Jesu Christi Skyld. Amen.

* Dette siges naar Nogen har forlangt at erindres i Menighedens Bønner

---

Takkebønner.

En Almindelig Takkebøn.

Almægtige Gud, al Barmhjærtigheds Fader, vi dine uværdige Tjenere, yde dig vor ydmygeligste og hjærteligste Tak for al din Godhed og kjærlige Naade mod os og mod alle Mennesker [* i Særdeleshed mod dem, som nu ønske at opoffre deres Lov og Taksigelse for den Miskundhed, som du nylig haver ladet dem vederfares]. Vi velsigne dig for vor Skabelse, Vedligeholdelse, og for alle dette Livs Velsignelser; men fremfor alting for din uskatteerlige Kjærlighed i Verdens Forløsning ved vor Herre Jesum Christum, for Naadens Midler, og Haabet om evig Forherligelse. Og vi bede dig, giv os saaledes paa tilbørlig Maade at føle al din Barmhjærtighed, at vore Hjærter maae fyldes med uskrømtet Taknemmelighed, og at vi maa forkynde din Priis ej alene med vore Læber, men i vort Levnet; ved at opoffre os til din Tjeneste, og ved at vandre for dig i Hellighed og Retfærdighed alle vore Dage; formedelst Jesum Christum, vor Herre; hvem tilligemed dig og den Hellig Aand være al Hæder og Ære i Evighed. Amen.

* Dette siges naar nogen af dem, som er blevet bedt for ønske at yde Tak.

For Regn.

O Gud, vor himmelske Fader, som af dit naadige Forsyn lader saavel den tidlige som den sildige Regn falde paa Jorden, for at den kan frembringe Frugt til Menneskets Nytte; Vi yde dig ydmyg Tak, at det har behaget dig, i vor store Nød, at sende os tilsidst en velgjørende Regn paa din Arvedeel, og at

vederqvæge den i Tørken, til dine uværdige Tjeneres store Trøst, og til dit hellige Navns Ære; formedelst din Barmhjertighed i Jesu Christo, vor Herre. Amen.

For smukt Vejr.

O Herre Gud, som har retfærdigen ydmyget os ved nyligen at straffe os med forfærdelig Regn og Oversvømmelser, og i din Barmhjertighed haver vederqvæget og trøstet vore Sjæle ved denne betimelige og velsignede Vejr-Forandring; Vi prise og forherlige dit hellige Navn for denne din Miskundhed, og skulle altid forkynde din kjærlige Godhed fra Slægt til Slægt; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

For rig Høst.

O barmhjertigste Fader, som af din naaderige Godhed haver hørt din Kirkes andægtige Bønner, og forvandlet vor Dyrtid og Mangel til billig Tid og Overflod; Vi bringe dig ydmyg Tak for denne din særdeles Godhed; og vi bede dig, at lade os fremdeles vederfares din kjærlige Naade, saa at vort Land maae rigeligen yde os sine Frugter til din Ære og vor Nytte; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

For Fred og Redning fra vore Fiender.

O Almægtige Gud, som er et stærkt Forsvars Taarn for dine Tjenere mod deres Fjenders Aasyn; Vi yde dig Lov og Tak for vor Redning fra de store og øjensynlige Farer, som omringede os: Vi erkjende det som din Naade, at vi ikke bleve hengivne som Rov for dem; og vi bede dig fremdeles at fortsætte denne din Barmhjertighed mod os, at hele Verden maa vide, at du er vor Frelser og mægtige Redningsmand; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

For Gjenoprettelse af offentlig Fred i Landet.

O evige Gud, vor himmelske Fader, som alene gjør, at Mennesker ere af eet Sind i et Huus, og stiller et opbragt og uregjerligt Folks Voldsomhed; Vi velsigne dit hellige Navn, at det har behaget dig at sagtne den oprørske Tummel, som nylig er bleven vækket iblandt os; og vi bede dig ydmygeligen, at forunde os alle Naade, at vi maae i Fremtiden lydigen vandre i dine hellige Bud; og i det vi føre et roligt og fredeligt Levnet i al Gudelighed og Ærbarhed, stedse frembære for dig vort Offer af Lov og Taksigelse for disse dine Naadesbeviisninger imod os; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

For Befrielse fra Pesten eller andre herskende Sygdomme.

O Herre Gud, som har saaret

os for vore Synder, og fortæret os for vore Overtrædelser ved din nylige svare og forfærdelige Hjemsøgelse, og nu midt i Straffedommen ihukommende din Barmhjærtighed har frelst vore Sjæle fra Dødens Svælg; Vi frembære for din faderlige Godhed os selv, vore Sjæle og Legemer, som du har frelst, som et levende Offer for dig, og vi skulle altid prise og forherlige din Miskundhed i din Kirkes Midte; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Eller denne.

Vi bekjende ydmygeligen for dig, o barmhjærtigste Fader, at alle de Straffe, hvormed din Lov truer kunde retteligen være komne over os formedelst vore mangfoldige Overtrædelser og Hjærtets Haardhed. Dog efterdi det har behaget dig af din kjærlige Barmhjærtighed, ved vor svage og uværdige Ydmygelse, at formilde den smitsomme Sygdom, hvoraf vi for nylig saa svarlig have lidt, og at gjenopvække Glædens og Sundhedens Stemme i vore Boliger; Vi frembære for din guddommelige Majestæt Lovs og Taksigelses Offer, prisende og ophøjende dit herlige Navn for din Vedligeholdelse og dit Forsyn over os; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Collecterne, Epistlerne og Evangelierne,

som skulle bruges hele Aaret igjennem.

Mærk: At Collecten, som er bestemt for hver Søndag, eller for nogensomhelst Festdag, der har en Vigilie eller Forberedelses-Aften, skal læses ved den næst foregaaende Aften-Gudstjeneste.

Den Første Søndag i Advent.

Collecten.

Almægtige Gud giv os Naade, at vi maa bortkaste Mørkets Gjerninger og iføre os Lysets Vaaben, nu i dette nærværende forgjængelige Livs Tid (hvori din Søn Jesus Christus kom for at besøge os i stor Ydmyghed) paa det at paa den sidste Dag, da han skal komme igjen i sin herlige Majestæt for at dømme baade de Levende og de Døde, vi maae opstaae til det evige Liv, formedelst ham, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, nu og i Evighed. Amen.

Denne Collect skal gjentages hver Dag, med de andre Collecter i Advent, indtil Jule Aften.

Epistelen Rom. 13, 8.

Bliver Ingen Noget skyldige, uden dette, at elske hverandre; thi hvo som elsker den Anden, haver opfyldt Loven. Thi det: du skal ikke bedrive Hoer; du skal ikke ihjelslaae; du skal ikke stjæle; du skal ikke bære falsk Vidnesbyrd; du skal ikke begjere; og om der er noget andet Bud, det befattes som i een Hovedsum i dette Ord: du skal elske din Næste som dig selv. Kjærligheden gjør Næsten ikke Ondt: derfor er Kjærligheden Lovens Fylde. Og dette desto mere i Betragtning af Tiden, da Stunden nu er der, at vi skulle opstaae af Søvne; thi vor Frelse er nu nærmere, end da vi bleve Troende. Natten er fremrykket, og Dagen er kommen nær. Derfor lader os aflægge Mørkets Gjerninger, og iføre Lysets Vaaben; lader os vandre skikkeligen, som om Dagen; ikke i Fraadseri og Drukkenskab, ikke i Løsagtighed og Uteerlighed, ikke i Kiv og Avind; men ifører den Herre Jesum Christum, og plejer ikke Kjødet til at vække Begjerlighed.

Evangeliet Matth. 21, 1.

Der de kom nær til Jerusalem, og vare komne til Bethphage, ved Oliebjerget, da sendte Jesus tvende Disciple,

og sagde til dem: Gaaer hen i den By, som ligger for Eder; og strax skulle I finde en Aseninde bunden, og et Føl hos hende; løser dem, og fører dem til mig. Og dersom Nogen taler Eder Noget til, da siger, at Herren haver dem behov, saa skal han strax fremsende dem. Men dette skete altsammen, at det skulde fuldkommes, som er talet ved Propheten, som siger: Forkynder Zions Datter: see, din Konge kommer til dig, sagtmodig, og ridende paa et Asen, og paa Asenindens Føl. Men Disciplene gik hen, og gjorde, som Jesus befoel dem; og de hentede Aseninden og Føllet, og lagde deres Klæder paa dem; og han satte sig derpaa. Men de Fleste af Folket bredte deres Klæder paa Vejen; Andre huggede Grene af Træerne, og strøede dem paa Vejen. Men Folket, som gik foran, og fulgte, raabte, og sagde: Hosanna den Davids Søn! velsignet være den, som kommer i Herrens Navn! Hosanna i det Høieste! Og der han drog ind i Jerusalem, oprørtes den ganske Stad, og sagde: hvo er denne? Men Folket sagde: det er Jesus, Propheten, fra Nazareth i Galilæa. Og Jesus gik ind i Guds Tempel, og uddrev alle dem, som solgte og kjøbte i Templet, og omstødte Vexelerernes Borde og Duekræmmernes Stole. Og han sagde til dem: der er skrevet: mit Huus skal kaldes et Bedehuus, men I have gjort det til en Røverkule.

Den Anden Søndag i Advent.

Collecten.

Velsignede Herre, som har ladet alle hellige Skrifter skrive til vor Belærelse; Giv at vi maae paa en saadan Maade høre dem, læse, betragte, lære, og i vort Hjærte overtænke dem, at ved Taalmodighed og dit hellige Ords Trøst, vi maae tilegne os og bestandigen holde fast ved det evige Livs velsignede Haab, som du haver givet os i vor Frelser Jesu Christo. Amen.

Epistelen Rom. 15, 4.

Hvadsomhelst tilforn er skrevet, det er skrevet os til Lærdom, paa det vi skulle have Haab ved Taalmodighed og Skrifternes Trøst. Men Taalmodighedens og Trøstens Gud give Eder at have eet Sind indbyrdes efter Christum Jesum, at I eendrægteligen med een Mund kunne prise Gud og vor Herres Jesu Christi Fader. Derfor antager Eder hverandre, ligesom Christus haver antaget sig os, til Guds Ære. Jeg

siger nemlig, at Jesus Christus er bleven Omskærelsens Tjener for Guds Sanddruheds Skyld, til at stadfæste Forjættelserne til Fædrene; men at Hedningerne skulle prise Gud for hans Barmhjertigheds Skyld; som skrevet er; derfor vil jeg bekjende dig iblandt Hedningerne, og lovsynge dit Navn. Og atter siges der: Fryder Eder, I Hedninger, med hans Folk! Og atter: lover Herren, alle Hedninger, og priser ham, alle Folk! Og atter, siger Esaias: der skal være en Rod af Jessai, og den, som opstaaer at regjere over Hedningerne; paa ham skulle Hedningerne haabe. Men Haabets Gud fylde Eder med al Glæde og Fred, i det I troe; at I kunne vorde rige i Haabet ved den Hellig Aands Kraft.

Evangeliet St. Luc. 21, 25.

Og der skal skee Tegn i Sol og Maane og Stjerner; og paa Jorden skulle Folkene ængstes i Fortvivlelse, naar Havet og Bølgerne bruse; naar Menneskene forsmægte af Frygt og de Tings Forventelse, som skulle komme over Jorderige; thi Himmelens Kræfter skulle røres. Og da skulle de see Menneskens Søn komme i Skyen med megen Kraft og Herlighed. Men naar disse Ting begynde at skee, da seer op, og opløfter Eders Hoveder, efterdi Eders Forløsning stunder til. Og han sagde dem en Lignelse: Seer Figentræet og alle andre Træer; naar de springe ud, da skjønne I af Eder selv, at Sommeren nu er nær. Ligesaa og I, naar I see disse Ting at skee, da kjende I, at Guds Rige er nær. Sandelig siger jeg Eder, at denne Slægt skal ikke forgaae, forend det skeer altsammen. Himmelen og Jorden skulle forgaae; men mine Ord skulle ingenlunde forgaae.

Den Tredje Søndag i Advent.

Collecten.

O Herre Jesu Christe, som ved din første Komme sendte dit Sendebud foran dig for at berede din Vej; Giv at dine Mysteriers Tjenere og Forvaltere maa ligeledes saa berede og istandsætte din Vej, ved at omvende de Ulydiges Hjærter til de Retfærdiges Viisdom, at ved din anden Komme for at dømme Verden vi maae befindes at være et velbehageligt Folk for dit Aasyn, du som lever og regjerer tilligemed Faderen og den Hellige Aand, een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. 1 Cor. 4. 1.

Saaledes agte hvert Menneske os, som Christi Tjenere og Huusholdere over Guds Hemmeligheder. I Øvrigt udkræves af Huusholdere, at de maae findes troe. Men mig er det saare Lidet at dømmes af Eder, eller af en menneskelig Ret; ja jeg dømmer mig end ikke selv. Vel veed jeg Intet med mig selv, dog er jeg dermed ikke retfærdiggjort; men Herren er den, som mig dømmer. Derfor dømmer ikke Noget for Tiden, indtil Herren kommer, som og skal føre til Lyset det, som er skjult i Mørket, og aabenbare Hjerternes Raad; da skal Hver vederfares sin Lov af Gud.

Evangeliet. Matth. 11, 2.

Men der Johannes hørte i Fængselet Christi Gjerninger, sendte han to af sine Disciple, og lod ham sige: Er du den, som kommer, eller skulle vi vente en Anden? Og Jesus svarede og sagde til dem: gaaer hen, og forkynder Johannes de Ting, som I høre og see: Blinde see og Halte gaae, Spedalske renses og Døve høre, Døde staae op, og Evangelium prædikes for Fattige; og salig er den, som ikke forarges paa mig. Men der disse gik bort, begyndte Jesus at sige til Folket om Johannes: hvad ere I udgangne i Ørken at skue? et Rør, som bevæges hid og did af Vejret? Eller hvad ere I udgangne at see? et Menneske, iført bløde Klæder? See, de, som bære bløde Klæder, ere i Kongers Huse. Eller hvad ere I uddangne at see? en Propher? Ja, jeg siger Eder, endog langt Mere end en Prophet. Thi han er den, om hvem der er skrevet: see, jeg sender min Engel for dit Ansigt, som skal berede din Vej for dig.

Den Fjerde Søndag i Advent.

Collecten.

O Herre, opvæk (vi bede dig) din Magt og kom iblandt os, og med din store Kraft staa os bi; at saasom vi ved vore Synder og Ugudelighed, saare meget tilbageholdes og hindres fra at løbe det Løb, om er os foresat; din rige Naade og Barmhjertighed maae ile til vor Hjælp og befrie os formedelst din Søns vor Herres Fyldestgjørelse, hvem med dig og den Hellige Aand være Hæder og Ære i Evighed. Amen.

Epistelen. Phil. 4. 4.

Glæder Eder i Herren altid;

atter siger jeg: glæder Eder! Eders Sagtmodighed vorde vitterlig for alle Mennesker! Herren er nær. Værer ikke bekymrede for Noget, men i alle Ting lader Eders Begjeringer fremføres for Gud i Paakaldelse og Bøn med Taksigelse; og Guds Fred, som overgaaer al Forstand, skal bevare Eders Hjærter og Eders Tanker i Christo Jesu.

Evangeliet Joh. 1, 19.

Dette er Johannis Vidnesbyrd, der Jøderne sendte fra Jerusalem Præster og Leviter, at de skulde spørge ham: hvo er du? Han bekjendte, og nægtede ikke og bekjendte: jeg er ikke den Christus. Og de spurgte ham: hvad da? er du Elias? og han sagde: jeg er det ikke; er du den Prophet? og han svarede: nei. Da sagde de til ham: hvo er du? at vi kunne give dem Svar, som have udsendt os; hvad siger du om dig selv? Han sagde: jeg er hans Røst, som raaber i Ørken: jævner Herrens Vej; som Propheten Esaias haver sagt. Og de, som vare udsendte, vare af Pharisæerne. Og de spurgte ham og sagde til ham: hvi døber du da, dersom du ikke er Christus, ej heller Elias, ej heller den Prophet? Johannes svarede dem og sagde: jeg døber med Vand; men han staaer midt iblandt Eder, den I ikke kjende. Han er den, som kommer efter mig, hvilken har været for mig; hvis Skotvinge jeg ikke er værdig at opløse. Dette skete i Bethabara paa hiin Side Jordan, hvor Johannes døbte.

Vor Herres Fødsels-Fest eller Christi Fødselsdag, sædvanlig kaldet Juledag.

Collecten.

Almægtige Gud, som har givet os din eenbaarne Søn for at paatage sig vor Natur, og som ved denne Tid at blive født af en reen Jomfru; Giv at vi som gjenfødte og gjorte til dine Børn ved Adoption og Naade, maae dagligen fornyes ved din Hellige Aand; formedelst den samme Vor Herre Jesum Christum, som lever og regjerer med dig og den samme Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. Ebr. 1, 1.

Efterat Gud fordum havde talet mange Gange og paa mange Maader til Fædrene ved Propheterne, saa haver han i disse sidste Dage talet til os ved Sønnen; hvem han haver sat til en Arving over

alle Ting, ved hvem han og haver gjort Verden; hvilken, efterdi han er hans Herligheds Glands og hans Væsens udtrykte Billede, og bærer alle Ting med sin Kraftes Ord, saa gjorde han ved sig selv vore Synders Renselse, og satte sig hos Majestætens høire Haand i det Høie; og han er bleven saa meget ypperligere end Englene, som han haver arvet et herligere Navn fremfor dem. Thi til hvilken Engel sagde han nogen Tid; du er min Søn, jeg fødte dig i Dag? og atter: jeg skal være ham en Fader, og han skal være mig en Søn. Og atter, naar han indfører den Førstefødte i Jorderige, siger han: og alle Guds Engle skulle tilbede ham. Om Englene hedder det: han bruger sine Engle som Vinde, og sine Tjenere som Ilds-Lue; men til Sønnen: din Throne, o Gud, staaer i al Evighed; Retviishedens Spiir er dit Riges Spiir. Du elskede Retfærdighed og hadede Uret; derfor haver Gud, din Gud salvet dig med Glædens Olie fremfor dine Medbrødre. Og du, Herre, grundfæstede Jorden af Begyndelsen, og Himlene ere dine Hænders Gjerninger. De skulle forgaae, men du bliver ved; de skulle tilhobe ældes, som et Klædebon; ja som et Klæde skal du sammenrulle dem, og de skulle omskiftes; men du, du er den Samme, og dine Aar skulle ikke aflade.

Evangeliet. Joh. 1, 1.

I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Det var i Begyndelsen hos Gud. Alle Ting ere blevne ved det; og uden det er ikke een Ting bleven til af det, som er. I det var Livet, og Livet var Menneskenes Lys. Og Lyset skinnede i Mørket, og Mørket begreb det ikke. Der blev et Menneske udsendt af Gud, han hedte Johannes. Denne kom til et Vidnesbyrd, at han skulde vidne om Lyset, at Alle skulde troe ved ham. Han var ikke Lyset, men at han skulde vidne om Lyset. Det var det sande Lys, som oplyser hvert Menneske, der kommer til Verden. Han var i Verden, og Verden er gjort ved ham, og Verden kjendte ham ikke. Han kom til sit Eget, og hans Egne annammede ham ikke. Men saa mange, som ham annammede, dem haver han givet Magt at vorde Guds Børn, dem, som troe paa hans Navn; hvilke ikke ere fødte af Blod, ei heller af Kjøds Villie, ei heller af Mands Villie, men af Gud. Og Ordet blev Kjød og boede iblandt os (og vi saae hans Herlighed, en Herlighed, som den Eenbaarnes af Faderen), fuld af Naade og Sandhed.

St. Stephani Dag.

Collecten.

Giv, o Herre, at i alle vore Lidelser her paa Jorden for din Sandheds Bekjendelse, vi maa standhaftigen see op til Himmelen og ved Troen skue den Herlighed, som skal blive aabenbaret; og at vi, opfyldte af den Hellige Aand, maae lære at elske og velsigne vore Forfølgere, efter din første Martyrs St. Stephani Exempel, som bad for sine Mordere til dig, o velsignede Jesus, som staaer ved Guds høire Haand for at staa alle dem bi, som lide for dig, vor eneste Mægler og Talsmand. Amen.

Derefter skal følge Juledags Collecten, som skal siges bestandig indtil Nytaars Aften.

For Epistelen Ap. G. 7, 55.

Stephan, som var fuld af den Hellige Aand, skuede op imod Himmelen, og saae Guds Herlighed, og Jesum staaende hos Guds høire Haand. Og han sagde: see, jeg seer Himlene aabnede og Menneskens Søn staaende hos Guds høire Haand. Men de raabte med høi Røst, og holdt for deres Øren og stormede samdrægteligen ind paa ham. Og de stødte ham ud udenfor Staden, og stenede ham, og Vidnerne lagde deres Klæder af ved en ung Mands Fødder, som hedte Saulus. Og de stenede Stephanus, som bad og sagde: Herre Jesu! annam min Aand. Men han faldt paa Knæ, og raabte med høi Røst: Herre! tilregn dem ikke denne Synd! Og som han dette sagde, sov han hen.

Evangeliet. Matth. 23, 34.

See, jeg sender til Eder Propheter, og Vise, og Skriftkloge; og Nogle af dem skulle I ihjelslaae, og korsfæste, og Nogle af dem skulle I hudstryge i Eders Synagoger, og forfølge dem fra een Stad til en anden; at alt det retfærdige Blod skal komme over Eder, som er udgydt paa Jorden, fra den retfærdige Abels Blod indtil Sacharias, Barachias Søns, Blod, hvilken I sloge ihjel imellem Templet og Alteret. Sandelig siger jeg Eder, alt dette skal komme over denne Slægt. Jerusalem! Jerusalem! som ihjelslaaer Propheterne, og stener dem, som ere sendte til dig: hvor ofte vilde jeg forsamlet dine Børn, ligerviis som en Høne forsamler sine Kyllinger under Vingerne! Og I vilde ikke. See, Eders Huus skal lades Eder øde. Thi jeg siger Eder: I skulle fra nu af ikke see mig, indtil I sige: velsignet være den, som kommer i Herrens Navn!

Evangelisten St. Johannis Dag.

Collecten.

Barmhjærtige Herre vi bede dig at kaste dine skinnende Lysstraaler paa din Kirke, paa det at den, oplyst ved din velsignede Apostel og Evangelists St. Johannis Lære maae saaledes vandre i din Sandheds Lys, at den kan tilsidst naae det evige Livs Lys; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Joh. 1, 1.

Det, som var fra Begyndelsen, det vi have hørt, det, vi have seet med vore Øjne, det vi have beskuet, og vore Hænder følet paa, nemlig om det Livsens Ord; (thi Livet er aabenbaret, og vi have seet, og vidne, og forkynde Eder Livet, det evige, hvilket var hos Faderen, og blev aabenbaret for os;) hvad vi have seet og hørt forkynde vi Eder, at ogsaa I skulle have Samfund med os; men vort Samfund er med Faderen og med hans Søn, Jesu Christo. Og dette skrive vi Eder, paa det Eders Glæde maa vorde fuldkommen. Og dette er det Budskab, som vi have hørt af ham, og forkynde Eder, at Gud er et Lys, og der er aldeles intet Mørke i ham. Dersom vi sige, at vi have Samfund med ham, og vandre i Mørket, da lyve vi, og følge ikke Sandheden. Men dersom vi vandre i Lyset, ligesom han er i Lyset, have vi Samfund med hverandre, og Jesu Christi hans Søns Blod renser os fra al Synd. Dersom vi sige, vi have ikke Synd, bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os. Dersom vi bekjende vore Synder er han trofast og retfærdig, at han forlader os Synderne, og renser os fra al Uretfærdighed. Dersom vi sige, at vi ikke have syndet, gjøre vi ham til en Løgner, og hans Ord er ikke i os.

Evangeliet. Joh. 21, 19.

Jesus sagde til Peder: følg mig. Men Peder vendte sig og saae den Discipel følge, som Jesus elskede, som og laae op til hans Bryst i Nadveren, og havde sagt: Herre, hvo er den, som forraader dig? Der Peder saae denne, siger han til Jesum: Herre, men hvad skal denne? Jesus siger til ham: dersom jeg vil, at han skal blive, indtil jeg kommer, hvad angaaer det dig? Følg du mig. Derover kom dette Sagn ud iblandt Brødrene: denne Discipel døer ikke; endog Jesus ikke sagde til ham: han døer ikke; men: om jeg vil, at han skal blive, indtil jeg kommer, hvad angaaer det dig? Denne er den Discipel, som vidner

om disse Ting, og haver skrevet dette; og vi vide, at hans Vidnesbyrd er sandt. Men der ere og mange andre Ting, som Jesus haver gjort, hvilke, dersom de skulde skrives stykkeviis, mener jeg, at ikke end Verden selv kunde rumme de Bøger, som skulde skrives.

De Uskyldige Børns Dag.

Collecten.

O Almægtige Gud, som af de unge og diende Børns Munde haver beredt en Magt, og lod Smaaborn forherlige dig ved deres Død; død og dræb alle Laster i os, og saa styrk os med din Naade, at vi ved vort Levnets Uskyldighed, og vor Troes Standhaftighed lige til Døden, maae forherlige dit hellige Navn; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Epistelen. Aab. 14, 1.

Jeg saae, og see, Lammet stod paa Zions Bjerg, og med det hundrede fire og fyrretyve tusinde, som havde dets Faders Navn skrevet i deres Pander. Og jeg hørte en Røst af Himmelen, som havde mange Vandes Lyd, og som en stærk Tordens Lyd, og jeg hørte Harpelegeres Lyd, som legede paa deres Harper. Og de sang en ny Sang for Thronen og for de fire Dyr og de Ældste; og Ingen kunde lære den Sang, uden de hundrede fire og fyrretyve tusinde, de Kiøbte fra Jorden. Disse ere de, som ikke have besmittet sig med Qvinder, thi de ere Jomfruer; disse ere de, som følge Lammet, i hvor det gaaer. Disse ere kjøbte fra Menneskene, en Førstegrøde for Gud og Lammet; og i deres Mund er ikke funden Svig; thi de ere ustraffelige for Guds Throne.

Evangeliet. Matth. 2, 13.

Herrens Engel aabenbaredes for Joseph i en Drøm, og sagde: staa op, og tag Barnet og dets Moder, og fly til Ægypten, og bliv der, indtil jeg siger dig til; thi Herodes vil søge efter Barnet, for at omkomme det. Men han stod op, tog Barnet og dets Moder om Natten, og veeg hen til Ægypten. Og han blev der, indtil Herodes var død, at det skulde fuldkommes, som var talet af Herren ved Propheten, som siger: fra Ægypten kaldte jeg min Søn. Der Herodes da saae, at han var skuffet af de Vise, blev han saare vred, og sendte hen, og lod ihjelslaae alle Drengebørn, som vare i Bethle-

hem og i alle dens Egne, fra to Aar og derunder, efter den Tid, som han havde udspurgt af de Vise. Da blev det fuldkommet, som talet er af den Prophet Jeremias, som siger: En Røst blev hørt udi Rama, Graad og Skrig og megen Hylen; Rachel begræd sine Børn, og vilde ikke lade sig husvale, thi de ere ikke mere.

Søndagen efter Juledag.

Collecten.

Almægtige Gud, som har givet os din eenbaarne Søn, for at paatage sig vor Natur, og som ved denne Tid at blive født af en reen Jomfru; Giv at vi som gjenfødte og gjorte til dine Børn ved Adoption og Naade, maae dagligen fornyes ved din Hellige Aand; formedelst den samme Vor Herre Jesum Christum, som lever og regjerer med dig og den samme Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. Gal. 4, 1.

Men jeg siger: saalænge Arvingen er et Barn, er der ingen Forskjel mellem ham og Trællen, endog han er Herre over alt Godset; men han er under Formyndere og Husholdere indtil den af Faderen bestemte Tid. Saaledes stode og vi, saalænge vi vare Børn, som Trælle under Verdens Børne-Lærdom. Men der Tidens Fylde kom, udsendte Gud sin Søn, fød af en Qvinde, fød under Loven, paa det han skulde frikjøbe dem, som vare under Loven, at vi skulde faae den sønlige Udkaarelse. Eftersom I da ere Sønner, haver Gud udsendt sin Søns Aand i Eders Hjerter, som raaber: Abba, Fader! Saa at du ikke længere er Træl, men Søn; men er du Søn, da er du ogsaa Guds Arving formedelst Christum.

Evangeliet. Matth. 1, 18.

Jesu Christi Fødsel gik saa til. Der Maria, hans Moder, var Joseph trolovet, befandtes hun, forend de kom sammen, at være frugtsommelig af den Hellige Aand. Men Joseph, hendes Mand, efterdi han var retsindig, og ikke vilde offentlig beskæmme hende, besluttede hemmelig at skille sig fra hende. Men i det han tænkte derpaa, see, da aabenbaredes Herrens Engel for ham i en Drøm, og sagde: Joseph, Davids Søn, frygt ikke at annamme din Hustru Maria, thi det, som er avlet i hende er af den Hellige Aand. Men hun skal føde en

Søn, og du skal kalde hans Navn Jesus, thi han skal frelse sit Folk fra deres Synder. Men dette skete altsammen, at det skulde fuldkommes, som er talet af Herren ved Propheten, som siger: See, en Jomfru skal blive frugtsommelig, og føde en Søn, og man skal kalde hans Navn Immanuel, hvilket er udlagt: Gud med os. Men der Joseph vaagnede op af Søvnen, gjorde han, som Herrens Engel havde befalet ham, og han annammede sin Hustru. Og han kjendte hende ikke, indtil hun havde født sin Søn, den førstefødte, og han kaldte hans Navn Jesus.

Christi Omskjærelse.

Collecten.

Almægtige Gud, som lod din velsignede Søn omskjære og gjorde ham lydig mod Loven for Mennesket; Giv os Aandens sande Omskjærelse; at vi, naar vore Hjærter og alle vore Lemmer ere dødede fra alle verdslige og kjødelige Lyster, maae i Alting adlyde din velsignede Villje; formedelst den samme din Søn Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 4, 8.

Salig den Mand, hvem Herren ikke vil tilregne Synd! Tilhører da denne Salighed Omskjærelsen alene, eller ogsaa Forhuden? Vi sige jo, at Troen blev regnet Abraham til Retfærdighed. Hvorledes blev den da ham tilregnet? Da han var omskaaren, eller da han havde Forhud? Ikke da han var omskaaren, men da han havde Forhud. Og han annammede Omskjærelsens Tegn, som en Besegling paa den Retfærdighed ved Troen, hvilken han havde som uomskaaren; saa at han skulde være Fader til alle dem, som troe, uden at være omskaarne, at Retfærdighed maa vorde ogsaa dem tilregnet; og Fader til de Omskaarne, til dem, som ikke alene have Omskjærelse, men ogsaa vandre i den Troes Fodspor, hvilken vor Fader Abraham havde som uomskaaren. Thi ikke formedelst Loven fik Abraham og hans Sæd den Forjættelse, at han skulde arve Verden, men formedelst Troens Retfærdighed. Og ere de, som holde sig til Loven, Arvinger, da er Troen forgjeves, og Forjættelsen gjort til Intet.

Evangeliet. Luc. 2, 15.

Og det skete, der Englene fore fra dem til Himmelen, da sagde disse Mennesker, Hyr-

derne, til hverandre: lader os dog gaae til Bethlehem, og see det, som Herren haver kundgjort os. Og de kom hastelig, og fandt baade Maria og Joseph, og Barnet liggende i Krybben. Men der de havde seet det, kundgjorde de, hvad der var talet til dem om dette Barn. Og Alle, som det hørte forundrede sig over det, som Hyrderne sagde til dem. Men Maria bevarede alle disse Ord, og overvejede dem i sit Hjærte. Og Hyrderne vendte tilbage, prisede og lovede Gud for alt det, som de havde hørt og seet, efter hvad der var sagt til dem. Og der otte Dage vare fuldkommede, at Barnet skulde omskjæres, da blev hans Navn kaldet Jesus, som det var kaldet af Engelen, før han blev undfangen i Moders Liv.

Den samme Collect, Epistel og Evangelium skal bruges hver Dag herefter indtil Epiphanien.

Epiphanien
eller
Christi Aabenbarelse for Hedningerne.

Collecten.

O Gud, som ved en Stjernes Førelse aabenbarede din eenbaarne Søn for Hedningerne; Giv barmhjærtigen, at vi, som kjende dig nu ved Troen, maae efter dette Liv nyde Anskuelsen af din herlige Guddom; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 3, 1.

For hvilken Sags Skyld jeg Paulus, Christi Jesu Bundne for Eder, Hedninger: I have jo hørt om Guds Naades Huusholdning, som er mig given til Eder, at han ved Aabenbarelse haver kundgjort mig hiin Hemmelighed (hvorom jeg foran haver korteligen skrevet; af hvilket I kunne, naar I det læse, skjønne min Indsigt i Christi Hemmelighed); hvilken i de forrige Tider ikke var kundgjort for Menneskens Børn, som den nu er aabenbaret hans hellige Apostler og Propheter i Aanden, at Hedningerne ere Med-Arvinger, og medindlemmede, og meddeelagtige i hans Forjættelse i Christo, formedelst Evangelium; hvis Tjener jeg er bleven ifølge den Guds Naades Gave, som mig er given efter hans vældige Kraft. Mig, den Allerringeste af alle Hellige, er denne Naade given, at prædike for Hedningerne Christi urandsagelige Rigdom, og at oplyse Alle om Deelagtigheden i den Hemmelighed, som fra

Verdens Begyndelse haver været skjult i Gud, som skabte alle Ting ved Jesum Christum; saa at Guds mangfoldige Viisdom skulde nu blive kundgjort for Fyrstendømmer og Magter i Himlen ved Menigheden, efter en evig Beslutning, hvilken han fuldbyrdede ved Christum Jesum, vor Herre, i hvem vi have Frimodighed og Adgang med Tillid ved Troen paa ham.

Evangeliet. Matth. 2, 1.

Der Jesus var fød i Bethlehem i Judæa, udi Kong Herodis Dage, see, da kom Vise af Østerland til Jerusalem, og sagde: Hvor er den Jødernes Konge, som er fød? thi vi have seet hans Stjerne i Øster, og ere komne at tilbede ham. Men der Kong Herodes det hørte, blev han forfærdet, og al Jerusalem med ham; og der han havde forsamlet alle Ypperste-Præster og Skriftkloge iblandt Folket, adspurgte han dem, hvor Christus skulde fødes. Men de sagde til ham: i Bethlehem i Judæa, thi der er saa skrevet ved Propheten: Og du, Bethlehem i Judæ Land! er ingenlunde den mindste iblandt Judæ Fyrster, thi af dig skal udgaae en Fyrste, som skal være mit Folk Israels Hyrde. Da kaldte Herodes de Vise hemmelig, og udspurgte nøje Tiden af dem, naar Stjernen havde ladet sig tilsyne. Og han sendte dem til Bethlehem, og sagde: gaaer hen, og udspørger flittelig om Barnet; men naar I have fundet det, da forkynder mig det, at jeg kan komme, og tilbede det. Men der de havde hørt Kongen, droge de bort; og see, Stjernen, som de havde seet i Øster, gik hen for dem, indtil den kom, og stod ovenover, hvor Barnet var. Men der de saae Stjernen, bleve de saare meget glade. Og de gik ind i Huset, og fandt Barnet med dets Moder Maria, og faldt ned og tilbade det, og oplode deres Liggendefæ, og offrede det Gaver, Guld og Røgelse og Myrrha. Og der de vare blevne advarede af Gud i en Drøm, at de skulde ikke vende tilbage til Herodes, fore de ad en anden Vej bort til deres Land.

Den Første Søndag efter Epiphanien.

Collecten.

O Herre, vi bede dig barmhjærtigen at modtage dit Folks Bønner, som paakalder dig; og giv, at det maae baade fornemme og vide, hvilke Ting det burde gjøre, og ligeledes erholde Naade og Kraft til at fuldbyrde dem med Trofasthed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 12, 1.

Desaarsag formaner jeg Eder, Brødre, ved Guds Barmhjærtighed, at I fremstille Eders Legemer som et levende, helligt, Gud velbehageligt Offer, hvilket er Eders fornuftige Gudsdyrkelse. Og skikker Eder ikke lige med denne Verden, men vorder forvandlede ved Eders Sinds Fornyelse, at I maae skjønne, hvad der er Guds gode og velbehagelige og fuldkomne Villie. Thi formedelst den Naade, som mig er given, siger jeg til Enhver iblandt Eder, at han ikke skal tænke højere om sig selv, end han bør at tænke, men tænke om sig selv med Betænksomhed, eftersom Gud tilmaalte Enhver Troens Gave. Thi ligerviis som vi have mange Lemmer paa eet Legeme, men alle Lemmer have ikke den samme Gjerning, ligesaa ere vi mange eet Legeme i Christo, men Hver for sig ere vi hverandres Lemmer.

Evangeliet. Luc. 2, 41.

Og hans Forældre gik hvert Aar til Jerusalem paa Paaske-Højtiden. Og der han var tolv Aar gammel, gik de op til Jerusalem efter Højtidens Sædvane. Og der de havde tilendebragt de Dage, og de droge hjem igjen, blev Barnet Jesus i Jerusalem, og Joseph og hans Moder vidste det ikke. Men da de meente, at han var i Rejse-Selskabet, kom de en Dags Rejse frem, og de ledte efter ham iblandt Slægtninge og Kyndinge. Og der de ikke fandt ham, gik de tilbage til Jerusalem, og ledte efter ham. Og det begav sig efter tre Dage, da fandt de ham i Templet siddende midt iblandt Lærerne, hvor han baade hørte dem og adspurgte dem. Men Alle, som ham hørte, forundrede sig saare over hans Forstand og Svar. Og der de saae ham, bleve de forfærdede; og hans Moder sagde til ham: Søn! hvi gjorde du os dette? See, din Fader og jeg ledte efter dig med Smerte. Og han sagde til dem: hvi ledte I efter mig? vidste I ikke, at mig bør at være i min Faders Gjerning. Og de forstode ikke det Ord, som han talede til dem. Og han drog ned med dem, og kom til Nazareth; og var dem underdanig. Og hans Moder bevarede alle disse Ord i sit Hjærte. Og Jesus forfremmedes i Viisdom, og Alder, og Naade hos Gud og Menneskene.

Den Anden Søndag efter Epiphanien.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, som styrer Alting i Himmelen og paa Jorden; Hør barmhjærtigen dit Folks Paakaldelse, og giv os din Fred alle vort

Livs Dage; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 12, 6.

Men efterdi vi have adskillige Naade-Gaver, efter den Naade, som er given os; enten vi have Prophetiens Gave, da lader os bruge den i Forhold til vor Tro; eller vi have et Embede, da lader os tage vare paa Embedet; eller om Nogen lærer, paa Lærdommen; eller om Nogen formaner, paa Formanelsen; den, som uddeler, gjøre det med Redelighed; den, som er Forstander, være det med Iver; den, som gjør Barmhjærtighed, gjøre det med Glæde. Kjærligheden være uden Skromt; haver Afsky til det Onde, hænger fast ved det Gode; værer hverandre inderligen hengivne i broderlig Kjærlighed; forekommer hverandre med Ærbodighed; værer ikke lunkne I Eders Iver; værer brændende i Aanden; tjener Herren; værer glade i Haabet, taalmodige i Trængslen, varagtige i Bønnen. Antager Eder de Helliges Nodtørftighed; laaner gjerne Huus. Velsigner dem, som Eder forfolge; velsigner og forbander ikke. Glæder Eder med de Glade, og græder med de Grædende. Haver eet Sind imod hverandre; tragter ikke efter høje Ting, men holder Eder til de Lave.

Evangeliet. Joh. 2, 1.

Og paa den tredje Dag var et Bryllup i Cana i Galilæa; og Jesu Moder var der. Men ogsaa Jesus og hans Disciple vare budne til Bryluppet. Og der de fattedes Viin, sagde Jesu Moder til ham: de have ikke Viin. Jesus sagde til hende: Qvinde! hvad vil du mig? Min Time er ikke endnu kommen. Hans Moder sagde til Tjenerne: hvad som han siger Eder, det gjører. Men der vare sex Vandkar af Steen, satte efter Jødernes Renselses Skik, som holdt hvert to eller tre Maader. Jesus sagde til dem: fylder Vandkarrene med Vand; og de fyldte dem indtil det øverste. Og han sagde til dem: øser nu, og bærer til Kogemesteren; og de bare det til ham. Men der Kogemesteren smagede Vandet, som var blevet Viin, (og vidste ikke, hvorfra det kom, men Tjenerne, som havde øst Vandet, vidste det) kaldte Køgemesteren Brudgommen, og sagde til ham: Hvert Menneske sætter først den gode Viin frem, og naar de ere blevne drukne, da den ringere; du haver forvaret den gode Viin indtil nu. Denne Begyndelse paa sine Tegn gjorde Jesus i Cana udi Galilæa, og aabenbarede sin Herlighed; og hans Disciple troede paa ham.

Den Tredje Søndag efter Epiphanien.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, see i Naade til vore Skrøbeligheder, og i alle vore Farer og Nødtørst udstræk din høire Haand for at hjælpe og forsvare os; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 12, 16.

Mener Eder selv ikke kloge. Betaler ikke Nogen Ondt for Ondt. Beflitter Eder paa hvad der er Godt for alle Menneskers Aasyn. Dersom det er muligt, da haver Fred med alle Mennesker, saavidt det staaer til Eder. Hevner Eder ikke selv, I Elskelige! men giver Straffen Tid; thi der er skrevet: Hevnen hører mig til; jeg vil betale, siger Herren. Dersom da din Fjende hungrer, giv ham Mad; dersom han tørster, giv ham Drikke; thi naar du det gjør, samler du gloende Kul paa hans Hoved. Lad dig ikke overvinde af det Onde, men overvind det Onde med det Gode.

Evangeliet. Matth. 8, 1.

Men der han gik ned af Bjerget, fulgte ham meget Folk. Og see, en Spedalsk kom, faldt ned for ham, og sagde: Herre! om du vil, saa kan du rense mig. Og Jesus udrakte Haanden, rørte ved ham, og sagde: jeg vil; vorde reen! og hans Spedalskhed blev strax renset. Og Jesus sagde til ham: see til, at du siger Ingen det; men gak hen, betee dig selv for Præsten, og offre den Gave, som Moses haver befalet, dem til et Vidnesbyrd. Men der Jesus gik ind i Capernaum, traadte en Høvedsmand til ham, bad ham, og sagde: Herre, min Dreng ligger hjemme værkbruden, og pines svarligen. Og Jesus sagde til ham: jeg vil komme og helbrede ham. Og Høvedsmanden svarede og sagde: Herre! jeg er ikke værd, at du skal gaae ind under mit Tag; men siig ikkun et Ord, saa bliver min Tjener helbredet. Thi jeg er og et Menneske, som staaer under Øvrighed, og haver Stridsmænd under mig; og siger jeg til denne: gak! saa gaaer han; og til den anden: kom! saa kommer han; og til min Tjener: gjør det! saa gjør han det. Men der Jesus det hørte, forundrede han sig, og sagde til dem, som fulgte: sandelig siger jeg Eder, end ikke i Israel haver jeg fundet saadan Tro. Men jeg siger Eder, at Mange skulle komme fra Øster og Vester, og sidde til Bords med Abraham og Isaak og Jacob i Himmeriges Rige. Men Rigets Børn skulle udkastes i det yderste Mørke; der

skal være Graad og Tænders Gnidsel. Og Jesus sagde til Hovedsmanden: gak bort, og dig skee, som du troede! og hans Dreng blev helbredet i den samme Time.

Den Fjerde Søndag efter Epiphanien.

Collecten.

O Gud, du som veed, at vi ere satte midt imellem saa mange og store Farer, at vi formedelst vor Naturs Skrøbelighed ikke altid kunne holde os opreiste; Giv os en saadan Styrke og Beskjermelse, som kan opretholde os i alle Farer, og føre os gjennem alle Fristelser; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 13, 1.

Hvert Menneske være de foresatte Øvrigheder underdanig, thi der er ikke Øvrighed uden af Gud; men de Øvrigheder, som ere, haver Gud beskikket; saa at hvo som sætter sig mod Øvrigheden, imodstaaer Guds Anordning; men de, som imodstaae, skulle faae deres Dom. Thi de Regjerende ere ikke til Skræk for gode Gjerninger, men for onde. Vil du da ikke frygte for Øvrigheden, saa gjør det, som godt er, og du skal have Roes af den. Thi den er en Guds Tjener, dig til Gode. Men dersom du gjør det, som er ondt, da frygt dig, thi den bærer ikke Sværdet forgjeves: den er Guds Tjener, en Hevner til Straf over den, som gjør det Onde. Derfor er det fornødent at være underdanig, ikke alene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens. Derfor betale I dem ogsaa Skat, thi de ere Guds Tjenere, som just skulle tage vare paa dette. Betaler derfor Alle, hvad I ere dem skyldige; den, som I ere Skat skyldige, Skat; den, som Told, Told; den, som Frygt, Frygt; den, som Ære, Ære.

Evangeliet. Matth. 8, 23.

Og han gik i Skibet, og hans Disciple fulgte ham. Og see, der blev en stor Storm paa Søen, saa at Skibet skjultes af Bølgerne; men han sov. Og hans Disciple gik til ham, vakte ham op, og sagde: Herre, frels os! vi forgaae. Og han sagde til dem: hvi ere I frygtagtige, I lidet troende? Da stod han op, og truede Veirene og Søen, og det blev ganske blikstille. Men Menneskene forundrede sig, og sagde: hvo er dog denne, at baade Veirene og Søen ere ham lydige? Og der han kom paa hiin Side til de Gergeseners Land, mødte

to Besatte ham, som kom ud fra Gravene, og vare saare vilde, saa at Ingen kunde vandre ad den Vej. Og see, de raabte og sagde: Jesus, du Guds Søn, hvad have vi med dig at gjøre? Er du kommen hid, for Tiden at pine os? Men der var langt fra dem en stor Hjord Sviin, som græssede. Men Djævlene bade ham, og sagde; dersom du uddriver os, da tilsted os at fare i Svinehjorden. Og han sagde til dem: farer hen! Men der de vare udfarne, fore de hen i Svinehjorden; og see, den ganske Svinehjord styrtede sig af Brinken i Søen, og døde i Vandet. Men Hyrderne flyede, og gik hen i Staden, og kundgjorde det altsammen, og hvorledes det var gaaet til med de Besatte. Og see den ganske Stad gik ud at møde Jesum; og der de saae ham, bade de ham, at han vilde vige fra deres Grændser.

Den Femte Søndag efter Epiphanien.

Collecten.

O Herre, vi bede dig, at du vil holde din Kirke og Huusholdning bestandigen ved din sande Religion; at de, som kun støtte sig ved Haabet om din himmelske Naade maae altid beskyttes ved din mægtige Kraft; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Coloss. 3, 12.

Saa ifører Eder da, som Guds Udvalgte, Hellige og Elskte, inderlig Barmhjærtighed, Godhed, Ydmyghed, Sagtmodighed og Langmodighed, saa I fordrage hverandre og tilgive hverandre, dersom Nogen haver Klagemaal imod Nogen; ligesom og Christus tilgav Eder, saaledes og I. Men fremfor alt dette iførér Eder Kjærligheden, thi denne er Fuldkommenhedens Baand. Og Guds Fred sejre i Eders Hjerter, til hvilken I og ere kaldte i eet Legeme; og værer taknemmelige. Lader Christi Ord boe rigeligen iblandt Eder i al Viisdom, saa I lære og paaminde hverandre med Psalmer og Lovsange og aandelige Viser, i det I synge yndeligen i Eders Hjærte for Herren. Og Alt, hvad I gjøre i Ord eller i Handling, det gjører alt i den Herres Jesu Navn, takkende Gud og Faderen, formedelst ham.

Evangeliet. Matth. 13, 24.

Himmeriges Rige lignes ved et Menneske, som saaede god Sæd i sin Ager. Men der Folkene sov, kom hans Fjende,

og saaede Klinte iblandt Hveden, og gik bort. Men der Groden voxte, og bar Frugt, da lod ogsaa Klinten sig tilsyne. Men Huusbondens Tjenere kom frem, og sagde til ham: Herre, saaede du ikke god Sæd i din Ager? hvorfra haver den da Klinten. Han sagde til dem: det haver et fjendsk Menneske gjort. Da sagde Tjenerne til ham: vil du da, at vi skulle gaae hen, og luge den af? Men han sagde: nej, paa det I ikke skulle tilligemed den rykke Hveden op, naar I luge Klinten af. Lader dem begge voxe tilsammen indtil Høsten; og i Høstens Tid vil jeg sige til Høstfolkene: sanker først Klinten tilsammen, og binder den i Knipper, at opbrænde den; men samler Hveden i min Lade.

Den Sjette Søndag efter Epiphanien.

Collecten.

O Gud, hvis velsignede Søn blev aabenbaret, for at han kunde tilintetgjøre Djævelens Gjerninger og gjøre os til Guds Børn og det evige Livs Arvinger; Giv os, vi bede dig, at da vi have dette Haab, vi maae rense os selv, ligesom han og er reen; at naar han skal vise sig igjen med Kraft og stor Herlighed, vi maatte blive gjorte lige ham i hans evige og herlige Rige; hvor med dig, o Fader, og dig, o Hellig Aand, han lever og regjerer, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. 1 Joh. 3, 1.

See, hvor stor en Kjærlighed Faderen haver beviist os, at vi skulle kaldes Guds Børn! Derfor kjender Verden os ikke, fordi den kjender ham ikke. I Elskelige! nu ere vi Guds Børn, og det er endnu ikke aabenbaret, hvad vi skulle vorde; men vi vide, at naar han aabenbares, vi da skulle vorde ham lige; thi vi skulle see ham, som han er. Og Hver, som haver dette Haab til ham, renser sig selv, ligesom han er reen. Hvo som gjør Synd, begaaer og Overtrædelse af Loven, og Synden er Lovens Overtrædelse. Og I vide, at han er aabenbaret, paa det han skulde borttage vore Synder; og der er ikke Synd i ham. Hver den, som bliver i ham, synder ikke; hver den, som synder, haver ikke seet ham, ei heller kjendt ham. Mine Børn, Ingen forføre Eder! hvo som gjør Retfærdighed, er retfærdig, ligesom han er retfærdig. Hvo som gjør Synd, er af Djævelen; thi Djævelen synder fra Begyndelsen. Dertil er Guds

Søn aabenbaret, at han skal afskaffe Djævelens Gjerninger.

Evangeliet. Matth. 24, 23.

Dersom Nogen da siger til Eder: see, her er Christus, eller der, da skulle I ikke troe det. Thi falske Christi og falske Propheter skulle opstaae, og gjøre store Tegn og Under-Gjerninger, at de Udvalgte skulde og forføres, om det var muligt. See, jeg haver sagt Eder det forud. Derfor, om de sige Eder: see, han er i Ørken, da gaaer ikke ud; see, han er i Kammerne, da troer det ikke. Thi ligesom Lynet udgaaer fra Østen og skinner indtil Vesten, saa skal og Menneskens Søns Tilkommelse være. Thi hvor Aadselet er, der skulle Ørnene forsamles. Men strax efter de Dages Trængsel skal Solen formørkes, og Maanen ikke give sit Skin, og Stjernerne falde af Himmelen, og Himmelens Kræfter røres. Og da skal Menneskens Søns Tegn aabenbares i Himmelen; og da skulle alle Jordens Slægter hyle; og de skulle see Menneskens Søn komme i Himmelens Skyer med Kraft og megen Herlighed. Og han skal udsende sine Engle med stærklydende Basune; og de skulle forsamle hans Udvalgte fra de fire Vejr, fra den ene Ende af Himmelen til den anden.

Søndagen som kaldes Septuagesima

eller Tredje Søndag før Faste.

Collecten.

O Herre, vi bede dig gunstigen at høre dit Folks Bønner; at vi som retfærdigen straffes for vore Misgjerninger, maae ved din Godhed barmhjærtigen frelses til dit Navns Ære; formedelst Jesum Christum vor Frelser, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. 1 Cor. 9, 24.

Vide I ikke, at de, som løbe paa Banen, løbe vel alle, men ikkun Een faaer Klenodiet; løber saaledes, at I kunne erholde det. Hver den, som kæmper, er afholdende i Alt; Hine vel, for at annamme en forkrænkelig Krone, men vi en uforkrænkelig. Derfor løber jeg ikke som paa det Uvisse; jeg fegter, som den, der ikke slaaer i Vejret; men jeg spæger mit Legeme, og holder det i Trældom, at ikke jeg, som prædiker for Andre, skal selv blive forskudt.

Evangeliet. Matth. 20, 1.

Himmeriges Rige lignes ved en Huusbonde, som udgik tidlig om Morgenen, at leie Arbeidere til sin Viingaard. Men der han blev eens med Arbeiderne om en Penning om Dagen, sendte han dem i sin Viingaard. Og han gik ud ved den tredie Time, og saae Andre staae ledige paa Torvet; og han sagde til dem: gaaer I og hen i Viingaarden, og jeg vil give Eder, hvad som ret er. Men de gik hen. Han gik atter ud ved den sjette og niende Time, og gjorde ligesaa. Men ved den ellevte Time gik han ud, og fandt Andre staae ledige, og sagde til dem: hvi staae I her den ganske Dag ledige? De sagde til ham: fordi Ingen leiede os. Han sagde til dem: gaaer I ogsaa hen i Viingaarden, og hvad som ret er, skulle I faae. Men der det blev Aften, siger Viingaardens Herre til sin Foged: kald Arbeiderne, og giv dem Lønnen, og begynd fra de Sidste til de Første. Og de kom, som vare leiede ved den ellevte Time, og fik hver en Penning. Men der de Første kom, meente de, at de skulde faae Mere; og de fik og Hver en Penning. Men der de fik den, knurrede de imod Huusbonden, og sagde: Disse Sidste have ikkun arbeidet een Time, og du haver gjort dem lige med os, som have baaret Dagens Byrde og Hede. Men han svarede, og sagde til Een af dem: Ven! jeg gjør dig ikke Uret; er du ikke bleven eens med mig om en Penning? Tag Dit, og gak hen. Men jeg vil give denne Sidste ligesom dig. Eller haver jeg ikke Magt til at gjøre med Mit, hvad jeg vil? Eller er dit Øie ondt, fordi jeg er god? Saaledes skulle de Sidste blive de Første, og de Første de Sidste; thi Mange ere kaldede, men Faa ere udvalgte.

Søndagen som kaldes Sexagesima,

eller den Anden Søndag før Faste.

Collecten.

O Herre Gud, som seer at vi ikke sætte nogen Tillid til nogen af vore egne Gjerninger; Miskundeligen giv, at vi ved din Kraft maae blive beskyttede mod al Modgang; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 2 Cor. 11, 19.

Gjerne fordrage I jo Daarer, efterdi I ere kloge. I fordrage det, naar Nogen gjør

Eder til Trælle, naar Nogen opsluger Eder, naar Nogen tager Eder til sig, naar Nogen ophøjer sig, naar Nogen slaaer Eder i Ansigtet. Jeg siger det med Skamfuldhed, deri have vi været svage; men i det, hvori Nogen er dristig, (jeg taler i Daarlighed,) er ogsaa jeg dristig. Ere de Hebræer? Jeg ogsaa. Ere de Israeliter? Jeg ogsaa. Ere de Abrahams Sæd? Jeg ogsaa. Ere de Christi Tjenere? (Jeg taler vanvittigen!) Jeg har arbeidet overflødigere, lidt flere Slag, været flere Gange i Fængsler, ofte i Døds-Fare. Af Jøderne har jeg fem Gange faaet fyrretyve Slag mindre eet. Jeg er tre Gange hudstrøgen, een Gang stenet, jeg har lidt tre Gange Skibbrud, jeg haver været et Døgn i Dybet. Jeg haver udholdt mange Rejser; jeg var i Farligheder i Vandstrømme, i Farligheder iblandt Røvere, i Farligheder af mit Folk, i Farligheder af Hedninger, i Farligheder i Byer, i Farligheder i Ørken, i Farligheder paa Havet, i Farligheder iblandt falske Brødre; i Arbejde og Møje, ofte i Nattevaagen, i Hunger og Tørst, ofte i Fasten, i Kuld og Nøgenhed; foruden hvad der kommer til, det daglige Overløb, og Bekymringen for alle Menigheder. Hvo er skrøbelig, og jeg ikke ogsaa? Hvo bliver forarget, og det brænder ikke i mig? Dersom jeg skal rose mig, da vil jeg rose mig af min Skrøbelighed. Gud og vor Herres Jesu Christi Fader, hvilken være velsignet til evig Tid, veed, at jeg ikke lyver.

Evangeliet. Luc. 8, 4.

Da meget Folk kom tilsammen, og de droge til ham fra alle Stæder, sagde han ved en Lignelse: der gik en Sædemand ud at saae sin Sæd: og i det han saaede, faldt Noget ved Vejen og blev nedtraadt, og Himmelens Fugle aade det op. Og Noget faldt paa en Klippe; og der det voxte op, visnede det, fordi det ikke havde Vædske. Og Noget faldt midt iblandt Torne, og Tornene voxte op med og qvalte det. Og Noget faldt i god Jord, og det voxte op, og bar hundredefold Frugt. Der han dette sagte, raabte han: hvo som haver Øren at høre med, han høre. Men hans Disciple spurgte ham, hvad denne Lignelse skulde betyde? Men han sagde: Eder er det givet, at vide Guds Riges Hemmeligheder, men de Andre ved Lignelser, at de Seende skulle ikke see, og de Hørende ikke forstaae. Men dette er Lignelsen: Sæden er Guds Ord. Men de ved Vejen ere de, som det høre; derefter kommer Djævelen og tager Ordet af deres Hjærte, at de skulle ikke

troe og blive salige. Men de paa Klippen ere de, som annamme Ordet med Glæde, naar de det høre; og disse have ikke Rod; de troe til en Tid, og falde fra i Fristelsens Tid. Men det, som faldt iblandt Tornene, ere de, som det høre; og de gaae hen og qvæles under dette Livs Bekymringer og Rigdom og Vellyster, og bære ingen fuldkommen Frugt. Men det i den gode Jord ere de, hvilke, naar de høre Ordet, beholde det i et smukt og godt Hjærte og bære Frugt i Taalmodighed.

Søndagen som kaldes Quinquagesima, eller den næste Søndag for Faste.

Collecten.

O Herre Gud, som har lært os, at al vor Idræt uden Kjærlighed er intet værd; Send din Hellige Aand og udgyd i vore Hjærter denne fortræffeligste Gave, Kjærligheden, som er Fredens og alle Dyders sande Baand, uden hvilket enhver Levende regnes som Intet for dig; Forund os dette for din eenbaarne Søns Jesu Christi Skyld. Amen.

Epistelen, 1 Cor. 13, 1.

Talede jeg med Menneskers og Engles Tungemaal, men havde ikke Kjærlighed, da var jeg en lydende Malm, eller en klingende Bjelde. Og havde jeg prophetisk Gave, og vidste alle Hemmeligheder, og al Kundskab, og havde jeg al Tro, saa jeg kunde flytte Bjerge, men havde ikke Kjærlighed, da var jeg Intet. Og uddeelte jeg alt mit Gods til de Fattige og gav jeg mit Legeme hen for at brændes, men havde ikke Kjærlighed, da gavnede det mig Intet. Kjærligheden er langmodig, er velvillig; Kjærligheden bærer ikke Nid; Kjærligheden bruger ikke Fremfusenhed, opblæses ikke; den gjør intet Usømmeligt, søger ikke sit Eget, forforbittres ikke, bærer ikke Nag, glæder sig ikke over Uretfærdighed, men glæder sig ved Sandhed, fordrager Alt, troer Alt, haaber Alt, taaler Alt. Kjærligheden affalder aldrig; men enten det er prophetiske Gaver, de skulle afskaffes, eller Tungemaal, de skulle ophøre, eller Kundskab, den skal afskaffes. Thi vi forstaae i stykkeviis, og prophetere i stykkeviis; men naar det Fuldkomne kommer, da skal det, som er i stykkeviis afskaffes. Da jeg var et Barn, talede jeg som et Barn, tænkte jeg som et Barn, dømte jeg som et Barn; men da jeg blev Mand, aflagde jeg det Barnagtige. Thi nu see vi ved et Speil i en mørk Tale, men da skulle vi see Ansigt til Ansigt; nu kjender jeg i stykkeviis,

men da skal jeg erkjende, ligesom jeg og er kjendt. Saa bliver da Tro, Haab, Kjærlighed, disse tre; men størst iblandt disse er Kjærligheden.

Evangeliet, Luc. 18, 31.

Derpaa tog Jesus de Tolv til sig, og sagde til dem: see, vi gaae op til Jerusalem, og alle de Ting, som ere skrevne ved Propheterne, skulle fuldkommes paa Menneskens Søn. Thi han skal overantvordes Hedningerne og bespottes, forhaanes, og bespyttes; og de skulle hudstryge, og ihjelslaae ham; og tredie Dag skal han opstaae. Men de fattede Intet deraf, og denne Tale var skjult for dem, og de forstode ikke det, som blev sagt. Men det skete, der han kom nær til Jericho, sad en Blind ved Veien, og tiggede. Og der denne hørte Folket gaae forbi, spurgte han, hvad dette var? Men de forkyndte ham, at Jesus af Nazareth kom forbi. Og han raabte, og sagde: Jesu, du Davids Søn, forbarm dig over mig! Og de, som gik foran, truede ham, at han skulde tie; men han raabte meget mere: Du Davids Søn, forbarm dig over mig! Da stod Jesus stille, og bød ham føres til sig; men der han kom nær til ham, spurgte han ham, og sagde: Hvad vil du, at jeg skal gjøre dig? Men han sagde: Herre, at jeg maa blive seende. Og Jesus sagde til ham: bliv seende! din Tro haver frelst dig. Og strax blev han seende, og fulgte ham, og prisede Gud; og alt Folket, som saae det, lovede Gud.

Fastens Første Dag, sædvanlig kaldet Aske-Onsdag.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, som hader intet, som du haver gjort, og tilgiver alle dem, som ere angergivne deres Synder; Skab og tilbereed i os nye og sønderknuste Hjærter, at vi, ved tilborligen at begræde vore Synder og erkjende vor Elendighed, maa erholde af dig, al Barmhjærtigheds Gud, fuldkommen Frifindelse og Tilgivelse; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Denne Collect læses hver Dag i Fasten efter den for Dagen bestemte Collect.

Istedetfor Epistelen Joel 2, 12.

Vender om til mig, siger Herren, i Eders ganske Hjærte, og med Faste, og med Graad, og med Hylen. Og sønderriver Eders Hjærte, og ikke Eders Klæder, og vender om

til Herren, Eders Gud; thi han er naadig og barmhjærtig, langmodig, og angrer det Onde. Hvo veed? han maatte vende om, og angre det; og lade en Velsignelse blive tilovers efter sig, til Mad-Offer og Drik-Offer for Herren, Eders Gud. Blæser i Trompeten udi Zion; helliger en Faste, udraaber en Forbudsdag. Samler Folket, helliger en Forsamling, sanker Gamle, samler spæde Børn, og den, som dier Brysterne; en Brudgom gaae ud af sit Kammer, og en Brud af sit Brudehuus. Præsterne, Herrens Tjenere, skulle græde mellem Forhuset og Alteret; og de skulle sige: Herre! spar dit Folk, og giv ikke din Arv til Skjændsel, at Hedningerne skulle herske over dem; hvorfor skulle de sige iblandt Hedningerne: hvor er deres Gud?

Evangeliet. Matth. 6, 16.

Naar I faste, da seer ikke bedrøvede ud, som Ojenskalke; thi de forvende deres Ansigt, paa det Menneskene kunne see dem faste; sandelig, siger jeg Eder: de have deres Løn borte. Men naar du faster, da salv dit Hoved, og toe dit Ansigt, at ikke Menneskene skulle see dig faste, men din Fader, som er i Løndom, og din Fader, som seer i Løndom, skal betale dig aabenbart. Samler Eder ikke Liggendefæ paa Jorden, hvor Møl og Rust fordærve, og hvor Tyve igjennembryde og stjæle. Men samler Eder Liggendefæ i Himmelen, hvor hverken Møl, ej heller Rust fordærver, og hvor Tyve ikke igjennembryde, ej heller stjæle. Thi hvor Eders Liggendefæ er, der vil og Eders Hjærte være.

Første Søndag i Faste.

Collecten.

O Herre, som for vor Skyld fastede fyrretyve Dage og fyrretyve Nætter; Giv os Naade til at udøve saadan Afholdenhed, at, i det vi betvinge vort Kjød under Aanden, vi maae altid adlyde dine gudelige Tilskyndelser i Retfærdighed og sand Hellighed, til din Hæder og Ære, som lever og regjerer med Faderen og den Hellige Aand, een Gud, i Evighed. Amen.

Epistelen. 2 Cor. 6, 1.

Men som Medarbejdere formane ogsaa vi, at I ikke forgjeves maa have modtaget Guds Naade; (han siger jo: paa en behagelig Tid bønhørte jeg dig, og paa Frelsens Dag hjalp jeg dig. See, nu er den behagelige Tid; see, nu er Frelsens

Dag) og vi give ikke i nogen Ting noget Anstød, paa det Tjenesten skal ikke blive lastet; men vi bevise os selv i Alting som Guds Tjenere, med stor Taalmodighed, i Trængsler, i Nød, i Angester, under Slag, i Fængsler, i Oprør, i Arbejder, i Nattevaagen, i Fasten, ved Reenhed, ved Kundskab, ved Langmodighed, ved Velvillighed, ved den hellige Aand, ved uskrømtet Kjærlighed, ved Sandheds Ord, ved Guds Kraft, med Retfærdigheds Vaaben baade til Angreb og Forsvar, under Ære og Vanære, under ondt Rygte og godt Rygte; som Forførere, og dog sandrue; som miskjendte, og dog erkjendte; som de, der døe, og see, vi leve; som de, der ere revsede, og dog ikke ihjelslagne; som bedrøvede, dog altid glade; som fattige, der dog gjøre Mange rige; som de, der have Intet, og dog besidde Alt.

Evangeliet. Matth. 4, 1.

Da blev Jesus ført af Aanden i Ørken at fristes af Djævelen. Og der han havde fastet fyrretyve Dage og fyrretyve Nætter, hungrede han omsider. Og Fristeren gik til ham, og sagde: er du Guds Søn, da siig, at disse Stene blive Brød. Men han svarede og sagde: der er skrevet: Mennesket lever ikke alene af Brød, men ved hvert Ord, som udgaaer igjennem Guds Mund. Da tog Djævelen ham med sig til den hellige Stad, og satte ham paa Tindingen af Templet, og sagde til ham: Er du Guds Søn, da kast dig selv herned, thi der er skrevet: han skal give sine Engle Befaling om dig, og de skulle bære dig paa Hænderne, at du ikke skal støde din Fod paa nogen Steen. Da sagde Jesus til ham: der er atter skrevet: du skal ikke friste Herren din Gud. Atter tog Djævelen ham op med sig paa et saare høit Bjerg, og viste ham alle Verdens Riger og deres Herlighed, og sagde til ham: Alt dette vil jeg give dig, om du vil falde ned, og tilbede mig. Da sagde Jesus til ham: viig bort, Satan! thi der er skrevet: du skal tilbede Herren din Gud, og tjene ham alene. Da forlod Djævelen ham, og see, Englene gik til ham, og tjente ham.

Anden Søndag i Fasten.

Collecten.

Almægtige Gud, som seer at vi have ingen Kraft i os selv til at hjælpe os selv; Bevar os saavel udvortes paa vore Legemer, som indvortes

paa vore Sjæle, at vi maae blive beskyttede for al Skade, som kan tilstøde Legemet, og for alle onde Tanker, som kunde anfægte og skade Sjælen; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Thess. 4, 1.

Vi bede og formane Eder, Brødre i den Herre Jesu, at ligesom I have lært af os, hvorledes det bør Eder at omgaaes og tækkes Gud, I derudi maatte ydermere tiltage. I vide jo, hvordanne Bud vi gave Eder formedelst den Herre Jesum. Thi dette er Guds Villie, Eders Helliggjørelse, at I skulle skye Horeri; at Hver af Eder veed at besidde sit Legeme i Hellighed og Ære, ikke i Begjerligheds Brynde, som Hedningerne, der ikke kjende Gud; at Ingen skal undertrykke eller forfordele sin Broder i nogen Handel, thi Herren er Hevner over alt Saadant, som vi og forud have sagt og vidnet for Eder. Thi Gud kaldte os ikke til Ureenhed, men til Helliggjørelse. Hvorfore da, hvo som foragter dette, han foragter ikke et Menneske, men Gud, som og gav sin Hellig Aand i os.

Evangeliet. Matth. 15, 21.

Jesus gik bort derfra, og drog til Tyri og Sidons Egne. Og see en cananæisk Qvinde kom fra de samme Grændser, raabte og sagde til ham: Herre, Davids Søn, forbarm dig over mig! min Datter plages ilde af Djævelen. Men han svarede hende ikke et Ord. Da traadte hans Disciple til ham, bade ham, og sagde: Skil dig af med hende, thi hun raaber efter os. Men han svarede, og sagde: jeg er ikke udsendt uden til de fortabte Faar af Israels Huus. Men hun kom, og faldt ned for ham, og sagde: Herre, hjelp mig! Men han svarede, og sagde: Det er ikke smukt, at tage Børnenes Brød, og kaste det for smaa Hunde. Men hun sagde: Jo, Herre! Hunde æde dog af de Smuler, som falde af deres Herrers Bord. Da svarede Jesus, og sagde til hende: O Qvinde, din Tro er stor, dig skee, som du vil! Og hendes Datter blev karsk fra den samme Time.

Tredje Søndag i Fasten.

Collecten.

Vi bede dig, Almægtige Gud, see til dine ringe Tjeneres hjertelige Forlangender, og udstræk din Majestæts høire Haand, for at være vort Forsvar mod

alle vore Fjender; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Eph. 5, 1.

Værer derfor Guds Efterfølgere, som elskelige Børn, og omgaaes i Kjærlighed, ligesom og Christus elskede os, og gav sig selv hen for os til en Gave, et Slagtoffer, Gud til en velbehagelig Lugt. Men Horeri, og al Ureenhed, eller Gjerrighed nævnes end ikke iblandt Eder, som det sømmer de Hellige, og ublu Væsen, og gjekkelig Snak, eller letfærdig Skjemt, som alt er utilbørligt, men hellere Taksigelse. Thi dette vide I, at ingen Skjørlevner, eller Ureen, eller Gjerrig, hvilken er en Afgudsdyrker, haver Arv i Christi og Guds Rige. Ingen forføre Eder med forfængelige Ord; thi for Saadant kommer Guds Vrede over Vantroens Børn. Derfor vorder ikke deelagtige med dem. Thi I vare forhen Mørkhed, men nu ere I et Lys i Herren; omgaaes som Lysets Børn, (men Lysets Frugt viser sig i al Godhed og Retfærdighed, og Sandhed;) saa I prøve, hvad som er velbehageligt for Herren. Og haver ikke Samfund med Mørkets ufrugtbare Gjerninger, men straffer dem hellere. Thi hvad der lønligen bedrives af dem, er skammeligt endog at sige. Men alt dette, naar det straffes, aabenbares ved Lyset; thi alt det, som aabenbarer, er Lys. Derfor hedder det: vaagn op du, som sover, og staa op fra de Døde, og Christus skal lyse for dig.

Evangeliet. Luc. 11, 14.

Jesus uddrev en Djævel, og den var stum; men det skete, der Djævelen var udfaren, talede den Stumme, og Folket forundrede sig. Men Nogle af dem sagde: han uddriver Djævle ved Beelzebul, Djævlenes Øverste. Men Andre fristede ham, og begjerede Tegn af ham fra Himmelen Men der han fornam deres Tanker, sagde han til dem: hvert Rige, som er splidagtigt med sig selv, bliver øde, og et Huus, som er splidagtigt med sig selv, falder. Men er og Satanas bleven splidagtig med sig selv, hvorledes skal hans Rige da blive bestandigt? Thi I sige, jeg uddriver Djævle ved Beelzebul. Men om jeg uddriver Djævle ved Beelzebul, ved hvem uddrive da Eders Sønner dem? Derfor skulle de være Eders Dommere. Men dersom jeg uddriver Djævle ved Guds Finger, da er jo Guds Rige kommet til Eder. Naar den Stærke bevæbnet vogter sit Pallads, bliver det, han haver, med Fred. Men naar en Stærkere end han kommer over ham

og overvinder ham, da borttager han hans fulde Rustning, som han forlod sig paa, og uddeler hans Bytte. Hvo som ikke er med mig, er mod mig; og hvo som ikke sanker med mig, adspreder. Naar den urene Aand udfarer af Mennesket, vandrer han igjennem tørre Steder, og søger Hvile; og naar han ikke finder den, da siger han: jeg vil vende om til mit Huus, som jeg gik ud af. Og naar han kommer, finder han det fejet og prydet. Da gaaer han bort, og tager syv andre Aander med sig, som ere værre end han selv, og naar de komme ind, boe de der; og det sidste bliver værre med dette Menneske, end det første. Men det begav sig, der han sagde disse Ting, opløftede en Qvinde af Folket Røsten, og sagde til ham: saligt er det Liv, som bar dig, og de Bryster, som du diede. Men han sagde: ja, salige ere de, som høre Guds Ord, og bevare det.

Fjerde Søndag i Fasten.

Collecten.

Giv, vi bede dig, Almægtige Gud, at vi, som for vore onde Gjerninger retteligen fortjene at blive straffede, maae ved din Naades Trøst barmhjærtigen blive befriede; formedelst vor Herre og Frelser Jesum Christum. Amen.

Epistelen. Gal. 4, 21.

Siger mig I, som ville være under Loven, høre I ikke Loven? Der er jo skrevet, at Abraham havde to Sønner, een af Tjenesteqvinden, og een af den frie Qvinde. Men den af Tjenesteqvinden var fød efter Kjødet; den af den frie Qvinde efter Forjættelsen. Dette tyder paa noget Højere. Thi disse ere de tvende Pagter, den ene fra Sinai Bjerg, som føder til Trældom: denne er Hagar. Thi Hagar er Sinai Bjerg i Arabia, og svarer til det Jerusalem, som nu er, og er i Trældom med sine Børn. Men det Jerusalem herovenfil er den frie Qvinde, som er alle vores Moder. Thi der er skrevet: vær glad, du Ufrugtbare, du, som ikke fødte! udbryd og raab du, som ikke havde Fødsels-Smerte! thi den Forladtes Børn ere meget flere end dens, som haver Manden. Men vi, Brødre, ere Forjættelsens Børn, som Isaak var. Ligesom dengang han, som var fød efter Kjødet, forfulgte den, som var fød efter Aanden, saaledes ogsaa nu. Men hvad siger Skriften? Udstød Tjenesteqvinden og hendes Søn, thi Tjenesteqvindens Søn

skal ingensinde arve med den frie Qvindes Søn. Saaledes ere vi da, Brødre, ikke Tjenesteqvindens Børn, men den frie Qvindes.

Evangeliet. Joh. 6, 1.

Jesus foer hen over Galilææ Sø, ved Tiberias. Og meget Folk fulgte ham, fordi de saae hans Tegn, som han gjorde paa de Syge. Men Jesus gik op paa et Bjerg, og satte sig der med sine Disciple. Men det var nær Paaske, Jødernes Højtid. Da Jesus nu opløftede sine Øjne, og saae, at meget Folk kom til ham, sagde han til Philippus: hvor skulle vi kjøbe Brød, at disse kunne æde? (Men han sagde dette, for at forsøge ham; thi han vidste selv, hvad han vilde gjøre.) Philippus svarede ham: Brød for to hundrede Penninge er ikke nok for dem, at hver af dem kan faae noget lidet. Een af hans Disciple, Andreas, Simonis Petri Broder, siger til ham: Her er en liden Dreng, som haver fem Bygbrød, og to smaa Fiske; men hvad er dette til saa mange? Men Jesus sagde: kommer Folket til at sidde; og der var meget Græs paa Stedet. Da satte Mændene sig ned, ved fem Tusinde i Tallet. Men Jesus tog Brødene, gjorde Taksigelse, og uddelede dem til Disciplene, men Disciplene til dem, som havde sat sig ned; desligeste ogsaa af de smaa Fiske, saa meget de vilde. Men der de vare mætte, sagde han til sine Disciple: sanker tilsammen de overblevne Stykker, at Intet forkommes. Da samlede de, og fyldte tolv Kurve med Stykker, som bleve tilovers af de fem Bygbrød fra dem, som havde faaet Mad. Da nu Folket saae det Tegn, som Jesus havde gjort, sagde de: denne er i Sandhed den Prophet, som kommer til Verden.

Femte Søndag i Fasten.

Collecten.

Vi bede dig, Almægtige Gud, i din Miskundhed at see til dit Folk; at ved din store Godhed det maa bestandigen blive styret og bevaret, baade paa Legeme og Sjæl; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ebr. 9, 11.

Da Christus kom, en Ypperste-Præst for det tilkommende Gode, saa gik han, igjennem et større og fuldkomnere Tabernakel, hvilket ikke er gjort med Hænder, det er: som ikke er af denne Skabning, hverken

ved Blod af Bukke eller Kalve, men ved sit eget Blod, eengang ind i Helligdommen, og fandt en evig Forløsning. Thi dersom Blod af Øxne og Bukke, og Asken af en Qvie, hvormed de Urene bestænkes, helliger til Kjødets Reenhed: hvor meget mere maa da Christi Blod, som formedelst en evig Aand frembar sig selv som et ulasteligt Offer for Gud, rense Eders Samvittighed fra døde Gjerninger til at tjene den levende Gud. Og derfor er han det nye Testaments Midler, paa det at, da der er skeet en Død til Forløsning fra de Overtrædelser, som vare begangne under det første Testament, de Kaldede maatte faae den evige Arvs Forjættelse.

Evangeliet. Joh. 8, 46.

Jesus sagde: Hvo af Eder kan overbevise mig om nogen Synd? Men siger jeg Sandhed, hvorfor troe I mig ikke? Hvo som er af Gud, hører Guds Ord; derfor høre I ikke, fordi I ere ikke af Gud. Da svarede Jøderne, og sagde til ham: sige vi ikke med Rette, at du er en Samaritan, og haver Djævelen? Jesus svarede: jeg haver ikke Djævelen, men jeg ærer min Fader, og I vanærer mig. Men jeg søger ikke min Ære; der er den, som søger den og dømmer. Sandelig, sandelig siger jeg Eder: dersom Nogen holder mit Ord, han skal ikke smage Døden evindeligen. Da sagde Jøderne til ham: nu kjende vi, at du haver Djævelen; Abraham er død, og Propheterne; og du siger: dersom Nogen holder mit Ord, han skal ikke smage Døden evindeligen. Mon du er større end vor Fader Abraham, hvilken er død? og Propheterne ere døde; hvem gjør du dig selv til? Jesus svarede: dersom jeg ærer mig selv, er min Ære Intet; det er min Fader, som mig ærer, om hvem I sige, at han er Eders Gud. Og I have ikke kjendt ham, men jeg kjender ham; og dersom jeg sagde: jeg kjender ham ikke, da blev jeg en Løgner ligesom I. Men jeg kjender ham, og holder hans Ord. Abraham Eders Fader frydede sig, at han skulde see min Dag; og han saae den og glædede sig. Da sagde Jøderne til ham: du er ikke endnu halvtredsindstyve Aar gammel, og du haver seet Abraham? Jesus sagde til dem: sandelig, sandelig siger jeg Eder: førend Abraham blev, er jeg. Derfor optoge de Stene, for at kaste paa ham; men Jesus skjulte sig, og gik ud af Templet.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, som af din ømme Kjærlighed til Menneskeslægten har sendt din Søn, vor Frelser Jesum Christum, for at paatage sig vort Kjød, og lide Døden paa Korset, paa det at hele Menneskeslægten skulde følge hans Ydmygheds Exempel; Giv miskundeligen, at vi baade maae følge hans Taalmodigheds Exempel, og ligeledes blive gjorte deelagtige i hans Opstandelse; formedelst den samme Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Philip. 2, 5.

Det samme Sindelag være i Eder, som og var i Christo Jesu, hvilken, der han var i Guds Skikkelse, ikke holdt det for et Rov at være Gud liig; men han forringede sig selv, i det han tog en Tjeners Skikkelse paa, og blev Mennesker liig; og da han var funden i Skikkelse, som et Menneske, fornedrede han sig selv, saa han blev lydig indtil Døden, ja Korsets Død. Derfor haver og Gud højt ophøjet ham, og skjenket ham et Navn, som er over alt Navn; at i Jesu Navn skal hvert Knæ bøje sig, deres i Himmelen, og paa Jorden, og under Jorden, og hver Tunge skal bekjende, at Jesus Christus er en Herre til Gud Faders Ære.

Evangeliet. Matth. 27, 1.

Men der det var blevet Morgen, holdt alle de Ypperste-Præster og Folkets Ældste Raad imod Jesum, at de kunde aflive ham. Og de bandt ham, og førte ham hen, og overantvordede Landshøvdingen Pontius Pilatus ham. Der Judas, som ham forraadte, da saae, at han var fordømt, angrede det ham, og han bar de tredive Sølv-Penninge til de Ypperste-Præster og Ældste igjen, og sagde: Jeg haver syndet, at jeg forraadte uskyldigt Blod. Men de sagde: hvad kommer det os ved? see du dertil. Og han kastede Sølv-Penningene i Templet, veeg bort, og gik hen og hængte sig. Men de Ypperste-Præster toge Sølv-Penningene, og sagde: det er ikke tilladt, at lægge dem i Templets Kiste, thi det er Blod-Penge. Men de holdt Raad, og kjøbte en Pottemagers Ager derfor, til at jorde Fremmede udi. Derfor blev den Ager kaldet Blod-Ager indtil denne Dag. Da fuldkommedes det, som talet er ved Propheten Jeremias, som siger: og de toge de tredive Sølv-Penninge, den Vurderedes Værd, hvilken Israels Børn vurderede; og de gave

dem for en Pottemagers Ager, som Herren befoel mig. Men Jesus stod for Landshøvdingen; og Landshøvdingen spurgte ham, og sagde: er du Jødernes Konge? Men Jesus sagde til ham: du siger det. Og der han blev anklaget af de Ypperste-Præster og Ældste, svarede han Intet. Da sagde Pilatus til ham: hører du ikke, hvor meget de vidne imod dig? Og han svarede ham end ikke til eet Ord, saa at Landshøvdingen forundrede sig saare. Men paa Højtiden plejede Landshøvdingen at give Folket en Fange løs, hvilken de vilde. Men de havde da en mærkelig Fange, som hedte Barrabas. Derfor der de vare forsamlede, sagde Pilatus til dem: hvilken ville I, at jeg skal give Eder løs? Barrabam? eller Jesum, som kaldes Christus? Thi han vidste, at de havde af Avind overantvordet ham. Men der han sad paa Domstolen, skikkede hans Kone til ham, og lod sige: befat dig Intet med denne Retfærdige, thi jeg haver lidt Meget i Dag, i en Drøm, for hans Skyld. Men de Ypperste-Præster og de Ældste overtalede Folket, at de skulde begjere Barrabam, men omkomme Jesum. Men Landshøvdingen svarede, og sagde til dem: hvilken ville I, at jeg skal give Eder løs af disse To? Men de sagde: Barrabam. Pilatus sagde til Folket: hvad skal jeg da gjøre med Jesu, som kaldes Christus? De sagde alle til ham: lad ham korsfæstes. Men Landshøvdingen sagde: hvad Ondt haver han da gjort; men de raabte end mere: lad ham korsfæstes. Men der Pilatus saae, at han udrettede Intet, men at der blev større Bulder, tog han Vand, og toede Hænderne for Folket, og sagde: jeg er uskyldig i denne Retfærdiges Blod; seer I dertil. Og det ganske Folk svarede, og sagde: hans Blod komme over os, og over vore Børn! Da gav han dem Barrabam løs; men Jesum lod han hudstryge, og overantvordede ham, at han skulde korsfæstes. Da toge Landshøvdingens Stridsmænd Jesum til sig i Domhuset, og samlede om ham den ganske Rode. Og de afklædte ham, og kastede en Purpur-Kaabe om ham. Og de flettede en Krone af Torne, og satte den paa hans Hoved, og et Rør i hans højre Haand; og de faldt paa Knæ for ham, og bespottede ham, og sagde: hil være dig, du Jødernes Konge! Og de spyttede paa ham, og toge Røret, og sloge paa hans Hoved. Og der de havde bespottet ham, toge de Kaaben af ham, og iførte ham hans egne Klæder, og førte ham hen at korsfæstes. Men i det de git

ud, fandt de et Menneske fra Cyrene, ved Navn Simeon; ham tvang de til at bære hans Kors. Og der de kom til et Sted, kaldet Golgatha, det er udlagt: Hovedpande-Sted, da gave de ham at drikke, Eddike blandet med Galde; og der han smagte det, vilde han ikke drikke. Men de, som havde korsfæstet ham, skiftede hans Klæder, og kastede Lod om dem; at det skulde fuldkommes, som er sagt af Propheten: de skiftede mine Klæder, og kastede Lod om mit Klædebon. Og de sadde der, og toge vare paa ham. Og oven over hans Hoved satte de Beskyldningen mod ham skreven: **denne er Jesus, den Jødernes Konge.** Da korsfæstede de med ham to Røvere, Een ved den høire, og Een ved den venstre Side. Men de, som gik forbi, bespottede ham, og rystede deres Hoveder, og sagde: Du, som nedbryder Templet, og bygger det i tre Dage, frels dig selv; er du Guds Søn, da stig ned af Korset. Ligesaa bespottede de Ypperste-Præster ham, med de Skriftkloge og Ældste, og sagde: Han haver frelst Andre, sig selv kan han ikke frelse; er han Israels Konge, da stige han nu ned af Korset; saa ville vi troe ham; han forlod sig paa Gud; han frie ham nu, om han haver Behag i ham; thi han haver sagt jeg er Guds Søn. Men det Samme bebreidede og Røverne ham, som vare korsfæstede med ham. Men fra den sjette Time blev et Mørke over det ganske Land indtil den niende Time. Men ved den niende Time raabte Jesus med stor Røst, og sagde: Eli! Eli! Lama Sabachtani? det er: min Gud! min Gud! hvorfor haver du forladt mig? Men Nogle af dem, som der stode, da de hørte det, sagde de: han kalder paa Elias. Og strax løb Een af dem, og tog en Svamp, og fyldte den med Eddike, og stak den paa et Rør, og gav ham at drikke. Men de Andre sagde: holdt! lad os see, om Elias kommer, og vil frelse ham. Men Jesus raabte atter med stor Røst, og udgav Aanden. Og see, Forhænget i Templet splittedes i to, fra det Øverste indtil det Nederste; og Jorden skjalv, og Klipperne revnede; og Gravene oplodes; og mange af de hensovne Helliges Legemer opstode; og de gik ud af Gravene efter hans Opstandelse, og kom ind i den hellige Stad, og aabenbaredes for Mange. Men Høvedsmanden, og de, som vare med ham, og bevogtede Jesum, der de saae det Jordskjælv, og hvad der skete, frygtede de saare, og sagde: sandelig, denne var Guds Søn.

Mandagen for Paaske.

Istedetfor Epistelen Es. 63, 1.

Hvo er denne, som kommer fra Edom med bestænkte Klæder af Bozra, denne, som er saa prydet i sit Klædebon, som gaaer frem i sin megen Kraft? jeg, som taler i Retfærdighed, mægtig til at frelse. Hvorfor er der Rødt paa dit Klædebon; og dine Klæder ere som hans, der træder i en Viin-Perse? Jeg traadte Perse-Karret, jeg alene, og der var ingen Mand af Folket med mig, og jeg vil træde dem i min Vrede, og nedtræde dem i min Grumhed; og Seier over dem er stænket paa mine Klæder, og jeg haver besmittet alle mine Klæder. Thi jeg havde Hevns-Dag i mit Hjerte, og mine Igjenløstes Aar var kommet. Og jeg saae mig om, og der var ingen Hjælper, og jeg var forskrækket, og der var Ingen, som opholdt mig; men min Arm frelste mig, og min Grumhed den opholdt mig. Og jeg vil nedtræde Folket i min Vrede, og gjøre dem drukne i min Grumhed, og nedkaste deres Seier til Jorden. Jeg vil ihukomme Herrens Miskundheder, Herrens Lov, efter alt det, som Herren haver gjort imod os; og den megen Godhed imod Israels Huus, som han gjorde imod dem, efter sin megen Barmhjærtighed og efter sine Miskundheders Mangfoldighed. Og han sagde: visseligen de ere mit Folk, de ere Børn, som ikke skulde lyve; og han var dem til en Frelser. I al deres Angest var han beængstet, og hans Ansigts Engel frelste dem, han igjenløste dem for sin Kjærligheds Skyld, og fordi han sparede dem; og han lagde dem paa sig selv, og bar dem alle Dage fra gammel Tid. Men de vare gjenstridige, og bedrøvede hans Hellige Aand; derfor omvendtes han for dem til en Fjende; han stred imod dem. Og han tænkte paa de gamle Dage, paa Mose, paa sit Folk; hvor er den, som opførte dem af Havet, med sine Faars Hyrde? hvor er den, som gav sin Hellige Aand midt iblandt dem? Som førte dem ved Mose høire Haand, med sin herlige Arm; som adskilte Vand for deres Ansigt, til at gjøre sig et evigt Navn? Den, som førte dem igjennem Afgrundene, som en Hest igjennem Ørken, at de skulde ikke støde sig. Ligesom Qvæget, der gaaer ned i Dalen, haver Herrens Aand ladet dem hvile; saaledes førte du dit Folk, for at gjøre dig et herligt Navn. Skn af Himlene, og see af din Helligheds og Herligheds Bolig; hvor er din Nidkjerhed og din Vælde? dine Indvoldes og dine Barmhjærtigheders stærke Lyd mod mig?

Ere de tilbageholdte? Uden Tvivl er du vor Fader, skjønt Abraham veed Intet af os, og Israel kjender os ikke: Du, Herre er vor Fader, vor Gjenløser er dit Navn af Evighed. Herre! hvorfor haver du ladet os fare vild af dine Veje? hvorfor haver du ladet vort Hjerte blive haardt, at det ikke frygter? vend om for dine Tjeneres Skyld, for din Arvs Stammers Skyld. En liden Tid have de, som ere dit hellige Folk, ejet Landet; men vore Modstandere have nedtraadt din Helligdom. Vi tilhøre dig: Du regjerede ikke over dem af gammel Tid: De vare ikke kaldte efter dit Navn.

Evangeliet. Marc. 14, 1.

Det var Paaske og de usyrede Brøds Højtid to Dage derefter. Og de Ypperste-Præster og de Skriftkloge søgte, hvorledes de med List kunde gribe og ihjelslaae ham. Men de sagde: ikke paa Højtiden, at der ikke skal blive Larm iblandt Folket. Og der han var i Bethanien, i Simons, den Spedalskes Huus, og sad tilbords, kom en Qvinde, som havde en Alabaster-Krukke med uforfalsket, meget kostelig Nardus-Salve; og hun sønderbrød Alabaster-Krukken, og udgød den paa hans Hoved. Men der vare Nogle, som bleve fortrydelige ved sig selv, og sagde: hvortil blev denne Salve spildt? Thi den kunde blevet solgt for mere end tre hundrede Penninge og givet de Fattige; og de overfusede hende. Men Jesus sagde: lader hende med Fred, hvi gjøre I hende Fortred? Hun gjorde en god Gjerning imod mig. Thi I have altid Fattige hos Eder, og naar I ville, kunne I gjøre dem tilgode; men mig have I ikke altid. Hun gjorde, hvad hun kunde; hun haver forud salvet mit Legeme til Begravelsen. Sandelig siger jeg Eder: hvorsomhelst dette Evangelium bliver prædiket i den ganske Verden, skal og det, som hun haver gjort, siges til hendes Ihukommelse. Og Judas Ischariotes, een af de Tolv, gik hen til de Ypperste-Præster, for at forraade ham til dem. Men der de hørte det, bleve de glade, og de lovede, at give ham Penge; og han søgte, hvorledes han kunde belejligen forraade ham. Og paa de usyrede Brøds første Dag, der man slagtede Paaskelam, sagde hans Disciple til ham: hvor vil du, at vi skulle gaae hen og berede, at du kan æde Paaskelammet? Og han sendte To af sine Disciple, og sagde til dem: gaaer hen i Staden; og et Menneske skal møde Eder, som bærer en Vandkrukke; følger ham. Og hvor han gaaer ind, der siger til Huusbonden:

Mesteren siger: hvor er det Herberge, der jeg kan æde Paaske-Lammet med mine Disciple? Og han skal vise Eder en stor Sal, tillavet og rede; der bereder det for os. Og hans Disciple gik bort, og kom i Staden, og fandt det, ligesom han havde sagt dem, og de beredte Paaske-Lammet. Og der det var blevet Aften, kom han med de Tolv. Og da de sadde til Bords og aade, sagde Jesus: sandelig siger jeg Eder, at Een af Eder, som æder med mig, skal forraade mig. Men de begyndte at bedrøves, og at sige til ham, Een efter Een: er jeg den? Og en Anden: er jeg den? Men han svarede og sagde til dem: Een af de Tolv, den, som dypper med mig i Fadet. Menneskens Søn gaaer vel bort, som det er skrevet om ham; dog vee det Menneske, ved hvilket Menneskens Søn bliver forraadt! Det var dette Menneske godt, om han aldrig var fød. Og der de aade, tog Jesus Brødet, velsignede og brød det, og gav dem, og sagde: tager, æder; dette er mit Legeme. Og han tog Kalken, takkede, og gav dem den; og de drak Alle deraf. Og han sagde til dem: dette er mit Blod, det nye Testaments, hvilket udgydes for Mange. Sandelig siger jeg Eder, at jeg skal herefter ikke mere drikke af Viintræets Frugt, indtil paa hiin Dag, naar jeg skal drikke den nye i Guds Rige. Og der de havde sjunget Lovsangen, gik de ud til Oliebjerget. Og Jesus sagde til dem: i denne Nat skulle I Alle forarges paa mig; thi der er skrevet: jeg skal slaae Hyrden, og Faarene skulle adspredes. Men efterat jeg er opstanden, vil jeg gaae forud for Eder til Galilæa. Men Peder sagde til ham: dersom de endog Alle forargedes, vil jeg dog ikke forarges. Og Jesus sagde til ham: sandelig siger jeg dig, at i Dag, i denne Nat, førend Hanen galer to Gange, skal du fornægte mig tre Gange. Men han sagde end ydermere: dersom jeg end skulde døe med dig, vil jeg dog ikke fornægte dig. Men ligesaa sagde de og Alle. Og de kom til en Gaard, hvis Navn var Gethsemane; og han sagde til sine Disciple: sætter Eder her, imedens jeg beder. Og han tog Petrus, og Jacobus, og Johannes til sig; og begyndte at skjælve og svarligen at ængstes. Og han sagde til dem: min Sjæl er ganske bedrøvet indtil Døden; bliver her og vaager. Og han gik lidet frem, faldt ned paa Jorden, og bad, at denne Time maatte gaae ham forbi, om det var muligt. Og han sagde: Abba Fader! Alting er dig muligt; tag denne Kalk fra mig; dog ikke hvad jeg vil,

men hvad du vil. Og han kom og fandt dem sovende, og sagde til Peder: Simon, sover du? kunde du ikke vaage een Time? Vaager og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse; Aanden er vel redebon, men Kjødet er skrobeligt. Og han gik atter hen, og bad, og sagde de samme Ord. Og han kom igjen, og fandt dem atter sovende; thi deres Øjne vare betyngede, og de vidste ikke, hvad de skulde svare ham. Og han kom tredje Gang, og sagde til dem: Sove I fremdeles og hvile Eder? Det er forbi; Timen er kommen; see, Menneskens Søn forraades i Synderes Hænder: Staaer op, lader os gaae; see, han er nær, som forraader mig. Og strax, som han endnu talede, kom Judas, een af de Tolv, og en stor Skare med ham, med Sværd og Stænger fra de Ypperste-Præster og Skriftkloge og de Ældste. Men den, som forraadte ham, havde givet dem et aftalt Tegn, og sagt: hvilken jeg kysser, den er det; griber ham og fører ham sikkert bort. Og der han kom, traadte han strax til ham og sagde: Rabbi! Rabbi! og han kyssede ham. Men de lagde deres Hænder paa ham, og grebe ham. Men Een af dem, som stode hos, drog Sværdet ud, slog den Ypperste-Præsts Tjener, og afhuggede hans Øre. Og Jesus svarede, og sagde til dem: I ere udgangne, ligesom til en Røver med Sværd og med Stænger, at tage fat paa mig. Jeg haver været daglig hos Eder i Templet og lært, og I grebe mig ikke; men dette skeer, paa det Skrifterne skulde fuldkommes. Og de forlode ham Alle, og flyede. Og et ungt Menneske fulgte ham, som havde et Linklæde over det blotte Legeme; og Karlene toge fat paa ham. Men han slap Linklædet, og flyede nøgen fra dem. Og de førte Jesum hen til den Ypperste-Præst; og alle de Ypperste-Præster, og Ældste og Skriftkloge kom tilsammen hos ham. Og Peder fulgte ham langt bag efter, til ind i den Ypperste-Præsts Pallads, og han sad hos Tjenerne, og varmede sig ved Ilden. Men de Ypperste-Præster, og det ganske Raad søgte Vidnesbyrd mod Jesum, paa det de kunde aflive ham; og de fandt intet. Thi Mange bare falske Vidnesbyrd mod ham, men Vidnesbyrdene kom ikke overeens. Og Nogle stode op, og bare falsk Vidnesbyrd mod ham, og sagde: Vi have hørt, at han sagde: Jeg vil nedbryde dette Tempel, som er gjort med Hænder, og i tre Dage bygge et andet, som ikke er gjort med Hænder. Og end ikke saaledes kom deres Vidnesbyrd overeens. Og den Ypperste-Præst stod op midt iblandt

dem, og adspurgte Jesum: svarer du slet Intet? hvad vidne disse imod dig? Men han taug, og svarede Intet. Da spurgte den Ypperste=Præst ham atter, og sagde til ham: er du den Christus, den Højlovedes Søn? Men Jesus sagde: jeg er det; og I skulle see Menneskens Søn sidde hos Kraftens højre Haand, og komme med Himmelens Skyer. Da sønderrev den Ypperste=Præst sine Klæder, og sagde: hvad have vi længer Vidner behov? I have hørt Gudsbespottelsen: hvad tykkes Eder? Men de fordømte ham, at være skyldig til Døden. Og Nogle begyndte at bespytte ham, og skjule hans Ansigt, og slaae ham med Næver, og sige til ham: spaa! og Tjenerne sloge ham paa Munden. Og da Peder var nede i Gaarden, kom en af den Ypperste=Præsts Piger, og der hun saae Peder varme sig, saae hun paa ham, og sagde: du haver ogsaa været med Jesu af Nazareth. Men han nægtede, og sagde: jeg kjender ham ikke, veed og ikke, hvad du siger; og han gik ud i Forgaarden, og Hanen goel. Og Pigen saae ham igjen, og begyndte at sige til dem, som stode hos: denne er Een af dem. Men han nægtede atter. Og lidet derefter sagde atter de, som stode hos, til Peder: sandelig du er af dem; thi du er og en Galilæer, og dit Maal er liigt derefter. Men han begyndte at forbande sig, og sværge: jeg kjender det Menneske ikke, om hvem I tale. Og Hanen goel anden Gang. Og Peder kom det Ord ihu, som Jesus sagde til ham: førend Hanen galer to Gange, skal du fornægte mig tre Gange; og han brast i Graad.

Tirsdagen for Paaske.

Epistelen. Es. 50, 5.

Den Herre, Herre haver aabnet mig Øret, og jeg var ikke gjenstridig; jeg vendte mig ikke tilbage. Jeg hengav min Ryg for dem, som mig sloge, og mine Kindbeen til dem, som ryktede Haar af mig; jeg skjulte ikke mit Ansigt fra Forsmædelser, og Spyt. Thi den Herre, Herre skal hjelpe mig, derfor bliver jeg ikke beskjæmmet; derfor satte jeg mit Ansigt som en Flintesteen; thi jeg veed, at jeg bliver ikke til Skamme. Han er nær, som mig retfærdiggjør, hvo vil trætte med mig? lader os staae tilhobe; hvo er den, som haver Ret imod mig? han komme hid til mig. See, den Herre, Herre skal hjelpe mig, hvo er den

som mig kan fordømme? see, de skulle Alle ældes som et Klæde, Mol skal æde dem. Hvo er iblandt Eder, som frygter Herren, som adlyder hans Tjeneres Røst, som vandrer i Mørke, og haver ikke Lysets Skin? han skal forlade sig paa Herrens Navn, ja, fast forlade sig paa sin Gud. See, I alle, som optænde en Ild, som omringe Eder med Gnister; vandrer I kun i Eders Ilds Lys, og ved Gnister, som I have optændt. Dette skal skee Eder af min Haand; I skulle ligge i Smerte.

Evangeliet. Marc. 15, 1.

Og strax om Morgenen, der de Ypperste-Præster med de Ældste og Skriftkloge og det ganske Raad havde holdt Raadslag, bandt de Jesum og førte ham bort, og overantvordede Pilatus ham. Og Pilatus spurgte ham: er du den Jødernes Konge? Men han svarede og sagde til ham: du siger det. Og de Ypperste-Præster anklagede ham meget. Pilatus spurgte ham atter, og sagde: svarer du slet intet? See, hvor meget de vidne imod dig? Men Jesus svarede endda Intet, saa at Pilatus forundrede sig. Men han plejede at give dem en Fange løs om Højtiden, hvilken de begjerede. Men der var Een, som hedte Barrabas, som var fangen med Oprørere, som udi et Opløb havde begaaet Mord. Og Folket raabte og begyndte at begjere, at han vilde gjøre med dem, som han altid plejede. Men Pilatus svarede dem og sagde: ville I, at jeg skal give Eder den Jødernes Konge løs? Thi han vidste, at de Ypperste-Præster havde overantvordet ham af Avind. Men de Ypperste-Præster tilskyndte Folket at bede, at han hellere skulde give dem Barrabbas løs. Men Pilatus svarede og sagde atter til dem: hvad ville I da, jeg skal gjøre med ham, som I kalde Jødernes Konge? Men de raabte atter: korsfæst ham! Da sagde Pilatus til dem: hvad Ondt haver han da gjort? Men de raabte meget mere: korsfæst ham! Men Pilatus vilde gjøre Folket fyldest, og gav dem Barrabbas løs; og Jesum lod han hudstryge, og gav ham hen til at korsfæstes. Men Stridsmændene førte ham hen i Palladset, nemlig Domhuset, og sammenkaldte den ganske Rode. Og de iførte ham et Purpurklæde, og flettede en Tornekrone, og satte den paa ham; og begyndte at hilse ham, sigende: hil være dig, du Jødernes Konge! Og de sloge hans Hoved med et Rør, og bespyttede ham, og faldt paa Knæ og tilbade ham. Og der de havde bespottet ham, toge de Purpurklædet af ham,

og iførte ham hans egne Klæder, og de førte ham ud for at korsfæste ham. Og de tvang Een, som gik forbi, Simon fra Cyrene, som kom fra Marken, Alexandri og Rufi Fader, til at bære hans Kors. Og de førte ham til det Sted Golgatha, det er udlagt, Hovedpandested. Og de gave ham Viin at drikke med Myrrha udi; men han tog det ikke. Og der de havde korsfæstet ham, skiftede de hans Klæder, og kastede Lod om dem, hvad Hver skulde tage. Men det var den tredie Time, da de korsfæstede ham. Og der var skreven en Overskrift med Beskyldningen mod ham: den Jødernes Konge. Og de korsfæstede to Røvere med ham, een ved hans højre, og een ved hans venstre Side. Og Skriften blev fuldkommet, som siger: han er regnet med Overtrædere. Og de, der gik forbi, bespottede ham, og rystede med deres Hoveder, og sagde: tvi dig, du, som nedbryder Templet og bygger det i tre Dage. Frels dig selv, og stiig ned af Korset. Ligesaa bespottede og de Ypperste-Præster ham indbyrdes, tilligemed de Skriftkloge, og sagde: han haver frelst Andre, sig selv kan han ikke frelse. Den Christus, den Israels Konge, stige nu ned af Korset, at vi kunne see og troe. Og de, som vare korsfæstede med ham, forhaanede ham. Men da den sjette Time var kommen, blev et Mørke over det ganske Land indtil den niende Time. Og ved den niende Time raabte Jesus med stor Røst, og sagde: Eloi! Eloi! Lama Sabachtani? det er udlagt: min Gud! min Gud! hvorfor haver du forladt mig? Og Nogle af dem, som stode hos, der de det hørte, sagde de: see, han kalder ad Elias. Men Een løb, og fyldte en Svamp med Æddike, og stak den paa et Rør, og gav ham at drikke, og sagde: holdt! lader os see, om Elias kommer, at tage ham ned. Men Jesus raabte med stor Røst, og udgav Aanden. Og Forhænget i Templet splittedes i to, fra det øverste til det nederste. Men Hovedsmanden, som stod hos tvert over for ham og saae, at han udgav Aanden med saadant Raab, sagde: sandelig var dette Menneske Guds Søn.

Onsdagen for Paaske.

Epistelen. Hebr. 9, 16.

Hvor et Testament er, der er det fornødent, at hans Død, som haver gjort Testamentet, skal finde Sted. Thi et Testament bliver først gyldigt ved

Døden, efterdi det endnu ikke haver Kraft, medens han lever, som gjorde det. Derfor blev det første ikke heller indviet uden Blod. Thi der alle Budene efter Loven af Moses vare forkyndte for alt Folket, tog han Kalve- og Bukke-Blod med Vand og Skarlagen-Uld og Isop, og bestænkede Bogen selv og alt Folket, sigende: dette er den Pagts Blod, hvilken Gud har villet slutte med Eder. Ligemaade bestænkede han ogsaa Tabernaklet og alle Tjenestens Redskaber med Blodet. Og næsten Alt bliver efter Loven renset med Blod, og uden Blods Udgydelse skeer ikke Forladelse. Altsaa var det fornødent, at Afbildningerne af de himmelske Ting skulde renses herved, men de himmelske Ting selv ved bedre Offere end disse. Thi Christus gik ikke ind i en Helligdom, gjort med Hænder, som kun er et Billede af det sande, men i Himmelen selv, for nu at aabenbares for Guds Ansigt for os; ikke heller, at han flere Gange skulde offre sig selv, ligesom den Ypperste-Præst hvert Aar gaaer ind i Helligdommen med fremmed Blod; (ellers havde han ofte maattet lide fra Verdens Begyndelse;) men nu er han eengang i Tidernes Fuldkommelse aabenbaret for at afskaffe Synden ved sit Offer. Og ligesom det er Menneskene beskikket, eengang at døe, men derefter Dommen; saaledes er og Christus eengang offret for at borttage Manges Synder; anden Gang skal han uden Synd sees af dem, som forvente ham til Saliggjørelse.

Evangeliet. Luc. 22, 1.

Men de usyrede Brøds Højtid, som kaldes Paaske, nærmede sig. Og de Ypperste-Præster og Skriftkloge søgte, hvorledes de kunde ihjelslaae ham; thi de frygtede for Folket. Men Satanas foer i Judas, med Tilnavn Ischariotes, som var Een af de Tolv. Og han gik hen og talede med de Ypperste-Præster og Hovedsmændene, hvorledes han vilde forraade ham til dem. Og de bleve glade, og lovede at give ham Penge. Og han tilsagde det; og han søgte belejlig Tid, til at forraade ham til dem uden Opløb. Men de usyrede Brøds Dag kom, paa hvilken man burde slagte Paaskelammet. Og han sendte Petrus og Johannes, og sagde: gaaer hen, og bereder os Paaskelammet, at vi kunne æde det. Men de sagde til ham: hvor vil du, at vi skulle berede det? Men han sagde til dem: see, naar I komme ind i Staden, skal et Menneske møde Eder, som bærer en Vandkrukke, følger I ham i Huset, hvor han gaaer ind; og siger til Huusbonden

i Huset: Mesteren lader dig sige: hvor er det Herberge, der jeg kan æde Paaskelammet med mine Disciple? Og han skal vise Eder en stor Sal, tillavet; der bereder det. Men de gik hen, og fandt det, ligesom han havde sagt dem; og de beredte Paaskelammet. Og der Timen kom, satte han sig tilbords, og de tolv Apostler med ham. Og han sagde til dem: jeg haver hjerteligen længtes efter, at æde dette Paaskelam med Eder, forend jeg lider. Thi jeg siger Eder, at jeg skal ingenlunde mere æde af det, forend det bliver fuldkommet i Guds Rige. Og han tog Kalken, takkede, og sagde: tager dette, og deler det imellem Eder. Thi jeg siger Eder, at jeg skal ikke drikke af Viintræets Frugt, forend Guds Rige kommer. Og han tog Brødet, takkede, og brød det, og gav dem det, og sagde: dette er mit Legeme, hvilket gives for Eder; dette gjører til min Ihukommelse. Ligesaa tog han og Kalken, efterat de havde holdt Nadvere, og sagde: denne Kalk er det nye Testamente i mit Blod, hvilket udgydes for Eder. Dog see, hans Haand, som mig forraader, er over Bordet med mig. Og Menneskens Søn gaaer vel hen, som det er beskikket; dog vee det Menneske, ved hvem han bliver forraadt! Og de begyndte at bespørge sig indbyrdes om, hvo af dem det dog maatte være, som dette skulde gjøre? Der var og en Trætte iblandt dem derom, hvo af dem skulde holdes for at være den Største? Men han sagde til dem: Folkenes Konger herske over dem, og de, som have Magt over dem, kaldes naadige Herrer. I derimod ikke saaledes! men den Største iblandt Eder være som den Yngste, og den Øverste, som den, der tjener. Thi hvilken er størst? den, som sidder tilbords? eller den, som tjener? Mon ikke den, som sidder tilbords? Men jeg er iblandt Eder, som den, der tjener. Men I ere de, som ere blevne varagtige hos mig i mine Fristelser. Og jeg beskikker Eder Riget, ligesom min Fader beskikkede mig det, at I skulle æde og drikke ved mit Bord i mit Rige, og sidde paa Throner, og dømme de tolv Israels Stammer. Men Herren sagde: Simon! Simon! see, Satanas begjerer Eder, at sigte Eder som Hvede. Men jeg bad for dig, at din Tro skal ikke aflade; og naar du engang omvender dig, da styrk dine Brødre. Men han sagde til ham: Herre, jeg er rede at gaae med dig, baade i Fængsel og i Døden. Men han sagde: Peder, jeg siger dig: Hanen skal ikke gale i Dag, forend du tre Gange haver nægtet, at du

kiender mig. Og han sagde til dem: der jeg udsendte Eder uden Pung og Taske og Skoe, fattedes Eder Noget? Men de sagde: Intet. Da sagde han til dem: men nu, hvo som har en Pung, tage den, ligesaa og en Taske; og hvo som ikke haver Sværd, sælge sit Klædebon, og kiøbe et. Thi jeg siger Eder: det bør endnu fuldkommes paa mig, hvad skrevet er: han er og regnet iblandt Overtrædere; thi hvad der er skrevet om mig, haver Ende. Men de sagde: Herre, see, her ere to Sværd. Men han sagde til dem: det er nok. Og han gik ud, og gik efter Sædvane til Oliebjerget; men hans Disciple fulgte ham ogsaa. Men der han kom til Stedet, sagde han til dem: beder, at I ikke skulle falde i Fristelse. Og han sleed sig fra dem omtrent et Steenkast, og faldt paa Knæ, bad og sagde: Fader, vilde du tage denne Kalk fra mig! dog skee ikke min Villie, men din! Men en Engel af Himmelen aabenbaredes for ham, og styrkede ham. Og der han var i Døds-Angest bad han heftigere; men hans Sveed blev som Blodsdraaber, der falde ned paa Jorden. Og der han stod op fra Bønnen, og kom til sine Disciple, fandt han dem sovende af Bedrøvelse. Og han sagde til dem: hvi sove I? Staaer op, og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse. Men han endnu talede, see, da kom Skaren; og een af de tolv, ved Navn Judas, gik foran dem, og nærmede sig til Jesum, for at kysse ham. Men Jesus sagde til ham: Judas, forraader du Menneskens Søn med et Kys? Men der de, som vare omkring ham, saae, hvad der vilde skee, sagde de til ham: Herre, skulle vi slaae til med Sværd. Og een af dem slog den Ypperste-Præstes Tjener, og afhuggede hans høire Øre. Men Jesus svarede og sagde: tillader dem saavidt! Og han rørte ved hans Øre og lægte ham. Men Jesus sagde til de Ypperste-Præster og Hovedsmændene for Templet og de Ældste, som vare komne til ham: I ere udgangne, som mod en Røver, med Sværd og Stænger. Der jeg var dagligen hos Eder i Templet, udrakte I ikke Hænder imod mig; men denne er Eders Time, og Mørkets Magt. Men de grebe ham, og førte ham bort, og bragte ham ind i den Ypperste-Præstes Huus; men Peder fulgte langt fra efter. Men de tændte en Ild midt i Palladset, og satte sig tilsammen, og Peder sad midt iblandt dem. Men en Pige saae ham sidde ved Ilden, og stirrede paa ham, og sagde: denne var og med ham. Men han for-

nægtede ham, og sagde: Qvinde! jeg kjender ham ikke. Og lidet derefter saae en Anden ham, og sagde: du er og een af dem; men Peder sagde: Menneske! jeg er det ikke. Og henved en Time derefter bekræftede en Anden hart, og sagde: i Sandhed, denne var og med ham; thi han er og en Galilæer. Men Peder sagde: Menneske! jeg veed ikke, hvad du siger. Og strax, der han endnu talede, goel Hanen. Og Herren vendte sig, og saae paa Peder; og Peder kom Herrens Ord ihu, hvorledes han havde sagt til ham: førend Hanen galer, skal du fornægte mig tre Gange. Og Peder gik udenfor, og græd bitterligen. Og de Mænd, som holdt Jesum, bespottede ham, og sloge ham; og de kastede et Klæde over ham, og sloge ham i Ansigtet, og spurgte ham og sagde: spaa, hvo er den, som dig slog? Og mange andre Bespottelser sagde de imod ham. Og der det blev Dag, forsamlede Folkets Ældste sig, og de Ypperste-Præster og Skriftkloge, og forte ham op for deres Raad, og sagde: er du Christus? siig os det. Men han sagde til dem: siger jeg Eder det, troe I det ikke. Men om jeg og spørger, svare I mig ikke, eller lade mig løs. Fra nu af skal Menneskens Søn sidde hos Guds Krafts høire Haand. Men de sagde Alle: er du da den Guds Søn? Men han sagde til dem: I sige det; thi jeg er det. Men de sagde: hvad have vi ydermere Vidnesbyrd behov? thi vi have selv hørt det af hans Mund.

Torsdagen før Paaske.

Epistelen. 1 Cor. 11, 17.

Idet jeg formaner herom, roser jeg ikke, at I komme sammen, ej til det Bedre, men til det Værre. For det Første hører jeg, at naar I komme sammen i Menigheden, er der Splidagtighed iblandt Eder; og for en Deel troer jeg det. Thi der maa og være Partier iblandt Eder, at de Retskafne iblandt Eder kunne blive aabenbare. Naar I da komme sammen paa et Sted, da er dette ikke at æde Herrens Nadvere. Thi under Maaltidet tager Enhver sin egen Natvere forud, og den Ene hungrer, den Anden overvælder sig. Have I ikke Huse til at æde og drikke udi? Eller foragte I Guds Menighed, og beskjæmme dem, som Intet have? Hvad skal jeg sige Eder? I dette roser jeg Eder ikke. Thi jeg annammede det af Herren, som jeg og haver over-

antvordet Eder: at den Herre Jesus i den Nat, der han blev forraadt, tog Brødet, takkede, og brød det, og sagde: tager, æder; dette er mit Legeme, som brydes for Eder; dette gjører til min Ihukommelse. Desligeste og Kalken, efterat han havde holdet Nadvere, og sagde: denne Kalk er det nye Testament i mit Blod; dette gjører, saa ofte som I det drikke, til min Ihukommelse. Thi saa ofte som I æde dette Brod, og drikke denne Kalk, forkynder Herrens Død, indtil han kommer. Derfor, hvo som æder dette Brød, eller drikker Herrens Kalk uværdeligen, skal være skyldig i Herrens Legeme og Blod. Men hvert Menneske prove sig selv, og saaledes æde han af Brødet, og drikke af Kalken. Thi hvo som æder og drikker uværdeligen, æder og drikker sig selv til Dom, i det han ikke gjør Forskjel paa Herrens Legeme. Derfor ere Mange skrobelige og svage iblandt Eder, og Endeel ere hensovede. Thi dersom vi dømte os selv, domtes vi ikke. Men naar vi dømmes af Herren, revses vi, at vi ikke med Verden skulle fordømmes. Derfor, mine Brødre, naar I komme sammen til Maaltidet, da deler med hverandre. Men dersom Nogen hungrer, han æde hjemme, at I ikke skulle komme sammen til Dom. Det Øvrige skal jeg anordne, naar jeg kommer.

Evangeliet. Luc. 23, 1.

Deres ganske Hob stod op, og førte ham for Pilatus. Men de begyndte at anklage ham, og sagde: denne have vi fundet at forvende Folket, og forbyde at give Kejseren Skat, og sige selv at være Christus, en Konge. Men Pilatus spurgte ham, og sagde: er du den Jødernes Konge? Men han svarede ham, og sagde: du siger det. Men Pilatus sagde til de Ypperste-Præster og til Folket: jeg finder ingen Skyld hos dette Menneske. Men de holdt hart ved, og sagde: han oprører Folket, idet han lærer over al Judæa, fra Galilæa af, hvor han begyndte, og lige hertil. Men der Pilatus horte om Galilæa, spurgte han, om dette Menneske var en Galilæer. Og der han fik at vide, at han horte under Herodis Magt, sendte han ham til Herodes, som og selv var i Jerusalem i de samme Dage. Men der Herodes saae Jesum, blev han meget glad; thi han havde længe siden gjerne villet see ham, fordi han havde hørt meget om ham, og haabede at skulle see et Tegn skee af ham. Og han gjorde ham mange Spørgsmaal, men han svarede ham Intet. Men de Ypperste-Præster og Skriftkloge stode og anklagede ham heftig. Men

der Herodes med sine Krigsfolk havde forhaanet og bespottet ham, kastede han et hvidt Klædebon om ham, og sendte ham til Pilatus igjen. Paa den Dag bleve Pilatus og Herodes hinandens Venner; thi de vare før i Fjendskab med hinanden. Men Pilatus sammenkaldte de Ypperste-Præster, og de Overste, og Folket, og sagde til dem: I have ført dette Menneske til mig, som den, der afvender Folket; og see, jeg haver forhørt ham for Eder, og finder ingen Skyld hos dette Menneske i det, som I anklage ham for. Herodes ikke heller; thi jeg sendte Eder til ham, og see, han har Intet gjort, som han er skyldig at døe for. Derfor vil jeg revse ham, og lade ham løs. Men han var forbunden til at lade dem Een los ved Højtiden. Men de raabte i den ganske Hob, og sagde: bort med denne, men lad os Barrabas los. (Denne var kastet i Fængsel for et Oprør, som skete i Staden, og for et Mord.) Da raabte Pilatus atter til dem, og vilde lade Jesum løs. Men de tilraabte ham, og sagde: korsfæst, korsfæst ham! Men han sagde tredie Gang til dem: hvad Ondt haver da denne gjort? Jeg finder ingen Dødsskyld hos ham; derfor vil jeg revse ham, og lade ham los. Men de trængte paa med stort Skrig, og begjerede, at han skulde korsfæstes; og deres og de Ypperste-Præsters Skrig fik Overhaand. Og Pilatus dømte, at deres Begjering skulde skee; men han losgav dem den, de begjerede, som var kastet i Fængsel for Opror og Mord; men Jesum overgav han til deres Villje. Og der de førte ham ud, toge de fat paa en vis Simon fra Cyrene, som kom fra Marken, og de lagde Korset paa ham, at han skulde bære det efter Jesum. Men en stor Hob Folk og Ovinder fulgte ham, som baade beklagede og begræd ham. Men Jesus vendte sig om til dem, og sagde: I Jerusalems Døttre! græder ikke over mig, men græder over Eder selv, og over Eders Born. Thi see, de Dage komme, paa hvilke man skal sige: salige ere de ufrugtsommelige, og de Liv, som ikke fodte, og de Bryster, som ikke gave Die. Da skulle de begynde at sige til Bjergene: falder over os! og til Højene: skjuler os! Thi gjor man dette med det grønne Træ, hvad vil da skee med det torre? Men der bleve og to andre Misdædere førte ud for at henrettes med ham. Og der de vare komne til det Sted, som kaldes Hovedpandested, korsfæstede de ham der, og Misdæderne, den ene ved den hojre, men den anden ved den venstre Side. Men Jesus sagde:

Fader! forlad dem! thi de vide ikke hvad de gjøre. Men de skiftede hans Klæder og kastede Lod derom. Og Folket stod, og saae til; men og de Øverste spottede ham tilligemed dem, og sagde: han haver frelst Andre, han frelse sig selv, dersom han er den Christus, den Guds Udvalgte. Men og Stridsmændene spottede ham, traadte til, og rakte ham Eddike og sagde: Dersom du er den Jødernes Konge, da frels dig selv. Men der var og sat en Overskrift over ham, skreven paa Græsk og Latin og Hebraisk: denne er den Jødernes Konge. Men en af Misdæderne, som vare ophængte, bespottede ham, og sagde: er du den Christus, da frels dig selv og os. Men den anden svarede, og straffede ham, og sagde: frygter ej heller du for Gud, da du er under samme Dom. Og vi vel med Rette; thi vi saae det, vore Gjerninger have forskyldt: men denne har Intet gjort som var utilbørligt. Og han sagde til Jesum: Herre, kom mig ihu, naar du kommer i dit Rige. Og Jesus sagde til ham: sandelig siger jeg dig, i Dag skal du være med mig i Paradiis. Men det var ved den sjette Time; og der blev et Mørke over det ganske Land indtil den niende Time. Og Solen blev formørket, og Forhænget i Templet splittedes midt ad. Og Jesus raabte med høj Røst, og sagde: Fader, i dine Hænder befaler jeg min Aand; og der han det sagde, udgav han Aanden. Men der Hovedsmanden saae det, som skete, gav han Gud Æren, og sagde: i Sandhed, dette Menneske var retfærdigt. Og alle de Folk, som vare komne sammen til dette Syn, der de saae, hvad der var skeet, sloge sig for deres Bryst og vendte tilbage. Men alle hans Kyndinge stode langt borte, saa og de Qvinder, som havde fulgt med ham fra Galilæa, og saae dette.

Langfredag.

Collecterne.

Almægtige Gud, vi bede dig, naadigen at see til denne din Familie, for hvilken vor Herre Jesus Christus var tilfreds med at blive forraadt, og overgiven i ugudelige Menneskers Hænder, og at lide Døden paa Korset, som nu lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Almægtige og Evige Gud, ved hvis Aand hele Kirkens Legeme regjeres og helliggjøres;

Modtag vor Paakaldelse og Bønner, som vi frembære for dig, for Mennesker af alle Stænder i din hellige Kirke, at ethvert Medlem af Samme maa i sit Kald og Embede, tjene dig med Trofasthed og Gudsfrygt; formedelst vor Herre og Frelser Jesum Christum. Amen.

O Barmhjærtige Gud, som haver skabt alle Mennesker og hader Intet, som du haver skabt, og ej heller vil en Synders Død, men hellere at han skal omvende sig og leve; Hav Barmhjærtighed med alle Jøder, Tyrker, Vantroe og Kjættere, og befri dem for al Vankundighed, Hjærtets Haardhed og dit Ords Foragt; og saaledes bring dem hjem, velsignede Herre, til din Hjord, at de maae blive frelste blandt Levningen af de sande Israeliter og gjorte til een Hjord under een Hyrde, Jesu Christo vor Herre, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, een Gud, i Evighed. Amen.

Epistelen. Hebr. 10, 1.

Loven, som haver ikkun en Skygge af de tilkommende Goder, og ikke Tingenes Billede selv, kan aldrig ved de samme aarlige Offere, hvilke de bestandigen frembære, fuldkommen forsone dem, som dermed fremkomme. Ellers maatte jo disse Offere have ophørt, efterdi de Offrende ikke mere vilde havt nogen Bevidsthed om Synder, naar de eengang vare rensede. Men ved Offrene skeer aarligen Syndernes Ihukommelse. Thi det er umuligt, at Blod af Øxne og Bukke kan borttage Synder. Derfor siger han, i det han indtræder i Verden: Slagt-Offer og Mad-Offer vilde du ikke, men et Legeme beredte du mig; Brænd-Offere og Synd-Offere havde du ikke Behagelighed til. Da sagde jeg: see, jeg kommer, (der er skrevet om mig i Bogens Rolle,) for at gjøre, Gud, din Villie. Da han først havde sagt: Slagt-Offer og Mad-Offer og Brænd-Offere og Synd-Offere vilde du ikke, havde ej heller Behagelighed til dem, (og disse frembæres efter Loven,) saa siger han: see, jeg kommer, for at gjøre, Gud, din Villie. (Han ophæver det Første for at sætte det Andet.) Ved hvilken Villie vi ere helliggjorte formedelst Jesu Christi Legemes Offrelse den ene Gang. Og hver Præst staaer daglig for at tjene og for at offre mange Gange de samme Offere, hvilke aldrig kunne borttage Synder. Men han, der han havde offret eet Offer for Synderne, sidder han for stedse hos Guds højre Haand; biende i Øvrigt, indtil hans Fjender blive lagte til hans Fødders

Fodskammel. Thi med eet Offer haver han for stedse fuldkommen forsonet dem, som helliggjøres. Dette vidner ogsaa den Hellige Aand for os; thi efter først at have sagt: denne er den Pagt, som jeg vil gjøre med dem efter disse Dage, siger Herren: jeg vil give mine Love i deres Hjærter, og skrive dem i deres Sind; da siger han: og jeg vil ikke mere ihukomme deres Synder og deres Overtrædelser. Men hvor disse ere forladte, der behøves ikke mere Offer for Synden. Efterdi vi da, Brødre, have Frihed til at indgaae i Helligdommen ved Jesu Blod, hvortil han indviede os en ny og levende Vej gjennem Forhænget, det er, hans Kjød; og efterdi vi have en stor Præst over Guds Huus: da lader os træde frem med et sanddru Hjærte, i Troens fulde Forvisning, Hjerterne ved Bestænkelsen rensede fra en ond Samvittighed, og Legemet aftvættet med reent Vand. Lader os holde fast ved Haabets urokkelige Bekjendelse, thi han er trofast, som gav Forjættelsen; og lader os give Agt paa hverandre, saa vi opmuntre hverandre til Kjærlighed og gode Gjerninger, og ikke forlade vor egen Forsamling, som Nogle have for Skik, men formane hverandre; og det saa meget desmere, som I see, at Dagen nærmer sig.

Evangeliet. Joh. 19, 1.

Nu tog da Pilatus Jesum, og lod ham hudstryge. Og Stridsmændene flettede en Krone af Torne, og satte den paa hans Hoved, og kastede et Purpur-Klæde om ham, og sagde: Hil være dig, du Jødernes Konge! og de sloge ham paa Munden. Da gik Pilatus atter ud, og sagde til dem: see, jeg fører ham hid ud til Eder, at I skulle vide, at jeg finder ingen Skyld hos ham. Da gik Jesus ud, og bar Tornekronen og Purpurklædet. Og han sagde til dem: see, hvilket Menneske! Da nu de Ypperste-Præster og Svendene saae ham, raabte de, og sagde: korsfæst! korsfæst! Pilatus siger til dem: tager I ham, og korsfæster ham; thi jeg finder ikke Skyld hos ham. Jøderne svarede ham: vi have en Lov, og efter denne vor Lov er han skyldig at døe, fordi han haver gjort sig selv til Guds Søn. Der Pilatus da hørte den Tale, frygtede han mere. Og han gik ind igjen i Domhuset, og sagde til Jesum: hvorfra er du? Men Jesus gav ham ikke Svar. Da siger Pilatus til ham: taler du ikke med mig? Veed du ikke, at jeg haver Magt til at korsfæste dig, og at jeg haver Magt til at lade dig løs? Jesus svarede: du havde aldeles ingen Magt mod mig, dersom den

ikke var given dig ovenfra; derfor haver den, som overantvordede mig til dig, større Synd. Derefter søgte Pilatus, at lade ham løs. Men Jøderne raabte, og sagde: dersom du lader denne løs, er du ikke Keiserens Ven. Hver den, som gjør sig til Konge, sætter sig op mod Keiseren. Der Pilatus hørte disse Ord, da førte han Jesum ud, og satte sig paa Domstolen, paa det Sted, som kaldes Steenlagt, men paa Hebraisk Gabbatha. Men det var Beredelsens Dag i Paasken, ved den sjette Time; og han siger til Jøderne: See, Eders Konge! Men de raabte: bort, bort med ham! korsfæst ham! Pilatus sagde til dem: skal jeg korsfæste Eders Konge? De Ypperste-Præster svarede: vi have ingen Konge, uden Keiseren. Derfor overantvordede han ham da til dem, for at korsfæstes. Men de toge Jesum, og førte ham bort. Og han bar sit Kors, og gik ud til det Sted, som kaldes Hovedpandested, og hedder paa Hebraisk: Golgatha; hvor de korsfæstede ham, og to Andre med ham, een paa hver Side, men Jesum midt imellem. Men Pilatus havde og skrevet en Overskrift, og sat den paa Korset. Men der var skrevet: **Jesus Nazaræus, den Jødernes Konge.** Denne Overskrift læste da mange af Jøderne, thi det Sted, hvor Jesus blev korsfæstet var nær ved Staden; og den var skreven paa Hebraisk, Græsk og Latin. Da sagde Jødernes Ypperste-Præster til Pilatus: skriv ikke: den Jødernes Konge; men: han sagde: jeg er Jødernes Konge. Pilatus svarede: hvad jeg har skrevet, det har jeg skrevet. Der nu Stridsmændene havde korsfæstet Jesum, toge de hans Klæder, og gjorde fire Parter, for hver Stridsmand en Part, ligeledes og Kjortelen; men Kjortelen var usyet, vævet fra øverst heelt igjennem. Da sagde de til hverandre: lader os ikke sønderskjære den, men lodde om den, hvis den skal være; paa det Skriften skulde fuldkommes, som siger: de delede mine Klæder iblandt sig, og kastede Lod om min Kjortel. Dette gjorde da Stridsmændene. Men der stode ved Jesu Kors hans Moder, og hans Moders Søster, Maria, Cleophas Hustru, og Maria Magdalena. Der Jesus da saae sin Moder, og den Discipel staae hos, som han elskede, siger han til sin Moder: Qvinde, see det er din Søn. Derefter siger han til Disciplen: see, det er din Moder. Og fra den Time tog Discipelen hende hjem til Sit. Derefter da Jesus vidste, at Alting var nu fuldbragt, paa det Skriften skulde fuldkommes, sagde han: jeg tørster.

Men der stod et Kar, fuldt af Eddike. Og de fyldte en Svamp med Eddike, og satte den paa en Isop-Stengel, og holdt den til hans Mund. Der nu Jesus havde taget Eddiken, sagde han: det er fuldbragt, og bøjede Hovedet, og opgav Aanden. Men paa det Legemerne ikke skulde blive paa Korset Sabbaten over, (efterdi det var Beredelsens-Dag, thi denne Sabbats-Dag var stor) bade Jøderne Pilatus, at deres Been maatte brydes, og de nedtages. Da kom Stridsmændene, og brøde Benene paa den Første og den Anden, som vare korsfæstede med ham. Men da de kom til Jesum, og de saae, at han var allerede død, brøde de ikke hans Been. Men een af Stridsmændene stak ham i Siden med et Spyd, og strax udgik Blod og Vand. Og den, det haver seet, haver vidnet det, og hans Vidnesbyrd er sandt; og den samme veed, at han siger Sanden, paa det I skulle troe. Thi disse Ting skete, at Skriften skulde fuldkommes: hans Been skal ikke sønderbrydes. Og atter paa et andet Sted siger Skriften: de skulle see, i hvilken de have stunget.

Aftenen for Paaske.

Collecten.

Giv, o Herre, at ligesom vi ere døbte til din velsignede Søns, vor Frelsers Jesu Christi Død, saa ved idelig Døden af vore fordærvede Tilbøjeligheder, vi maae blive begravede med ham; og at igjennem Graven og Dødens Port, vi maae gaae over til vor glædelige Opstandelse; formedelst hans Fortjeneste, som døde og blev begravet, og opstod igjen for os, din Søn Jesus Christus vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 3, 17.

Det er bedre (om det saa er Guds Villje) at lide, naar man gjør Godt, end naar man gjør Ondt. Thi og Christus leed eengang for Syndere, den Retfærdige for den Uretfærdige, at han kunde føre os frem til Gud; han, som vel leed Døden efter Kjødet, men blev levendegjort efter Aanden; i hvilken han og gik bort, og prædikede for Aanderne, som vare i Forvaring, som fordum vare gjenstridige, der Guds Langmodighed ventede i Noe Dage, der Arken byggedes, i hvilken faa, nemlig otte, Sjele bleve frelste ved Vandet, hvis Modbillede nu frelser os, Daaben, hvilken ikke er Renselse fra Kjødets Ureenhed, men en

god Samvittigheds Pagt med Gud ved Jesu Christi Opstandelse; som, efterat han er faren til Himmelen, er hos Guds højre Haand, og Englene og Magterne og Kræfterne ere ham underlagte.

Evangeliet. Matth. 27, 57.

Der det var blevet Aften, kom en riig Mand af Arimathæa, ved Navn Joseph, hvilken og selv havde været Jesu Discipel. Denne gik til Pilatus, og begjerede Jesu Legeme. Da befoel Pilatus, at man skulde overantvorde ham Legemet. Og Joseph tog Legemet, og svøbte det i et reent, fiint Linklæde, og lagde det i sin nye Grav, hvilken han havde ladet hugge i en Klippe, og væltede en stor Steen for Indgangen til Graven, og gik bort. Men Maria Magdalena var der, og den anden Maria; og de satte sig tvært over for Graven. Men den anden Dag, som fulgte paa Beredelsens Dag, forsamledes de Ypperste-Præster og Pharisæer til Pilatus, og sagde: Herre! vi komme ihu, at denne Forfører sagde, der han endnu levede, efter tre Dage opreises jeg. Befael derfor, at man med Flid forvarer Graven indtil den tredje Dag, at ikke hans Disciple skulle komme om Natten, og stjæle ham, og sige til Folket: han er opreist fra de Døde, og da vil det sidste Bedrag blive værre end det første. Men Pilatus sagde til dem: der have I Vagten; gaaer hen, forvarer med Flid, som I bedst vide. Men de gik hen, og forvarede med Flid Graven ved Vagten, der de havde beseglet Stenen.

Paaskedag.

I Morgenbønnen, isteden for Psalmen O kom, lad os ꝛc. skulle disse Anthemer synges eller siges.

Christus vort Paaskelam er offret for os: derfor lader os holde Festen;

Ikke med den gamle Surdej, ej heller med Ondskabens og Ugudelighedens Surdej: men med Oprigtighedens og Sandhedens usyrede Brød. 1 Cor. 5, 7.

Christus, som er opreist fra de Døde, døer ikke mere: Døden har ikke længer Herredømme over ham.

Thi i det han døde, døde han for Synden een Gang: men i det han lever, lever han for Gud.

Ligesaa holde I Eder selv for at være visseligen døde for Synden: men levende for Gud formedelst Jesum Christum vor Herre. Rom. 6, 9.

Christus er opstanden fra de Døde: og er bleven Første Grøde af dem, som sov.

Thi siden Døden kom ved Mennesket: saa kom ogsaa ved Mennesket Opstandelsen fra de Døde.

Thi ligesom i Adam alle døe: saa skulle alle blive levendegjorte i Christo. 1 Cor. 15, 20.

Ære være Faderen, og Sonnen: og den Hellig Aand;

Som det var i Begyndelsen, nu er, og altid skal være i Evighed. Amen.

Collecten.

Almægtige Gud, som ved din eenbaarne Søn Jesum Christum har overvundet Døden, og aabnet for os det evige Livs Port; Vi bede dig ydmygt, at ligesom ved din særdeles forekommende Naade du vækker en god Attraa i vort Sind, saa vi ved din vedvarende Hjælp maa bringe samme til god Udførelse; formedelst Jesum Christum vor Herre, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. Coloss. 3, 1.

Ere I altsaa opreiste med Christo, da søger det, som er oventil, hvor Christus sidder hos Guds høire Haand. Tragter efter det, som er oventil, ikke efter det, som er paa Jorden. Thi I ere døde, og Eders Liv er skjult med Christo i Gud. Naar Christus, vort Liv, aabenbares, da skulle ogsaa I aabenbares med ham i Herlighed. Døder derfor Eders jordiske Lemmer, Horeri, Ureenhed, Blodagtighed, ond Lyst og Gjerrighed, som er en Afgudsdyrkelse; for hvis Skyld Guds Vrede kommer over Vantroens Børn; blandt hvilke I ogsaa fordum vandrede, da I levede derudi.

Evangeliet. Joh. 20, 1.

Den første Dag i Ugen kom Maria Magdalena aarle, der det var endnu mørkt, til Graven, og saae, at Stenen var borttagen fra Graven. Da løb hun, og kom til Simon Peder, og til den anden Discipel, hvilken Jesus elskede, og sagde til dem: de have borttaget Herren af Graven, og vi vide ikke, hvor de have lagt ham. Da gik Peder og den anden Discipel ud; og de kom til Graven. Men de Tvende løb tilsammen; og den anden Discipel løb foran, fastere end Peder, og kom først til Graven. Og da han kigede ind, saae han Linklæderne ligge, men gik dog ikke ind. Da kom Simon Peder, som fulgte ham, og gik ind i Graven, og saae Linklæderne ligge; og Svededugen, som han havde paa sit Hoved, ikke ligge hos Linklæderne, men sammensvøbt paa

et Sted for sig selv. Nu gik da og den anden Discipel, som var kommen først til Graven, ind, og saae, og troede. Thi de forstode ikke endnu Skriften, at det burde ham at opstaae fra de Døde. Da gik Disciplene atter hen til deres.

Mandagen i Paaske-Ugen.

Collecten.

Almægtige Gud, som ved din eenbaarne Søn Jesum Christum har overvundet Døden, og aabnet for os det evige Livs Port; Vi bede dig ydmygt, at ligesom ved din særdeles forekommende Naade du vækker en god Attraa i vort Sind, saa vi ved din vedvarende Hjælp maae bringe samme til god Udførelse; formedelst Jesum Christum vor Herre, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. Ap. G. 10, 34.

Petrus oplod Munden, og sagde: Jeg befinder i Sandhed, at Gud anseer ikke Personer; men hvo iblandt alle Folk, som ham frygter og gjør Retfærdighed, er ham behagelig. Hvad den Lære angaaer, som han udsendte til Israels Børn, der han lod forkynde Fred ved Jesum Christum; (han er Alles Herre!) da vide I, hvad der er skeet over al Judæa, og begyndte fra Galilæa, efter den Daab, som Johannes prædikede: anlangende Jesum af Nazareth, hvorledes Gud salvede ham med den Hellige Aand og Kraft; hvilken drog omkring, og gjorde vel og helbredede Alle, som vare overvældede af Djævelen; thi Gud var med ham. Og vi ere Vidner til alt det, som han haver gjort i Jødernes Land og i Jerusalem, hvilken de sloge ihjel, og hængte paa et Træ. Ham oprejste Gud paa den tredje Dag, og lod ham aabenbares; ikke for alt Folket, men for de Vidner, som vare forud beskikkede af Gud, for os, vi som aade og drak med ham, efterat han var opstanden fra de Døde. Og han haver budet os, at prædike for Folket, og at vidne, at han er den af Gud bestemte Levendes og Dødes Dommer. Denne give alle Propheterne Vidnesbyrd, at hver den, som troer paa ham, skal faae Syndernes Forladelse ved hans Navn.

Evangeliet. Luc. 24, 13.

See, to af hans Disciple gik paa den samme Dag til en By, som var tredsindstyve Sta-

dier fra Jerusalem, hvis Navn var Emaus. Og de talede med hverandre om alle disse Ting, som vare skete. Og det begav sig, der de talede og bespurgte sig med hverandre, kom Jesus og selv nær, og vandrede med dem. Men deres Øjne holdtes til, saa de ikke kjendte ham. Men han sagde til dem: hvad ere disse for Taler, som I føre med hverandre paa Vejen, og hvi see I saa bedrovede ud? Men Een af dem, som hedte Cleophas, svarede, og sagde til ham: er du alene fremmed i Jerusalem, og veed ikke de Ting, som ere skete i den i disse Dage? Og han sagde til dem: hvilke? Men de sagde til ham: angaaende Jesum af Nazareth, som var en Prophet, mægtig i Gjerning og Ord for Gud og alt Folket; og hvorledes de Ypperste-Præster, og vore Overster have overantvordet ham til Døds-Dom, og korsfæstet ham. Men vi haabede, at han var den, som skulde forløse Israel. Men med alt dette er det i Dag den tredje Dag, siden det skete. Saa have og nogle af vore Qvinder, som vare aarle ved Graven, forfærdet os; thi der de ikke fandt hans Legeme, kom de, og sagde, at de havde og seet et Syn af Engle, hvilke sagde: han lever. Og Nogle af vore gik hen til Graven, og fandt det saaledes, som og Qvinderne havde sagt; men ham saae de ikke. Og han sagde til dem: O I Daarer, og seen-hjærtede til at troe alt det, som Propheterne have sagt! Burde det ikke Christum at lide dette, og at indgaae til sin Herlighed? Og han begyndte fra Mose og fra alle Propheter, og udlagde dem i alle Skrifterne det, som var skrevet om ham. Og de kom nær til Byen, som de gik til; og han lod, som han vilde gaae længere. Og de nødte ham meget, og sagde: bliv hos os; thi det er mod Aften, og Dagen helder; og han gik ind, for at blive hos dem. Og det skete, da han sad med dem tilbords, tog han Brødet, velsignede og brød det, og gav dem. Da bleve deres Øjne aabnede, og de kjendte ham, og han blev usynlig for dem. Og de sagde til hverandre: brændte ikke vore Hjerter i os, der han talede til os paa Vejen, og der han oplod os Skrifterne? Og de stode op i den samme Time, og vendte tilbage til Jerusalem, og fandt forsamlede de Elleve, og dem, som vare med dem, hvilke sagde: Herren er sandelig opstanden, og seet af Simon. Og de fortalte de Ting, som vare skete paa Vejen, og hvorledes han blev kjendt af dem, i det han brød Brødet.

Tirsdagen i Paaske-Ugen.

Collecten.

Almægtige Gud, som ved din eenbaarne Søn Jesum Christum har overvundet Døden, og aabnet for os det evige Livs Port; Vi bede dig ydmygt, at ligesom ved din særdeles forekommende Naade du vækker en god Attraa i vort Sind, saa vi ved din vedvarende Hjælp maae bringe samme til god Udførelse; formedelst Jesum Christum vor Herre, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, altid een Gud i Evighed. Amen.

Epistelen. Ap. G. 13, 26.

Mænd og Brødre! Børn af Abrahams Slægt, og de iblandt Eder, som frygte Gud, Eder er denne Frelses Ord sendt. Thi de, som boe i Jerusalem, og deres Øverster, der de ikke kjendte denne, fordømte de ham, og opfyldte saaledes ogsaa Propheternes Ord, som læses hver Sabbat. Og alligevel de fandt ingen Døds-Skyld hos ham, bade de dog Pilatus at han maatte ihjelslaaes. Men der de havde fuldkommet alle Ting, som ere skrevne om ham, nedtoge de ham af Træet, og lagde ham i en Grav. Men Gud opreiste ham fra de Døde; og han blev seet mange Dage af dem, som vare gangne med ham op fra Galilæa til Jerusalem; hvilke ere hans Vidner for Folket. Og vi forkynde Eder den Forjættelse, som er skeet til Fædrene, at Gud haver opfyldt den for os, deres Børn, i det han opvakte Jesum. Som og skrevet er i den anden Psalme: Du er min Søn; i Dag haver jeg født dig. Men at han haver opvakt ham fra de Døde, der ingenlunde skal vende tilbage til Forraadnelse, derom haver han saaledes sagt: Forjættelsen til David vil jeg holde Eder trofast. Derfor siger han og i en anden Psalme: du skal ikke tilstede din Hellige at see Forraadnelse. Men David, der han i sin Livs-Tid havde tjent Guds Raadslutning, sov han hen, og blev henlagt til sine Fædre, og saae Forraadnelse. Men den, som Gud opvakte, saae ikke Forraadnelse. Saa være det Eder vitterligt, I Mænd, Brødre! at ved ham kundgjøres Eder Syndernes Forladelse; og fra Alt, hvorfra I ikke kunde vorde retfærdiggjorte ved Mose Lov, retfærdiggjøres ved denne Hver, som troer. Seer nu til, at det ikke kommer over Eder, som er sagt ved Propheterne: Seer, I Foragtere! og forundrer Eder, og bliver til Intet; thi en Gjerning gjør jeg i Eders Dage, en Gjerning, hvilken I

ikke vilde troe, dersom Nogen fortalte Eder den.

Evangeliet. Luc. 24, 36.

Jesus stod selv midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med Eder! Da forfærdedes de, og betoges af Frygt, og meente, at de saae en Aand. Og han sagde til dem: hvi ere I saa bestyrtede? og hvi opstige saadanne Tanker i Eders Hjerter? Seer mine Hænder og mine Fødder, at det er mig selv; føler paa mig, og seer; thi en Aand haver ikke Kjød og Been, som I see, at jeg haver. Og der han det sagde, viste han dem Hænderne og Fødderne. Men der de for Glæde endnu ikke troede, og forundrede sig, sagde han til dem: have I her Noget at æde? Men de gave ham et Stykke af en stegt Fisk, og af en Honningkage. Og han tog det, og aad det for deres Øjne. Men han sagde til dem: dette er hvad jeg sagde Eder, der jeg endnu var hos Eder, at de Ting bør allesammen at fuldkommes, som ere skrevne i Mose Lov og Propheterne og Psalmerne om mig. Da oplod han deres Forstand, at de forstode Skrifterne. Og han sagde til dem: saaledes er skrevet, og saaledes burde det Christum at lide, og at opstaae fra de Døde tredje Dag; og i hans Navn at prædikes Omvendelse og Syndernes Forladelse for alle Folk; hvilket skulde begynde fra Jerusalem. Men I ere Vidner til disse Ting.

Første Søndag efter Paaske.

Collecten.

Almægtige Fader, som har givet din eenbaarne Søn til at døe for vore Synder og til at staae op igjen for vor Retfærdiggjørelse; Giv os saaledes at bortkaste Ondskabens og Ugudelighedens Surdej, at vi maae altid tjene dig i vort Levnets Reenhed og Sandhed; formedelst den samme din Søns Jesu Christi vor Herres Fortjeneste. Amen.

Epistelen. 1 Joh. 5, 4.

Alt det, som er født af Gud, overvinder Verden; og vor Tro er den Sejer, som haver overvundet Verden. Hvo er den, som overvinder Verden, uden den, som troer, at Jesus er Guds Søn. Denne er den, som kom med Vand og Blod, Jesus Christus; ikke med Vand alene, men med Vand og Blod; og det er Aanden, som vidner, efterdi Aanden er Sandhed. Thi de ere tre,

som vidne i Himmelen: Faderen, Ordet og den Hellige Aand; og disse tre ere Eet. Og de ere tre, som vidne paa Jorden: Aanden, og Vandet, og Blodet: og disse tre forene sig til Eet. Dersom vi antage Menneskenes Vidnesbyrd, da er Guds Vidnesbyrd større; thi dette er Guds Vidnesbyrd, hvilket han haver vidnet om sin Søn. Hvo, som troer paa Guds Søn, haver dette Vidnesbyrd i sig selv; hvo som ikke troer Gud, haver gjort ham til en Løgner, fordi han haver ikke troet paa det Vidnesbyrd, som Gud haver vidnet om sin Søn. Og dette er Vidnesbyrdet, at Gud haver givet os det evige Liv; og dette Liv er i hans Søn. Hvo som haver Sønnen, haver Livet; hvo som ikke haver Guds Søn, haver ikke Livet.

Evangeliet. Joh. 20, 19.

Om Aftenen paa den samme Dag, som var den første i Ugen, da Dørene vare lukte, hvor Disciplene vare forsamlede, af Frygt for Jøderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med Eder! Og der han det sagde, viste han dem sine Hænder, og sin Side. Da bleve Disciplene glade, at de saae Herren. Da sagde Jesus atter til dem: Fred være med Eder! Ligesom Faderen haver udsendt mig, saa sender og jeg Eder. Og der han det sagde, aandede han paa dem, og siger til dem: annammer den Hellige Aand! Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte, og hvem I beholde dem, ere de beholdne.

Anden Søndag efter Paaske.

Collecten.

Almægtige Gud, som har givet din eenbaarne Søn til at blive for os et Synde-Offer, og ligeledes et Forbillede paa et gudeligt Levnet; Giv os Naade, at vi maae altid med største Taknemmelighed modtage denne hans uskatteerlige Velgjerning, og ligeledes selv daglig stræbe at følge hans allerhelligste Levnets velsignede Fjed; formedelst den samme Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 2, 19.

Dette finder Naade, dersom Nogen af Samvittighed for Gud fordrager Gjenvordigheder, naar han lider uretfærdigen. Thi hvad er det for en Roes, dersom I, naar I synde, og blive slagne, lide

taalmodigen? Men dersom I, naar I gjøre Godt, og lide derfor, ere taalmodige, dette finder Naade for Gud. Thi dertil ere I kaldte, efterdi Christus haver og lidt for os, efterladende os et Exempel, at I skulle efterfølge hans Fodspor. Hvilken ikke haver gjort Synd; der blev og ikke funden Svig i hans Mund; hvilken ikke skjendte igjen, der han blev overskjendt, ikke truede, der han leed, men overgav det til ham, som dømmer retfærdeligen; hvilken selv bar vore Synder paa sit Legeme, paa Træet, paa det vi, afdøde fra Synden, skulle leve i Retfærdighed; ved hans Saar ere I lægte. Thi I vare som vildfarende Faar, men ere nu omvendte til Eders Sjeles Hyrde og Tilsynsmand.

Evangeliet. Joh. 10, 11.

Jesus sagde: Jeg er den gode Hyrde; den gode Hyrde sætter sit Liv til for Faarene. Men Lejesvenden, og den, som ikke er Hyrde, hvilken Faarene ikke høre til, seer Ulven komme, og forlader Faarene, og flyer; og Ulven røver dem, og adspreder Faarene. Men Lejesvenden flyer, fordi han er en Lejesvend, og haver ikke Omsorg for Faarene. Jeg er den gode Hyrde, og jeg kjender mine, og kjendes af mine; ligesom Faderen kjender mig, kjender jeg og Faderen; og jeg sætter mit Liv til for Faarene. Og jeg haver andre Faar, som ikke ere af denne Sti; dem bør det mig og at føre did, og de skulle høre min Røst; og der skal blive een Hjord, een Hyrde.

Tredje Søndag efter Paaske.

Collecten.

Almægtige Gud, som viser dem, som fare vild din Sandheds Lys, i den Hensigt, at de maae vende tilbage paa Retfærdighedens Vej; Giv alle dem, som optages i Christi Religions Samfund at de maae flye de Ting, som stride imod deres Bekjendelse, og følge alle saadanne Ting, som stemme overeens med samme; formedelst vor Herre Jesum Christum. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 2, 11.

I Elskelige! jeg formaner Eder som Fremmede og Udlændinge, at I holde Eder fra kjødelige Lyster, som stride imod Sjelen. Eders Omgængelse være god iblandt Hedningerne, at de, i det de bagtale Eder som Misdædere, kunne see Eders gode Gjerninger, og derover prise Gud paa Besøgelsens Dag. Værer derfor al menneskelig Orden underdanige for Herrens Skyld: være sig en Konge,

som den Ypperste, eller Befalingsmænd, som de, der sendes af ham til Straf over Misdædere, men dem til Lov, som gjøre Godt. Thi saaledes er det Guds Villje, at I, ved at gjøre det Gode, skulle bringe de daarlige Menneskers Vankundighed til at tie; som de, der ere frie, dog ikke som de, der have Friheden til Ondskabs Skjul, men som Guds Tjenere. Ærer Alle; elsker Broderskabet; frygter Gud; ærer Kongen!

Evangeliet. Joh. 16, 16.

Jesus sagde til sine Disciple: Om en liden Stund skulle I ikke see mig; og atter om en liden Stund skulle I see mig; thi jeg gaaer hen til Faderen. Da sagde nogle af hans Disciple til hverandre: hvad er dette, som han siger os: om en liden Stund skulle I ikke see mig; og atter om en liden Stund skulle I see mig; og: thi jeg gaaer hen til Faderen? Da sagde de: hvad er det, som han siger, om en liden Stund? Vi forstaae ikke, hvad han taler. Da vidste Jesus, at de vilde spørge ham; og han sagde til dem: hvorom bespørge I Eder indbyrdes, at jeg sagde: om en liden Stund skulle I ikke see mig; og atter om en liden Stund skulle I see mig. Sandelig, sandelig siger jeg Eder: I skulle græde og hyle, men Verden skal glæde sig; I skulle være bedrøvede, men Eders Bedrøvelse skal vorde til Glæde. Qvinden, naar hun føder, haver Bedrøvelse, fordi hendes Time er kommen; men naar hun haver født Barnet, kommer hun ikke mere den Trængsel ihu for Glæde, at et Menneske er født til Verden. Ogsaa I have da vel nu Bedrøvelse, men jeg vil see Eder igjen, og Eders Hjærte skal glædes, og Ingen tager Eders Glæde fra Eder.

Fjerde Søndag efter Paaske.

Collecten.

O Almægtige Gud, du som alene kan tæmme syndige Menneskers gjenstridige Villje og Tilbøjeligheder; Giv dit Folk, at det maa elske de Ting, som du befaler, og attraae det, som du tilsiger; saa at vore Hjærter, midt i Verdens forskjællige og mangfoldige Forandringer, maae stadigen blive rettede derhen, hvor sand Fryd er at finde; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Jac. 1, 17.

Al god Gave og al fuldkommen Gave er ovenfra, og

kommer ned fra Lysenes Fader, hos hvilken er ikke Forandring eller Skygge af Omskiftelse. Efter sit Raad fødte han os formedelst Sandheds Ord, at vi skulde være en Førstegrøde af hans Skabninger. Derfor, mine elskelige Brødre, være hvert Menneske snar til at høre, langsom til at tale, langsom til Vrede; thi en Mands Vrede udretter ikke det, som er ret for Gud. Derfor aflægger al Skidenhed og al Levning af Ondskab, og med Sagtmodighed annammer Ordet, som er indplantet i Eder, og som er mægtigt til at gjøre Eders Sjæle salige.

Evangeliet. Joh. 16, 5.

Jesus sagde til sine Disciple: Men nu gaaer jeg hen til den, som mig udsendte, og Ingen af Eder sporger mig: hvor gaaer du hen? Men fordi jeg haver talet dette til Eder, haver Bedrøvelse opfyldt Eders Hjærte. Men jeg siger Eder Sandhed: det er Eder gavnligt, at jeg gaaer bort; thi gaaer jeg ikke bort, skal Talsmanden ikke komme til Eder; men gaaer jeg bort, saa vil jeg sende ham til Eder. Og naar han kommer, skal han overbevise Verden om Synd, og om Retfærdighed, og om Dom. Om Synd, fordi de troe ikke paa mig. Men om Retfærdighed, fordi jeg gaaer hen til min Fader, og I see mig ikke længer. Men om Dom, fordi denne Verdens Fyrste er dømt. Jeg haver endnu Meget at sige Eder; men nu kunne I ikke bære det. Men naar han, den Sandheds Aand, kommer, skal han vejlede Eder til al Sandhed; thi han skal ikke tale af sig selv, men hvadsomhelst han hører, skal han tale, og de tilkommende Ting skal han forkynde Eder. Han skal herliggjøre mig; thi han skal tage af mit, og forkynde Eder. Alt, hvad Faderen haver, er mit; derfor sagde jeg, at han skal tage af mit, og forkynde Eder.

Femte Søndag efter Paaske.

Collecten.

O Herre, fra hvem alle gode Ting komme; Giv os dine ringe Tjenere, at vi ved din hellige Indskydelse maa tænke de Ting, som ere gode og under din miskundelige Styrelse fuldføre samme; formedelst vor Herre Jesum Christum. Amen.

Epistelen. Jac. 1, 22.

Vorder Ordets Gjørere, og ikke alene dets Hørere, med

hvilket I bedrage Eder selv. Thi dersom Nogen er Ordets Hører, og ikke dets Gjører, han er liig en Mand, der betragter sit legemlige Ansigt i et Spejl; thi han betragtede sig selv, og gik bort, og glemte strax, hvordan han var. Men den, som skuer ind i Frihedens fuldkomne Lov, og bliver ved dermed, denne er ikke bleven en glemsom Tilhører, men Gjerningens Gjører, denne skal vorde salig i sin Gjerning. Dersom Nogen iblandt Eder synes, at han er en Gudsdyrker, men holder ikke sin Tunge i Tømme, og bedrager sit eget Hjærte, hans Gudsdyrkelse er forfængelig. En reen og ubesmittet Gudsdyrkelse for Gud og Faderen er denne, at besøge Faderløse og Enker i deres Trængsel, at bevare sig selv ubesmittet af Verden.

Evangeliet. Joh. 16, 23.

Sandelig, sandelig siger jeg Eder, at hvadsomhelst I bede Faderen om i mit Navn, skal han give Eder. Hidindtil have I ikke bedet om Noget i mit Navn; beder og I skulle faae, at Eders Glæde maa blive fuldkommen. Dette haver jeg talet til Eder ved Lignelser; men den Time kommer, da jeg ikke mere skal tale med Eder ved Lignelser, men frit ud forkynde Eder om min Fader. Paa den samme Dag skulle I bede i mit Navn, og jeg siger Eder ikke, at jeg vil bede Faderen for Eder; thi Faderen selv elsker Eder, efterdi I have elsket mig, og troet, at jeg er udgangen fra Gud. Jeg udgik fra Faderen og kom til Verden; jeg forlader Verden igjen, og gaaer til Faderen. Hans Disciple sige til ham: see, nu taler du frit ud, og siger ingen Lignelse. Nu vide vi, at du veed alle Ting, og haver ikke behov, at Nogen spørger dig; desaarsag troe vi, at du udgik fra Gud. Jesus svarede dem: nu troe I. See, den Time kommer, og er allerede kommen, at I skulle adspredes hver til Sit, og forlade mig alene, dog jeg er ikke alene, thi Faderen er med mig. Dette haver jeg talet til Eder, paa det I skulle have Fred i mig. I Verden skulle I have Trængsel; men værer frimodige, jeg haver overvundet Verden.

Christi Himmelfartsdag.

Collecten.

Giv, vi bede dig, Almægtige Gud, at ligesom vi troe at din eenbaarne Søn vor Herre Jesus Christus opfoer til Himmels; saa maatte vi ogsaa i

Hjærte og Sind opstige derhen, og forblive bestandig hos ham, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, een Gud, i Evighed. Amen.

Epistelen. Ap. G. 1, 1.

Den første Beretning skrev jeg, o Theophile! om alt det, som Jesus foretog sig baade at gjøre og lære indtil den Dag, han blev optagen, efterat han havde givet Apostlerne, hvilke han havde udvalgt, Befaling ved den Hellig Aand; for hvilke han og, efterat han havde lidt, fremstillede sig levende, med mange Beviisninger, da han blev seet af dem i fyrretyve Dage, og talede om det, som hører til Guds Rige. Og der han havde forsamlet dem, befoel han dem, at de skulde ikke vige fra Jerusalem, men oppebie Faderens Forjættelse, hvilken, sagde han, I have hørt af mig. Thi Johannes døbte vel med Vand, men I skulle døbes med den Hellige Aand om ikke mange Dage. Som de nu vare forsamlede, spurgte de ham, og sagde: Herre, vil du paa denne Tid oprette Israel Riget? Men han sagde til dem: det tilkommer ikke Eder, at vide Tid og Stund, hvilke Faderen haver forbeholdt sin egen Magt. Men I skulle annamme den Hellige Aands Kraft, som skal komme over Eder; og I skulle være mine Vidner baade i Jerusalem, og og i det ganske Judæa og Samaria, og indtil Jordens Ende. Og der han dette havde sagt, blev han optagen i det de saae derpaa, og en Sky tog ham bort fra deres Øjne. Og som de stirrede op mod Himmelen, der han foer hen, see, da stode to Mænd hos dem i hvide Klæder, hvilke og sagde: I galilæiske Mænd, hvi staae I, og see op til Himmelen? Denne Jesus, som er optagen fra Eder til Himmelen, skal komme igjen saaledes, som I have seet ham fare til Himmelen.

Evangeliet. Marc. 16, 14.

Jesus aabenbaredes for de Elleve, der de sadde tilbords, og bebrejdede dem deres Vantro og Hjærtes Haardhed, at de ikke havde troet dem, som havde seet ham opstanden. Og han sagde til dem: gaaer bort i al Verden, og prædiker Evangelium for al Skabningen. Hvo som troer og bliver døbt, skal blive salig; men hvo som ikke troer, skal blive fordømt. Men disse Tegn skulle følge dem, som troe: i mit Navn skulle de uddrive Djævle; de skulle tale med nye Tunger; de skulle tage paa Slanger, og dersom de drikke nogen Forgift, skal det ikke skade dem; paa de Syge skulle de lægge Hænder, og de skulle helbredes. Da blev Herren, efterat han

havde talet med dem, optagen til Himmelen, og satte sig hos Guds høire Haand. Men de gik ud, og prædikede allevegne, og Herren arbejdede med, og stadfæstede Ordet ved medfølgende Tegn.

Søndagen efter Christi Himmelfarts Dag.

Collecten.

O Gud, Ærens Konge, som har ophøjet din eenbaarne Søn Jesum Christum med stor Triumph, til dit himmelske Rige; Vi bede dig, lad os ikke være uden Trøst; men send os din Hellige Aand for at trøste os, og oplofte os til det samme Sted, hvortil vor Frelser Christus er gangen i Forvejen, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, een Gud, i Evighed. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 4, 7.

Alle Tings Ende nærmer sig. Værer derfor ædrue og aarvaagne til Bønnen. Men haver for alle Ting en inderlig Kjærlighed til hverandre; thi Kjærligheden skal skjule Synders Mangfoldighed. Laaner hverandre gjerne Huus uden Knur. Som Enhver haver faaet en Naadegave, saa tjener hverandre dermed, som gode Huusholdere over Guds mangeslags Naade. Taler Nogen i Menigheden, han tale som Guds Ord; tjener Nogen deri, han tjene som af den Formue, hvilken Gud forlener; at Gud maa æres i alle Ting formedelst Jesum Christum; ham tilkommer Ære og Magt i al Evighed! Amen!

Evangeliet. Joh. 15, 26, og en Deel af Cap. 16.

Naar Talsmanden kommer, hvilken jeg skal sende Eder fra Faderen, (den Sandheds Aand, som udgaaer fra Faderen), han skal vidne om mig. Men ogsaa I skulle vidne; thi I vare med mig fra Begyndelsen. Dette haver jeg talet til Eder, at I skulle ikke forarges. De skulle udelukke Eder af Synagogerne; ja den Tid skal komme, at hver den, som ihjelslaaer Eder, skal mene, han viser Gud en Dyrkelse Og dette skulle de gjøre Eder, fordi de hverken kjende Faderen, ej heller mig. Men dette haver jeg talet til Eder, paa det, naar Timen kommer, I skulle komme ihu, at jeg sagde Eder det.

Pintse Dag.

Collecten.

Gud, som ved denne Tid lærte det troende Folks Hjærter, ved at sende det din Hellige Aands Lys; Giv os ved den samme Aand at opnaae et rigtigt Omdømme i alle Ting, og altid at glæde os ved hans hellige Trøst; formedelst Christi Jesu vor Frelsers Fortjeneste, som lever og regjerer med dig i samme Aands Eenhed, een Gud, i Evighed. Amen.

Istedetfor Epistelen. Ap. G. 2, 1.

Der Pintsesestens Dag var kommen, vare de alle eendrægtigen tilsammen. Og der kom pludseligen en Lyd af Himmelen, som af et fremfarende vældigt Vejr, og syldte det ganske Huus, hvor de sadde. Og der viste sig for dem Tunger, som af Ild, der fordeelte sig, og satte sig paa enhver af dem. Og de bleve alle opfyldte af den Hellige Aand, og begyndte at tale med andre Tungemaal, eftersom Aanden gav dem at udsige. Men der vare Jøder boende i Jerusalem, gudfrygtige Mænd af alle Folkeslag under Himmelen. Der denne Lyd hørtes, kom Mængden tilsammen, og blev bestyrtet; thi Enhver havde hørt dem tale med sit eget Maal. Men de forfærdedes alle, og forundrede sig, og sagde til hverandre: see, ere ikke alle disse, som tale, Galilæer? Og hvorledes høre vi dem tale, hver paa vort eget Maal, hvorudi vi ere fødte? Parther og Meder, og Elamiter, og vi som boe i Mesopotamia, Judæa og Cappadocia, Pontus og Asia, i Phrygia og Pamphylia, Ægypten, og Lybiens Egne ved Cyrene, og vi her boende Romere, Jøder, og Proselyter, Creter og Araber? vi høre dem forkynde Guds store Gjerninger med vore Tungemaal.

Evangeliet. Joh. 14, 15.

Jesus sagde til sine Disciple: Dersom I elske mig, da holder mine Befalinger. Og jeg vil bede Faderen, og han skal give Eder en anden Talsmand, at han skal blive hos Eder evindeligen: den Sandheds Aand, hvilken Verden ikke kan annamme, thi den seer ham ikke, kjender ham ej heller; men I kjende ham, thi han bliver hos Eder, og skal være i Eder. Jeg vil ikke forlade Eder faderløse; jeg kommer til Eder. Endnu et Lidet, og Verden seer mig ikke mere, men I see mig; thi jeg lever, og I skulle leve. Paa den Dag skulle I kjende, at jeg er i min Fader, og I udi mig, og jeg i Eder. Hvo som haver mine Befalinger, og holder dem, han er den, som

som mig elsker; men hvo mig elsker, skal elskes af min Fader; og jeg skal elske ham, og aabenbare mig for ham. Judas (ikke Ischariotes) siger til ham: Herre, hvor kommer det, at du vil aabenbare dig for os, og ikke for Verden? Jesus svarede og sagde til ham: om Nogen elsker mig, skal han holde mit Ord og min Fader skal elske ham, og vi skulle komme til ham, og tage Bolig hos ham. Hvo mig ikke elsker, holder ikke mine Ord; og det Ord, som I høre, er ikke mit, men Faderens, som mig haver udsendt. Dette haver jeg talet til Eder, medens jeg blev hos Eder. Men Talsmanden, den Hellige Aand, hvilken Faderen skal sende i mit Navn, han skal lære Eder alle Ting, og minde Eder om alle Ting, som jeg haver sagt Eder. Fred lader jeg Eder, min Fred giver jeg Eder; jeg giver Eder ikke, som Verden giver. Eders Hjærte forfærdes ikke, og forsage ikke! I have hørt, at jeg sagde til Eder: jeg gaaer bort, og kommer til Eder igjen; dersom I havde mig kjær, da glædede I Eder, at jeg sagde: jeg gaaer til Faderen, thi min Fader er større end jeg. Og nu haver jeg sagt Eder det, før det skeer; at, naar det er skeet, I da skulle troe. Jeg skal herefter ikke tale meget med Eder; thi denne Verdens Fyrste kommer, og haver slet intet i mig. Men paa det Verden skal kjende, at jeg elsker Faderen, og ligesom Faderen haver befalet mig, saa gjør jeg.

Mandagen i Pintse Ugen.

Collecten.

Gud, som ved denne Tid lærte det troende Folks Hjærter ved at sende det din Hellige Aands Lys; Giv os ved den samme Aand at opnaae et rigtigt Omdømme i alle Ting og altid at glæde os ved hans hellige Trøst; formedelst Christi Jesu vor Frelsers Fortjeneste, som lever og regjerer med dig i samme Aands Eenhed, een Gud, i Evighed. Amen.

Istedetfor Epistelen. Ap. G. 10, 34.

Men Petrus oplod Munden, og sagde: Jeg befinder i Sandhed, at Gud anseer ikke Personer; men hvo iblandt alle Folk, som ham frygter og gjør Retfærdighed, er ham behagelig. Hvad den Lære angaaer, som han udsendte til Israels Børn, der han lod forkynde Fred ved Jesum Christum; (han er Alles Herre!) da vide I, hvad der er skeet over al Judæa, og

begyndte fra Galilæa, efter den Daab, som Johannes prædikede: anlangende Jesum af Nazareth, hvorledes Gud salvede ham med den Hellige Aand og Kraft; hvilken drog omkring, og gjorde vel og helbredede Alle, som vare overvældede af Djævelen; thi Gud var med ham. Og vi ere Vidner til alt det, som han haver gjort i Jødernes Land og i Jerusalem, hvilken de sloge ihjel, og hængte paa et Træ. Ham opreiste Gud paa den tredje Dag, og lod ham aabenbares; ikke for alt Folket, men for de Vidner, som vare forud beskikkede af Gud, for os, vi som aade og drak med ham efterat han var opstanden fra de Døde. Og han haver budet os, at prædike for Folket, og at vidne, at han er den af Gud bestemte Levendes og Dødes Dommer. Denne give alle Propheterne Vidnesbyrd, at hver den, som troer paa ham, skal faae Syndernes Forladelse ved hans Navn. Der Petrus endnu talede disse Ord, faldt den Hellige Aand paa alle dem, som hørte Ordet. Og de Troende af Omskjærelsen, saa mange som vare komne med Petrus, bleve meget forfærdede over, at den Hellige Aands Gave blev og udøst over Hedningerne. Thi de hørte dem tale med fremmede Tungemaal og prise Gud. Da svarede Petrus: mon Nogen kan formene Vandet, at disse ikke skulle døbes, som have annammet den Hellige Aand, ligesom og vi. Og han befoel, at de skulde døbes i Herrens Navn. Da bade de ham, at blive der nogle Dage.

Evangeliet. Joh. 3, 16.

Saa haver Gud elsket Verden, at han haver givet sin Søn den eenbaarne, at hver den, som troer paa ham, ikke skal fortabes men have et evigt Liv. Thi Gud haver ikke sendt sin Søn til Verden, at han skal dømme Verden, men at Verden skal blive salig ved ham. Hvo som troer paa ham, dømmes ikke; men hvo som ikke troer er allerede dømt; fordi han haver ikke troet paa Guds eenbaarne Søns Navn. Men denne er Dommen, at Lyset er kommet til Verden, og Menneskene elskede mere Mørket end Lyset, thi deres Gjerninger vare onde. Thi hver som gjør ondt, hader Lyset, og kommer ikke til Lyset, at hans Gjerninger ikke skulle overbevises ham. Men hvo som øver Sandhed, kommer til Lyset, at hans Gjerninger maa blive aabenbarede; thi de ere gjorte i Gud.

Tirsdagen i Pintse-Ugen.

Collecten.

Gud, som ved denne Tid lærte det troende Folks Hjærter ved at sende det din Hellige Aands Lys; Giv os ved den samme Aand at opnaae et rigtigt Omdømme i alle Ting og altid at glæde os ved hans hellige Trøst; formedelst Christi Jesu vor Frelsers Fortjeneste, som lever og regjerer med dig i samme Aands Eenhed, een Gud, i Evighed. Amen.

Istedetfor Epistelen. Ap. G. 8, 14.

Der Apostlerne i Jerusalem hørte, at Samaria havde annammet Guds Ord, udsendte de Petrus og Johannes til dem; hvilke, der de vare komne ned, bade for dem, at de maatte faae den Hellige Aand. (Thi den var endnu ikke kommen paa Nogen af dem, men de vare alene døbte i den Herres Jesu Navn.) Da lagde de Hænderne paa dem, og de fik den Hellige Aand.

Epistelen. Joh. 10, 1.

Sandelig, sandelig siger jeg Eder: hvo som ikke gaaer ind ad Døren i Faarestien, men stiger andensteds over, han er en Tyv og en Røver. Men den, som gaaer ind ad Døren er Faarenes Hyrde. For denne lader Dørvogteren op, og Faarene høre hans Røst; og han kalder sine egne Faar ved Navn, og fører dem ud. Og naar han haver udladt sine egne Faar, gaaer han foran dem; og Faarene følge ham, fordi de kjende hans Røst. Men en Fremmed følge de ikke, men flye fra ham; fordi de kjende ikke den Fremmedes Røst. Denne Lignelse sagde Jesus til dem; men de forstode ikke, hvad det var, som han talede til dem. Derfor sagde Jesus atter til dem: sandelig, sandelig, siger jeg Eder: jeg er Faarenes Dør. Alle de, som ere komne for mig, ere Tyve og Røvere; men Faarene hørte dem ikke. Jeg er Døren; dersom Nogen gaaer ind ved mig, han skal frelses; og han skal gaae ind, og gaae ud, og finde Føde. Tyven kommer ikke uden for at stjæle, og myrde, og fordærve; jeg er kommen, at de skulle have Liv, og have overflødigt.

Trinitatis Søndag.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, som har givet os dine Tjenere Naade til, ved en sand Troes Bekjendelse, at erkjende den evige Treenigheds Herlighed, og i

den guddommelige Majestæts Kraft at tilbede Eenheden; Vi bede dig, at du vil holde os standhaftige udi denne Tro; og bestandigen beskytte os mod al Modgang, du som lever og regjerer een Gud i Evighed. Amen.

Istedetfor Epistelen. Aab. 4, 1.

Derefter saae jeg, og see, der var en Dør opladt i Himmelen, og den første Røst, som jeg havde hørt som en Basunes, der talede med mig, sagde: stiig hid op, og jeg vil vise dig, hvad herefter skal skee. Og strax henryktes jeg; og see, en Throne var sat i Himmelen, og En sad paa Thronen. Og den Siddende var at see til liig Jaspis-Steen og Sarder; og der var en Regnbue trindt omkring Thronen, at see til liig Smaragden. Og trindt omkring Thronen vare fire og tyve Throner; og paa de Throner saae jeg fire og tyve Ældste sidde, iførte hvide Klæder, og de havde Guld-Kroner paa deres Hoveder. Og af Thronen udgik Lyn og Tordener og Røster, og syv antændte Fakler brændte for Thronen, hvilke ere de syv Guds Aander. Og for Thronen var et Glar-Hav, liigt Krystal, og i Thronens Midte, og omkring Thronen, vare fire Dyr fulde af Øjne, fortil og bagtil. Og det første Dyr var liigt en Løve; og det andet Dyr var liigt en Oxe; og det tredje Dyr havde Ansigt som et Menneske; og det fjerde Dyr var liigt en flyvende Ørn. Og de fire Dyr havde, hvert især, sex Vinger, rundt om og indentil fulde af Øjne; og de havde ingen Hvile Dag eller Nat, sigende: hellig, hellig, hellig er Herren, Gud, den Almægtige, den, som var, og som er, og som kommer. Og naar Dyrene give Ære og Priis og Tak til ham, som sidder paa Thronen, ham, som lever i al Evighed, da falde de fire og tyve Ældste ned for ham, som sidder paa Thronen, og tilbede ham, som lever i al Evighed, og lægge deres Kroner ned for Thronen, sigende: Værdig er du, Herre, at annamme Ære og Priis og Kraft; thi du haver skabt alle Ting, og ved din Villie ere de, og bleve de skabte!

Evangeliet. Joh. 3, 1.

Der var en Mand af Pharisæerne, han hedte Nicodemus, en Øverste iblandt Jøderne. Han kom til Jesum om Natten, og sagde til ham: Mester, vi vide, at du er en Lærer, kommen fra Gud; thi Ingen kan gjøre de Tegn, som du gjør, uden Gud er med ham. Jesus svarede, og sagde til ham: sandelig, sandelig siger jeg dig: uden Nogen bliver

fød paa ny, kan han ikke see Guds Rige. Nicodemus siger til ham: hvorledes kan et Menneske fødes, naar han er gammel? Mon han kan anden Gang komme ind i sin Moders Liv, og fødes? Jesus svarede: sandelig, sandelig siger jeg dig: uden Nogen bliver fød af Vand og Aand, kan han ikke indkomme i Guds Rige. Hvad som fød er af Kjødet, er Kjød; og hvad som fød er af Aanden, er Aand. Forundre dig ikke, at jeg sagde til dig: det bør Eder at fødes paa ny. Vejret blæser, hvorhen det vil, og du hører dets Susen, men du veed ikke, hvorfra det kommer, og hvor det farer hen; saaledes er det med Hver, som er fød af Aanden. Nicodemus svarede, og sagde til ham: hvorledes kan dette skee? Jesus svarede, og sagde til ham: er du en Israels Lærer, og veed ikke det? Sandelig, sandelig, siger jeg dig: vi tale det, vi vide, og vidne det, vi have seet; og I annamme ikke vort Vidnesbyrd. Dersom jeg siger Eder de jordiske Ting, og I ikke troe; hvorledes skulde I troe, om jeg sagde Eder de himmelske. Og Ingen farer op til Himmelen, uden den, som foer ned af Himmelen, Menneskens Søn, som er i Himmelen. Og ligesom Moses ophøjede Slangen i Ørken, saa bør det Menneskens Søn at ophøjes: paa det at hver den, som troer paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv.

Første Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, du som er alle deres Styrke, som sætte deres Tillid til dig, modtag barmhjærtigen vore Bønner; og efterdi vi formedelst vor dødelige Naturs Svaghed ikke kunne gjøre noget Godt uden dig, saa forund os din Naades Hjælp, at vi, ved at holde dine Bud maae behage dig, baade i Villje og Gjerning; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Joh. 4, 7.

I Elskelige! lader os elske hverandre, thi Kjærligheden er af Gud, og hver den, som elsker, er fød af Gud, og kjender Gud. Hvo som ikke elsker, kjender ikke Gud, thi Gud er Kjærlighed. Derudi er Guds Kjærlighed aabenbaret iblandt os, at Gud haver sendt sin Søn den eenbaarne til Verden, at vi skulle leve ved ham Derudi bestaaer Kjærligheden: ikke at vi have elsket Gud, men

at han haver elsket os, og haver udsendt sin Søn til en Forsoning for vore Synder. I Elskelige! haver Gud saaledes elsket os, da ere vi og skyldige at elske hverandre. Ingen haver nogen Tid seet Gud; dersom vi elske hverandre, bliver Gud i os, og hans Kjærlighed er fuldkommet i os. Derpaa kjende vi, at vi blive i ham, og han i os, fordi han gav os af sin Aand. Og vi have seet, og vidne, at Faderen udsendte Sønnen, at være Verdens Frelser. Hvo som bekjender, at Jesus er Guds Søn, i ham bliver Gud, og han i Gud. Og vi have erkjendt og troet den Kjærlighed, som Gud haver til os. Gud er Kjærlighed, og hvo som bliver i Kjærlighed, bliver i Gud, og Gud i ham. Derudi fuldkommes Kjærligheden hos os, at vi have Frimodighed paa Dommens Dag, fordi, ligesom han er, saa ere og vi i denne Verden. Frygt er ikke i Kjærligheden, men den fuldkomne Kjærlighed driver Frygten ud; thi Frygt bringer Pine; men hvo som frygter, er ikke fuldkommet i Kjærligheden. Vi elske ham, fordi han elskede os først. Dersom Nogen siger: jeg elsker Gud; og hader sin Broder, han er en Løgner; thi hvo som ikke elsker sin Broder, som han haver seet, hvorledes kan han elske Gud, som han ikke haver seet? Og dette Bud have vi af ham, at den, som elsker Gud, skal og elske sin Broder.

Evangeliet. Luc. 16, 19.

Der var en rig Mand, og han klædte sig i Purpur, og kosteligt Linklæde, og levede hver Dag herligen og i Glæde. Der var og en Fattig, ved Navn Lazarus, som var lagt for hans Dør, fuld af Saar. Og han begjerede at mættes af de Smuler, som faldt af den Riges Bord; men og Hundene kom, og slikkede hans Saar. Men det begav sig, at den Fattige døde, og at han blev henbaaren af Englene i Abrahams Skjød; men den Rige døde ogsaa, og blev begraven. Og der han oploftede sine Øjne i Helvede, der han var i Pine, saae han Abraham langt borte, og Lazarus i hans Skjød. Og han raabte, og sagde: Fader Abraham! forbarm dig over mig, og send Lazarus, at han dypper det Yderste af sin Finger i Vand, og lædsker min Tunge; thi jeg pines svarligen i denne Lue. Men Abraham sagde: Søn! kom ihu, at du haver annammet dit Gode i din Livstid, og Lazarus ligesaa det Onde; men nu trøstes han, og du pines. Og foruden alt dette er imellem os og Eder et stort Svælg befæstet, at de, som

ville fare herfra ned til Eder, kunne ikke, og de kunne ikke heller fare derfra over til os. Men han sagde: saa beder jeg dig, Fader, at du sender ham til min Faders Huus. Thi jeg haver fem Brødre; paa det han kan vidne for dem, at ikke ogsaa de komme i denne Pines Sted. Abraham sagde til ham: de have Moses og Propheterne, lad dem høre dem. Men han sagde: af nej, Fader Abraham! men dersom Nogen fra de Døde gik til dem, da omvendte de sig. Men han sagde til ham: høre de ikke Moses og Propheterne, da troe de ikke heller, om Nogen opstod fra de Døde.

Anden Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Herre, som aldrig undlader at hjælpe og styre dem, som du opdrager i din bestandige Frygt og Kjærlighed; Hold os, vi bede dig under dit gode Forsyns Beskyttelse, og giv os at nære en uophørlig Frygt og Kjærlighed for dit hellige Navn, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Joh. 3, 13.

Forundrer Eder ikke, mine Brødre, dersom Verden hader Eder. Vi vide, at vi ere overgangne fra Døden til Livet; thi vi elske Brødrene. Hvo som ikke elsker sin Broder, bliver i Døden. Hver, som hader sin Broder, er en Manddraber; og I vide, at ingen Manddraber haver det evige Liv blivende i sig. Derpaa have vi kjendt Kjærligheden, at han haver sat sit Liv til for os. Ogsaa vi ere skyldige at sætte Livet til for Brødrene. Men den, som haver denne Verdens Gods, og seer sin Broder lide Mangel, og lukker sit Hjærte for ham, hvorledes bliver Guds Kjærlighed i ham? Mine Børn! lader os ikke elske med Ord, ej heller med Tunge, men i Gjerning og Sandhed. Og paa dette kjende vi, at vi ere af Sandheden, og da kunne vi stille vore Hjærter tilfreds for hans Aasyn; thi om end vort Hjærte fordømmer os, da er Gud større end vort Hjærte, og kjender alle Ting. I Elskelige! dersom vort Hjærte ikke fordømmer os, have vi Frimodighed til Gud; og hvad vi bede om, det skulle vi annamme af ham; thi vi holde hans Bud, og gjøre det, som er behageligt for ham. Og dette er hans Bud, at vi skulle troe paa hans Søns Jesu Christi Navn; og elske hverandre, efter det Bud, han gav os. Og

hvo som holder hans Bud, han bliver i Gud, og Gud i ham; og derpaa kjende vi, at han bliver i os, af den Aand, som han haver givet os.

Evangeliet. Luc. 14, 16.

Der var et Menneske, som gjorde en stor Nadvere, og bod Mange. Og han udsendte sin Tjener paa Nadverens Time, at sige til de Budne: kommer; thi nu ere alle Ting beredte. Og de begyndte alle eendrægteligen at undskylde sig. Den første sagde til ham: jeg haver kjøbt en Ager, og haver fornøden at gaae ud, og see den; jeg beder dig, hav mig undskyldt. Og en anden sagde: jeg haver kjøbt fem Par Øxen, og gaaer hen at prøve dem, jeg beder dig, hav mig undskyldt. Og en anden sagde: jeg tog mig en Hustru til Ægte, og derfor kan jeg ikke komme. Og den Tjener kom, og forkyndte sin Herre det; da blev Huusbonden vred, og sagde til sin Tjener: gak hurtig ud paa Stadens Stræder og Gader, og før hid ind Fattige, og Krøblinger, og Halte, og Blinde. Og Tjeneren sagde: Herre det er gjort, som du befoel, og der er endnu Rum. Og Herren sagde til Tjeneren: gak ud paa Vejene og ved Gjerderne, og nød dem at gaae ind, paa det mit Huus kan vorde fuldt. Thi jeg siger Eder, at ingen af de Mænd, som vare budne, skal smage min Nadvere.

Tredje Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Herre, vi bede dig barmhjærtigen at høre os; og giv, at vi, som du haver indgivet en hjærtelig Attraa efter at bede, maae ved din mægtige Hjælp blive beskyttede og trøstede i alle Farer og Modgang; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 5, 5.

Værer Alle hverandre underdanige, og smykker Eder med Ydmyghed; thi Gud staaer de Hoffærdige imod, men de Ydmyge giver han Naade. Derfor ydmyger Eder under Guds vældige Haand, at han maa i sin Tid ophøje Eder. Kaster al Eders Sorg paa ham, thi han haver Omhu for Eder. Værer ædrue, vaager; thi Eders Modstander, Djævelen, gaaer omkring som en brølende Løve, søgende, hvem han kan opsluge. Staaer ham imod, faste i Troen, vidende, at de samme Lidelser fuldbyrdes paa Eders Brødre i Verden. Men al Naades

Gud, som kaldte os til sin evige Herlighed i Christo Jesu efter en kort Tids Lidelse, han selv berede, styrke, bekræfte, grundfæste Eder! Ham være Ære og Magt i al Evighed! Amen!

Evangeliet. Luc. 15, 1.

Men alle Toldere og Syndere holdt sig nær til ham, for at høre ham. Og Pharisæerne og de Skriftkloge knurrede, og sagde: denne annammer Syndere, og æder med dem. Men han talede denne Lignelse til dem, og sagde: Hvilket Menneske af Eder, som haver hundrede Faar, og haver tabt eet af dem, forlader ej de ni og halvfemsindstyve i Ørken, og gaaer bort efter det tabte, indtil han finder det? Og naar han haver fundet det, lægger han det paa sine Skuldre med Glæde. Og naar han kommer hjem, sammenkalder han Venner og Naboer, og siger til dem: glæder Eder med mig; thi jeg haver fundet mit Faar, som var tabt. Jeg siger Eder: saaledes skal der være Glæde i Himmelen over een Synder, som omvender sig, mere end over ni og halvfemsindstyve Retfærdige, hvilke ikke have Omvendelse behov. Eller hvilken Qvinde, som haver ti Penninge, om hun taber een Penning, tænder ikke et Lys, og fejer Huset, og søger med Flid, indtil hun finder den? Og naar hun haver fundet den, sammenkalder hun Veninder og Naboersker, og siger: glæder Eder med mig; thi jeg haver fundet den Penning, som jeg tabte. Saaledes siger jeg Eder, bliver der Glæde hos Guds Engle over een Synder, som omvender sig.

Fjerde Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, alle deres Beskytter, som have Tillid til dig, uden hvilken intet er stærkt, intet er helligt; Forøg og mangfoldiggjør din Barmhjærtighed over os; saa at, i det du er vor Styrer og Leder, vi maae saaledes vandre igjennem det Timelige, at vi tilsidst ikke tabe det Evige; Hør vor Bøn, o himmelske Fader for Jesu Christi vor Herres Skyld. Amen.

Epistelen. Rom. 8, 18.

Jeg holder for, at den nærværende Tids Lidelser ere ikke at agte mod den Herlighed, som skal aabenbares paa os. Derfor venter og Skabningens Forlængsel paa Guds Børns Aabenbarelse. Thi Skabningen er underlagt Forfængelighed, (ikke

ved sin Villie, men efter hans, som lagde den derunder,) dog i det Haab, at Skabningen selv skal og blive frigjort fra Forkrænkelighedens Trældom til Guds Børns herlige Frihed. Thi vi vide, at al Skabningen tilsammen sukker, og er tilsammen i Smerte indtil nu. Dog ikke det alene, men ogsaa de, som have Aandens Førstegrøde, ogsaa vi selv sukke i os selv, forventende en Børnerettighed, vort Legemes Forløsning.

Evangeliet. Luc. 6, 36.

Saa værer da barmhjærtige, som Eders Fader og er barmhjærtig. Og dømmer ikke, saa skulle og I ikke dømmes, fordømmer ikke, saa skulle I ikke fordømmes; forlader, saa skal Eder forlades; giver, saa skal Eder gives; en god knuget og skuddet, og overflødig Maade skulle de give i Eders Skjød; thi med den samme Maade, som I maale med, skal Eder maales igjen. Men han sagde dem en Lignelse: monne en Blind kunne lede en Blind? Ville de ikke begge falde i Graven? Disciplen er ikke over sin Mester; men hver, som er fuldkommen, skal være som hans Mester. Men hvi seer du Skjæven, som er i din Broders Øje; men Bjelken, som er i dit eget Øje, bliver du ikke vaer? Eller hvorledes kan du sige til din Broder: holdt, Broder! jeg vil drage Skjæven ud, som er i dit Øje, du som ikke seer Bjelken i dit eget Øje? Du Øjenskalk! uddrag først Bjelken af dit Øje, og da kan du see til at uddrage Skjæven, som er i din Broders Øje.

Femte Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Giv, o Herre, vi bede dig, at denne Verdens Løb maa saa fredeligen ordnes under din Regjering, at din Kirke glad maa tjene dig i al gudelig Stilhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 3, 8.

Værer alle ligesindede, medlidende, kjærlige mod Brødrene, barmhjærtige, velvillige; betaler ikke Ondt med Ondt, eller Skjælds-Ord med Skjælds-Ord, men tvertimod velsigner, vidende, at I dertil ere kaldte, at I skulle arve Velsignelse. Thi den, som vil elske Livet, og see gode Dage, skal stille sin Tunge fra Ondt, og sine Læber, at de ikke tale Svig; han vende sig fra Ondt, og gjøre Godt; han søge Fred, og hige efter den. Thi Herrens Øjne ere over de Ret-

færdige, og hans Øren til deres Bøn; men Herrens Ansigt er ogsaa over dem, som gjøre Ondt. Og hvo er den, som kan skade Eder, dersom I beflitte Eder paa det Gode? Men om I og lide for Retfærdigheds Skyld, ere I salige; men frygter ikke deres Rædsler og forfærdes ikke. Men helliger Gud Herren i Eders Hjærter.

Evangeliet. Luc. 5, 1.

Men det begav sig, der Folket trængte sig til ham, for at høre Guds Ord, og han stod ved Genezareths Sø; og saae to Skibe ligge paa Søen, som Fiskerne vare bortgangne fra for at toe deres Garn: traadte han ind i et af Skibene, som var Simons, og bad ham, at lægge lidet fra Landet; og han satte sig, og lærte Folket af Skibet. Men der han lod af at tale, sagde han til Simon: far ud paa Dybet, og kaster Eders Garn ud til en Dræt. Og Simon svarede og sagde til ham: Mester! vi have arbejdet den ganske Nat, og fik Intet; men paa dit Ord vil jeg udkaste Garnet. Og der de gjorde det, fangede de en stor Hob Fiske; men deres Garn sønderreves. Og de vinkede ad deres Medbrødre, som vare i det andet Skib, at de skulde komme og hjælpe dem; og de kom og fyldte begge Skibene, saa at de vare nær ved at synke. Men der Simon Petrus saae det, faldt han ned for Jesu Knæ og sagde: Herre! gak ud fra mig, thi jeg er en syndig Mand; thi en Rædsel var paakommen ham, og alle dem, som vare med ham, for den Fiskedræt, som de havde fanget med hverandre; desligeste ogsaa Jacobus og Johannes, Zebedæi Sønner, som vare Simons Staldbrødre. Og Jesus sagde til Simon: frygt ikke, fra nu af skal du fange Mennesker. Og de førte Skibene til Landet, og forlode alle Ting, og fulgte ham.

Sjette Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, som haver tilberedet for dem, som elske dig, saadanne gode Ting, som overgaae Menneskets Forstand; Indgyd i vore Hjærter en saadan Kjærlighed til dig, at vi, i det vi elske dig over alle Ting, maae opnaae dine Forjættelser, som overgaae alt hvad vi kunne attraae; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 6, 3.

Vide I ikke, at vi, saa mange som ere døbte til Christum Je-

sum, ere døbte til hans Død? Vi ere altsaa begravne med ham ved Daaben til Døden, paa det at, ligesom Christus er opreist fra de Døde ved Faderens Herlighed, saa skulle vi og vandre i et nyt Levnet. Thi dersom vi ere blevne forenede med ham ved Lighed med hans Død, da skulle vi og være det i Lighed med hans Opstandelse; efterdi vi vide dette, at vort gamle Menneske er korsfæstet med ham, paa det Syndens Legeme skal blive til Intet, saa at vi ikke fremdeles skulle tjene Synden. Thi hvo som er død, er frigjort fra Synden. Men dersom vi ere døde med Christo, da troe vi, at vi og skulle leve med ham; efterdi vi vide, at Christus, som er opreist fra de Døde, døer ikke mere; Døden hersker ikke mere over ham. Thi det han døde, døde han een Gang for Synden; men det, han lever, det lever han for Gud. Saaledes anseer ogsaa I Eder selv som døde for Synden, men som levende for Gud i Christo Jesu vor Herre.

Evangeliet. Matth. 5, 20.

Jesus sagde til sine Disciple: uden Eders Retfærdighed overgaaer de Skriftkloges og Phariſæers, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige. I have hørt, at der er sagt de Gamle: du skal ikke ihjelslaae, men hvo som ihjelslaaer, skal være skyldig for Dommen. Men jeg siger Eder, at hver den, som er vred paa sin Broder uden Aarsag, skal være skyldig for Dommen; men hvo som siger til sin Broder: Raka! skal være skyldig for Raadet; men hvo som siger: du Daare! skal være skyldig til Helvedes Ild. Derfor, naar du offrer din Gave paa Alteret, og kommer der ihu, at din Broder haver Noget imod dig, saa lad blive din Gave der for Alteret, og gak hen, forliig dig først med din Broder, og kom da, og offre din Gave. Vær snart velvillig mod din Modstander, medens du er med ham paa Vejen, at Modstanderen ikke skal overantvorde Dommeren dig, og Dommeren skal overantvorde Tjeneren dig, og du skal kastes i Fængsel. Sandelig siger jeg dig: du skal slet ikke komme derudfra, førend du betaler den sidste Hviid.

Syvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Herre af al Kraft og Vælde, som er alle gode Tings Ophav og Giver; Indplant i vore Hjærter Kjærlighed til dit Navn, forøg i os sand Religion, ernær

os med al Gudsfrygt, og af din store Barmhjærtighed bevar os i samme; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 6, 19.

Jeg taler efter menneskelig Viis formedelst Eders Kjøds Skrøbelighed. Thi ligesom I have fremstillet Eders Lemmer som Ureenheds og Uretfærdigheds Tjenere til Uretfærdighed; saa fremstiller nu Eders Lemmer som Retfærdigheds Tjenere til Helliggjørelse. Thi da I vare Syndens Tjenere, vare I frie fra Retfærdigheden. Hvad have I da for Frugt af de Ting, ved hvilke I nu skamme Eder? thi Enden derpaa er Døden. Men nu I ere frigjorte fra Synden, og blevne Guds Tjenere, have I Frugt deraf for Eder til Helliggjørelse, og Enden er et evigt Liv. Thi Syndens Sold er Døden, men Guds Naadegave er et evigt Liv i Christo Jesu, vor Herre.

Evangeliet. Marc. 8, 1.

I de samme Dage, da der var saare meget Folk, og de Intet havde at æde, kaldte Jesus sine Disciple til sig, og sagde til dem: Mig ynkes inderligen over Folket; thi de have nu tøvet hos mig i tre Dage, og have Intet at æde. Og dersom jeg lader dem fare fastende hjem, maatte de forsmægte paa Vejen; thi Nogle af dem ere komne langt fra. Og hans Disciple svarede ham: hvorfra skulde Nogen kunne mætte disse med Brød her i Ørken? Og han spurgte dem ad: hvor mange Brød have I? Men de sagde: syv. Og han bød Folket sætte sig ned paa Jorden; og tog de syv Brød, takkede, brød dem, og gav sine Disciple dem, at de skulde lægge dem for dem; og de lagde dem for Folket. Og de havde faa smaa Fiske; og han velsignede dem, og bød, at ogsaa disse skulde lægges for. Men de aade, og bleve mætte; og optoge af de levnede Stykker syv Kurve. Men de vare ved fire Tusinde, som havde ædet, og han lod dem fare.

Ottende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, hvis utrættelige Forsyn ordner alting baade i Himmelen og paa Jorden; Vi bede dig ydmygt at bortfjærne fra os alle skadelige Ting og at give os de Ting, som ere gavnlige for os; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 8, 12.

Brødre, vi ere ikke Kjødets Skyldnere, saa at vi

skulle leve efter Kjødet; thi dersom I leve efter Kjødet, skulle I døe, men dersom I døde Legemets Gjerninger formedelst Aanden, skulle I leve. Thi saa Mange, som drives af Guds Aand, disse ere Guds Børn. Og I annammede ikke en Trældoms Aand atter til Frygt; men I annammede en Børnerettigheds Aand, i hvilken vi raabe: Abba, Fader! Denne Aand vidner med vor Aand, at vi ere Guds Børn. Men dersom vi ere Børn, ere vi og Arvinger, nemlig Guds Arvinger og Christi Med-Arvinger; saafremt vi lide med ham, at vi da ogsaa skulle herliggjøres med ham.

Evangeliet. Matth. 7, 15.

Vogter Eder for de falske Propheter, som komme til Eder i Faareklæder, men ere indvortes rivende Ulve. Af deres Frugter skulle I kjende dem? Kan man og sanke Viindruer af Torne, eller Figen af Tidsler! Saaledes bærer hvert godt Træ gode Frugter, men et raaddent Træ bærer onde Frugter. Et godt Træ kan ikke bære onde Frugter, og et raaddent Træ kan ikke bære gode Frugter. Hvert Træ, som ikke bærer god Frugt, afhugges og kastes i Ilden. Derfor skulle I kjende dem af deres Frugter. Ikke Enhver, som siger til mig: Herre! Herre! skal indgaae i Himmeriges Rige, men den, som gjør min Faders Villie, som er i Himlene.

Niende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Forund os, o Herre, vi bede dig, en Aand til altid at tænke og gjøre hvad der er ret; at vi, som ikke kunne gjøre noget godt uden dig, maae ved dig sættes i Stand til at leve overeensstemmende med din Villie; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Cor. 10, 1.

Jeg vil, I skulle mindes, Brødre, at vore Fædre vare alle under Skyen, og de gik alle igjennem Havet, og de ere alle døbte til Moses i Skyen og i Havet, og de aade alle den samme aandelige Mad, og de drak alle den samme aandelige Drik; thi de drak af den aandelige Klippe, som fulgte dem; men Klippen var Christus. Men Gud havde ikke Behag i de Fleste af dem; thi de bleve nedslagne i Ørken. Men disse Ting ere blevne Forbilleder for os, at vi ikke skulle have Lyst til det Onde, som de havde Lyst dertil. Bli-

ver ej heller Afguds-Dyrkere, som Nogle af dem, ligesom skrevet er: Folket satte sig ned at æde og at drikke, og stod op at lege. Lader os ej heller bedrive Hoer, som Nogle af dem bedreve Hoer, og faldt paa een Dag tre og tyve tusinde. Lader os ej heller friste Christum, som og Nogle af dem fristede ham, og bleve ødelagte af Slanger. Knurrer ej heller, som og Nogle af dem knurrede, og bleve ødelagte af Fordærveren. Alt dette skete dem til Exempel, men det er skrevet os til Advarsel, til hvilke de sidste Tider ere komne. Derfor, hvo som tykkes at staae, see til, at han ikke falder. Eder er ingen Fristelse paakommen, uden menneskelig; men Gud er trofast, som skal ikke lade Eder fristes over Eders Formue, men skal gjøre baade Fristelsen og dens Udgang saaledes, at I det kunne taale.

Evangeliet. Luc. 16, 1.

Jesus sagde til sine Disciple: Der var en rig Mand, som havde en Huusholder; og denne blev befort for ham, at han ødte hans Gods. Og han kaldte ham, og sagde til ham: hvi hører jeg dette om dig? Gjør Regnskab for din Huusholdning; thi du kan ikke længer forestaae Huset. Men Huusholderen sagde ved sig selv: hvad skal jeg gjøre, efterdi min Herre tager Huusholdningen fra mig? Jeg formaaer ikke at grave, jeg skammer mig ved at trygle. Jeg veed, hvad jeg vil gjøre, at de skulle tage mig i deres Huse, naar jeg bliver sat fra Huusholdningen. Og han fremkaldte enhver af sin Herres Skyldnere, og sagde til den første: hvor meget er du min Herre skyldig? Men denne sagde: hundrede Fade Olie. Og han sagde til ham: tag dit Brev, og sæt dig snart ned, og skriv halvtredsindstyve. Derefter sagde han til en anden: men du, hvor meget er du skyldig? Men denne sagde: hundrede Maader Hvede. Og han sagde til ham: tag dit Brev, og skriv firesindstyve. Og Herren lovede den uretfærdige Huusholder, at han gjorde snildeligen; thi denne Verdens Børn ere klogere end Lysets Børn mod deres Slægt. Og jeg siger Eder: gjører Eder Venner ved Uretfærdighedens Mammon, at, naar I skilles herfra, de skulle annamme Eder i de evige Boliger.

Tiende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Lad dine barmhjærtige Øren, o Herre, være aabne for dine ringe Tjeneres Bønner; og for at de kunne opnaae deres Begjeringer bring dem til at bede om saadanne Ting, som behage dig; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Cor. 12, 1.

Betræffende de aandelige Gaver, Brødre, vil jeg ikke, at I skulle være uvidende. I vide, at I vare Hedninger, og hendroges til de stumme Afguder, som man drog Eder. Derfor kundgjør jeg Eder, at Ingen, som taler ved Guds Aand, udsiger Forbandelse over Jesum; og Ingen kan kalde Jesum Herre uden ved den Hellige Aand. Der er Forskjel paa Naadegaver, men Aanden er den samme; og der er Forskjel paa Tjenester, men Herren er den samme; og der er Forskjel paa kraftige Gjerninger, men Gud er den samme, som kraftigen virker Alt i Alle. Men Aandens Aabenbarelse gives Hver til det, som er nyttigt. Thi Een gives Viisdoms-Tale formedelst Aanden; en Anden Kundskabs-Tale ved den samme Aand; en Anden Tro ved den samme Aand; en Anden Gaver til at helbrede ved den samme Aand; en Anden Kraft til Under-Gjerninger; en Anden prophetisk Gave; en Anden at bedømme Aander; en Anden adskillige Tungemaal; en Anden at udlægge Tungemaal. Men alt dette virker krafteligen den ene og samme Aand, som uddeler til Enhver i Besynderlighed, eftersom han vil.

Evangeliet. Luc. 19, 41.

Og der han kom nær til, og saae Staden, græd han over den, og sagde: Vidste du dog, ja end paa denne din Dag, hvad der tjener til din Fred! Men nu er det skjult for dine Øjne. Derfor skulle de Dage komme over dig, at dine Fjender skulle kaste en Vold op omkring dig, og beleire dig rundt omkring, og trænge dig allevegne. Og de skulle lægge dig slet øde og dine Børn i dig, og ikke lade Steen paa Steen i dig, fordi du ikke kjendte din Besøgelses Tid. Og han gik ind i Templet, og begyndte at uddrive dem, som derudi solgte og kjøbte, og sagde til dem: der er skrevet: mit Huus er et Bedehuus; men I have gjort det til en Røverkule. Og han lærte daglig i Templet.

Ellevte Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, som tilkjendegiver din almægtige Vælde allermeest ved at vise Barmhjertighed og Miskundhed; Barmhjertigen forund os et saadant Maal af din Naade, at vi, ilende hen paa dine Buds Vej maae opnaae dine naaderige Forjættelser, og blive deelagtiggjorte i din himmelske Skat; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Cor. 15, 1.

Fremdeles minder jeg Eder, Brødre, om det Evangelium, som jeg forkyndte Eder, hvilket I og annammede, i hvilket I og ere vedblevne, ved hvilket I og blive salige, dersom I det beholde efter den Tale, hvormed jeg forkyndte Eder det; med mindre I have troet letsindigen. Thi jeg overantvordede Eder iblandt det Første, hvad og jeg annammede: at Christus døde for vore Synder, efter Skrifterne; og at han blev begraven; og at han opstod den tredje Dag, efter Skrifterne: og at han blev seet af Kephas, derefter af de Tolv. Derpaa blev han seet af flere end fem hundrede Brødre paa eengang, af hvilke de Fleste endnu ere i Live, men nogle ere og hensovede. Derefter blev han seet af Jacobus, dernæst af alle Apostlerne. Men sidst af alle blev han seet af mig, som det utidige Foster. Thi jeg er den Ringeste af Apostlerne, som er ikke værd at kaldes Apostel, fordi jeg haver forfulgt Guds Menighed. Men af Guds Naade er jeg det, jeg er, og hans Naade mod mig haver ikke været forgjeves, men jeg haver arbejdet mere end de Alle, dog ikke jeg, men Guds Naade, som er med mig. Hvad heller det da er mig, eller de Andre, saaledes prædike vi, og saaledes troede I.

Evangeliet. Luc. 18, 9.

Jesus sagde og til Nogle, som stolede paa sig selv, at de vare retfærdige, og foragtede Andre, denne Lignelse: Der gik to Mennesker op til Templet at bede; den Ene var en Pharisæer, og den Anden en Tolder. Pharisæeren stod for sig selv, og bad saaledes: jeg takker dig, Gud! at jeg er ikke som de andre Mennesker, Røvere, Uretfærdige, Hoerkarle, eller og, som denne Tolder. Jeg faster to Gange om Ugen; jeg giver Tiende af alt det, jeg ejer. Og Tolderen stod langt borte, og vilde end ikke oploſte Øjnene til Himmelen, men slog sit Bryst, og sagde: Gud, vær mig Synder naa-

dig! Jeg siger Eder: denne gik retfærdiggjort hjem i sit Huus fremfor den anden; thi hvo sig selv ophøjer, skal fornedres, men hvo sig selv fornedrer skal ophøjes.

Tolvte Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, som er altid mere redebon til at bønhøre end vi til at bede, og er vant til at give mere end vi enten forlange eller fortjene; Udgyd over os din Barmhjærtigheds Overflødighed; og tilgiv os de Ting, som forfærde vor Samvittighed, og giv os saadanne gode Ting, som vi ere uværdige til at bede om, uden formedelst Jesu Christi, din Søns, vor Herres Fortjeneste og Mægling. Amen.

Epistelen. 2 Cor. 3, 4.

Saadan Tillid have vi til Gud formedelst Christum. Ikke at vi ere dygtige af os selv, at udtænke Noget, som af os selv; men vor Dygtighed er af Gud, hvilken og gjorde os dygtige til at være den nye Pagts Tjenere, ikke Bogstavens, men Aandens; thi Bogstaven ihjelslaaer, men Aanden levendegjør. Men dersom den dødbringende Bogstavs Tjeneste, indgraven i Stene, skete i Herlighed, saa at Israels Børn ikke kunde betragte Mose Ansigt formedelst hans Ansigts Herlighed, som dog skulde forsvinde: hvi skulde da ikke Aandens Tjeneste end mere være i Herlighed? Thi dersom Fordømmelsens Tjeneste var i Herlighed, er meget mere Retfærdiggjørelsens Tjeneste overflødig i Herlighed.

Evangeliet. Marc. 7, 31.

Og der Jesus gik ud igjen af Tyri og Sidons Egne, kom han til den galilæiske Sø, midt igjennem Decapolis Grændser. Og de førte en Døv til ham, som besværlig kunde tale; og de bade ham, at han vilde lægge Haanden paa ham. Og han tog ham afsides fra Folket, og lagde sine Fingre i hans Øren, og spyttede, og rørte ved hans Tunge, og saae op til Himmelen, sukkede, og sagde til ham: ephphata! det er, lad dig op. Og strax aabnedes hans Øren, og hans Tunges Baand løsnedes, og han talede ret. Og han bød dem, at de skulde Ingen sige det; men jo mere han bød dem, destomere kundgjorde de det. Og de forundrede sig overmaade, og sagde: han haver gjort alle Ting vel; baade gjør han, at de Døve høre, og at de Maalløse tale.

Trettende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Almægtige og barmhjærtige Gud, af hvis Naadegave det alene kommer, at dit troende Folk yder dig sand og roesværdig Tjeneste; Giv, vi bede dig, at vi maae faa troligen tjene dig i dette Liv, at vi tilsidst ufejlbarligen opnaae dine himmelske Forjættelser; formedelst Jesu Christi vor Herres Fortjeneste. Amen.

Epistelen. Gal. 3, 16.

Forjættelserne ere tilsagte Abraham og hans Sæd; der siges ikke: og hans Sæde, som om Mange, men som om Een: og din Sæd, hvilken er Christus. Dette vil jeg sige: den Pagt, som forud er stadfæstet af Gud om Christo, kan Loven, som blev given fire hundrede og tredive Aar derefter, ikke rykke, at den skulde gjore Forjættelsen til Intet. Thi er Arven ved Loven, da er den ikke mere ved Forjættelsen; men Gud skjenkede Abraham den ved Forjættelsen. Hvad skal da Loven? Den blev føjet til for Overtrædelsers Skyld, (indtil den Sæd kom, hvem Forjættelsen gjeldte,) betjent af Engle, ved en Midlers Haand. Dog er Midleren ikke Eens, men Gud er een. Er da Loven mod Guds Forjættelser? Det være langt fra! Thi var der given en Lov, som kunde levendegjøre, da erholdtes Retfærdighed virkeligen ved Loven. Men Skriften haver indesluttet Alt under Synd, at Forjættelsen ved Jesu Christi Tro skulde blive given dem, som troe.

Evangeliet. Luc. 10, 23.

Salige ere de Øjne, som see det, I see. Thi jeg siger Eder, at mange Propheter og Konger vilde see det, I see, og have det ikke seet; og hørt det, I høre, og have det ikke hørt. Og see, en Lovkyndig stod op, og fristede ham, og sagde: Mester! hvad skal jeg gjøre, at jeg kan arve et evigt Liv? Men han sagde til ham: hvad er skrevet i Loven, hvorledes læser du? Men han svarede, og sagde til ham: du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjærte, af din ganske Sjel, og af din ganske Styrke, og af dit ganske Sind, og din Næste, som dig selv. Men han sagde til ham: du svarede ret; gjør dette, saa skal du leve. Men han vilde gjøre sig selv retfærdig, og sagde til Jesum: hvo er da min Næste. Men Jesus svarede, og sagde: et Menneske gik fra Jerusalem til Jericho, og faldt iblandt Røvere, hvilke baade klædte ham af, og sloge ham, og gik bort, og lode ham ligge halvdød.

Men ved en Hændelse drog en Præst den samme Vej ned, og der han saae ham, gik han forbi. Desligeste ogsaa en Levit, der han kom til Stedet, gik han til, og saae ham, og gik forbi. Men en Samaritan rejste, og kom til ham, og der han saae ham, ynkedes han inderligen. Og han gik til ham, forbandt hans Saar, og gød Olie og Viin derudi, løftede ham paa sit eget Dyr, og førte ham til Herberge, og røgtede ham. Og den anden Dag, der han rejste bort, tog han to Penge ud, og gav Verten dem, og sagde til ham: røgte ham, og hvad du udlægger mere, vil jeg betale dig, naar jeg kommer igjen. Hvilken af disse Tre tykkes dig nu at have været hans Næste, her var falden iblandt Røvere? Men han sagde: den, som gjorde Barmhjertighed imod ham. Derfor sagde Jesus til ham: gak bort, og gjør du ligesaa.

Fjortende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Almægtige og evige Gud, giv os Tilvæxt i Tro, Haab og Kjærlighed; og paa det at vi maae erholde, hvad du haver forjættet, bring os til at elske det, du haver befalet; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Gal. 5, 16.

Dette siger jeg: vandrer i Aanden, saa skulle I ikke fuldkomme Kjødets Begjering. Thi Kjødet begjerer imod Aanden, men Aanden imod Kjødet; og disse ere hinanden modsatte, saa at I ikke kunne gjøre, hvad I ville. Men dersom I drives af Aanden, ere I ikke under Loven. Kjødets Gjerninger ere aabenbare, saasom: Hoer, Skjørlevnet, Ureenhed, Uteerlighed, Afguds-Dyrkelse, Trolddom, Fjendskaber, Kiv, Nid, Vrede, Trætte, Tvedragt, Partier, Avind, Mord, Drukkenskab, Fraadseri, og deslige; om hvilket jeg forud siger Eder, ligesom jeg og før haver sagt, at de, som gjøre Saadant, skulle ikke arve Guds Rige. Men Aandens Frugt er Kjærlighed, Glæde, Fred, Langmodighed, Mildhed, Godhed, Trofasthed, Sagtmodighed, Afholdenhed. Mod Saadanne er Loven ikke. Men de, som høre Christum til, have korsfæstet Kjødet med Lysterne og Begjeringerne.

Evangeliet. Luc. 17, 11.

Og det begav sig, der han rejste til Jerusalem, da drog han midt igjennem Samaria

og Galilæa. Og der han kom til en By, mødte ham ti spedalske Mænd, som stode langt borte. Og de opløftede Røsten, og sagde: Jesu, Mester, forbarm dig over os. Og der han saae dem, sagde han til dem: gaaer hen, og beteer Eder for Præsterne. Og det skete, der de gik bort, bleve de rensede. Men Een af dem, der han saae, at han var helbredet, vendte tilbage, og prisede Gud med høj Røst. Og han faldt paa sit Ansigt for hans Fødder, og takkede ham; og denne var en Samaritan. Da svarede Jesus, og sagde: bleve ikke de ti rensede? men hvor ere de ni? Bleve ellers Ingen fundne, som vendte tilbage, at give Gud Ære, uden denne Fremmede. Og han sagde til ham: staa op, gak bort! din Tro haver frelst dig.

Femtende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Bevar, vi bede dig, o Herre, din Kirke formedelst din stedsevarende Barmhjærtighed; og fordi menneskelig Skrobelighed, uden dig, ikke kan undgaae at falde, saa bevar os altid ved din Hjælp for alle skadelige Ting, og leed os til alle de Ting, som ere nyttige til vor Salighed, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Gal. 6, 11.

Seer, hvilket langt Brev jeg har skrevet Eder til med min egen Haand! De, som ville have Anseelse efter Kjødet, tvinge Eder til at omskjæres, alene paa det de ikke skulle forfølges formedelst Christi Kors. Thi end ikke de Omskaarne holde selv Loven; men de ville, at I skulle omskæres, paa det de kunne rose sig af Eders Kjød. Men det være langt fra mig at rose mig, uden af vor Herres Jesu Christi Kors, formedelst hvem Verden er mig korsfæstet, og jeg Verden. Thi i Christo Jesu gjelder hverken Omskjærelse eller Forhud Noget, men en ny Skabning. Og saa Mange, som gaae frem efter denne Regel, over dem være Fred og Barmhjertighed, og over Guds Israel. I Øvrigt volde Ingen mig Besvær, thi jeg bærer den Herres Jesu Mærketegn paa mit Legeme. Vor Herres Jesu Christi Naade være med Eders Aand, Brødre! Amen.

Evangeliet. Matth. 6, 24.

Ingen kan tjene to Herrer; thi han maa enten hade den ene og elske den anden, eller

holde sig til den ene og foragte den anden. I kunne ikke tjene Gud og Mammon. Derfor siger jeg Eder: bekymrer Eder ikke for Eders Liv, hvad I skulle æde, og hvad I skulle drikke; ikke heller for Eders Legeme, hvad I skulle iføres. Er ikke Livet Mere end Maden, og Legemet Mere end Klæderne? Seer til Himmelens Fugle; de saae ikke, og høste ikke, og sanke ikke i Lader, og Eders himmelske Fader føder dem; ere I ikke meget Mere end de? Men hvo iblandt Eder kan lægge en Alen til sin Vært, enddog han bekymrer sig derfor? Og hvi bekymre I Eder for Klæderne? Betragter Lilierne paa Marken, hvorledes de voxe; de arbeide ikke, spinde ikke. Men jeg siger Eder, at end ikke Salomon i al sin Herlighed var saa klædt, som een af dem. Klæder da Gud saaledes det Græs paa Marken, som er i Dag, og i Morgen kastes i Ovnen, skulde han ikke meget mere klæde Eder, I lidettroende! Derfor skulle I ikke bekymre Eder, og sige: hvad skulle vi æde? eller: hvad skulle vi drikke? eller: hvormed skulle vi klæde os? efter alt saadant søge Hedningerne; thi Eders himmelske Fader veed, at I have alle disse Ting behov. Men søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle og alle disse Ting tillægges Eder. Bekymrer Eder derfor ikke for den anden Morgen, thi den Dag i Morgen skal bekymre sig for sit Eget. Hver Dag haver nok i sin Plage.

Sextende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Herre, vi bede dig, lad din stedsevarende Barmhjærtighed rense og beskytte din Kirke; og fordi den ikke kan vedblive at bestaae i Sikkerhed uden din Bistand, saa bevar den altid ved din Hjælp og Godhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 3, 13.

Jeg beder, at I ikke forsage over mine Trængsler, som jeg lider for Eder, hvilket er Eders Ære. For denne Sags Skyld bøjer jeg mine Knæe for vor Herres Jesu Christi Fader, af hvem al Faderlighed kaldes i Himlene og paa Jorden, at han vil give Eder efter sin Herligheds Rigdom mægtigen at befræftes ved hans Aand i det indvortes Menneske; at Christus maa boe formedelst Troen i Eders Hjærter, saa at I rodfæstede og grundfæstede i Kjærlighed, kunne for-

maae at begribe med alle de Hellige baade Breden og Længden og Dybden og Højden, og kjende Christi Kjærlighed, som overgaaer al Kundskab; at I kunne opfyldes med al Guds Fylde. Men ham, som formaaer over alle Ting at gjøre langt overflødigere, end hvad vi bede eller forstaae, efter den Magt, som teer sig kraftig i os, ham være Ære i Menigheden ved Christum Jesum, gjennem alle Slægter, i alle Evigheder! Amen.

Evangeliet. Luc. 7, 11.

Og det begav sig Dagen derefter, at han gik til en Stad, som hede Nain, og der gik Mange af hans Disciple med ham, og meget Folk. Men der han kom nær til Stadens Port, see, da blev en Død udbaaren, som var sin Moders eenbaarne Søn, og hun var en Enke; og meget Folk af Staden gik med hende. Og der Herren saae hende, ynkedes han inderligen over hende, og sagde til hende: græd ikke. Og han traadte til og rørte ved Baaren; (men de, som bare, stode stille) og han sagde: du unge Karl, jeg siger dig, staa op! Og den Døde rejste sig op, og begyndte at tale; og han gav hans Moder ham. Men en Frygt betog Alle, og de prisede Gud, og sagde: der er en stor Prophet oprejst iblandt os, og Gud haver besøgt sit Folk. Og denne Tale om ham kom ud i det ganske Judæa, og i alt det omkringliggende Land.

Syttende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Herre, vi bede dig, at din Naade maa altid forekomme os og ledsage os, og gjøre os uafladeligen tilbøjelige til alle gode Gjerninger; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 4, 1.

Jeg formaner Eder derfor, jeg, den Bundne i Herren, at I vandre værdigen det Kald, med hvilket I ere kaldte, med al Ydmyghed og Sagtmodighed, med Langmodighed, saa I fordrage hverandre i Kjærlighed, og beflitte Eder paa at bevare Aandens Eenhed i Fredens Baand; eet Legeme og een Aand, ligesom I og ere kaldte til eet Haab i Eders Kald: een Herre, een Tro, een Daab, een Gud og Alles Fader, som er over Alle, og ved Alle, og i Eder alle!

Evangeliet. Luc. 14, 1.

Og det begav sig, der han kom i en af de øverste Pharisæers Huus paa en Sabbat, for at holde Maaltid, at de toge vare paa ham. Og see, der var et vattersottigt Menneske for ham. Og Jesus begyndte at tale til de Lovkyndige og Pharisæerne, og sagde: mon det er tilladt, at helbrede paa Sabbaten? Men de taug. Og han tog paa ham og helbredte ham, og lod ham gaae. Og han svarede, og sagde til dem: hvo er iblandt Eder, som, naar hans Oxe eller Asen falder i en Brønd, ikke strax drager det op paa Sabbatsdagen? Og de kunde ikke give ham Svar derpaa. Men han sagde en Lignelse til Gjesterne, der han gav Agt paa, hvorledes de udvalgte de øverste Sæder ved Bordet, og sagde til dem: Naar du er buden af Nogen til Bryllup, da sæt dig ikke øverst tilbords, at ikke en Hæderligere end du maatte være buden af ham; og den, som indbød dig og ham, maatte komme og sige til dig: giv denne Plads; og du da med Blusel komme til at sidde nederst. Men naar du er buden, gak hen, og sæt dig nederst, at naar han kommer, som dig indbød, han da maa sige til dig: Ven! sæt dig høiere op, og da skal du have Ære for dem, som sidde med dig tilbords. Thi hver den, sig selv ophøier, skal fornedres; og hvo sig selv fornedrer, skal ophøies.

Attende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Herre, vi paakalde dig, forund dit Folk Naade til at modstaae Verdens, Kjødets og Djævelens Fristelser, og med rene Hjærter og Sind at følge dig den eneste Gud; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. 1 Cor. 1, 4.

Jeg takker min Gud altid for Eder, for den Guds Naade, som er given Eder i Christo Jesu; at I ved ham ere gjorte rige i Alt, i al Lære og al Kundskab, ligesom og det Vidnesbyrd om Christo er blevet befæstet hos Eder; saa at Eder ikke fattes paa nogen Naadegave, i det I forvente vor Herres Jesu Christi Aabenbarelse, som og skal stadfæste Eder indtil Enden, ustraffelige paa vor Herres Jesu Christi Dag.

Evangeliet. Matth. 22, 34.

Men da Pharisæerne hørte, at han havde stoppet Munden

paa Sadduceærne, forsamlede de sig. Og Een af dem, en Lovkyndig, spurgte og fristede ham, og sagde: Mester, hvilket er det store Bud i Loven? Men Jesus sagde til ham: du skal elske Herren din Gud i dit ganske Hjærte, og i din ganske Sjel, og i dit ganske Sind. Dette er det første og store Bud. Men det andet er ligesom dette: du skal elske din Næste som dig selv. Af disse to Bud hænger al Loven og Propheterne. Men der Phariseærne vare forsamlede, spurgte Jesus dem, og sagde: Hvad tykkes Eder om Christus? hvis Søn er han? De sagde til ham: Davids. Han sagde til dem: hvorledes kalder da David ham i Aanden en Herre? da han siger: Herren sagde til min Herre: sæt dig ved min høire Haand, indtil jeg lægger dine Fjender til dine Fødders Skammel. Efterdi David nu kalder ham en Herre, hvorledes er han da hans Søn? Og Ingen kunde svare ham et Ord, og Ingen turde ydermere gjøre Spørgsmaal til ham efter den Dag.

Nittende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, efterdi vi uden dig ikke ere istand til at behage dig; Saa giv af din Miskundhed, at din Hellige Aand maa i alting styre og regjere vore Hjærter; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 4, 17.

Dette siger jeg da, og vidner i Herren, at I skulle ikke mere vandre, som de øvrige Hedninger vandre i deres Sinds Forfængelighed, formørkede i Forstanden, fremmedegjorte fra Guds Liv formedelst den Vankundighed, som er i dem, formedelst deres Hjærters Forhærdelse, hvilke, følesløse, have hengivet sig til Uteerlighed, til al Ureenheds Bedrift, for Vindings Skyld. Men I have ikke saaledes lært Christum; dersom I ellers have hørt om ham, og ere oplærte i ham saaledes, som Sandheden er i Jesu: at I skulle aflægge det gamle Menneske efter den forrige Omgængelse, som fordærves ved bedragelige Lyster; men fornyes i Eders Sinds Aand, og iføre det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed. Derfor aflægger Løgn, og taler Sandhed, hver med sin Næste, efterdi vi ere hverandres Lemmer. Blive I vrede, da synder ikke; Solen gaae ikke ned over Eders Fortørnelse; giver ikke heller Djævelen Rum.

Den som stjal, stjæle ikke fremdeles, men arbeide heller og gjøre noget Godt med Hænderne, paa det han kan have at meddele dem, som have behov. Ingen raadden Snak udgaae af Eders Mund, men saadan Tale, som er god til fornøden Opbyggelse, at den kan skaffe dem Naade, som høre derpaa; og bedrøver ikke Guds hellige Aand, med hvilken I ere beseglede til Forløsningens Dag. Al Bitterhed, og Hidsighed, og Vrede, og Skrigen, og Bespottelse blive langt fra Eder, med al Ondskab. Men værer velvillige mod hverandre, barmhjærtige, tilgivende hverandre, ligesom og Gud haver tilgivet Eder i Christo.

Evangeliet. Matth. 9, 1.

Jesus traadte ind i Skibet, og foer over, og kom til sin egen Stad. Og see, de førte en Værkbruden til ham, som laae paa en Seng; og der Jesus saae deres Tro, sagde han til den Værkbrudne: Søn! vær frimodig, dine Synder ere dig forladte. Og see, Nogle af de Skriftkloge sagde ved sig selv: denne bespotter Gud. Og der Jesus saae deres Tanker, sagde han: hvi tænke I saa ondt i Eders Hjærter? Thi hvilket er lettere at sige: dine Synder ere dig forladte? eller at sige: staa op, og vandre? Men at I skulle vide, at Menneskens Søn haver Magt paa Jorden at forlade Synder, da siger han til den Værkbrudne: staa op, og tag din Seng op, og gak til dit Huus. Og han stod op, og gik bort til sit Huus. Men der Folket det saae, forundrede de sig, og prisede Gud, som havde givet Menneskene saadan Magt.

Tyvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Almægtige og barmhjærtigste Gud, af din velsignelsesrige Godhed bevar os, vi bede dig, fra alle Ting, som kunne skade os; paa det at vi, redebonne baade paa Legeme og Sjæl, kunne med Glæde fuldbyrde de Ting, som du vil vi skulle gjøre; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 5, 15.

Seer derfor til, at I omgaaes varligen, ikke som Uvise, men som Vise; og kjøber den beleilige Tid, fordi Dagene ere onde. Derfor værer ikke uforstandige, men som de, der skjønne, hvad Herrens Villje er. Og drikker Eder ikke drukne af Viin, i hvilket der er Ryggesløshed, men bliver fyldte af Aanden;

og taler hverandre til med Psalmer og Lovsange og aandelige Viser; og synger og leger for Herren i Eders Hjærte; og siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Christi Navn; og værer hverandre underdanige i Guds Frygt.

Evangeliet. Matth. 22, 1.

Jesus sagde: Himmeriges Rige lignes ved en Konge, som gjorde sin Søns Bryllup. Og han udsendte sine Tjenere, at kalde de Budne til Bryllup; men de vilde ikke komme. Han udsendte atter andre Tjenere, og sagde: siger de Budne: see, jeg haver beredt mit Maaltid, mine Øxen og det fede Qvæg er slagtet, og Alting er rede; kommer til Bryllup. Men de foragtede det, og gik hen, den Ene paa sin Ager, den Anden til sit Kjøbmandskab. Andre grebe hans Tjenere, forhaanede og ihjelsloge dem. Men der Kongen det hørte, blev han vred, og skikkede sine Hære ud, og ødelagde disse Manddrabere, og satte Ild paa deres Stad. Da sagde han til sine Tjenere: Brylluppet er vel beredt, men de Budne vare det ikke værd. Gaaer derfor ud paa Veiskjellene, og byder til Bryllup saa Mange, som I finde. Og de Tjenere gik ud paa Veien, og samlede alle dem, de fandt, baade Onde og Gode; og Bryllups-Huset blev fuldt af Gjester. Da gik Kongen ind, at besee Gjesterne: og han saae et Menneske, som ikke var ifort Bryllups-Klædningen. Og han sagde til ham: Ven! hvorledes er du kommen hid ind, og haver ikke Bryllups-Klædningen paa. Men han taug. Da sagde Kongen til Tjenerne: binder Hænder og Fødder paa ham, og tager ham, og kaster ham ud i det yderste Mørke; der skal være Graad og Tænders Gnidsel. Thi Mange ere kaldede, men Faa udvalgte.

Een og Tyvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Giv, vi bede dig, barmhjærtige Herre, dit troende Folk Tilgivelse og Fred, at det maa blive renset fra alle dets Synder, og tjene dig med et roligt Sind; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 6, 10.

Mine Brødre, vorder stærke i Herren, og i hans Vældes Kraft! Ifører Guds fulde Rustning, at I kunne være mægtige til at staae imod Djævelens snedige Anløb. Thi vi have ikke Kamp mod Kjød og

Blod, men mod Fyrstendømmer og Magter, mod Verdens Herrer, som regjere i denne Tids Mørke, mod Ondskabens aandelige Hær under Himmelen. Derfor tager Guds fulde Rustning paa, at I kunne gjøre Modstand paa den onde Dag, og bestaae, efter at have overvundet Alt. Saa staaer da omgjordede om Eders Lænder med Sandhed, og iførte Retfærdigheds Pantser; Fødderne ombundne med Fredens Evangelii Redebonhed. For Alting griber Troens Skjold, med hvilket I skulle kunne slukke alle den Ondes gloende Pile. Og tager Saliggjørelsens Hjelm, og Aandens Sværd, som er Guds Ord; bedende til hver Tid i Aanden med al Bøn og Begjering, aarvaagne til det Samme med al Varagtighed og Bøn for alle de Hellige; ogsaa for mig, at min Mund maa oplades, og Ordet maa gives mig til at kundgjøre med Frimodighed Evangelii Hemmelighed; for hvis Skyld jeg er et Sendebud i Lænker; at jeg maa tale med Frimodighed derudi, som det bør mig at tale.

Evangeliet. Joh. 4, 46.

Der var en kongelig Tjener, hvis Søn laae syg i Capernaum. Der denne hørte, at Jesus var kommen fra Judæa til Galilæa, gik han til ham, og bad ham, at han vilde komme, og helbrede hans Søn; thi han var nær Døden. Da sagde Jesus til ham: dersom I ikke see Tegn og Undergjerninger, ville I ikke troe. Manden sagde til ham: Herre, kom, for mit Barn døer. Jesus siger til ham: gak bort; din Søn lever. Og Manden troede det Ord, som Jesus sagde til ham, og gik bort. Men i det han nu drog bort, mødte hans Tjenere ham, og forkyndte, og sagde: dit Barn lever. Da udspurgte han af dem den Time, paa hvilken det var blevet bedre med ham; og de sagde til ham: igaar ved den syvende Time forlod Feberen ham. Da mærkede Faderen, at det var skeet paa den samme Time, paa hvilken Jesus havde sagt til ham: din Søn lever; og han troede selv, og hans ganske Huus. Dette sit andet Tegn gjorde Jesus, der han var kommen fra Judæa til Galilæa.

To og Tyvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Herre, vi bede dig, bevar din Huusholdning, Kirken i vedvarende Gudsfrygt; at formedelst din Beskyttelse den maa blive fri for alle Bekymringer,

og beredvillig til at tjene dig med Andagt i gode Gjerninger, til dit Navns Ære; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen

Epistelen. Phil. 1, 3.

Jeg takker min Gud, saa ofte jeg tænker paa Eder, i det jeg altid, i hver min Bøn, beder for Eder alle med Glæde, for Eders Deeltagelse i Evangelium fra den første Dag indtil nu; fuldeligen forsikkret, at han, som begyndte det gode Værk i Eder, vil fuldføre det indtil Jesu Christi Dag. Saaledes bør jeg og mene om Eder alle, efterdi jeg haver Eder i Hjærtet, baade under mine Lænker, og ved Evangelii Forsvar og Stadfæstelse, Eder alle, som ere deelagtige med mig i Naaden. Thi Gud er mit Vidne, hvorledes jeg længes efter Eder alle i Jesu Christi inderlige Kjerlighed; og derom beder jeg, at Eders Kjerlighed maa fremdeles mere og mere forøges tilligemed Kundskab og al Skjønsomhed, saa I kunne vælge, hvad som bedst er, paa det I maae være rene og uden Anstød indtil Christi Dag, fyldte med Retfærdigheds Frugter, som virkes ved Jesum Christum, Gud til Ære og Lov.

Evangeliet. Matth. 18, 21.

Peder sagde til Jesus: Herre, hvor ofte skal jeg forlade min Broder, som synder imod mig? indtil syv Gange? Jesus sagde til ham: jeg siger dig, ikke indtil syv Gange, men indtil halvfjerdsindstyve Gange syv Gange. Derfor er Himmeriges Rige lignet ved en Konge, som vilde holde Regnskab med sine Tjenere. Men der han begyndte at holde Regnskab, blev Een ført frem for ham, som var ti tusinde Talenter skyldig. Men der han Intet havde at betale med, bød hans Herre ham at sælges og hans Hustru og Børn, og alt det, han havde, og Gjelden at betales. Da faldt Tjeneren ned for hans Fødder, og sagde: Herre, vær langmodig med mig, og jeg vil betale det altsammen. Da ynkedes samme Tjeners Herre inderligen over ham, og gav ham løs, og forlod ham Gjelden. Men den samme Tjener gik ud, og fandt en af sine Medtjenere, som var ham hundrede Penninge skyldig; og han greb fat paa ham, og vilde qvæle ham, og sagde: betal mig det, du er skyldig. Da faldt hans Medtjener ned for hans Fødder, og bad ham, og sagde: vær langmodig med mig, og jeg vil betale dig det altsammen. Men han vilde ikke, men gik hen, og kastede ham i Fængsel, indtil han betalte det, han var skyldig. Men da hans Medtjenere saae det, som skeet var, bleve de saare bedrøvede, og kom, og aabenbarede for deres Herre at

det, som skeet var. Da kaldte hans Herre ham for sig, og sagde til ham: du onde Tjener, al den Gjeld, forlod jeg dig, fordi du bad mig. Burde dig ikke og at forbarme dig over din Medtjener, ligesom jeg og haver forbarmet mig over dig? Og hans Herre blev vred, og overantvordede ham til Bødlerne, indtil han betalte alt det, han var ham skyldig. Saa skal og min himmelske Fader gjøre mod Eder, om I ikke forlade af Eders Hjærter, Hver sin Broder hans Brøst.

Tre og Tyvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Gud, vor Tilflugt og Styrke, du al Gudeligheds Ophav; Vi bede dig, hør din Kirkes andægtige Bønner; og giv at de Ting, hvorom vi troende bede, vi maa virkeligen erholde; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Phil. 3, 17.

Vorder mine Efterfølgere, Brødre! og agter paa dem, der vandre saaledes, som I have os til Exempel. Thi Mange vandre, hvilke jeg ofte haver sagt Eder, og endnu siger med Taarer, at være Christi Korses Fjender, hvis Ende er Fordærvelse, hvis Gud er Bugen, og hvis Ære er i deres Skjændsel, hvilke tragte efter de jordiske Ting. Thi vort Borgerskab er i Himlene, hvorfra vi og forvente Frelseren, den Herre Jesum Christum, som skal forvandle vor Fornedrelses Legeme til at vorde ligedannet med hans Herligheds Legeme, efter den Kraft, ved hvilken han og kan underlægge sig alle Ting.

Evangeliet. Matth. 22, 15.

Da gik Pharisæerne hen og holdt Raad, hvorledes de kunde besnære ham i Ord. Og de sendte deres Disciple til ham med de Herodianer, og sagde: Mester, vi vide, at du er sanddru, og lærer Guds Vej i Sandhed, og skjøtter om Ingen; thi du anseer ikke Menneskenes Person. Sig os derfor, hvad tykkes dig? er det tilladt, at give Keiseren Skat, eller ei? Men som Jesus havde mærket deres Ondskab, sagde han: I Øjenskalke, hvi friste I mig? Viser mig Skattens Mynt. Men de bragte ham en Penning. Og han sagde til dem: hvis Billede og Overskrift er dette? De sagde til ham: Keiserens. Da sagde han til dem: saa giver Keiseren det, som Keiserens er, og Gud det, som Guds er. Og der de hørte det, forundrede de sig, og forlode ham, og gik bort.

Fire og Tyvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

O Herre, vi bede dig, frikjend dit Folk fra dets Misgjerninger; at vi alle, formedelst din velsignelsesrige Godhed maae blive befriede fra Baandene af de Synder, som vi i vor Skrøbelighed have begaaet; Bønhør os, o himmelske Fader, for Jesu Christi, vor velsignede Herres og Frelsers Skyld. Amen.

Epistelen. Coloss. 1, 3.

Vi takke Gud og vor Herres Jesu Christi Fader, i det vi altid bede for Eder, da vi have hørt om Eders Tro i Christo Jesu og Eders Kjerlighed til alle Hellige, for det Haab, som Eder er henlagt i Himlene, om hvilket I have allerede hørt i Evangelii Sandheds Ord, hvilket er kommet til Eder, som og i den ganske Verden, og er frugtbringende, ligesom og iblandt Eder fra den Dag, I hørte og erkjendte Guds Naade i Sandhed; ligesom I og have lært af Epaphras, vor elskelige Medarbejder, hvilken er en tro Christi Tjener for Eder, som ogsaa gav os Eders Kjerlighed i Aanden tilkjende. Derfor aflade vi og ikke, fra den Dag, vi hørte det, at bede for Eder og begjere, at I maatte fyldes med hans Villjes Erkjendelse i al Viisdom og aandelig Forstand, at I kunne omgaaes værdeligen for Herren til al Behagelighed, og være frugtbare paa al god Gjerning, og voxe til Guds Erkjendelse; styrkede med al Styrke efter hans Herligheds Kraft til al Taalmodighed og Langmodighed med Glæde; takkende Faderen, som gjorde os dygtige til de Helliges Arvedeel i Lyset.

Evangeliet. Matth. 9, 18

Der Jesus dette talede til dem, see, da kom en Overste, og faldt ned for ham, og sagde: min Datter er just nu død; men kom, og læg din Haand paa hende, saa bliver hun levende. Og Jesus stod op, og fulgte ham, med sine Disciple. Og see, en Qvinde, som havde tolv Aar havt Blodflod, traadte til bagfra, og rørte ved Sømmen af hans Klædebon; thi hun sagde ved sig selv: dersom jeg ikkun rører ved hans Klædebon, da bliver jeg helbredet. Men Jesus vendte sig om, og da han saae hende, sagde han: Datter! vær frimodig, din Tro haver frelst dig. Og Qvinden blev helbredet fra den samme Stund. Og der Jesus kom i den Overstes Huus, og saae Piberne, og Folket, som buldrede, sagde han til dem: Viger bort, thi Pigen er ikke død, men hun

sover. Og de beloe ham. Men der Folket var uddrevet, gik han ind, og tog hende fat ved Haanden; da stod Pigen op. Og dette Rygte kom ud i det ganske Land.

Fem og Tyvende Søndag efter Trinitatis.

Collecten.

Opvæk, vi bede dig, o Herre, dit troende Folks Villje; at det maa rigeligen bære de gode Gjerningers Frugt, og modtage af dig en rigelig Løn; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen. Jer. 23, 5.

See, de Dage komme, siger Herren, at jeg vil opreise David en retfærdig Vext; og han skal regjere, som en Konge, og handle klogeligen, og gjøre Ret og Retfærdighed paa Jorden. I hans Dage skal Juda frelses, og Israel boe trygge-ligen; og dette er hans Navn, som man skal kalde ham: **Herren vor Retfærdighed.** Derfor see, de Dage komme, siger Herren, at de skulle ikke ydermere sige: saa vist som Herren lever, som opførte Israels Børn af Egypti Land! Men, saa vist som Herren lever, som opførte, og som lod Israels Huses Sæd komme tilbage af Nordenland, og af alle Lande, hvorhen jeg haver fordrevet dem! og de skulle boe i deres Land.

Evangeliet. Joh. 6, 5.

Da Jesus nu opløftede sine Øine, og saae, at meget Folk kom til ham, sagde han til Philippus: hvor skulle vi kjøbe Brød, at disse kunne æde? (Men han sagde dette, for at forsøge ham; thi han vidste selv, hvad han vilde gjøre.) Philippus svarede ham: Brød for to hundrede Penninge er ikke nok for dem, at hver af dem kan faae noget lidet. Een af hans Disciple, Andreas, Simonis Petri Broder, siger til ham: Her er en liden Dreng, som haver fem Bygbrød, og to smaa Fiske; men hvad er dette til saa mange? Men Jesus sagde: kommer Folket til at sidde; og der var meget Græs paa Stedet. Da satte Mændene sig ned, ved fem Tusinde i Tallet. Men Jesus tog Brødene, gjorde Taksigelse, og uddeelede dem til Disciplene, men Disciplene til dem, som havde sat sig ned; desligeste ogsaa af de smaa Fiske, saa meget de vilde. Men der de vare mætte, sagde han til sine Disciple: sanker tilsammen de overblevne Stykker, at Intet

forkommes. Da samlede de, og fyldte tolv Kurve med Stykker, som bleve tilovers af de fem Bygbrød fra dem, som havde faaet Mad. Da nu Folket saae det Tegn, som Jesus havde gjort, sagde de: denne er i Sandhed den Prophet, som kommer til Verden.

Dersom der ere nogen flere Søndage inden Advent-Søndag, skal Gudstjenesten af een eller anden af de Søndage, som bortfaldt efter Epiphanien her optages for at erstatte saamange, som her mangle. Og ere der færre kan Overskudet udelades: Dog under den Forudsætning at denne sidste Collect, Epistel, og Evangelium bliver alletider at bruge paa den næste Søndag før Advent.

Sancti Andreæ Dag.

Collecten.

Almægtige Gud, som gav saadan Naade til din hellige Apostel Sanct Andreas, at han beredvillig adlød din Søn Jesu Christi Kald, og fulgte ham uden Opsættelse; Giv os alle, at vi, som ere kaldte ved dit hellige Ord, maae strax overgive os til med Lydighed at opfylde dine Bud; formedelst den samme Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Rom. 10, 9.

Dersom du bekjender den Herre Jesum med din Mund, og troer i dit Hjærte, at Gud opreiste ham fra de Døde, da skal du blive salig. Thi med Hjærtet troer man til Retfærdighed, men med Munden bekjender man til Saliggjørelse. Skriften siger jo: hver den, som troer paa ham, skal ikke beskjæmmes; og der er ikke Forskjel paa Jøde og Græker, thi den Samme er Alles Herre, som er rig nok for Alle dem, som paakalde ham. Thi hver den, som paakalder Herrens Navn, skal vorde salig. Hvorledes skulle de vel paakalde den, paa hvem de ikke have troet? men hvorledes skulde de troe paa den, om hvem de ikke have hørt? men hvorledes skulle de høre, uden der er Nogen, som prædiker? men hvorledes skal Nogen prædike, dersom de ikke blive udsendte? Som skrevet er: hvor dejlige ere deres Fødder, som forkynde Fred, som forkynde godt Budskab. Men de lode ikke alle det gode Budskab, som Esaias siger: Herre, hvo haver troet vor Forkyndelse? Altsaa kommer Troen derved, at man hører, men at man hører, skeer ved Guds

Ord. Nu sporger jeg: have de ikke hørt? Jo sandelig', deres Røst er udgangen over al Jorden, og deres Ord til Jorderiges Grændser. Jeg spørger atter: har Israel ikke vidst det? Først siger Moses: jeg vil gjore Eder nidkjere over et Folk, som ikke er et Folk; over et uforstandigt Folk vil jeg vække Eder til Harme. Men Esaias drister sig til at sige: jeg er funden af dem, som mig ikke søgte; jeg er bleven aabenbar for dem, som ikke spurgte efter mig. Men til Israel siger han: jeg udstrakte mine Hænder den ganske Dag til et ulydigt og gjenstridigt Folk.

Evangeliet. Matth. 4, 18.

Men der Jesus vandrede ved den galilæiske Sø, saae han to Brødre, Simon, som kaldes Petrus, og Andreas, hans Broder, som kastede Garn i Søen; (thi de vare Fiskere.) Og han sagde til dem: følger efter mig, saa vil jeg gjøre Eder til Menneske-Fiskere. Men de forlode strax Garnene, og fulgte ham. Og der han gik frem derfra, saae han to andre Brødre, Jacobus, Zebedæi Søn, og Johannes, hans Broder, i Skibet med deres Fader Zebedæus, og de bødte deres Garn; og han kaldte dem. Men de forlode strax Skibet og deres Fader, og fulgte ham.

Apostelen Sanct Thomas.

Collecten.

Almægtige og eviglevende Gud, som for endnu mere at befæste Troen tillod din hellige Apostel Thomas at tvivle om din Søns Opstandelse, Giv os saa fuldkomment og uden al Tvivlen at troe paa din Søn Jesum Christum, at vor Troe skal aldrig tilbageviises fra dit Aasyn. Hør os, o Herre, formedelst den samme Jesum Christum, hvem med dig og den Hellige Aand skee al Hæder og Ære, nu og i Evighed. Amen.

Epistelen. Ephes. 2, 19.

Saa ere I da ikke mere Gjester og Fremmede, men de Helliges Medborgere og Guds Huusfolk, opbygte paa Apostlernes og Propheternes Grundvold, saa Jesus Christus selv er Hoved-Hjørnestenen, paa hvilken den ganske Bygning sammenføjet voxer til et helligt Tempel i Herren; paa hvilken ogsaa I tillige blive bygte til Guds Bolig i Aanden.

Evangeliet. Joh. 20, 24.

Thomas, een af de Tolv, som kaldtes Tvilling, var

ikke med dem, der Jesus kom. Derfor sagde de andre Disciple til ham: vi have seet Herren. Men han sagde til dem: uden jeg faaer seet Naglegabet i hans Hænder, og stikker min Finger i Naglegabet, og stikker min Haand i hans Side, vil jeg ingenlunde troe. Og efter otte Dage vare atter hans Disciple inde, og Thomas med dem. Jesus kom, der Dorene vare lukte, og stod midt iblandt dem, og sagde: Fred være med Eder! Derefter siger han til Thomas: ræk din Finger hid, og see mine Hænder, og ræk din Haand hid, og stik den i min Side; og vær ikke vantro, men troende. Og Thomas svarede, og sagde til ham: min Herre, og min Gud! Jesus siger til ham: efterdi du haver seet mig, Thomas, haver du troet; salige ere de, som ikke have seet og dog troet. Desuden har Jesus og gjort mange andre Tegn for sine Disciples Aasyn, som ikke ere skrevne i denne Bog. Men dette er skrevet, at I skulle troe, at Jesus er den Christus, den Guds Søn, og at I, som troe, skulle have Livet i hans Navn.

Sancti Pauli Omvendelse.

Collecten.

O Gud, som ved den velsignede Apostel Sancti Pauli Prædiken har ladet Evangeliets Lys skinne over hele Verden; Giv, vi bede dig, at vi, i det vi ihukomme hans vidunderlige Omvendelse, maae tilkjendegive vor Taknemmelighed mod dig for samme, ved at følge den hellige Lære, som han forkyndte; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen. Ap. G. 9, 1.

Men Saulus fnos endnu med Trusel og Mord mod Herrens Disciple, og gik til den Ypperste-Præst; og begierede af ham Breve til Damascus til Synagogerne, paa det, om han fandt nogle Mænd eller Qvinder, som vare af denne Lærevei, han da kunde føre dem bundne til Jerusalem. Men i det han reiste, og kom nær til Damascus, omskinnede ham hasteligen et Lys fra Himmelen. Og han faldt til Jorden, og hørte en Røst, som sagde til ham: Saul! Saul! hvi forfølger du mig? Men han sagde: hvo er du Herre? Men Herren sagde: jeg er Jesus, den du forfølger; det vil blive dig haardt at stampe imod Braadden. Og han sagde bævende og forfærdet: Herre, hvad vil du, at jeg skal gjøre? Og Herren sagde til ham: staa op,

og gak ind i Staden, og det skal siges dig, hvad dig bør at gjøre. Men de Mænd, som vandrede med ham, stode forfærdede, da de vel hørte Røsten, men saae Ingen. Og Saulus rejste sig op fra Jorden; men der han oplod sine Øjne, saae han Ingen. Men de ledte ham ved Haanden, og førte ham ind i Damascus Og han saae ikke i tre Dage; og han aad ikke, ej heller drak han. Men der var en Discipel i Damascus, ved Navn Ananias, og Herren sagde til ham i et Syn: Ananias! Men han sagde: see, her er jeg, Herre! Men Herren sagde til ham: staa op, gak hen i den Gade, som kaldes den Lige, og spørg i Judæ Huus efter Een ved Navn Saulus fra Tarsus; thi see, han beder. Og han har seet i et Syn en Mand, ved Navn Ananias at komme ind og lægge Haanden paa ham, at han skulde blive seende. Men Ananias svarede: Herre, jeg haver hørt af Mange om denne Mand, hvor meget Ondt han haver gjort dine Hellige i Jerusalem. Og han haver her Magt af de Ypperste Præster, at binde alle dem, som paakalde dit Navn. Men Herren sagde til ham: gak hen; thi denne er mig et udvalgt Redskab, at bringe mit Navn frem for Hedninger, og Konger, og Israels Børn; thi jeg vil vise ham, hvor meget det bør ham at lide for mit Navns Skyld. Men Ananias gik hen, og kom ind i Huset, og lagde Hænderne paa ham, og sagde: Saul, Broder! Herren haver sendt mig, Jesus, der aabenbaredes for dig paa Vejen, ad hvilken du kom, at du skal vorde seende igjen, og fyldes med den Hellige Aand. Og strax faldt det fra hans Øjne ligesom Skjæl, og han blev seende i det samme, og stod op, og blev døbt. Og han fik Mad, og blev styrket. Men Saulus blev nogle Dage hos Disciplene i Damascus. Og strax prædikede han Christum i Synagogerne, at han er den Guds Søn. Men Alle, som det hørte, forbausedes, og sagde: er det ikke ham, som i Jerusalem plagede dem, som paakaldte dette Navn, og var kommen hid for at føre dem bundne til de Ypperste-Præster? Men Saulus styrkedes end mere, og igjendrev Jøderne, som boede i Damascus, og beviste, at denne er den Christus.

Evangeliet. Matth. 19, 27.

Peder svarede og sagde til Jesus: see, vi have forladt alle Ting, og fulgt dig; hvad skulle da vi have? Men Jesus sagde til dem: sandelig siger jeg Eder, at I, som have efterfulgt mig, udi Igjenfødelsen, naar Menneskens Søn skal sidde paa sin Herligheds Throne, skulle I og

sidde paa tolv Throner, og domme de tolv Israels Stammer. Og Hver, som haver forladt Huus, eller Brodre, eller Sostre, eller Fader, eller Moder, eller Hustru, eller Born, eller Agre for mit Navns Skyld, skal faae hundredefold igjen, og arve det evige Liv. Men Mange, som ere de Første, skulle blive de Sidste, og de Sidste de Første.

Christi Fremstilling i Templet,

som sædvanlig kaldes

Den Hellige Jomfru Marias Renselse.

Collecten.

Almægtige og eviglevende Gud, vi bede ydmygt din Majestæt, at ligesom din eenbaarne Søn blev paa denne Dag fremstillet i Templet, i vor kjødelige Substants, saa maatte vi og blive fremstillede for dig med rene og pletfrie Hjærter, ved den samme din Søn Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen. Mal. 3, 1.

See, jeg sender min Engel, at han skal berede Vejen for mit Ansigt; og strax skal den Herre komme til sit Tempel, hvilket I opsoge, og Pagtens Engel, som I have Lyst til; see, han kommer, sagde den Herre Zebaoth. Men Hvo kan taale hans Tilkommelses Dag? og Hvo kan staae, naar han skal sees? thi han er som en smeltende Ild, og som Tvætteres Sæbe. Og han skal sidde at smelte, og rense Solvet, og han skal rense Levi Born, og luttre dem, som Guldet og som Sølvet; da skal Herren have dem, som fremføre Mad-Offer i Retfærdighed. Og Judæ og Jerusalems Mad-Offer skal behage Herren, som i gamle Dage, og som i de forrige Aar. Og jeg vil komme nær til Eder til Dom, og være et hastende Vidne imod Troldkarlene og imod Hoerkarlene og imod dem, som sværge falskeligen, og imod dem, som med Vold tilbageholde Daglønnerens Løn, fortrykke Enke og Faderløs, og bøje Retten for den Fremmede, og ikke frygte mig sagde den Herre Zebaoth.

Evangeliet. Luc. 2, 22.

Og der hendes Renselses-Dage efter Mose Lov vare fuldkommede, forte de ham op til Jerusalem, at fremstille ham for Herren; (som der er skrevet i Herrens Lov, at alt Mandkjøn, som aabner Moders Liv, skal kaldes Herren helligt)

og at bringe Offer efter det, som sagt er i Herrens Lov, et Par Turtelduer, eller to unge Duer. Og see, der var en Mand i Jerusalem, som hedte Simeon; og denne Mand var retfærdig og gudfrygtig; han ventede Israels Trost; og den Hellige Aand var over ham. Og det var ham aabenbaret af den Hellige Aand, at han ikke skulde see Døden, førend han havde seet Herrens Salvede. Og han kom i Templet af Aandens Drift; og der Forældrene bragte Barnet Jesum ind, at gjøre for ham, hvad der var Skik efter Loven; da tog han ham paa sine Arme og prisede Gud, og sagde: Herre! nu lader du din Tjener fare i Fred, ligesom du haver sagt. Thi mine Øjne have seet din Frelse; hvilken du beredte for alle Folks Aasyn. Et Lys til at oplyse Hedningerne, og en Herlighed for dit Folk Israel. Og Joseph og hans Moder forundrede sig over de Ting, som bleve sagte om ham. Og Simeon velsignede dem, og sagde til hans Moder Maria: see, denne er sat Mange i Israel til Fald og Opreisning, og til et Tegn, som imodsiges, (ogsaa din egen Sjel skal et Sværd gjennemtrænge!) at mange Hjærters Tanker skulle aabenbares. Og der var en Prophetinde, Anna, Phanuels Datter, af Asers Stamme; hun var meget bedaget, og havde levet syv Aar med sin Mand efter sin Jomfrustand; og var nu en Enke ved fire og fiirsindstyve Aar, som ikke veeg fra Templet, tjenende Gud med Fasten og Beden Nat og Dag. Og hun traadte til i den samme Stund, og iligemaade prisede Herren, og talede om ham til Alle, som forventede Forløsning i Jerusalem. Og der de havde fuldkommet alle Ting efter Herrens Lov, droge de til Galilæa igjen, til deres Stad Nazareth. Men Barnet voxte, og blev stærk i Aanden, fuld med Viisdom; og Guds Naade var over ham.

Sancti Matthiæ Dag.

Collecten.

O Almægtige Gud, som isteden for Forræderen Judas valgte din tro Tjener Matthias til at optages i de tolv Apostlers Tal; Giv at din Kirke, altid bevaret mod falske Apostler, maa ordnes og ledes af sande og trofaste Hyrder; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen. Ap. G. 1, 15.

Og i de Dage stod Petrus op midt iblandt Disciplene, og

sagde: (men der var en Hob af henved hundrede og tyve Personer tilsammen) I Mænd, Brødre! det burde de Skriftens Ord at fuldkommes, hvilke den Hellige Aand havde forud talet ved Davids Mund, om Judas, som blev deres Vejleder, der grebe Jesum. Thi han var regnet i vores Tal, og havde annammet dette Embeds Lod. Han forhvervede da en Ager ved sin Uretfærdigheds Løn; og han styrtede ned, og han brast itu, og alle hans Indvolde udvæltede. Og det er blevet vitterligt for alle dem, som boe i Jerusalem; saa at den Ager kaldes paa deres eget Maal Hakeldama, det er: Blod-Ager. Thi der er skrevet i Psalmernes Bog: hans Bolig blive øde, og Ingen være, som boer derudi! og hans Bispe-Embede annamme en Anden! Derfor bor det, at een af disse Mænd, som have været med os den ganske Tid, i hvilken den Herre Jesus gik ind og gik ud hos os, lige fra Johannis Daab indtil den Dag, der han blev optagen fra os, skal vorde et Vidne med os om hans Opstandelse. Og de fremstillede Tvende, Joseph, som kaldtes Barsabas, med Tilnavn Justus, og Matthias. Og de bade, og sagde: du Herre, som kjender Alles Hjærter, giv tilkjende, hvilken af disse To du haver udvalgt, til at annamme denne Tjenestes og Apostel-Embedes Lod, som Judas veeg fra, for at gaae hen til sit eget Sted. Og de kastede Lod imellem dem, og Lodden faldt paa Matthias; og han blev eenstemmigen optagen, at være med de elleve Apostler.

Evangeliet. Matth. 11, 25.

Paa den samme Tid udbrød Jesus, og sagde: jeg priser dig, Fader, Himmelens og Jordens Herre! at du haver skjult dette for de Vise og Forstandige, og aabenbaret det for de Umyndige. Ja, Fader! thi det var saaledes behageligt for dig. Alle Ting ere mig overgivne af min Fader; og Ingen kjender Sønnen uden Faderen, og Ingen kjender Faderen, uden Sønnen, og den, som Sønnen vil det aabenbare. Kommer hid til mig Alle, som arbejde og ere besværede! og jeg vil give Eder Hvile. Tager mit Aag paa Eder, og lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjærtet: saa skulle I finde Hvile for Eders Sjele. Thi mit Aag er gavnligt, og min Byrde er let.

Den Velsignede Jomfru Marias Forkyndelse.

Collecten.

Vi bede dig, o Herre, udgyd din Naade i vore Hjærter; paa det at ligesom vi have, ved en Engels Budskab faaet Kundskab om din Søns Jesu Christi Incarnation, saa maatte vi ved hans Kors og Lidelse blive bragte til hans Opstandelses Herlighed; formedelst den samme Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Es. 7, 10.

Og Herren blev ved at tale til Achas, og sagde: Begjer dig et Tegn af Herren din Gud; begjer det i det Dybe, eller begjer det ovenfra i det Høie. Men Achas sagde: jeg vil ikke begjere og ikke friste Herren. Da sagde han: hører dog, I af Davids Huus! er det Eder Lidet, at I bemøie Folket, at I ville ogsaa bemøie min Gud? Derfor skal Herren selv give Eder et Tegn: see, en Jomfru er frugtsommelig, og føder en Søn, og du skal kalde hans Navn Immanuel. Han skal æde Smør og Honning, indtil han forstaaer at forkaste det Onde, og at udvælge det Gode.

Evangeliet. Luc. 1, 26.

Men i den sjette Maaned blev Engelen Gabriel sendt af Gud til en Stad i Galilæa, som hedder Nazareth, til en Jomfru, som var trolovet en Mand, ved Navn Joseph, af Davids Huus; og Jomfruen hedte Maria. Og Engelen kom ind til hende, og sagde: hil være dig du Benaadede! Herren er med dig, du Velsignede iblandt Qvinderne! Men der hun saae ham, forfærdedes hun over hans Tale, og hun tænkte, hvad denne skulde være for en Hilsen. Og Engelen sagde til hende: frygt ikke Maria; thi du haver fundet Naade hos Gud. Og see, du skal undfange og føde en Søn; og du skal kalde hans Navn Jesus. Han skal blive stor og kaldes den Høiestes Søn; og Gud Herren skal give ham Davids, hans Faders Throne. Og han skal være Konge over Jacobs Huus evindelig, og der skal ikke være Ende paa hans Kongerige. Men Maria sagde til Engelen: hvorledes skal dette gaae til, efterdi jeg veed af ingen Mand? Og Engelen svarede og sagde til hende: den Hellige Aand skal komme over dig, og den Høiestes Kraft skal overskygge dig; derfor skal ogsaa det Hellige, som skal fødes af dig, kaldes Guds Søn. Og see, Elisabeth, din Frænke, hun haver og undfanget en Søn i hendes Alderdom; og

denne Maaned er den sjette for hende, som kaldes ufrugtbar. Thi Intet kan være umuligt for Gud. Men Maria sagde: see, jeg er Herrens Tjenerinde, mig skee efter dit Ord! Og Engelen skiltes fra hende.

Sancti Marci Dag.

Collecten.

O Almægtige Gud, som har opbygget din hellige Kirke ved din Evangelists Sancti Marci himmelske Lære; Giv os Naade, paa det at vi, ikke som Børn omdrevne af allehaande Lærdoms Vind, maae blive stadfæstede i dit hellige Evangelii Sandhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Ephes. 4, 7.

Men Enhver af os er Naaden given efter Christi Gaves Maal. Derfor siger Skriften: han opfoer til det Høje, bortførte Fanger, og gav Menneskene Gaver. Men dette: han opfoer, hvad er det, uden at han og først nedfoer til Jordens lave Egne. Den, som nedfoer, er den Samme, som og opfoer langt over alle Himle, at han skulde fylde alle Ting. Og han beskikkede Nogle til Apostler, Nogle til Propheter, Nogle til Evangelister, Nogle til Hyrder og Lærere, til de Helliges fuldkomne Beredelse, til Embedets Forvaltning, til Christi Legemes Opbyggelse; indtil vi alle naae til Eenhed i Troen og Guds Søns Erkjendelse, til Mands Modenhed, til Christi Fyldes vorne Alder; at vi ikke mere skulle være Børn, og lade os tumle som Bølger, og omdrive af enhver Lærdoms Vind, ved Menneskenes Spil, ved Trædskhed og Forførelsens Kunstgreb. Men at vi, Sandheden troe udi Kjerlighed, skulle i alle Maader opvoxe til ham, som er Hovedet, til Christus, af hvem det ganske Legeme, sammenføjet og sammenheftet ved alle Forbindelsens Led, efter ethvert Lems tilmaalte Kraft, drager sin Næring til Fremvæxt i Kjerlighed.

Evangeliet. Joh 15, 1.

Jeg er det sande Viintræ og min Fader er Viingaardsmanden. Hver Green paa mig, som ikke bærer Frugt, den borttager han; og hver den, som bærer Frugt, renser han, at den skal bære mere Frugt. I ere allerede rene formedelst det Ord, som jeg haver talet til Eder. Bliver i mig, da bliver og jeg i Eder. Ligesom Grenen ikke kan bære Frugt af sig selv, uden den bliver i

Træet, saa kunne I ikke heller, uden I blive i mig. Jeg er Viintræet, I ere Grenene. Hvo som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen Frugt; thi uden mig kunne I slet intet gjøre. Om Nogen ikke bliver I mig, han bliver udkastet, som en Green, og visner; man sanker dem, og kaster dem i Ilden, og de brænde. Dersom I blive i mig, og mine Ord blive i Eder, da beder om hvadsomhelst I ville, og det skal vederfares Eder. Deri forherliges min Fader, at I bære megen Frugt, og I skulle vorde mine Disciple. Ligesom Faderen haver elsket mig, saa haver jeg og elsket Eder; bliver i min Kjerlighed! Dersom I holde mine Befalinger, skulle I blive i min Kjerlighed; ligesom jeg haver holdt min Faders Befalinger, og bliver i hans Kjerlighed. Dette haver jeg talet til Eder, paa det min Glæde kan blive i Eder, og Eders Glæde kan blive fuldkommen.

Sancti Philippi og Sancti Jacobi Dag.

Collecten.

O Almægtige Gud, hvem retteligen at kjende er det evige Liv; Giv os fuldkommen at kjende din Søn Jesum Christum som Vejen, Sandheden og Livet, paa det at vi følgende dine hellige Apostlers Sancti Philippi og Sancti Jacobi Fodspor, maae standhaftigen vandre paa den Vej, som fører til det evige Liv; formedelst den samme din Søn Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Jac. 1, 1.

Jacobus, Guds og den Herres Jesu Christi Tjener, til de tolv Stammer, som ere i Adspredelsen, Hilsen. Mine Brødre! agter det for idel Glæde, naar I falde udi adskillige Fristelser; vidende at Eders Troes Forsøgelse virker Standhaftighed; men Standhaftigheden frembringer fuldkommen Gjerning, paa det I skulle være fuldkomne og uden Mangel, saa Eder fattes Intet. Men dersom Nogen af Eder fattes Viisdom, han bede af Gud, som giver Alle gjerne, og bebrejder ikke, saa skal den gives ham. Men han bede i Troen, Intet twivlende; thi den, som twivler, er ligesom en Havs-Bølge, der røres og drives af Vinden. Ikke tænke det Menneske, at han skal faae Noget af Herren: en tvesindet Mand er han, ustadig i alle sine Veje. Den Broder, som er ringe, rose sig af sin Højhed; men

den Rige af sin Ringhed, thi han skal forgaae som Blomster paa Græs. Thi Solen gik op med Hede, og gjorde Græsset vissent og Blomstret derpaa faldt af, og den dejlige Skikkelse, som var at see derpaa, blev fordærvet. Saaledes skal og den Rige visne i sine Veje. Salig er den Mand, som taalmodigen lider Fristelse; thi naar han er bleven fristet, skal han faae Livsens Krone, hvilken Herren haver lovet dem, som ham elske.

Evangeliet. Joh. 14, 1.

Og Jesus sagde til sine Disciple: Eders Hjærte forfærdes ikke; troer paa Gud, og troer paa mig. I min Faders Huus ere mange Boliger. Men dersom det ikke saa var, havde jeg sagt Eder det. Jeg gaaer bort at berede Eder Sted. Og naar jeg er gaaen bort, og faaer beredt Eder Sted, kommer jeg igjen, og vil tage Eder til mig; at, hvor jeg er, skulle ogsaa I være. Og hvor jeg gaaer hen, vide I, og Vejen vide I. Thomas siger til ham: Herre, vi vide ikke, hvor du gaaer hen; og hvorledes kunne vi vide Vejen. Jesus siger til ham: jeg er Vejen, og Sandheden, og Livet; der kommer ingen til Faderen uden ved mig. Havde I kjendt mig, da havde I og kjendt min Fader; og fra nu af kjende I ham, og have seet ham. Philippus siger til ham: Herre, viis os Faderen, og det er os nok. Jesus siger til ham: saa lang en Tid er jeg hos Eder, og du haver ikke kjendt mig, Philippus? Hvo mig haver seet, haver seet Faderen; hvorledes siger du da: viis os Faderen? Troer du ikke, at jeg er i Faderen, og Faderen er i mig? de Ord, som jeg taler til Eder, taler jeg ikke af mig selv; men Faderen, som bliver i mig, han gjør Gjerningerne. Troer mig, at jeg er i Faderen, og Faderen er i mig; men ville I ikke, saa troer mig dog for disse Gjerningers Skyld. Sandelig, sandelig siger jeg Eder: hvo som troer paa mig, de Gjerninger, som jeg gjør, skal og han gjøre, og han skal gjøre større end disse; thi jeg gaaer til min Fader. Og hvadsomhelst I bede om i mit Navn, det vil jeg gjøre, at Faderen maa forherliges ved Sonnen. Dersom I bede om Noget i mit Navn, vil jeg gjøre det.

Apostelen Sanct Barnabas.

Collecten.

O Herre Gud den Almægtige, som udrustede din hellige Apostel Sanct Barnabas med den Hellige Aands særdeles Naadegaver; Lad os ikke, vi bede dig, undvære dine mangfoldige Gaver, ej heller Naade til at bruge dem altid til din Hæder og Ære; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen. Ap. G. 11, 22.

Rygtet om disse Ting kom Menigheden i Jerusalem for Øren; og de udsendte Barnabas, at han skulde drage indtil Antiochia. Denne, der han kom derhen, og saae Guds Naade, glædede sig, og formanede Alle, at de med Hjærtets Forsæt skulde blive ved Herren. Thi han var en god Mand, og fuld af den Hellige Aand og Tro. Og der blev meget Folk ført til Herren. Men Barnabas drog ud til Tarsus for at opsøge Saulus; og der han fandt ham, førte han ham til Antiochia. Men det skete, at de et heelt Aar igjennem forsamledes i Menigheden og lærte meget Folk; og at Disciplene først i Antiochia bleve kaldte Christne. Men i de samme Dage kom Propheter ned fra Jerusalem til Antiochia. Og en af dem, ved Navn Agabus, stod op, og tilkjendegav ved Aanden, at der skulde komme en stor Hunger over ganske Jorderige; hvilket og kom under Keiser Claudius. Men Disciplene besluttede at sende, Hver efter sin Evne, Noget til Hjælp for Brødrene, som boede i Judæa; hvilket de og gjorde, og sendte det til de Ældste ved Barnabæ og Sauli Haand.

Evangeliet. Joh. 15, 12.

Denne er min Befaling, at I skulle elske hverandre, ligesom jeg haver elsket Eder. Ingen haver større Kjerlighed end denne, at Een sætter sit Liv til for sine Venner. I ere mine Venner, dersom I gjøre, hvad jeg befaler Eder. Jeg kalder Eder ikke længer Tjenere; thi Tjeneren veed ikke, hvad hans Herre gjør; men Eder haver jeg kaldet Venner; thi alt det, som jeg haver hørt af min Fader, haver jeg kundgjort Eder. I have ikke udvalgt mig, men jeg haver udvalgt Eder, og sat Eder, at I skulle gaae hen og bære Frugt, og Eders Frugt skal blive ved; at hvadsomhelst I bede Faderen i mit Navn, skal han give Eder.

Sancti Johannis den Døbers Dag.

Collecten.

Almægtige Gud, ved hvis Forsyn Johannes den Døber blev paa en vidunderlig Maade født og sendt for at tilberede din Søns vor Frelsers Vej, ved at prædike Bodfærdighed; Leed os til at følge hans Lære og hellige Levnet, at vi maae oprigtigen omvendes overeensstemmende med hans Prædiken; og efter hans Exempel bestandigen tale Sandheden, dristigt irettesætte Lasten, og taalmodigen lide for Sandhedens Skyld; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Es. 40, 1.

Trøster, trøster mit Folk, skal Eders Gud sige; taler kjerligen til Jerusalem, og raaber til den, at dens Strid er fuldendet, thi dens Misgjerning er forligt; thi den haver faaet dobbelt af Herrens Haand for alle dens Synder. Det er hans Røst, som raaber i Ørken: rydder Herrens Vej, gjører vor Guds banede Vej ret paa den slette Mark. Hver Dal skal ophøjes, og hvert Bjerg og Høj skal fornedres; og hvad som er krumt, skal blive lige, og det Knudrede skal blive, som en slet Dal. Og Herrens Herlighed skal aabenbares; og de skulle see, ja, alt Kjød tillige det, som Herrens Mund haver talet. Det er hans Røst, som siger: raab, og han sagde: hvad skal jeg raabe? alt Kjød er Hø, og al dets Fromhed er som et Blomster paa Marken. Høet bliver tørt, Blomstret falder af, naar Herrens Aand blæser derpaa; ja Folket er visselig Hø. Høet bliver tørt, Blomstret falder af; men vor Guds Ord bestaaer evindeligen. Du, som bærer Zion et godt Budskab, stig op paa et højt Bjerg, du, som bærer Jerusalem et godt Budskab, ophøj din Røst med Magt; ophøj den, og frygt ikke; sig til Judæ Stæder: see Eders Gud. See, den Herre, Herre skal komme imod den Stærke, og hans Arm skal herske over ham; see, hans Løn er hos ham, og hans Gjerning er for hans Ansigt. Han skal føde, som en Hyrde, sin Hjord, samle Lam i sin Arm, og bære dem i sit Skjød; han skal lede de Faar, som ere med Lam.

Evangeliet. Luc. 1, 57.

Elisabeths Tid fuldkommedes, at hun skulde føde, og hun fødte en Søn. Og hendes Naboer og Slægtninge hørte, at Herren havde gjort sin Barmhjærtighed stor imod hende; og de glædte sig med hende. Og det begav sig paa den ottende

Dag, da kom de at omskære Barnet; og de kaldte det efter Faderens Navn Zacharias. Men hans Moder svarede og sagde: ingenlunde, men han skal kaldes Johannes. Og de sagde til hende: der er dog Ingen i din Slægt, som kaldes med dette Navn. Men de nikkede ad hans Fader, hvad han vilde, han skulde kaldes. Og han begjerede en Tavle, og skrev disse Ord, og sagde: Johannes er hans Navn. Og de forundrede sig Alle. Men strax oplodes hans Mund og hans Tunge; og han talede og prisede Gud. Og der kom en Frygt over Alle, som boede omkring dem; og alt dette rygtedes over hele Judæas Bjerg-Egn. Og Alle, som det hørte, lagde det paa deres Hjærte, og sagde: hvad monne der skal blive af dette Barn? Og Herrens Haand var med ham. Og Zacharias, hans Fader, blev fyldt med den Hellige Aand, og han spaaede, og sagde: Lovet være Herren, Israels Gud, at han haver besøgt og forløst sit Folk; og haver opreist os et Frelses Horn i Davids sin Tjeners Huus, som han talede ved sine hellige Propheters Mund fra fordums Tid; en Frelse fra vore Fjender, og fra alle deres Haand, som os hade; at gjøre Barmhjærtighed mod vore Fædre, og tænke paa sin hellige Pagt; efter den Eed, som han svoer vor Fader Abraham, at han vilde give os: at vi, friede fra vore Fjenders Haand, skulde tjene ham uden Frygt, i Hellighed og Retfærdighed for ham, alle vort Livs Dage. Og du, Barnlille, skal kaldes den Høiestes Prophet; thi du skal gaae frem for Herrens Aasyn, at berede hans Veie, at give hans Folk Kundskab om Saliggjørelse ved deres Synders Forladelse; formedelst vor Guds inderlige Barmhjærtighed, ved hvilken Lyset fra det Høie haver besøgt os; for at skinne for dem, som sidde i Mørke, og i Dødens Skygge, at styre vore Fødder paa Fredens Vei. Men Barnet voxte og blev styrket i Aanden, og var udi Ørknerne, indtil den Dag, han fremstillede sig for Israel.

Sancti Petri Dag.

Collecten.

O Almægtige Gud, som ved din Søn Jesum Christum gav din Apostel Sanct Peter mange herlige Naadegaver, og alvorligen befalede ham at føde dine Faar; Lad, vi bede dig, alle Biskopper og Pastorer flit-

tigen prædike dit hellige Ord og Folket lydigen følge samme, paa det at de maae modtage den evige Herligheds Krone; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Ap. G. 12, 1.

Ved den samme Tid lagde Kong Herodes Haand paa nogle af Menigheden, for at mishandle dem. Men han lod Jacob, Johannis Broder, henrette med Sværd. Og der han saae, at det behagede Jøderne, gik han videre, og lod ogsaa Petrus gribe. (Men det var de usyrede Brøds Dage.) Der han havde grebet ham, satte han ham og i Fængsel, og overantvordede ham at bevogtes af fire Vagtskifter, hvert paa fire Mand, da han efter Paasken vilde føre ham frem for Folket. Saa blev da Petrus bevogtet i Fængsel; men der skete af Menigheden ivrig Bøn til Gud for ham. Men der Herodes vilde føre ham frem, sov Petrus i den samme Nat imellem to Stridsmænd, bunden med to Lænker; og Vagten for Døren tog vare paa Fængslet. Og see, Herrens Engel stod for ham, og et Lys skinnede i Fængslet; men han slog Petrus paa Siden, og vakte ham op, og sagde: staae hastig op! og Lænkerne faldt ham af Hænderne. Og Engelen sagde til ham: bind op om dig, og paabind dine Saaler. Men han gjorde saa. Og han sagde til ham: kast din Kjortel om dig, og følg mig. Og han gik ud, og fulgte ham; og vidste ikke, at det, som skete ved Engelen, var virkeligt, men meente, at han saae et Syn. Men de gik igjennem den første og anden Vagt, og kom til den Jernport, ad hvilken man gaaer til Staden; denne oplodes af sig selv for dem; og de kom ud og gik en Gade frem; og strax skiltes Engelen fra ham. Og der Petrus kom til sig selv, sagde han: nu veed jeg i Sandhed, at Herren udsendte sin Engel, og udfriede mig fra Herodis Haand, og fra al det jødiske Folks Forventelse.

Evangeliet. Matth. 16, 13.

Der Jesus var kommen i Egnen af Cæsarea Philippi, spurgte han sine Disciple ad, og sagde: hvem sige Menneskene mig, Menneskens Søn, at være? Men de sagde: Nogle sige, at du er Johannes den Døber; men Andre, Elias; men Andre, Jeremias, eller En af Propheterne. Han siger til dem: men I, hvem sige I mig at være? Da svarede Simon Petrus, og sagde: du er Christus, den levende Guds Søn. Og Jesus svarede, og sagde til ham: salig er du, Si-

mon Jonas Søn, thi Kjød og Blod haver ikke aabenbaret dig det, men min Fader, som er i Himlene. Men jeg siger dig ogsaa, at du er Petrus; og paa denne Klippe vil jeg bygge min Menighed, og Helvedes Porte skulle ikke faae Overhaand over den. Og jeg vil give dig Himmeriges Riges Nøgler, og hvad du binder paa Jorden, det skal være bundet i Himlene, og hvad du løser paa Jorden, det skal være løst i Himlene.

Apostelen Sanct Jacobus.

Collecten.

Giv, o barmhjærtige Gud, at ligesom din hellige Apostel Sanct Jacobus, forlod sin Fader og alt hvad han havde, og uden Nølen adlød din Søn Jesu Christi Kald, og fulgte ham; saa maatte vi forlade alle verdslige og kjødelige Tilbøjeligheder og være beredvillige til at følge dine hellige Bud; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Ap. G. 11, 27 og en Deel af Kapitel 12.

Men i de samme Dage kom Propheter ned fra Jerusalem til Antiochia. Og en af dem, ved Navn Agabus, stod op, og tilkjendegav ved Aanden, at der skulde komme en stor Hunger over ganske Jorderige; hvilket og kom under Kejser Claudius. Men Disciplene besluttede at sende, Hver efter sin Evne, Noget til Hjelp for Brødrene, som boede i Judæa; hvilket de og gjorde, og sendte det til de Ældste ved Barnabæ og Sauli Haand. Men ved den samme Tid lagde Kong Herodes Haand paa nogle af Menigheden, for at mishandle dem. Men han lod Jacob, Johannis Broder, henrette med Sværd. Og der han saae, at det behagede Jøderne, gik han videre, og lod ogsaa Petrus gribe.

Evangeliet. Matth. 20, 20.

Da gik Zebedæi Sønners Moder til ham med sine Sønner, faldt ned for ham, og bad ham om Noget. Men han sagde til hende: hvad vil du? Hun sagde til ham: siig, at disse mine to Sønner skulle sidde i dit Rige, den ene ved din højre, den Anden ved din venstre Side. Men Jesus svarede og sagde: I vide ikke, hvad I bede. Kunne I drikke den Kalk, som jeg skal drikke, og døbes med den Daab, som jeg skal døbes med? De sige til ham: vi kunne. Og han sagde til dem: min Kalk skulle

I vel drikke, og med den Daab, som jeg døbes med, skulle I døbes; men at sidde ved min højre og ved min venstre Side, hører ikke mig til at give Nogen, uden dem, som det er beredt af min Fader. Og der de Ti det hørte, bleve de vrede paa de to Brødre. Men Jesus kaldte dem til sig, og sagde: I vide, at Folkenes Fyrster herske over dem, og de Store bruge Myndighed over dem. Men saa skal det ikke være iblandt Eder; men hvo som vil være stor iblandt Eder, han være Eders Tjener; og hvo som vil være den Ypperste iblandt Eder, han være Eder underdanig. Ligesom Menneskens Søn er ikke kommen, at lade sig tjene, men at tjene, og at give sit Liv til en Gjenløsning for Mange.

Apostelen Sanct Bartholomæus.

Collecten.

O Almægtige og evige Gud, som gav din Apostel Bartholomæus Naade til oprigtigen at troe paa og prædike dit Ord; Giv, vi bede dig, at din Kirke maa elske det Ord, hvorpaa han troede, og baade modtage og prædike samme; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Ap. G. 5, 12.

Men der skete mange Tegn og Under-Gjerninger iblandt Folket ved Apostlernes Hænder; og de vare alle samdrægteligen i Salomons Buegang. Men Ingen af de Andre turde holde sig til dem; dog Folket ophøjede dem. Men der kom stedse flere til, som troede paa Herren, en Mængde baade af Mænd og Qvinder, saa at de bare de Syge ud paa Gaderne, og lagde dem paa Senge og Lodbænke, paa det, naar Petrus kom, endog blot hans Skygge kunde overskygge Nogen af dem. Men selv fra de omliggende Stæder kom en Mængde til Jerusalem, og bragte Syge, og dem, som lede af urene Aander, hvilke alle bleve helbredte.

Evangeliet. Luc. 22, 24.

Der var og en Trætte iblandt dem derom, hvo af dem skulde holdes for at være den Største? Men han sagde til dem: Folkenes Konger herske over dem, og de som have Magt over dem kaldes Velgjørere. I derimod ikke saaledes! men den Største iblandt Eder være som den Yngste, og den Øverste, som den, der tjener. Thi hvilken er størst? den, som sidder tilbords? eller den, som tjener?

Mon ikke den, som sidder tilbords? Men jeg er iblandt Eder, som den, der tjener. Men I ere de, som ere blevne varagtige hos mig i mine Fristelser. Og jeg beskikker Eder Riget, ligesom min Fader beskikkede mig det, at I skulle æde og drikke ved mit Bord i mit Rige, og sidde paa Throner, og dømme de tolv Israels Stammer.

Apostelen Sanct Matthæus.

Collecten.

O Almægtige Gud, som ved din velsignede Søn Jesum Christum kaldte Matthæus fra Toldboden til at være Apostel og Evangelist; Giv os Naade til at opgive al graadig Havesyge og overdreven Rigdoms Kjærlighed og at følge den samme din Søn Jesum Christum, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, een Gud, i Evighed. Amen.

Epistelen. 2 Cor. 4, 1.

Derfor da vi have denne Tjeneste efter den Barmhjærtighed, som os er vederfaren, saa blive vi ikke trætte; men vi have afsagt det skjulte skjændige Væsen, og omgaaes ikke i Trædskhed, forfalske og ikke Guds Ord; men ved Sandhedens Aabenbarelse anbefale vi os for alle Menneskers Samvittighed, for Guds Aasyn. Men er da end vort Evangelium skjult, da er det skjult for dem, som fortabes; udi hvilke denne Verdens Gud har forblindet det vantroe Sind, paa det Oplysningen ikke skulde skinne for dem fra Evangeliet om Christi Herlighed, som er Guds Billede. Thi ikke os selv prædike vi, men Christum Jesum, Herren; os derimod at være Eders Tjenere for Jesu Skyld. Thi Gud, som sagde, at Lyset skulde skinne frem af Mørket, har ogsaa ladet det skinne i vore Hjærter, til at oplyse Kundskaben om Guds Herlighed i Jesu Christo.

Evangeliet. Matth. 9, 9.

Og der Jesus gik bort derfra, saae han et Menneske sidde i Toldboden: han hed Matthæus; og han siger til ham: følg mig! og han stod op og fulgte ham. Og det skete, der han sad til Bords i Huset, see, da kom og mange Toldere og Syndere, og sadde til Bords med Jesu og hans Disciple. Og der Phariseerne saae det, sagde de til hans Disciple: hvi

æder Eders Mester med Toldere og Syndere? Men der Jesus det hørte, sagde han til dem: de Karske have ikke Lægen behov, men de, som lide ilde. Men gaaer hen, og lærer, hvad det er: jeg vil Miskundhed og ikke Offer; thi jeg er ikke kommen at kalde Retfærdige, men Syndere til Omvendelse.

Sanct Michael og alle Engle.

Collecten.

O Evige Gud, som har ordnet og indrettet Engles og Menneskers Tjeneste paa en forunderlig Maade; Giv miskundeligen, at ligesom dine hellige Engle altid yde dig Tjeneste i Himmelen, saa maatte de efter din Bestemmelse, bistaae og beskytte os paa Jorden; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Aab. 12, 7.

Der blev Strid i Himmelen: Michael og hans Engle strede mod Dragen, og Dragen streed, og dens Engle. Men de mægtede Intet; ei heller blev deres Sted ydermere fundet i Himmelen. Og den store Drage blev nedstyrtet, den gamle Slange, som kaldes Djævelen og Satanas, som forfører den ganske Verden, blev nedstyrtet paa Jorden; og hans Engle bleve nedstyrtede med ham. Og jeg hørte en stærk Røst i Himmelen, som sagde: nu er Saligheden og Kraften og Riget blevet vor Guds, og Magten hans Salvedes; thi nedstyrtet er vore Brødres Anklager, som anklagede dem for vor Gud Dag og Nat. Og de have overvundet ham ved Lammets Blod, og ved Ordet, de vidnede; og de elskede ikke deres Liv indtil Døden. Derfor fryder Eder, I Himle; og I, som boe i dem! Vee dem, som beboe Jorden og Havet; thi Djævelen er nedstegen til Eder! Han haver stor Vrede, fordi han veed, at han kun haver liden Tid.

Evangeliet. Matth. 18, 1.

I den samme Stund gik Disciplene til Jesum, og sagde: hvo er den Største i Himmeriges Rige. Og Jesus kaldte et Barn til sig, og stillede det midt iblandt dem, og sagde: sandelig siger jeg Eder: uden I omvende Eder, og blive som Børn, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige. Derfor, hvo sig selv fornedrer, som dette Barn, han er den Største i Himmeriges Rige. Og hvo som annammer et saadant Barn i mit Navn, annammer mig.

Men hvo som forarger Een af disse smaa, som troe paa mig, ham var det bedre, at der var hængt en Møllesteen om hans Hals, og han var sænket i Havets Dybhed. Vee Verden for Forargelser! Vel er det fornødent, at Forargelser skulle komme; dog vee det Menneske, ved hvilket Forargelse kommer! Men dersom din Haand eller din Fod forarger dig, da hug dem af, og kast dem fra dig. Det er dig bedre, at gaae halt eller en Krøbling ind til Livet, end at have to Hænder og to Fødder, og kastes i den evige Ild. Og dersom dit Øie forarger dig, da riv det ud, og kast det fra dig. Det er dig bedre, at gaae eenøiet ind til Livet, end at have to Øine, og kastes i Helvedes Ild. Seer til, at I ikke foragte Een af disse smaa; thi jeg siger Eder: deres Engle i Himlene see altid min Faders Ansigt, som er i Himlene.

Evangelisten Sanct Lucas.

Collecten.

Almægtige Gud, som kaldte Lægen Lukas, hvis Lov er i Evangeliet, til at være Evangelist, og Læge for Sjælen; Maatte det behage dig, at alle vore Sjæles Sygdomme maae blive helbredede ved den af ham forkyndte Læres sunde Lægemidler; formedelst din Søns Jesu Christi vor Herres Fortjeneste. Amen.

Epistelen. 2 Tim. 4, 5.

Men du, vær aarvaagen i alle Ting, liid Ondt, gjør en Evangelistes Gjerning, fuldfor din Tjeneste. Thi jeg offres allerede, og min Opløsnings Tid er forhaanden. Jeg haver stridt den gode Strid, fuldkommet Løbet, bevaret Troen. I Øvrigt er Retfærdigheds Krone henlagt til mig, hvilken Herren, den retfærdige Dommer, skal give mig paa hiin Dag; og ikke alene mig, men ogsaa alle dem, som have elsket hans herlige Aabenbarelse. Gjør din Flid, at komme snart til mig; thi Demas forlod mig, fordi han fik Kjerlighed til den nærværende Verden, og drog til Thessalonika; Crescens drog til Galatien, Titus til Dalmatien. Lucas er alene hos mig. Tag Marcus til dig, og bring ham med, thi han er mig nyttig til Tjenesten. Tychicus har jeg sendt til Ephesus. Naar du kommer, da bring min Reisekjortel med dig, som jeg lod blive i Troas hos Carpus, og Bøgerne, besynderligen dem paa Pergament. Alexander, den Smed, beviste mig meget Ondt;

Herren betale ham efter hans Gjerninger! For ham vogte ogsaa du dig, thi han stod vore Ord saare imod.

Evangeliet. Luc. 10, 1.

Derefter beskikkede Herren og halvfjerdesindstyve Andre, og sendte dem ud To og To for sig, til hver Stad, og hvert Sted, hvorhen han selv vilde komme. Og han sagde til dem: Høsten er vel stor, men Arbejderne ere faa; beder derfor Høstens Herre, at han udsender Arbejdere i sin Høst. Gaaer bort: See, jeg sender Eder, som Lam midt iblandt Ulve. Bærer ikke Pung, ej heller Taske, ej heller Sko; og hilser Ingen paa Vejen. Men hvor som I komme ind i et Huus, der siger først: Fred være med dette Huus. Og er der sammesteds et Fredens Barn, skal Eders Fred hvile paa ham; men er der ingen, da skal den vende til Eder igjen. Men bliver i det samme Huus, æder og drikker, hvad de have; thi en Arbejder er sin Løn værd.

Apostlerne Sanct Simon og Sanct Judas.

Collecten.

O Almægtige Gud, som haver bygget din Kirke paa Apostlenes og Propheternes Grundvold, hvor Jesus Christus selv er den fornemste Hjørnesteen; Giv os saaledes at blive sammenføjede i Aandens Eenhed ved deres Lære, at vi maae blive gjorte til et helligt dig velbehageligt Tempel; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Epistelen. Judæ 1.

Judas, Jesu Christi Tjener, men Jacobi Broder, til de Kaldte, som ere helligede i Gud Fader, og bevarede i Jesu Christo: Barmhjærtighed og Fred og Kjerlighed vorde Eder mangfoldigen! I Elskelige! da jeg alvorligen havde for at skrive Eder om den fælles Frelse, fandt jeg det fornødent at skrive Eder med Formaning om at stride for den Tro, som eengang er overantvordet de Hellige. Thi nogle Mennesker have indsneget sig, om hvilke det alt længe siden forud er skrevet, at de ville falde under saadan Dom: Ugudelige, som misbruge vor Guds Naade til Uteerlighed, og fornægte den eneste Hersker, Gud, og vor Herre Jesum Christum. Men jeg vil paaminde Eder, skjøndt vi fuldt vel vide det, at Herren, der han havde frelst Folket af Egypti Land, ødelagde dog derefter dem, som ikke troede.

Og Englene, som ikke bevarede deres første Tilstand, men forlode deres egen Bolig, holder han forvarede i evige Lænker under Mørket til den store Dags Dom. Ligesom Sodoma og Gomorra og de omliggende Stæder, der de paa samme Maade, som disse, vare henfaldne til Utugt, og vare gangne efter fremmed Kjød, ere satte til et Exempel, i det de bære en evig Ilds Straf: Saaledes ere ogsaa disse berusede af Drømme, og besmitte Kjødet, men foragte Herskab, og bespotte Værdigheder.

Evangeliet. Joh. 15, 17.

Dette befaler jeg Eder, at I skulle elske hverandre. Dersom Verden hader Eder, da vider, at den haver hadet mig førend Eder. Vare I af Verden, da vilde Verden elske sit Eget; men efterdi I ikke ere af Verden, men jeg haver udvalgt Eder af Verden, derfor hader Verden Eder. Kommer det Ord ihu, som jeg sagde Eder: en Tjener er ikke større end hans Herre. Have de forfulgt mig, skulle de og forfølge Eder; have de holdt mit Ord, skulle de og holde Eders. Men alt dette skulle de gjøre Eder for mit Navns Skyld, fordi de ikke kjende den, som mig haver udsendt. Dersom jeg ikke var kommen, og havde talet til dem, havde de ikke Synd; men nu have de end ikke et Paaskud for deres Synd. Hvo mig hader, hader og min Fader. Havde jeg ikke gjort de Gjerninger iblandt dem, som ingen Anden haver gjort, havde de ikke Synd; men nu have de seet dem, og dog hadet baade mig og min Fader. Dog, de Ord, som ere skrevne i deres Lov, maae fuldkommes: de hadede mig uforskyldt. Men naar Talsmanden kommer, hvilken jeg skal sende Eder fra Faderen, (den Sandheds Aand, som udgaaer fra Faderen,) han skal vidne om mig. Men ogsaa I skulle vidne; thi I vare med mig fra Begyndelsen.

Alle Helgens Dag.

Collecten.

O Almægtige Gud, som har sammenknyttet dine Udvalgte, i eet Samfund og Fælledskab, i din Søn Christi vor Herres mystiske Legeme; Giv os Naade, at vi saaledes maae følge dine velsignede Helgener i alt dydigt og gudeligt Levnet, at vi kunne komme til de undsigelige Glæder, som du haver tilberedt for dem, som elske dig uden Skrømt; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Istedetfor Epistelen Aab. 7, 2.

Og jeg saae en anden Engel opstige fra Solens Opgang, som havde den levende Guds Segl; og han raabte med høj Røst til de fire Engle, hvilke det var givet at skade Jorden og Havet, sigende: Skader ikke Jorden, ej heller Havet, ej heller Træerne, indtil vi faae beseglet vor Guds Tjenere i deres Pander. Og jeg hørte deres Tal, som bleve beseglede, hundrede og fire og fyrretyve tusinde Beseglede af alle Israels Børns Stammer:

Af Judæ Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Rubens Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Gads Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Asers Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Naphthalis Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Manasse Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Simeons Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Levi Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Isaschars Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Sebulons Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Josephs Stamme tolv tusinde Beseglede.

Af Benjamins Stamme tolv tusinde Beseglede.

Derefter saae jeg, og see, en stor Skare hvilken Ingen kunne tælle, af alle Hedninger og Stammer og Folk og Tungemaal, som stode for Thronen og for Lammet, iførte lange, hvide Klæder og Palmegrene i deres Hænder, og som raabte med høj Røst og sagde: Saliggjørelsen tilhører vor Gud, ham, som sidder paa Thronen, og Lammet. Og alle Englene stode omkring Thronen, og om de Ældste, og om de fire Dyr, og faldt ned for Thronen paa deres Ansigt, og tilbade Gud, og sagde: Amen! Velsignelse og Ære og Viisdom og Tak og Priis og Magt og Styrke være vor Gud i al Evighed! Amen.

Evangeliet. Matth. 5, 1.

Der Jesus saae Folket, steeg han op paa et Bjerg; og der han havde sat sig, gik hans Disciple til ham. Og han oplod sin Mund, lærte dem, og sagde: Salige ere de Fattige i Aanden, thi Himmeriges Rige er deres. Salige ere de, som sørge, thi de skulle husvales. Salige ere de Sagtmodige, thi de skulle arve Jorden. Salige ere de, som hungre og tørste efter Retfærdighed, thi de skulle mættes. Salige ere de Barmhjærtige, thi dem skal vederfares Barmhjærtighed. Salige ere de Rene af Hjærtet, thi

de skulle see Gud. Salige ere de Fredsommelige, thi de skulle kaldes Guds Børn. Salige ere de, som lide Forfølgelse for Retfærdigheds Skyld, thi Himmeriges Rige er deres. Salige ere I, naar man bespotter og forfølger Eder, og taler allehaande Ondt imod Eder for min Skyld løgnagtigen. Glæder og fryder Eder, thi Eders Løn skal være megen i Himlene; thi saa have de forfulgt Propheterne, som vare for Eder.

Ritual

for

Herrens Nadvere

eller

den hellige Communion.

Saa mange som have isinde at blive Deeltagere i den hellige Communion, skulle i det mindste Dagen i Forvejen have tilkjendegivet deres Navne for Sjælesorgeren.

Og dersom det er aabenbart og bekjendt om nogen af disse, at hans Opførsel er slet, eller han haver gjort nogen Uret mod sin Næste i Ord eller Gjerning, saa at Menigheden er bleven forarget derover; skal Sjælesorgeren, naar dette er ham bekjendt, kalde ham og give ham tilkjende, at han paa ingen Maade maa fordriste sig til at komme til Herrens Bord, indtil han haver offentlig erklæret, at han haver oprigtigen angret og forbedret sit forrige slette Levnet, for at Menigheden, som for var forarget, derved kan blive tilfredsstillet; og at han har givet Skades Erstatning til de Personer, som han haver forurettet; eller i det mindste erklærer, at det er hans fulde Forsæt at gjøre dette saafnart som det maatte blive ham muligt.

Den samme Fremgangsmaade skal Sjælesorgeren bruge ved dem, imellem hvilke han erfarer at Ondskab og Had hersker; i det han ikke skal tillade dem at blive Deltagere i Herrens Bord, inden han veed at de ere forligte igjen. Og hvis den ene af de saaledes uenige Parter er beredvillig til at tilgive af ganske Hjærte Alt hvad den anden har begaaet imod ham, og give Erstatning for de Fornærmelser han selv har begaaet; og den anden Part ikke vil lade sig overtale til en gudelig Enighed, men vil fremdeles forblive i sin Trodsighed og Ondskab: da bor Præsten i saa Tilfælde tilstede den angergivne Person Adgang til den hellige Communion, og ikke den som er haardnakket. Dog forudsat, at hver Præst, som saaledes tilbageviser Nogen, som der specificeres i denne, eller den næst foregaaende Paragraph af denne Rubrik, skal være forpligtet til at indgive en Beretning derom til Ordinarius [d. e. Biskoppen] inden fjorten Dage i det seneste. Og skal Ordinarius gaae til Værks mod den skyldige Person efter den canoniske Ret.

Bordet, som naar der er Communion, skal være bedækket med en reen, hvid Linned-Dug, skal staae midt i Kirken, eller i Choret, der hvor det er bestemt, at Morgen- og Aftenbønnen skal læses. Og Præsten, staaende ved Bordets nordre Side, skal sige Herrens Bøn med efterfølgende Collect, hvorved Folket knæler.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød.

Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Collecten.

Almægtige Gud, for hvem alle Hjærter ere aabne, al Attraa bekjendt, og for hvem ingen Løndomme ere skjulte; Rens vore Hjærters Tanker ved din Hellige Aands Indgivelse, at vor Kjærlighed til dig maa være fuldkommen, og vi maae paa en værdig Maade prise dit hellige Navn; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Præsten, vendende sig mod Folket, tydeligt oplæse alle de Ti Bud, og Folket endnu knælende skal efter hvert Bud anraabe Guds Barmhjærtighed for dets Overtrædelse af samme i den forbigangne Tid, og bede om hans Naade til at holde samme i den tilkommende Tid, som følger.

Præst.

Gud talte alle disse Ord, og sagde: Jeg er Herren din Gud: Du skal ingen andre Guder have end mig.

Folket. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke gjøre dig noget udskaaret Billed, ej heller nogen Efterligning af nogen Ting, som er oppe i Himmelen eller nede paa Jorden, eller i Vandet under Jorden. Du skal ikke bukke for dem og ikke dyrke dem; thi Jeg, Herren din Gud er en nidkjær Gud, og hjemsøger Fædrenes Synder paa Børnene indtil tredje og fjerde Led af dem, som hade mig, og viser Miskundhed mod Tusinder af dem, som elske mig og holde mine Bud.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke tage Herrens din Guds Navn forfængelig, thi Herren vil ikke holde ham for skyldfri, som tager hans Navn forfængelig.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Kom Sabbath-Dagen ihu, at du helligholder den; Sex Dage skal du arbejde, og gjøre alt hvad du har at gjøre, men den syvende Dag er Herrens din Guds Sabbath. Paa den skal du ingen Slags Gjerning gjøre, du, og din Søn og din Datter, din Tjener og din Tjenerinde, dit Qvæg og den Fremmede, som er inden dine Porte. Thi i sex Dage gjorde Herren Himmelen og Jorden, Havet og alt det som er i dem, og hvilede den syvende Dag, hvorfor Herren velsignede Sabbath Dagen og helligede den.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Ær din Fader og din Moder, at dine Dage maa blive mange i Landet, som Herren din Gud giver dig.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke ihjelslaae.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke bedrive Hoer.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke stjæle.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke bære falsk Vidnesbyrd imod din Næste.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og bøj vore Hjærter til at holde denne Lov.

Præst. Du skal ikke begjære din Næstes Huus, du skal ikke begjære din Næstes Hustru, ej heller hans Tjener, eller hans Pige, ej heller hans Oxe eller hans Asen, eller nogen Ting, som er hans.

Folk. Herre, hav Barmhjærtighed med os, og skriv alle disse dine Love i vore Hjærter, vi bede dig.

Da skal følge een af disse to Collecter for Dronningen og bliver Præsten staaende som før, og siger.

Lader os bede.

Almægtige Gud, hvis Rige er evigt og hvis Magt er uendelig; Hav Barmhjærtighed med den hele Kirke, og saaledes styr din udvalgte Tjenerindes Victorias vor Dronnings og Herskerindes Hjærte, at hun (ihukommende hvis Tjenerinde hun er) maa fremfor alle Ting søge din Hæder og Ære; og at vi, og alle hendes Undersaatter (tilbørligen overvejende hvis Bemyndigelse hun haver) maa troligen tjene, hædre, og ydmygt adlyde hende, i dig, og formedelst dig, overeensstemmende med dit velsignede Ord og Befaling; formedelst Jesum Christum vor Herre, som med dig og den Hellige Aand lever og regjerer, altid een Gud i Evighed. Amen.

Eller,

Almægtige og evige Gud, dit hellige Ord lærer os, at Kongers Hjærter staae under din Styrelse og Regjering, og at du bøjer og leder dem efter din guddommelige Viisdoms Behag; vi anraabe dig ydmygt

at du maatte saaledes bøje og regjere Victorias din Tjenerindes, vor Dronnings og Herskerindes Hjærte, at hun i alle sine Tanker, Ord og Gjerninger maa altid søge din Hæder og Ære, og stræbe at bevare dit Folk, som hende er betroet, i Velstand, Fred og Gudsfrygt. Bonhør os, o barmhjærtige Fader for din elskede Søns Jesu Christi vor Herres Skyld. Amen.

Derpaa skal Dagens Collect læses. Og strax efter Collecten skal Præsten læse Epistelen, sigende: Epistelen [eller Det Afsnit af Skriften, som er bestemt for Epistelen] staaer skreven i det——Kapitel af——og begynder med det ——Vers. Og naar Epistelen er endt skal han sige, Her slutter Epistelen. Derpaa skal han læse Evangeliet (i det hele Menigheden staaer op) sigende: Det hellige Evangelium staaer skrevet i det——Kapitel af——og begynder med det——Vers. Og naar Evangeliet er endt skal synges eller siges den følgende Troesbekjendelse, og forbliver Menigheden staaende som før.

Jeg troer paa een Gud, Faderen den Almægtige, Skaber af Himmel og Jord, Og af alle Ting, synlige og usynlige.

Og paa een Herre Jesum Christum, Guds eenbaarne Søn, Undfanget af sin Fader for alle Verdener, Gud af Gud, Lys af Lys, En Sand Gud af Sand Gud, Undfanget, ikke skabt, Som er af een Substants med Faderen, Ved hvem alle Ting bleve gjorte: Som for os Mennesker og for vor Saligheds Skyld kom ned fra Himmelen, Og legemliggjordes ved den Hellige Aand af Jomfru Maria, og blev gjort til et Menneske, og blev korsfæstet ligeledes for os under Pontius Pilatus. Han led og blev begravet, Og den tredje Dag opstod han igjen efter Skrifterne, Og opfoer til Himmels, Og sidder ved Faderens høire Haand. Og han skal komme igjen med Herlighed for at dømme baade de Levende og de Døde: Hvis Rige skal være uden Ende.

Og jeg troer paa den Hellige Aand, Den Herre, som levende gjør, Som fremgaaer af Faderen og Sønnen, Som tillige med Faderen og Sønnen tilbedes og forherliges, Som talte gjennem Propheterne. Og jeg troer der er een Catholsk Apostolisk Kirke, Jeg bekjender een Daab til Synders Forladelse, Og jeg forventer de Dødes Opstandelse, Og Livet i den tilkommende Verden. Amen.

Derpaa skal Sjælesørgeren erklære for Folket hvilke Helligdage eller Fastedage der skulle holdes i den følgende Uge. Og da ligeledes (hvis dertil er Anledning) skal Forkyndelse om Communionen finde Sted; og Breve, Citationer og Excommunicationer oplæses. Og Intet skal forkyndes eller bekjendtgjøres i Kirken,

saalænge Gudstjenesten varer, uden af Præsten; og ej heller Noget ved ham, uden hvad der er foreskrevet i denne Bogs Regler, eller paabudt af Dronningen, eller af Stedets Ordinarius.

Derpaa skal Prædikenen følge, eller een af de Homilier, som allerede ere udgivne eller i Fremtiden kunne blive udgivne af dem, som dertil ere berettigede.

Derpaa skal Præsten vende tilbage til Herrens Bord og begynde Offertoriet, sigende een eller flere af disse følgende Bibelsteder, efter som han ifølge eget Skjønnende finder meest passende.

Lader saa eders Lys skinne for Menneskene, at de see eders gode Gjerninger og prise eders Fader i Himmelen. Matth. 5.

Samler Eder ikke Liggendefæ paa Jorden, hvor Møl og Rust fordærve, og hvor Tyve igjennembryde og stjæle. Men samler Eder Liggendefæ i Himmelen, hvor hverken Møl, ej heller Rust fordærver, og hvor Tyve ikke igjennembryde, ej heller stjæle. Matth. 6.

Alt, hvad I ville, at Menneskene skulle gjøre mod Eder, det gjører I ogsaa mod dem; thi saadan er Loven og Propheterne. Matth. 7.

Zachæus stod frem, og sagde til Herren: see, Herre, Halvdelen af mit Gods giver jeg de Fattige; og dersom jeg haver forfordelet Nogen, da giver jeg det firefold igjen. Luc. 19.

Hvo tjener vel i Krig paa sin egen Sold? Hvo planter en Viingaard, og æder ikke af dens Frugt? Eller hvo føder en Hjord, og æder ikke af Hjordens Melk? 1 Cor. 9.

Dersom vi have saaet Eder de aandelige Ting, er det da noget Stort, om vi høste Eders Timelige. 1 Cor. 9.

Vide I ikke, at de, som tjene ved Helligdommen, æde af det Hellige? de, som vaere paa Alteret, dele med Alteret? Saaledes haver og Herren forordnet for dem, som forkynde Evangelium, at de skulle leve af Evangelium. 1 Cor. 9.

Hvo karrigen saaer, skal og karrigen høste, og hvo som saaer i Velsignelse, skal og høste i Velsignelse. Hver give, eftersom han haver sat sig for i Hjærtet, ikke med Fortrædenhed, eller af Tvang; thi Gud elsker en glad Giver. 2 Cor. 9.

Den, som undervises i Ordet, skal dele alt Godt med den, som ham underviser. Farer ikke vild; Gud lader sig ikke spotte; thi hvad et Menneske saaer, dette skal han og høste. Gal. 6.

Derfor, eftersom vi have Lejlighed, lader os gjøre det Gode mod Alle, men meest mod Troens Egne. Gal. 6.

Vistnok er Gudsfrygt med Nøjsomhed en stor Vinding Thi vi have Intet bragt med til Verden, det er da aaben-

bart, at vi ej heller kunne bringe Noget ud derfra. 1 Tim. 6.

Paalæg dem, som ere rige i denne Verden at være rede-bonne til at give og glade ved at uddele og at de samle sig selv et Liggendefæ, en god Grundvold for det Tilkommende, at de kunne gribe det evige Liv. 1 Tim. 6.

Gud er ikke uretfærdig, at han skulde forglemme Eders Gjerning, og den Kjerlighedens Møje, som I viste for hans Navn, i det I have tjent og tjene de Hellige. Hebr. 6.

Glemmer ikke at gjøre vel og at meddele, thi saadanne Offere behage Gud vel. Hebr. 16.

Den, som haver denne Verdens Gods, og seer sin Broder lide Mangel, og lukker sit Hjærte for ham, hvorledes bliver Guds Kjærlighed i ham? 1 Joh. 3.

Gjør Almisse af det du haver, og dit Øje fortryde ikke, naar du gjør Almisse; vend ikke dit Ansigt fra nogen Fattig, og Guds Ansigt skal jo ikke vendes fra dig. Tob. 4.

Som du haver efter Mangfoldighed til, saa gjør Almisse deraf; haver du Lidet, saa frygt dig dog ikke, at gjøre Almisse efter det Lidet. Thi du nedlægger dig selv til Bedste et godt Liggendefæ, til Nødens Dag. Tob. 4.

Hvo som forbarmer sig over den Ringe, laaner Herren; og han skal betale ham hans Velgjerning. Ordspr. 19.

Salig er den, som handler forstandeligen imod den Ringe; Herren skal redde ham paa en ond Dag. Ps. 41.

Medens disse Sententser blive læste, skulle Diakonerne, Kirkeværgerne eller andre passende Personer bestemte for dette Øjemed, modtage Almisserne for de Fattige, og andre milde Gaver fra Folket i en anstændig Skaal, som for et saadant Øjemed anskaffes af Sognet og ærbødigen bringe den til Præsten, som ydmygt skal præsentere den og lægge den paa det hellige Bord.

Og naar der er Communion, skal Præsten sætte paa Bordet saameget Brød og Viin, som han maatte ansee for tilstrækkeligt.

Og naar dette er gjort skal Præsten sige'

Lader os bede for den hele Tilstand af Christi Kirke stridende her paa Jorden.

Almægtige og evige Gud, som ved din hellige Apostel haver lært os at gjøre Bønner, og Begjæringer og Taksigelser for alle Mennesker; Vi bede dig ydmygt barmhjærtigen [*at modtage vore Almisser og Offere og] annamme disse vore Bønner, som vi opoffre for din guddommelige Majestæt; og vi anraabe dig uophørligen at indgyde din almindelige Kirke Sandhedens, Eenhedens og Samdrægtighedens

[*Ere der ingen Almisser eller Offere, skulle Ordene [at modtage vore Almisser og Offere] udelades og ikke siges.]

Aand: Og giv, at alle de, som bekjende dit hellige Navn maa enes om dit hellige Ords Sandhed, og leve i Enighed og føre et gudeligt Levnet. Vi anraabe dig ogsaa om at bevare og beskytte alle Christne Konger, Fyrster, og Regenter; i Særdeleshed din Tjenerinde Victoria, vor Dronning; at vi under hende maae gudeligen og fredeligen regjeres: Og forund hendes hele Raad, og alle dem som ere magthavende under hende, at de maae troligen og upartisk haandhæve Ret for Ugudeligheds og Lasters Afstraffelse, og den sande Religions og Dydens Vedligeholdelse. Giv alle Biskopper og Sjælesørgere Naade, o himmelske Fader, at de maa baade ved deres Levnet og Lærdom fremstille dit sande og levende Ord, og retteligen og tilborligen administrere dine hellige Sacramenter. Og dit ganske Folk forund din himmelske Naade; og i Særdeleshed denne hertilstedeværende Menighed; at den med sagtmodigt Hjærte og tilbørlig Ærefrygt maa høre og annamme dit hellige Ord; troligen tjenende dig i Hellighed og Retfærdighed alle Livets Dage. Og vi anraabe dig ydmygeligst, o Herre, af din Godhed at trøste og understøtte alle dem, som i dette forgjængelige Liv ere stedte i Trængsel, Sorrig, Nod, Sygdom, eller nogen anden Modgang. Og vi velsigne ogsaa dit hellige Navn for alle dine Tjenere, som i Troen paa dig, og i Frygt for dig ere hedengangne af dette Liv; og vi bede dig at forunde os Naade til saaledes at folge deres gode Exempel, at vi med dem maa blive Deltagere i dit himmelske Rige: Bonhor os, o Fader, for Jesu Christi vor eneste Mæglers og Talsmands Skyld. Amen.

Naar den Gejstlige forkynder den hellige Communions Højtideligholdelse (hvilket han altid skal gjøre paa den umiddelbart foregaaende Søndag eller Helligdag), efter Prædikenen eller Homilien er endt, skal han oplæse denne følgende Formaning.

Inderlig Elskede, næste —dag har jeg, med Guds Bistand, isinde at administrere for alle dem, som da ere gudfrygtigen og andægtigen forberedte, Christi Legemes og Blods allertrøsterigste Sacrament; hvilket af dem skal annammes til Erindring om hans fortjenstfulde Kors og Lidelse; hvorved alene vi erholde vore Synders Forladelse og deelagtiggjøres i Himmelens Rige. Og er det derfor vor Pligt, at yde den Almægtige Gud, vor himmelske Fader, den ydmygste og hjærteligste Tak, for at han har givet sin Søn vor Frelser Jesum Christum, ej alene til at døe for os, men ogsaa til at blive vor aandelige Føde og Næring i dette hellige Sacramente.

Og da det er saa guddommelig og trøsterig en Ting for dem, som værdigen annamme det, og saa farlig for dem, som ville fordriste sig til at annamme det uværdigen; saa er det min Pligt at formane eder i Mellemtiden til at overveje dette hellige Mysteriums høje Betydning, og den store Fare ved uværdigen at modtage samme; og saaledes at gjennemgranske og undersøge eders egen Samvittighed, (og det ikke letsindigen eller efter deres Maade som hykle for Gud; men saaledes) at I maa komme hellige og rene til et saadant Maaltid, i det Bryllupsklæde, som fordres af Gud i den hellige Skrift, og blive modtagne, som dette hellige Bords værdige Deeltagere.

Vejen og Middelet dertil er; Først, at prøve eders Liv og Vandel efter Guds Buds Forskrift; og i hvadsomhelst I maatte blive vaer at I have forseet eder, enten i Villje, Ord, eller Gjerning, da at begræde eders egen Syndighed, og gaae til Bekjendelse for den Almægtige Gud med det fulde Forsæt at forbedre eders Levnet. Og hvis I da finde, at eders Forseelser ere saadanne, at de ere begangne ej alene mod Gud, men ogsaa imod eders Næster; da skulle I forlige eder med dem; og være beredvillige til, efter yderste Evne at yde Erstatning og Fyldestgjørelse for al Skade og Uret, som I maatte have tilføjet nogen Anden; og ligeledes beredvillige til at tilgive Andre, som have fornærmet eder, ligesom I ville, at Gud skal tilgive eder eders Synder; thi ellers bevirker den hellige Communions Annammelse intet andet end eders Fordømmelses Tilvært. Derfor, hvis nogen iblandt eder er en Gudsbespotter, eller hans Ords Modstander og Foragter, eller en Hoerkarl, eller skyldig i Ondskab eller Misundelse eller nogen anden svar Forbrydelse, saa angre I eders Synder eller i modsat Fald kom ikke til dette hellige Sacramente; at ikke Djævelen skal fare ind i eder, ligesom han foer ind i Judas og opfylde eder med alslags Ondskab og bringe eder baade til Legemets og Sjælens Fordærvelse.

Og fordi det er fornødent, at intet Menneske skal komme til den hellige Communion, anderledes end med fuld Tillid til Guds Barmhjærtighed, og med en rolig Samvittighed; hvis der skulde være nogen iblandt eder, som ved disse Midler ikke kan berolige sin egen Samvittighed i Henseende til det Anførte, men behøver yderligere Trøst og Raad, da lad ham komme til mig, eller til een eller anden forstandig og lærd Gudsords Tjener og tilkjendegive sin Bekymring;

paa det at han gjennem Guds hellige Ords Embede maa modtage Absolutionens Velgjerning, tilligemed gejstligt Raad og Underretning, for hans Samvittigheds Beroligelse, og for at befries fra Betænkeligheder og Tvivl.

Eller, i Tilfælde af at han skulde finde Folket efterladent i at komme til den hellige Communion, skal han isteden for den foregaaende, bruge denne Formaning.

Inderlig Elskede Brødre, paa —— har jeg med Guds Naade isinde at højtideligholde Herrens Nadvere; til hvilken jeg, paa Guds Vegne indbyder eder alle, som ere her nærværende; og bønfalder eder for Herrens Jesu Christi Skyld, at I ikke vil vægre eder ved at indfinde eder ved samme, da I saa kjærlighedsfuldt ere kaldte og indbudne af Gud selv. I vide hvor krænkende og uvenligt det er, naar En har tilberedt et rigt Festmaaltid, forsynet sit Bord med alslags Levnetsmidler, saa at intet mangler undtagen Gjæsterne for at sætte sig til Bords; og dog de som vare kaldte (uden nogen Aarsag) paa den utaknemmeligste Maade vægre sig ved at komme. Hvo iblandt eder vilde ikke forbittres i et saadant Tilfælde? Hvo vilde ikke ansee sig for højligen fornærmet og forurettet? Og derfor I inderligt Elskede i Christo, tager eder vel iagt, at I ikke ved at unddrage eder fra dette hellige Aftensmaaltid, paadrage eder Guds Mishag. Det er en let Sag for et Menneske at sige, Jeg vil ikke gaae til Communionen, thi jeg vilde derved hindres i mine verdslige Forretninger. Men slige Undskyldninger antages ikke saa let, eller billiges, af Gud. Hvis nogen siger, Jeg er en grov Synder, og er desaarsag bange for at komme: hvorfra angre I da ikke og forbedrer eder? Naar Gud kalder eder, skamme I eder da ikke ved at sige, at I vil ikke komme? Naar I skulle vende tilbage til Gud, vil I undskylde eder og sige, at I ikke ere færdige? Overvejer alvorligen med dem selv hvorlidet saadanne falske Undskyldninger vil nytte for Gud. De som undsloge sig for Festmaaltidet i Evangeliet, fordi de havde kjøbt en Ager, eller de vilde prøve et Par Øxen, eller fordi de havde giftet dem, bleve ikke derved undskyldte, men ansete for uværdige til det himmelske Festmaaltid. Jeg for min Del skal være bereed; og i Kraft af mit Embede indbyder jeg eder i Guds Navn; jeg kalder eder paa Christi Vegne, Jeg formaner eder, at I, saafremt I have eders egen Salighed kjær; ville blive Deltagere i denne hellige Communion. Og saasom Guds Søn

for eders Saligheds Skyld værdigedes at opgive sin Sjæl ved Døden paa Korset; saa er det eders Pligt at annamme Communionen til Erindring om hans Døds Offer, som han selv haver befalet: og hvis I forsømme at gjøre dette, saa overvejer med eder selv, hvor stor en Uret I begaae mod Gud, og hvor streng en Straf, der svæver over eders Hoveder derfor, naar I forsætlig afholder eder fra Herrens Bord, og adskiller eder fra eders Brødre, som komme for at nære sig ved dette himmelske Brøds Festmaaltid. Hvis I alvorligen overveje disse Ting, vil I ved Guds Naade komme paa bedre Tanker: og for at dette maa skee skulle vi uafladeligen opofre vore ydmyge Bønner til den Almægtige Gud vor himmelske Fader.

Paa den Tid, da Communionen højtideligholdes, skal Præsten, saasnart Communicanterne ere anbragte paa passende Steder for at modtage det hellige Sacramente, fremsige denne Formaning.

Højt Elskede i Herren, I som have isinde at komme til den hellige Communion af Christi vor Frelsers Legeme og Blod, maa overveje hvorledes Sanct Paulus formaner alle Personer til flittigen at prøve og undersøge dem selv, før de fordriste dem til at spise af dette Brød og drikke af dette Bæger. Thi ligesom Velsignelsen er stor, dersom vi med et oprigtig angergivent Hjærte og levende Tro annamme dette hellige Sacramente; (thi da nyde vi i Aanden Christi Kjød og drikke hans Blod, da forblive vi i Christo og Christus i os; vi ere eet med Christo og Christus med os;) saa er Faren ogsaa stor naar vi uværdigen annamme samme. Thi da blive vi skyldige i Christi vor Frelsers Legeme og Blod; vi æde og drikke vor egen Fordømmelse, idet vi ikke gjøre Forskjæl paa Herrens Legeme; vi opflamme Guds Vrede imod os; vi opfordre ham til at plage os med adskillige Sygdomme og forskjællige Døds-Maader. Dømmer derfor eder selv, Brødre, at I ikke skal dømmes af Herren, fortryder oprigtigen eders forbigangne Synder; haver en levende og standhaftig Tro paa Christum vor Frelser; forbedrer eders Levnet og lever i fuldkommen Christenkjærlighed med alle Mennesker; saa blive I velskikkede Deltagere i disse hellige Mysterier. Og fremfor alting maae I yde den ydmygste og hjærteligste Tak til Gud, Faderen, Sønnen, og den Hellige Aand for Verdens Frelse ved vor Forløsers Christi Død og Lidelse, ham, som er baade Gud og Menneske; som fornedrede sig selv endog til Korsets Død for os elen-

dige Syndere, som laae i Mørke og i Dødens Skygge; paa det at han kunde gjøre os til Guds Børn, og ophøje os til det evige Liv. Og for at vi skulle altid erindre vor Herres og eneste Frelsers Jesu Christi overvættes Kjærlighed, i det han saaledes døde for os, og de utallige Velgjerninger, som ved hans dyrebare Blodsudgydelse han haver erholdt for os; har han stiftet og forordnet hellige Mysterier, som Pante paa hans Kjærlighed, og til en stedsevarende Erindring om hans Død, for vor store og evindelige Trøst. Til ham altsaa, med Faderen og den Hellige Aand, lader os (efter vor Pligt) yde uafladelig Tak; underkastende os ganske hans hellige Villie og Behag, og stræbende at tjene ham i sand Hellighed og Retfærdighed alle vore Livs Dage. Amen.

Derpaa skal Præsten sige til dem, som komme for at modtage den hellige Communion,

I, som oprigtigen og alvorligen angre eders Synder, og leve i Enighed og Christenkjærlighed med eders Næste, og have foresat eder at føre et nyt Levnet, følgende Guds Bud, og vandrende i Fremtiden paa hans hellige Veje; Nærmer eder med Tro og tager dette hellige Sacramente til eders Trøst; og aflægger eders ydmyge Bekjendelse for den Almægtige Gud, faldende med andægtigt Sind paa eders Knæer.

Derpaa skal denne almindelige Bekjendelse aflægges, i alle deres Navn, som have i Sinde at modtage den hellige Communion, af een af de Gejstlige; i det baade han og hele Folket ydmygt falder paa Knæ og siger,

Allmægtige Gud, vor Herres Jesu Christi Fader, Alle Tings Skaber, Alle Menneskers Dommer; Vi erkjende og beklage vore mangfoldige Synder og Ugudelighed, Som vi, Tid efter anden groveligen have begaaet, I Tanker, Ord og Gjerning, imod din Guddommelige Majestæt, Opfordrende din allerretfærdigste Vrede og Fortørnelse mod os. Vi angre alvorligen, og ere af Hjærtet bedrøvede for disse vore Misgjerninger; Deres Ihukommelse er os smertelig; Deres Byrde er utaalelig. Hav Barmhjærtighed med os allerbarmhjærtigste Fader; For din Søns vor Herres Jesu Christi Skyld, Tilgiv os alt det Forbigangne; Og giv at vi maae bestandig i Fremtiden tjene og behage dig i et nyt Levnet, Til dit Navns Hæder og Ære; Formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Præsten (eller Biskoppen, hvis han er tilstede,) staae op, og vendende sig mod Folket, fremsige Absolutionen.

Den Almægtige Gud, vor himmelske Fader, som af sin

store Barmhjærtighed haver tilsagt Syndsforladelse til alle dem, som med hjærtelig Anger og sand Tro vende sig til ham; Have Barmhjærtighed med eder; han tilgive og befrie eder fra alle eders Synder; han befæste og bestyrke eder i alt Godt; og bringe eder til det evige Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Præsten sige:

Hører hvilke trøsterige Ord Christus vor Frelser siger til alle dem, som oprigtigen vende sig til ham.

Kommer hid til mig Alle, som arbejde og ere besværede! og jeg vil give Eder Hvile. Matth. 11, 28.

Saa haver Gud elsket Verden, at han haver givet sin Søn den eenbaarne, at hver den, som troer paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Joh. 3, 16.

Hører ogsaa hvad St. Paulus siger.

Det er en troværdig Tale, og aldeles værd at annammes, at Christus Jesus kom til Verden at gjøre Syndere salige. 1 Tim. 1, 15.

Hører ogsaa hvad St. Johannes siger.

Dersom Nogen synder have vi en Talsmand hos Faderen, Jesum Christum den Retfærdige; og han er en Forsoning for vore Synder. 1 Joh. 2, 1.

Hvorpaa Præsten gaaer videre og siger:

Opløfter eders Hjærter.

Svar. Vi opløfte dem til Herren.

Præst. Lader os yde Tak til Gud vor Herre.

Svar. Det er billigt og ret at gjøre det.

Da skal Præsten vende sig til Herrens Bord og sige:

Det er saare billigt, ret og vor skyldige Pligt, at vi skulle til alle Tider, og paa alle Steder yde Tak til dig, o Herre, *Hellige Fader, Almægtige, Evige Gud.

Ordene [Hellige Fader] skulle udelades paa Trinitatis Søndag.

Her følger den Særegne Fortale svarende til Tiden, hvis nogen saadan er bestemt: ellers følger strax efter:

Derfor med Engle og Erke-Engle, og med hele Himmelens Samfund, love vi og forherlige dit herlige Navn, uafladeligen prisende dig, og sigende, Hellig, hellig hellig, Herre Gud Zebaoth, Himmel og Jord ere fulde af din Hæder: Ære være dig, o Herre den Allerhøjeste. Amen.

Særegne Fortaler.

Paa Juledag og Syv Dage derefter.

Fordi du gav Jesum Christum din eenbaarne Søn til ved denne Tid at fødes for os; som ved den Hellige Aands

Virkning blev gjort et sandt Menneske af sin Moders Jomfru Marias Substants; og det uden Plet af Synd, for at rense os fra al Synd. Derfor med Engle, ꝛc.

Paa Paaskedag, og syv Dage derefter.

Men fornemmeligen er det vor Pligt at prise dig for din Søns Jesu Christi vor Herres herlige Opstandelse: thi han er det sande Paaskelam, som blev offret for os, og har borttaget Verdens Synd; som ved sin Død har ødelagt Døden og ved sin levende Gjenopstandelse har gjenbragt os det evige Liv. Derfor med Engle ꝛc.

Paa Christi Himmelfartsdag, og syv Dage derefter.

Formedelst din høitelskede Søn Jesum Christum vor Herre; som efter den allerherligste Opstandelse aabenbart viste sig for alle sine Apostle, og i deres Paasyn opfoer til Himmels for at berede et Sted for os; paa det at hvor han er, did kunde vi ogsaa opstige, og regjere med ham i Herlighed. Derfor med Engle ꝛc.

Paa Pintsedag, og sex Dage derefter.

Formedelst Jesum Christum vor Herre; efter hvis sandfærdige Tilsagn den Hellige Aand ved denne Tid kom ned fra Himmelen med en pludselig Lyd, som af en vældig Stormvind, i Skikkelse af Ildtunger og satte sig paa Apostlerne, for at lære dem og lede dem i al Sandhed; givende dem baade den Gave at tale forskjællige Tungemaal og ligeledes Dristighed til med brændende Iver bestandig at prædike Evangeliet for alle Nationer; hvorved vi ere blevne bragte udaf Mørke og Vildfarelse til det klare Lys og den sande Kundskab om dig, og om din Søn Jesum Christum. Derfor med Engle ꝛc.

Paa Trinitatis Højtiden alene.

Som er een Gud, een Herre; ikke een eneste Person, men tre Personer i een Substants. Thi det som vi troe om Faderens Herlighed, det samme troe vi om Sønnens og om den Hellige Aand, uden nogen Forskjel eller Ulighed. Derfor med Engle ꝛc.

Efter enhver af Fortalerne skal strax synges eller siges:

Derfor med Engle og Erke-Engle, og med hele Himmelens Samfund, love vi og forherlige dit herlige Navn uafladeligen prisende dig, og sigende, Hellig, hellig, hellig, Herre Gud Zebaoth, Himmel og Jord ere fulde af din Hæder: Ære være dig, o Herre, den Allerhøjeste. Amen.

Derpaa skal Præsten, knælende ned ved Herrens Bord, i deres Navn, som

skulle modtage Communionen, fremsige denne følgende Bøn:

Vi fordriste os ikke til at komme til dette dit Bord, o barmhjertige Herre, forladende os paa vor egen Retfærdighed, men paa dine mangfoldige og store Miskundheder. Vi ere ikke værdige til saameget som at opsamle Smuler under dit Bord. Men du er den samme Herre, hvis Egenskab det er altid at have Barmhjertighed: Forund os derfor, naadige Herre, saaledes at æde din elskelige Søns Jesu Christi Kjød og drikke hans Blod, at vore syndige Legemer maa vorde rene ved hans Legeme, og vore Sjæle vadskede ved hans dyrebareste Blod, og at vi maae bestandigen forblive i ham og han i os. Amen.

Naar Præsten staaende foran Bordet, har saaledes ordnet Brødet og Vinen, at han med større Lethed og Anstand kan bryde Brødet for Folket, og tage Bægeret i sin Haand, skal han fremsige følgende Consecrations-Bøn.

Almægtige Gud, vor himmelske Fader, som af din store Barmhjertighed gav din eenbaarne Søn Jesum Christum til at lide Døden paa Korset for vor Forløsning; som der (ved en Gang for alle at opoffre sig selv) gjorde fuldstændigt, fuldkomment, og tilstrækkeligt Offer, Bod, og Fyldestgjørelse for hele Verdens Synder; og stiftede, og i sit hellige Evangelium befalede os at vedligeholde en stedsevarende Ihukommelse om denne hans dyrebare Død, indtil hans Atterkomst; Hør os, o barmhjertige Fader, vi bede dig ydmygeligst; og giv at vi, modtagende disse dine Skabninger Brød og Viin, efter din Søns, vor Frelsers Jesu Christi hellige Indstiftelse, til Erindring om hans Død og Lidelse, maa blive Deltagere i hans høist velsignede Legeme og Blod; som i den samme Nat han blev forraadt (a) tog Brød og efter Taksigelsen (b) brød det, og gav det til sine Disciple, sigende, Tager, æder (c), dette er mit Legeme, som gives for eder: Gjører dette til min Ihukommelse. Ligeledes efter Nadveren, tog (d) han Kalken; og, da han havde opoffret Tak, gav den til dem, sigende, Drikker alle heraf; thi dette (e) er mit Blod af det Nye Testamente, som udgydes for eder og for mange til Syndernes Forladelse: Gjører dette, saa ofte som I drikke det, til min Ihukommelse. Amen.

(a) Her skal Præsten tage Disken i sine Hænder:

(b) Og her bryde Brødet.

(c) Og her lægge sin Haand paa alt Brødet.

(d) Her skal han tage Kalken i sin Haand.

(e) Og her lægge sin Haand paa ethvert Kar (hvad enten det er Kalk eller Flaske), hvori der er Viin, som skal helliges.

Derpaa skal den Geistlige først modtage Communionen selv i begge Elementer, og derpaa skride til at uddele

samme til Biskopperne, Præsterne og Diakonerne, paa samme Maade (hvis nogen af dem er tilstede) og derefter til Folket efter Rad, givende den til det i Hænderne, hvorved alle ydmygt knæle. Og naar han giver Brødet til enhver, skal han sige:

Vor Herres Jesu Christi Legeme, som blev givet for dig, bevare dit Legeme og din Sjæl til det evige Liv. Tag og æd dette til Erindring om at Christus døde for dig, og nær dig paa ham i dit Hjærte ved Tro med Taksigelse.

Og den Gejstlige, som rækker Kalken til Enhver, skal sige:

Vor Herres Jesu Christi Blod, som blev udgydt for dig, bevare dit Legeme og din Sjæl til det evige Liv. Drik dette til Erindring om at Christi Blod blev udgydt for dig, og vær taknemmelig.

Dersom det helligede Brød og Viin er altsammen opbrugt forend alle have communiceret, skal Præsten hellige mere efter den oven foreskrevne Formel; begyndende med [Vor Frelser Christus, i den samme Nat 2c.] for Brødets Velsignelse; og med [Ligeledes efter Nadveren 2c.] for Kalkens Velsignelse.

Naar alle have communiceret, skal den Gejstlige vende tilbage til Herrens Bord og med Ærbødighed sætte derpaa hvad der er blevet tilovers af de helligede Elementer, bedækkende samme med et rent Linned-Klæde.

Derpaa skal Præsten sige Herrens Bøn, og Folket gjentage hver Bøn efter ham.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Thi dit er Riget, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Derefter skal siges som følger:

O Herre og himmelske Fader, vi dine ringe Tjenere begjere aldeles af din faderlige Godhed, at du miskundeligen vil modtage dette vort Offer af Lov og Taksigelse; ydmygeligst bedende dig at forunde os, at ved din Søns Jesu Christi Fortjenester og Død, og formedelst Troen paa hans Blod, vi og hele din Kirke maa erholde vore Synders Forladelse, og alle andre Velgjerninger af hans Lidelse. Og her offre vi og fremstille for dig, o Herre, os selv, vore Sjæle og Legemer, som et fornuftigt, helligt, og levende Offer for dig, ydmygt bedende dig, at vi alle, som ere Deltagere i denne din hellige Communion, maa blive opfyldte af din Naade og himmelske Velsignelse. Og skjønt vi ere, formedelst vore mangfoldige Synder, uværdige til at frembære nogetsomhelst Offer for dig, saa bede vi dig dog at modtage denne vor skyldige

Pligt og Tjeneste, ikke vejende vore Fortjenester, men tilgivende vore Misgjerninger, formedelst Jesum Christum vor Herre; ved hvem og med hvem, i Forening med den Hellige Aand, dig skee al Hæder og Ære, O Almægtige Fader, i Evighed. Amen.

Eller Dette:

Almægtige og evige Gud, vi takke dig af ganske Hjærte, at du værdiges at nære os, som have tilbørligen modtaget disse dine Mysterier, med den aandelige Føde i din Sons vor Frelsers Jesu Christi allerdyrebareste Legeme og Blod; og derved forvisser os om din Gunst og Godhed imod os; og at vi ere sande Lemmer indlemmede i din Søns mystiske Legeme, hvilket er det velsignede Samfund af alle troende Folk; og ligeledes ere i Haabet Arvinger til dit evige Rige, formedelst din elskelige Søns dyrebareste Dods og Lidelses Fortjenester. Og vi bede dig ydmygeligst, o himmelske Fader, saaledes at staae os bi med din Naade, at vi maae forblive i dette hellige Selskab, og fuldbyrde alle saadanne gode Gjerninger, som du haver tilberedt for os at vandre udi; formedelst Jesum Christum vor Herre, hvem med dig og den Hellige Aand skee al Hæder og Ære, i Evighed. Amen.

Derpaa skal siges eller synges:

Ære være Gud i det Høje, og paa Jorden Fred, med Velvillje iblandt Menneskene. Vi love dig, vi velsigne dig, vi tilbede dig, vi forherlige dig, vi yde dig Tak for din store Herlighed, O Herre Gud, himmelske Konge, Almægtige Gud Fader.

O Herre den eenbaarne Søn Jesu Christe; O Herre Gud, Guds Lam, Faderens Søn, som borttager Verdens Synder, hav Barmhjærtighed med os. Du som borttager Verdens Synder, hav Barmhjærtighed med os. Du som borttager Verdens Synder, modtag vor Bøn. Du som sidder ved Gud Faders højre Haand, hav Barmhjærtighed med os.

Thi du alene est hellig; du alene est Herren; du alene, o Christe, med den Hellige Aand est den Allerhøjeste i Gud Faders Herlighed. Amen.

Derpaa skal Præsten (eller Biskoppen, hvis han er tilstede) lade dem gaae bort med denne Velsignelse.

Guds Fred, som overgaaer al Forstand bevare eders Hjærter og Sind i Guds og hans Søns Jesu Christi vor Herres Kundskab og Kjærlighed: og den Almægtige Guds, Fader, Søns og Hellige Aands Velsignelse være iblandt eder og forblive med eder altid. Amen.

Collecter, som skulle siges efter Offertoriet, naar der ikke er nogen Com-

munion paa enhver saadan Dag een eller flere; og samme kunne ogsaa siges naarsomhelst det maatte findes belejligt, efter Collecterne enten af Morgen- eller Aften-Bønnen, Communionen, eller Litaniet, efter den Gejstliges Forgodtbefindende.

Staae os barmhjærtigen bi, o Herre, i disse vore Paakaldelser og Bønner og leed dine Tjeneres Vej til evig Salighedes Opnaaelse; at de, midt i alle dette forgængelige Livs Omvexlinger og Tilfældigheder, altid maae blive beskyttede ved din allernaadigste og snareste Hjælp; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

O Almægtige Herre, og evige Gud, værdiges, vi bede dig, at styre, hellige og regjere, baade vore Hjærter og Legemer, paa dine Loves Veje, og i dine Buds Udøvelse; paa det at vi ved din allermægtigste Beskyttelse, baade her og altid, maa blive bevarede paa Legeme og Sjæl; formedelst vor Herre og Frelser Jesum Christum. Amen.

Giv, vi bede dig, Almægtige Gud, at de Ord, som vi have denne Dag hørt med vore ydre Øren, maae formedelst din Naade blive saaledes indplantede i vore Hjærters Inderste, at de maa frembringe i os et gudeligt Levnets Frugt, til dit Navns Hæder og Ære, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Forekom os, o Herre, i alle vore Foretagender med din naadigste Gunst, og understøt os med din uafladelige Hjælp; paa det at vi i al vor Gjerning begyndt, fortsat, og fuldført i dig, maa forherlige dit hellige Navn, og tilsidst af din Naade opnaae det evige Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Almægtige Gud, al Visdoms Kilde, som kjender vor Nødtørft forend vi bede; Vi anraabe dig om at have Medlidenhed med vore Skrøbeligheder; og de Ting, som formedelst vor Uværdighed vi ikke tør, og formedelst vor Blindhed vi ikke kunne bede om, værdiges du at give os, for din Søns vor Herres Jesu Christi Fortjenestes Skyld. Amen.

Almægtige Gud, som har lovet at høre deres Bønner, som bede i din Søns Navn; Vi bede dig naadigen at bøje dine Øren til os, som nu have frembaaret for dig vore Bønner og Begjeringer; og giv at de Ting, som vi have troende begjeret, efter din Villje, maae virkeligen opnaaes, til vor Nødtørfts Lindring, og til din Æres Befordring, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Paa Søndage og andre Helligdage (hvis der ikke er nogen Communion) skal læses alt det som er bestemt for Communionen, ligetil Enden af den almindelige Bøn [**For den hele Tilstand af Christi Kirke stridende her paa Jorden**] tilligemed een eller flere af de næst foreståaende Collecter, og til Slutning siges Velsignelsen.

Og Herrens Nadvere skal ikke højtideligholdes med mindre der er, efter Præstens Forgodtbefindende, et passende Antal tilstede for at communicere med ham.

Og dersom der ikke ere over tyve Personer i Sognet, som have Forstand paa at modtage Communionen; skal dog ingen Communion finde Sted, med mindre fire (eller tre i det mindste) communicere med Præsten.

Og i Cathedral- og Collegiat-Kirker og i Collegier, hvor der ere mange Præster og Diakoner, skulle de alle annamme Communionen med Præsten hver Søndag i det mindste, med mindre de have en gyldig Aarsag til det modsatte.

Og for at bortfjerne enhver Anledning til Tvist, og Overtro, som hos nogen Person finder Sted eller kunde finde Sted ved Brødet og Vinen, skal det være nok at Brødet er saadant som sædvanlig spises; men dog det bedste og reneste Hvedebrød, som der er Lejlighed til at erholde.

Og dersom noget af Brødet eller Vinen forbliver uhelliget skal Sjælesørgeren have det til sit eget Brug: men dersom noget bliver tilbage af det, som var helliget, skal det ikke blive bragt udaf Kirken, men Præsten og saadanne andre af Communicanterne, som han da maatte kalde til sig, skal, strax efter Velsignelsen med Ærbødighed spise og drikke samme.

Brødet og Vinen for Communionen skal anskaffes af Sjælesørgeren og Kirkeværgerne paa Sognets Bekostning.

Og mærk, at enhver af Sognets Beboere skal communicere i det mindste tre Gange om Aaret, hvoraf den ene Gang skal være ved Paaske. Og aarlig ved Paaskctid skal enhver af Sognets Beboere opgjøre Regning med Pastoren, Vicaren, eller Kapellanen, eller med hans eller deres Fuldmægtig eller Fuldmægtige, og betale til dem eller ham alle sædvanlige Kirkeafgivter, som da og til den Tid skulle betales.

Efter Slutningen af Gudstjenesten, skulle de Penge, som indkom ved Offertoriet anvendes til saadanne gudelige og christenkjærlige Brug, som den Gejstlige og Kirkeværgerne maatte finde passende. Og hvis de blive uenige derom, skulle de anvendes efter Ordinarii Bestemmelse.

„Da det er forordnet i denne Embedsforskrift for Herrens Nadveres Administration, at Communicanterne skulle „modtage samme knælende; (hvilken Befaling er udstedt i en „god Mening, for at tilkjendegive vor ydmyge og taknemmelige Erkjendelse af Christi Velgjerninger, som deri tildeles alle „værdige Modtagere, og for at undgaae saadan Vanhelligelse „og Uorden ved den hellige Communion, som ellers kunde finde „Sted;) saa dog, at ikke samme Knælen af nogensomhelst

„Personer, enten af Vankundighed, eller af Ondskab og Haard-
„nakkenhed skal blive misfortolket eller fordrejet; bliver herved
„erklæret, At derved ikke tilsigtes nogen Tilbedelse og at ingen
„saadan bør finde Sted, enten af Sacramentets Brød og Viin,
„som der legemligen modtages eller af nogen legemlig Nær-
„værelse af Christi naturlige Kjød og Blod. Thi Sacramen-
„tets Brød og Viin forblive bestandig i deres sande naturlige
„Substantser, og tør derfor ikke tilbedes; (thi det vilde være
„Afgudsdyrkeri, som alle troende Christne bør afskye;) og vor
„Frelsers Christi naturlige Legeme og Blod ere i Himmelen,
„og ikke her; da det strider imod Sandhed, at Christi natur-
„lige Legeme skulde til een og samme Tid være paa mere end
„eet Sted."

Forretning

af

Den Offentlige Barnedaab,

som udføres i Kirkerne.

Folket bør paamindes om at det er meest passende, at Daab ikke administreres undtagen paa Søndage og andre Helligdage, naar det største Antal Folk kommer sammen; saavel i den Hensigt at den nærværende Menighed kan bevidne de Nydøbtes Optagelse i Christi Kirkes Tal; som ogsaa for at hver Mand, som er tilstede kan ved Barnedaaben blive erindret om sin egen Bekjendelse, som han gjorde for Gud i sin Daab. Af hvilken Grund ogsaa det er gavnligt, at Daaben administreres i Landets Sprog. Alligevel (hvis Nødvendigheden fordrer det) kunne Børn døbes paa enhversomhelst anden Dag.

Og mærk, at der skulle være for ethvert Drengebarn, som skal døbes to Gudfædre og een Gudmoder; og for hvert Pigebarn, een Gudfader og to Gudmødre.

Naar der ere Børn, som skulle døbes, skulle Forældrene melde saadant til Sjælesørgeren, Dagen iforvejen, eller om Morgenen før Morgen-Gudstjenestens Begyndelse. Og da skulle Fadderne, og Folket med Børnene være beredte tilstede ved Fonten; enten strax efter den sidste Lectie af Morgenbønnen, eller ogsaa strax efter den sidste Lectie af Aftenbønnen, alt efter som Sjælesørgeren efter eget Forgodtbefindende maatte bestemme. Og Præsten, idet han kommer til Fonten (som da skal være fyldt med rent Vand) og bliver staaende der, skal sige,

Er dette Barn allerede døbt, eller ej?

Dersom de svare, Nej: Da skal Præsten blive ved, som følger,

Inderlig Elskede, efterdi alle Mennesker ere undfangede og fødte i Synd; og vor Frelser Christus siger, Ingen kan indkomme i Guds Rige med mindre han bliver gjenfødt og atterbaaren af Vand og den Hellige Aand; saa beder jeg eder at anraabe Gud Fader, formedelst vor Herre Jesum Christum, at han af sin godhedsfulde Barmhjærtighed vil forunde dette Barn den Ting, som det af Naturen ikke kan have; at han maa blive døbt med Vand og den Hellige Aand, og optagen i Christi hellige Kirke, og gjort til et levende Lem af samme.

Derpaa skal Præsten sige,

Lader os bede.

Almægtige og evige Gud, som af din store Barmhjærtighed reddede Noah og hans Fa-

milie i Arken fra at omkomme ved Vand; og ligeledes førte Israels Børn dit Folk uskadte gjennem det røde Hav, hvorved du viste et Forbillede paa din Hellige Daab; og ved din elskelige Søns Jesu Christi Daab i Floden Jordan, helligede Vand for Syndens mystiske Aftoelse; Vi bede dig formedelst din uendelige Miskundhed, at du vil barmhjærtigen see til dette Barn; vadsk ham og helliggjør ham ved den Hellige Aand; at han frelset fra din Vrede, maa optages i Christi Kirkes Ark; og at han standhaftig i Troen, glad ved Haabet, og rodfæstet i Christenkjærlighed maa saaledes komme igjennem den trængselsfulde Verdens Bølger, at han tilsidst maa naae det evige Livs Land, for der at regjere med dig i Evighed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Almægtige og udødelige Gud, alle deres Bistand, som ere stedte i Nød, alle deres Hjælper, som flye til dig for Undsætning, de Troendes Liv, og de Dødes Opstandelse; Vi anraabe dig for dette Barn, at han, i det han kommer til din hellige Daab, maa ved aandelig Gjenfødelse erholde sine Synders Forladelse. Modtag ham, o Herre, som du haver lovet ved din elskelige Søn, sigende, Beder, saa skal eder gives; leder, saa skulle I finde; banker, saa skal eder oplades: Saa giv nu til os som bede; lad os som lede finde; aabne Porten for os som banke; at dette Barn maa nyde den evindelige Velsignelse af din himmelske Vadskning, og maa komme til det evige Rige, som du haver lovet ved Christum vor Herre. Amen.

Da skal Folket staae op, og Præsten skal sige,

Hører Evangeliets Ord, som ere skrevne af Sanct Marcus, i tiende Kapitel, i det trettende Vers.

Marc. 10, 13.

De førte smaa Børn til ham, at han skulde røre ved dem men Disciplene truede dem som bare dem frem. Men der Jesus det saae, blev han vred, og sagde til dem: lader de smaa Børn komme til mig, og formener dem ikke, thi Guds Rige hører Saadanne til. Sandelig siger jeg Eder: hvo som ikke annammer Guds Rige, som et lidet Barn, han skal ingenlunde komme ind i det. Og han tog dem i Favn, og lagde Hænderne paa dem, og velsignede dem.

Efter Evangeliet er læst skal den Geistlige fremsige følgende korte Formaning over Evangeliets Ord.

Elskelige, I høre i dette Evangelium vor Frelsers Christi

Ord, at han befalede, at Børnene skulde bringes til ham; hvorledes han dadlede dem, som vilde holde dem fra ham; hvorledes han formanede alle Mennesker til at efterligne deres Uskyldighed. I bemærke, hvorledes han ved udvortes Geberder og Handling, lagde sin Velvillje mod dem for Dagen; thi han omfavnede dem, han lagde sine Hænder paa dem, og velsignede dem. Tvivler derfor ikke, men troer tillidsfuldt at han ligeledes vil huldrigt modtage dette nærværende Barn; at han vil omfavne ham med sin Barmhjærtigheds Arme, at han vil give ham det evige Livs Velsignelse, og gjore ham til Deltager i sit evige Rige. Da vi saaledes ere overbeviste om vor Himmelske Faders Velvillje mod dette Barn, erklæret ved hans Søn Jesum Christum; og ingenlunde betvivle, at han naadigen bifalder denne vor Kjærligheds Gjerning i at bringe dette Barn til hans hellige Daab; saa lader os med Tro og Andagt yde ham Tak og sige,

Almægtige og evige Gud, himmelske Fader, vi yde dig ydmyg Tak, at du haver værdigedes at kalde os til din Naades Kundskab og til Troen paa dig; Forøg denne Kundskab og bestyrk denne Tro i os bestandig mere og mere. Giv dette Barn din Hellige Aand, at han maa blive gjenfødt, og gjort til den evige Saligheds Arving; formedelst vor Herre Jesum Christum, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, nu og i Evighed. Amen.

Derpaa skal Præsten tale til Fadderne paa denne Maade,

Inderlig Elskede, I have bragt dette Barn hid for at blive døbt, I have bedet, at vor Herre Jesus Christus vilde værdiges at modtage ham, forløse ham fra hans Synder, helliggjøre ham med den Hellige Aand, give ham det himmelske Rige og det evige Liv. I have ogsaa hørt, at vor Herre Jesus Christus haver i sit Evangelium lovet at give alle disse Ting, som I have bedet om: hvilket Løvte han, paa sin Side, vil ganske sikkerligen holde og fuldbyrde. Derfor, efter at Christus haver gjort et saadant Løvte, maa dette Barn ogsaa, fra sin Side, oprigtigen love ved eder, som gaae i Borgen for ham (indtil han opnaaer den Alder, at han kan selv paatage sig det), at han vil fornægte Djevelen og alle hans Værker, og bestandigen troe Guds hellige Ord og med Lydighed holde hans Bud.

Jeg spørger derfor,

Fornegter du i dette Barns

Navn, Djævelen og alle hans Værker, denne Verdens forfængelige Pragt og Herlighed, med alle sammes begjerlige Lyster, og Kjødets sandselige Lyster, saa at du ikke vil følge dem eller ledes af dem?

Svar. Jeg fornægter dem alle.

Præst.

Troer du paa Gud Fader den Almægtige, Himmelens og Jordens Skaber?

Og paa Jesum Christum hans eenbaarne Søn vor Herre? Og at han blev undfanget af den Hellige Aand; født af Jomfru Maria; at han blev piint under Pontius Pilatus, blev korsfæstet, død, og begraven; at han foer ned til Helvede, og tillige opstod igjen den tredje Dag; at han opfoer til Himmels, og sidder ved Gud Faders den Almægtiges høјre Haand; og derfra skal komme igjen ved Verdens Ende, for at dømme de Levende og de Døde?

Og troer du paa den Hellige Aand; den hellige catholske Kirke; de Helliges Samfund, Syndernes Forladelse; Kjødets Opstandelse; og evigt Liv efter Døden?

Svar. Alt dette troer jeg standhaftigen.

Den Gejstlige.

Vil du blive døbt i denne Tro?

Svar. Det er mit Ønske.

Den Gejstlige.

Vil du da med Lydighed holde Guds hellige Villje og Bud, og vandre i samme alle dine Livs Dage?

Svar. Jeg vil.

Da skal Præsten sige,

O barmhjærtige Gud, giv at den gamle Adam i dette Barn maa blive begravet, og den nye Mand maa blive opreist i ham. Amen.

Giv at alle kjødelige Tilbøjeligheder maa døe i ham, og at alle Ting, som tilhøre Aanden maae leve og voxe i ham. Amen.

Giv at han maa have Kraft og Styrke, til at beseјre og triumphere over Djævelen, Verden og Kjødet. Amen.

Giv at hvosomhelst her indvies til dig ved vort Embede og Forretning maa ogsaa blive begavet med himmelske Dyder, og evindeligen belønnes ved din Miskundhed o velsignede Herre Gud, som lever og regierer alle Ting, i Evighed. Amen.

Almægtige evig-levende Gud, hvis elskeligste Søn Jesus Christus af sin dyrebareste Side udgjød baade Blod og Vand til vore Synders Forladelse; og udstedte en Befaling til sine Disciple, at de skulde gaae ud og lære alle Nationer og døbe

dem i Navnet Faderens, og Sonnens, og den Hellige Aands; Agt, vi bede dig, paa din Menigheds Paakaldelse; helliggjor dette Vand til Syndens mystiske Aftoelse; og giv at dette Barn, som nu skal døbes deri, maa modtage din Naades Fylde, og altid forblive i dine troe og udvalgte Borns Tal, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Præsten tage Barnet i sine Hænder, og sige til Fadderne,

Nævn dette Barn.

Og derpaa, i det han nævner det efter dem (hvis de forsikre ham om at Barnet vel kan taale det) skal han dyppe det i Vandet med Forsigtighed og Varsomhed, sigende,

N. Jeg døber dig i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Men hvis de forsikre at Barnet er svagt, skal det være tilstrækkeligt at gyde Vand over det og sige de ovenanførte Ord,

N. Jeg døber dig i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Derpaa skal Præsten sige,

Vi modtage dette Barn i Christi Hjords Menighed * og betegne ham med Korsets Tegn, som et Mærke paa at han i Fremtiden ikke skal skamme sig ved at bekjende Troen paa den korsfæstede Christus, og tappert at stride under hans Banner, mod Synd, Verden, og Djævelen; og at forblive Christi tro Kriger og Tjener indtil sit Livs Ende. Amen.

*Her skal Præsten gjøre et Kors paa Barnets Pande.

Derpaa skal Præsten sige,

Efterdi nu, elskelige Brødre, dette Barn er gjenfødt, og indpodet i Christi Kirkes Legeme, saa lader os yde Tak til den Almægtige Gud for disse Velgjerninger; og eenstemmigen opofre vore Bønner til ham, at dette Barn maa fore det Ovrige af sit Liv overeensstemmende med denne Begyndelse.

Derpaa skal siges, idet alle knæle,

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brod. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Derpaa skal Præsten sige,

Vi yde dig hjærtelig Tak, barmhjærtigste Fader, at det haver behaget dig at gjenføde dette Barn med din Hellige Aand, at antage ham som dit eget adopterede Barn, og indlemme ham i din hellige Kirke. Og ydmygt bede vi dig at give at han, død for Synden og levende for Ret-

færdighed, og begravet med Christo i hans Dod, maa korsfæste det gamle Menneske og ganske tilintetgjore hele Syndens Legeme, og at, ligesom han er gjort til Deltager i din Sons Dod, saa maa han ogsaa vorde Deltager i hans Opstandelse; saa at han tilsidst med det Overblevne af din hellige Kirke, maa blive en Arving til dit evige Rige; formedelst Christum vor Herre. Amen.

Derpaa, idet alle staae op, skal Præsten fremsige til Fadderne denne følgende Formaning.

Efter som dette Barn har lovet ved eder sine Borgensmænd at fornægte Djævelen og alle hans Værker, at troe paa Gud og tjene ham; saa maae I erindre, at det er eders Pligt og Skyldighed at sørge for at dette Barn bliver lært saasnart som han bliver istand til at lære hvilket et højtideligt Lofte, Tilsagn og Bekjendelse han haver her aflagt ved eder. Og for at han skal vide disse Ting desto bedre, skulle I fordre af ham, at han hører Prædikener; og fornemmeligen skulle I sørge for at han lærer Troesbekjendelsen, Herrens Bøn, og de ti Bud i Landets Sprog, og alle andre Ting som en Christen bør vide og troe for sin Sjæls Frelse; og at dette Barn bliver dydigt opdraget til at fore et gudeligt og christeligt Levnet; altid erindrende at Daaben fremstiller for os vor Forpligtelse; som er at følge Christi vor Frelsers Exempel, og at blive ham lige; at som han døde og opstod igjen for os, saa skulle vi, som ere døbte, døe fra Synd og opstaae igjen til Retfærdjghed; bestandigen undertrykkende alle vore onde og fordærvede Tilbøjeligheder og dagligt gjørende Fremskridt i al Dyd og gudeligt Levnet.

Da skal han tilføje og sige,

I have at drage Omsorg for at dette Barn bliver bragt til Biskoppen for at confirmeres af ham, saasnart som han kan sige Troesbekjendelsen, Herrens Bøn, og de Ti Bud i Landets Sprog, og er end ydermere oplært i Kirkens Catechismus, som er affattet for dette Øjemed.

Det er sikkert ifølge Guds Ord, at Børn, som ere døbte, og døe førend de begaae virkelig Synd, upaatvivleligen blive salige.

For at bortfjærne enhver Tvivl angaaende Brugen af Korsets Tegn i Daaben; saa kan man see den sande Forklaring deraf og de gyldige Grunde for sammes Bibeholdelse i den 30te Canon, som først blev bekjendtgjort i Aaret MDCIV

Privat Barnedaabs Forretning i Huse.

Sjælesorgerne i hvert Sogn bør ofte paaminde Folket om ikke at opsætte deres Børns Daab længere end til den første eller anden Søndag næst efter deres Fødsel, eller en anden Helligdag, som indtræffer derimellem, med mindre det skeer af en vigtig og gyldig Aarsag, som Sjælesorgeren bifalder.

Og ligeledes skulle de advare dem imod, uden en lignende vigtig Aarsag og Nødvendighed, at lade deres Børn døbe hjemme i deres Huse. Men naar Nødvendighed tvinger dem dertil, da skal Daaben forrettes paa denne Maade:

Først, lad Sognets Gejstlige (eller i hans Fraværelse nogensomhelst anden retmæssig Gejstlig man kan faae) med dem som ere nærværende paakalde Gud og sige Herrens Bøn og saa mange af Collecterne foran bestemte at læses i den offentlige Daabsformular som Tid og nærværende Omstændigdigheder tillade. Og da efter at Barnet er blevet nævnt af en eller anden, som er tilstede, skal den Gejstlige gyde Vand paa det, sigende disse Ord:

N. Jeg døber dig i Navnet Faderens og Sønnens og den Hellige Aands. Amen.

Derpaa, idet alle knæle ned, skal den Gejstlige opoffre Tak til Gud, og sige:

Vi yde dig hjærtelig Tak, barmhjærtigste Fader, at det haver behaget dig at gjenføde dette Barn med din Hellige Aand, at antage ham som dit eget adopterede Barn, og indlemme ham i din hellige Kirke. Og ydmygt bede vi dig at give at han, død for Synden og levende for Retfærdighed, og begravet med Christo i hans Død, maa korsfæste det gamle Menneske og ganske tilintetgjøre hele Syndens Legeme, og at ligesom han er gjort til Deltager i din Søns Død, saa maa han ogsaa vorde Deltager i hans Opstandelse; saa at han tilsidst med Resten af dine Hellige maa blive en Arving til dit evige Rige; formedelst den samme din Søn Jesum Christum vor Herre. Amen.

Og lad dem ikke tvivle om, at et Barn saaledes døbt er lovligen og tilbørligen døbt, og bør ikke døbes igjen. Dog alligevel dersom Barnet, som er døbt paa denne Maade forbliver levende, saa er det passende at bringe det til Kirken, i den Hensigt, at dersom samme Sogns Gejstlige selv døbte Barnet, Menigheden kan forvisses om at Daabens rigtige Form var af ham bleven anvendt i Forvejen: I hvilket Tilfælde han skal sige dette,

Jeg forsikrer eder, at jeg, overeensstemmende med Kirkens tilbørlige og foreskrevne Ritual til den Tid og paa det Sted, i adskillige Vidners Nærværelse døbte dette Barn.

Men hvis Barnet blev døbt af nogen anden retmæssig Gejstlig, da skal den Gejstlige i det Sogn, hvor

Barnet blev født eller døbt undersøge og prøve om Barnet er blevet retmæssigen døbt, eller ikke. I hvilket Tilfælde, dersom de, som bringe noget Barn til Kirken svare, at samme Barn er allerede døbt, da skal den Gejstlige videre forhøre dem og sige,

Af hvem blev dette Barn døbt?

Hvem var nærværende da dette Barn blev døbt?

Fordi nogle Ting, som ere væsentlige i dette Sacramente kunne, formedelst Frygt eller Hastværk, paa en Tid af overhængende Fare, blive udeladte; saa spørger jeg eder fremdeles,

Med hvilken Materie blev dette Barn døbt?

Med hvilke Ord blev dette Barn døbt?

Og dersom den Gejstlige finder af deres Svar, som bringe Barnet, at alle Ting ere udførte som de burde; da skal han ikke christne Barnet igjen, men skal modtage ham som een af sandchristne Folks Hjord, sigende dette,

Jeg forsikrer eder, at i dette Tilfælde alting er bleven rigtig gjort, og overeensstemmende med tilbørlig Skik, hvad der angaaer dette Barns Daab, som født i Arvesynden og i Guds Vrede, er nu, ved Gjenfødelsens Bad optaget i Guds Børns og det evige Livs Arvingers Tal; thi vor Herre Jesus Christus fornægter ikke saadanne Børn sin Naade og Barmhjærtighed, men paa det kjærligste kalder dem til sig, som det hellige Evangelium bevidner til vor Trøst paa følgende Maade.

Marc. 10, 13.

De førte smaa Børn til ham, at han skulde røre ved dem; men Disciplene truede dem, som bare dem frem. Men der Jesus det saae, blev han vred, og sagde til dem: lader de smaa Børn komme til mig, og formener dem ikke, thi Guds Rige hører saadanne til. Sandelig siger jeg Eder: hvo som ikke annammer Guds Rige som et lidet Barn, han skal ingenlunde komme ind i det. Og han tog dem i Favn, og lagde Hænderne paa dem, og velsignede dem.

Efter Evangeliet er læst skal den Gejstlige fremsige følgende korte Formaning over Evangeliets Ord.

Elskelige, I høre i dette Evangelium vor Frelsers Christi Ord, at han befalede at Børnene skulde bringes til ham; hvorledes han dadlede dem, som vilde holde dem fra ham; hvorledes han formanede alle Mennesker til at efterligne deres Uskyldighed. I bemærke hvorledes han ved udvortes Gebærder og Handling, lagde sin Velvillje mod dem for Dagen; thi han omfavnede dem, han lagde sine Hænder paa dem, og velsignede dem. Tvivler derfor ikke, men troer tillidsfuldt at han ligeledes haver huld-

rigtmodtaget dette nærværende Barn; at han haver omfavnet ham med sin Barmhjærtigheds Arme, at han vil (som han haver lovet i sit hellige Ord) give ham det evige Livs Velsignelse, og gjøre ham til Deltager i sit evige Rige. Da vi saaledes ere overbeviste om vor Himmelske Faders Velvillje mod dette Barn, erklæret ved hans Søn Jesum Christum; saa lader os med Tro og Andagt yde ham Tak, og sige den Bon, som Herren selv har lært os:

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brod. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Almægtige og evige Gud, himmelske Fader, vi yde dig ydmyg Tak at du haver værdigedes at kalde os til din Naades Kundskab og til Troen paa dig; Forøg denne Kundskab og bestyrk denne Tro i os bestandig mere og mere. Giv dette Barn din Hellige Aand, at han gjenfodt og gjort til den evige Saligheds Arving; formedelst vor Herre Jesum Christum, maa forblive din Tjener og opnaae din Forjættelse formedelst den samme vor Herre Jesum Christum din Søn, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, nu og i Evighed. Amen.

Derpaa skal Præsten sporge om Barnets Navn; og naar dette er udtalt af Fadderne skal den Gejstlige sige,

Fornægter du i dette Barns Navn, Djævelen og alle hans Værker, denne Verdens forfængelige Pragt og Herlighed, med alle sammes begjerlige Lyster, og Kjødets sandselige Lyster, saa at du ikke vil følge eller ledes af dem?

Svar. Jeg fornægter dem alle.

Den Gejstlige.

Troer du paa Gud Fader den Almægtige, Himmelens og Jordens Skaber?

Og paa Jesum Christum hans eenbaarne Søn vor Herre? Og at han blev undfanget af den Hellige Aand; fodt af Jomfru Maria; at han blev piint under Pontius Pilatus, blev korsfæstet, dod, og begraven; at han foer ned til Helvede, og tillige opstod igjen den tredje Dag; at han opfoer til Himmels, og sidder ved Gud Faders den Almægtiges højre Haand; og derfra skal komme igjen ved Verdens Ende, for at dømme de Levende og de Døde?

Og troer du paa den Hellige Aand; den hellige catholske

Kirke; de Helliges Samfund, Syndernes Forladelse; Kjødets Opstandelse; og evigt Liv efter Døden?

Svar. Alt dette troer jeg standhaftigen.

Den Gejstlige.

Vil du da med Lydighed holde Guds hellige Villje og Bud, og vandre i samme alle dine Livs Dage?

Svar. Jeg vil.

Derpaa skal den Gejstlige sige,

Vi modtage dette Barn i Christi Hjords Menighed* og betegne ham med Korsets Tegn, som et Mærke paa at han i Fremtiden ikke skal skamme sig ved at bekjende Troen paa den korsfæstede Christus, og tappert at stride under hans Banner, mod Synd, Verden, og Djævelen; og at forblive Christi tro Kriger og Tjener indtil sit Livs Ende. Amen.

*Her skal Præsten gjøre et Kors paa Barnets Pande.

Derpaa skal Præsten sige,

Efterdi nu, elskelige Brødre, dette Barn er gjenfødt, og indpodet i Christi Kirkes Legeme, saa lader os yde Tak til den Allmægtige Gud for disse Velgjerninger; og eenstemmigen opoffre vore Bønner til ham, at han maa føre det Øvrige af sit Liv overeensstemmende med denne Begyndelse.

Derpaa skal Præsten sige,

Vi yde dig hjærtelig Tak, barmhjærtigste Fader, at det haver behaget dig at gjenføde dette Barn med din Hellige Aand, at antage ham som dit eget adopterede Barn, og indlemme ham i din hellige Kirke. Og ydmygt bede vi dig at give at han, død for Synden og levende for Retfærdighed, og begravet med Christo i hans Død, maa korsfæste den gamle Mand og ganske tilintetgjøre hele Syndens Legeme, og at, ligesom han er gjort til Deltager i din Søns Død, saa maa han ogsaa vorde Deltager i hans Opstandelse; saa at tilsidst med det Overblevne af din hellige Kirke, han maa blive en Arving til dit evige Rige; formedelst Christum vor Herre. Amen.

Derpaa, i det alle staae op, skal Præsten fremsige til Fadderne denne følgende Formaning.

Efter som dette Barn har lovet ved eder sine Borgensmænd at fornægte Djævelen og alle hans Værker, at troe paa Gud og tjene ham; saa maa I erindre, at det er eders Pligt og Skyldighed at sørge for at dette Barn bliver lært saasnart som han bliver istand til at lære hvilket et højtideligt Løfte, Tilsagn og Bekjendelse han haver her aflagt ved eder. Og for at han skal vide

disse Ting desto bedre, skulle I fordre af ham at han hører Prædikener; og fornemmeligen skulle I sørge for at han lærer Troesbekjendelsen, Herrens Bøn, og de ti Bud i Landets Sprog, og alle andre Ting, som en Christen bør vide og troe for sin Sjæls Frelse; og at dette Barn bliver dydigt opdraget til at føre et gudeligt og christeligt Levnet; altid erindrende at Daaben fremstiller for os vor Forpligtelse; som er at følge Christi vor Frelsers Exempel, og at blive ham lige; at som han døde og opstod igjen for os, saa skulle vi, som ere døbte, døe fra Synd og opstaae igjen til Retfærdighed; bestandigen undertrykkende alle vore onde og fordærvede Tilbøjeligheder og daglig gjørende Fremskridt i al Dyd og gudeligt Levnet.

Men dersom de som bringe Barnet til Kirken give saadanne usikre Svar til Præstens Spørgsmaal, at det ikke bliver klart om Barnet blev døbt med Vand, I Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands (hvilke ere Daabens væsentlige Dele), saa lad Præsten døbe efter det Formular, som foran er bestemt for Offentlig Barnedaab; undtagen at i det han dypper Barnet i Fonten skal han bruge denne Udtryksform.

Hvis du ikke allerede er døbt, N., saa døber jeg dig I Navnet Faderens, og Sønnens og den Hellige Aands. Amen.

Daabs Forretning

for saadanne, som ere af modnere Alder, og istand til at svare for sig selv.

Naar nogen saadanne Personer, som ere af modnere Alder, skulle døbes, skal betimelig Anmeldelse derom skee til Bisskoppen, eller til den han for saadan Hensigt maatte bestemme, en Uge i Forvejen i det mindste, ved Forældrene eller nogen andre forstandige Personer; paa det at tilbørlig Omsorg kan drages for deres Examination, om de ere tilstrækkeligen oplærte i den Christelige Religions Grundsætninger; og paa det at de kunne formanes til at forberede sig med Bøn og Faste til at modtage dette hellige Sacramente.

Og dersom de findes beqvemme, da skulle Fadderne (naar Folket er forsamlet paa den bestemte Søndag eller Helligdag) være beredte til at fremstille dem ved Fonten, strax efter den anden Lectie, enten i Morgen- eller Aften-Bønnen, eftersom Sjælesorgeren maatte finde passende, ifølge eget Forgodtbefindende.

Og staaende der, skal Præsten spørge, om nogen af de Personer, som her fremstilles ere døbte, eller ej: Hvis de svare, Nej; da skal Præsten sige dette

Inderlig Elskede, efterdi alle Mennesker ere undfangede og fødte i Synd (og det som er født af Kjød er Kjød) og de som ere i Kjødet ikke kunne behage Gud, men leve i Synd, og begaae mange virkelige Overtrædelser; og vor Frelser Christus siger, Ingen kan indkomme i Guds Rige med mindre han bliver gjenfødt og atterbaaren af Vand og den Hellige Aand; saa beder jeg eder at anraabe Gud Fader formedelst vor Herre Jesum Christum, at han af sin godhedsfulde Barmhjærtighed vil forunde disse Personer den Ting, som de af Naturen ikke kunne have; at de maae blive døbte med Vand og den Hellige Aand, og optagne i Christi hellige Kirke, og gjorte til levende Lemmer af samme.

Derpaa skal Præsten sige:

Lader os bede.

(Og her skal hele Forsamlingen knæle.)

Almægtige og evige Gud, som af din store Barmhjærtighed reddede Noah og hans Familie i Arken fra at omkomme ved Vand; og ligeledes førte Israels Børn, dit Folk, uskadte gjennem det røde Hav, hvorved du viste et Forbillede paa din Hellige Daab; og ved din elskelige Søns Jesu Christi Daab i Floden Jordan, helligede Vand for Syndens mystiske Aftoelse; Vi bede dig formedelst din uendelige Miskundhed at du vil barmhjærtigen see til disse dine Tjenere; vadsk dem og helliggjør dem ved den Hellige Aand; at de frelset fra din Vrede, maa optages i Christi Kirkes Ark; og at de standhaftige i Troen, glade ved Haabet, og rodfæstede i Christenkjærlighed maae saaledes komme igjennem denne trængselsfulde Verdens Bølger, at de tilsidst maae naae det evige Livs Land, for der at regjere med dig i Evighed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Almægtige og udødelige Gud, alle deres Bistand, som ere stedte i Nød, alle deres Hjælper, som flye til dig for Undsætning, de Troendes Liv, og de Dødes Opstandelse; Vi anraabe dig for disse Personer, at de, i det de komme til din hellige Daab, maae ved aandelig Gjenfødelse erholde deres Synders Forladelse. Modtag dem, o Herre, som du haver lovet ved din elskelige Søn, sigende, Beder, saa skal eder gives; leder, saa skulle I finde; banker, saa skal eder oplades: Saa

giv nu til os som bede; lad os som lede finde; aabne Porten for os som banke; at disse Personer maae nyde den evindelige Velsignelse af din himmelske Vadskning, og maae komme til det evige Rige, som du haver lovet ved Christum vor Herre. Amen.

Da skal Folket staae op og Præsten skal sige:

Hører Evangeliets Ord, som ere skrevne af Sanct Johannes i tredje Kapitel, begyndende med første Vers.

St. Joh. 3, 1.

Der var en Mand af Pharisæerne, han hedte Nicodemus, en Overste iblandt Jøderne. Han kom til Jesum om Natten, og sagde til ham: Mester, vi vide, at du er en Lærer, kommen fra Gud; thi Ingen kan gjøre de Tegn, som du gjør, uden Gud er med ham. Jesus svarede, og sagde til ham: sandelig, sandelig siger jeg dig: uden Nogen bliver fød paa ny, kan han ikke see Guds Rige. Nicodemus siger til ham: hvorledes kan et Menneske fødes, naar han er gammel? Mon han kan anden Gang komme ind i sin Moders Liv, og fødes? Jesus svarede: sandelig, sandelig siger jeg dig: uden Nogen bliver fød af Vand og Aand, kan han ikke indkomme i Guds Rige. Hvad som fød er af Kjødet, er Kjød; og hvad som fød er af Aanden, er Aand. Forundre dig ikke, at jeg sagde til dig: det bør Eder at fødes paa ny. Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens Susen, men du veed ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen; saaledes er det med Hver, som er fød af Aanden.

Hvorpaa han skal fremsige denne følgende Formaning:

Elskelige, I høre i dette Evangelium vor Frelsers Christi udtrykkelige Ord, at med mindre Nogen bliver født af Vand og af Aand kan han ikke indkomme i Guds Rige. Heraf vil I indsee dette Sacramentes store Nødvendighed, hvor det kan erholdes. Ligeledes umiddelbart for sin Himmelfart (som vi læse i det sidste Kapitel af Sanct Marci Evangelium) gav han Befaling til sine Disciple sigende, Gaaer bort i al Verden, og prædiker Evangelium for al Skabningen. Hvo, som troer, og bliver døbt skal blive salig; men hvo, som ikke troer, skal blive fordømt. Hvilket ogsaa viser os den store Velgjerning vi hoste deraf. Af hvilken Aarsag Apostelen Sanct Peter, da ved hans første Prædiken af Evangeliet mange følte sig stukne i Hjærtet og sagde til ham og de øvrige Apostle, Mænd og Brødre, hvad skulle vi gjøre? svarede og sagde til dem, Omvender eder, og hver af eder lade sig døbe i Jesu Christi Navn til Syndernes Forladelse; og I skulle faae den Hellige Aands Gave. Thi eder og eders Børn hører Forjættelsen til, og alle dem, som ere langt borte, saa mange Herren vor Gud vil kalde. Ogsaa med mange andre Ord formanede han dem sigende, Frelser eder fra denne vanartige Slægt. Thi (som den samme Apostel bevidner paa et andet Sted) Daaben gjør os endogsaa nu salige (ikke Bortskaffelsen af Kjødets Urenlighed, men en god Samvittigheds Svar for Gud) ved Jesu Christi Opstandelse. Tvivler ikke derfor, men troer tillidsfuldt at han vil hulrigt modtage disse hertilstedeværende Personer, oprigtigen angrende, og kommende ved Troen til ham; at han vil give dem deres Synders Forladelse, og begave dem med den Hellige Aand; at han vil skjenke dem det evige Livs Velsignelse og gjøre dem til Deltagere i hans evige Rige.

Da vi saaledes ere overbeviste

om vor himmelske Faders Velvillje, erklæret ved hans Søn Jesum Christum, mod disse Personer, saa lader os med Tro og Andagt yde ham Tak og sige,

Almægtige og evige Gud, himmelske Fader, vi yde dig ydmyg Tak, at du haver værdigedes at kalde os til din Naades Kundskab og til Troen paa dig; Forøg denne Kundskab og bestyrk denne Tro i os bestandig mere og mere. Giv disse Personer din Hellige Aand, at de maae blive gjenfødte, og gjorte til den evige Saligheds Arvinger; formedelst vor Herre Jesum Christum, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, nu og i Evighed. Amen.

Derpaa skal Præsten tale til de Personer, som skulle døbes paa følgende Maade,

Elskelige, som ere komne hid, ønskende at modtage den hellige Daab, I have hørt hvorledes Menigheden, haver bedet, at vor Herre Jesus Christus vilde værdiges at modtage eder og velsigne eder, at forløse eder fra eders Synder, at give eder det himmelske Rige og det evige Liv. I have ogsaa hørt at vor Herre Jesus Christus haver lovet i sit hellige Ord at give eder alle disse Ting, som vi have bedet om; hvilket Løvte han, paa sin Side, vil ganske sikkerligen holde og fuldbyrde.

Derfor, da Christus haver givet dette Løfte, maae I ogsaa oprigtigen, paa eders Side, love i disse eders Vidners og hele Menighedens Nærværelse, at I vil fornægte Djævelen og alle hans Værker, og standhaftigen troe Guds hellige Ord, og med Lydighed holde hans Bud.

Derpaa skal Præsten fremsætte for hver især af de Personer, som skulle døbes, særskildt disse følgende Spørgsmaal:

Spørgsmaal. Fornægter du Djævelen og alle hans Værker, denne Verdens forfængelige Pragt og Herlighed, med alle sammes begjerlige Lyster, og Kjødets sandselige Lyster, saa at du ikke vil følge eller ledes af dem?

Svar. Jeg fornægter dem alle.

Spørgsmaal. Troer du paa Gud Fader den Almægtige, Himmelens og Jordens Skaber?

Og paa Jesum Christum hans eenbaarne Søn vor Herre? Og at han blev undfanget af den Hellige Aand; født af Jomfru Maria; at han blev piint under Pontius Pilatus, blev korsfæstet, død, og begraven; at han foer ned til Helvede, og tillige opstod igjen den tredje Dag; at han opfoer til Himmels, og sidder ved Gud Faders den Almægtiges højre Haand; og derfra skal komme igjen ved Verdens Ende, for at dømme de Levende og de Døde?

Og troer du paa den Hellige Aand; den hellige catholske Kirke; de helliges Samfund; Syndernes Forladelse; Kjødets Opstandelse; og evigt Liv efter Døden?

Svar. Alt dette troer jeg standhaftigen.

Spørgsmaal. Vil du blive døbt i denne Tro?

Svar. Det er mit Ønske.

Spørgsmaal. Vil du da med Lydighed holde Guds hellige Villje og Bud, og vandre i samme alle dine Livs Dage?

Svar. Jeg vil stræbe at gjøre det med Guds Hjælp.

Da skal Præsten sige:

O barmhjærtige Gud, giv at den gamle Adam i disse Personer maa blive begravet, og det nye Menneske maa blive opreist i dem. Amen.

Giv at alle kjødelige Tilbøjeligheder maae døe i dem, og at alle Ting, som tilhøre Aanden maae leve og voxe i dem. Amen.

Giv at de maae have Kraft og Styrke til at beseire og triumphere

over Djævelen, Verden og Kjødet. Amen.

Giv at de her indviede til dig ved vort Embede og Forretning maae ogsaa blive begavede med himmelske Dyder, og evindeligen belønnes ved din Miskundhed, o velsignede Herre Gud, som lever og regjerer alle Ting, i Evighed. Amen.

Almægtige, eviglevende Gud, hvis elskeligste Søn Jesus Christus af sin dyrebareste Side udgjød baade Blod og Vand til vore Synders Forladelse; og udstædte en Befaling til sine Disciple, at de skulde gaae ud og lære alle Nationer og døbe dem i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands; Agt, vi bede dig, paa din *Menigheds Paakaldelse; helliggjør dette Vand til Syndens mystiske Afvaskelse; og giv at de Personer, som nu skulle døbes deri, maae modtage din Naades Fylde, og altid forblive i dine troe og udvalgte Børns Tal formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen

Derpaa skal Præsten tage enhver af de Personer, som skulle døbes ved den højre Haand, og idet han stiller ham bequemt ved Døbefonten, efter eget Forgodtbefindende, skal han spørge Fadderne om Navnet; og siden dukke ham ned i Vandet, eller gyde Vand over ham sigende:

Jeg døber dig i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Derpaa skal Præsten sige:

Vi modtage denne Person i Christi Hjords Menighed* og betegne ham med Korsets Tegn, som et Mærke paa at han i Fremtiden ikke skal skamme sig ved at bekjende Troen paa den korsfæstede Christus, og tappert at stride under hans Banner, mod Synd, Verden, og Djævelen; og at forblive Christi tro Kriger og Tjener indtil sit Livs Ende. Amen.

*Her skal Præsten gjøre et Kors paa Personens Pande.

Derpaa skal Præsten sige,

Efterdi nu, elskelige Brødre, disse Personer ere gjenfødte, og indpodede i Christi Kirkes Legeme, saa lader os yde Tak til den Almægtige Gud for disse Velgjerninger; og eenstemmigen opoffre vore Bønner til ham, at de maae føre det Øvrige af deres Liv overeensstemmende med denne Begyndelse.

Derpaa skal siges Herrens Bøn, idet alle knæle:

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Vi yde dig ydmyg Tak, o himmelske Fader, at du haver værdiges at kalde os til Kundskab om din Naade og Troen paa dig. Forøg denne Kundskab og bestyrk denne Tro i os bestandig mere og mere. Giv disse Personer din Hellige Aand; paa det at de, nu igjenfødte, og gjorte til evig Saligheds Arvinger formedelst vor Herre Jesum Christum, maa forblive dine Tjenere, og opnaae dine Forjættelser, formedelst den samme Herre Jesum Christum din Søn, som lever og regjerer med dig, i den samme Hellige Aands Enighed, evindeligen. Amen.

Derpaa, idet alle staae op, skal Præsten fremsige denne følgende Formaning; og først tale til Fadderne.

Eftersom disse Personer have lovet i eders Nærværelse, at fornægte Djævelen og alle hans Værker, at troe paa Gud og tjene ham; saa maae I erindre, at det er eders Pligt og Skyldighed at huske dem paa hvilket højtideligt Løvte, Til-

sagn og Bekjendelse de have nu aflagt for denne Menighed, og i Særdeleshed for eder, deres udvalgte Vidner. Og I skulle ligeledes opfordre dem til at anvende al Flid paa at blive rigtigen underviste i Guds hellige Ord; at de saaledes maa voxe i Naade, og i vor Herre Jesu Christi Kundskab, og leve gudeligen, retfærdigen, og ædrueligen i denne nærværende Verden.

(Og derpaa talende til de nydøbte Personer skal han gaae videre og sige.)

Og hvad eder angaaer, som nu have ved Daaben iført eder Christum, saa er det eders Pligt og Skyldighed ogsaa, da I ere gjorte til Guds og Lysets Børn, ved Troen paa Jesum Christum, at vandre overeensstemmende med eders Christelige Kald, som det sømmer sig for Lysets Børn, altid erindrende, at Daaben foreholder os vor Bekjendelse, som er, at følge Christi vor Frelsers Exempel, og at blive ham lige; at ligesom han døde og opstod igjen for os; saa skulle vi, som ere døbte, doe fra Synd, og opstaae igjen til Retfærdighed; bestandig undertrykkende alle vore onde og fordærvede Tilbøjeligheder og dagligen tiltagende i al Dyd og gudeligt Levnet.

Det er passende at enhver Person, saaledes døbt, bliver confirmeret af Biskoppen saasnart efter Daaben som det belejligen kan skee; for at han derpaa kan faae Adgang til den hellige Communion. Dersom nogle Personer, som ikke bleve døbte i deres Barndom, blive bragte til Daab før de komme til Skjæls Aar og Alder, at de kunne svare for dem selv; saa er det tilstrækkeligt at bruge Formularet for offentlig Barnedaab, eller [i Tilfælde af Yderste Fare] Formularet for Privat Daab; kun med Forandring af Ordet [Barn] for [Yngling eller Person], eftersom det foreliggende Tilfælde maatte kræve.

En Katechismus

det er, En Undervisning, som enhver Person skal erhverve sig, for han bliver bragt til at confirmeres hos Biskoppen.

Spørgsmaal. Hvad er eders Navn?

Svar. N. eller M.

Spørgsmaal. Hvem gav eder dette Navn?

Svar. Mine Gudfædre og mine Gudmødre i min Daab; i hvilken jeg blev gjort til Christi Lem, til Guds Barn, og til det himmelske Riges Arving.

Spørgsmaal. Hvad gjorde eders Gudfædre og Gudmødre da for eder?

Svar. De tilsagde og lovede tre Ting i mit Navn. For det første, at jeg skulde fornægte Djævelen og alle hans Værker, denne ugudelige Verdens Pragt og Forfængelighed, og alle Kjødets syndige Lyster. For det andet, at jeg skulde troe alle den Christelige Troes Artikler. Og for det tredje, at jeg skulde holde Guds hellige Villje og Bud, og vandre i samme alle mine Livs Dage.

Spørgsmaal. Troer I ikke, at I er forpligtet til at troe, og handle, som de have lovet for eder?

Svar. Jo sandelig; og med Guds Hjælp vil jeg gjøre det. Og jeg takker af mit ganske Hjærte vor himmelske Fader, at han haver kaldet mig til denne Saligheds Tilstand, formedelst Jesum Christum vor Herre. Og jeg beder Gud at give mig Naade, at jeg maa forblive i samme indtil mit Livs Ende.

Katechet. Fremsiig dine Troes Artikler.

Svar.

Jeg troer paa Gud Fader, Himmelens og Jordens almægtige Skaber:

Og paa Jesum Christum, hans eenbaarne Søn, vor Herre, Som er undfangen af den Hellige Aand, Født af Jomfru Maria, Piint under Pontio Pilato, Blev korsfæstet, død og begraven, Han nedfoer til Helvede; Tredje Dag opstod han fra de Døde, Han opfoer til Himmels, Og sidder hos Gud Faders almægtige højre Haand; Derfra han skal igjenkomme, at dømme de Levende og de Døde.

Jeg troer paa den Hellige Aand, Een hellig catholsk christelig Kirke; De Helliges Samfund; Syndernes Forladelse; Legemets Opstandelse, Og efter Døden det evige Liv. Amen.

Spørgsmaal. Hvad lærer du fornemmelig i disse dine Troes Artikler?

Svar. Først lærer jeg at troe paa Gud Faderen, som har skabt mig og hele Verden.

For det andet paa Gud Sønnen, som haver forløst mig og hele Menneskeslægten.

For det tredje paa Gud den Hellige Aand, som helliggjør mig og alle Guds udvalgte Folk.

Spørgsmaal. I sagde at eders Gudfædre og Gudmødre lovede for eder, at I skulde holde Guds Bud. Sig mig hvor mange der ere af dem?

Svar. Ti.

Spørgsmaal. Hvilke ere de?

Svar. De samme som Gud fremsagde i Anden Mosebogs tyvende Kapitel sigende: Jeg er Herren din Gud, som bragte dig udaf Egypti Land, udaf Trældommens Huus.

I. Du skal ingen andre Guder have end mig.

II. Du skal ikke gjøre dig noget udskaaret Billed, ej heller nogen Efterligning af nogen Ting, som er oppe i Himmelen eller nede paa Jorden, eller i Vandet under Jorden. Du skal ikke bukke for dem og ikke dyrke dem, thi jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud, og hjemsøger Fædrenes Synder paa Børnene indtil tredje og fjerde Led af dem, som hade mig, og viser Miskundhed mod Tusinde af dem, som elske mig og holde mine Bud.

III. Du skal ikke tage Herrens din Guds Navn forfængelig; thi Herren vil ikke holde ham for skyldfri, som tager hans Navn forfængelig.

IV. Kom Sabbath-Dagen ihu, at du helligholder den; Sex Dage skal du arbejde, og gjøre alt hvad du har at gjøre, men den syvende Dag er Herrens din Guds Sabbath. Paa den skal du ingen Slags Gjerning gjøre, du, og din Søn og din Datter, din Tjener og din Tjenerinde, dit Qvæg og den Fremmede, som er inden dine Porte. Thi i sex Dage gjorde Herren Himmelen og Jorden, Havet og alt det, som er i dem, og hvilede paa den syvende Dag, hvorfor Herren velsignede Sab-bath-Dagen og helligede den.

V.Ær din Fader og din Moder, at dine Dage maa blive mange i Landet, som Herren din Gud giver dig.

VI. Du skal ikke ihjelslaae.

VII. Du skal ikke bedrive Hoer.

VIII. Du skal ikke stjele.

IX. Du skal ikke bære falsk Vidnesbyrd imod din Næste.

X. Du skal ikke begjere din Næstes Huus; du skal ikke begjere din Næstes Hustru, ej heller hans Tjener, eller hans Pige, ej heller hans Oxe eller hans Asen, eller Nogen Ting, som er hans.

Spørgsmaal. Hvad lære I fornemmelig af disse Bud?

Svar. Jeg lærer to Ting: min Pligt mod Gud, og min Pligt mod min Næste.

Spørgsmaal. Hvad er eders Pligt mod Gud?

Svar. Min Pligt mod Gud er, at troe paa ham, at frygte ham, og at elske ham af mit ganske Hjærte, af mit ganske Sind, af min ganske Sjæl, og af min ganske Styrke; at tilbede ham, at yde ham Tak, at sætte min ganske Tillid til ham, at paakalde ham, at ære hans hellige Navn og hans Ord, og tjene ham med Troskab alle mine Livs Dage.

Spørgsmaal. Hvad er eders Pligt mod eders Næste?

Svar. Min Pligt mod min Næste, er at elske ham som mig selv, og at gjøre mod alle Mennesker, som jeg vilde de skulde gjøre mod mig: At elske, ære, og understøtte min Fader og Moder: At ære og adlyde Dronningen, og alle som have Magt under hende: At underkaste mig alle mine Foresatte, Lærere, aandelige Hyrder og Herrer: At opføre mig ydmygt og ærbødigt mod alle mine Overmænd: Ingen at skade med Ord eller Gjerning: At være sanddru og retfærdig i alle mine Handlinger: Ingen Ondskab eller Had at nære i mit Hjærte: At holde mine Hænder fra Rapsen og Stjælen, og min Tunge fra ond Tale, Løgn og Bagvaskelse: At bevare mit Legeme i Maadehold, Ædruelighed og Kydskhed: Ikke at begjære eller lyste efter andre Menneskers Gods; men at lære og arbeide for ærligen at fortjene mit Brod; og at gjøre min Pligt i den Stilling i Livet til hvilken det maa behage Gud at kalde mig.

Katechet. Mit gode Barn, viid dette, at du ikke er istand til at gjøre disse Ting af dig selv, eller til at vandre i Guds Bud og tjene

ham, uden hans særdeles Naade; som du maa lære til alle Tider at anraabe ved flittig Bøn. Lad mig derfor høre om du kan sige Herrens Bøn.

Svar. Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, Som vi forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Spørgsmaal. Hvad forlanger du af Gud i denne Bøn?

Svar. Jeg forlanger af Gud, min Herre, vor himmelske Fader, som er alle gode Tings Giver, at han vil sende sin Naade til mig og til alle Folk; at vi maae tilbede ham, tjene ham, og adlyde ham, som vi burde. Og jeg beder Gud at han vil sende os alle Ting som ere nødvendige baade for vore Sjæle og Legemer; og at han vil være barmhjærtig imod os, og forlade os vore Synder; og at det maa behage ham at bevare og beskytte os i alle Farer saavel aandelige som legemlige; og at han vil holde os fra al Synd og Ugudelighed, og fra vor aandelige Fiende, og fra den evige Død. Og dette forlader jeg mig paa at han vil gjøre af sin Barmhjærtighed og Godhed, formedelst vor Herre Jesum Christum. Og derfor siger jeg Amen, Saa være det.

Spørgsmaal.

Hvor mange Sacramenter haver Christus stiftet i sin Kirke?

Svar. Kun to, som almindeligen nødvendige til Salighed, nemlig, Daaben, og Herrens Nadvere.

Spørgsmaal. Hvad mener du med Ordet Sacrament?

Svar. Jeg mener et udvortes og synligt Tegn paa en indvortes og aandelig os forundt Naade, stiftet af Christus selv som et Middel, hvorved vi erholde samme, og et Pant for at forsikkre os derom.

Spørgsmaal. Hvor mange Dele ere der i et Sacrament?

Svar. To; det udvortes synlige Tegn, og den indvortes aandelige Naade.

Spørgsmaal. Hvilket er Daabens udvortes synlige Tegn, eller Typus?

Svar. Vand; hvori Personen bliver døbt i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands.

Spørgsmaal. Hvilken er den indvortes og aandelige Naade?

Svar. Død for Synden, og ny Fødsel til Retfærdighed: thi da vi ere af Naturen fødte i Synd, og Vredens Børn, saa blive vi herved gjorte til Naadens Børn.

Spørgsmaal. Hvad fordres af dem, som skulle døbes?

Svar. Anger, hvorved de forlade Synden; og Tro, hvorved de standhaftigen troe Guds Forjættelser gjorte til dem i dette Sacramente.

Spørgsmaal. Hvorfor blive Børn da døbte, som formedelst deres spæde Alder ikke kunne have Anger, eller Tro?

Svar. Fordi de love disse ved deres Borgensmænd; hvilket Løvte de selv ere forpligtede til at fuldbyrde, naar de voxe op.

Spørgsmaal. Hvorfor blev Herrens Nadveres Sacramente stiftet?

Svar. For en stedsevarende Erindring om Christi Døds Offer, og om de Velgjerninger, som vi derved erholde.

Spørgsmaal. Hvilken er den udvortes Part, eller Tegn i Herrens Nadvere?

Svar. Brød og Viin, som Herren har befalet at skulle nydes.

Spørgsmaal. Hvilken er den indvortes Part, eller den antydede Ting?

Svar. Christi Legeme og Blod,

som sandeligen og virkeligen tages og nydes af de Troende i Herrens Nadvere.

Spørgsmaal. I hvilke Velgjerninger blive vi derved deltagende?

Svar. Vore Sjæles Styrkning og Vederquægelse ved Christi Legeme og Blod, som vore Legemer styrkes og vederquæges ved Brødet og Vinen.

Spørgsmaal. Hvad udfordres der af dem, som komme til Herrens Nadvere?

Svar. At de skulle undersøge dem selv, om de oprigtigen angre deres forrige Synder, og stadigen foresætte sig at føre et gudeligt Levnet; at de skulle have en levende Tro paa Guds Barmhjærtighed formedelst Christum, med en taknemmelig Ihukommelse om hans Død; og at de skulle nære Christenkjærlighed til alle Mennesker.

Sjælesørgeren i hvert Sogn skal paa Søndage og Helligdage efter Aftenbønnens anden Lectie, flittigen og offentligen i Kirken undervise og examinere saa mange Børn fra sit Sogn, som sendes til ham, som han maatte finde belejligt, i en eller anden Del af denne Katechismus.

Og alle Fædre, Mødre, Herrer, og Fruer, skulle lade deres Børn, Tjenestefolk, og Lærlinge (som ikke have lært deres Katechismus) komme til Kirken til den bestemte Tid, og opmærksomt høre paa og lade sig undervise af Sjælesørgeren, indtil de have lært Alt hvad her er bestemt for dem at lære.

Saasnart som Børn have opnaaet en passende Alder, og kunne sige Troesbekjendelsen, Herrens Bøn, og de Ti Bud i deres Modersmaal; og ligeledes kunne svare paa de andre Spørgsmaal i denne korte Katechismus; skulle de bringes til Bisfoppen. Og enhver skal have en Gudfader og en Gudmoder, som Vidner til deres Confirmation.

Og naarsombelst Bisfoppen bekjendtgjør at Børn skulle bringes til ham for Confirmation, skal Sjælesørgeren i hvert Sogn enten bringe eller sende skriftlig, med sit Navns Underskrift, alle de Personers Navne i hans Sogn, som han anseer skikkede til at præsenteres for Bisfoppen for at confirmeres. Og dersom Bisfoppen antager dem, skal han confirmere dem paa følgende Maade.

Ritual for Confirmation

eller Haandspaalægning paa dem, som ere døbte og komne til Skjæls Aar og Alder.

Paa den bestemte Dag, da alle de som skulle confirmeres ere opstillede, og staae i Orden for Bisfoppen; skal han (eller een eller anden Gejstlig, som han bestemmer dertil) læse denne følgende Fortale.

For at Confirmationen kan forrettes til større Opbyggelse for dem, som skulle modtage den, har Kirken fundet for godt at forordne, At ingen skal fremdeles confirmeres, uden saadanne som kunne sige Troesbekjendelsen, Herrens Bøn, og de Ti Bud; og ligeledes kunne svare paa saadanne andre Spørgsmaal, som indeholdes i den korte Kate-

chismus; hvilken Forordning det er meget passende at iagttage; for at Børn, nu komne til Skjæls Aar og Alder, efter at have lært hvad deres Gudfædre og Gudmødre lovede for dem i Daaben, kunne selv med deres egen Mund og Samtykke, offentlig for Kirken stadfæste og bekræfte samme; og ligeledes aflægge Løvte om, at de ved Guds Naade ville bestandig selv stræbe troligen at iagttage de Ting, hvortil de ved deres egen Bekjendelse have givet deres Samtykke.

Dervaa skal Biskoppen sige:

Fornye I ber, i Guds og denne Menigheds Nærværelse det højtidelige Løvte og Forpligtelse, som blev gjort i eders Navn ved eders Daab; stadfæstende og bekræftende samme i eders egne Personer, og erkjendende at I ere forpligtede til at tro og gjøre alle de Ting, som eders Gudfædre og Gudmødre den Gang lovede for eder?

Og hver især skal lydeligen svare:

Det gjør jeg.

Biskoppen.

Vor Hjælp er i Herrens Navn;

Svar. Som haver gjort Himmel og Jord.

Biskop. Lovet være Herrens Navn;

Svar. Fra nu og indtil evig Tid.

Biskop. Hør vore Bønner.

Svar. Og lad vort Raab komme til dig.

Biskop. Lader os bede.

Almægtige og eviglevende Gud, som har værdigedes at gjenføde disse dine Tjenere ved Vand og den Hellige Aand, og haver skjenket dem alle deres Synders Forladelse; Styrk dem, vi bede dig, o Herre, med Trosteren den Hellige Aand, og forøg daglig i dem dine mangfoldige Naade-Gaver; Viisdoms og Forstands Aand; Raads og aandelig Styrkes Aand; Kundskabs og sand Gudeligheds Aand; og opfyld dem, o Herre, med din hellige Frygts Aand nu og i Evighed. Amen.

Dervaa i det de alle knæle i Orden for Biskoppen, skal han lægge sin Haand paa Hovedet af hver især og sige,

Beskyt, o Herre, dette dit Barn [eller denne din Tjener] med din himmelske Naade, at han maa forblive din i Evighed; og dagligen tiltage i din Hellige Aand mere og mere, indtil han kommer til dit evige Rige. Amen.

Dervaa skal Biskoppen sige,

Herren være med eder.

Svar. Og med din Aand.

Og (i det alle knæle ned) skal Biskoppe tilføje,

Lader os bede.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Og denne Collect:

Almægtige og evig levende Gud, som bringer os baade til at ville og fuldbyrde de Ting, som ere gode og din guddommelige Majestæt velbehagelige; Vi opoffre vor ydmyge Bøn til dig for disse dine Tjenere, paa hvilke vi (efter dine hellige Apostlers Exempel) have nu lagt vore Hænder, for at forvisse dem (ved dette Tegn) om din Gunst og naadige Godhed mod dem. Lad din faderlige Haand, vi bede dig, altid være over dem; lad din Hellige Aand altid være med dem; og saaledes leed dem i dit Ords Kundskab og Lydighed, at de til-

sidst maae erholde det evige Liv; formedelst vor Herre Jesum Christum, som med dig og den Hellige Aand lever og regjerer, altid een Gud, i Evighed. Amen.

O Almægtige Herre og evige Gud, værdiges, vi bede dig at styre, hellige og regjere, baade vore Hjærter og Legemer paa dine Loves Veje, og i dine Buds Fuldbyrdelse; paa det at vi ved din allermægtigste Beskyttelse, baade her og i Evighed, maa bevares paa Legeme og Sjæl; formedelst vor Herre og Frelser, Jesum Christum. Amen.

Derpaa skal Biskoppen velsigne dem, sigende dette,

Den Almægtige Guds Faderens, Sønnens og den Hellige Aands Velsignelse, være over eder, og forblive med eder evindeligen. Amen.

Og ingen skal antages til den hellige Communion indtil han er confirmeret, eller er bered til og begjerlig efter at blive confirmeret.

Formularet
for
Ægte-Vielse.

Først skal Tillysning for alle dem, som skulle ægtevies, skee offentlig i Kirken, paa tre forskjællige Søndage, under Morgen-Gudstjenesten, eller under Aften-Gudstjenesten (dersom der ikke er nogen Morgen-Gudstjeneste) strax efter den anden Lectie; idet Sjælesørgeren siger paa sædvanlig Maade,

Jeg bekjendtgjør Tillysning til Ægteskab mellem M. fra — og N. fra —. Dersom nogen af eder veed nogen Aarsag eller gyldig Hindring, hvorfor disse to Personer ikke bør forenes i den hellige Ægtestand, saa skal han erklære det. Dette er den første [anden, eller tredje] Tillysning.

Og dersom de Personer, som skulle givtes boe i forskjellige Sogne, maa Tillysningen skee i begge Sogne; og Sjælesørgeren i det ene Sogn skal ikke ægtevie dem uden en Attest fra Sjælesørgeren i det andet Sogn om at tre Tillysninger ere skeete.

Paa den til Ægtevielsen bestemte Dag og Tid skulle de Personer, som skulle ægtevies, træde midt ind i Kirken med deres Venner og Naboer: og naar de staae der tilsammen, Manden paa højre Haand, og Quinden paa venstre, skal Præsten sige,

Inderlig Elskede, vi ere her samlede for Guds Aasyn og i denne Menigheds Nærværelse, for at forene denne Mand og denne Quinde i den hellige Ægtestand; som er en hæderlig Stand, stiftet af Gud i Menneskets Uskyldigheds Tid, og antyder for os den mystiske Forening, som finder Sted mellem Christus og hans Kirke; hvilken hellige Stand Christus prydede og forskjønnede med sin Nærværelse, og det første Mirakel, som han gjorde, til Cana i Galilæa; og anbefales af Sanct Paulus som en hæderlig Stand blandt alle Mennesker: og derfor bør ikke af Nogen indgaaes, eller foretages, uoverlagt, letsindigen, eller løsagtigen, for at tilfredsstille sine kjødelige Lyster og Begjærligheder, ligesom umælende Dyr, som ikke have nogen Forstand; men ærbødigen, forstandigen, med Overlæg, og Besindighed, og i Gudsfrygt; med tilbørlig Overvejelse af, for hvilke Ojemed Ægtestanden blev stiftet.

For det Første blev den stiftet for Børneavling, som skulde opdrages i Herrens Frygt og Optugtelse, og for hans hellige Navns Ære.

For det Andet blev den stiftet som et Middel mod Synd, og for at forebygge Løsagtighed; for at saadanne Personer, som ikke have Afholdenhedens Gave, kunne bevare sig som ubesmittede Lemmer af Christi Legeme.

For det Tredje blev den stiftet for det gjensidige Selskab, Hjælp, og Trøst, som den Ene skulde nyde af den Anden, baade i Medgang og Modgang.

I hvilken hellige Stand disse to Personer nu komme for at forenes. Derfor, hvis nogen Mand kan vise nogen gyldig Aarsag, hvorfor de ikke lovligen kunne forenes, lad ham nu tale, eller for bestandig i Fremtiden tie stille.

Og ligeledes, talende til de Personer, som skulle ægtevies, skal han sige,

Jeg paalægger og fordrer af eder begge, at I (som ville staae til Ansvar paa Dommens frygtelige Dag, naar Hjærternes Hemmeligheder skulle aabenbares) ville nu bekjende, hvis nogen af eder veed nogen Hindring, hvorfor I ikke kunne lovligen forenes i Ægtestand. Thi værer vel forvissede, at saa-

mange som der forenes paa anden Maade end Guds Ord tilsteder, blive ikke sammenføjede af Gud; heller ikke er deres Ægteskab retmæssigt.

Dersom Nogen paa Ægtevielses Dagen angiver og fremfører nogen Hindring, hvorfor de ikke kunne forenes i Ægteskab, efter Guds Lov eller dette Kongeriges [Englands] Lov; og dersom han forpligter sig til de Paagjældende og tilstrækkelige Borgensmænd med ham; eller ogsaa yder Sikkerhed (til det fulde Beløb af den Skade, som de Personer der skulde ægtevies derved kunde lide) at han vil bevise sin Angivelse; saa maa Ægtevielsen opsættes indtil den Tid Sandheden bliver oplyst.

Dersom ingen Hindring angives, da skal Sjælesørgeren sige til Manden,

M. Vil du have denne Quinde til din Ægtehustru, for at leve tilsammen med hende, efter Guds Anordning, i den hellige Ægtestand? Vil du elske hende, trøste hende, ære, og holde hende i Sygdom og Sundhed; og forladende alle andre holde dig alene til hende, saalænge som I begge ere i Live?

Manden skal svare, Jeg vil.

Da skal Præsten sige til Quinden,

N. Vil du have denne Mand til din Ægtemand, for at leve tilsammen med ham i den hellige Ægtestand? Vil du adlyde og tjene ham, elske, ære og holde ham i Sygdom og Sundhed; og forladende alle andre holde dig alene til ham, saalænge som I begge ere ilive?

Quinden skal svare, Jeg vil.

Da skal den Gejstlige sige,

Hvo bortgiver denne Quinde denne Mand tilægte.

Derpaa skulle de love Troskab til hinanden paa følgende Maade,

Den Gejstlige, som modtager Quinden af hendes Faders eller Venners Hænder, skal lade Manden med sin højre Haand tage Quinden ved hendes højre Haand, og sige efter ham som følger,

Jeg M. tager dig N. til min Ægtehustru, for at have og holde efter denne Dag, for bedre for værre, for rigere for fattigere, i Sygdom og Sundhed, at elske og pleje, indtil Døden os adskiller, efter Guds hellige Anordning; og dertil lover jeg dig min Troskab.

Da skulle de give Slip paa hinandens Hænder; og Quinden, med hendes højre Haand tagende Manden ved hans højre Haand, skal ligeledes sige efter den Gejstlige,

Jeg N. tager dig M. til min Ægtemand, for at have og holde efter denne Dag, for bedre for værre, for rigere for fattigere, i Sygdom og Sundhed, at elske, og pleje og adlyde, indtil Døden os adskiller, efter Guds hellige Anordning; og dertil lover jeg dig min Troskab.

Da skulle de igjen give Slip paa hinandens Hænder; og Manden skal give til Quinden en Ring; i det han lægger samme paa Bogen tilligemed det sædvanlige Gebyhr for Præsten og Medhjælperen. Og Præsten, som tager Ringen, skal overlevere den til Manden, som anbringer den paa Qvindens venstre Haands fjerde Finger, Og Manden, medens han der holder Ringen skal sige efter Præsten, som følger,

Med denne Ring jeg dig ægter, med mit Legem jeg dig ærer, og med alt mit verdslige Gods jeg dig begaver: I Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Manden lader Ringen forblive paa Quindens venstre Haands fjerde Finger, og nu skulle de begge knæle, og den Gejstlige skal sige,

Lader os bede.

O evige Gud, hele Menneskeslægtens Skaber og Bevarer, al aandelig Naades Giver, det evige Livs Ophav; Send din Velsignelse over disse dine Tjenere, denne Mand og denne Quinde, som vi velsigne i dit Navn; at ligesom Isaak og Rebekka levede trofast tilsammen, saa maae disse Personer oprigtigen

fuldbyrde og holde det Løvte og den Pagt, som de nu have indgaaet (hvorpaa denne givne og modtagne Ring er et Tegn og Pant) og maae bestandig forblive i fuldkommen Kjærlighed og Fred tilsammen, og leve overensstemmende med dine Love; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Da skal Præsten lægge deres Hænder sammen, og sige,

Dem som Gud haver sammenføjet, lad intet Menneske adskille.

Da skal den Gejstlige tale til Folket.

Eftersom M. og N. have med gjensidigt Samtykke indgaaet den hellige Ægtestand, og have bevidnet dette for Gud, og dette Selskab, og dertil have givet og lovet hinanden Troskab, og have erklæret samme ved at give og modtage en Ring, samt ved at give hinanden Haand; saa erklærer jeg dem for forenede Mand og Kone, I Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Og den Gejstlige skal tilføje denne Velsignelse,

Gud Faderen, Gud Sønnen, Gud den Hellige Aand velsigne, bevare, og beskytte eder; Herren see til eder barmhjærtigen med sin Velvillje; og saaledes opfylde eder med al aandelig Velsignelse og Naade, at I maae saaledes leve sammen i dette Liv, at i den tilkommende Verden I maae erholde det evige Liv. Amen.

Dervaa skal den Gejstlige og Medhjælperne, gaaende til Herrens Bord, sige eller synge denne følgende Psalme.

Beati omnes. Psalm. 128.

Salig er hver den, som frygter Herren: som gaaer paa hans Veje

Thi du skal æde Frugten af dine Hænders Arbejde: salig er du, og det gaaer dig vel.

Din Hustru skal blive som et frugtbart Viintræ paa Siderne af dit Huus.

Dine Børn som Olie-Qviste: omkring dit Bord.

See, saaledes skal den Mand velsignes: som frygter Herren.

Herren skal velsigne dig af Zion: og du skal see Jerusalems Gode alle dine Livs Dage.

Og du skal see dine Børne-Børn: Fred være over Israel!

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Eller denne Psalme.

Deus misereatur. Psalm. 67.

Gud! vær os naadig, og velsign os: han lade sit Ansigt lyse hos os!

At vi maae kjende din Vej paa Jorden: din Salighed iblandt alle Hedninger!

Gud! Folk skulle takke dig: ja, Folk skulle takke dig allesammen.

Folk skulle glæde sig, og synge med Fryd: thi du skal dømme Folk med Ret, og Folk paa Jorden, dem skal du føre.

Gud! Folk skulle takke dig: ja, Folk skulle takke dig allesammen.

Landet har givet sin Grøde: Gud, vor Gud, skal velsigne os.

Gud skal velsigne os: og alle Jordens Ender skulle frygte ham.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Naar Psalmen er endt, og Manden og Qvinden knælende for Herrens Bord, og Præsten staaer ved Bordet, og vender sit Ansigt imod dem, skal han sige,

Herre hav Barmhjærtighed med os.

Sv. Christe hav Barmhjærtighed med os.

Gejstl. Herre hav Barmhjærtighed med os.

Vor Fader, du som er i Him-

lene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Gejstl. O Herre, bevar din Tjener og din Tjenerinde.

Sv. Som sætte deres Tillid til dig.

Gejstl. O Herre, send dem Hjælp fra din Helligdom.

Sv. Og beskyt dem evindelig.

Gejstl. Vær for dem et stærkt Taarn.

Sv. Imod deres Fjendes Aasyn.

Gejstl O Herre hør vor Bøn.

Sv. Og lad vort Raab komme til dig.

Den Gejstlige.

O Abrahams Gud, Isaaks Gud, Jacobs Gud, velsign disse dine Tjenere og saa det evige Livs Sæd i deres Hjærter; paa det at de maae i Gjerning fuldbyrde alt det, som de lære, dem til Nytte, af dit Ord. See, O Herre fra Himmelen miskundeligen paa dem, og velsign dem. Og som du sendte din Velsignelse over Abraham og Sara, til deres store Trøst, saa værdiges at sende din Velsignelse over disse dine Tjenere; at de adlydende din Villje, og altid sikre under din Beskyttelse, maae forblive i din Kjærlighed til deres Livs Ende; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Denne næstfølgende Bøn skal udelukkes, naar Quinden er over Børneavlings Alder.

O Barmhjærtige Herre og himmelske Fader, ved hvis milde Gave Menneskeslægten formeres; Vi bede dig, bistaae med din Velsignelse disse to Personer, at de baade maae blive frugtbare i Børneavling, og ligeledes saalænge leve sammen i gudelig Kjærlighed og Ærbarhed, at de kunne see deres Børn christeligen og dydigt opdragne, til din Priis og Ære; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

O Gud, som ved din vældige Kraft haver gjort Alting af Intet; som ogsaa (efter at andre Ting vare bragte i Orden) bestemte, at ud af Manden (skabt efter dit eget Billede og Lignelse) Quinden skulde fremstaae; og i det du forenede dem sammen lærte at det aldrig skulde blive tilladeligt at adskille dem, som du ved Ægteskab havde forenet: O Gud, du som haver helliget Ægtestanden til et saa herligt Mysterium, at derved antydes og fremstilles det aandelige Ægteskab og Enighed mellem Christus og hans Kirke; See miskundeligen paa disse dine Tjenere, at baade denne Mand maa elske sin Kone overeensstemmende med dit Ord (lige som Christus elskede sin Brud Kirken, som gav sig selv for den, og elskede og plejede den som sit eget Kjød) og ligeledes at denne Quinde maa være kjærlig og elskværdig, tro og lydig mod sin Mand; og i al Stillhed, Ædruelighed og Sagtmodighed efterligne hellige og gudelige Matroner. O Herre, velsign dem begge, og giv dem at arve dit evige Rige; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Præsten sige,

Den Almægtige Gud, som i Begyndelsen skabte vore første Forældre, Adam og Eva, og helligede dem og forenede dem sammen i Ægteskab; Udgyde over eder sin Naades Rigdomme, hellige og velsigne eder, at I maae behage ham baade paa Legeme og Sjæl, og leve sammen i hellig Kjærlighed til eders Livs Ende. Amen.

Hvorpaa, dersom der ikke er nogen Prædiken som udvikler Mands og Kones Pligter, den Gejstlige skal læse som følger.

Alle I som ere givte, eller have

isinde at indgaae i den hellige Ægtestand, hører hvad den hellige Skrift siger angaaende Ægtemænds Pligt mod deres Koner, og Koners Pligt mod deres Ægtemænd.

Sanct Paulus i Epistelen til Epheserne, femte Kapitel, giver alle givte Mænd denne Befaling: I Mænd, elsker Eders Hustruer, ligesom og Christus elskede Menigheden og hengav sig selv for den, paa det han kunde hellige den, og han rensede den formedelst Vandbadet ved Ordet, at han maatte fremstille sig den, en herlig Menighed, som ikke haver Plet, eller Rynke, eller noget Deslige, men at den maatte være hellig og ustraffelig. Saaledes ere Mændene skyldige at elske deres Hustruer som deres egne Legemer; hvo som elsker sin Hustru, elsker sig selv. Ingen hadede jo nogensinde sit eget Kjød, men føder og vederqvæger det, ligesom Herren Menigheden. Thi vi ere hans Legemes Lemmer, af hans Kjød og af hans Been. Derfor skal Manden forlade sin Fader og Moder, og blive fast hos sin Hustru, og de To skulle være eet Kjød. Denne Hemmelighed er stor; jeg taler nemlig om Christum og Menigheden. Dog I ogsaa, Hver især elske sin Hustru som sig selv.

Ligeledes taler den samme Sanct Paulus, i Brevet til Colossenserne, saaledes til alle givte Mænd; I Mænd! elsker Eders Hustruer, og værer ikke bittre imod dem.

Hører ogsaa hvad Christi Apostel Sanct Peter, som selv var en givt Mand, siger til dem, som ere givte; I Mænd, lever med Eders Hustruer, som det svagere Kar, med Forstand, og beviser dem Ære, da de ogsaa ere Medarvinger til Livets Naadegave; paa det Eders Bønner ikke skulle forhindres.

Hidtil have I hørt Mandens Pligt mod Konen. Men hører nu ogsaa I Hustruer og lærer eders Pligter mod eders Ægtemænd, just som disse tydeligen udvikles i den hellige Skrift.

Sanct Paulus i ovenanførte Epistel til Epheserne lærer eder Følgende; I Quinder være Eders egne Mænd underdanige, som Herren; thi Manden er Quindens Hoved, ligesom Christus er Menighedens Hoved; og han er sit Legems Saliggjører. Men ligesom Menigheden er Christo underdanig, saaledes skulle og Quinderne være deres egne Mænd underdanige i alle Ting. Og atter siger han, Hustruen have Ærefrygt for Manden.

Og i sin Epistel til Colossenserne giver Sanct Paulus eder denne korte Formaning; I Hustruer! værer Eders egne Mænd underdanige, som det sommer sig i Herren.

Sanct Peter giver eder ogsaa en særdeles god Formaning i det han siger; I Hustruer, værer eders egne Mænd underdanige, paa det og, dersom Nogle ikke troe Ordet, de kunne vindes uden Ordet ved Quindernes Omgængelse, naar de skue Eders kydske Omgængelse i Ærefrygt. Eders Prydelse skal ikke være den udvortes, Haarfletning, og paahængte Guldsmykker, eller Klædedragt; men Hjærtets skjulte Menneske i en sagtmodig og stille Aands uforkrænkelige Væsen, hvilket er meget kosteligt for Gud Thi saaledes prydede sig og fordum de hellige Quinder, som haabede paa Gud, og vare deres Ægtemænd underdanige; som Sara var Abraham lydig, og kaldte ham Herre; og hendes Børn ere I saalænge som I gjøre Godt, og ikke frygte for nogen Rædsel.

Det er passende, at de nygivte Personer skulle modtage Communionen paa Bryllups-Dagen eller ved den første Leilighed efter Bryluppet.

Ritual
for
Syge-Besøg.

Naar Nogen er syg, skal Anmeldelse derom skee til Sognets Gejstlige; som, i det han træder ind i den Syges Huus, skal sige,

Fred være med dette Huus, og med alle dets Beboere.

Naar han kommer i den syge Mands Nærværelse, skal han knæle ned, og sige,

Ihukom ikke, Herre, vore Misgjerninger, ej heller vore Forfædres Misgjerninger: Skaan os, gode Herre, skaan dit Folk, som du haver forløst med dit dyrebareste Blod, og vredes ikke paa os evindeligen.

Svar. Skaan os, gode Herre.

Da skal den Gejstlige sige,

Lader os bede.
Herre, hav Barmhjærtighed med os.
Christe hav Barmhjærtighed med os.
Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Den Gejstlige. O Herre bevar din Tjener;

Svar. Som sætter sin Tillid til dig.

Den Gejstlige. Send ham Hjælp fra din Helligdom;

Svar. Og mægtigen beskyt ham evindelig.

Den Gejstlige. Lad Fjenden ingen Magt faae over ham;

Svar. Ej heller den Ugudelige nærme sig for at skade ham.

Den Gejstlige. Vær du for ham, o Herre, et stærkt Taarn;

Svar. Imod Fjendens Aasyn.

Den Gejstlige. O Herre, hør vore Bønner;

Svar. Og lad vort Raab komme til dig.

Den Gejstlige.

O Herre, see ned fra Himmelen, see paa, besøg, og giv Lindring til denne din Tjener. See paa ham med din Barmhjærtigheds Øjne, giv ham Trøst og standhaftig Tillid til dig, beskyt ham mod Fare fra Fjenden, og bevar ham i bestandig Fred og Sikkerhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Hør os, Almægtige og barmhjærtigste Gud og Frelser; udstræk din vante Godhed til denne din Tjener, som lider af Sygdom. Hellig for ham, vi bede dig, denne din faderlige Tugtelse; saa at Følelsen af hans Svaghed maa forøge hans Troes Styrke, og hans Angers Alvor: Paa det at dersom det skulde behage dig at gjengive ham hans forrige Sundhed, han maa leve det Øvrige af sine Dage i din Frygt og til din Hæder: eller i modsat Fald giv ham Naade til saaledes at føre sig denne din Hjemsøgelse til Nytte, at han, efter at dette smertefulde Liv er tilendebragt, maa leve med dig i det evige Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal den Gejstlige formane den Syge efter denne Formel, eller en anden lignende.

Inderlig Elskede, viid dette, at den Almægtige Gud er Herre over

Liv og Død, og Alt hvad dertil hører, saasom Ungdom, Styrke, Sundhed, Alderdom, Svaghed og Sygdom. Derfor, eders Sygdom være hvad den vil, saa viid dette med Vished, at den er Guds Hjemsøgelse. Og af hvilkensomhelst Aarsag denne Sygdom er bleven eder tilsendt, hvad enten det er for at prøve eders Taalmodighed andre til Exempel, og for at eders Tro maa paa Herrens Dag blive befunden roesværdig, herlig, og hæderlig, til eders Herligheds og uendelige Lyksaligheds Forøgelse; eller ogsaa den er eder tilsendt for at rette og forbedre hos eder hvadsomhelst der er anstødeligt for eders himmelske Faders Øjne; saa viid dog med Vished dette, at dersom I oprigtigen angre eders Synder, og bære eders Sygdom taalmodigen, forladende eder paa Guds Barmhjærtighed, for hans elskelige Søns Jesu Christi Skyld, og yde ham ydmyg Tak for hans faderlige Hjemsøgelse, ganske underkastende eder hans Villje, saa skal den blive til eders Gavn, og hjælpe eder fremad paa den rette Vej, som fører til det evige Liv.

Dersom den besøgte Person er meget syg, da kan Sjælesørgeren her slutte sin Formaning, eller i modsat Fald blive ved,

Modtag derfor med Taalmodighed Herrens Tugtelse: Thi (som Sanct Paulus siger i det tolvte Kapitel i Brevet til Hebræerne), hvem Herren elsker, den revser han, og han tugter haardeligen hver Søn, som han antager sig. Dersom I lide Revselse, handler Gud med Eder, som med Børn; thi hvo er den Søn, som Faderen ikke revser? Men dersom I ere uden Revselse, I hvilken alle ere blevne deelagtige, da ere I uægte, og ikke Børn. Have vi tilmed havt vore kjødelige Fædre til Optugtere, og bevaret Frygt for dem, skulde vi da ikke meget mere være Aandernes Fader underdanige og leve? Thi Hine revsede os for faae Dage efter deres Tykke, men han revser os til Nytte, paa det vi skulle blive deelagtige i hans Hellighed. Disse Ord, gode Brøder, ere optegnede i den hellige Skrift for vor Trøst og Belærelse; paa det at vi skulde taalmodigen og med Taksigelse bære vor himmelske Faders Tugtelse, naar som helst det maatte behage hans barmhjærtige Godhed at hjemsøge os med nogen Slags Modgang. Og der burde være ingen større Trøst for christne Personer, end at blive gjorte Christo lige i at lide taalmodigen Modgang, Kummer, og Sygdomme. Thi han selv gik ikke op til Glæde, uden først at lide Smærte; han indtraadte ikke i sin Herlighed, før han havde været korsfæstet. Saaledes er sandeligen vor Vej til evig Glæde, at lide her med Christo; og Døren gjennem hvilken vi indtræde i det evige Liv er, at vi glade døe med Christo; paa det at vi maae opstaae igjen fra de Døde, og leve med ham i det evige Liv. Nu altsaa, i det I bærer eders Sygdom, som er saaledes gavnlig for eder, med Taalmodighed, formaner jeg eder i Guds Navn, at erindre den Bekjendelse, som I gjorde for Gud i eders Daab. Og eftersom, naar dette Liv er endt Regnskab skal aflægges for den retfærdige Dommer, af hvilken alle skulle dømmes, uden Persons Anseelse, saa fordrer jeg af eder, at I prøver eder selv og eders Tilstand, baade i Forhold til Gud og Mennesker; saa at, i det I anklage og fordømme eder selv for eders Fejl, I maa finde Barmhjærtighed hos eders himmelske Fader for Christi Skyld, og ikke blive anklagede og fordømte paa den forfærdelige Dommedag. Derfor skal jeg gjentage for eder eders Troes Artikler, at I kan vide om I troer, som en Christen Mand bør troe, eller ikke.

Her skal den Gejstlige gjentage Troes Artiklerne, som følger.

Troer du paa Gud Faderen den Almægtige, Himmelens og Jordens Skaber?

Og paa Jesum Christum, hans eenbaarne Søn, vor Herre? Og at han, som er undfangen af den Hellige Aand, født af Jomfru Maria; piint under Pontio Pilato, blev korsfæstet, død og begravet; at han nedfoer til Helvede; og ligeledes op od igjen paa den tredje Dag; at han opfoer til Himmels, og sidder hos Gud Faders almægtige høire Haand; og at han derfra skal igjenkomme, at dømme de Levende og de Døde.

Og troer du paa den Hellige Aand, den hellige catholske Kirke; De Helliges Samfund; Syndernes Forladelse; Legemets Opstandelse, Og efter Døden det evige Liv.

Den Syge skal svare,

Alt dette troer jeg standhaftigen.

Derpaa skal den Gejstlige undersøge om han oprigtigen angier sine Synder, og lever i Christen-Kjærlighed til alle Mennesker; formane ham til at tilgive af ganske Hjærte alle dem, som have fornærmet ham, og dersom han har fornærmet nogen, at bede ham om Tilgivelse; og hvor han haver forurettet eller skadet Nogen, da at gjøre Erstatning derfor efter yderste Formue. Og har han ikke disponeret over sin Formue, saa lad ham erindres om at gjøre sit Testamente, og at tilkjendegive sin Gjeld, hvad han skylder, og hvad der skyldes til ham, for hans egen Samvittigheds Lettelse, og for hans Executorers Beroligelse. Men Mennesker burde ofte huskes paa at ordne og afgjøre deres timelige Anliggender, medens de ere ved god Heldred.

Det Ovenmeldte kan bringes i Erindring af den Gejstlige inden Bønnens Begyndelse, hvis han finder Grund dertil.

Den Gejstlige burde ikke forsomme alvorligen at formane saadanne Syge, som ere bemidlede, om at være gavmilde mod de Fattige.

Her skal den Syge formanes til at aflægge en speciel Syndsbeljendelse, dersom han finder sin Samvittighed foruroliget af noget svart Anliggende. Efter hvilken Beljendelse Præsten skal (hvis han ydmygt og inderligt begjerer det) meddele ham Absolution paa følgende Maade.

Vor Herre Jesus Christus, som haver efterladt sin Kirke Fuldmagt til at frikjende alle Syndere, som oprigtigen angre og troe paa ham, forlade dig af sin store Barmhjærtighed dine Misgjerninger: Og i Kraft af hans Bemyndigelse overdraget til mig, frikjender jeg dig fra alle dine Synder, I Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Og derpaa skal Præsten fremsige den følgende Collect.

Lad os bede.

O Barmhjærtigste Gud, som efter dine Miskundheders Mangfoldighed, saaledes udslætter deres Synder, som ere oprigtigen angergivne, at du aldrig mere erindrer dem; Aabne din Barmhjærtigheds Øje paa denne din Tjener, som ret alvorligen begjerer Naade og Tilgivelse. Forny i ham, kjærligste Fader, hvad som helst der er blevet fordarvet ved Djævelens Svig og Ondskab, eller ved hans egen kjødelige Villie og Skrøbelighed; bevar og behold dette syge Lem i Enighed med Kirken; see paa hans Sønderknuselse, modtag hans Taarer, lindre hans Smærte, som du skal finde det meest gavnligt for ham; Og efterdi han sætter sin fulde Tillid kun til din Miskundhed, tilregn ham ikke hans forrige Synder, men styrk ham med din velsignede Aand; og naar det behager dig at borttage ham herfra, da modtag ham i din Naade, formedelst din elskeligste Søns Jesu Christi vor Herres Fortjeneste. Amen.

Derpaa skal den Geistlige læse denne Psalme.

In te, Domine speravi, Psalm. 71.

Herre! jeg forlader mig paa dig, lad mig ikke beskæmmes evindelig: Red mig ved din Retfardighed, udfri mig; bøj dit Øre til mig, og frels mig.

Vær mig en Tilflugts Klippe at komme hen til altid: du haver befalet at frelse mig; thi du er min Klippe og min Befæstning.

Min Gud, udfri mig af den Ugudeliges Haand: af den Haand, som gjør Uret, og som undertrykker.

Thi du er mit Haab, Herre Gud; du er min Tillid fra min Ungdom af.

Du haver vedligeholdt mig fra min Moders Liv: du drog mig af min Moders Liv; min Lovsang skal altid være om dig.

Jeg har været for Mange som et Under: men du er min stærke Tillid.

Lad min Mund fyldes med din Lov: ja den ganske Dag med din Priis.

Bortkast mig ikke i Alderdommens Tid: forlad mig ikke, naar min Kraft forgaaer.

Thi mine Fjender tale imod mig; og de, som tage vare paa min Sjæl, raadføre sig tilhobe. Sige de: Gud haver forladt ham, forfølger og griber ham; thi der er Ingen, som frier.

Gud! vær ikke langt fra mig: min Gud! skynd dig til at hjælpe mig.

Lad dem beskæmmes; ja, fortæres, som staae imod min Sjæl: lad dem iføres med Forhaanelse og Skjændsel, som søge min Ulykke.

Men jeg vil altid haabe: og jeg vil forøge al din Priis.

Min Mund skal fortælle din Retfærdighed, og din Salighed den ganske Dag: thi jeg veed ikke Tal derpaa.

Jeg vil gaae ind i Herrens, min Guds Kraft: jeg vil ihukomme din Retfærdighed, ja din alene.

Gud! du haver lært mig af min Ungdom: og indtil nu kundgjør jeg dine underlige Gjerninger.

Ja, ogsaa indtil Alderdom og graae Haar, o Gud! forlad mig ikke: indtil jeg kan kundgjøre din Arm for denne Slægt; ja, din Kraft for hver den, som komme skal.

Og din Retfærdighed strækker sig, o Gud! til det Høje; du som haver gjort store Ting: Gud! hvo er som du?

Ære være Faderen, og Sonnen, og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Tilføjende dette:

O Verdens Frelser, som ved dit Kors og dyrebare Blod haver forløst os, Frels os, og hjælp os, vi bede dig ydmygt, O Herre.

Derpaa skal den Gejstlige sige:

Den Almægtige Herre, som er det stærkeste Taarn for alle dem, som sætte deres Tillid til ham, for hvem alle Ting i Himmelen, paa Jorden, og under Jorden bøje sig, og vise Lydighed, være nu og bestandig din Beskyttelse; og lade dig vide og føle, at der er intet andet Navn under Himmelen givet Mennesket, i hvilket og ved hvilket du kan erholde Sundhed og Salighed, end alene vor Herre Jesu Christi Navn. Amen.

Og derpaa skal han sige:

I Guds naadige Barmhjærtighed og Beskyttelse befale vi dig. Herren velsigne dig, og bevare dig. Herren lade sit Ansigt lyse over dig, og være dig naadig. Herren opløfte sit Aasyn paa dig, og give dig Fred, baade nu og evindeligen. Amen.

En Bøn for et sygt Barn.

O Almægtige Gud, og barmhjærtige Fader, hvem alene Livets og Dødens Porte tilhøre; See ned fra Himmelen, vi bede dig ydmygt, see med Barmhjærtigheds Øjne paa dette Barn, som nu ligger paa

Sygelejet: Besøg ham, o Herre, med din Redning; befrie ham til den gode af dig bestemte Tid fra hans legemlige Smerte, og frels hans Sjæl for din Barmhjærtigheds Skyld: At, hvis det er dig velbehageligt at forlænge hans Dage her paa Jorden, han maa leve for dig; og være et Redskab til din Ære, ved at tjene dig med Troskab, og gjore Godt iblandt sine Samtidige; eller i modsat Fald, modtag ham i hine himmelske Boliger, hvor deres Sjæle, som sove i den Herre Jesus, nyde stedsevarende Ro og Lykfalighed. Hør denne Bøn, o Herre, for din Barmhjærtigheds Skyld, i den samme din Søn vor Herre Jesum Christo, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, altid een Gud, i Evighed. Amen.

En Bon for en syg Person, naar der synes at være kun lidet Haab om Helbredelse.

O al Barmhjærtigheds Fader, du Trøstens Gud, vor eneste Hjælp i Nødens Tid; Vi flye til dig for Bistand, paa denne din Tjeners Vegne, som her ligger nedslaaet under din Haand, i megen legemlig Afkræftelse. See naadigt til ham, o Herre; og jo mere det udvortes Menneske forfalder, styrk ham, vi bede dig uafladeligen saa meget desmere, med din Naade og Hellige Aand i det indvortes Menneske. Giv ham uskromtet Anger for alle Fejl i hans forbigangne Liv, og standhaftig Tro paa din Søn Jesum; at hans Synder maae blive udslettede ved din Barmhjærtighed, og hans Tilgivelse beseglet i Himmelen, inden han farer bort og sees ikke mere. Vi vide, o Herre, at der er intet Ord umueligt for dig; og at du, hvis du vil, kan endogsaa nu reise ham op, og forunde ham længere Liv iblandt os: Dog efterdi i al Sandsynlighed, hans Opløsning nærmer sig, saa gjør du ham skikket, og bereed ham, vi bede dig for sin Dods Time, paa det at hans Sjæl, efter at han er bortreist herfra i Fred og i din Naade, maa blive modtaget i dit evige Rige, formedelst din Søns Jesu Christi vor Herres og Frelsers Fortjeneste og Mægling. Amen.

En Bon hvorved en Person, som ligger paa det Yderste, befales i Guds Vold.

O Almægtige Gud, hos hvem det fuldkomne Retfærdiges Aander leve, efter at de ere befriede fra deres jordiske Fængsler; Vi befale ydmygt denne din Tjeners, vor kjære Broders Sjæl, i dine Hænder, som i en trofast Skabers og den barmhjærtigste Frelsers Hænder; bedende dig ydmygeligst, at den maa være dyrebar for dine Ojne. Vadsk den, vi bede dig, i det uplettede Lams Blod, som blev slagtet for at borttage Verdens Synder; paa det at, naar hvilkensomhelst Ureenhed, hvormed den kan være bleven besmittet i denne elendige og slette Verden, formedelst Kjødets Lyster eller Satans List, er afrenset og borttagen, den kan fremstilles for dig reen og pletfri. Og lær os, de Overlevende, i dette og andre lignende Dodelighedens Skuespil, som daglig forefalde, at see hvor skrøbelig og usikker vor Tilstand er; og saaledes at tælle vore Dage, at vi maae alvorligen, medens vi ere her, henvende vore Hjærter til den hellige og himmelske Visdom, som kan tilsidst bringe os til det evige Liv, formedelst din Søns Jesu Christi vor Herres Fortjeneste. Amen.

En Bon for Personer, som ere foruroligede i Sind eller Samvittighed.

O Velsignede Herre, Barmhjærtighedens Fader, du Trøstens Gud;

Vi bede dig, see i Miskundhed og Medlidenhed ned til denne din lidende Tjener. Du opskriver bittre Ting imod ham, og sætter ham i Besiddelse af sine forrige Synder; din Vrede ligger haardt paa ham og hans Sjæl er fuld af Kummer: Men, o barmhjærtige Gud, som haver skrevet dit hellige Ord for vor Belæring, at vi, ved Taalmodighed, og dine hellige Skrifters Trøst maa have Haab; giv ham en rigtig Selverkjendelse, og Forstand paa dine Trusler og Forjættelser; at han hverken maa bortkaste sin Tillid til dig, ej heller sætte den til noget andet end dig. Giv ham Styrke mod alle hans Skrobeligheder. Sønderbryd ej det knusede Rør, og udsluk ej den rygende Tande. Tilluk ikke dine Barmhjærtigheder i Vrede; men lad ham høre Fryd og Glæde, at de Been maae fryde sig, som du haver sønderstødt. Befri ham fra Frygt for Fjenden, og opløft dit Aasyn paa ham og giv ham Fred, formedelst Jesu Christi vor Herres Fortjeneste og Mægling. Amen.

De Syges Communion.

Efterdi alle dødelige Mennesker ere underkastede saa mange pludselige Farer, Sygdomme og Svagheder, og altid i Uvished om, naar de skulle forlade dette Liv; derfor, i den Hensigt, at de kunne a tid være belavede paa at døe, naarsomhelst det maatte beha e den Almægtige Gud at kalde dem, skulle Sjælesørgerne, fra Tid til anden (men i Særdeleshed paa en Tid, naar der er Pest eller anden Smitsot) flittig formane deres Sognefolk til ofte at modtage den hellige Communion af Christi vor Frelsers Legeme og Blod, naar den offentlig administreres i Kirken; paa det at de derved, i Tilfælde af en pludselig Hjemsøgelse, skal have mindre Aarsag til at foruroliges formedelst Mangel deraf. Men dersom den Syge ikke er istand til at komme til Kirken, og dog ønsker at modtage Communionen i sit Huus; saa maa han itide derom gjøre Anmeldelse til Sjælesørgeren, og tillige give tilkjende, hvor mange der ere, som kunne communicere med ham (som skulle være tre eller to i det mindste), og naar Sjælesørgeren har truffet et bequemt Sted i den Syges Huus, og alle fornødne Ting ere forberedte, saa at Forretningen kan skee paa en sømmelig Maade, skal han der højtideligholde den hellige Communion, begyndende med følgende Collect, Epistel og Evangelium.

Collecten.

Almægtige, eviglevende Gud, Menneskeslægtens Skaber, som tugter dem du elsker, og aver enhver, som du antager; Vi bede dig at have Barmhjærtighed med denne din Tjener, som din Haand hjemsøger, og at forunde ham, at han maa bære sin Sygdom med Taalmodighed, og erholde igjen sin legemlige Sundhed (dersom det er din naadige Villie); og naarsomhelst hans Sjæl skal adskilles fra Legemet, den maa uden Plet fremstilles for dig; formedelst Jesum Christum vor Herre.

Epistelen. Hebr. 12, 5.

Min Søn, agt ikke Herrens Revselse ringe, vær ikke heller forsagt, naar du tugtes af ham; thi, hvem Herren elsker, den revser han, og han tugter haardeligen hver Søn, som han antager sig.

Evangeliet. Joh. 5, 24.

Sandelig, sandelig siger jeg Eder: hvo som hører mit Ord, og troer den, som mig udsendte, haver et evigt Liv, og kommer ikke til Dommen, men er gaaen over fra Døden til Livet.

Hvorvaa Præsten skal gaae videre efter det Formular, som foran er foreskrevet for den hellige Communion, og skal han begynde med Ordene [I som oprigtigen og alvorligen 2c.]

Ved det hellige Sacramentes Uddeelelse skal Præsten selv først modtage Communionen, og derpaa administrere den til dem, som ere bestemte til at communicere med den Syge, og allersidst til den syge Person.

Men dersom Nogen formedelst Sygdommens Hæftighed, eller fordi betimelig Meldelse til Sjælesørgeren ikke skete, eller af Mangel paa Selskab til at deltage i Communionen med ham, eller formedelst nogen anden gyldig Hindring, ikke modtager Christi Legems og Blods Sakramente, skal Sjælesørgeren belære ham, at hvis han oprigtig angrer sine Synder, og standhaftigen troer at Jesus Christus haver lidt Døden paa Korset for ham, og udgydt sit Blod for hans Forløsning, alvorligen ihukommende de Velgjerninger han derved haver erholdt, og ydende ham hjertelig Tak derfor, saa æder og drikker han Christi vor Frelsers Legeme og Blod med Nytte for sin Sjæls Sundhed, skjønt han ikke modtager Sacramentet med Munden.

Naar den Syge bliver besøgt og modtager den hellige Communion paa een Gang, da skal Præsten for mere Korthed Skyld, slutte Sygebesøgs Formularet med Psalmen [Herre, jeg forlader mig paa dig 2c.].

Paa Tider naar der hersker Pest, Svedesyge, eller en anden lignende Smitsot eller Syge, naar ingen af Sognet eller Naboerne kan faaes til at communicere med de Syge i deres Huse, af Frygt for Smitte, saa kan den Gejstlige, paa den Syges specielle Forlangende, communicere med ham alene.

Ritualet
for
De Dødes Begravelse.

Her bør bemærkes, at det følgende Formular ikke skal bruges for nogen som døe udøbte, eller excommunicerede, eller have aflivet sig selv.

Præsten og Medhjælperne mødende Liget ved Indgangen til Kirkegaarden, og gaaende foran det, enten til Kirken, eller til Graven, skal sige eller synge:

Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo som troer paa mig, om han end døer, skal han dog leve. Og hver den, som lever, og troer paa mig, skal ikke døe evindeligen. Joh. 11, 25. 26.

Jeg veed, at min Frelser lever; og at han skal være den Sidste, som staaer paa Støvet. Og naar, efter min Hud, dette mit Kjød er fortæret, da skal jeg dog beskue Gud af mit Kjød; hvilken jeg skal beskue for mig, og mine Øjne skulle see og ikke en Fremmed. Job 19, 25. 26. 27.

Vi have Intet bragt med til Verden, det er da aabenbart, at vi ej heller kunne bringe Noget ud derfra. Herren gav, og Herren tog; Herrens Navn være lovet. 1 Tim. 6, 7. Job 1, 21.

Efter at de ere komne ind i Kirken, skal læses den ene, eller begge de følgende Psalmer.

Dixi, custodiam. Psalm. 39.

Jeg sagde, jeg vil bevare mine Veje: at jeg ikke skal synde med min Tunge.

Jeg vil bevare min Mund med en Mund-Kurv: da en Ugudelig er endnu for mig.

Jeg var stum formedelst Taushed: jeg taug fra at tale det Gode; men min Pine blev oprørt.

Mit Hjærte blev hedt inden i mig, i min Betænkning optændtes en Ild: jeg talede med min Tunge.

Herre! lad mig kjende min Ende og mine Dages Maal, hvad det er: at jeg kan kjende, hvor snart jeg skal lade af at leve.

See, du haver sat mine Dage som en Haand-Bred, og mit Livs Tid er som Intet for dig: vísseligen, hvert Menneske er idel Forfængelighed.

Visselig, Mennesket gaaer frem som i et Skyggebillede, visselig, de gjøre sig megen Uro forgjeves: man samler, og kan ikke vide, hvo der skal sanke det.

Og nu, Herre! hvad haver jeg biet efter: min Forventelse er til dig.

Fri mig for alle mine Overtrædelser: sæt mig ikke til en Daares Spot.

Jeg var stum, jeg vilde ikke oplade min Mund: thi du gjorde det.

Borttag din Plage fra mig: thi jeg er næsten aldeles udryddet ved din Haands Slag.

Tugter du Nogen med megen Straf for Misgjerning, da gjør du, at hans ønskelige Skikkelse henfmelter som et Møl: visseligen, alle Mennesker ere Forfængelighed.

Herre! hør min Bøn, og vend dine Øren til mit Raab: ti ikke til min Graad.

Thi jeg er en Fremmed hos dig: en Gjæst, som alle mine Fædre.

Skaan mig, at jeg maa vederqvæges: forend jeg farer bort, og er ikke mere til.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Domine, refugium. Psalm. 90.

Herre! du, du haver været vor Bolig: fra Slægt til Slægt.

For Bjergene bleve til, og du dannede Jorden og Jorderige: ja, fra Evighed til Evighed er du Gud.

Du omvender et Menneske, at han bliver knust: siden siger du, kommer igjen, I Menneskens Børn!

Fordi tusinde Aar ere for dine Øjne som den Dag i Gaar: naar den er forbigangen, og som en Nattevagt.

Du bortskyllede dem, de ere som en Drøm: om Morgenen ere de som Græs, der omskiftes.

Om Morgenen blomstrer det, og det omskiftes: om Aftenen afhugges det, og tørres.

Thi vi fortæres i din Vrede: og vi forfærdes i din Grumhed.

Du sætter vore Misgjerninger for dig: vor skjulte Synd for dit Ansigts Lys.

Thi alle vore Dage vende sig i din Vrede: vi fortære vore Aar som en Tanke.

Vore Aars Dage, de ere halvfjersindstyve Aar, og om Nogen haver megen Styrke, ere de firesindstyve Aar: og de stolteste af dem er Møje og Sorg; thi det afskæres hasteligen, og vi flyve dersra.

Hvo kjender din Vredes Styrke og din Grumhed: saasom den Frygt for dig udkræver?

Lad os saa kjende at tælle vore Dage: at vi bekomme Viisdom i Hjærtet.

Vend om, Herre: hvor længe skal det vare: og lad det angre dig over dine Tjenere.

Mæt os aarle med din Miskundhed: saa ville vi synge med Fryd, og være glade i alle vore Dage.

Glæd os efter de Dage, som du haver plaget os: efter de Aar, som vi have seet Ulykke.

Lad din Gjerning sees for dine Tjenere: og din Herlighed over deres Børn.

Og Herrens vor Guds Liflighed være over os: og befæst vore Hænders Gjerning hos os; ja, befæst vore Hænders Gjerning.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Derpaa følger Lectien tagen af det femtende Kapitel af Sanct Pauli Første Brev til Corinthierne.

1 Cor. 15 20.

Men nu er Christus opstanden fra de Døde, og er bleven den Førstegrøde af de Hensovede. Thi efterdi Døden kom ved et Menneske, er og de Dødes Opstandelse kommen ved et Menneske. Thi ligesom Alle døe i Adam, saa skulle og Alle levendegjøres i Christo. Dog hver i sin Orden: den første Grøde er Christus; dernæst de, som ere Christi, udi hans Tilkommelse. Derpaa kommer Enden, naar han har overantvordet Gud og Faderen Riget, naar han har tilintetgjort alt Fyrstendømme, og al Vælde og Magt. Thi ham bør det at regjere, indtil han faaer lagt alle Fjender under sine Fødder. Den sidste Fjende, som tilintetgjøres, er Døden. Han haver jo lagt alle Ting under hans Fødder. Men naar han siger, at alle Ting ere ham underlagte, da er det aabenbart, at det er ham undtagen, som haver underlagt ham alle Ting. Men naar alle Ting ere blevne ham underlagte, da skal og Sønnen selv underlægge sig ham, som haver underlagt ham alle Ting, at Gud skal være Alt i Alle. Hvad monne de ellers gjøre, som døbes for de Døde, dersom de Døde aldeles ikke opreises? hvi døbes de da for de Døde? Hvi staae

ogsaa vi hver Time i Fare? Jeg døer dagligen; det vidner jeg ved vor Roes, den som jeg haver i Christo Jesu vor Herre. Stred jeg, efter menneskelig Maade at tale, med vilde Dyr i Ephesus, hvad hjelper det mig, dersom de Døde ikke opstaae? Da lader os æde og drikke, thi i Morgen døe vi. Forføres ikke; slet Omgang fordærver gode Sæder! Vaagner op, som det sømmer sig, og synder ikke! thi Nogle vide Intet af Gud, det siger jeg eder til Blusel. Men der maatte Nogen sige: hvorledes opstaae de Døde? og med hvordant et Legeme komme de frem? Du Daare! det, som du saaer, bliver ikke levendegjort, dersom det ikke døer. Og hvad du saaer, da saaer du ikke det Legeme, der skal vorde, men et blot Korn, være sig af Hvede, eller af anden Art. Men Gud giver det et Legeme, ligesom han vil, og hver Sæd sit eget Legeme. Alt Kjød er ikke det samme Kjød, men eet er Menneskets Kjød, et andet Qvægets, et andet Fiskenes, et andet Fuglenes. Og der ere himmelske Legemer og jordiske Legemer; men een er de Himmelskes Herlighed, en anden de Jordiskes. Een er Solens Glands, en anden Maanens Glands, en anden Stjernernes Glands; thi een Stjerne overgaaer den anden i Klarhed. Saaledes er og de Dødes Opstandelse: det saaes i Forkrænkelighed, det opstaaer i Uforkrænkelighed; det saaes i Vanære, det opstaaer i Herlighed; det saaes i Skrøbelighed, det opstaaer i Kraft; der saaes et sandseligt Legeme, der opstaaer et aandeligt Legeme. Der er et sandseligt Legeme, der er ogsaa et aandeligt Legeme. Saaledes er der ogsaa skrevet: det første Menneske, Adam, er blevet til en levende Sjæl, den sidste Adam til en levendegjørende Aand. Det Aandelige er ikke det første, men det Sandselige, derefter det Aandelige. Det første Menneske var af Jord, jordisk; det andet Menneske, Herren, er af Himmelen. Saadan som den jordiske var, saadanne ere og de jordiske; og saadan som den himmelske er, saadanne ere og de himmelske. Og ligesom vi have baaret den Jordiskes Billede, saa skulle vi og bære den Himmelskes Billede. Men dette siger jeg, Brødre, at Kjød og Blod kan ikke arve Guds Rige, ej heller skal Forkrænkelighed arve Uforkrænkelighed. See, jeg siger Eder en Hemmelighed: vi skulle vel ikke alle hensove, men vi skulle alle forandres; i en Hast, i et Øjeblik, ved den sidste Basune; thi Basunen skal lyde, og de Døde skulle opstaae uforkrænkelige, og vi skulle forandres. Thi det bør dette Forkrænkelige at iføres Uforkrænkelighed, og dette Dødelige at iføres Udødelighed. Men naar dette Forkrænkelige er iført Uforkrænkelighed, og dette Dødelige er iført Udødelighed, da opfyldes det Ord, som skrevet er: Døden er opslugt formedelst Sejer. Død, hvor er din Braad? Helvede, hvor er din Sejer? Men Dødens Braad er Synden, og Syndens Kraft er Loven. Men Gud være Tak, som giver os Sejer formedelst vor Herre Jesum Christum! Derfor, mine kjære Brødre, bliver faste, ubevægelige, frugtbare altid i Herrens Gjerning, vidende, at Eders Arbejde er ikke forfængeligt i Herren.

Naar de komme til Graven, medens Liget gjøres færdigt til at lægges ned i Jorden, skal Præsten sige, eller Præsten og Medhjælperne skulle synge:

Mand som er født af Quinde haver kun en kort Levetid, og er fuld af Elendighed. Han skyder op, og bliver afskaaren ligesom en Blomst; han flygter som en Skygge, og haver intet blivende Sted.

Midt i Livet ere vi i Døden: hos hvem kunne vi søge Hjælp,

uden hos dig, o Herre, som retfærdigen er fortørnet over vore Synder?

Og dog, O Herre Gud den Allerhelligste, O Herre den Almægtigste, O Hellige og Barmhjærtigste Frelser, overgiv os ikke til den evige Døds bittre Smerte.

Du kjender, Herre, vore Hjærters Hemmeligheder; tilluk ikke dine barmhjærtige Øren for vor Bøn; men skaan os, Herre, du allerhelligste, O Gud den Almægtigste, O Hellige og Barmhjærtige Frelser, du retfærdigste evige Dommer, lad os ikke, i vor sidste Time, formedelst nogen Døds Smerte falde fra dig.

Dervaa medens Jorden kastes paa Liget af nogle af de Hosstaaende, skal Præsten sige:

Eftersom det haver behaget den Almægtige Gud af hans store Barmhjærtighed at tage til sig selv vor kjære her hensovede Broders Sjæl, saa overgive vi derfor hans Legeme til Jorden; Jord til Jord, Aske til Aske; Støv til Støv; i sikkert og vel forvisset Haab om Opstandelsen til det evige Liv, formedelst vor Herre Jesum Christum; som skal forvandle vor Fornedrelses Legeme til at vorde ligedannet med hans Herligheds Legeme, efter den Kraft, ved hvilken han og kan underlægge sig alle Ting.

Dervaa skal siges eller synges.

Jeg hørte en Røst af Himmelen, som sagde til mig: Skriv: salige ere de Døde, som døe i Herren herefter: Ja Aanden siger, at de skulle hvile fra deres Arbeider.

Da skal Præsten sige,

Herre, hav Barmhjærtighed med os.
Christe, hav Barmhjærtighed med os.
Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, Som vi forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Præst.

Almægtige Gud, hos hvem leve alle deres Aander, som fare heden i Herren, og hos hvem alle de Troendes Sjæle. efter at de ere befriede fra Kjødets Byrde, forblive i Fryd og Lyksalighed; Vi yde dig hjærtelig Tak, at det haver behaget dig at befrie denne vor Broder, udaf denne syndige Verdens Kummer; og vi bede dig at det maa behage dig, af din mistundelige Godhed, inden kort Tid at fuldende dine Udvalgtes Tal, og fremskynde dit Rige; paa det at vi, med alle dem, som ere hedenfarne i den sande Tro paa dit hellige Navn, maae opnaae vor fuldkomne Fuldendelse og Salighed, baade for Legeme og Sjæl, i din evige og uendelige Herlighed, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Colleeten.

O Barmhjærtige Gud, vor Herres Jesu Christi Fader, som er Opstandelsen og Livet, paa hvem, hvo der troer skal leve, skjøndt han døer; og hvo som lever og troer paa ham skal ikke døe evindeligen; som ogsaa haver lært os ved hans hellige Apostel Sanct Paulus ikke at sørge, som Mænd uden Haab for dem som sove i ham; Vi anraabe dig ydmygt, o Fader, om at opreise os fra Syndens Død, til Retfærdighedens Liv; paa det at vi, naar vi forlade dette Liv, maa hvile i ham, ligesom vi haabe,

denne vor Broder hviler; og at i den almindelige Opstandelse paa den sidste Dag vi maae befindes velbehagelige for dit Aasyn; og modtage den Velsignelse, som din elskelige Søn vil da fremsige til alle som elske og frygte dig, sigende. Kommer hid, min Faders velsignede Børn, arver det Rige, som eder er beredt fra Verdens Grundvold blev lagt: Hør vor Bøn, vi bede dig O Barmhjærtige Fader, formedelst Jesum Christum, vor Mægler og Frelser. Amen.

Vor Herres Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed, og den Hellige Aands Samfund, være med os alle, evindeligen. Amen.

Quinders Taksigelse efter Barnebyrd,

som sædvanlig kaldes

Quinders Kirkegang.

Quinden skal til den sædvanlige Tid efter hendes Forløsning, komme ind i Kirken anstændigen klædt, og der knæle ned paa eet eller andet passende Sted, som brugeligt haver været, eller som Ordinarius skal bestemme. Og da skal Præsten sige til hende.

Eftersom det haver behaget den Almægtige Gud af hans Godhed at give eder en lykkelig Forløsning, og han haver bevaret eder i Barnsnødens store Fare; saa bør I derfor yde Gud hjærtelig Tak, og sige,

(Da skal Præsten sige den 116de Psalme.)

Dilexi quoniam.

Jeg elsker Herren: fordi han haver hørt min Rest, mine ydmyge Begjeringer.

Thi han bøjede sit Øre til mig: derfor vil jeg paakalde ham i mine Dage.

Dødens Reb havde omspændt mig: og Helvedes Angester havde rammet paa mig.

Jeg fandt Angest og Bedrøvelse for mig; men jeg paakaldte Herrens Navn, sigende: kjere Herre! udfrie min Sjæl.

Herren er naadig og retfærdig: og vor Gud er barmhjærtig.

Herren bevarer de Eenfoldige: jeg var ringe, dog frelste han mig.

Min Sjæl! kom igjen til din Rolighed: thi Herren haver gjort vel imod dig.

Thi du udfriede min Sjæl fra Døden: mit Øje fra Graad, min Fod fra Fald.

Jeg vil vandre for Herrens Ansigt: i de Levendes Lande.

Jeg troede, derfor talede jeg; jeg var saare plaget: jeg sagde, der jeg hastede, hvert Menneske er en Løgner.

Hvorledes skal jeg betale Herren: alle hans Velgjerninger imod mig?

Jeg vil optage Salighedens Kalk: og paakalde Herrens Navn.

Jeg vil betale Herren mine Løfter nu for alt hans Folk: I Herrens Huses Forgaarde midt i dig, Jerusalem. Lover Herren!

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Eller 127de Psalme. Nisi Dominus.

Dersom Herren ikke bygger et Huus: da arbejde de forgjeves, som bygge derpaa.

Dersom Herren ikke bevarer en Stad: da vaage Vægterne forgjeves.

Det er forgjæves, at I staae aarle op, derefter længe sidde og æde Brød med megen Bekymring: thi saa giver han sin elskelige Ven Sovn.

See, Børn ere Herrens Arv: Livsens Frugt er en Løn.

Som Pile i den Vældiges Haand: saa ere de unge Sønner.

Salig er den Mand, som haver fyldt sit Kogger af dem: de skulle ikke beskjæmmes, naar de tale med Fienderne i Porten.

Ære være Faderen, og Sønnen, og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Da skal Præsten sige:

Lader os bede.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.
Christe, hav Barmhjærtighed med os.
Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, Som vi forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Den Geistlige. O Herre, beskyt denne Quinde, din Tjenerinde;
Svar. Som sætter sin Tillid til dig.

Den Geistlige. Vær du for hende et stærkt Taarn;
Svar. Imod hendes Fjendes Aasyn.
Den Geistlige. Herre, hør vor Bøn.
Svar. Og lad vort Raab komme til dig.

Den Geistlige. Lader os bede.
O Almægtige Gud, vi yde dig ydmyg Tak, at du haver værdiges at frelse denne Quinde, din Tjenerinde, udaf Barnsnødens store Smerte og Fare; Giv, vi bede dig, Barmhjærtigste Fader, at hun, ved din Hjælp maa baade troligen leve og vandre efter din Villje i dette nærværende Liv; og ligeledes blive Deeltagerinde i evig Herlighed i det tilkommende Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Quinden, som kommer for at yde Tak, maa bringe det sædvanlige Offer; og hvis der er Communion er det passende at hun modtager den hellige Communion.

En Trusel

eller

Forkyndelse af Guds Vrede og Straffedomme mod Syndere,

Med visse Bønner, som bruges paa Fastens første Dag, og til andre Tider, som Ordinarius skal bestemme.

Efter Morgenbønnen, naar Litaniet er fluttet paa den sædvanlige Maade, skal Præsten fra Læsepulten, eller Prædikestolen sige,

Mine Brødre, i den oprindelige Kirke herskede den gudelige Tugt, at ved Fastens Begyndelse, saadanne Personer som vare overbeviste om aabenbare Synder maatte gjøre offentlig Bod, og blive straffede i denne Verden, for at deres Sjæle kunde frelses paa Herrens Dag; og for at andre, advarede ved deres Exempel skulde saa meget des mere afskrækkes fra at forsee sig.

Og isteden derfor (indtil bemeldte Kirketugt bliver indført igjen, hvilket højligen er at ønske) er det blevet anseet for gavnligt, at ved denne Tid (i Nærværelse af eder alle) de almindelige Erklæringer af Guds Forbandelse mod ubodfærdige Syndere, samlede udaf det syv og tyvende Kapitel af femte Mosebog, og fra andre Steder i Skriften, skulde oplæses; og at I skulle svare Amen paa hver Sentents; I den Hensigt at I, paamindede om Guds strænge Vrede mod Syndere, maatte desto snarere bevæges til alvorlig og oprigtig Anger; og at I maae vandre forsigtigt i disse farlige Dage; og flye saadanne Laster, for hvilke I selv bekrafte med eders Mund at Guds Forbandelse er forskyldt.

Forbandet er den Mand, som gjør noget udskaaret eller støbt Billede, for at tilbede det.

Og Folket skal svare og sige,

Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den som forbander Fader eller Moder.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som flytter sin Næstes Markeskjæl.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som kommer en Blind til at fare vild paa Vejen.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som bøjer Retten for den Fremmede og Faderløse og Enken.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som slaaer sin Næste i Skjul.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som ligger hos sin Næstes Kone.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som tager Belønning for at ihjelslaae den Uskyldige.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandet er den, som forlader sig paa Mennesket, og holder Kjød for sin Arm, og hvis Hjærte viger fra Herren.

Svar. Amen.

Den Gejstlige. Forbandede ere de Ubarmhjærtige, Skjørlevnere, og Horkarle, Gjerrige, Afgudsdyrkere, Bagtalere, Drankere, og Udsugere.

Den Geistlige.

Nu eftersom alle de ere forbandede (som Propheten David bevidner), som fare vild og afvige fra Gud; lader os (erindrende den forfærdelige Dom, som hænger over vore Hoveder, og altid er bered at falde over os) vende tilbage til Herren vor Gud med gandske sonderknuste og ydmyge Hjærter; beklagende og begrædende vort syndige Levnet, erkjendende og tilstaaende vore Overtrædelser, og stræbende at frembringe Omvendelsens værdige Frugter. Thi nu ligger Oxen ved Træernes Rod, saa at et hvert Træ, som ikke bærer god Frugt bliver nedhugget og kastet i Ilden. Det er en forfærdelig Ting, at falde i den levende Guds Hænder: han vil udgyde Regn over Synderne, Strikker, Ild og Svovel, og et vældigt Stormveir; dette skal blive deres Kalks Deel. Thi see, Herren er udgangen af sit Sted for at hjemsøge deres Ugudelighed, som boe paa Jorden. Men hvo kan taale hans Tilkommelses Dag? Hvo kan staae naar han viser sig? Hans Kasteskovl er i hans Haand, og han skal igjennemrense sin Lo, og samle sin Hvede i Laden; men Avnerne skal han opbrænde med uslukkelig Ild. Herrens Dag kommer som en Tyv om Natten: og naar Menneskene sige, Fred og Alting er sikkert, da skal pludselig Ødelæggelse overfalde dem, ligesom Veerne over den Frugtsommelige, og de skulle ikke undflye. Da skal Guds Vrede vise sig paa Hævnens Dag, som halsstarrige Syndere, ved deres Hjærters Haardnakkethed have paadraget sig, i det de foragtede Guds Godhed, Taalmod, og Langmodighed, da han uafladeligen kaldte dem til Omvendelse. Da skal de paakalde mig (siger Herren), men jeg vil ikke høre; de skulle aarle søge mig, men ikke finde mig. Fordi at de hadede Kundskab og udvalgte ikke Herrens Frygt; de samtykte ikke mit Raad, de foragtede al min Straf. Da vil det blive for sildigt at banke paa naar Doren er lukket; og for sildigt at raabe om Naade, naar Dommens Tid er for Haanden. O den retfærdigste Doms forfærdelige Røst, som vil lyde over dem, naar der siges til dem, Gaaer, I Forbandede i den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle. Derfor, Brødre, lader os itide tage os iagt, medens Frelsens Dag varer; thi Natten kommer, naar ingen kan arbeide. Men lad os, medens vi have Lyset, tro paa Lyset, og vandre som Lysets Børn; at vi ikke skulle blive kastede udi det yderste Mørke, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel. Lad os ikke misbruge Guds Godhed, som barmhjærtigen kalder os til Forbedring, og af sin uendelige Miskundhed tilsiger os Forladelse for det Forbigangne, hvis vi vende tilbage til ham med et redeligt og oprigtigt Hjærte. Thi skjøndt vore Synder ere røde, som Skarlagenets Farve, da skulle de dog blive hvide som Sneen; og skjøndt de ere som Purpur, skulle de dog blive hvide som Uld. Omvender eder (siger Herren) fra al eders Ugudelighed, og eders Synd skal ikke blive eders Ødelæggelse. Kaster fra eder alle eders Overtrædelser, med hvilke I have overtraadt, og gjører eder et nyt Hjærte og en ny Aand; thi hvorfor ville I døe, Israels Huus? Thi jeg haver ikke Behagelighed i hans Død, som døer, siger Gud, Herren; derfor lader eder omvende, saa skulle I leve. Skjøndt vi have syndet have vi en Talsmand hos Faderen, Jesum Christum den Retfærdige; og han er en Forsoning for vore Synder. Thi han blev saaret for vore Overtrædelser, og slaaet for vor Ugudelighed. Lad os derfor vende tilbage til ham,

som barmhjærtigen modtager alle oprigtigen angergivne Syndere; vel forvissede, at han er beredt til at modtage os, og fuldkommen villig til at tilgive os, dersom vi komme til ham med oprigtig Anger; dersom vi underkaste os ham og fremdeles vandre paa hans Veje; dersom vi tage hans gavnlige Aag og lette Byrde paa os, for at følge ham i Ydmyghed, Taalmodighed, og Kjærlighed, og lade os styre af hans Hellige Aand; altid søgende hans Ære, og tilbørligen tjenende ham i vort Kald med Taksigelse: Hvis vi gjøre dette vil Christus befrie os fra Lovens Forbandelse, og fra den evige Fordømmelse, som vil komme over dem, som stilles paa venstre Haand; og han vil stille os ved sin højre Haand, og give os sin Faders naadige Velsignelse, og befale os at tage hans herlige Rige i Besiddelse: Og maatte han dertil værdiges at bringe os alle, formedelst hans uendelige Barmhjærtighed. Amen.

Dervaa skulle de alle falde paa Knæ, og Præsten og Medhjælperne knælende (paa det Sted, hvor de ere vante til at sige Litaniet) skulle fremsige denne Psalme.

Miserere mei, Deus. Ps. 51.

Gud! vær mig naadig efter din Miskundhed: udslet mine Overtrædelser efter dine store Barmhjærtigheder.

To mig meget af min Misgjerning: og rens mig af min Synd.

Thi jeg kjender mine Overtrædelser: og min Synd er altid for mig.

For dig, ja, for dig alene haver jeg syndet, og gjort det Onde for dine Øine: paa det du skal være retfærdig, naar du taler, være reen, naar du dømmer.

See, jeg er fød i Misgjerning: og min Moder haver undfanget mig i Synd.

See, du haver Lyst til Sandhed i inderste Hjærte: og du lader mig forstaae Viisdom i Lønddom.

Rens mig af Synd med Isop, saa bliver jeg reen: to mig, saa bliver jeg hvidere end Snee.

Lad mig høre Fryd og Glæde: at de Been maae fryde sig, som du haver sønderstødt.

Skjul dit Ansigt fra mine Synder: og udslet alle mine Misgjerninger.

Gud! skab i mig et reent Hjærte: og forny en stadig Aand inden i mig.

Bortkast mig ikke fra dit Ansigt og tag ikke din Hellige Aand fra mig.

Giv mig igjen din Saligheds Fryd: og ophold mig ved din frie Aand!

Saa vil jeg lære Overtrædere dine Veie: og Syndere skulle omvende sig til dig.

Fri mig fra Blod-Skyld, Gud, min Saligheds Gud: saa skal min Tunge synge med Fryd om din Retfærdighed.

Herre! oplad mine Læber: saa skal min Mund kundgjøre din Priis.

Thi du haver ikke Lyst til Offer, ellers vilde jeg give dig det: til Brænd-Offer haver du ikke Behagelighed.

Guds Offere er] en sønderbrudt Aand: et sønderbrudt og sønderknust Hjærte, skal du, Gud! ikke foragte.

Gjør vel imod Zion efter din Velbehagelighed: byg Jerusalems Mure.

Da skal du have Lyst til Retfærdigheds Offere, Brænd-Offere og heelt Offer: da skulle de offre Stude paa dit Alter.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu og altid skal være: i Evighed. Amen.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Christe, hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villje, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, Som vi forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Amen.

Den Gejstlige. O Herre frels dine Tjenere;

Svar. Som sætte sin Tillid til dig.

Den Gejstlige. Send dem Hjælp fra oven;

Svar. Og altid mægtigen beskyt dem.

Den Gejstlige. Hjælp os, o Gud vor Frelser.

Svar. Og for dit Navns Ære frels os; vær barmhjærtig mod os Syndere for dit Navns Skyld.

Den Gejstige. O Herre, hør vor Bøn.

Svar. Og lad vort Raab komme til dig.

Den Gejstlige. Lader os bede.

O Herre, vi bede dig miskundeligen hør vore Bønner, og skaan alle dem, som bekjende deres Synder for dig; at de hvis Samvittigheder ere anklagede af Synden, maae frikiendes ved din barmhjærtige Tilgivelse; formedelst Christum vor Herre. Amen.

O Almægtige Gud, og barmtige Fader, som haver Medlidenhed med alle Mennesker, og hader Intet som du haver skabt; som ikke vil en Synders Død, men heller at han skal omvende sig fra sin Synd og blive frelset. Barmhjærtigen tilgiv os vore Overtrædelser; modtag og trøst os, som ere bekymrede og udmattede af vore Synders Byrde. Din Egenskab er altid at vise Barmhjærtighed, dig alene tilkommer at tilgive Synder. Skaan os derfor, gode Herre, skaan det Folk, som du haver forløst; Gaae ikke i Rette med dine Tjenere, som ere ringe Støv og elendige Syndere; men bortvend din Vrede os, som ydmygt erkjende vor Slethed, og oprigtigen angre vore Fejl, og faaledes iil til vor Hjælp i denne Verden, at vi maae evig leve med dig i den tilkommende Verden; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Folket sige dette som følger efter den Gejstlige.

Omvend du os, o gode Herre, og saa skulle vi blive omvendte. Vær naadig, o Herre, vær naadig mod dit Folk, Som vender sig til dig med Graad og Faste, og Bøn. Thi du er en barmhjærtig Gud, Fuld af Forbarmelse, Langmodighed og af stor Miskundhed. Du skaaner naar vi fortjene Straf. Og i din Vrede ihukommer du Barmhjærtighed. Skaan dit Folk, gode Herre, skaan det, Og lad din Arvedeel ikke blive tilskamme. Hør os, o Herre, thi din Barmhjærtighed er stor, Og efter dine Miskundheders Mangfoldighed see til os; Formedelst din velsignede Sons Jesu Christi vor Herres Fortjeneste og Mægling. Amen.

Da skal den Gejstlige alene sige.

Herren velsigne os, og bevare os; Herren opløfte sit Ansigts Lys over os, og give os Fred, nu og i Evighed. Amen.

Davids Psalmer.

Første Dag.

Morgen=Bøn.

I Psalme. Beatus vir, qui non abiit.

Salig er den Mand, som ikke vandrer i de Ugudeliges Raad, ej heller staaer paa Synderes Vej: ej heller sidder i Spotteres Sæde;
2 Men hvis Lyst er til Herrens Lov: og som grunder paa hans Lov Dag og Nat.
3 Thi han skal være som et Træ, der er plantet hos Vand=Bække: som giver sin Frugt i sin Tid,
4 Og hvoraf ikke et Blad affalder: og Alt, hvad han gjør, skal han faae Lykke til.
5 Saaledes ere de Ugudelige ikke: men ligesom Avnen, der Vinden bortdriver.
6 Derfor skulle de Ugudelige ikke bestaae i Dommen: ej heller Syndere i de Retfærdiges Menighed.
7 Thi Herren kjender de Retfærdiges Vej: men de Ugudeliges Vej skal forgaae.

II Psalme. Quare fremuerunt gentes?

Hvorfor fnyse Hedningerne: og grunde Folkene paa Forfængelighed?
2 Jordens Konger fremstille sig og Fyrsterne raadslaae tilsammen: imod Herren og imod hans Salvede, sigende,
3 Lader os sønderrive deres Baand: og kaste deres Reb fra os.
4 Men han, som boer i Himmelen, leer ad dem: Herren bespotter dem.
5 Da skal han tale til dem i sin Vrede: og forfærde dem i sin Grumhed.
6 Jeg haver dog salvet min Konge: over Zion, mit hellige Bjerg.
7 Jeg vil forkynde den Raadsslutning hvorom Herren sagde til mig: du er min Søn; jeg fødte dig i Dag.
8 Begjer af mig, saa vil jeg give dig Hedningerne til Arv: og Verdens Ender til Ejendom.
9 Du skal sønderslaae dem med et Jern=Spiir: ligesom en Pottemagers Kar skal du sønderbryde dem.
10 Og nu, I Konger! handler klogeligen: lader Eder undervise, I Dommere paa Jorden!
11 Tjener Herren med Frygt: og fryder Eder med Bævelse.

12 Kysser Sonnen, at han ikke bliver vred, og I skulle omkomme paa Veien: naar hans Vrede om et Lidet skal optændes; salige ere alle de, som forlade sig paa ham.

III Psalme. Domine, quid multiplicati?

Herre! hvad ere mine Fiender mange: Mange, som opstaae imod mig!

2 Mange sige om min Sjel: den haver ingen Frelse hos Gud.

3 Men du, Herre! er et Skjold for mig: min Ære, og den der ophøier mit Hoved.

4 Jeg raabte til Herren med min Røst: og han bønhørte mig af sit hellige Bjerg.

5 Jeg lagde mig, og sov; jeg opvaagnede: thi Herren opholder mig.

6 Jeg vil ikke frygte for ti Tusinde af Folket: som have lagt sig omkring imod mig.

7 Staae op, Herre! frels mig, min Gud: thi du haver slaget alle mine Fiender paa Kind-Benet; du haver sønderbrudt de Ugudeliges Tænder.

8 Hos Herren er Frelse: din Velsignelse er over dit Folk.

IV Psalme. Cum invocarem.

Naar jeg raaber, da hør mig, min Retfærdigheds Gud: i Trangħed udbredte du Rummet for mig; vær mig naadig og hør min Bøn.

2 I Menneskens Børn! hvor længe skal min Ære være til Skjændsel: hvor længe ville I elske Forfængelighed, og søge Løgn?

3 Vider dog, at Herren haver udsøgt en From til sig: Herren skal høre, naar jeg raaber til ham.

4 Bliver vrede, og synder ikke: taler med Eders Hjærte paa Eders Leie, og værer stille.

5 Offrer Retfærdigheds Offere: og forlader Eder paa Herren.

6 De ere Mange, som sige: hvo vil vise os Godt.

7 Herre! opløft: dit Ansigts Lys over os.

8 Du gav Glæde i mit Hjærte: fremfor den Tid, da deres Korn og Most vare mangfoldige.

9 I Fred vil jeg lægge mig og sove tillige: thi du Herre alene skal lade mig boe tryggeligen.

V Psalme. Verba mea auribus.

Herre! vend dine Øren til mine Ord: agt paa min Betænkning.

2 Giv Agt paa mit Raabs Røst, min Konge, og min Gud: thi til dig vil jeg bede.

3 Herre! du skal tidlig om Morgenen høre min Røst: om Morgenen vil jeg henvende min Bøn til dig, og see op.

4 Thi du er ikke en Gud,

som haver Lyst til Ugudelighed:
den Onde skal ikke boe hos dig.
5 De Galne skulle ikke be-
staae for dine Ojne: du hader
alle dem, som gjore Uret.
6 Du fordærver dem, som
tale Løgn: Herren haver Veder-
styggelighed til en blodgjerrig
og falsk Mand.
7 Men jeg vil komme til dit
Huus paa din megen Miskund-
hed: jeg vil tilbede mod dit hel-
lige Tempel i din Frygt.
8 Herre! led mig i din Ret-
færdighed for mine Fjenders
Skyld: skik din Vej for mit
Ansigt.
9 Thi i hans Mund er intet
Trofast: i deres Inderste er me-
gen Ondskab.
10 Deres Strube er en
aabnet Grav: de smigre med
deres Tunge.
11 Gud, døm dem skyldige,
at de falde fra deres Anslag:
udstød dem i deres Overtrædel-
sers Mangfoldighed, thi de ere
gjenstridige imod dig.
12 Men lad dem alle glæde
sig, som forlade sig paa dig:
lad dem fryde sig evindelig,
thi du skjuler over dem; og de
skulle saare fryde sig i dig, som
elske dit Navn.
13 Thi du Herre! ska vel-
signe en Retfærdig: du skal
krone ham med Naade, som
med et Skjold.

Aften-Bøn.

VI Psalme. Domine ne.

O Herre! straf mig ikke
i din Vrede: og tugt mig ikke
i din Harme.
2 Herre! vær mig naadig,
thi jeg er skrobelig: læg mig,
Herre! thi mine Been ere for-
færdede;
3 Og min Sjæl er saare
forfærdet: og du, Herre! hvor
længe!
4 Vend om, Herre! fri min
Sjæl: frels mig for din Misk-
undheds Skyld.
5 Thi i Døden er der ingen
Erindring om dig: hvo vil
takke dig i Graven?
6 Jeg er træt af min Hul-
ken, jeg kommer min Seng til
at svømme den ganske Nat: jeg
igjennemblöder mit Leje med
min Graad.
7 Mit Øje er igjennemstukket
af Harm: det er blevet gam-
melt formedelst alle mine Fjender.
8 Viger fra mig, alle I,
som gjøre Uret: thi Herren
haver hørt min Graads Røst.
9 Herren haver hørt min
ydmyge Begjering: Herren vil
antage min Bøn.
10 Alle mine Fjender skulle
blive til Skamme, og for-
færdes saare: de skulle vende
tilbage, de skulle blive til Skam-
me i et Øjeblik.

VII Psalme. Domine, Deus meus.

Herre, min Gud! jeg troer paa dig: frels mig fra alle mine Forfølgere, og red mig.
2 At han ikke skal slide min Sjæl som en Love; ja, rive den: medens der er Ingen, som redder.
3 Herre, min Gud! dersom jeg haver gjort dette: dersom der er Uret i mine Hænder;
4 Dersom jeg haver vederlagt den Ondt, som holder Fred med mig: (ja, jeg haver friet den, som var min Fjende uden Aarsag),
5 Da maa Fjenden forfølge min Sjæl, og gribe den: og nedtræde mit Liv til Jorden, og lade minÆre boe i Støv.
6 Staae op, Herre! i din Vrede, ophøj dig over mine Fjenders megen Grumhed, og vaag op til mig: du haver befalet Ret at skulle skee.
7 Saa skal Folkenes Forsamling omringe dig: og for dens Skyld kom igjen i det Høje.
8 Herren skal dømme Folkene; døm mig, Herre: efter min Retfærdighed og efter min Redelighed, som er i mig.
9 Lad dog de Ugudeliges Ondskab faae Ende: men stadfæst den Retfærdige.
10 Thi den retfærdige Gud: prøver Hjærter og Nyrer.
11 Mit Skjold er hos Gud: som frelser de Oprigtige af Hjærtet.
12 Gud er en retfærdig Dommer: og en Gud, som vredes hver Dag.
13 Dersom han ikke vil omvende sig, da skal han skærpe sit Sværd: han haver spændt sin Bue, og beredt den.
14 Og han haver beredt dødelige Vaaben til ham: han skal bruge sine Pile mod dem, som saa grummeligen forfølge.
15 See, han undfanger Uret: og er frugtsommelig med Møje, og føder Løgn.
16 Han haver gravet en Grav, og opkastet den: men han skal falde i Graven, som han gjør.
17 Hans Møje skal komme igjen paa hans Hoved: og hans Fortrædelighed skal nedfare paa hans Hoved-Isse.
18 Jeg vil takke Herren efter hans Retfærdighed: og synge Herrens den Hojestes Navn Lov.

VIII Psalme. Domine, Dominus noster.

Herre, vort Herskab! hvor herligt er dit Navn over al Jorden: du som sætter din Majestæt over Himlene.
2 Af de spæde og diende Børns Mund grundfæstede du en Magt for dine Fjenders Skyld: for at komme Fjenden og Hevneren til at høre op.
3 Naar jeg seer din Himmel, dine Fingres Gjerning:

Maanen og Stjernerne, som
du beredte;
4 Hvad er et Menneske, at
du kommer ham ihu: og et
Menneskes Barn, at du be-
søger ham?
5 Thi du haver ladet ham
blive lidet ringere end Englene:
men du skal krone ham med
Ære og Hæder.
6 Du gjør, at han hersker
over dine Hænders Gjerninger:
du haver lagt Alting under
hans Fødder;
7 Faar og Øxne, dem alle-
sammen: ja, ogsaa Dyr paa
Marken.
8 Fuglene under Himmelen
og Fiskene i Havet: hvad som
farer igjennem Stierne i Havet.
9 Herre, vort Herskab: hvor
herligt er dit Navn over al Jorden!

Anden Dag.

Morgen-Bøn.

IX Psalme. Confitebor tibi.

Jeg vil takke Herren i
mit ganske Hjærte: jeg vil for-
tælle alle dine underlige Ting.
2 Jeg vil glæde og fryde
mig i dig: jeg vil synge dit
Navn Lov, du Høieste!
3 Naar mine Fjender vende
tilbage: da skulle de falde, og
omkomme for dig.
4 Thi du haver udført min
Ret og min Sag: du sad paa
din Throne, du som dømmer
Retfærdighed.
5 Du skjældte paa Hednin-
gerne, du fordærvede den Ugude-
lige: du udslettede deres Navn
evindeligen og altid.
6 O du Fjende! Ødelæggel-
serne ere endte evindeligen: og
du, o Gud! haver udryddet
Stæderne, deres Ihukommelse
er omkommen med dem.
7 Men Herren skal blive
evindelig: han haver beredt sin
Throne til Dom.
8 Thi han skal dømme Ver-
den med Retfærdighed: han
skal sige Dom af over Folkene
med Oprigtigheder.
9 Og Herren skal være den
Ringe en Ophøielse: ja en Op-
høielse i Nødens Tider.
10 Og de skulle forlade sig
paa dig, som kjende dit Navn:
thi du haver ikke forladt dem,
som søge dig, Herre!
11 Synger Herren Lov,
som boer i Zion: kundgjører
iblandt Folkene hans Gjerning.
12 Thi den, som hevner
Blod, kommer dem ihu: han
haver ikke glemt de Elendiges
Skrig.
13 Herre! vær mig naadig,
see min Elendighed an af dem,
som hade mig: du som op-
høier mig af Dødens Porte;
14 Paa det jeg kan fortælle
al din Lov i Zions Datters

Porte: at jeg maa fryde mig i din Frelse.

15 Hedningerne ere sjunkne i Graven, som de gjorde: deres Fod er greben i Garnet, som de skjulte.

16 Herren er kjendt, at han haver gjort Ret: den Ugudelige er besnæret i sine Hænders Gjerning.

17 Lad de Ugudelige vende om til Helvede: ja, alle Hedninger, som glemme Gud.

18 Thi en Fattig skal ikke glemmes evindeligen: eller de Elendiges Forventelse fortabes altid.

19 Herre! staa op, lad ikke Mennesket faae Overhaand: lad Hedningerne dømmes for dit Ansigt.

20 Læg dem, Herre! en Frygt paa: lad Hedningerne kjende det, at de ere Mennesker.

X Psalme. Ut quid, Domine?

Herre! hvorfor staaer du saa langt borte: hvorfor skjuler du dig i Nødens Tider?

2 Den Ugudelige forfølger grummelig den Elendige, af Hovmod: lad dem gribes i deres Anslag, som de have udtænkt.

3 Thi den Ugudelige roser sig af sin Sjæls Begjering: og den Gjerrige velsigner sig, han foragter Herren.

4 Den Ugudelige, for hans Næses Hojhed, søger ikke Gud: alle hans Tanker ere, at der er ingen Gud.

5 Hans Veje gjøre Smerte altid: dine Domme ere en Højhed langt fra ham; han handler trodseligen med alle sine Fjender.

6 Han siger i sit Hjærte, Jeg skal ikke rokkes: aldrig skal jeg komme i Ulykke.

7 Hans Mund er fuld med Banden, og Svig og Bedrageri: under hans Tunge er Ondskab og Forfængelighed.

8 Han sidder paa Luur hos Forgaardene: han ihjelslaaer en Uskyldig i Skjul; hans Øjne skjule sig imod den Svage.

9 Han lurer i Skjul, som en Løve i sin Hule: han lurer at gribe den Elendige.

10 Han griber den Fattige: naar han drager ham i sit Garn.

11 Han gjør sig liden, han nedbøjer sig: og falder med sine Stærke over de Svage.

12 Han siger i sit Hjærte; Gud haver glemt det: han har skjult sit Ansigt, han seer det ikke i Evighed.

13 Staae op, Herre! Gud, opløft din Haand: glem ikke de Elendige.

14 Hvorfor skal den Ugudelige foragte Gud: han siger i sit Hjærte, Du skal ikke randsage det.

15 Du seer jo: thi du skuer Ondskab og Undertrykkelse,

16 For at gjengjelde den med

din Haand; den Svage for-
lader sig paa dig: du har væ-
ret den Faderløses Hjælper.
17 Sønderbryd den Ugude-
liges og den Ondes Arm:
eftersøg hans Ugudelighed, ind-
til du ikke finder den mere.
18 Herren er Konge evin-
delig og altid: Hedningerne
ere omkomne af hans Land.
19 Du Herre! hører de
Elendiges Begjering: du skal
stadfæste deres Hjærte, du skal
lade dit Øre mærke derpaa;
20 At skaffe den Faderløse
og Ringe Ret: at Jordens
Mand ikke længer skal under-
trykke.

XI Psalme. In Domino confido.

Jeg haaber paa Herren:
hvorledes ville I da sige til
min Sjæl, Fly hen paa Eders
Bjerg som en Fugl.
2 Thi see, de Ugudelige
spænde Bue; de berede deres
Pile paa Strængen: at skyde
i Mørke paa de Oprigtige af
Hjærte.
3 Dersom Grundvoldene ned-
brydes: hvad kan den Ret-
færdige.
4 Herren er i sit hellige
Tempel: Herrens Throne er i
Himmelen;
5 Hans Øjne see: hans Øjen-
laage prøve Menneskens Børn.
6 Herren prøver den Ret-
færdige: men den Ugudelige og
den, som elsker Vold, hader
hans Sjæl.
7 Han skal lade regne over
de Ugudelige Strikker, Ild og
Svovl: og en vældig Storm-
Vind skal blive deres Kalkes
Deel.
8 Thi Herren, som er ret-
færdig, elsker Retfærdighed:
hans Ansigt beskuer den Op-
rigtige.

Aften-Bøn.

XII Psalme. Salvum me fac.

Frels, Herre! thi en Gudelig
findes ei mere: thi de Trofaste
ere blevne faa iblandt Menne-
skens Børn.
2 De tale Forfængelighed
hver med sin Næste: med smig-
rende Læber, og med et dobbelt
Hjærte tale de.
3 Herren skal udrydde alle
smigrende Læber: ja en Tunge,
som taler store Ord.
4 De, som sige, Ved vor
Tunge ville vi faae Overhaand:
vore Læber høre os til; hvo
er vor Herre?
5 For de Elendiges Øde-
læggelse: for de Fattiges
Jamren,
6 Vil jeg nu opstaae, siger
Herren: jeg vil sætte en Frelse
for den, som han blæser ad.
7 Herrens Taler ere rene
Taler: ligesom Sølv, der er

smeltet i en Ovn af Jord, som er luttret syv Gange.

8. Du, Herre! du skal bevare dem: du skal vogte dem fra denne Slægt evindeligen.

9 De Ugudelige gaae frem trindt omkring: naar de Nedrigste iblandt Menneskens Børn ophøjes.

XIII Psalme. Usque quo, Domine?

Herre, hvor længe? vil du evindeligen glemme mig: hvor længe vil du skjule dit Ansigt for mig?

2 Hvor længe skal jeg raadslaae i min Sjæl, og have Bedrøvelse i mit Hjærte daglig: hvor længe skal min Fjende ophøje sig over mig?

3 See til, bønhør mig, Herre min Gud: oplys mine Øjne, at jeg ikke skal hensove i Døden.

4 At min Fjende ikke skal sige, jeg fik Overhaand over ham: at min Modstander ikke skal fryde sig, naar jeg maatte snuble.

5 Men jeg forlader mig paa din Miskundhed: mit Hjærte fryder sig i din Frelse;

6 Jeg vil synge for Herren: thi han haver gjort vel imod mig.

XIV Psalme. Dixit insipiens.

En Daare siger i sit Hjærte: der er ingen Gud.

2 De ere fordærvede, de gjøre vederstyggelig Gjerning: der er Ingen, som gjør Godt.

3 Herren saae ned af Himmelen paa Menneskens Børn: at see, om der var nogen Forstandig, som søgte Gud.

4 De ere Alle afvegne, de ere stinkende tillige: der er Ingen, som gjør Godt, end ikke Een.

5 Deres Strube er en aaben Grav, med deres Tunger have de bedraget: Øglegift er under deres Læber.

6 Deres Mund er fuld af Forbandelse og Bitterhed: deres Fødder ere rappe til at udgyde Blod.

7 Ødelæggelse og Ulykke ere paa deres Veje, og Fredens Vej have de ikke kjendt: der er ingen Guds Frygt for deres Øjne.

8 Ere alle Misgjærningsmænd uden Kundskab: de som opæde mit Folk som de æde Brød, og paakalde ikke Herren?

9 Der vare de i stor Frygt: thi Gud er iblandt de Retfærdiges Slægt.

10 I have spottet den Fattiges Raad: fordi han sætter sin Tillid til Herren.

11 Ach, at der maatte komme Hjælp af Zion over Israel! Naar Herren bringer sit Folk tilbage udaf Fangenskab: da skal Jacob fryde sig og Israel skal være glad.

Tredje Dag.

Morgen-Bøn.

XV Psalme. Domine, quis habitabit?

Herre! hvo skal være til Herberge i dit Paulun: hvo skal boe paa dit hellige Bjerg?
2 Den, som vandrer fuldkommen: og gjør Retfærdighed, og taler Sandhed i sit Hjærte.
3 Som ikke bagtaler med sin Tunge, som ikke gjør sin Næste Ondt: og ikke lægger Spot paa den, som er ham nær;
4 For hvis Øine den Nedrige er forskudt: men som ærer dem, som frygte Herren;
5 Den, som har svoret sig til Skade: og vil ikke forandre det;
6 Den, som ikke sætter sine Penge paa Aager: og ikke tager Gave imod en Uskyldig;
7 Hvo disse Ting gjør: skal ikke rokkes evindelig.

XVI Psalme. Conserva me, Domine.

Gud, bevar mig: thi jeg sætter min Tillid til dig.
2 Du, min Sjæl, sagde til Herren: du er min Herre, mit Gode naaer ikke til dig;
3 Men til de Hellige, som ere paa Jorden: og til de Herlige, til hvilke al min Lyst er;
4 Deres Smerter skulle blive mange: som haste efter en anden Gud.
5 Jeg vil ikke smage deres Drik-Offer af Blod: og ikke tage deres Navne paa mine Læber.
6 Herren er min Arvs Deel og min Kalk: du er den, som opholder min Lod.
7 Snorene faldt mig paa yndige Steder: ja, jeg haver en dejlig Arv.
8 Jeg vil love Herren, som gav mig Raad: ja, mine Nyrer undervise mig om Nætterne.
9 Jeg haver sat Herren stedse for mig: thi han er hos min højre Haand, jeg skal ikke rokkes.
10 Derfor glæder mit Hjærte sig, og min Ære fryder sig: ja, mit Kjød skal boe tryggelig.
11 Thi du skal ikke forlade min Sjæl i Helvede: du skal ikke lade din Hellige see Forraadnelse.
12 Du skal kundgjøre mig Livets Sti: for dit Ansigt er Mættelse af megen Glæde; hos din højre Haand er evindelig Fryd.

XVII Psalme. Exaudi, Domine.

Herre! hør Retfærdighed, giv Agt paa mit Raab: vend dine Øren til min Bøn, som ikke skeer med svigefulde Læber.
2 Lad min Ret komme ud

fra dit Ansigt: lad dine Øjne beskue Oprigtigheder.
3 Du prøvede mit Hjærte, du besøgte det om Natten, du smeltede mig, du fandt Intet: jeg tænkte min Mund skal ikke overtræde.
4 Anlangende Menneskets Gjerninger, da haver jeg taget vare paa dine Læbers Ord: jeg har holdt mig fra Ødelæggelsens Veje.
5 Hold mine Gange paa dine Veje: at mine Trin skulle ikke rokkes.
6 Jeg raaber til dig, thi du, Gud, bønhører mig: bøj dit Øre til mig, hør min Tale.
7 Beviis underligen dine Miskundheder, du, som er deres Frelser, som sætte deres Tillid til dig: fra dem, som opreise sig imod din højre Haand.
8 Bevar mig, som en Øjesteen i Øjet: skjul mig under dine Vingers Skygge;
9 For de Ugudeliges Ansigt, som ødelægge mig: ja min Sjæls Fjender, som omringe mig.
10 De ere indesluttede i deres egen Fedme: de tale med deres Mund af Hovmod.
11 I vor Gang have de nu omringet os: de sætte deres Øjne til os, at bøje os ned til Jorden.
12 Ligesom en Løve, der begjerer at røve: og som en ung Løve, der ligger i Skjul.
13 Herre! staa op, kom ham tilforn, bøj ham: frels min Sjæl fra den Ugudelige, som er dit Sværd;
14 Fra Folk, som ere din Haand, Herre! fra Verdens Folk: som have deres Deel i dette Liv, og hvis Bug du fylder med dit skjulte Liggende-Fæ;
15 De have Børn i Mængde: og det, som de havde tilovers, lade de efter sig til deres spæde Børn.
16 Men jeg skal beskue dit Ansigt i Retfærdighed: jeg skal mættes, naar jeg opvaagner efter din Lignelse.

Aften-Bøn.

XVIII Psalme. Diligam te, Domine.

Herre! jeg haver dig hjærtelig kjær, min Styrke! Herren er min Steen-Klippe og min Befæstning: min Frelser, min Gud, min Klippe, paa hvilken jeg troer! mit Skjold og min Saligheds Horn, mit høje Taarn.
2 Jeg vil paakalde Herren, som bør at loves: saa bliver jeg frelst fra mine Fiender.
3 Dødens Reb omspændte mig: og Belials Bække forfærdede mig.
4 Helvedes Reb omgave mig: Dødens Snare forekom mig.
5 Da jeg var i Angest, raabte jeg til Herren: ja, jeg raabte til min Gud;

6 Og han hørte min Røst
af sit Tempel: og mit Raab
for hans Ansigt kom for hans
Øren;
7 Og Jorden bævede og
rystede: og Bjergenes Grund-
volde bevægedes; og de bæ-
vede, thi han var vred.
8 Der opgik en Røg af hans
Næse: og en Ild af hans
Mund fortærede; der bleve
Kul optændte derved.
9 Og han bøjede Himmelen,
og foer ned: og der var Mørk-
hed under hans Fødder.
10 Og han red paa en Cherub
og fløj: og han fløj hasteligen
paa Vindens Vinger.
11 Han satte Mørkhed til
sit Skjul: hans Paulun var
trindt omkring ham; der vare
mørke Vande og tykke Skyer.
12 Af Skinnet, som var
for ham, fore hans Skyer
frem: Hagel og gloende Kul.
13 Og Herren tordnede i
Himmelen, og den Højeste ud-
gav sin Røst: Hagel og gloende
Kul.
14 Og han udskød sine Pile,
og adspredte dem: og han lod
meget lyne, og forfærdede dem.
15 Da saaes Vandets Strøm-
me, og Verdens Grundvolde
aabenbaredes, Herre! ved din
Trudsel: af din Næses Aands
Aande.
16 Han udrakte sin Haand
af Højheden, han hentede mig:
han drog mig af mange Vande.
17 Han friede mig fra min
stærke Fjende, og fra mine
Hadere: thi de vare mig for
stærke.
18 De toge mig med For-
deel i min Modgangs Tid:
men Herren var min Under-
støttelse.
19 Og han udførte mig paa
Rummet: han friede mig, thi
han havde Lyst til mig.
20 Herren vederlagde mig
efter min Retfærdighed: han
betalede mig efter mine Hæn-
ders Reenhed.
21 Thi jeg haver bevaret
Herrens Veje: og jeg haver
ikke handlet ugudeligen og vendt
mig fra min Gud.
22 Thi alle hans Domme
ere for mig: og hans Skikke;
derfra viger jeg ikke.
23 Men jeg var fuldkommen
for ham: og vogtede mig for
min Ugudelighed.
24 Og Herren betalede mig
efter min Retfærdighed: efter
mine Hænders Reenhed for
hans Øjne.
25 Hos en From beviser du
dig from: hos en Vældig, som
er fuldkommen, beviser du dig
fuldkommen.
26 Hos en Reen beviser du
dig reen: og hos en Forvendt
beviser du dig fortrædelig.
27 Thi du skal frelse det
elendige Folk: og du skal for-
nedre de høje Øjne.
28 Thi du skal tænde min
Lygte: Herren min Gud skal
gjøre min Mørkhed klar.

29 Thi ved dig kan jeg løbe
igjennem en Trop: og ved
min Gud kan jeg springe over
en Muur.
30 Guds Vej er fuldkommen:
Herrens Tale er luttret, han
er alle dem et Skjold, som
troe paa ham.
31 Thi hvo er en Gud for-
uden Herren: og hvo er en
Klippe uden vor Gud?
32 Den Gud, som omgjorder
mig med Kraft: og gjør min
Vej fuldkommen;
33 Han gjør mine Fødder
som Hindenes: og skal lade
mig staae paa mine Høje.
34 Han lærer mine Hæn-
der til Krigen: og en Kobber-
Bue brydes med mine Arme.
35 Og du giver mig din
Saligheds Skjold: og din højre
Haand understøtter mig, og
din Sagtmodighed gjør mig stor.
36 Du gjør mine Trin vide
under mig: og mine Been
snublede ikke.
37 Jeg forfølger mine Fjen-
der, og naaer dem: og ven-
der ikke tilbage, før jeg haver
udryddet dem.
38 Jeg knuser dem, at de
ikke kunne opstaae: de faldt
under mine Fødder.
39 Og du haver omgjordet
mig med Kraft til Krigen: du
skal nedbøje dem under mig,
som staae op imod mig.
40 Og du haver givet mig
mine Fjender paa Flugt: ja,
mine Hadere, og jeg udrydder
dm.
41 De raabte, men der var
ingen Frelser: til Herren, men
han svarede dem ikke.
42 Og jeg stødte dem smaa
som Støv for Vinden: som
Dynd paa Gaden kastede jeg
dem ud.
43 Du udfriede mig fra
kivagtige Folk: du satte mig
til Hedningernes Hoved,
44 Et Folk, som jeg ikke
kjendte: de tjene mig.
45 Da deres Øre hørte om
mig, adløde de mig: den Frem-
medes Børn, smigrede for mig.
46 Den Fremmedes Børn
affaldt: de forfærdedes, naar
de udgik af deres indelukte
Huler.
47 Herren lever, og lovet
være min Klippe: og min Sa-
ligheds Gud skal ophøjes!
48 Den Gud, som giver
mig Hevnen: og tvinger Fol-
kene under mig.
49 Den, som udfrier mig
fra mine Fjender; du skal og-
saa ophøje mig over dem, som
staae op imod mig: du skal
redde mig fra en Voldsmand.
50 Derfor vil jeg bekjende
dig, Herre! iblandt Hedningerne:
og synge dit Navn Lov.
51 Som beviser sin Konge
store Saligheder: og gjør Misk-
undhed imod sin Salvede, imod
David og imod hans Sæd,
evindeligen.

Fjerde Dag.

Morgen=Bøn.

XIX Psalme. Coeli enarrant.

Himlene fortælle Guds Ære: og den udstrakte Befæstning forkynder hans Hænders Gjerning.
2 En Dag udgyder sin Tale til den anden: og en Nat kundgjør den anden Kundskab.
3 Der er ingen Tale og ej Ord: med hvilke deres Røst jo er hørt.
4 Deres Maale=Snor er udgangen over al Jorden: og deres Taler til Jorderiges Ender.
5 Han satte et Paulun for Solen i dem: Og den gaaer ud, som en Brudgom af sit Brude=Huus; den glæder sig, som en vældig Stridsmand, at løbe sin Vej.
6 Dens Udgang er fra Enden af Himmelen, og dens Omgang varer indtil Enderne derpaa igjen: og der bliver Intet skjult for dens Hede.
7 Herrens Lov er fuldkommen, som omvender Sjælen: Herrens Vidnesbyrd er trofast, som gjør den Vankundige viis.
8 Herrens Befalinger ere rette, som glæde Hjærtet: Herrens Bud er reent, som oplyser Øjnene.
9 Herrens Frygt er reen, og bestaaer altid: Herrens Domme ere Sandhed, de ere retfærdige tillige.
10 De ere ønskeligere end Guld, og end meget fiint Guld: og sødere end Honning og Honning=Kage.
11 Ogsaa bliver din Tjener paamindet ved dem: naar man holder dem, da er der stor Løn.
12 Hvo kan forstaae sig paa sine Vildfarelser: rens du mig af mine lønlige Brøste.
13 Hold og din Tjener tilbage fra overmodige Synder, at de ikke skulle herske over mig: da bliver jeg fuldkommen, og jeg skal være uskyldig for store Overtrædelser.
14 Lad min Munds Taler og mit Hjærtes Betænkning: være til Behag for dit Ansigt.
15 Herre: min Klippe og Gjenløser!

XX Psalme Exaudiat te Dominus.

Herren bønhøre dig paa Nødens Dag: Jacobs Guds Navn ophøje dig!
2 Han sende dig Hjelp af Helligdommen: og understøtte dig af Zion!
3 Han ihukomme alle dine Madoffere: og gjøre dit Brænd=Offer til Aske!
4 Han give dig efter dit Hjærte: og opfylde alt dit Anslag!

5 Saa ville vi synge om din Frelse, og i vor Guds Navn opreise Bannere: Herren skal opfylde alle dine Begjeringer.

6 Nu veed jeg, at Herren frelser sin Salvede, han vil bønhøre ham af sin hellige Himmel: hans høire Haands Frelse skeer ved megen Styrke.

7 Disse forlade sig paa Vogne, og disse paa Heste: men vi ville komme Herrens vor Guds Navn ihu.

8 De have bøiet sig, og ere faldne: men vi staae, og ere oprettede.

9 Frels, Herre: Kongen bønhøre os, den Dag vi raabe.

XXI Psalme. Domine, in virtute tua.

Herre! Kongen skal glæde sig i din Kraft: og hvor saare skal han fryde sig ved din Frelse.

2 Du haver givet ham sit Hjærtes Begjæring: og vægret ham ikke det hans Læber udsagde.

3 Thi du kommer ham tilforn med Velsignelser af det Gode: du sætter en Krone paa hans Hoved af fiint Guld.

4 Han begjerede Liv af dig, saa gav du ham det: ja, et langt Levnet, evindelig og altid.

5 Han haver stor Ære ved din Frelse: du lægger Majestæt og Hæder paa ham.

6 Thi du sætter ham til Velsignelser altid: du fryder ham med Glæde for dit Ansigt.

7 Thi Kongen forlader sig paa Herren: og ved den Høiestes Miskundhed skal han ikke snuble.

8 Din Haand skal finde alle dine Fjender: din høire Haand skal finde dine Hadere.

9 Du skal gjøre dem som en gloende Ovn i din Vredes Tid: Herren skal opsluge dem i sin Vrede, og en Ild skal fortære dem.

10 Du skal fordærve deres Frugt af Jorden: og deres Sæd fra Menneskens Børn.

11 Thi de bøiede sig over dig til det Onde: de tænkte et Anslag, dog de kunde ikke fuldkomme det.

12 Thi du skal gjøre, at de maae vende Skuldrene, og flye: du sigter med dine Bue-Strænge imod deres Ansigt.

13 Herre! ophøi dig i din Kraft: saa ville vi synge og love din Magt.

Aften-Bøn.

XXII Psalme. Deus, Deus meus.

Min Gud, min Gud! hvorfor haver du forladt mig: du er langt fra min Frelse, fra min Hylens Ord.

2 Min Gud! jeg raaber

om Dagen, og du svarer ikke: og om Natten, og jeg kan ikke være stille.
3 Men du er hellig: du,
som boer iblandt Israels Lov-sange.
4 Vore Fædre forlode sig
paa dig: de forlode sig paa dig og du befriede dem.
5 Til dig raabte de, og
undkom: de forlode sig paa dig, og bleve ikke beskæmmede.
6 Men jeg er en Orm og
ikke en Mand: Menneskens Spot og Folkets Foragtelse.
7 Alle de mig see, bespotte
mig: de udvide Læben, de ryste Hovedet, sigende;
8 Han haver væltet sin
Omhu paa Herren, at han vilde befrie ham: han redde ham, efterdi han har Lyst til ham.
9 Du er dog den, som drog
mig af Moders Liv: som gjorde, at jeg forlod mig paa dig, der jeg laae ved min Moders Bryster.
10 Paa dig er jeg kast af
Moders Liv: du er min Gud af min Moders Liv.
11 Vær ikke langt fra mig,
thi Angest er nær: thi der er ingen Hjælper.
12 Mange Øxne have om-
ringet mig: de stærke Øxne af Basan have omringet mig.
13 De oplode deres Munde
imod mig: som en Løve, der river og broler.
14 Jeg er udøst som Vand,
og alle mine Been adskille sig: mit Hjærte er som Vox, det smeltes midt i mit Liv.
15 Min Kraft er torret som
et Skaar, min Tunge hænger ved mine Gummer: og du lægger mig i Dødens Støv.
16 Thi Hunde have omrin-
get mig: de Ondes Haab have omringet mig;
17 De have igjennemgravet
mine Hænder og mine Fødder; Jeg kunde tælle alle mine Been: de see til, de stirre paa mig.
18 De dele mine Klæder
iblandt sig: og kaste Lod over mit Klædebon.
19 Men du, Herre! vær
ikke langt borte: min Styrke skynd dig at hjælpe mig.
20 Red min Sjæl fra Sværd:
min Eneste fra Hunds Vold.
21 Frels mig af Løvens
Mund: og bønhør og red mig fra Eenhjorningers Horn.
22 Jeg vil fortælle dit Navn
for mine Brødre: midt i Forsamlingen vil jeg love dig.
23 I, som frygte Herren,
lover ham: al Jacobs Sæd; ærer ham, og frygter for ham, al Israels Sæd!
24 Thi han haver ikke for-
agtet og ej havt en Vederstyggelighed til den Elendiges Elendighed: og ikke skjult sit Ansigt for ham; men der han raabte til ham, hørte han det.
25 Om dig er min Lov i
en stor Forsamling: jeg vil be-

tale mine Løfter for dem, som frygte ham.

26 De Sagtmodige skulle æde og mættes: de skulle love Herren, som søge ham; Eders Hjærte skal leve altid.

27 Alle Verdens Ender skulle komme ihu, og omvende sig til Herren: og alle Hedningernes Slægter skulle tilbede for dit Ansigt.

28 Thi Herren hører Riget til: og han hersker iblandt Hedningerne.

29 Alle Fede paa Jorden: skulle æde og tilbede;

30 Alle de, som nedfare i Støv skulle bøje sig for ham: og ingen kan holde sin Sjæl i Live.

31 En Sæd skal tjene ham: den skal tilregnes Herren til Slægt.

32 De skulle komme, og forkynde hans Retfærdighed: for et Folk, som bliver født, fordi han haver gjort dette.

XXIII Psalme. Dominus regit me.

Herren er min Hyrde: mig skal ikke fattes.

2 Han lader mig ligge i skjønne Græsgange: han leder mig sagteligen til de stilrindende Vande.

3 Han omvender min Sjæl: han fører mig paa Retfærdigheds Veje for sit Navns Skyld.

4 Naar jeg end skal vandre i Dødens Skygges Dal, vil jeg ikke frygte for Ondt: thi du er med mig; din Kjep og din Stav skulle trøste mig.

5 Du bereder et Bord for mig imod mine Fjender: du gjorde mit Hoved fedt af Olie, mit Bæger flyder over.

6 Visseligen Godt og Miskundhed skal følge mig alle mine Livs Dage: og jeg skal blive i Herrens Huus en lang Tid.

Femte Dag.

Morgen=Bøn.

XXIV Psalme. Domini est terra.

Jorden er Herrens, og dens Fylde: Jorderige og de, der boe derpaa.

2 Thi han grundfæstede den paa Havene: og beredte den paa Floderne.

3 Hvo skal opgaae paa Herrens Bjerg: hvo skal staae i hans hellige Sted.

4 Den som haver uskyldige Hænder, og er reen af Hjærtet: som ikke haver taget sin Sjæl forfængelig i sin Mund, og ej svoret svigelig.

5 Han skal annamme Velsignelse fra Herren: og Ret=

færdighed fra sin Saligheds
Gud.
6 Denne er deres Slægt,
som spørge efter ham: som søge
dit Ansigt, o Jacob.
7 I Porte, oplofter Eders
Overdele, ja, opløftes, I evin-
delige Dørre: at Ærens Konge
maa komme ind.
8 Hvo er denne Ærens
Konge: Herren stærk og mæg-
tig! Herren mægtig i Krig.
9 I Porte, oplofter Eders
Overdele, ja opløfter Eder, I
evindelige Dorre: at Ærens
Konge maa komme ind.
10 Hvo er denne Ærens
Konge: Herren Zebaoth, han
er Ærens Konge!

XXV Psalme. Ad te Domine, levavi.

Til dig, Herre! vil jeg
opløfte min Sjæl; jeg forlader
mig paa dig, min Gud: lad
mig ikke beskæmmes; at mine
Fjender skulle ikke fryde sig
over mig.
2 Ja, alle de, som bie efter
dig, skulle ikke beskæmmes: de
skulle beskæmmes, som handle
fortrædeligen uden Aarsag
3 Herre! lad mig kjende
dine Veje: lær mig dine Stier.
4 Gjør, at jeg fremgaaer i
din Sandhed, og lær mig: thi
du er min Saligheds Gud,
jeg bier efter dig den ganske
Dag.
5 Herre! ihukom dine Barm-
hjærtigheder: og dine Miskund-
heder; thi de have været af
Evighed.
6 Kom ikke mine Ungdoms
Synder eller mine Overtrædel-
ser ihu: men kom du mig ihu
efter din Miskundhed for din
Godheds Skyld, Herre!
7 Herren er god og op-
rigtig: derfor underviser han
Syndere paa Vejen.
8 Han skal gjøre, at de
Sagtmodige fremgaae i hans
Ret: og lære de Sagtmodige
sin Vej.
9 Alle Herrens Stier ere
Miskundhed og Sandhed: for
dem, som bevare hans Pagt
og hans Vidnesbyrde.
10 For dit Navns Skyld,
Herre: forlad mig dog min
Misgjerning, thi den er stor.
11 Hvo er den Mand, som
frygter Herren: han skal under-
vise ham paa den Vej, som
han skal udvælge.
12 Hans Sjæl skal forblive
i det Gode: og hans Sæd
skal arve Landet.
13 Herrens Londom hører
til dem, som ham frygte: og
han vil vise dem sin Pagt.
14 Mine Øjne ere stedse til
Herren: thi han skal uddrage
mine Fødder af Garnet.
15 Vend dit Ansigt til mig,
og vær mig naadig: thi jeg er
eenlig og elendig.
16 Mit Hjærtes Angester
have vidt udbredet sig: udfør
mig af mine Trængsler.

17 See min Elendighed og min Møje: og forlad mig alle mine Synder.

18 See til mine Fjender, thi de ere mange: og hade mig med et grusomt Had.

19 Bevar min Sjæl, og red mig: at jeg ikke beskæmmes, thi jeg troer paa dig.

20 Lad Fuldkommenhed og Oprigtighed bevare mig: thi jeg bier efter dig.

21 Gud forløse Israel: af al sin Nød.

XXVI Psalme. Judica me, Domine.

Herre! skaf mig Ret, thi jeg haver vandret i min Oprigtighed: og jeg forlader mig paa Herren, jeg skal ikke snuble.

2 Prøv mig, Herre! og forsøg mig: luttre mine Nyrer og mit Hjærte.

3 Thi din Miskundhed er for mine Øjne: og jeg vandrer i din Sandhed.

4 Jeg sidder ikke hos forfængelige Folk: og kommer ikke hos de Underfundige.

5 Jeg hader de Ondes Forsamling: og sidder ikke hos de Ugudelige.

6 Jeg toer mine Hænder i Uskyldighed: og gaaer omkring dit Alter, Herre!

7 At lade mig høre med Taksigelses Røst: og at fortælle alle dine underlige Gjerninger.

8 Herre! jeg elsker dit Huses Bolig: og din Æres Tabernakels Sted.

9 Samle ikke min Sjæl med Syndere: eller mit Liv med blodgjerrige Folk.

10 I hvis Hænder er Skjændsel: og hvis højre Haand er fuld af Skjenk.

11 Men jeg vil vandre i min Oprigtighed: forløs mig, og vær mig naadig.

12 Min Fod staaer paa det Jevne: i Forsamlinger vil jeg love Herren.

Aften-Bøn.

XXVII Psalme. Dominus illuminatio.

Herren er mit Lys og min Salighed, for hvem skal jeg frygte: Herren er mit Livs Kraft, for hvem skal jeg ræddes?

2 Der de Onde, ja mine Modstandere og mine Fjender kom frem imod mig for at æde mit Kjød: da stødte de sig og faldt.

3 Dersom en Hær vil lejre sig imod mig, da skal mit Hjærte ikke frygte: dersom en Krig opreises imod mig, da forlader jeg mig paa dette.

4 Een Ting haver jeg begjeret af Herren, den vil jeg søge efter: at jeg maa boe i Herrens Huus alle mine Livs Dage, at beskue Herrens Dej-

lighed, og at undersøge i hans Tempel.
5 Thi han skal gjemme mig i sin Hytte paa den onde Dag: han skal skjule mig i sit Pauluns Skjul, han skal ophøje mig paa en Klippe.
6 Og han skal nu ophøje mit Hoved: over mine Fjender, som ere trindt omkring mig.
7 Saa vil jeg offre ham Offer med Fryde-Klang i hans Paulun: jeg vil synge, ja, jeg vil synge Psalmer for Herren.
8 Herre! hør min Røst, naar jeg raaber: og vær mig naadig, og bønhør mig.
9 Der du sagde, Søger mit Ansigt: sagde mit Hjærte til dig; Herre! jeg søger dit Ansigt.
10 Skjul ikke dit Ansigt for mig: bortvend ikke din Tjener fra dig i Vrede.
11 Du har været min Hjælp: overgiv mig ikke, og forlad mig ikke, min Saligheds Gud!
12 Thi min Fader og min Moder forlode mig: men Herren skal samle mig til sig.
13 Herre! lær mig din Vej: og leed mig paa den jevne Sti for mine Fjenders Skyld.
14 Giv mig ikke i mine Fjenders Villie: thi falske Vidner opstode imod mig, og den, som udblæser Grusomhed.
15 Jeg havde vansmægtet: derfom jeg ikke troede at see Herrens Gode i de Levendes Land.
16 Bi efter Herren: vær frimodig, og han skal styrke dit Hjærte, ja, bi efter Herren.

XXVIII Psalme. Ad te, Domine.

Herre! min Klippe! til dig vil jeg raabe: ti ikke fra at svare mig; at ikke, om du tier fra at svare mig, jeg skulde da blive lignet ved dem, som fare ned i Graven.
2 Hør mine ydmyge Begjeringers Røst, naar jeg raaber til dig: naar jeg opløfter mine Hænder til dit hellige Chor.
3 Og drag mig ikke hen med de Ugudelige og med dem, som gjøre Uret: som tale Fred med deres Næste, dog der er Ondt i deres Hjærte.
4 Giv dem efter deres Gjerning: og efter deres Idrætters Ondskab.
5 Giv dem efter deres Hænders Gjerning: betal dem, hvad de have fortjent.
6 Thi de ville ikke agte paa det Herren gjør, ej heller paa hans Hænders Gjerning: derfor skal han nedbryde dem, og ikke bygge dem.
7 Lovet være Herren: thi han haver hørt mine ydmyge Begjeringers Røst.
8 Herren er min Styrke og mit Skjold, mit Hjærte haver forladt sig paa ham, og jeg er bleven hjulpen: og mit Hjærte fryder sig, og jeg vil takke ham med min Sang.
9 Herren er deres Styrke:

ja, han er sin Salvedes Styrke til megen Frelsning.

10 Frels dit Folk, og velsign din Arv: og fød dem, og ophøj dem indtil evig Tid.

XXIX Psalme. Afferte Domino.

Fører til Herren, I Stærkes Børn: fører til Herren, Ære og Styrke.

2 Fører til Herren hans Navns Ære: tilbeder for Herren i hellig Prydelse.

3 Herrens Røst er over Vandet: Ærens Gud tordner; Herren er over de store Vande.

4 Herrens Røst er med Kraft: Herrens Røst er med Herlighed.

5 Herrens Røst sønderbryder Ceder: ja Herren haver sønderbrudt Cedere i Libanon.

6 Og den gjør, at de springe som en Kalv: Libanon og Sirjon som en ung Eenhjorning.

7 Herrens Røst udhugger Ildsluer; Herrens Røst gjør, at Ørken bæver: Herren gjør, at Kades Ørk bæver.

8 Herrens Røst kommer Hinder til at føde, og blotter Skovene: men i hans Tempel siger ham Enhver Ære.

9 Herren sidder paa Floden: ja, Herren sidder en Konge evindeligen.

10 Herren skal give sit Folk Kraft: Herren skal velsigne sit Folk med Fred.

Sjette Dag.

Morgen-Bøn.

XXX Psalme. Exaltabo te, Domine.

Herre! jeg vil ophøje dig, thi du haver oploftet mig: og du lod mine Fjender ikke glædes over mig.

2 Herre, min Gud! jeg raabte til dig: og du helbredede mig.

3 Herre! du opforte min Sjæl af Graven: du lod mig leve, at jeg ikke føer ned i Hulen.

4 Synger Psalmer for Herren, I hans Hellige: og takker ham til hans Helligheds Ihukommelse.

5 Thi et Øjeblik varer hans Vrede, men Livet er i hans Velbehagelighed: om Aftenen, ja, Natten igjennem skeer Graad, men om Morgenen Frydeskrig.

6 Og jeg sagde i min Velstand; jeg skal ikke rokkes evindelig: Herre! ved din Velbehagelighed haver du med Styrke befæstet mit Bjerg;

7 Men der du skjulte dit Ansigt: da blev jeg forfærdet.
8 Jeg raabte til dig, o Herre: og til Herren gjorde jeg en ydmyg Bøn.
9 Hvad for Vinding er der i mit Blod: naar jeg farer ned til Graven?
10 Mon Støvet skal takke dig: kan det forkynde din Sandhed?
11 Herre, hør! og vær mig naadig: Herre! vær min Hjælper.
12 Du haver omvendt min Hylen til en Dands for mig: du haver opløst min Sæk, og bundet om mig med Glæde;
13 At min Ære skal synge Psalmer for dig, og ikke tie: Herre, min Gud! evindelig vil jeg takke dig.

XXXI Psalme. In te, Domine, speravi.

Herre! jeg sætter min Tillid til dig: lad mig ikke beskæmmes evindelig; udfri mig ved din Retfærdighed.
2 Bøj dit Øre til mig: red mig hasteligen.
3 Vær mig en stærk Klippe, et saare fast Huus: til at frelse mig.
4 Thi du er min Klippe og min Befæstning: og for dit Navns Skyld skal du lede mig, og føre mig.
5 Udfør mig af Garnet, som de have skjult for mig: thi du er min Styrke.
6 Jeg vil befale min Aand i din Haand: du haver forløst mig, Herre, du Sandhedens Gud!
7 Jeg hader dem, som tage vare paa falsk Forfængelighed: men jeg forlader mig paa Herren.
8 Jeg vil fryde mig, og være glad ved din Miskundhed: thi du haver seet min Elendighed, du haver kjendt min Sjæl i Angester.
9 Og du overantvordede mig ikke i Fjendens Haand: du lod mine Fødder staae paa et rumt Sted.
10 Herre! vær mig naadig, thi jeg er angest: mit Øje er gjennemstukket for Harm, tilmed min Sjæl og min Bug.
11 Thi mit Liv er fortæret af Bedrøvelse: og mine Aar af Suk.
12 Min Kraft er forfalden for min Misgjernings Skyld: og mine Been ere igjennemstukne.
13 For alle mine Fjender har jeg været en Spot; ja, en saare stor Spot for mine Naboer: og en Forskrækkelse for mine Kyndinger; de, som saae mig udenfor, flyede fra mig.
14 Jeg blev glemt af Hjærtet, som en Død: jeg var som et fordærvet Kar.
15 Thi jeg hørte Manges Fortalelse: der var Rædsel trindt omkring; fordi de raadsloge tilsammen over mig, de tænkte at tage Livet af mig.

16 Men jeg forlader mig paa dig, Herre! jeg sagde: du er min Gud.

17 Mine Tider ere i din Haand; red mig fra mine Fjenders Haand: og fra dem, som mig forfølge.

18 Lad dit Ansigt lyse over din Tjener: frels mig ved din Miskundhed.

19 Herre! lad mig ikke beskæmmes, thi jeg kaldte paa dig: lad de Ugudelige beskæmmes, lad dem tie i Graven.

20 Lad de falske Læber blive stumme: som tale haardt af Hovmod og Foragtelse imod den Retfærdige.

21 Hvor meget er dit Gode, som du haver gjemt for dem, som dig frygte: som du haver arbejdet for dem, som sætte sin Tillid til dig for Menneskens Børn!

22 Du skal skjule dem i dit Ansigts Skjul for hvers fortrædelige Anløb: du skal gjemme dem i en Hytte for Tungernes Trætte.

23 Lovet være Herren: thi han haver underlig beviist sin Miskundhed imod mig i en fast Stad.

24 Og jeg sagde, der jeg hastede: jeg er udryddet fra at være for dine Øjne;

25 Endog hørte du mine ydmyge Begjeringers Røst: der jeg raabte til dig.

26 Elsker Herren, alle hans Hellige: thi Herren bevarer de Trofaste; og betaler ham tilovers som bedriver Hovmod.

27 Værer frimodige, og han skal bekræfte Eders Hjærte: alle I, som haabe paa Herren!

Aften-Bøn.

XXXII Psalme. Beati, quorum.

Salig er den, hvis Overtrædelse er forladt: hvis Synd er skjult.

2 Saligt er det Menneske, som Herren ikke tilregner Misgjerning: og i hvis Aand er ikke Svig.

3 Der jeg vilde tie: fortæredes mine Been som af Alderdom ved min Hylen den ganske Dag.

4 Thi din Haand blev Dag og Nat svar paa mig: min Saft blev forvandlet til Sommerens Torheder.

5 Jeg bekjendte min Synd for dig: og skjulte ikke min Misgjerning.

6 Jeg sagde, jeg vil bekjende mine Overtrædelser for Herren: og du forlod mig min Synds Misgjerning.

7 Derfor skal hver Hellig bede til dig til den Tid, naar du findes: dog, naar der komme store Vandskyl, skulle de ikke naae til ham.

8 Du er mit Skjul, du bevarer mig for Angest: du skal

omgive mig med Befrielses
Sange.
9 Jeg vil undervise dig, og
lære dig om den Vej, paa den
du skal gaae: jeg vil give Raad
over dig ved mit Øje.
10 Værer ikke som Hest og
Mule, som ikke have Forstand:
hvis Mund man maa tvinge
med Tomme og Bidsel, for at
de ikke skulle komme nær til dig.
11 Den Ugudelige haver
mange Smerter: men den, som
forlader sig paa Herren, skal
Miskundhed omringe.
12 Glæder Eder i Herren,
og fryder Eder, I Retfærdige:
og synger med Fryd, alle I,
som ere oprigtige i Hjærtet.

XXXIII Psalme. Exultate. justi.

Glæder eder i Herren, I
Retfærdige: Lov er smuk for
de Oprigtige.
2 Takker Herren med Harpe:
synger Psalmer for ham, og
leger paa Psallere med ti
Strænge.
3 Synger ham en ny Sang:
leger vel paa Strængeleg med
Fryde-Klang.
4 Thi Herrens Ord er ret:
og al hans Gjerning trofast.
5 Han er den, som elsker
Retfærdighed og Dom: Jorden
er fuld af Herrens Miskundhed.
6 Himlene ere gjorte ved
Herrens Ord: og alle deres
Hære ved hans Munds Aand.
7 Han er den, som holder
Vandet tilsammen i Havet, som
en Dynge: han opsamler Af-
grundene i Forraadskamre.
8 Al Jorden bor frygte sig
for Herren: alle Verdens Ind-
byggere bør ræddes for ham.
9 Thi han sagde, og det
skete: han bød det, saa stod det.
10 Herren gjorde Hednin-
gernes Raad til Intet: han
forvendte Folkenes Tanker.
11 Herrens Raad bestaaer
evindelig: hans Hjærtes Tanker
fra Slægt til Slægt.
12 Saligt er det Folk, hvis
Gud Herren er: det Folk,
som han udvalgte sig til Arv.
13 Herren han skuede af
Himmelen; han saae alle Men-
neskens Børn: han saae ned
af sit Sædes Bolig, til alle
Jordens Indbyggere.
14 Han er den, som danner
tillige deres Hjærter: som ag-
ter paa alle deres Gjerninger.
15 En Konge frelses ikke
ved stor Magt: en vældig
Mand fries ikke ved stor Kraft.
16 Hesten slaaer Fejl til
Frelse: og kan ikke redde ved
sin store Styrke.
17 See, Herrens Øjne er
til dem, som ham frygte: som
haabe paa hans Miskundhed;
18 At frie deres Sjæl fra
Død: og holde dem i Live i
Hungeren.
19 Vor Sjæl bier efter Her-
ren: han er vor Hjelp og vort
Skjold.

20 Thi i ham skal vort Hjærte glædes: thi vi forlade os paa hans hellige Navn.
21 Herre! din Miskundhed være over os: saasom vi sætte vor Fortrøstning til dig.

XXXIV Psalme. Benedicam Domino.

Jeg vil love Herren til hver Tid: hans Lov skal altid være i min Mund.
2 Min Sjæl skal rose sig i Herren: de Sagtmodige skulle det høre, og glæde sig.
3 Lover Herren storligen med mig: og lader os ophøje hans Navn tillige.
4 Jeg søgte Herren, og han bønhørte mig: og friede mig af al min megen Frygt.
5 De saae til ham, og bleve oplyste: og deres Ansigter bleve ikke beskæmmede.
6 Denne Elendige raabte, og Herren hørte: og frelste ham af alle hans Angester.
7 Herrens Engel lejrer sig trindt omkring dem, som ham frygte: og frier dem.
8 Smager, og seer, at Herren er god: Salig er den Mand, som sætter sin Tillid til ham.
9 Frygter Herren, I hans Hellige: thi de, som ham frygte, have ingen Mangel.
10 De unge Løver blive nødtørftige og hungrige: men de, som søge Herren, skulle ikke have Mangel paa noget Slags Godt.
11 Kommer, I Børn! hører mig: jeg vil lære Eder Herrens Frygt.
12 Hvo er den Mand, som haver Lyst til Livet: som elsker at leve mange Aar, for at see, Godt?
13 Bevar din Tunge fra Ondt: og dine Læber, at de ikke tale Svig.
14 Vig fra Ondt, og gjør Godt: søg Fred, og efterjag den.
15 Herrens Øjne ere vendte til de Retfærdige: og hans Øren til deres Raab.
16 Herrens Ansigt er imod dem, som gjøre Ondt: at udrydde deres Ihukommelse af Jorden.
17 De Retfærdige raabte, og Herren hørte: og han friede dem af alle deres Angester.
18 Herren er nær hos dem, som have et sønderbrudt Hjærte: og vil frelse dem, som have en sønderknust Aand.
19 Den Retfærdige vederfares mange onde Ting: men Herren skal frie ham af dem allesammen.
20 Han bevarer alle hans Been: at ikke eet af dem skal blive sønderbrudt.
21 Ondt skal dræbe den Ugudelige: og de, som hade den Retfærdige, skulle dømmes skyldige.
22 Herren forløser sine Tjeneres Sjæl: og alle de, som troe paa ham, skulle ikke dømmes skyldige.

Syvende Dag.

Morgen-Bøn.

XXXV Psalme. Judica, Domine.

Herre! træt med dem,
som trætte med mig: strid mod
dem, som stride mod mig.
2 Tag fat paa det større
Skjold og det mindre: og staa
op til at hjelpe mig.
3 Og tag Spydet frem, og
luk til imod deres Anløb, som
forfølge mig: siig til min Sjæl,
jeg er din Frelse.
4 Lad dem blues og for-
haanes, som søge efter mit Liv:
lad dem vende tilbage, og blive
beskæmmede, som ville mig
Ondt.
5 Lad dem blive som Avn
for Vinden: og Herrens Engel
støde dem bort.
6 Deres Vej skal blive saare
mørk og meget slibrig: og Her-
rens Engel forfølge dem.
7 Thi de skjulte uden Aar-
sag deres Garn i en Grøft
imod mig: de grove for min
Sjæl uden Aarsag.
8 Lad Ødelæggelse komme
paa ham, saa han ikke kan vide
det; og lad hans Garn, som
han skjulte, fange ham: lad ham
falde deri til Ødelæggelse.
9 Men min Sjæl skal glæde
sig i Herren: den skal fryde
sig i hans Frelse.
10 Alle mine Been skulle
sige, Herre! hvo er som du?
du som frier en Elendig fra
den, som ham er for stærk:
ja en Elendig og Fattig fra
den, som ham røver?
11 Der opstod falske Vid-
ner: de spurgte mig om det,
som jeg ikke vidste.
12 De betalte mig Ondt for
Godt: til min Sjæls store Kum-
mer.
13 Men der de vare syge,
iførte jeg mig en Sæk, jeg
plagede min Sjæl med Faste:
og min Bøn vendte tilbage
igjen i min Barm.
14 Jeg omgikkes med ham,
som han havde været min Ven
og Broder: jeg gik i Sørge-
klæder, og var nedbøjet som
En, der sørger for sin Moder.
15 Men de glædede sig ved
min Modgang, og samledes:
ja, og de Allerlaveste samledes
til mig, og jeg vidste det ikke,
de nedreve mig uophørlig.
16 Iblandt Øjenskalke, som
bespotte for en Kages Skyld:
skare de med deres Tænder
over mig.
17 Herre! hvor længe vil
du see til: før min Sjæl til-
bage fra deres Ødelæggelse,
min Eneste fra de unge Løver.
18 Jeg vil takke dig i en
stor Forsamling: jeg vil love
dig iblandt et mægtigt Folk.
19 Lad dem ikke glædes over
mig, som ere mine Fjender
uden Skyld: eller blinke med

Øjet; de som hade mig uden Aarsag.
20 Thi de tale ikke Fred: men mod de Stille i Landet optænke de svigefulde Sager.
21 Og de lode deres Mund vidt op imod mig; og sagde: ha, ha! det saae vort Øje.
22 Herre! du saae det: ti ikke; Herre! vær ikke langt fra mig.
23 Vaagn op, og vær vaagen til min Ret: til min Trætte, min Gud og min Herre!
24 Herre, min Gud! dom mig efter din Retfærdighed: og lad dem ikke glæde sig over mig.
25 Lad dem ikke sige i deres Hjærte, ha! vor Sjæl maa glæde sig: Lad dem ikke sige, vi have opsluget ham.
26 Lad dem beskæmmes, og blive til Skamme tillige, som glæde sig ved min Ulykke: lad dem klædes med Skam og Skjændsel, som gjøre sig store imod mig.
27 Lad dem frydes og glædes, som have Lyst til min Retfærdighed: og lad dem altid sige, Herren bør storligen loves, som haver Lyst til sin Tjeners Velstand.
28 Saa skal min Tunge tale om din Retfærdighed: ja, om din Lov den ganske Dag.

XXXVI Psalme. Dixit injustus.

Den Ugudeliges Overtrædelse siger mig inden i mit Hjærte: der er ikke Guds Frygt for hans Øjne.
2 Thi han smigrer for sig selv i sine Øjne: indtil hans Misgjerning befindes at være forhadt.
3 Hans Munds Ord ere Uret og Svig: han har ladet af at lade sig undervise til at gjøre Godt.
4 Han optænker Uret paa sit Leje; han stiller sig paa en Vej, som ikke er god: det Onde forkaster han ikke.
5 Herre! din Miskundhed er i Himlene: din Sandhed naaer indtil de øverste Skyer.
6 Din Retfærdighed er, som Guds Bjerge: dine Domme ere en stor Afgrund;
7 Herre! du frelser Mennesker og Dyr. Gud! hvor dyrebar er din Miskundhed: og Menneskens Børn skulle skjule sig under dine Vingers Skygge.
8 De skulle blive overflødigen mættede af dit Huses Fedme: og du skal give dem at drikke af dine Vellysters Bæk.
9 Thi hos dig er Livets Kilde: i dit Lys skulle vi see Lys.
10 Drag din Miskundhed til dem, som dig kjende: og din Retfærdighed til de Oprigtige af Hjærtet.
11 Lad den Hovmodiges Fod ikke komme over mig: og de Ugudeliges Haand ikke bortstøde mig.

12 Der faldt de, som gjorde Uret: de bleve nedstødte, og kunde ikke opstaae.

Aften-Bøn.

XXXVII Psalme. Noli oemulari.

Lad din Vrede ikke optændes imod de Onde: vær ikke nidkjer imod dem, som gjøre Uret.
2 Thi de skulle hasteligen afhugges som Græs: og affalde som det grønne Græs.
3 Forlad dig paa Herren, og gjør Godt: bo i Landet, og du skal visseligen ernæres.
4 Og forlyst dig i Herren: saa skal han give dig dit Hjærtes Begjering.
5 Vælt din Vej paa Herren: og forlad dig paa ham, han skal gjøre det.
6 Og han skal udføre din Retfærdighed som Lyset: og din Ret som Middags-Lys.
7 Ti for Herren, og forvent ham: lad din Vrede ikke optændes imod den Mand, hvis Vej lykkes, imod den Mand, som udfører skalkagtige Anslag.
8 Lad af fra Vrede, og forlad Hastighed: lad din Vrede ikke antændes, hvormed du visseligen gjør ilde.
9 Thi de Onde skulle udryddes: men de, som bie efter Herren, de skulle arve Landet.
10 Og det er endnu et Lidet, saa er den Ugudelige ikke mere: og naar du giver Agt paa hans Sted, da skal han ikke findes.
11 Men de Sagtmodige skulle arve Landet: og forlyste sig over stor Fred.
12 Den Ugudelige gjør Anslag imod den Retfærdige: og skærer med sine Tænder over ham.
13 Herren skal lee ad ham: thi han seer, at hans Dag kommer.
14 De Ugudelige have udraget Sværd, og spændt deres Bue: at fælde en Elendig og Fattig, at slagte dem, som ere oprigtige paa Vejen.
15 Deres Sværd skal komme i deres Hjærte: og deres Bue skal sønderbrydes.
16 Det Lidet, som den Retfærdige haver: er bedre end mange Ugudeliges meget Gods.
17 Thi de Ugudeliges Arme skulle sønderbrydes: men Herren opholder de Retfærdige.
18 Herren kjender de Retskafnes Dage: og deres Arv skal blive evindeligen.
19 De skulle ikke beskæmmes i den onde Tid: og de skulle mættes i Hungers Dage.
20 Men de Ugudelige skulle omkomme; og Herrens Fjender skulle blive som Lamme-Fedme: de skulle forgaae, i Røg skulle de forgaae.
21 En Ugudelig tager til

Laans, og betaler ikke: men
en Retfærdig forbarmer sig, og
giver.
22 Thi hans Velsignede
skulle arve Landet: men hans
Forbandede skulle udryddes.
23 Af Herren stadfæstes en
Mands Gange: og han skal
have Lyst til hans Vei.
24 Skjønt han falder, da
skal han ikke bortkastes: thi
Herren opholder hans Haand.
25 Jeg har været ung, og
er bleven gammel: men jeg
haver ikke seet en Retfærdig
forladt, eller hans Sæd tigge
sit Brød.
26 Han forbarmer sig den
ganske Dag, og udlaaner: og
hans Sæd skal blive til en
Velsignelse.
27 Vig fra Ondt, og gjør
Godt: og boe evindelig.
28 Thi Herren elsker Ret:
og skal ikke forlade sine Hellige.
29 De blive bevarede evin-
delig: men de Ugudeliges Sæd
bliver udryddet.
30 De Retfærdige skulle arve
Landet: og boe deri evindelig.
31 En Retfærdigs Mund
skal tale om Viisdom: og hans
Tunge skal tale Ret.
32 Hans Guds Lov er i
hans Hjerte: hans Trin skulle
ikke glide.
33 En Ugudelig lurer paa
den Retfærdige: og søger efter
at dræbe ham.
34 Herren skal ikke forlade
ham i hans Haand: og ei for-
dømme ham, naar han bliver
dømt.
35 Bi efter Herren, og hold
hans Vei, saa skal han op-
høie dig til at arve Landet:
du skal see, naar de Ugudelige
skulle udryddes.
36 Jeg haver seet en Ugude-
lig i stor Vælde: hvilken ud-
bredte sig som et indfødt Træ,
der grønnes.
37 Men han gik forbi, og
see, han var ikke mere: og jeg
søgte efter ham, men han fand-
tes ikke.
38 Tag vare paa en Fuld-
kommen, og see en Oprigtig:
thi det skal gaae saadan En
vel paa det Sidste.
39 Men Overtrædere skulle
ødelægges tilsammen: de Ugude-
lige skulle udryddes paa det
Sidste.
40 Men de Retfærdiges
Frelse er af Herren: han er
deres Styrke i Nødens Tid.
41 Og Herren skal hjelpe
dem, og udfrie dem: han skal
udfrie dem fra de Ugudelige,
og frelse dem, thi de forlode
sig paa ham.

Ottende Dag.

Morgen=Bon.

XXXVIII Psalme. Domine, ne in furore.

Herre! straf mig ikke i din Vrede: og tugt mig ikke i din Grumhed.
2 Thi dine Pile ere dybt indtrængte i mig: og din Haand dybt nedtrykker mig.
3 Der er intet Sundt i mit Kjød for din Vrede: der er ingen Fred i mine Been for min Synds Skyld.
4 Thi mine Misgjerninger gik over mit Hoved: de ere blevne mig for svare, som en svar Byrde.
5 Mine Bylder lugte ilde, de ere forfulede: for min Daarligheds Skyld.
6 Jeg gaaer kroget, jeg er heel saare nedbøjet: jeg gaaer hver Dag i Sørgeklæder.
7 Thi mine Lender ere reent fortørrede: og der er intet Sundt i mit Kjød.
8 Jeg er bleven svag og heel saare forstødt: jeg hyler for mit Hjertes Forstyrring.
9 Herre! al min Begjering er for dig: og mit Suk er ikke skjult for dig.
10 Mit Hjærte slaaer heftig, min Kraft haver forladt mig: og mine Øjnes Lys, ja ogsaa det er ikke hos mig.
11 Mine Venner og mine Stalbrødre staae tvært over for, og see paa min Plage: og mine Næster staae langt borte.
12 Og de, som søge efter mit Liv, sætte Snarer: og de, som søge min Ulykke, tale, hvorledes de kunde gjøre mig Skade, og grunde den ganske Dag paa allehaande Svig.
13 Men jeg er som en Døv, og vil ikke høre: og som en Stum, der ikke vil oplade sin Mund.
14 Ja, jeg er som en Mand, der ikke hører: og som haver intet Gjensvar i sin Mund.
15 Thi, Herre! jeg bier efter dig: du Herre, min Gud! skal bønhøre.
16 Thi jeg sagde, at de skulde ikke glæde sig over mig: naar min Fod snubler, maatte de gjøre sig store imod mig.
17 Thi jeg er færdig til at halte: og min Pine er altid for mig.
18 Thi jeg vil give min Misgjerning tilkjende: jeg vil sørge for min Synd.
19 Men mine Fjender, som leve, ere mægtige: og de ere Mange, som hade uden Skyld.
20 Og de, som betale Ondt for Godt, de staae imod mig: fordi jeg efterjager det Gode.
21 Forlad mig ikke, Herre, min Gud: vær ikke langt fra mig.
22 Skynd dig at hjelpe mig: Herre, min Salighed.

XXXIX Psalme. Dixi custodiam.

Jeg sagde, jeg vil bevare
mine Veje: at jeg ikke skal
synde med min Tunge;
2 Jeg vil bevare min Mund
med en Mund-Kurv: da den
Ugudelige er endnu for mig.
3 Jeg var stum formedelst
Taushed: jeg taug fra at tale
det Gode; men min Pine blev
oprort.
4 Mit Hjærte blev hedt in-
den i mig, i min Betænkning
optændtes en Ild: jeg talede
med min Tunge.
5 Herre! lad mig kjende
min Ende og mine Dages Maal,
hvad det er: at jeg kan kjende,
hvor snart jeg skal lade af at
leve.
6 See, du haver sat mine
Dage som en Haand-Bred:
og mit Livs Tid er som Intet
for dig; visseligen, hvert Men-
neske er idel Forfængelighed,
hvor fast han end staaer.
7 Visselig, Mennesket gaaer
frem som i et Skygge-Billede,
visselig, de gjøre sig megen
Uro forgjeves: man samler, og
kan ikke vide, hvo der skal
sanke det.
8 Og nu, Herre! hvad ha-
ver jeg biet efter: min For-
væntelse er til dig.
9 Fri mig for alle mine
Overtrædelser: sæt mig ikke til
en Daares Spot.
10 Jeg var stum, jeg vilde
ikke oplade min Mund: thi du
gjorde det.
11 Borttag din Plage fra
mig: thi jeg er næsten aldeles
udryddet ved din Haands Slag.
12 Tugter du Nogen med
Straf for Misgjerning, da gjor
du, at hans onskelige Skikkelse
hensmelter som et Møl: visse-
ligen, alle Mennesker ere For-
fængelighed.
13 Herre! hør min Bøn,
og vend dine Øren til mit
Raab: ti ikke til min Graad;
14 Thi jeg er en Fremmed
hos dig: en Gjæst, som alle
mine Fædre.
15 Skaan mig, at jeg maa
vederqvæges: forend jeg farer
bort, og er ikke mere til.

XL Psalme. Expectans expectavi.

Jeg biede taalmodelig efter
Herren: og han bøjede sig til
mig, og hørte efter mit Raab.
2 Og han drog mig op af
en brusende Grav, af Dyndets
Leer: og han opsatte mine
Fødder paa en Klippe, saa
han befæstede mine Gange.
3 Og han lagde en ny Sang
i min Mund: en Lov for vor
Gud.
4 Det skulle Mange see, og
frygte: og forlade sig paa
Herren.
5 Salig er den Mand, som
sætter sin Tillid til Herren:
og vender ikke sit Ansigt til de

Hovmodige, og til dem, som boje sig til Løgn.

6 Herre, min Gud! du haver gjort dine underlige Gjerninger mangfoldige imod os: Ingen kan ordne dem for dig;

7 Vil jeg kundgjøre og udsige dem: da ere de flere, end man kan tælle dem.

8 Du haver ikke Lyst til Slagt-Offer og Mad-Offer: du har aabnet mine Øren.

9 Du begjerede ikke Brænd-Offer eller Synd-Offer: da sagde jeg, see, jeg er kommen, i Bogens Rolle er skrevet om mig.

10 Jeg haver Lyst til at gjøre din Villje, min Gud: og din Lov er midt i mit Inderste.

11 Jeg bebuder Retfærdighed i en stor Forsamling: see, jeg vil ikke lade forhindre mine Læber, Herre! du veed det.

12 Jeg skjuler ikke din Retfærdighed inden i mit Hjærte: jeg taler om din Trofasthed og din Salighed.

13 Jeg dølger ikke din Miskundhed og din Sandhed: for en stor Forsamling.

14 Du, Herre! hold ikke din Barmhjærtighed tilbage fra mig: lad din Miskundhed og din Sandhed bevare mig altid.

15 Thi onde Ting have omspændt mig, saa der er ingen Tal paa; mine Misgjerninger grebe mig, og jeg kunde ikke see: de ere flere end Haar paa mit Hoved, og mit Hjærte haver forladt mig.

16 Herre! lad det behage dig at frie mig: Herre! skynd dig at hjælpe mig.

17 Lad dem blues og blive til Skamme tillige, som søge efter mit Liv, at omkomme det: lad dem vige tilbage og forhaanes, som mig ville Ondt.

18 Lad dem ødelægges til deres Beskæmmelses Løn: de, som sige om mig, ha, ha!

19 Lad dem frydes og glædes i dig, Alle, som søge dig: lad dem altid sige, Herren være storligen lovet; de, som elske din Salighed.

20 Thi jeg er elendig og fattig: men Herren maa tænke paa mig.

21 Du er min Hjelp, og den, som udfrier mig: min Gud! tøv ikke.

Aften-Bøn.

XLI Psalme. Beatus qui intelligit.

Salig er den, som ihukommer den Fattige: Herren skal redde ham paa en ond Dag.

2 Herren skal bevare ham, og holde ham ved Livet, han skal blive lyksalig paa Jorden: og du skal ikke give ham i hans Fjenders Villje.

3 Herren skal opholde ham paa hans Syge-Seng: du

omvender al hans Leje i hans Sygdom.
4 Jeg sagde, Herre! vær mig naadig: helbred min Sjæl; thi jeg haver syndet imod dig.
5 Mine Fjender tale Ondt om mig: sigende, naar skal han doe, og hans Navn forgaae?
6 Og dersom En af dem kommer at see mig, taler han Falskhed: hans Hjærte samler sig Uret tilsammen; gaaer han ud udenfor, da taler han derom.
7 Alle mine Hadere hviske tilsammen imod mig: de tænke imod mig det, som er mig Ondt.
8 De sige, en svar Forbrydelse hviler paa ham: og han, som ligger, skal ikke staae op mere.
9 Ogsaa den Mand, som havde Fred med mig, som jeg forlod mig paa: som aad mit Brod, han opløftede sin Hæl imod mig.
10 Men du, Herre! vær mig naadig: og rejs mig op; saa vil jeg betale dem.
11 Derpaa kjender jeg, at du haver Behagelighed til mig: at min Fjende skal ikke raabe for Glæde over mig.
12 Og mig anlangende, du opholder mig for min Oprigtigheds Skyld: og sætter mig for dit Ansigt evindelig.
13 Lovet være Herren, Israels Gud: fra Evighed indtil Evighed! Amen; ja, Amen.

XLII Psalme. Quemadmodum.

Ligesom en Hjort skriger efter Vand-Strømme: saa skriger min Sjæl til dig, o Gud!
2 Min Sjæl tørster efter Gud, efter den levende Gud: naar skal jeg komme, og vise mig for Guds Ansigt.
3 Min Graad er min Mad Dag og Nat: fordi man siger den ganske Dag til mig; hvor er din Gud?
4 Disse Ting vil jeg komme ihu, og udøse mig hos mig selv: thi jeg vilde gaae frem med Hoben, vilde gaae afsted med den til Guds Huus.
5 Med Frydeskrigs og Taksigelses-Røst: iblandt den Hob, som holder helligt.
6 Hvorfor nedbøjer du dig, min Sjæl: og hvi er du saa forurolíget i mig.
7 Bi efter Gud: thi jeg skal endnu takke ham; for der er megen Frelse for hans Ansigt.
8 Min Gud! min Sjæl nedbøjer sig i mig: derfor vil jeg komme dig ihu fra Jordans Land, og Hermon, fra Bjerget Mizar.
9 Afgrund raaber til Afgrund for dine Vandstrømmes Lyd: alle dine Bover og dine Bølger gik over mig.
10 Herren skal befale sin Miskundhed om Dagen: og om Natten skal hans Sang være

hos mig; ja, en Bøn til mit Livs Gud.

11 Jeg vil sige til Gud min Klippe, Hvorfor haver du glemt mig: hvorfor maa jeg gaae i Sorge-Klæder, i det Fjenden trænger mig?

12 Som med et Sværd i mine Been: forhaane mine Fjender mig;

13 I det de sige daglig til mig: Hvor er din Gud?

14 Hvorfor nedbøjer du dig, min Sjæl: hvorfor er du saa forurolig et i mig.

15 Bi efter Gud: thi jeg skal endnu takke ham; for han er mit Ansigts megen Frelse og min Gud.

XLIII Psalme. Judica me, Deus.

Døm mig, o Gud! og udfor min Sag for det umilde Folk: fra en falsk og uretfærdig Mand udfri mig.

2 Thi du er min Styrkes Gud, hvorfor forkaster du mig: hvorfor skal jeg gaae i Sorge-Klæder, i det Fjenden trænger mig?

3 Send dit Lys og din Sandhed, at de maae ledsage mig: at de maae føre mig til dit hellige Bjerg og til dine Boliger.

4 Og at jeg maa indgaae til Guds Alter, til min Fryds Glædes Gud: og takke dig paa Harpe, o Gud, min Gud!

5 Hvorfor nedbøjer du dig, min Sjæl: og hvorfor er du saa forurolig et i mig?

6 Bi efter Gud: thi jeg skal endnu takke ham; for han er mit Ansigts megen Frelse og min Gud.

Niende Dag.

Morgen-Bøn.

XLIV Psalme. Deus, auribus.

Gud! vi have hørt med vore Øren: vore Fædre have fortalt os den Gjerning, du gjorde i deres Dage, i de forrige Dage.

2 Du fordrev Hedningerne ved din Haand, men du plantede dem: du handlede ilde med Folkene, og udstødte dem.

3 Thi de indtoge ikke Landet til Arv ved deres Sværd: og deres Arm frelste dem ikke;

4 Men din høire Haand og din Arm og dit Ansigts Lys: fordi du havde Behagelighed til dem.

5 Gud! du selv er min Konge: befal megen Frelse for Jacob.

6 Ved dig ville vi stange vore Fjender: i dit Navn ville vi nedtræde dem, som staae op imod dig.

7 Thi jeg forlader mig ikke

paa min Bue: og mit Sværd
kan ikke frelse mig.
8 Men du haver frelst os
fra vore Fjender: og du haver
beskæmmet dem, som os hadede.
9 Vi rose os den ganske
Dag i Gud: og vi takke dit
Navn evindeligen.
10 Men du haver forkastet
os, og ladet os beskæmmes:
og vil ikke udgaae med vore
Hære.
11 Du lader os vende til-
bage for Fjenderne: og de, som
os hade, have gjort os til sit
Rov.
12 Du giver os hen som
Faar til Spise: og bortstrøer
os iblandt Hedningerne.
13 Du sælger dit Folk for
intet Gods: og du sætter ikke
stor Priis paa dem.
14 Du gjør os til Skjænd-
sel for vore Naboer: til Be-
spottelse og Haanhed for dem,
som ere trindt omkring os.
15 Du gjør os til et Ord-
sprog iblandt Hedningerne: saa
man ryster Hovedet ad os iblandt
Folkene.
16 Min Forsmædelse er den
ganske Dag for mig: og mit
Ansigts Skam haver skjult mig;
17 For den Røsts Skyld,
som bespotter og forhaaner:
for Fjendens og den Hevn-
gjerriges Skyld.
18 Alt dette er kommet over
os, dog have vi ikke glemt dig:
og vi have ikke handlet falske-
ligen imod din Pagt.
19 Vort Hjærte vendte ikke
tilbage: og vor Gang bøjede
sig ikke fra din Vej.
20 Endog du haver sønder-
stødt os i Dragers Sted: og
skjult os med Dødens Skygge.
21 Dersom vi havde glemt
vor Guds Navn, og udbredt
vore Hænder til en fremmed
Gud: skulde Gud da ikke under-
søge det? efterdi han kjender
Hjærtets skjulte Ting.
22 Men vi blive ihjelslagne
for din Skyld den ganske Dag:
vi ere regnede som Slagte-
Faar.
23 Vaagn op, hvorfor vil
du sove, Herre: vaagn op,
forkast ikke evindeligen.
24 Hvorfor vil du skjule dit
Ansigt: og glemme vor Elen-
dighed, og vor Trængsel?
25 Thi vor Sjæl er ned-
bøjet i Stov: vor Bug hænger
ved Jorden.
26 Gjør dig rede, du som
er vor Hjælp: og forløs os
for din Miskundheds Skyld.

XLV Psalme. Eructavit cor meum.

Mit Hjærte udgyder en
god Tale: jeg taler en Sang,
jeg haver gjort om Kongen.
2 Min Tunge er: en snar
Skrivers Pen.
3 Du er meget dejligere end
Menneskens Børn: der er Naade
udøst paa dine Læber; derfor
velsignede dig Gud evindelig.

4 Bind dit Sværd ved din Side, du Vældige: ja, din Majestæt og din Herlighed;
5 Og vær lykkelig i din Herlighed: rid frem for Sandheds Skyld med Sagtmodighed og Retfærdighed; og din højre Haand skal lære dig forfærdelige Ting.
6 Dine Pile ere skærpede; Folk skulle falde under: de skulle fare i Kongens Fjenders Hjærte.
7 Gud! din Throne bliver evindelig og altid: dit Riges Spiir er et ret Spiir.
8 Du elskte Retfærdighed, og hadede Ugudelighed: derfor haver, Gud! din Gud salvet dig med Glædens Olie frem for dine Medbrødre.
9 Alle dine Klæder lugte af Myrre og Aloe og Kezia: naar du gaaer ud af Elfenbeens Palladserne, hvorved de have glædet dig.
10 Konge-Døttre ere iblandt dine Hædersquinder: Dronningen staaer hos din højre Haand i Guld af Ophir.
11 Hør, Datter! og see til, og bøj dit Øre: og glem dit Folk og din Faders Huus.
12 Saa skal Kongen finde Behag i din Dejlighed: thi han er din Herre, og du skal tilbede ham.
13 Og Tyri Døttre, som fremkomme med Skjenk, skal bede ydmygeligen for dit Ansigt: ja, de Rige iblandt Folket.
14 Kongens Datter er ganske straalende i de indre Sale: hendes Klæder ere af Gyldenstykker.
15 Hun skal fremføres til Kongen i baldyrede Klæder: Jomfruerne, som gaae efter hende, hendes Veninder, skulle føres til dig.
16 De skulle fremføres med megen Glæde og Fryd: de skulle indtræde i Kongens Pallads.
17 Dine Sønner skulle være i dine Fædres Sted: dem skal du sætte til Fyrster i alt Landet.
18 Jeg vil lade dit Navn blive ihukommet iblandt alle Slægter: derfor skulle Folk takke dig evindelig og altid.

XLVI Psalme. Deus noster refugium.

Gud er vor Tillid og Styrke: en Hjælp i Angester, som er befunden at være saare stor.
2 Derfor ville vi ikke frygte, om Jorden end flyttedes: og Bjergene bevægedes, og henfløj midt i Havet.
3 Om end Vandene deri bruse og oprøres: om end Bjergene bæve af dets Opsvulmen.
4 Flodens Bække skulle glæde Guds Stad: ja, det hellige Sted iblandt den Højestes Boliger.

5 Gud er midt deri, den skal ikke bevæges: Gud skal hjælpe den, naar Morgenen frembryder.
6 Hedningerne brusede, Rigerne bevægedes: han udgav sin Røst, Jorden smeltedes.
7 Herren Zebaoth er med os: Jacobs Gud er vort høje Tilflugtssted.
8 Kommer, seer Herrens Gjerninger: som haver sat Ødelæggelser paa Jorden;
9 Han som kommer Krigene til at holde op indtil Jordens Ende: sønderbryder Buen, afhugger Spydet, og brænder Vognene med Ilden.
10 Værer stille, og vider, at jeg er Gud: jeg vil ophøjes iblandt Hedningerne, jeg vil ophøies paa Jorden.
11 Herren Zebaoth er med os: Jacobs Gud er vort høje Tilflugtssted.

Aften-Bøn.

XLVII Psalme. Omnes gentes, plaudite.

Alle Folk klapper med Haand: raaber med Glæde for Gud med frydefuld Røst.
2 Thi Herren den Højeste er forfærdelig: en stor Konge over hele Jorden.
3 Han twinger Folket under os: ja, Folkene under vore Fødder.
4 Han udvælger for os vor Arv: Jacobs Herlighed, som han elskte.
5 Gud foer op med Fryde-Klang: Herren med Basunes Lyd.
6 Synger Lovsange for Gud, synger Lovsange: synger Lovsange for vor Konge, synger Lovsange.
7 Thi Gud er hele Jordens Konge: synger Lovsange forstandeligen.
8 Gud regjerer over Hedningerne: Gud sidder paa sin hellige Throne.
9 Fyrsterne iblandt Folkene ere samlede til Abrahams Guds Folk: thi Skjoldene paa Jorden høre Gud til; han er saare ophøjet.

XLVIII Psalme. Magnus Dominus.

Herren er stor og saare priselig: i vor Guds Stad, paa hans hellige Bjerg.
2 Zions Bjerg ligger smukt, er det ganske Lands Glæde: paa de nordre Sider, en stor Konges Stad; Gud er i dens Palladser; han er kjendt for at være et sikkert Tilflugtssted.
3 Thi see, Kongerne vare forsamlede: de droge forbi tilsammen.
4 Som de saae, saa forundrede de sig: de forfærdedes, de hastede.
5 Bævelse betoge dem der:

Angest som en Qvindes, der føder.
6 Ved Østenvinden: skal du sønderbryde Tharsis Skibe.
7 Ligesom vi have hørt, saa saae vi det i Herrens Zebaoths Stad, i vor Guds Stad: Gud skal befæste den indtil evig Tid.
8 O Gud! vi tænke paa din Miskundhed: midt i dit Tempel.
9 O Gud! ligesom dit Navn er, saa er din Priis indtil Jordens Ender: din høire Haand er fuld af Retfærdighed.
10 Zions Bjerg glæde sig, Judæ Døttre fryde sig: for dine Dommes Skyld.
11 Gaaer omkring Zion, og omringer den: tæller dens Taarne.
12 Sætter Eders Hjerter til dens Muur, forhøier dens Palladser: at I kunne fortælle det for den Slægt, som kommer herefter.
13 Thi denne Gud er vor Gud evindeligen og altid: han skal ledsage os indtil Døden.

XLIX Psalme. Audite hæc, omnes.

Hører dette, alle Folk: vender Eders Øren hid, alle Verdens Indbyggere!
2 Høie og Lave, Riig og Fattig: den ene med den anden.
3 Min Mund skal tale idel Viisdom: og mit Hjertes Betænkning skal være megen Forstand.
4 Jeg vil bøie mit Øre til Ordsprog: jeg vil aabne min mørke Tale paa Harpen.
5 Hvorfor skulde jeg frygte i de onde Dage: naar mine Hæles Misgjerning omgiver mig?
6 De, som forlade sig paa deres Gods: og rose sig af deres store Rigdom;
7 Af dem er der Ingen, som kan nogenlunde frelse en Broder: eller give Gud Løsepenge for ham;
8 Thi deres Sjæls Forløsning skal koste meget: og maatte opsættes evindeligen;
9 At han fremdeles skulde leve evindeligen: og ikke see Graven.
10 Thi man skulde see, at de Vise skulle døe, at en Daare og en Ufornuftig skulle omkomme tillige: og de skulle forlade deres Gods til Andre.
11 Deres inderste Tanker ere, at deres Huus skal blive evindelig: deres Boliger fra Slægt til Slægt; de kalde deres Jorde efter deres Navn.
12 Dog bliver et Menneske, som er i Værdighed, ikke varagtig derudi: han bliver lignet ved Bæsterne, som udryddes.
13 Denne deres Vei er en Daarlighed af dem: dog love deres Efterkommere deres Ord.
14 De skulle lægges i Graven som Faar, Døden skal fortære dem; og de Oprigtige skulle regjere over dem om

Morgenen: og Graven skal
fortære deres Skikkelse, Enhver
af sin Bolig.
15 Men Gud skal forløse
min Sjæl af Gravens Vold:
thi han haver antaget mig.
16 Frygt ikke, naar en Mand
bliver rig: naar hans Huses
Herlighed bliver stor.
17 Thi han skal intet tage
med sig naar han døer: hans
Herlighed skal ikke fare ned
efter ham.
18 Endog han velsigner sin
Sjæl, medens han lever: og
de love dig, fordi du gjør dig
tilgode;
19 Saa skal den dog komme
til sine Fædres Slægt: i Evig-
hed skulle de ikke see Lyset.
20 Et Menneske, som er i
Værdighed, og ikke forstaaer
det: han bliver lignet ved Bæ-
sterne, som omkomme.

Tiende Dag.

Morgen-Bøn.

L Psalme. *Deus deorum.*

Den stærke Gud, Gud Herren haver talet: og kaldet Jorden; fra Solens Opgang indtil dens Nedgang.
2 Af Zion aabenbaredes
Gud herligen: i en fuldkommen
Dejlighed.
3 Vor Gud skal komme, og
ikke tie: en Ild for hans An-
sigt skal fortære, og omkring
ham stormer det faare.
4 Han skal kalde ad Him-
melen oven fra: og ad Jorden
for at dømme sit Folk.
5 Samler mig mine Hel-
lige: som gjøre en Pagt med
mig med Offer.
6 Og Himlene skulle kund-
gjøre hans Retfærdighed: thi
Gud selv er Dommer.
7 Hør, mit Folk! og jeg vil
tale: Israel! jeg vil vidne
iblandt dig; jeg er Gud, ja,
din Gud.
8 Jeg vil ikke straffe dig
for dine Offeres Skyld: dine
Brænd-Offere ere jo altid for
mig.
9 Jeg vil ikke tage en Stud
af dit Huus: ej heller Bukke
af dine Stier.
10 Thi alle Dyrene i Sko-
ven høre mig til: og Qvæget
paa tusinde Bjerge.
11 Jeg kjender alle Fuglene
paa Bjergene: og Dyr paa
Marken ere hos mig.
12 Dersom jeg hungrede,
vilde jeg ikke sige dig det: thi
Jorderige hører mig til og dens
Fylde.
13 Vil jeg æde Ørnes Kjød:
eller drikke Bukke-Blod.
14 Offre Gud Taksigelse:

og betal den Høieste dine
Løfter;
15 Og kald paa mig paa
Nødens Dag: jeg vil frelse
dig, og du skal prise mig.
16 Men Gud sagde til den
Ugudelige: hvad kommer det
dig ved at fortælle mine Skikke;
og vil du tage min Pagt i
din Mund?
17 Efterdi du hader For-
bedring: og du kaster mine
Ord bag dig.
18 Dersom du seer en Tyv,
da løber du med ham: og din
Lod er med Hoerkarle.
19 Du skikker din Mund
til Ondt: og med din Tunge
digter du Svig.
20 Du sidder og taler imod
din Broder: du bagtaler din
Moders Søn.
21 Disse Ting haver du
gjort, og jeg haver tiet, du
haver tænkt, at jeg skulde alde-
les være ligesom du: men jeg
vil straffe dig, og stille det
ordentligen frem for dine Øine.
22 Forstaaer dog dette, I,
som have glemt Gud: at jeg
ikke skal sønderrive eder, og
der er Ingen, som frier.
23 Den, som offrer Tak-
sigelse, den ærer mig: og den,
som foresætter sig den rette
Vei, ham vil jeg lade see Guds
Salighed.

LI Psalme. Miserere mei, Deus.

Gud! vær mig naadig
efter din Miskundhed: udslet
mine Overtrædelser efter dine
store Barmhjertigheder.
2 To mig meget af min
Misgjerning: og rens mig af
min Synd.
3 Thi jeg kjender mine Over-
trædelser: og min Synd er
altid for mig.
4 For dig, ja, for dig alene
haver jeg syndet, og gjort det
Onde for dine Øine: paa det
du skal være retfærdig, naar
du taler, være reen, naar du
dømmer.
5 See, jeg er fød i Mis-
gjerning: og min Moder ha-
ver undfanget mig i Synd.
6 See, du haver Lyst til
Sandhed i inderste Hjerte: og
du lader mig forstaae Viisdom
i Løndom.
7 Rens mig af Synd med
Isop, saa bliver jeg reen: to
mig, saa bliver jeg hvidere end
Snee.
8 Lad mig høre Fryd og
Glæde: at de Been maae fryde
sig, som du haver sønderknust.
9 Skjul dit Ansigt fra mine
Synder: og udslet alle mine
Misgjerninger.
10 Gud! skab i mig et reent
Hjerte: og forny en stadig
Aand inden i mig.
11 Bortkast mig ikke fra dit
Ansigt: og tag ikke din Hellig
Aand fra mig.
12 Giv mig igjen din Sa-
ligheds Fryd: og ophold mig
ved din frie Aand!

13 Saa vil jeg lære Overtrædere dine Veje: og Syndere skulle omvende sig til dig.
14 Fri mig fra Blod-Skyld, Gud, min Saligheds Gud: saa skal min Tunge synge med Fryd om din Retfærdighed.
15 Herre! oplad mine Læber: saa skal min Mund kundgjøre din Priis.
16 Thi du haver ikke Lyst til Offer, ellers vilde jeg give dig det: til Brænd-Offer haver du ikke Behagelighed.
17 Guds Offre er en sønderbrudt Aand: et sønderbrudt og sønderknuust Hjærte, skal du, Gud! ikke foragte.
18 Gjør vel imod Zion efter din Velbehagelighed: byg Jerusalems Mure.
19 Da skal du have Lyst til Retfærdigheds Offere, Brænd-Offere og heelt Offer: da skulle de offre Stude paa dit Alter.

LII Psalme. Quid gloriaris?

Hvorfor roser du dig i Ondskab: du Vældige;
2 Guds Miskundhed varer: den ganske Dag.
3 Din Tunge tænker paa idel Skade: som en skærpet Ragekniv gjør den Svig.
4 Du elskte mere Ondt end Godt: Løgn end at tale Retfærdighed.
5 Du elskte alle fordærvelige Ord: O, du svigefulde Tunge.
6 Gud skal og nedbryde dig evindeligen: han skal borttage dig, og udrydde dig af Paulunet; ja oprykke dig med Rod af de Levendes Land.
7 Og de Retfærdige skulle det see, og frygte: og lee over ham sigende,
8 See, det er den Mand, som holdt ikke Gud for sin Styrke: men han forlod sig paa megen Rigdom; han var bekræftet ved sin Ondskab.
9 Men jeg skal blive som et grønt Olie-Træ i Guds Huus: jeg haver forladt mig paa Guds Miskundhed evindelig og altid.
10 Jeg vil takke dig evindeligen, thi du gjorde det: og jeg vil bie efter dit Navn, thi det er godt for dine Hellige.

Aften-Bøn.

LIII Psalme. Dixit insipiens.

En Daare siger i sit Hjærte: der er ingen Gud;
2 Fordærvede ere de, og have gjort vederstyggelig Uretfærdighed: der er Ingen, som gjør Godt.
3 Gud saae ned af Himmelen paa Menneskens Børn: at see, om der var en Forstandig, som søgte Gud.
4 Enhver er vendt tilbage, de ere stinkende tillige: der er Ingen, som gjør Godt, ikke end Een.

5 Kjende de det ikke, som
gjøre Uret: som æde mit Folk,
som de aade Brød, de kalde
ikke paa Gud?
6 Der frygte de saare, hvor
intet er at frygte: thi Gud
bortspredte dens Been, som be-
leirede dig; du gjorde dem til
Skamme, thi Gud foragtede
dem.
7 O, at vor Frelse var gi-
ven Israel ud af Zion: naar
Gud skal omvende sit Folks
Fangenskab!
8 Da skal Jacob fryde sig:
da skal Israel glæde sig.

LIV Psalme, Deus: in nomine.

Frels mig, Gud! ved dit
Navn: og skik mig Ret ved din
Magt.
2 Gud! hør min Bøn: vend
dine Øren til min Munds Tale.
3 Thi Fremmede staae op
imod mig: og Tyranner søge
efter mit Liv; de sætte ikke Gud
for sig.
4 See, Gud hjælper mig:
Herren er iblandt dem, som
opholde min Sjæl.
5 Han skal betale mine Fjen-
der det Onde igjen: udrydde
dem ved din Sandhed.
6 Jeg vil offre dig frivilligt
Offer; jeg vil takke dit Navn,
Herre: thi det er godt.
7 Thi han friede mig af al
Nød: og mit Øje haver seet
sin Attraa paa mine Fjender.

LV Psalme. Exaudi, Deus.

Gud! vend dine Øren til
min Bøn: og skjul dig ikke for
min ydmyge Begjæring.
2 Giv Agt paa mig, og bøn-
hør mig: jeg maa hyle i min
Klage og blive forstyrret;
3 For Fjendens Røst, for
den Ugudeliges Undertrykkelses
Skyld: thi de ville føre Uret-
færdighed paa mig, og hade
mig i Vrede.
4 Mit Hjærte er bange in-
den i mig: og Dødens Rædsler
ere faldne over mig.
5 Frygt og Bævelse komme
paa mig: og Gruelse over-
vælder mig
6 Og jeg sagde, gid jeg havde
Vinger som en Due: da vilde
jeg flyve, og slaa mig til Ro.
7 See, jeg vilde begive mig
langt bort, og flytte bort: og
forblive i Ørken.
8 Jeg vilde haste, at jeg
kunde undkomme: fra Uveir og
fra Storm.
9 Herre! opslug dem, adskil
deres Tunge: thi jeg haver seet
Vold og Trætte i Staden.
10 De gaae Dag og Nat
omkring den paa dens Mure:
og der er Uret og Møje inden
i den.
11 Der er megen Ugudelig-
hed derinde: og Bedrageri og
Svig viger ikke af dens Gade.
12 Thi det er ikke Fjenden,
som forhaaner mig: ellers maatte
jeg bære det;

13 Det er ikke min Hader, som gjør sig stor over mig: ellers skulde jeg skjule mig for ham.
14 Men det er dig, o Menneske! som var agtet lige med mig: min Leder og min Kyndling.
15 Vi, som havde venligen hemmeligt Raad tilsammen: som vandrede i Guds Huus i Samqvem.
16 Døden føre Forglemmelse over dem, at de fare levende ned i Graven: thi der ere Ondskaber i deres Boliger; ja, inden i dem.
17 Jeg vil raabe til Gud: og Herren skal frelse mig.
18 Jeg vil klage og hyle Aften og Morgen og Middag: saa skal han høre min Røst.
19 Han forløste min Sjæl i Fred fra Strid, som var imod mig: thi de vare med Mange imod mig.

20 Gud skal høre, og ydmyge dem, han, der bliver evindeligen: fordi aldeles ingen Forandring er hos dem, og de frygte ikke Gud.

21 Han lagde sine Hænder paa hans Fredsommelige: han besmittede hans Pagt.

22 Hans Munds Ord vare glattere end Smør, men der var Strid i hans Hjærte: hans Ord vare blødere end Olje, og de ere dog uddragne Sværde.

23 Kast din Omhu paa Herren, og han skal forsorge dig: han skal ikke tilstede, at den Retfærdige rokkes evindeligen.

24 Men du Gud: du skal støde dem ned i Fordærvelsens Grav.

25 Blodgjærrige og falske Mænd skulle ikke naae halvt deres Dage: men jeg vil forlade mig paa dig.

Ellevte Dag.

Morgen-Bøn.

LVI Psalme. Miserere, mei, Deus.

Gud! vær mig naadig, thi et Menneske søger at opsluge mig: han vil den ganske Dag fortrænge mig med Strid.
2 Mine Fiender søge den ganske Dag at opsluge mig: thi de ere Mange, som stride imod mig, o du Allerhøjeste.
3 Paa den Dag, jeg maa frygte: vil jeg forlade mig paa dig.
4 I Gud vil jeg prise hans Ord: jeg forlader mig paa Gud, jeg vil ikke frygte, hvad Kjød kan gjøre imod mig?
5 Hver Dag fordreje de mine Ord: alle deres Tanker ere imod mig.
6 De holde sig tilsammen,

de skjule sig: de tage vare paa
mine Fodspor; eftersom de bie
efter min Sjæl.
7 Skulde de undkomme for
deres Uretfærdighed: Gud! ned-
stød disse Folk i Vrede.
8 Du haver talt min Flugt;
tag min Graad i din Flaske:
haver du ikke Tal derpaa?
9 Den Dag jeg raaber til
dig skulle mine Fjender blive
slagne paa Flugten: dette veed
jeg, thi Gud er med mig.
10 I Gud vil jeg prise hans
Ord: i Herren vil jeg prise hans
Ord.
11 Jeg forlader mig paa
Gud: jeg vil ikke frygte, hvad
et Menneske kan gjøre imod mig.
12 Gud! de Løfter, som jeg
haver gjort til dig ligge paa
mig: med Taksigelser vil jeg
betale dig.
13 Thi du udfriede min Sjæl
fra Døden; friede du ikke mine
Fødder fra Stød: at jeg skal
vandre for Guds Ansigt i de
Levendes Lys.

LVII Psalme. Miserere, mei, Deus.

Gud! vær mig naadig,
vær mig naadig, thi min Sjæl
forlader sig paa dig: og jeg
forlader mig paa dine Vingers
Skygge, indtil al Ulykken er
gaaen over.
2 Jeg vil raabe til den høieste
Gud: til den Gud, som fuld-
fører alting for mig.
3 Han skal sende fra Him-
melen: og frelse mig fra dens
Beskæmmelse, som vilde opsluge
mig.
4 Gud skal sende sin Misk-
undhed og sin Sandhed: Min
Sjæl er iblandt Løver.
5 Jeg maa ligge imellem dem,
som brænde af Had: imellem
Menneskens Børn, hvis Tæn-
der ere Spyd og Pile, og de-
res Tunge et skarpt Sværd.
6 Gud! ophøi dig over Him-
lene: din Herlighed over hele
Jorden.
7 De stillede et Garn for
mine Trin, min Sjæl er ned-
bøiet: de grove en Grav for
mit Ansigt, de faldt selv midt
i den.
8 Gud! mit Hjærte er rede,
mit Hjærte er rede: jeg vil
synge, ja, jeg vil synge Lov-
sange.
9 Vaagn op, min Hæders-
sang, vaagner op, Psaltere og
Harpe: jeg vil opvaagne aarle.
10 Herre! jeg vil takke dig
iblandt Folkene: jeg vil synge
for dig iblandt Nationerne.
11 Thi din Miskundhed er
stor indtil Himlene: og din
Sandhed indtil de øverste Skyer.
12 Gud! ophøi dig over
Himlene: og din Herlighed over
hele Jorden.

LVIII Psalme. Si vere utique.

Taler du i Sandhed Ret-
færdighed, o du Forsamling:
ville I dømme med al Oprig-
tighed, I Menneskens Børn?
2 Ja, I gjøre Uretfærdig-

heder i Hjærtet: I veie eders Hænders Voldsomhed i Landet.

3 De Ugudelige ere fremmede fra Gud af Moders Liv: de fare vild lige fra Moders Liv, og tale Løgn.

4 Deres Gift er ligesom en Slanges Gift: de ere som en døv Øgle, der stopper sit Øre;

5 Som ikke vil lytte til Slange-Tryllerens Røst: hvor kløgtigt han end fortryller.

6 Gud! nedbryd deres Tænder i deres Mund; Herre! afbryd de unge Løvers Kindtænder: lad dem henflyde som Vand, der bestandig løber; naar han spænder Buen, og skyder med sine Pile, saa lad dem være som de vare afhuggede.

7 Lad dem forgaae som en Snegl, der smeltes; som en Qvindes utidige Foster: som de, der ikke have seet Solen.

8 Førend eders Gryder kunde fornemme Ild af Tornebusken: skal han drive ham som levende, som i Vrede, bort med en Storm.

9 En Retfærdig skal glæde sig, naar han seer Hevnen: han skal toe sine Trin i den Ugudeliges Blod.

10 Og ethvert Menneske skal sige, Den Retfærdige haver dog Frugt: der er dog en Gud, som dømmer paa Jorden.

Aften-Bøn.

LIX Psalme. Eripe me de inimicis.

Min Gud! fri mig fra mine Fjender: ophøi mig fra dem, som staae op imod mig.

2 Fri mig fra dem, som gjøre Uret: og frels mig fra blodgjærrige Mænd.

3 Thi see, de lure efter min Sjæl: de Stærke holde sig tilsammen imod mig; uden min Overtrædelse og uden min Synd, o Herre!

4 De løbe, og berede sig imod mig, skjøndt det er ikke Misgjerning hos mig: vaagn op at møde mig og see dertil.

5 Ja du, Herre, Zebaoths Gud! Israels Gud! vaagn op at hjemsøge alle Hedninger: vær ikke naadig mod nogen ugudelig Overtræder.

6 De komme igjen mod Aftenen: de tude som Hunde, og løbe trindt omkring i Staden.

7 See, de udgyde Meget af deres Mund, der ere Sværd i deres Læber: thi hvo hører det?

8 Men du, Herre! du skal lee ad dem: du skal bespotte alle Hedningerne.

9 Mod hans Styrke vil jeg vogte paa dig: thi Gud er min Ophøielse.

10 Gud, som beviser mig Miskundhed, skal komme mig tilforn: Gud skal lade mig see paa mine Fjender.

11 Slaa dem ikke ihjæl, at mit Folk skal ikke maaskee glemme

det: adspred dem ved din Magt, og lad dem nedfare, Herre, vort Skjold!

12 For deres Munds Synd, for deres Læbers Ord, lad dem gribes i deres Hovmodighed: og for Forbandelse og Løgn, som de fortælle.

13 Gjør Ende paa dem i Hastighed, gjør Ende paa dem, at de ikke ere mere til: og de skulle vide, at Gud er den, som hersker i Jacob; ja, indtil Jordens Ender.

14 Og lad dem komme igjen om Aftenen: lad dem tude som Hunde, og løbe rundt omkring i Staden.

15 Lad dem vanke hid og did om Spise: og lad dem knurre, om de ikke blive mætte.

16 Men jeg vil synge om din Styrke; ja, jeg vil synge med Fryd om din Miskundhed om Morgenen: thi du var mig en Ophøjelse og en Tilflugt paa min Nøds Dag.

17 Min Styrke, for dig vil jeg synge: thi Gud er min Ophøjelse, Gud, som beviser mig Miskundhed.

LX Psalme. Deus, repulisti nos.

Gud! du forkastede os, du sønderrev os: du var vred; o, vend om til os igjen.

2 Du, som haver kommet Jorden til at skjælve, du, som haver sønderslidt den: læg dens Brøst, thi den ryster.

3 Du lod dit Folk see en haard Ting: du haver givet os Bestyrtelsens Viin at drikke.

4 Men nu har du givet dem et Banner, som dig frygte: til at oprette for Sandheds Skyld,

5 Paa det dine Elskelige skulle udfries: saa frels med din højre Haand, og bønhør os.

6 Gud haver talt i sin Helligdom, jeg vil fryde mig; jeg vil dele Sichem: og maale Suchots Dal.

7 Gilead hører mig til, Manasse hører mig og til: og Ephraim er mit Hoveds Styrke; Juda er min Lovgiver.

8 Moab er min Vadskepotte; jeg vil kaste mine Sko over Edom: du Philisters Land! raab for Glæde over mig.

9 Hvo vil føre mig til en fast Stad: hvo vil lede mig indtil Edom?

10 Skal du, Gud, ikke gjøre det, som forkastede os: og skal du, Gud, ikke uddrage med vore Hære?

11 Fly os Hjælp af Nød: thi et Menneskes Frelse er Forfængelighed.

12 Ved Gud ville vi gjøre mægtige Gjerninger: og han skal nedtræde vore Fiender.

LXI Psalme. Exaudi, Deus.

Gud! hør mit Raab: giv Agt paa min Bøn.

6 Jeg raaber fra Landets Ende til dig: naar mit Hjærte forsmægter.

3 Før du mig til en Klippe, som er højere end jeg: thi du haver været min Tilflugt, og et stærkt Taarn at flye til fra fra Fiendens Ansigt.
4 Jeg skal boe i dit Paulun i Evighederne: jeg skal skiule mig under dine Vingers Skiul.
5 Thi du, Gud! du haver hørt mine Løfter: du haver givet dem Eiendom, som frygte dit Navn.
6 Du skal lægge Dage til Kongens Dage: at hans Aar maae være som fra Slægt til Slægt.
7 At han maa sidde evindelig for Guds Ansigt: bered Miskundhed og Sandhed, at de maae bevare ham.
8 Saa vil jeg synge dit Navn Lov til evig Tid: at jeg kan betale mine Løfter fra Dag til Dag.

Tolvte Dag.

Morgen=Bøn.

LXII Psalme. Nonne Deo?

Min Sjæl er aleneste stille til Gud: fra ham kommer min Frelse.
2 Han er aleneste min Klippe og min Frelse: min Ophøjelse, at jeg skal ikke rokkes meget.
3 Hvor længe stille I efter en Mand: I skulle allesammen ihjelslaaes; I skulle være som en Væg, der hælder, som et Gjærde, der nedstødes.
4 De raadslaae aleneste om, at udstøde ham fra hans Højhed: de have Behagelighed til Løgn; de velsigne med deres Mund, og de bande i deres Inderste.
5 Dog, min Sjæl! vær stille for Gud: thi af ham er min Forventelse.
6 Han er alene min Klippe og min Frelse: min Ophøjelse, jeg skal ikke rokkes.
7 I Gud er min Frelse og min Ære: min Styrkes Klippe, min Tilflugt er i Gud.
8 Forlader eder paa ham til hver Tid, o Folk: udøser eders Hjærte for hans Ansigt! Gud er vor Tilflugt.
9 Mennesker af lav Stand ere aleneste Forfængelighed: og Mennesker af højere Stand ere Løgn; naar de oplægges i Vægtskaalen, da findes de lettere end Forfængelighed tillige.
10 Forlader eder ikke paa Vold og bliver ikke forfængelige ved røvet Gods: naar eder falder Rigdom til, da sætter ikke Hjærtet dertil.
11 Gud haver talet een Gang, det haver jeg tvende Gange hørt: at Styrke hører Gud til.

12 Og dig, Herre! hører
Miskundhed til: thi du skal be-
tale hver efter hans Gjerning.

LXIII Psalme. Deus, Deus meus.

Gud! du er min Gud:
jeg vil søge aarle til dig.
2 Min Sjæl tørster efter
dig, mit Kjød længes efter dig:
udi et tørt og træt Land, hvor
intet Vand er;
3 For at see din Kraft og
din Herlighed: saaledes som jeg
haver seet dig i Helligdommen.
4 Thi din Miskundhed er
bedre end Livet: mine Læber
skulle prise dig.
5 Saaledes vil jeg love dig
i mine Livs-Dage: jeg vil op-
løfte mine Hænder i dit Navn
6 Min Sjæl skal mættes,
som af Marv og af Fedme:
og min Mund skal love dig
med frydefulde Læber.
7 Naar jeg kommer dig ihu
paa mit Leie: da vil jeg lade
min Tanke dvæle ved dig i Natte-
Vagterne.
8 Thi du haver været min
Hjælp: og under dine Vingers
Skygge vil jeg synge med Fryd.
9 Min Sjæl hængte efter
dig: din høire Haand holdt paa
mig.
10 Men de, som søge efter
mit Liv at ødelægge det: de
skulle komme i Jordens nederste
Stæder.
11 Man skal adsprede dem
formedelst Sværdet: de skulle
vorde Ræves Lod.
12 Men Kongen skal glædes
i Gud; hver den som sværger
ved ham, skal rose sig: thi de-
res Munde skulle stoppes, som
tale Løgn.

LXIV Psalme. Exaudi, Deus.

Gud! hør min Røst i min
Klage: bevar mit Liv fra Fjen-
dens Frygt.
2 Skjul mig for de Ondes
hemmelige Raad: for deres For-
samling, som gjøre Uret.
3 Som skærpe deres Tunge
som et Sværd: de spænde Bue,
og skyde deres Piil, som er et
bittert Ord.
4 At skyde en Fuldkommen i
Skjul: de skyde ham hastelig,
og frygte ikke.
5 De styrke sig i en ond
Handel: de fortælle hverandre,
hvorledes de ville skjule Snarer;
de sige, hvo kan see dem?
6 De udtænke Uretfærdighe-
der; de eftersøge dem med Flid:
saavel deres indvortes Tanke
som deres Hjerte er dybt.
7 Men Gud skal skyde paa
dem med en Piil: pludselig skulle
de blive saarede.
8 Og de skulle gjøre, at En-
hver af dem selv skal falde ved
deres egen Tunge: de skulle,
hver som seer paa dem, flye
langt bort.
9 Og alle Mennesker skulle
frygte, og forkynde Guds Gjer-
ning: og forstaae, at det er
hans Gjerning.

10 Den Retfærdige skal glædes i Herren, og forlade sig paa ham: og alle Oprigtige i Hjærtet skulle fryde sig.

Aften-Bøn.

LXV Psalme. Te decet hymnus.

Gud, din Priis vænter paa dig i Zion: og dig skal betales Løfte.

2 Du, som hører Bønnen: hen til dig skal komme alt Kjød.

3 Misgjerningers Handeler ere blevne mig for stærke: vore Overtrædelser, dem vil du bortrense.

4 Salig er den, som du udvælger, og lader komme nær, at han maae boe i dine Forgaarde: vi skulle mættes i dit Huses Gode med dit Tempels hellige Ting.

5 Forfærdelige Ting skal du, vor Saligheds Gud! svare os i Retfærdighed: du, som er alle Jordens Enders Tillid, og deres, som ere langt borte paa Havet;

6 Den, som gjør Bjærgene faste med sin Kraft: som er omgjordet med Magt;

7 Som stiller Havets Brusen: ja, Bølgernes Brusen derudi, og Folkets Bulder.

8 Ogsaa de, som boe i de fjærneste Egne, frygte for dine Tegn: du gjør, at Morgenens og Aftenens Udgange prise dig.

9 Du besøger Jorden, og vander den: du beriger den meget med Guds Bæk, som er fuld af Vand.

10 Du bereder deres Korn: naar du saaledes haver beredt den.

11 Du vander dens Furer overflødigen, du lader Vand nedstige i dens Rener: du gjør den blød med Regn-Draaber, du velsigner dens Grøde.

12 Du kroner Aaret med dit Gode: og dine Fodspor dryppe med Fedme.

13 De dryppe paa Græsgangene i Ørken: og Høiene ere omgjordede med Fryd.

14 Engene ere klædte med Faar: og Dalene ere skjulte med Korn; de raabe for Glæde; ja, de synge.

LXVI Psalme. Jubilate Deo.

Raaber med Glæde for Gud, al Jorden: synger Psalmer til hans Navns Ære; gjører hans Priis herlig.

2 Siger til Gud, hvor forfærdelig er du i dine Gjerninger: dine Fiender skulle smigre for dig for din store Magts Skyld.

3 Al Jorden skal tilbede for dig: og synge Lov for dig; de skulle synge dit Navn Lov.

4 Gaaer, og seer Guds Gjerninger: han er forfærdelig i Gjerning imod Menneskens Børn.

5 Han haver omvendt Ha-
vet til det Torre: de ere gangne
til Fods over Floden; der have
vi glædet os i ham.
6 Han hersker med sin Magt
evindelig, hans Øjne vare paa
Hedningerne: de Gjenstridige
skulle ikke ophøje sig selv.
7 I Folk! lover vor Gud:
og lader hans Lovs Røst høres;
8 Som holder vor Sjæl i
Live: og lader vor Fod ikke
snuble.
9 Thi, Gud! du haver prø-
vet os: du haver luttret os,
ligesom Sølv bliver luttret.
10 Du haver ført os i Gar-
net: du lagde en svar Byrde
paa vore Lænder.
11 Du lod Mennesker fare
over vore Hoveder: vi gik igjen-
nem Ild og Vand, men du
udførte os til et Vederqvægel-
ses Sted.
12 Jeg vil gaae ind i dit
Huus med Brænd-Offere: jeg
vil betale mine Løfter, som mine
Læber fremsagde og min Mund
talede, da jeg var i Angest.
13 Jeg vil offre dig fede
Brænd-Offere af Væddere med
Røgelse: jeg vil lade Øxne til
med Bukke.
14 Kommer hid, hører til,
saa vil jeg fortælle, alle I,
som frygte Gud: hvad han ha-
ver gjort ved min Sjæl.
15 Til ham raabte jeg med
min Mund: og han blev op-
højet ved min Tunge.
16 Dersom jeg hylder Uret
i mit Hjærte: da hører Herren
mig ikke.
17 Dog har Gud hørt: han
gav Agt paa min Bøns Røst.
18 Lovet være Gud, som
ikke forskjød min Bøn: eller
vendte sin Miskundhed fra mig!

LXVII Psalme. Deus misereatur.

Gud! vær os naadig, og
velsign os: han lade sit Ansigt
lyse hos os.
2 At vi maae kjende din Vei
paa Jorden: din Salighed
iblandt alle Hedninger.
3 Gud! Folk skulle takke dig:
ja, Folk skulle takke dig alle-
sammen.
4 Folk skulle glæde sig, og
synge med Fryd: thi du skal døm-
me Folk med Ret, og Folk paa
Jorden, dem skal du føre.
5 Gud! Folk skulle takke dig:
ja, Folk skulle takke dig alle-
sammen.
6 Landet har givet sin Grøde:
Gud, vor Gud, skal velsigne os.
7 Gud skal velsigne os: og
alle Jordens Ender skulle frygte
ham.

Trettende Dag.

Morgen=Bøn.

LXVIII Psalme. Exurgat Deus.

Gud skal opstaae, hans Fjender skulle adspredes: og de, som hade ham, skulle flye fra hans Ansigt.
2 Som Røg bortdrives, skal du bortdrive dem: som Vox smelter for Ild, skulle de Ugudelige omkomme fra Guds Ansigt.
3 Men de Retfærdige skulle glædes, de skulle fryde sig for Guds Ansigt: og frydes med Glæde.
4 Synger Gud, synger hans Navn Psalmer: forherliger ham som rider paa Himlene, kalder ham ved hans Navn JAH, og fryder eder for hans Aasyn.
5 Han er de Faderløses Fader og Enkers Dommer: han er Gud i sin hellige Bolig.
6 Gud sætter de Eenlige i Familier og udfører dem, som vare bundne i Bolte: men de Gjenstridige lader han boe paa et tørt Sted.
7 Gud! der du drog ud frem for dit Folk: der du gik frem i de øde Steder.
8 Da bævede Jorden, ogsaa Himmelen dryppede for Guds Ansigt: ja, Sinai selv for Guds, for Israels Guds Ansigt.
9 Gud! du overskjænkede din Arv meget rundeligen med Regn: da den var træt, befæstede du den.
10 Din Flok boede i den: Gud! du bereder den for den Elendige ved din Godhed.
11 Herren gav Ordet: stor var deres Hær, som forkyndte det.
12 Hærskarers Konger flygtede, ja de flygtede: og hun, som boede i Huset, delte Byttet.
13 Om I end have ligget imellem Potter, skulle I blive som en Dues Vinger: der er skjult med Sølv; ja, hvis Vinge=Fjære ligne gunlt opgravet Guld.
14 Naar den Almægtige udspredte Konger derudi: da blev den hvid som Snee paa Zalmon.
15 Guds Bjerg er som Basans Bjerg: et høit Bjerg, som Basans Bjerg.
16 Hvorfor springe I op, I høie Bjerge? dette Bjerg havde Gud Lyst til at boe derpaa: ja, Herren skal boe derpaa evindelig.
17 Guds Vogne ere to Gange ti tusinde, ja mange Gange tusinde Engle: Herren er iblandt dem som paa Sinai i Helligdommen.
18 Du opfoer i Høiheden, du tog Fangenskabet fangen, du annammede Gaver for Mennesker: og endog for de Gjenstridige, paa det at Gud Herren maa boe iblandt dem.
19 Lovet være Herren, fra Dag til Dag: han lægger Naade

paa os, han er vor Saligheds
Gud.
20 Vi have en Gud, som
er en Gud til megen Salighed:
og hos Gud Herren ere Ud-
gange fra Døden.
21 Men Gud skal knuse sine
Fjenders Hoved: ja, dens haarde
Hoved-Isse som vandrer frem
i sine Overtrædelser.
22 Herren sagde, jeg vil føre
tilbage fra Basan: jeg vil føre
tilbage af Havets Dybheder;
23 Paa det du maa farve
din Fod rød med Blod: ja,
dine Hundes Tunge med Blod
af Fjenderne; ja, af hver af
dem.
24 Gud! de saae dine Gan-
ge: min Guds Gange, min
Konges i Helligdommen.
25 Sangerne gik for, de som
legte paa Strænge-Leg gik bag:
midt imellem gik Pigerne, som
sloge paa Tromme.
26 Lover Gud i Forsamlin-
gerne: lover Herren, I som
ere af Israels Kilde.
27 Der hersker over dem den
lille Benjamin, Judæ Fyrster
med deres Hob: Sebulons Fyr-
ster, Naphtali Fyrster.
28 Din Gud haver befalet
dig at være stærk: styrk, o Gud!
det du haver gjort for os.
39 Formedelst dit Tempel i
Jerusalem: skulle Konger frem-
føre dig Skjænk.
30 Irettesæt Dyrene i Rø-
ret, de stærke Øxnes Hob med
Folkenes Kalve, hver af dem
maa nedkaste sig for Fødderne
med Stykker Sølv: adspred du
Folkene, som have Lyst til Strid.
31 De store Fyrster skulle
komme af Ægypten: Morland
skal hasteligen udbrede sine Hæn-
der til Gud.
32 I Riger paa Jorden!
synger for Gud: synger Herren
Psalmer;
33 For ham som rider paa
Himlenes Himle fra fordum
Tid: see, han udsender sin Røst,
ja, en vældig Røst.
34 Giver Gud Styrke: hans
Højhed er over Israel, og hans
Styrke i de øverste Skyer.
35 Gud! du er forfærdelig
i dine Helligdomme: han er
Israels Gud, han, som giver
Folket Kraft og megen Styrke;
Gud være lovet!

Aften-Bøn.

LXIX Psalme. Salvum me fac,

Gud! frels mig: thi Van-
det er kommet indtil Sjælen.
2 Jeg er sjunken i dybt
Dynd, hvor man ei kan staae:
jeg er kommen i meget dybt
Vand, og Strømmen overskyl-
lede mig.
3 Jeg er bleven træt af at
raabe, min Strube er hæs:
mine Øjne ere fortærede, idet
jeg venter paa min Gud.
4 De ere flere end Haar paa

mit Hoved, som mig hade uden Aarsag: mine Fjender, som søge at udrydde mig uden Skyld, ere mægtige.

5 Jeg maa da igjengive det, jeg ikke haver røvet: Gud! du veed min Daarlighed; og al min Skyld er ikke dulgt for dig.

6 Lad dem ikke beskæmmes paa mig, som bie efter dig, Herre, Gud Zebaoth: lad dem ikke blive forhaanede formedelst mig, som søge dig, Israels Gud!

7 Thi jeg bærer Forhaanelse for din Skyld: Skjændsel haver skjult mit Ansigt.

8 Jeg er bleven fremmed for mine Brødre: og som en Udlænding for min Moders Børn.

9 Thi Nidkjærhed for dit Huus haver ædet mig: og deres Forhaanelser, som dig forhaane, ere faldne paa mig.

10 Og jeg græd ved min Sjæls Fasten: men det blev mig til Forhaanelser.

11 Og jeg brugte en Sæk til mit Klædebon: men jeg var dem til et Ordsprog.

12 De, som sidde i Porten, snakke om mig: og jeg er deres Strængeleeg, som drikke stærk Drik.

13 Men jeg flyer med min Bøn til dig, Herre: i en velbehagelig Tid.

14 O Gud! i din megen Miskundhed! bønhør mig: for din Frelses Sandheds Skyld.

15 Fri mig af Dynd, at jeg ikke synker: lad mig fries fra mine Hadere og af det dybe Vand.

16 Lad Vandstrømmene ikke overskylle mig, ei heller det Dybe sluge mig: lad og ikke Hulen lukke sin Mund over mig.

17 Bønhør mig, Herre! thi din Miskundhed er god: vend dit Ansigt til mig efter din megen Barmhjærtighed.

18 Og skjul ikke dit Ansigt for din Tjener; thi jeg er angest: skynd dig, bønhør mig.

19 Hold dig nær til min Sjæl, gjenløs den: forløs mig for mine Fjenders Skyld.

20 Du veed min Forhaanelse og min Skam og min Skjændsel: alle mine Modstandere ere for dig.

21 Forhaanelse brød mit Hjærte, og jeg vansmægter: og jeg forventede, at Nogen skulde ynkes derover, men der var Ingen, og efter Trøstere, men jeg fandt ikke Nogen.

22 Ja, de gave mig Galde at æde: og de gave mig Æddike at drikke i min Tørst.

23 Deres Bord blive for dem til en Strikke: og deres Velstand til en Snare!

24 Lad deres Øine formørkes, at de ikke see: og lad deres Lænder altid ryste.

25 Udøs din Vrede over dem: og lad din grumme Vrede gribe dem.

26 Deres Pallads skal blive øde: at der skal Ingen være,

som skal boe i deres Pau-
luner.
27 Thi de forfølge den, som
du haver slaget: og de tale for-
nærmeligen om dine Saaredes
Smerte.
28 Giv dem hen i Misgjer-
ning over Misgjerning: og lad
dem ikke komme til din Retfær-
dighed.
29 Lad dem udslettes af de
Levendes Bog: og lad dem ikke
skrives med de Retfærdige.
30 Dog jeg er elendig, og
haver Smerte: Gud! lad din
Frelse ophøie mig.
31 Jeg vil love Guds Navn
med en Sang: og jeg vil stor-
ligen ære ham med Taksigelse.
32 Og det skal bedre behage
Herren: end en Oxe eller en
Stud, som har Horn, og har
Klove.
33 De Sagtmodige skulle see
dette og de skulle glæde sig: og
eders Hjærter skulle leve, som
søge Gud.
34 Thi Herren hører de
Fattige: og foragter ikke sine
Bundne.
35 Himmel og Jord skulle
love ham: Havet og alt det,
som vrimler derudi.
36 Thi Gud skal frelse Zion,
og bygge Judæ Stæder: at
man skal boe der, og eie det.
37 Og hans Tjeneres Sæd
skal arve det: og de, som elske
hans Navn, skulle boe derudi.

LXX Psalme. Deus in adjutorium.

1 Gud! kom til at frie mig:
Herre! skynd dig til at hjælpe
mig.
2 Lad dem blues og blive
beskæmmede, som søge efter mit
Liv: lad dem vendes tilbage,
og beskæmmes, som have Lyst
til min Ulykke.
3 Lad dem vende tilbage til
deres Beskæmmelses Løn: de
som sige; ha, ha!
4 Lad dem frydes, og glæ-
des i dig, Alle, som søge dig:
lad dem, som elske din Frelse,
altid sige; Gud være storligen
lovet!
5 Men jeg er elendig og
fattig: Gud! skynd dig til mig.
6 Du er min Hjælp og min
Befrier: Herre! tøv ikke.

Fjortende Dag.

Morgen-Bøn.

LXXI Psalme. In te, Domine, speravi.

Herre! jeg forlader mig
paa dig, lad mig ikke beskæm-
mes evindelig: red mig ved din
Retfærdighed, og udfri mig; bøi
dit Øre til mig, og frels mig.
2 Vær mig en Boligs Klippe
at komme hen til altid: du som
haver befalet at frelse mig; thi du
er min Klippe og min Befæstning.

3 Min Gud, udfri mig af en Ugudeligs Haand: af dens Haand, som gjør Uret, og som undertrykker.

4 Thi du er min Forventelse; Herre, Gud: du er min Tillid fra min Ungdom af.

5 Jeg haver fast forladt mig paa dig af Moders Liv: du drog mig af min Moders Liv; min Roes er altid om dig.

6 Jeg har været for Mange som et Under: men du er min stærke Tillid.

7 Lad min Mund fyldes med din Lov: ja den ganske Dag med din Priis.

8 Du skal ikke bortkaste mig i Alderdommens Tid: forlad mig ikke, naar min Kraft forgaaer.

9 Thi mine Fiender tale imod mig; og de, som tage vare paa min Sjæl, raadføre sig tilhobe, sigende: Gud haver forladt ham, forfølger og griber ham; thi der er Ingen, som frier.

10 Gud! vær ikke langt fra mig: min Gud! skynd dig til at hjælpe mig.

11 Lad dem beskæmmes; ja, fortæres, som staae imod min Sjæl: lad dem iføres med Forhaanelse og Skjændsel, som søge min Ulykke.

12 Men jeg vil altid haabe: og jeg vil forøge al din Priis.

13 Min Mund skal fortælle din Retfærdighed og din Salighed den ganske Dag: thi jeg veed ikke Tal derpaa.

14 Jeg vil gaae ind i Guds, den Herres Kraft: jeg vil ihukomme din Retfærdighed, ja, din alene.

15 Gud! du haver lært mig af min Ungdom: og indtil nu kundgjør jeg dine underlige Gjerninger.

16 Ja, ogsaa indtil Alderdom og graae Haar, o Gud! forlad mig ikke: indtil jeg kan kundgjøre din Arm for denne Slægt; ja, din Kraft for hver den, som komme skal.

17 Og din Retfærdighed, o Gud! er meget høj: du som haver gjort store Ting; Gud! hvo er som du?

18 Du, som haver ladet mig see mange Angester og Ulykker: gjør mig levende igjen, og hent mig op igjen af Jordens Afgrunde.

19 Du skal forøge min Storhed: og trøste mig trindt omkring.

20 Saa vil jeg og takke dig med Psalters Instrument for din Sandhed, min Gud: jeg vil synge Psalmer for dig, og lege paa Harpe, du Hellige i Israel!

21 Mine Læber skulle synge med Fryd, naar jeg synger Psalmer for dig: og min Sjæl, som du haver forløst.

22 Min Tunge skal ogsaa tale den ganske Dag om din Retfærdighed: thi de ere be-

skæmmede, thi de ere blevne til Skamme, som søge min Ulykke.

LXXII Psalme. Deus, judicium.

Gud! giv Kongen dine Domme: og Kongens Søn din Retfærdighed.
2 At han kan dømme dit Folk i Retfærdighed: og dine Elendige med Dom.
3 Lad Bjergene bære Fred til Folket: ogsaa Høiene, ved Retfærdighed.
4 Han skal skaffe de Elendige iblandt Folket Ret: han skal frelse den Fattiges Børn, og sønderknuse Voldsmanden.
5 De skulle frygte dig, saa længe Solen og Maanen varer: fra Slægt til Slægter.
6 Han skal fare ned som Regn paa det meiede Græs: som Draaber, der vædske Jorden.
7 Den Retfærdige skal blomstre i hans Dage: og der skal være megen Fred, indtil Maanen er ikke mere.
8 Og han skal regjere fra et Hav til et andet: og fra Floden indtil Jordens Ender.
9 De, som boe i Ørken, skulle bøie sig for hans Ansigt: og hans Fjender skulle slikke Støvet.
10 Kongerne af Tharsis og af Øerne skulle føre Skjænk tilbage: Konger af Scheba og Seba skulle fremføre Gave.
11 Ja alle Konger skulle tilbede for ham: alle Hedningerne skulle tjene ham.
12 Thi han skal frie den Fattige, som raaber: samt den Elendige, og den som haver ingen Hjælper.
13 Han skal spare den Ringe og Fattige: og frelse de Fattiges Sjæl.
14 Han skal gjenløse deres Sjæl fra Bedrageri og fra Vold: og deres Blod skal være dyrebart for hans Øine.
15 Og han skal leve, og man skal give ham af Schebæ Guld: og man skal altid bede for ham, man skal love ham den ganske Dag.
16 Der skal være en Haandfuld Korn i Jorden paa Bjergenes Top: Frugten deraf skal ruse som Libanon; og de af Staden skulle blomstre som Græs paa Jorden
17 Hans Navn skal blive evindelig; saa længe som Solen varer skal hans Navn forplantes fra Børn til Børnebørn: og de skulle velsignes i ham, alle Hedninger skulle prise ham salig.
18 Lovet være den Herre Gud, Israels Gud: han, som gjør alene underlige Ting.
19 Og lovet være hans herlige Navn evindelig: og al Jorden skal fyldes med hans Ære, Amen! ja, Amen!

Aften-Bøn.

LXXIII Psalme. Quam bonus Israel!

Sandeligen, Gud er god mod Israel: ja mod dem, som ere rene af Hjærtet.

2 Men hvad mig angaaer, mine Fødder vare nærved at at glide: næsten vaklede mine Trin.

3 Thi jeg var nidkjær paa Daarerne: der jeg maatte see, at det gik de Ugudelige vel.

4 Thi der findes ingen Baand indtil deres Død: og deres Styrke er vel ved Magt.

5 De have ikke Møje som et andet Menneske: og de blive ikke plagede som andre Mennesker.

6 Derfor haver Hovmod prydet dem som en Kjæde: Vold skjuler dem som et Smykke.

7 Deres Øjne staae ud for Fedme: deres Hjærtes Tanker faae Fremgang.

8 De ere fordærvede, og tale ugudeligen om Undertrykkelse: de tale med Overmod.

9 De sætte deres Mund imod Himlene: og deres Tunge farer frem over Jorden.

10 Derfor vender hans Folk hid igjen: og der udkrystes Bægere fulde af Vand til dem.

11 Saa de sige, hvorledes skulde Gud vide det: og er der Kundskab i den Højeste?

12 See, disse ere de ugudelige; de ere lykkelige i Verden, de formere Godset: sandeligen, jeg haver forgjæves renset mit Hjærte, og toet mine Hænder i Uskyldighed.

13 Efterdi jeg er plaget den ganske Dag: og min Straf er hver Morgen der.

14 Dersom jeg sagde, Jeg vil tale saaledes: see, da havde jeg fordømt dine Børns Slægt.

15 Og jeg tænkte at forstaae dette: men det var møjsommeligt for mine Øjne.

16 Indtil jeg indgik i Guds Helligdomme: da forstod jeg deres Endeligt.

17 Sandeligen, du sætter dem paa de slibrige Steder: du lader dem falde til at ødelægges.

18 Hvorledes blive de i et Øieblik ødelagte: de omkomme, de faae Ende med Forskrækkelser.

19 Ligesom en Drøm, naar En er opvaagnet: Herre! naar du vaagner op, skal du foragte deres Billede.

20 Saaledes bekymredes mit Hjærte: og jeg led Sting i mine Nyrer.

21 Saa daarlig var jeg, og uvidende: ligesom et Dyr for dig.

22 Men jeg vil stedse blive hos dig: du holder ved min højre Haand.

23 Du skal lede mig ved dit Raad: og derefter antage mig til Ære.

24 Hvem haver jeg i Himlene uden dig: lige ved dig

haver jeg ikke Lyst til Noget
paa Jorden.
25 Mit Kjød og mit Hjærte
forsmægter: men Gud er mit
Hjærtes Klippe og min Lod
evindeligen.
26 Thi see de, som ere langt
borte fra dig, skulle omkomme:
du udrydder hver den, som be-
driver Hoer, og viger af fra dig.
27 Men det er godt for mig,
at jeg holder mig nær til Gud:
jeg sætter mit Haab paa den
Herre Gud, at fortælle alle
dine Gjerninger.

LXXIV Psalme. Ut quid, Deus?

Gud! hvorfor forkaster du
os evindeligen: hvorfor skal din
Vrede ryge over din Fødes
Faar?
2 Kom din Menighed ihu:
som du forhvervede i fordums
Tid.
3 Din Arvs Stamme, som
du gjenløste: dette Zions Bjerg,
som du boer paa.
4 Ophøi dine Fødders Trin
til at ødelægge evindelig: Fjen-
den haver handlet ilde med Al-
ting i Helligdommen.
5 Dine Modstandere brøle
i din Forsamling: og de op-
sætte deres Bannere til Tegn.
6 Enhver bliver kjendt efter
som han ophæver Øxerne højt:
at nedhugge de tykke Træer.
7 Og nu, de Ting, som
vare udgravede derudi tillige:
dem have de sønderslaget med
Øxer og Hamre.
8 De kastede Ild ind i din
Helligdom: de vanhelligede dit
Navns Bolig, og afbrød den
til Jorden.
9 De sagde i deres Hjærte,
lader os nedbryde dem ganske:
de opbrændte alle Guds For-
samlings Huse i Landet.
10 Vi see ikke vore Tegn;
her er ingen Prophet ydermere:
og Ingen hos os, som veed,
hvor længe dette skal vare.
11 Gud! hvor længe skal
Modstanderen forhaane: skal
Fjenden foragte dit Navn evin-
deligen?
12 Hvorfor vender du din
Haand, ja, din højre Haand
tilbage: tag den aldeles midt
ud af din Barm.
13 Dog er Gud min Konge
fra fordums Tid: som gjør me-
gen Frelse midt paa Jorden.
14 Du adskilte Havet med
din Kraft: du sønderbrød Dra-
gers Hoveder i Vandene.
15 Du knusede Leviathans
Hoveder: du gav Folket i Ør-
kenen dem til Spise.
16 Du adskilte Kilde og Bæk:
du tørrede stærke Floder.
17 Dagen hører dig til,
Natten hører dig ogsaa til: du
beredte Lyset og Solen.
18 Du satte alle Jordens
Grændser: Sommer og Vinter,
dem dannede du.
19 Kom dette ihu, Fjende-

forhaanede Herren: og et daar-
ligt Folk foragtede dit Navn.
20 Overgiv ikke til vilde Dyr
din Turteldues Sjæl: glem ikke
dine Fattiges Forsamling evin-
deligen.
21 See til Pagten: thi de
mørke Steder i Landet ere fulde
af Grusomhedens Boliger.
22 Lad den Ringe ikke vende
beskæmmet tilbage: lad den Elen-
dige og Fattige love dit Navn.
23 Gud! gjør dig rede, ud-
før din Sag: kom din Forhaa-
nelse ihu, som dig skeer den
ganske Dag af en Daare.
24 Glem ikke dine Modstan-
deres Røst: deres Bulder, som
staae op imod dig, tiltager be-
standig.

Femtende Dag.

Morgen-Bøn.

LXXV Psalme. Confitebimur tibi.

Vi takke dig, Gud: vi
takke dig.
2 Thi at dit Navn er nær:
forklare dine underlige Gjer-
ninger.
3 Til den Tid, jeg haver
bestemt, siger Herren: vil jeg
dømme med al Oprigtighed.
4 Landet, og alle de, som
boe derudi, ere opløste: jeg be-
fæster dets Piller.
5 Jeg sagde til Daarerne,
værer ikke daarlige: og til de
Ugudelige, opløfter ikke eders
Horn.
6 Opløfter ikke eders Horn
i det Høje: tal ikke med en stiv
Hals.
7 Thi Ophøjelsen kommer
ikke af Øster eller Vester: ej
heller af Ørken.
8 Men Gud er den, som
dømmer: han nedtrykker denne,
og ophøjer hiin.
9 Thi der er et Bæger i
Herrens Haand, og Vinen er
rød: det er fuldt af blandet
Viin, og han skjænker deraf.
10 Men Bærmen deraf, som
man skal udkryste: skulle alle
Ugudelige paa Jorden drikke.
11 Og jeg vil forkynde om
dig evindeligen: jeg vil synge
Jacobs Guds Psalmer!
12 Og jeg vil afhugge alle
Ugudeliges Horn: men den
Retfærdiges Horn skal ophøjes.

LXXVI Psalme. Notus in Judæa.

1 Gud er kjendt i Juda:
hans Navn er kjendt i Israel.
2 Og hans Hytte er i Sa-
lem: og hans Bolig i Zion.
3 Der sønderbrød han Buens
Lyn: Skjold og Sværd og Krig.
4 Du er mere skinnende og
mægtigere: end Rovs-Bjergene.

5 De, som vare stolte i Hjær-
tet, bleve berøvede, de slumrede
deres Søvn: og Ingen af
Stridsmændene fandt deres
Hænder.
6 Af din Trusel, Jacobs
Gud: er baade Hest og Vogn
falden i en dyb Søvn.
7 Du, ja du er forfærdelig:
og hvo kan staae for dit Ansigt,
naar du bliver vred?
8 Du lod høre Dom af
Himmelen: Jorden frygtede, og
blev stille;
9 Da Gud gjorde sig rede
til Dom: til at frelse alle de
Sagtmodige paa Jorden.
10 Thi et Menneskes Vrede
skal blive til din Priis: det Over-
blevne fra deres store Vrede
skal du holde itømme.
11 Gjører Løfte, og betaler
Herren eders Gud det: alle I,
som ere omkring ham, skulle føre
ham, den Forfærdelige, Skjænk.
12 Han afskjærer Fyrsternes
Liv: han er forfærdelig for
Jordens Konger.

LXXVII Psalme. Voce mea ad Dominum.

Min Røst er til Gud, og
jeg vil raabe: min Røst er til
Gud, og han skal vende sine
Øren til mig.
2 Jeg søger Herren paa min
Nøds Dag: min Haand var
om Natten udrakt, og lod ikke
af; min Sjæl vægrede sig ved
at lade sig trøste.
3 Kom jeg Gud ihu, da
blev jeg urolig: talede jeg, da
forsmægtede min Aand.
4 Du holdt mine Øjne vaag-
ne: jeg var bekymret, og talede
ikke.
5 Jeg tænkte paa de Dage
af fordums Tid: paa de Aar
af gamle Dage.
6 Jeg kom mit Strænge-Leg
ihu om Natten: jeg talede i
mit Hjærte, og min Aand rand-
sagede.
7 Skal da Herren bortkaste
evindeligen: og ikke mere vise
sin Naade.
8 Er hans Miskundhed ude
evindelig: haver hans Tilsagn
faaet Ende fra Slægt til Slægt?
9 Haver Gud glemt at være
naadig: eller haver han til-
lukt sine Barmhjærtigheder ved
Vrede?
10 Da sagde jeg, dette er min
Svaghed: at forandre det, staaer
i den Højestes højre Haand.
11 Jeg vil komme Herrens
Gjerninger ihu: sandelig, jeg
vil komme dine underlige Ting
ihu fra fordums Tid.
12 Og jeg vil grunde paa
al din Gjerning: og jeg vil
tale om dine Idrætter.
13 O Gud! din Vej er i
Helligdommen: hvo er saa stor
en Gud, som vor Gud?
14 Du er den Gud, som
gjør underlige Ting: du haver
kundgjort din Styrke iblandt
Folkene.
15 Du gjenløste dit Folk ved

din Arm: Jacobs og Josephs
Børn.
16 Vandene saae dig, Gud!
Vandene saae dig, de vare
bange: ja Afgrundene bevæ-
gedes.
17 De tykke Skyer udøste
Vand, de øverste Skyer udgave
Tordens Lyd: ja, dine Pile
maatte fare frem.
18 Din Tordens Lyd var
i Luftens Kreds, Lynet oplyste
Jorderige: Jorden bævede og
skjælvede.
19 Din Vej er i Havet og
din Sti i store Vande: og dine
Fodspor kjendes ikke.
20 Du førte dit Folk som
Faar: ved Mose og Aarons
Haand.

Aften-Bøn.

LXXVIII Psalme. Attendite, popule.

Mit Folk! vend dine Øren
til min Lov: bøjer Eders Øren
til min Munds Tale.
2 Jeg vil oplade min Mund
ved Ordsprog: jeg vil udgyde
mørke Taler fra fordums Tid.
3 De, som vi have hørt og
vide: og vore Fædre fortalte os.
4 At vi skulle ikke dølge dem
for deres Børn, for den Slægt,
som kommer herefter: men for-
tælle Herrens megen Priis; og
hans Styrke og hans underlige
Gjerninger, som han haver
gjort.
5 Thi han oprettede et Vid-
nesbyrd i Jakob, og satte en
Lov i Israel: hvilke han bød
vore Fædre at kundgjøre deres
Børn dem.
6 Paa det den Slægt, som
kom herefter: ja, de Børn, som
skulde fødes, kunde vide dem.
7 Og at de naar de voxede
op: kunde fortælle dem til deres
Børn.
8 Og at de skulde sætte deres
Haab paa Gud: og ikke glem-
me Guds Gjerninger, men be-
vare hans Bud.
9 Og at de skulde ikke vorde
som deres Fædre, en modvillig
gjenstridig Slægt: en Slægt,
som ikke beredte sit Hjærte, og
hvis Aand ikke var trofast med
Gud.
10 Ephraims Børn: som
vare berustede Bueskytter, de
vendte sig paa Stridens Dag.
11 De holdt ikke Guds Pagt:
og vægrede sig ved at vandre
i hans Lov.
12 Og de glemte hans Gjer-
ninger: og hans Undere som
han havde ladet dem see.
13 Han gjorde underlige Ting
for deres Fædre: i Ægypti
Land, paa Zoans Mark.
14 Han adskilte Havet, og
lod dem gaae igjennem: og stil-
lede Vandet som en Dynge.
15 Og han ledte dem om
Dagen ved en Sky: og den
ganske Nat ved Ildens Lys.
16 Han kløvede Klipperne i

Ørken: og gav dem at drikke
som af store Afgrunde.
17 Og han udførte flydende
Vande af en Klippe: og lod
Vand strømme ned som Floder.
18 Dog bleve de endnu ved
at synde imod ham: at forbittre
den Højeste i Ørken.
19 Og de fristede Gud i deres
Hjærte: da de begjerede Mad
efter deres Lyst.
20 Og de talede imod Gud;
de sagde: mon Gud kunde be-
rede et Bord i Ørken?
21 See, han haver slaget
Klippen, at der flød Vand, og
Bækkene løb over: mon han
kunde og give Brød? mon han
kunde beskikke Kjød for sit Folk?
22 Derfor hørte Herren det,
og blev fortørnet: og en Ild
optændtes i Jacob, og en Vre-
de kom ogsaa op i Israel.
23 Fordi de ikke troede paa
Gud: og forlode sig ikke paa
hans Frelse.
24 Skjøndt han havde befa-
let de øverste Skyer oven af:
og opladt Himmelens Døre.
25 Og han havde ladet Man-
na regne paa dem at æde: og
givet dem Himmel-Korn.
26 Hver aad de Mægtiges
Brød: han sendte dem Tæring
til Mættelse.
27 Han lod Østen-Vinden
blæse under Himmelen: og førte
Sonden-Vinden frem ved sin
Styrke.
28 Og han lod Kjød regne
paa dem som Støv: og flyvende
Fugle som Havets Sand.
29 Og han lod dem falde
midt i deres Leier: trindt om-
kring, iblandt deres Boliger.
30 Og de aade, og bleve saare
mætte: han tilførte dem det,
som de havde Lyst til.
31 De havde ikke endnu styret
deres Lyst; deres Mad var end-
nu i deres Mund; da opkom
Guds Vrede paa dem, og ihjel-
slog Nogle iblandt de Fedeste af
dem: og han nedslog de Ud-
valgte i Israel.
32 Over alt det syndede de
endnu: og troede ikke paa hans
underlige Gjerninger.
33 Derfor fortærede han de-
res Dage med Forfængelighed:
og deres Aar med Forskrækkelse.
34 Naar han slog dem ihjel,
da søgte de ham: og de vendte
om, og søgte Gud aarle.
35 Og de kom ihu, at Gud
var deres Klipppe: og den høieste
Gud deres Gjenløser.
36 Men de smigrede ham
med deres Mund: og løj for
ham med deres Tunger.
37 Thi deres Hjærte var
ikke fast med ham: og de bleve
ikke bestandige i hans Pagt.
38 Dog han som er barm-
hjærtig, tilgav deres Misgjer-
ning: og fordærvede dem ikke.
39 Men vendte sin Vrede
mangfoldige Gange af fra dem:
og vilde ikke opvække al sin Ha-
stighed.
40 Og han kom ihu, at de

vare Kjød: en Vind som bortfarer og kommer ikke tilbage.
41 Hvor tidt forbittrede de ham i Ørken: de bedrøvede ham i de øde Steder.
42 Thi de kom igjen og fristede Gud: og vilde begrændse den Hellige i Israel.
43 De kom ikke hans Haand ihu: paa den Dag, som han forløste dem fra deres Fjender.
44 Hvorledes han havde sat sine Tegn i Ægypten: og sine Undere paa Zoans Mark.
45 Og han havde vendt deres Strømme til Blod: og deres flydende Vande, at de kunde ikke drikke dem.
46 Han havde sendt allehaande Insecter paa dem, som aad dem: og Frøer som fordærvede dem.
47 Og han gav Korn-Ormen deres Grøde: og Græshoppen deres Arbeide.
48 Han slog deres Viintræer med Hagelen: og deres Morbær-Træer med Hagel-Stene.
49 Og han overantvordede deres Dyr til Hagelen: og deres Fæ til Lynild.
50 Han sendte sin grumme Vrede paa dem, Grumhed, Vrede og Angest: som sendtes ved onde Tings Engle.
51 Han afvejede en Sti for sin Vrede, han sparede ikke deres Liv fra Døden: og han overantvordede deres Hob til Pestilense.
52 Og han slog alle Førstefødte i Ægypten: den første Kraft i Chams Pauluner;
53 Og han lod sit Folk uddrage som Faar: og førte dem i Ørken som en Hjord.
54 Og han ledte dem tryggeligen, at de ikke frygtede: men Havet skjulte deres Fjender.
55 Og han førte dem til sin Helligdoms Grændse: til dette Bjerg, som hans højre Haand havde forhvervet.
56 Og han uddrev Hedningerne fra deres Ansigt: og tildelte dem en Arv efter Snor; og han lod Israels Stammer boe i deres Pauluner.
57 Men de fristede, og forbittrede den højeste Gud: og holdt ikke hans Vidnesbyrd.
58 De vendte tilbage og vare troløse som deres Fædre: de sloge tilbage som en falsk Bue.
59 Og de opirrede ham med deres Høje: og gjorde ham nidkjær med deres udskaarne Billeder.
60 Der Gud det hørte, da blev han fortørnet: og han afskyede Israel saare.
61 Derfor forlod han den Bolig i Silo: det Paulun, som han havde sat til at boe udi iblandt Menneskene.
62 Og han gav sin Styrke i Fængsel: og sin Herlighed i Fjendens Haand.
63 Og han overantvordede sit Folk til Sværd: og blev fortørnet over sin Arv.
64 Ild fortærede dens unge

Mandkjøn: og dens Jomfruer forbleve ugifte.
65 Dens Præster faldt ved Sværd: og dens Enker græd ikke.
66 Da opvaagnede Herren som af Søvne: som en Vældig, der skriger med Fryd af Viin.
67 Og han slog sine Fjender bag til: han gjorde dem en evig Skam.
68 Og han forkastede Josephs Paulun: og udvalgte ikke Ephraims Stamme.
69 Men han udvalgte Judæ Stamme: Zions Bjerg, som han elskede.
70 Og han byggede sin Helligdom som et Bjerg: som Jorden, hvilken han haver grundfæstet evindelig.
71 Og han udvalgte David sin Tjener: og tog ham fra Faarestierne.
72 Fra at gaae efter Faarene, som vare med Lam, lod han ham komme: at føde Jacob sit Folk og Israel sin Arv.
73 Og han fødte dem efter sit Hjærtes Oprigtighed: og ledte dem ved sine Hænder med megen Forstand.

Sextende Dag.

Morgen=Bøn.

LXXIX Psalme. Deus, venerunt.

Gud! Hedningerne ere komne i din Arv: de have besmittet dit hellige Tempel, de have gjort Jerusalem til Steenhobe.
2 De have givet Fuglene under Himmelen dine Tjeneres døde Kroppe til Spise: dine Helliges Kjød til de vilde Dyr i Landet.
3 De udøste deres Blod trindt omkring Jerusalem som Vand: og der var Ingen som begrov dem.
4 Vi ere blevne vore Naboer til en Forsmædelse: dem til en Bespottelse og Haanhed, som ere trindt omkring os.
5 Herre! hvor længe vil du være vred evindelig: skal din Nidkjærhed brænde som en Ild.
6 Udøs din Hastighed paa Hedningerne, som ikke kjende dig: og paa de Riger, som ikke kalde paa dit Navn.
7 Thi man haver ædet Jacob: og de have ødelagt hans Bolig.
8 Kom os ikke de forrige Misgjerninger ihu; skynd dig, lad din Barmhjærtighed komme os tilforn: thi vi ere blevne saare ringe.
9 Hjælp os, vor Saligheds Gud! for dit Navns Æres

Skyld: og fri os, og forlad os
vore Synder for dit Navns
Skyld.
10 Hvorfor skulle Hedningerne sige: hvor er deres Gud?
11 Lad ham kjendes iblandt Hedningerne for vore Øjne: derved at dine Tjeneres Blod, som er udøst, bliver hevnet.
12 Lad den Fangnes Jamren komme for dit Ansigt: lad dem blive i Live, som ere Dødens Børn, efter din store Kraft.
13 Og befal vore Naboer syvfold i deres Barm deres Forsmædelse: hvormed de forhaanede dig, Herre!
14 Men vi, dit Folk og din Fødes Faar, ville takke dig evindelig: fra Slægt til Slægt ville vi fortælle din Lov.

LXXX Psalme. Qui regis Israel.

Du Israels Hyrde! vend dine Øren hid, du som fører Joseph som Faar: du, som sidder over Cherubim, aabenbares herligen.
2 Opvæk din Magt: for Ephraim og Benjamin og Manasse, og kom os til Frelse.
3 Gud! omvend os: og lad dit Ansigt lyse, saa blive vi frelste.
4 Herre Gud, Zebaoth: hvor længe vil du lade Vreden ryge over dit Folks Bøn?
5 Du haver bespiset dem med Taarers Brød: og givet dem en fuld Maade af Taarer at drikke.
6 Du sætter os til en Tvist for vore Naboer: og vore Fjender spotte os.
7 Gud Zebaoth! omvend os: og lad dit Ansigt lyse, saa blive vi frelste.
8 Du førte et Viintræ af Ægypten: du uddrev Hedningerne, og plantede det.
9 Du ryddede Landet for det: og lod dets Rødder rodfæstes, og det opfyldte Landet.
10 Bjergene bleve skjulte med dets Skygge: og dets Grene vare som Guds Cedre.
11 Det udbredte sine Grene til Havet: og sine unge Qviste til Floden.
12 Hvorfor haver du sønderrevet Gjerdet derfor: saa at alle de som gaae forbi ad Veien, plukke af det.
13 Vildsvinet af Skoven haver nedtraadt det: og vilde Dyr paa Marken have afædet det.
14 Gud Zebaoth! vend dog om; sku af Himmelen: og see til, og besøg dette Viintræ.
15 Og den Plante, som din højre Haand plantede: og den Green som du gjorde stærk for dig selv.
16 Det er opbrændt med Ild, det er ophugget: de skulle omkomme for dit Ansigts Trusel.
17 Lad din Haand være over din højre Haands Mand:

over den Menneskens Søn, som
du gjorde stærk for dig selv.
18 Saa ville vi ikke vende
tilbage fra dig: du skal lade os
leve, og vi ville kalde paa dit
Navn.
19 Herre Gud Zebaoth! om-
vend os: lad dit Ansigt lyse,
saa blive vi frelste.

LXXXI Psalme. Exultate Deo.

Synger med Fryd for Gud,
vor Styrke: raaber med Glæde
for Jacobs Gud.
2 Oplofter Røsten med en
Lovsang, og giver hid Trom-
men: yndige Harper med Psal-
tere.
3 Blæser i Trompeten i Ny-
Maanen: paa den bestemte Tid
paa vor Højtids Dag.
4 Thi det er en Skik i Js-
rael: en Ret for Jacobs Gud.
5 Saadant satte han til et
Vidnesbyrd i Joseph: der han
drog ud igjennem Ægypti Land;
hvor jeg maatte høre et Tun-
gemaal, som jeg ikke kjendte.
6 Jeg borttog hans Skuldre
fra Byrden: hans Hænder bleve
befriede fra Potterne.
7 Du paakaldte mig i Nø-
den, og jeg udfriede dig: jeg
svared dig af Tordenens Gjem-
mested.
8 Jeg prøvede dig: hos Me-
riba Vand.
9 Hør, mit Folk! og jeg vil
vidne iblandt dig: Jsrael! gid
du vilde høre mig!
10 Der skal ingen fremmed
Gud være hos dig: og du skal
ikke tilbede for en fremmed
Gud.
11 Jeg er Herren din Gud,
som førte dig af Ægypti Land:
lad din Mund vidt op, saa vil
jeg fylde den
12 Men mit Folk hørte ikke
min Røst: og Jsrael vilde ikke
tjene mig.
13 Saa overgav jeg dem til
deres Hjærtes Haardhed: at de
maatte vandre i deres egne An-
slag.
14 Gid mit Folk havde vil-
let høre mig: og Jsrael havde
villet vandre paa mine Veie!
15 Da vilde jeg om et Lidet
ydmyge deres Fjender: og om-
vende min Haand mod deres
Modstandere.
16 De, som hade Herren,
skulde have underkastet sig ham:
men deres Tid skulde være evin-
deligen.
17 Og han skulde have be-
spiset dem med den bedste Hve-
de: ja, jeg vilde mætte dig med
Honning af en Klippe.

Aften-Bøn.

LXXXII Psalme. Deus stetit.

Gud staaer i de Mægtiges
Menighed: han dømmer midt
iblandt Guderne.
2 Hvorlænge ville J dømme
Uret: og ansee de Ugudeliges
Personer?

3 Skaffer den Fattige og Faderløse Ret: hjælper den Elendige og Arme til Retfærdighed.
4 Redder den Ringe og Fattige: frier ham af de Ugudeliges Haand.
5 Men de vide det ikke, og forstaae det ikke, de vandre om i Mørket: derfor maae alle Landets Grundvolde ryste.
6 Jeg haver sagt, I ere Guder: og I ere alle den Højestes Børn.
7 Men I skulle døe som et Menneske: og som En af Fyrsterne skulle I falde.
8 Gud! gjør dig rede, døm Landet: thi du skal arve alle Hedningerne.

LXXXIII Psalme. Deus, quis similis?

Gud! ti du ikke; vær ikke taus: og Gud! hold ikke stille.
2 Thi see, dine Fjender larme: og dine Hadere opløfte Hovedet.
3 De gjøre trædskeligen et hemmeligt Anslag imod dit Folk: og de raadslaae mod dem, som du beskytter.
4 De sagde, kommer, og lader os udslette dem, at de ikke mere skulle være et Folk: og at Israels Navn skal ikke ydermere ihukommes.
5 Thi de have i Hjærtet raadslaget tilhobe: de have gjort en Pagt imod dig;
6 De Edomiters og Ismaeliters: Moabiters og Hagareners Pauluner.
7 Gebaliter og Ammoniter og Amalekiter: de Philister, med Indbyggerne i Tyrus.
8 Asyrierne have ogsaa føiet sig til dem: de vare Loths Børns Arm.
9 Gjør imod dem, som imod Midianiterne: som imod Sisera, som imod Jabin hos Kisons Bæk.
10 Som bleve ødelagte i Endor: de bleve til Møg for Jorden.
11 Gjør mod al deres Adel, som mod Oreb og Seeb: og mod alle deres Fyrster som mod Seba og Zalmuna.
12 Som sagde, Vi ville til Eiendom: indtage os Guds Boliger.
13 Min Gud! gjør dem som et Hjul: som et Avn for Vinden.
14 Som en Ild, der optænder en Skov: og som en Lue, der stikker Ild paa Bjergene.
15 Saaledes skal du forfølge dem med din Storm: og forfærde dem med din Hvirvelvind.
16 Gjør deres Ansigt fuldt af Skam: at de maa søge dit Navn, Herre!
17 Lad dem blues og forfærdes stedse og altid: og blive til Skamme og omkomme.
18 Saa skulle de kjende, at du, hvis Navn er Jehovah alene: er den Højeste over al Jorden.

LXXXIV Psalme. Quam dilecta.

Hvor elskelige ere dine Boliger: Herre Zebaoth!

2 Min Sjæl begjerer, og længes ogsaa at komme til Herrens Forgaarde: mit Hjærte og mit Kjød raabe med Fryd til den levende Gud.

3 Ogsaa Spurven haver fundet sig et Huus, og Svalen en Rede, hvor den kan lægge sine Unger: ja dine Altere, Herre Zebaoth! min Konge og min Gud!

4 Salige ere de, som bo i dit Huus: de skulle endnu love dig.

5 Saligt er det Menneske, hvis Styrke er i dig: i hvis Hjærte de rette Veie ere.

6 Naar de gaae igjennem Bacadalen, gjøre de den til en Kilde: ja, og Regnen fylder Vandbeholderne.

7 De skulle gaa fra Kraft til Kraft: enhver af dem skal sees hos Gud i Zion.

8 Herre Gud Zebaoth! hør min Bøn: Jacobs Gud, vend dit Øre dertil.

9 Gud, vort Skjold, see: og skue din Salvedes Ansigt.

10 Thi en Dag i dine Forgaarde: er bedre end ellers Tusinde.

11 Jeg vilde heller være en Dørvogter i Guds Huus: end boe i de Ugudeliges Pauluner.

12 Thi den Herre Gud er Soel og Skjold: Herren skal give Naade og Ære, han skal intet Godt vægre dem, som vandre i Oprigtighed.

13 Herre Zebaoth: saligt er det Menneske, som forlader sig paa dig.

LXXXV Psalme. Benedixisti, Domine.

Herre! du havde Behagelighed til dit Land: du gjorde Ende paa Jacobs Fangenskab.

2 Du borttog dit Folks Misgjerning: du skjulte al deres Synd.

3 Du borttog al din Grumhed: du vendte om fra din grumme Vrede.

4 Omvend os, vor Saligheds Gud: og tilintetgjør din Fortørnelse imod os.

5 Vil du evindelig være vred paa os: vil du drage din Vrede fra Slægt til Slægt?

6 Vil du ikke oplive os igjen: at dit Folk maa glæde sig i dig.

7 Herre, Lad os see din Miskundhed: og giv os din Salighed.

8 Jeg vil høre, hvad Gud Herren vil tale: thi han skal tale Fred til sit Folk og til sine Hellige; men lad dem ikke vende sig til Daarskab.

9 Sandelig, hans Frelse er dem nær, som ham frygte: at Ære maa boe i vort Land.

10 Miskundhed og Sandhed skulle møde hverandre: Retfærdighed og Fred skulle kysse hverandre.

11 Sandhed skal opvore af Jorden: og Retfærdighed skal see ned af Himmelen.

12 Herren skal ogsaa give det Gode: og vort Land skal give sin Grøde.

13 Retfærdighed skal han lade gaae frem for sit Ansigt: og skal sætte dens Trin paa Veien.

Syttende Dag.

Morgen-Bøn.

LXXXVI Psalme. Inclina, Domine.

Herre! bøi dit Øre, og hør mig: thi jeg er fattig og elendig.

2 Bevar min Sjæl, thi jeg er hellig: du min Gud, frels din Tjener, som forlader sig paa dig.

3 Herre! vær mig naadig: thi til dig raaber jeg den ganske Dag.

4 Glæd din Tjeners Sjæl: thi til dig, Herre! opløfter jeg min Sjæl.

5 Thi du, Herre! er god og forlader: og haver megen Miskundhed imod Alle, som kalde paa dig.

6 Herre, vend dit Øre til min Bøn: og giv Agt paa mine ydmyge Begjeringers Røst.

7 Paa min Nøds Dag vil jeg paakalde dig: thi du bønhører mig.

8 Der er Ingen som du iblandt Guderne, Herre: og ingen Gjerninger som dine Gjerninger.

9 Alle Nationer, som du haver gjort, skulle komme, og tilbede for dit Ansigt, Herre: og de skulle ære dit Navn.

10 Thi du er stor, og den, som gjør underlige Ting: du er Gud alene.

11 Lær mig, Herre, din Vei, jeg vil vandre i din Sandhed: foreen mit Hjærte til at frygte dit Navn.

12 Jeg vil takke dig, Herre, min Gud, i mit ganske Hjærte: og ære dit Navn evindeligen.

13 Thi din Miskundhed er stor over mig: og du friede min Sjæl fra Helvedes Afgrund.

14 Gud, de Hovmodige staae op imod mig: og Tyranners Hob søge efter mit Liv, og de have ikke sat dig for deres Øjne.

15 Men du, Herre, er en barmhjærtig og naadig Gud: langmodig og af megen Miskundhed og Sandhed.

16 Vend dit Ansigt til mig, og vær mig naadig: giv din Tjener din Styrke, og frels din Tjeneste-Qvindes Søn.

17 Gjør et Tegn imod mig til det Gode, at de maae see

det, som hade mig, og beskæmmes: fordi du, Herre, haver hjulpet mig og trøstet mig.

LXXXVII Psalme. Fundamenta ejus.

Dens Grundvolde ere paa de hellige Bjerge: Herren elsker Zions Porte fremfor alle Jacobs Boliger.

2 Der ere herlige Ting sagte om dig: du Guds Stad.

3 Jeg vil komme Rahab og Babel ihu: iblandt dem, som kjende mig.

4 Og see, Philistia og Tyrus med Æthiopien: Denne var fød der.

5 Og der skal siges om Zion, den og den er fød i den: og den Høieste selv skal befæste den.

6 Herren skal tælle dem, naar han skriver Folket, sigende: denne er fød der.

7 Og de, som synge med dem, som dandse: ja, alle mine Kilder skulle være i dig.

LXXXVIII Psalme. Domine Deus.

Herre, min Saligheds Gud, jeg haver raabt om Dagen, og om Natten for dig: lad min Bøn komme for dit Ansigt, bøj dit Øre til mit Raab.

2 Thi min Sjæl er mæt af Ulykken: og mit Liv er nær ved Graven.

3 Jeg agtes lige med dem, som fare ned i Hulen: jeg er som en Mand, der haver ingen Styrke.

4 En Borger iblandt de Døde, liig de Ihjelslagne der ligge i Graven: hvilke du kommer ikke ydermere ihu, og de ere fraskilte fra din Haand.

5 Du lagde mig i en Hule, i de nederste Steder: i mørke, i dybe Steder.

6 Din Vrede ligger haardt paa mig: og du haver overvældet mig med alle dine Bølger.

7 Du skilte mine Kyndinger langt fra mig: du gjorde mig meget vederstyggelig for dem.

8 Jeg er indesluttet: og kan ikke komme ud.

9 Mit Øje er bedrøvet for Elendighed: Herre! jeg haver raabt til dig den ganske Dag; jeg haver udbredt mine Hænder til dig.

10 Vil du vise Undere iblandt de Døde: eller skulle Dødninger opstaae, skulle de takke dig?

11 Skal din Miskundhed fortælles i Graven: eller din Trofasthed i Fordærvelsen?

12 Skal dine Undere kjendes i Mørket: eller din Retfærdighed i Forglemmelsens Land?

13 Men jeg raaber til dig, Herre: og min Bøn kommer dig tilforn om Morgenen.

14 Hvorfor forkaster du, Herre! min Sjæl: hvi skjuler du dit Ansigt for mig.

15 Jeg er elendig og færdig at døe lige fra min Ungdom: min Sjæl bliver for-

rykt ved at bære dine Rædsler.
16 Dine Grumheder ere
gaaede over mig: dine Forfærdelser have ødelagt mig.
17 De omgave mig som
Vand den ganske Dag: de omringede mig tilsammen.
18 Du skilte min Ven og
Stalbroder langt fra mig: for mine Kyndinger er jeg skjult i Mørke.

Aften-Bøn.

LXXXIX Psalme. Misericordias Domini.

Jeg vil synge om Herrens Miskundheder evindeligen: jeg vil kundgjøre din Trofasthed med min Mund fra Slægt til Slægt.
2 Thi jeg sagde, din Misk-
undhed skal bygges evindelig: du skal stadfæste din Sandhed i Himmelen selv.
3 Jeg gjorde en Pagt med
min Udvalgte: jeg svoer David, min Tjener.
4 Jeg vil stadfæste din Sæd
evindelig: og bygge din Throne fra Slægt til Slægt.
5 Og Himlene, Herre! skulle
bekjende dine Undere: ja din Trofasthed er i de Helliges Menighed.
6 Thi hvo kan gjælde lige
ved Herren: i den øverste Sky?
7 Hvo er Herren liig: iblandt
Gudernes Børn.
8 Gud er skrækkelig i de Hel-
liges store hemmelige Raad: og forfærdelig over Alle, som ere trindt omkring ham.
9 Herre, Gud Zebaoth! hvo
er som du, en stormægtig Herre: og din Trofasthed er trindt omkring dig.
10 Du hersker over det hov-
modige Hav: naar dets Bølger opløftes, da kan du stille dem.
11 Du haver sønderknust Ra-
hab som En, der er ihjelslagen: du adspredte dine Fjender med din stærke Arm.
12 Himlene ere dine, Jor-
den ogsaa din: du grundfæstede Jorderige, og hvad der er udi.
13 Du skabte Norden og
Sønden: Thabor og Hermon skulle fryde sig i dit Navn.
14 Du haver en Arm med
Styrke: din Haand er stærk, din høire Haand er høi.
15 Retfærdighed og Dom
ere din Thrones Befæstigelse: Miskundhed og Sandhed skulle gaae frem for dit Ansigt.
16 Saligt er det Folk, som
forstaaer sig paa din festlige Lovsang, Herre: det skal vandre i dit Ansigts Lys.
17 De skulle fryde sig i dit
Navn den ganske Dag: og ophøie sig i din Retfærdighed.
18 Thi du er deres Styrkes
Priis: og ved din Naade skal du ophøie vore Horn.
19 Thi Herren er vort
Skjold: og den Hellige i Israel vor Konge.

20 Da talede du til din Hel-
lige i et Syn, og sagde: Jeg
haver ydet Hjælp til En som
er Mægtig, jeg haver ophøjet
en Udvalgt af Folket.
21 Jeg haver fundet Da-
vid, min Tjener: jeg haver sal-
vet ham med min hellige Olie.
22 Med ham skal min Haand
blive fast: ja min Arm skal
styrke ham.
23 Fjenden skal ikke aftvinge
ham Losepenge: og Uretfærdig-
hedens Søn skal ikke under-
trykke ham.
24 Men jeg vil sønderknuse
hans Modstandere for hans
Ansigt: og slaae dem, som hade
ham.
25 Men min Trofasthed og
min Miskundhed skulle være
med ham: og hans Horn skal
ophøjes i mit Navn.
26 Og jeg vil sætte hans
Haand i Havet: og hans højre
Haand i Floderne.
27 Han skal raabe til mig,
Du er min Fader: min Gud
og min Saligheds Klippe.
28 Ja, jeg vil gjøre ham
til min førstefødte Søn: Højere
end Kongerne paa Jorden.
29 Jeg vil holde ham min
Miskundhed evindelig: og min
Pagt skal holdes ham troligen.
30 Og jeg vil gjøre hans
Sæd evigt: og hans Throne
varig som Himmelens Dage.
31 Dersom hans Børn for-
lade min Lov: og de vandre
ikke i mine Domme.
32 Dersom de vanhellige
mine Skikke, og ikke holde mine
Bud: Da vil jeg hjemsøge de-
res Overtrædelser med Riis,
og deres Misgjerning med Pla-
ger.
33 Men jeg vil ikke gjøre
min Miskundhed mod ham til
intet: og ikke gjøre min Tro-
fasthed til Løgn.
34 Jeg vil ikke vanhellige
min Pagt, og ikke forandre det,
som er udgaaet af mine Læber:
Jeg svoer engang ved min Hel-
lighed; Jeg vil ikke lyve for
David.
35 Hans Sæd skal blive
evindelig: og hans Throne som
Solen for mig.
36 Han skal befæstes som
Maanen, evindelig: og som det
Vidne i den øverste Sky skal
han være bestandig.
37 Men du haver forkastet
og foragtet ham: du er bleven
fortørnet paa din Salvede.
38 Du haver gjort din Tje-
ners Pagt til intet: du haver
vanhelliget hans Krone og ka-
stet den til Jorden.
39 Du haver nedbrudt alle
hans Hegn: du haver ødelagt
hans Befæstninger.
40 Alle, som gaae forbi paa
Vejen, plyndre ham: han er
bleven sine Naboer en Forsmæ-
delse.
41 Du haver ophøjet hans
Modstanderes højre Haand: du
haver glædet alle hans Fjender.
42 Ja, du haver omvendt

hans skarpe Sværd: og ikke ladet ham bestaae i Krigen.
43 Hans Glands haver du formindsket: og kastet hans Throne ned til Jorden.
44 Du haver forkortet hans Ungdoms Dage: du haver bedækket ham med Skjændsel.
45 Hvor længe, Herre, vil du skjule dig evindelig: skal din Vrede brænde som en Ild?
46 Kom ihu, hvad mit Livs Tid er: hvorfor skulde du have skabt alle Menneskens Børn forgjæves?
47 Hvilken Mand lever, som ikke skal see Døden: som kan frie sin Sjæl fra Gravens Vold?
48 Herre! hvor ere dine forrige Miskundheder: som du svoer David i din Sandhed?
49 Herre! kom dine Tjeneres Forsmædelse ihu: og hvorledes jeg bærer i min Barm alle store Folks Forsmædelse.
50 Med hvilken dine Fjender have bespottet; Herre, med hvilken de have bespottet din Salvedes Fodspor: Lovet være Herren evindelig, Amen! ja, Amen!

Attende Dag.

Morgen-Bøn.

XC Psalme. Domine, refugium.

Herre, du har været vor Bolig: fra Slægt til Slægt.
2 Før Bjergene bleve til, og du dannede Jorden og Jorderige: ja fra Evighed til Evighed er du Gud.
3 Du forvandler Mennesket til Støv: siden siger du, kommer igjen, I Menneskens Børn!
4 Fordi tusinde Aar ere for dine Øjne som den Dag i Gaar, naar den er forbigangen: og som en Nattevagt.
5 Du bortskyllede dem, de ere som en Søvn: om Morgenen ere de som Græs, der omskiftes.
6 Om Morgenen blomstrer det, og det omskiftes: om Aftenen afhugges det, og torres.
7 Thi vi fortæres i din Vrede: og vi forfærdes i din Grumhed.
8 Du sætter vore Misgjerninger for dig: vor skjulte Synd for dit Ansigts Lys.
9 Thi alle vore Dage vende sig i din Vrede: vi fortære vore Aar som en Tanke.
10 Vore Aars Dage, de ere halvfjerdsindstyve Aar, og om Nogen haver megen Styrke, ere de firesindstyve Aar: og de stolteste af dem er Møje og Bekymring; thi det afskæres hasteligen, og vi flyve derfra.

11 Hvo kjender din Vredes
Styrke: hvo forfærdes for din
Grumhed, som han burde.
12 Lad os saa vide at tælle
vore Dage: at vi bekomme Viis-
dom i Hjærtet.
13 Vend om, Herre! hvor
længe skal det vare: og lad det
angre dig over dine Tjenere.
14 Mæt os aarle med din
Miskundhed: saa ville vi synge
med Fryd, og være glade i
alle vore Dage.
15 Glæd os efter de Dage,
som du haver plaget os: efter
de Aar, som vi have seet
Ulykke.
16 Lad din Gjerning sees
for dine Tjenere: og din Her-
lighed over deres Born.
17 Og Herren vor Guds
Herlighed være over os: og
befæst vore Hænders Gjerning
hos os; ja, befæst vore Hæn-
ders Gjerning.

XCI Psalme. Qui habitat.

Den, som boer i den Høje-
stes Skjul: han skal overnatte
i den Almægtiges Skygge.
2 Jeg vil sige, Herren er
min Tillid og min Befæstning:
min Gud, paa hvilken jeg for-
lader mig.
3 Thi han skal frie dig af
Fuglefængerens Snare: fra den
skadelige Pestilentse.
4 Han skal bedække dig med
sine Vinge-Fjære, og du skal
være tillidsfuld under hans
Vinger: hans Trofasthed er et
Skjold og Pantser.
5 Du skal ikke frygte for
Nattens Rædsler: for Pilen,
som flyver om Dagen.
6 For Pestilentse, som farer
frem i Mørket: for Ødelæg-
gelse, som fordærver om Mid-
dagen.
7 Tusinde skulle falde hos
din Side, og ti Tusinde hos
din højre Haand: og det skal
dog ikke komme nær til dig.
8 Du skal ikkun skue det med
dine Øjne: og see, hvorledes
det betales de Ugudelige.
9 Thi Herren, som er min
Tillid: ja den Allerhøjeste haver
du gjort til din Bolig.
10 Dig skal intet Ondt ve-
derfares: og der skal ingen
Plage komme nær til dit Pau-
lun.
11 Thi han skal befale sine
Engle om dig: at bevare dig
paa alle dine Veje.
12 De skulle bære dig paa
Hænderne: at du skal ikke støde
din Fod paa en Steen.
13 Du skal træde paa en
grum Løve og Øgle: du skal
nedtræde en ung Løve og Drage.
14 Efterdi han haver Lyst
til mig, siger Herren, saa vil
jeg udfrie ham: jeg vil ophøje
ham, thi han kjender mit Navn.
16 Han skal kalde paa mig,
og jeg vil bønhøre ham: jeg
er hos ham i Nød, jeg vil frie
ham, og herliggjøre ham.
16 Jeg vil mætte ham med

et langt Liv: og vise ham min Salighed.

XCII Psalme. Bonum est confiteri.

Det er godt at takke Herren: og at synge dit Navn Psalmer, du Høieste!

2 At kundgjøre din Miskundhed om Morgenen: og din Sandhed om Nætterne.

3 Paa de ti Strænge og paa Psalteren: paa Higgajon, med Harpe.

4 Thi, Herre! du glædede mig ved din Gjerning: jeg vil synge med Fryd om dine Hænders Gjerninger.

5 Herre! hvor store ere dine Gjerninger: dine Tanker ere meget dybe.

6 En ufornuftig Mand kjender det ikke: og en Daare forstaaer det ikke.

7 Naar de Ugudelige grønnes som en Urt, og alle de, som gjøre Uret, blomstre: er det, at de skulle blive ødelagte stedse og altid; men du, Herre! er høi og evindelig.

8 Thi see, dine Fjender, Herre! thi see, dine Fjender skulle omkomme: alle de, som gjøre Uret, skulle adspredes.

9 Men du skal ophøie mit Horn som en Eenhjørnings: jeg bliver salvet med fersk Olie.

10 Og mit Øie skal see mine Fjenders Fordærvelse: mine Øren skulle høre de Ondes Fald, som opstode imod mig.

11 Den Retfærdige skal grønnes som et Palmetræ: han skal voxe som et Cedertræ paa Libanon.

12 De, som ere plantede i Herrens Huus: de skulle grønnes i vor Guds Forgaarde.

13 De skulle endnu bære Frugt, naar de ere graahærdede: de skulle være fede og blomstrende.

14 For at forkynde, at Herren er oprigtig: at han er min Klippe, og at der ikke er Uret i ham.

Aften=Bøn.

XCIII Psalme. Dominus regnavit.

Herren regjerer, han haver ifort sig Majestæt: Herren, han haver ombundet sig med Styrke.

2 Ja, Jorderige er befæstet: at det ikke skal ryste.

3 Fra gammel Tid er din Throne fast: du er af Evighed.

4 Herre! Strømme oploste, Strømme opløfte deres Lyd: Strømme opløfte deres Bølger.

5 Dog er Herren mægtigere i det Høie, end mange Vandes Lyd: ja, end de mægtige Bølger i Havet.

6 Dine Vidnesbyrd ere saare trofaste: Hellighed pryder dit Huus, Herre! saa længe Dagene vare.

XCIV Psalme. Deus ultionum.

Herre! Gud, som Hevnen
hører til: Gud, som Hevnen
hører til, aabenbares herligen.
2 Opløft dig, du Jordens
Dommer: giv Betaling igjen
over de Hovmodige.
3 Herre! hvor længe skulle
de Ugudelige: hvor længe skulle
de Ugudelige fryde sig.
4 Hvor længe skulle de ud-
gyde overmodige Ord: hvor
længe skulle de Uretfærdige prale.
5 Herre! de knuse dit Folk:
og plage din Arv.
6 De ihjelslaae Enken og
den Fremmede: og myrde de
Faderløse.
7 Og de sige, Herren seer
det ikke: og Jacobs Gud for-
staaer det ikke.
8 Forstaaer dog, I Umæ-
lende iblandt Folket: og I Daa-
rer, naar ville I blive kloge?
9 Mon den, som plantede
Øret, skulde ikke høre: eller den,
som dannede Øiet, skulde han
ikke see?
10 Den, som tugter Hed-
ningerne, skulde han ikke straffe:
han, som lærer Mennesket
Kundskab?
11 Herren kjender et Men-
neskes Tanker: at de ere For-
fængelighed.
12 Salig er den Mand,
som du, Herre! tugter: og den,
du lærer af din Lov.
13 For at skaffe ham Hvile
fra de onde Dage: indtil der
bliver gravet en Grav til den
Ugudelige.
14 Thi Herren skal ikke over-
give sit Folk: og ej forlade sin
Arv.
15 Thi Dom skal vende til-
bage til Retfærdigheden: og alle
de Oprigtige af Hjærtet skulle
følge den.
16 Hvo opstaaer med mig
imod de Onde: hvo stiller sig
paa min Side imod dem, som
gjøre Uret?
17 Dersom Herren ikke havde
været min Hjælp: da havde
min Sjæl paa et lidet nær boet
i det Stille.
18 Der jeg sagde, Min Fod
snublede: Herre! da opholdt
din Miskundhed mig.
19 I mit Hjærtes mangfol-
dige Bekymringer: var det din
Trøst, som vederqvægede min
Sjæl.
20 Skulde Uretfærdighedens
Throne have Samqvem med
dig: den Throne, som pønser
paa Ondt og gjør det til Lov?
21 De samle sig i Troppe-
viis imod en Retfærdigs Sjæl:
og de fordømme uskyldigt Blod.
22 Men Herren er mit For-
svar: og min Gud er min Til-
flugts Klippe.
23 Og han skal lade deres
Uret komme tilbage over dem,
og skal udrydde dem i deres
Ondskab: Herren vor Gud skal
udrydde dem.

Nittende Dag.

Morgen-Bøn.

XCV Psalme. Venite, exultemus.

Kommer, lader os synge med Fryd for Herren: lader os raabe af Glæde for vor Saligheds Klippe.

2 Lader os forekomme hans Ansigt med Tak: lader os raabe af Glæde for ham med Psalmer.

3 Thi Herren er en stor Gud: ja en stor Konge over alle Guder.

4 I hans Haand ere alle Jordens Afgrunde: og de højeste Bjerge høre ham til.

5 Havet er hans, og han gjorde det: og hans Hænder dannede det Tørre.

6 Kommer, lader os tilbede og nedbøje os: lader os bøje Knæ for Herrens Ansigt, som os gjorde.

7 Thi han er vor Gud: og vi ere hans Fødes Folk og hans Haands Faar.

8 I Dag, dersom I høre paa hans Røst, da forhærder ikke eders Hjærte: som det skete i Meriba, som paa Fristelsens Dag udi Ørken;

9 Hvor eders Fædre fristede mig; de prøvede mig: ja, de saae min Gjerning.

10 Fyrretyve Aar kjededes jeg ved den Slægt, og sagde: de ere et Folk, som farer vild med Hjærtet; thi de kjende ikke mine Veje.

11 Saa at jeg haver svoret i min Vrede: at de skulle ikke komme til min Hvile.

XCVI Psalme. Cantate Domino.

Synger Herren en ny Sang: synger Herren, hele Jorden!

2 Synger Herren, lover hans Navn: forkynder hans Salighed fra Dag til Dag.

3 Fortæller hans Ære iblandt Hedningerne: hans Undere iblandt alle Folk.

4 Thi Herren er stor og saare priselig: han er forfærdelig over alle Guder.

5 Thi alle Folkenes Guder ere Afguder: men Herren gjorde Himmelen.

6 Majestæt og Hæder er for hans Ansigt: Styrke og Prydelse er udi hans Helligdom.

7 Fører til Herren, I Folkets Slægter: fører til Herren Ære og Styrke.

8 Fører til Herren hans Navns Ære: frembærer Skjænk, og kommer i hans Forgaarde.

9 Tilbeder for Herren i hellig Prydelse: bæver for hans Ansigt, hele Jorden.

10 Siger iblandt Hedningerne, Herren regjerer: ja, Jorderige skal befæstes, at det ei skal ryste; han skal dømme Folket med Oprigtigheder.

11 Himlene skulle glædes, og

Jorden fryde sig: Havet skal bruse og dets Fylde.
12 Marken skal fryde sig, og Alt, hvad der er paa: da skulle alle Træer i Skoven synge med Fryd; for Herrens Ansigt.
13 Thi han kommer, thi han kommer til at dømme Jorden: han skal dømme Jorderige med Retfærdighed, og Folk med sin Sandhed.

XCVII Psalme. Dominus regnavit.

Herren regjerer, Jorden fryde sig: ja Øernes Mængde glæde sig.
2 Skyer og Mørke er trindt omkring ham: Retfærdighed og Dom ere hans Thrones Befæstelse.
3 Ild skal gaae for hans Ansigt: og stikke Ild paa hans Fjender trindt omkring.
4 Hans Lyn oplyser Jorderige: Jorden seer det, og bæver.
5 Bjergene smelte som Vox for Herrens Ansigt: for den ganske Jords Herres Ansigt.
6 Himlene kundgjore hans Retfærdighed: og alle Folk see hans Ære.
7 Beskæmmede skulle alle de vorde, som tjene et udskaaret Billede, som rose sig af Afguder: tilbeder for ham, alle Guder.
8 Zion hørte det, og blev glad: og Judæ Døttre frydede sig for dine Dommes Skyld, Herre!
9 Thi du, Herre! er den Høieste over al Jorden: du er saare ophøiet over alle Guder.
10 I, som elske Herren, hader Ondt: han bevarer sine Helliges Sjæle, han skal frie dem af de Ugudeliges Haand.
11 Der er saaet et Lys for den Retfærdige: og Glæde for de Oprigtige i Hjertet.
12 Glæder eder, I Retfærdige! i Herren: og priser hans Helligheds Ihukommelse.

Aften-Bøn.

XCVIII Psalme. Cantate Domino.

Synger Herren en ny Sang: thi han haver gjort underlige Ting;
2 Hans høire Haand og hans hellige Arm: haver givet ham Seieren.
3 Herren kundgjorde sin Salighed: han aabenbarede sin Retfærdighed for Hedningernes Øine.
4 Han kom sin Miskundhed og sin Sandhed ihu imod Israels Huus: alle Verdens Ender saae vor Guds Salighed.
5 Raaber med Glæde for Herren, al Jorden: raaber og synger med Fryd, og synger Psalmer.
6 Synger Psalmer for Herren med Harpe: med Harpe og Psalmers Lyd.

7 Med Basuners og Trompeters Lyd: raaber med Glæde for Herrens Ansigt, som er Konge.
8 Havet skal bruse og dets Fylde: Jorderige, og de som boe derpaa.
9 Floderne skulle klappe med Haand; Bjærgene skulle synge med Fryd tillige for Herrens Ansigt: thi han kommer til at domme Jorden.
10 Han skal domme Jorderige med Retfærdighed: og Folkene med Oprigtigheder.

XCIX Psalme. Dominus regnavit.

Herren regjerer, Folkene bæve: han sidder imellem Cherubim, Jorden ryste.
2 Herren er stor i Zion: og han er høj over alle Folk.
3 De skulle takke dit store og forfærdelige Navn: thi det er helligt.
4 Og Kongens Styrke elsker Ret; du haver befæstet Oprigtigheder: du haver gjort Ret og Retfærdigheder i Jacob.
5 Ophøjer Herren vor Gud: og tilbeder for hans Fodders Fodskammel, thi han er hellig.
6 Mose og Aaron vare iblandt hans Præster, og Samuel iblandt dem, som paakaldte hans Navn: de raabte til Herren, og han bønhørte dem.
7 Han talede til dem udi en Skystøtte: de holdt hans Vidnesbyrd og den Skik, som han gav dem.
8 Herre, vor Gud! du bønhørte dem: du var dem en Gud, som tilgav, og du var en Hevner over deres Gjerninger.
9 Ophøjer Herren vor Gud, og tilbeder for hans hellige Bjærg: thi Herren vor Gud er hellig.

C Psalme. Jubilate Deo.

Al Verden raabe med Glæde for Herren: tjener Herren med Glæde, kommer for hans Ansigt med Frydeskrig.
2 Kjender at Herren han er Gud: han gjorde os, og ikke vi selv; til sit Folk og sin Fødes Faar.
3 Gaaer ind ad hans Porte med Taksigelse, ad hans Forgaarde med Lov: takker ham, velsigner hans Navn.
4 Thi Herren er god, hans Miskundhed er evindelig: og hans Sandhed fra Slægt til Slægt.

CI Psalme. Misericordiam et judicium.

Jeg vil synge om Miskundhed og Ret: Herre! jeg vil synge Psalmer for dig.
2 Jeg vil opføre mig viseligen: paa Fuldkommenhedens Vej.
3 Naar vil du komme til mig: jeg vil vandre i mit Hjærtes Fuldkommenhed, i mit Huus.

4 Jeg vil ikke sætte Belials Sag for mine Øjne; jeg hader det, Overtrædere gjøre: det skal ikke hænge ved mig.

5 Et forvendt Hjærte skal vige fra mig: jeg vil ikke kjende en ugudelig Person.

6 Den, som bagtaler sin Næste i Løndom: den vil jeg udslette.

7 Den, som seer højt med Øjnene, og haver et stolt Hjærte: den vil jeg ikke taale.

8 Mine Øjne see efter de Trofaste i Landet: at de skulle boe hos mig.

9 Den som vandrer paa en fuldkommen Vej: han skal tjene mig.

10 Den skal ikke blive i mit Huus, som gjør Svig: den som taler Løgn, skal ikke befæstes for mine Øjne.

11 Tidligt vil jeg udslette alle Ugudelige i Landet: for at udrydde af Herrens Stad alle dem, som gjøre Uret.

Tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CII Psalme. Domine, exaudi.

Herre! hør min Bøn: og lad mit Raab komme til dig.

2 Skjul ikke dit Ansigt for mig paa den Dag, jeg er i Angest: bøj dit Øre til mig paa den Dag jeg paakalder, skynd dig, og bønhør mig.

3 Thi mine Dage ere fortærede som Røg: og mine Been ere brændte som et Brandsted.

4 Mit Hjærte er slaget og tørret som en Urt: saa at jeg glemmer at æde mit Brød.

5 For mit Suks Røst: hænge mine Been ved mit Kjød.

6 Jeg er bleven liig en Pelikan i Ørken: jeg er som en Ugle paa de øde Steder.

7 Jeg vaager: og er bleven som en eenlig Spurv paa Taget.

8 Mine Fjender forhaane mig den ganske Dag: de, som ere rasende imod mig, have sammensvoret sig imod mig.

9 Thi jeg æder Aske som Brød: og blander min Drik med Graad.

10 For din Vredes og din Fortørnelses Skyld: thi du opløftede mig og kastede mig ned.

11 Mine Dage ere som en Skygge, der hælder: og jeg tørres som en Urt.

12 Men du, Herre! bliver evindelig: og din Ihukommelse fra Slægt til Slægt.

13 Du skal gjøre dig rede, og forbarme dig over Zion: thi det er Tid, at du er dem naadig, ja Tiden er kommen.

14 Thi dine Tjenere have Behagelighed til dens Stene: og de forbarme sig over dens Støv.
15 Da skulle Hedningerne frygte Herrens Navn: og alle Kongerne paa Jorden din Ære.
16 Naar Herren haver bygt Zion: skal han vise sig i sin Herlighed.
17 Han vil vende sit Ansigt til de Forladtes Bøn: og ikke foragte deres Begjæring.
18 Dette skal skrives for den Slægt, som herefter kommer: og det Folk, som skal skabes skal love Herren.
19 Thi han saae ned af sin Helligdoms Høihed: Herren saae af Himmelen til Jorden.
20 At høre den Fangnes Jamren: at løse Dødens Børn.
21 At fortælle Herrens Navn i Zion: og hans Lov i Jerusalem;
22 Naar Folkene samles tilsammen: og Kongerigerne til at tjene Herren.
23 Han svækkede min Kraft paa Veien: han forkortede mine Dage.
24 Jeg sagde, min Gud, optag mig ikke midt i mine Dage: dine Aar ere fra Slægt til Slægter.
25 Du grundfæstede fordum Jorden: og Himlene ere dine Hænders Gjerning.
26 De skulle forgaae, men du bestaaer: og de skulle alle blive gamle som et Klædebon.
27 Du skal omskifte dem som et Klæde, og de skulle omskiftes: men du bliver den Samme, og dine Aar faae ingen Ende.
28 Dine Tjeneres Børn skulle vedblive: og deres Sæd skal stadfæstes for dit Ansigt.

CIII Psalme. Benedic, anima mea.

Min Sjæl! lov Herren: og alt det, som inden i mig er, love hans hellige Navn.
2 Min Sjæl! lov Herren: og glem ikke alle hans Velgjerninger!
3 Den, som forlader dig alle dine Misgjerninger: den, som læger alle dine Sygdomme.
4 Den, som igjenløser dit Liv fra Fordærvelse: den, som kroner dig med Miskundhed og Barmhjærtigheder.
5 Den, som mætter din Mund med det Gode: at du bliver ung igjen som Ørnen.
6 Herren gjør Retfærdigheder: og Domme for alle Fortrykte.
7 Han lod Mose vide sine Veie: Israels Børn sine Gjerninger.
8 Herren er barmhjærtig og naadig: langmodig og af megen Miskundhed.
9 Han skal ikke evindeligen skjænde: ei heller beholde Vrede evindelig.
10 Han gjør ikke med os efter vore Synder: og ei be-

taler os efter vore Misgjerninger.
11 Thi saa høj Himmelen er over Jorden: er hans Miskundhed mægtig over dem, som frygte ham.
12 Saa langt som Østen er fra Vesten: saa langt haver han fjernet vore Overtrædelser fra os.
13 Ligesom en Fader forbarmer sig over Børn: saa forbarmer Herren sig over dem, som frygte ham.
14 Thi han, han kjender vor Skabning: han kommer ihu, at vi ere Støv.
15 Menneskets Dage ere som Græs: som et Blomster paa Marken, saa skal han blomstre.
16 Naar Vinden farer over det, da er det ikke mere: og dets Sted kjender det ikke mere.
17 Men Herrens Miskundhed er fra Evighed og indtil Evighed over dem, som frygte ham: og hans Retfærdighed til Børnebørn.
18 Hos dem, som holde hans Pagt: og hos dem, som komme hans Befalinger ihu, og gjøre derefter.
19 Herren haver befæstet sin Throne i Himmelen: og hans Rige hersker over Alting.
20 Lover Herren, I hans Engle! I Vældige i Magt: som udrette hans Ord, i det I høre paa hans Ords Røst.
21 Lover Herren, hans hele Hær: I hans Tjenere, som gjøre hans Villie.
22 Lover Herren, alle hans Gjerninger, i alle hans Herredømmes Steder: min Sjæl! lov Herren.

Aften-Bøn.

CIV Psalme. Benedic, anima mea.

Min Sjæl! lov Herren: Herre, min Gud! du er saare stor, du haver ifført dig Majestæt og Herlighed.
2 Han iførier sig Lys som et Klædebon: han udbreder Himmelen som et Gardin.
3 Han hvælver sine Sale i Vandene: han gjør de tykke Skyer til sin Vogn; han, som vandrer paa Vindens Vinger.
4 Han gjør sine Engle Aander: sine Tjenere gloende Ild.
5 Han grundfæstede Jorden paa sine Grundvolde: at den skal ikke rokkes, evindelig og altid.
6 Du skjulte den med Afgrunden, som med et Klæde: Vandene stode over Bjergene.
7 De flyede for din Trusel: de fore hasteligen bort for din Tordens Røst.
8 Bjergene steg op, Dalene steg ned: til det Sted, som du grundfæstede for dem.
9 Du satte Grændser for dem, der over skulde de ikke

saae: de skulde ikke igjen skjule
Jorden.
10 Du lader Kilder opvælde
i Dalene: at de gaae imellem
Bjergene.
11 De give alle vilde Dyr
paa Marken at drikke: Vild-
Æsler slukke deres Tørst.
12 Himmelens Fugle boe hos
dem: de udgive deres Røst
iblandt Grenene.
13 Han vander Bjergene af
sine høje Sale: Landet mættes
af dine Gjerningers Frugt.
14 Han lader Græs groe
for Qvæg: og Urter til Menne-
skens Tjeneste.
15 For at fremføre Brød
af Jorden, og Viin glæder
et Menneskes Hjærte: at hans
Ansigt bliver frydefuldt af Olje;
og Brødet vederqvæger et Men-
neskes Hjærte.
16 Herrens Træer staae ful-
de af Saft: Libani Cedre, som
han plantede.
17 Hvor Fuglene bygge Re-
de: Storkens Bolig er paa
Fyrre-Træer.
18 De høje Bjerge ere for
Steen-Gedderne: Klipperne ere
en Tilflugt for Kaninerne.
19 Han gjorde Maanen til
bestemte Tider: Solen veed sin
Nedgang.
20 Du gjør Mørket, at der
bliver Nat: i den udkrybe alle
vilde Dyr i Skoven.
21 De unge Løver brøle ef-
ter Rov: og søge deres Føde
fa Gud.
22 Naar Solen gaaer op,
samles de: og de ligge i deres
Huler.
23 Da gaaer Mennesket ud
til sin Gjerning og til sit Ar-
beide: indtil Aftenen.
24 Herre! hvor mangfoldige
ere dine Gjerninger: du gjorde
dem alle med Viisdom; Jor-
den er fuld af dine Rigdomme.
25 Saa er og dette store
og vide og brede Hav: der vrim-
ler det, og der er ikke Tal paa,
der er levende Fiske, de Smaa
med de Store.
26 Der gaae Skibene; der
er Leviathan: den du dannede,
at lege derudi.
27 Alle disse vænte paa dig:
at du skal give dem deres Mad
i sin Tid.
28 Giver du dem, da sanke
de: oplader du din Haand, da
mættes de med Godt.
29 Skjuler du dit Ansigt, da
forfærdes de: borttager du deres
Aand, saa døe de, og de komme
til deres Støv igjen.
30 Udsender du din Aand,
skabes de: og du fornyer Jor-
dens Skikkelse.
31 Herrens Herlighed skal
være evindelig: Herren skal
glædes i sine Gjerninger.
32 Naar han seer til Jor-
den, da bæver den: naar han
rører ved Bjergene, da ryge de.
33 Jeg vil synge for Her-
ren, medens jeg lever: jeg vil
synge Psalmer for min Gud,
medens jeg endnu er til.

34 Min Tale skal behage ham: jeg vil glædes i Herren.
35 Syndere skulle aldeles udryddes af Jorden, og Ugudelige skulle ikke være ydermere: min Sjæl! lov Herren, Lover Herren.

Een og tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CV Psalme. Confitemini Domino.

Takker Herren, paakalder hans Navn: kundgjører hans Gjerninger iblandt Folkene.
2 Synger for ham, synger Psalmer for ham: taler om alle hans underlige Gjerninger.
3 Roser Eder af hans hellige Navn: deres Hjærte skal glædes, som søge Herren.
4 Søger Herren og hans Magt: søger hans Ansigt altid.
5 Kommer hans underlige Gjerninger ihu, som han haver gjort: hans underlige Ting og hans Munds Domme;
6 Abrahams, hans Tjeners, Sæd: Jacobs, hans Udvalgtes Børn!
7 Han er Herren, vor Gud: hans Domme ere over al Jorden.
8 Han kommer evindelig sin Pagt ihu: det Ord, som han haver befalet til tusinde Slægter.
9 Som han gjorde med Abraham: og sin Ed til Isaak.
10 Og han stillede den for Jacob til en Skik: for Israel til en evig Pagt.
11 Sigende, Dig vil jeg give Canaans Land: Eders Arvs Lod.
12 Da de vare en liden Hob Folk: ja, faa og fremmede i Landet.
13 Og de vandrede fra Folk til Folk: af et Rige til et andet Folk.
14 Han lod intet Menneske gjøre dem Vold: og straffede Konger for deres Skyld.
15 Rører ikke ved min Salvede: og gjører mine Propheter intet Ondt.
16 Og han fremkaldte Hungersnød over Jorden: han formindskede al Brøds Forraad.
17 Han sendte en Mand frem for dem: Joseph blev solgt som en Tjener.
18 De plagede hans Fødder med Jern-Bolte: han selv kom i Jern.
19 Indtil den Tid hans Ord kom: Herrens Ord prøvede ham.
20 Da sendte Kongen hen, og lod ham løs: han, som herskede over Folkene, han løste ham.
21 Han satte ham til en Her-

re over sit Huus: over sit Huus og til en Herster over alt sit Gods.

22 At binde hans Fyrster til sin Villie: og han skulde lære hans Ældste Viisdom.

23 Siden kom Israel til Ægypten: og Jacob blev fremmed i Chams Land.

24 Og han gjorde sit Folk saare frugtbart: og gjorde det mægtigere end sine Modstandere.

25 Han omvendte deres Hjærte, at de hadede hans Folk: at de handlede trædskeligen mod hans Tjenere.

26 Han sendte Mose sin Tjener: Aaron, som han udvalgte.

27 De udførte hans Ords Tegn iblandt dem: og Undere i Chams Land.

28 Han sendte Mørke, og gjorde det mørkt: og der var Intet gjenstridigt imod hans Ord.

29 Han forvandlede deres Vand til Blod: og han dræbte deres Fiske.

30 Deres Land frembragte Frøer: indtil i deres Kongers inderste Kamre.

31 Han talte, saa kom der allehaande Utøi: og Luus i alle deres Egne.

32 Og han gjorde deres Regn til Hagel: Ildslue var deres Land.

33 Og han slog deres Viintræer og Figentræer: og sønderbrød Træerne i deres Egne.

34 Han talte, saa kom der Græshopper og Oldenborrer, der var ikke Tal paa: og de aade alle Urter i deres Land, og de aade Frugten paa deres Mark.

35 Han slog og alt Førstefødte i deres Land: al deres første Kraft.

36 Og han førte dem ud med Sølv og Guld: og der var ingen Skrøbelig iblandt hans Stammer.

37 Ægypten blev glad, der de droge ud: thi deres Frygt var falden paa dem.

38 Han udbredte en Sky til et Skjul: og en Ild til at oplyse Natten.

39 Israel bad, saa lod han Vagteler komme: og mættede dem med Himmelbrød.

40 Han aabnede en Klippe, og der fløde Vande: de løb igjennem de tørre Steder som en Flod.

41 Thi han kom sit hellige Ord ihu: ja, Abraham sin Tjener.

42 Og han udførte sit Folk med Glæde: sine Udvalgte med Frydeskrig.

43 Og han gav dem Hedningernes Land: og de arvede Folkenes Arbeidsfrugt.

44 Paa det de skulle holde hans Skikke: og bevare hans Love, Lover Herren.

Aften-Bøn.

CVI Psalme. Confitemini Domino.

Lover Herren, takker Herren, thi han er god: thi hans Miskundhed varer evindelig.

2 Hvo kan udsige Herrens vældige Gjerninger: eller fremsige al hans Lov?

3 Salige ere de, som holde Ret: den, som gjør Retfærdighed altid.

4 Herre! kom mig ihu efter din Velbehagelighed til dit Folk: besøg mig med din Salighed.

5 At jeg maa see paa dine Udvalgtes Gode: og glædes med dit Folks Glæde, og rose mig med din Arv.

6 Vi have syndet med vore Fædre: vi have mishandlet, og gjort Ugudelighed.

7 Vore Fædre i Ægypten forstode ikke dine Undere, de kom ikke din megen Miskundhed ihu: men vare gjenstridige hos Havet, hos det røde Hav.

8 Dog frelste han dem for sit Navns Skyld: for at kundgjøre sin Magt.

9 Og han truede det røde Hav, og det blev tørt: og lod dem gaae igjennem Afgrundene som en Ørk.

10 Og han frelste dem af Hadernes Haand: og gjenløste dem af Fjenders Haand.

11 Og Vandet skjulte deres Modstandere: der blev ikke Een tilovers af dem.

12 Og de troede paa hans Ord: de sang hans Lov.

13 Dog glemte de hans Gjerninger snart: de biede ikke efter hans Raad.

14 Men de fik stor Begjerlighed i Ørken: og fristede Gud i det øde Sted.

15 Da gav han dem det, de begjerede: men sendte Fordærvelse paa deres Sjæl.

16 Og de bare Avind imod Mose i Leiren: imod Aaron, Herrens Hellige.

17 Jorden lod sig op, og opslugede Dathan: og den skjulte over Abirams Hob.

18 Og der blev en Ild optændt iblandt deres Hob: en Lue stak Ild paa de Ugudelige.

19 De gjorde en Kalv i Horeb: og tilbade det støbte Billede.

20 Og de omskiftede deres Ære: til en Oxes Lignelse, som æder Græs.

21 De glemte Gud deres Frelser: som havde gjort store Ting i Ægypten!

22 Underlige Gjerninger i Chams Land: forfærdelige Ting hos det røde Hav.

23 Og han sagde, at han vilde ødelægge dem, dersom Mose, hans Udvalgte, havde ikke staaet i Revet for hans Ansigt: at afvende hans Hastighed, at han ikke skulde fordærve dem.

24 De foragtede og det ønskelige Land: de troede ikke paa hans Ord.

25 Men de murrede i deres
Pauluner: de hørte ikke paa
Herrens Røst.
26 Og han opløftede sin
Haand imod dem: at lade dem
falde i Ørken.
27 Og han vilde lade deres
Sæd falde iblandt Hedningerne:
og bortstrø dem i Landet.
28 Og de forenede sig med
Baal-Peor: og aade af de Dø-
des Offere.
29 Og de opirrede ham med
deres Paafund: saa at en Pest
udbrød iblandt dem.
30 Da stod Phinehas op og
holdt Dom: og Pesten standsede.
31 Og det blev ham regnet
til Retfærdighed: fra Slægt til
Slægt evindeligen.
32 De fortørnede ham ogsaa
ved Trættevandet: og det gik
Mose ilde for deres Skyld.
33 Thi de forbittrede hans
Aand: at han talede ubetænk-
som med sine Læber.
34 De ødelagde ikke Folkene:
om hvilke Herren havde sag
til dem.
35 Men de blandede sig
iblandt Hedningerne: og lærte
deres Gjerninger.
36 Og de tjente deres Af-
guder, og de bleve dem til en
Snare: og de offrede deres
Sønner og deres Døttre til
Djævle.
37 Og de udøste uskyldigt
Blod, deres Sønners og Døt-
tres Blod: som de offrede til
Canaans Afguder, saa Landet
blev besmittet med Blod-Skyld.
38 Og de gjorde sig urene
med deres Gjerninger: og de
horede med deres Paafund.
39 Da optændtes Herrens
Vrede imod hans Folk: og han
fik en Vederstyggelighed til sin
Arv.
40 Og han gav dem i Hed-
ningernes Hænder: og deres
Hadere herskede over dem.
41 Og deres Fjender under-
trykte dem: og de bleve ydmy-
gede under deres Haand.
42 Han friede dem mange
Gange: men de forbittrede
ham med deres Raad, og de
bleve nedtrykte for deres Mis-
gjerningers Skyld.
43 Dog saae han dertil, da
de vare i Angest: da han hørte
deres Raab.
44 Og han kom sin Pagt
ihu dem til Bedste og det ang-
rede ham efter hans store Misk-
undhed: og han gav dem megen
Barmhjærtighed for alle deres
Ansigt, som havde taget dem
fangne.
45 Frels os, Herre! vor
Gud! og samle os fra Hednin-
gerne: paa det vi kunne takke
dit hellige Navn; og berømme
os i din Lov.
46 Lovet være Herren, Is-
raels Gud, fra Evighed og indtil
Evighed: og alt Folket sige,
Amen; Lover Herren.

To og tyvende Dag.

Morgen=Bøn.

CVII Psalme. Confitemini Domino.

Takker Herren, thi han er god: thi hans Miskundhed er evindelig.

2 De maae sige det, som ere igjenløste af Herren: de, han haver igjenløst af Modstandernes Haand.

3 Og de, som han haver samlet af Landene: fra Øster og fra Vester, fra Norden og fra Havet.

4 De fore vild i Ørken, paa en øde Vej: og fandt ingen Stad, som de kunde boe udi.

5 De vare hungrige, ogsaa tørstige: deres Sjæl forsmægtede i dem.

6 Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: han friede dem af deres Trængsler.

7 Og han førte dem paa en ret Vej: at de gik til en Stad, som de kunde boe udi.

8 Lad da Menneskene takke Herren, for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn;

9 Fordi han mættede en tørstig Sjæl: og fyldte en hungrig Sjæl med Godt.

10 De som sadde i Mørket og i Dødens Skygge: bundne i Elendighed og i Jern;

11 Fordi de vare gjenstridige imod Guds Ord: og havde foragtet den Højestes Raad;

12 Derfor ydmygede han deres Hjærter med Møje: de faldt, og der var ingen Hjælper.

13 Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: han frelste dem af deres Trængsler.

14 Han udførte dem af Mørke og Dødens Skygge: og sønderrev deres Baand.

15 Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn.

16 Fordi han sønderbrød Kobberporte: og sønderhuggede Jern=Stænger.

17 Daarer plages for deres Overtrædelses Vej: og for deres Misgjerningers Skyld.

18 Deres Sjæl fik en Vederstyggelighed til al Mad: og de kom nær til Dødens Porte.

19 Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: han frelste dem af deres Trængsler.

20 Han sendte sit Ord, og helbredede dem: og reddede dem af deres Fordærvelse.

21 Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn.

22 Og offre Tak=Offere: og fortælle hans Gjerninger med Fryde=Sang.

23 De, som fare ned paa Havet i Skibe: som udrette deres Gjerning i store Vande.

24 De saae Herrens Gjernin-
ger: og hans Undere i Dybet.
25 Der han talte, da lod
han opreise sig en Storm-Vind:
som opløftede dets Bølger.
26 De fore op imod Him-
melen, de fore ned i Afgrun-
dene: deres Sjæl smeltede ved
Ulykke.
27 De dreves omkring, og
ravede som den Drukne: og
al deres Viisdom blev opslugt.
28 Og de raabte til Herren,
da de vare i Angest: og han
udførte dem af deres Træng-
sler.
29 Han lod Stormen blive
stille: og deres Bølger lagde
sig.
30 Da bleve de glade, at
de vare blevne stille: og han
førte dem i Havn efter deres
Begjæring.
31 Lad da Menneskene takke
Herren for hans Miskundhed:
og for alle hans underlige Gjer-
ninger imod Menneskens Børn.
32 Og ophøie ham i Folks
Forsamling: og rose ham i de
Ældstes Samfund.
33 Han gjorde Floder til en
Ørk: og Vandløb til et tørstigt
Sted.
34 Et frugtbart Land til et
salt Land: for deres Ondskab,
som boede deri.
35 Han gjorde en Ørk til
en Vand-Sø: og et tørt Land
til Vand-Løb.
36 Og han lod de Hungrige
boe der: og de beredte en Stad,
som de kunde boe udi.
37 Og de saaede Agre, og
plantede Viingaarde: og de fik
Frugt af deres Indkomme.
38 Og han velsignede dem,
og de bleve saare formerede:
og han formindskede ikke deres
Qvæg.
39 Derefter bleve de formind-
skede, og nedbøiede: af ond
Trængsel og Bedrøvelse.
40 Han udøste Foragtelse
paa Fyrsterne: og lod dem fare
vild i det Øde, hvor ingen
Vei er.
41 Men han ophøiede den
Fattige af Elendighed: og satte
Slægterne som en Faare-Hjord.
42 De Oprigtige skulle see
det, og glæde sig: men al Uret-
færdighed maa lukke sin Mund til.
43 Hvo der er viis, og vil
bevare disse Ting: skal forstaae
Herrens Miskundheder.

Aften-Bøn.

CVIII Psalme. Paratum cor meum.

Gud! mit Hjærte er beredt,
jeg vil synge: jeg vil synge
Psalmer, ja, med Tilbedelse.
2 Vaagn op Psalter og Har-
pe: jeg vil aarle vaagne op.
3 Jeg vil takke dig, Herre!
iblandt Folkene: og synge dig
Psalmer iblandt Nationerne.
4 Thi din Miskundhed er
stor til over Himlene: og din
Sandhed indtil de øverste Skyer.

5 Ophøj dig, Gud! over Himlene: og din Ære over al Jorden.
6 Paa det dine Elskelige kunne udfries: frels med din højre Haand, og bønhør mig.
7 Gud haver talet i sin Helligdom: jeg vil fryde mig; jeg vil dele Sichem, og maale Suchots Dal.
8 Gilead er min, Manasse er min: og Ephraim er mit Hoveds Magt;
9 Juda er min Lovgiver, Moab er min Vaskepotte: jeg vil kaste mine Sko over Edom; over Philestæa vil jeg raabe for Glæde.
10 Hvo vil føre mig i en fast Stad: hvo vil ledsage mig indtil Edom.
11 Vil du ej, o Gud, som haver forkastet os: og vil du ej, o Gud, drage ud med vore Hære?
12 Fly os Hjælp af Nød: thi Menneskens Frelse er Forfængelighed.
13 Ved Gud ville vi gjøre mægtige Gjerninger: og han skal undertræde vore Fjender.

CIX Psalme. Deus laudum.

Min Lovs Gud! ti ikke: thi en Ugudeligs Mund og en svigefuld Mund haver opladt sig imod mig.
2 De talede mod mig med en falsk Tunge: og de omgave mig med hadefulde Ord; ja, de strede imod mig uden Aarsag.
3 Til Gjengjæld for min Kjærlighed til dem, stode de mig imod: men jeg var stedse i Bøn.
4 Og de beviste mig Ondt for Godt: og Had for min Kjærlighed.
5 Sæt en ugudelig over ham: og Satan skal staae hos hans højre Haand.
6 Naar han dømmes, da skal han udgaae som en Ugudelig: og hans Bøn skal blive til Synd.
7 Hans Dage skulle blive faa: en Anden skal annamme hans Embede.
8 Hans Børn skulle blive faderløse: og hans Hustru Enke.
9 Og hans Børn skulle jo vanke ustadige hid og did, og tigge: og søge efter Nødtorftighed af deres øde Steder.
10 Aagerkarlen skal besnære alt det, han haver: og Fremmede skulle røve hans Arbejde.
11 Han skal Ingen have, som drager Miskundhed til ham: og Ingen skal forbarme sig over hans Faderløse.
12 Hans Efterkommere skulle udryddes: deres Navn skal udslettes i den anden Slægt.
13 Hans Fædres Misgjerning skal ihukommes for Herren: og hans Moders Synd ikke udslettes.
14 De skulle være altid for Herren: og han skal udrydde deres Ihukommelse af Jorden.
15 Derfor, at han kom ikke

ihn at gjøre Miskundhed: men han forfulgte en Elendig og en fattig Mand, og den, som var bedrøvet i Hjærtet, for at dræbe ham.

16 Fordi han elskte Forbandelse, saa lad den komme over ham: han havde ikke Lyst til Velsignelse og den skal blive langt fra ham.

17 Ligesom han iførte sig Forbandelse som sit Klæde: saa lad den komme ind i ham som Vand og som Olje i hans Been.

18 Den skal blive ham som et Klæde, som han iører sig: og som et Bælte, som han altid skal ombinde.

19 Lad dette blive mine Modstanderes Belønning fra Herren: og deres som tale ondt imod min Sjæl.

20 Men du, Herre, Gud, handle med mig for dit Navns Skyld: fordi din Miskundhed er god.

21 Red mig, thi jeg er elendig og fattig: og mit Hjærte er saaret inden i mig.

22 Jeg gaaer bort som en Skygge, naar den hælder: jeg bliver udstødt som en Græshoppe.

23 Mine Knæe vakle af Faste: og mit Kjød er magert, og haver ingen Fedme.

24 Og jeg blev ogsaa til Spot for dem: naar de see mig da ryste de deres Hoved.

25 Hjælp mig Herre, min Gud: frels mig efter din Miskundhed.

26 At de kunne kjende, at dette er din Haand: du, Herre! du gjorde det.

27 Lad dem forbande, men velsign du: lad dem opreise sig, men de skulle beskæmmes, men din Tjener skal glædes.

28 Lad mine Modstandere iføres med Forsmædelse: og klædes med deres Skam, som med en Kappe.

29 Jeg vil høiligen prise Herren med min Mund: og jeg vil love ham midt iblandt en Mængde.

30 Thi han skal staae hos en Fattigs høire Haand: at frelse ham fra dem, som dømme hans Sjæl.

Tre og tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CX Psalme. Dixit Dominus.

Herren sagde til min Herre: sid hos min høire Haand, indtil jeg lægger dine Fjender til dine Fødders Fodskammel.

2 Herren skal sende din Styrkes Spiir af Zion, sigende: regjer midt iblandt dine Fjender.

3 Dit Folk skal være bered-
villigt paa din Krafts Dag, i
hellig Prydelse fra Morgenens
Moderslív: du skal have din
Ungdoms Dug.
4 Herren svoer, og det skal
ikke angre ham: du er en Præst
evindelig efter Melchizedeks Viis.
5 Herren er hos din højre
Haand: han skal knuse Konger
paa sin Vredes Dag.
6 Han skal dømme iblandt
Hedningerne, han skal fylde alle
Steder med døde Kroppe: han
skal knuse Høvdingerne over
mange Lande.
7 Han skal drikke af Bækken
paa Vejen: derfor skal han op-
løfte Hovedet.

CXI Psalme. Confitebor tibi.

Lover Herren! Jeg vil takke
Herren af gandske Hjærte: i
de Oprigtiges hemmelige Raad
og Menighed.
2 Herrens Gjerninger ere
store: de blive søgte af alle dem,
som have Lyst til dem.
3 Hans Gjerninger ere hæ-
derlige og herlige: og hans
Retfærdighed bestaaer altid.
4 Han haver gjort sine Un-
der-Gjerninger mindeværdige:
Herren er naadig og fuld af
Barmhjærtighed.
5 Han haver givet dem
Spise, som ham frygte: han kom-
mer evindeligen sin Pagt ihu.
6 Han haver aabenbaret sine
Gjerningers Kraft for sit Folk:
i det han har givet dem Hed-
ningernes Arv.
7 Hans Hænders Gjerninger
ere Sandhed og Ret: alle hans
Befalinger ere trofaste.
8 De ere befæstede altid og
evindelig: de ere gjorte i Sandhed
og Oprigtighed.
9 Han sendte sit Folk en
Forløsning: han befoel sin Pagt
at blive evindelig; hans Navn
er helligt og forfærdeligt.
10 Herrens Frygt er Viis-
doms Begyndelse: en god For-
stand have alle de, som gjøre
derefter; hans Lov bestaaer evin-
delig.

CXII Psalme. Beatus vir.

Lover Herren. Salig er
den Mand, som frygter Herren:
som haver saare megen Lyst til
hans Bud.
2 Hans Sæd skal være mæg-
tig paa Jorden: de Oprigtiges
Slægt skal velsignes.
3 Gods og Rigdom skal
være i hans Huus: og hans
Retfærdighed bestaaer altid.
4 Der opgaaer et Lys for
de Oprigtige i Mørket: han
er naadig og barmhjærtig og
retfærdig.
5 En god Mand forbarmer
sig, og udlaaner: han vil ud-
føre sine Sager med Fornuft.
6 Thi han skal ikke rokkes
evindelig: den Retfærdige skal
være til en evig Ihukommelse.
7 Han skal ikke frygte for

ond Tidende: hans Hjærte er fast, han forlader sig paa Herren.

8 Hans Hjærte er befæstet, han skal ikke frygte: indtil han seer paa sine Fjenders Beskæmmelse.

9 Han udspreder, han giver de Fattige: hans Retfærdighed bestaaer altid, hans Horn skal ophøjes med Ære.

10 Den Ugudelige skal det see, og fortørnes derved: han skal skære med sine Tænder, og hensmeltes, thi de Ugudeliges Ønske skal forgaae.

CXIII Psalme. *Laudate, pueri.*

Lover Herren, lover I Herrens Tjenere: Lover Herrens Navn.

2 Lovet være Herrens Navn: fra nu og indtil evig Tid!

3 Herrens Navn være lovet: fra Solens Opgang indtil dens Nedgang.

4 Herren er høj over alle Hedninger: hans Ære er over Himlene.

5 Hvo er som Herren vor Gud? som haver sat sig saa højt: og dog fornedrer sig til at see hvad der er i Himlene og paa Jorden.

6 Som opreiser den Ringe af Støvet: som ophøjer den Fattige af Møddingen.

7 For at sætte ham hos Fyrster: hos sit Folks Fyrster.

8 Han, som gjør, at en ufrugtbar Qvinde boer i Huset: og bliver en glad Barne-Moder.

Aften-Bøn.

CXIV Psalme. *In exitu Israel.*

Der Israel drog ud af Ægypten: Jacobs Huus fra et Folk, som havde et fremmedt Maal.

2 Da blev Juda til hans Helligdom: o Isreal hans Herredømme.

3 Havet saae det og flyede: Jordanen løb om tilbage.

4 Bjergene sprang som Væddere: Højene som unge Lam.

5 Hvad skadte dig, du Hav, at du flyede: du Jordan, at du løb om tilbage?

6 I Bjerge! at I sprang som Væddere: I Høje, som unge Lam?

7 Bæv du Jord! for Herrens Ansigt: for Jacobs Guds Ansigt.

8 Den, som vendte Klippen til en Vand-Sø: den haarde Steen til en Vand-Kilde.

CXV Psalme. *Non nobis, Domine.*

Ikke os, Herre! ikke os, men giv dit Navn Ære: for din Miskundheds Skyld, for din Sandheds Skyld.

2 Hvorfor skulle Hedningerne sige: Hvor er nu deres Gud?

3 Men vor Gud er i Himlene: han gjør alt, hvad ham behager.
4 Deres Afguder ere Sølv og Guld: et Menneskes Hænders Gjerning.
5 De have Mund, men kunne ikke tale: de, de have Øjne, men kunne ikke see.
6 De have Øren, men kunne ikke høre: de have Næse, men kunne ikke lugte.
7 De have Hænder, men kunne ikke føle, de have Fødder, men kunne ikke gaae: de kunne ikke tale igjennem deres Strube.
8 Ligesom de ere, saa ere de, der gjøre dem: ja hver, som forlader sig paa dem.
9 Israel! forlad dig paa Herren: han er deres Hjælp og deres Skjold.
10 Aarons Huus! forlader Eder paa Herren: han er deres Hjælp og deres Skjold.
11 I, som frygte Herren! forlader Eder paa Herren: han er deres Hjælp og deres Skjold.
12 Herren kom os ihu, han skal velsigne os: han skal velsigne Israels Huus, han skal velsigne Aarons Huus.
13 Han skal velsigne dem, som frygte Herren: de Smaa med de Store.
14 Herren skal formeere Eder: ja, Eder og Eders Børn.
15 I ere velsignede af Herren: som haver gjort Himmel og Jord.
16 Himlene, ja, Himlene hører Herren til: men Jorden gav han Menneskens Børn.
17 De Døde kunne ikke love Herren: ej heller Nogen af dem, som nedfare i Stilheden.
18 Men vi ville love Herren: fra nu og indtil evig Tid, Lover Herren!

Fire og tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CXVI Psalme. Dilexi, quoniam.

Jeg elsker Herren: fordi han vil høre min Røst, mine ydmyge Begjeringer.
2 Thi han bøjede sit Øre til mig: derfor vil jeg paakalde ham i mine Dage.
3 Dødens Reb havde omspændt mig: og Helvedes Angester havde rammet mig.
4 Jeg fandt Angest og Bedrøvelse for mig, men jeg paakaldte Herrens Navn: Kjære Herre! udfri min Sjæl.
5 Herren er naadig og retfærdig: og vor Gud er barmhjærtig.
6 Herren bevarer de Eenfol-

dige: jeg var ringe, dog frelste han mig.
7 Min Sjæl! kom igjen til din Rolighed: thi Herren haver gjort vel imod dig.
8 Thi du udfriede min Sjæl fra Døden: mit Øje fra Graad, min Fod fra Fald.
9 Jeg vil vandre for Herrens Ansigt: i de Levendes Land.
10 Jeg troede, derfor talede jeg; jeg var saare plaget: jeg sagde, der jeg hastede, Hvert Menneske er en Løgner.
11 Hvorledes skal jeg betale Herren: alle hans Velgjerninger imod mig?
12 Jeg vil optage Salighedens Kalk: og paakalde Herrens Navn.
13 Jeg vil betale Herren mine Løfter nu for alt hans Folk: det er kosteligt for Herrens Øjne, naar hans Hellige døe.
14 O, Herre! sandelig, jeg er din Tjener: jeg er din Tjener, din Tjenestequindes Søn; du haver løst mine Baand.
15 Dig vil jeg offre Taksigelses Offer: og paakalde Herrens Navn.
16 Jeg vil betale Herren mine Løfter nu for alt hans Folk: I Herrens Huses Forgaarde midt i dig, Jerusalem! Lover Herren.

CXVII Psalme. Laudate Dominum.

Lover Herren, alle Hedninger: priser ham alle Folk!
2 Thi hans Miskundhed er mægtig over os: og Herrens Sandhed er evindelig, Lover Herren.

CXVIII Psalme. Confitemini Domino.

Takker Herren, thi han er god: thi hans Miskundhed er evindelig.
2 Israel sige nu: at hans Miskundhed er evindelig.
3 Lad Aarons Huus, sige nu: at hans Miskundhed er evindelig.
4 De, som frygte Herren, sige nu: at hans Miskundhed er evindelig.
5 Jeg kaldte paa Herren af Angest: Herren bønhørte mig, og satte mig paa fri Fod.
6 Herren er med mig: jeg vil ikke frygte; hvad kan et Menneske gjøre mig?
7 Herren er med mig iblandt dem, som hjælpe mig: derfor vil jeg see mine Haderes Fordærvelse.
8 Det er bedre at tro paa Herren: end at forlade sig paa Menneskene.
9 Det er bedre at tro paa Herren: eud at forlade sig paa Fyrsterne.
10 Alle Hedninger omringede mig: men i Herrens Navn vil jeg nedhugge dem.
11 De omringede mig; ja de omringede mig til alle Sider: men i Herrens Navn vil jeg nedhugge dem.

12 De omringede mig som Bier, de ere udslukte som Ild i Torne: thi i Herrens Navn vil jeg nedhugge dem.

13 Du stødte mig fast, at jeg skulle falde: men Herren hjalp mig.

14 Herren er min Styrke og Psalme: og han blev mig til Salighed.

15 Der er en frydefuld Røst om Salighed i de Retfærdiges Pauluner: Herrens højre Haand gjør kraftige Gjerninger.

16 Herrens højre Haand er ophøjet: Herrens højre Haand gjør kraftige Gjerninger.

17 Jeg skal ikke døe, men jeg skal leve: og jeg skal fortælle Herrens Gjerninger.

18 Herren tugtede mig vel: men overgav mig ikke til Døden.

19 Lader Retfærdigheds Porte op for mig: jeg vil gaae ind ad dem, jeg vil takke Herren.

20 Denne er Herrens Port: de Retfærdige skulle gaae indad den.

21 Jeg vil takke dig, at du bønhørte mig: og du blev mig til Salighed

22 Den Steen, Bygningsmændene forkastede: er bleven til en Hovedhjorne-Steen.

23 Dette er Herrens Gjerning: det er underligt for vore Øjne.

24 Denne er Dagen, som Herren haver gjort: lader os frydes og glædes i ham.

25 Frels nu, jeg beder dig, o Herre: O Herre, jeg beder dig, send os nu Held og Lykke.

26 Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn: vi velsigne Eder af Herrens Huus.

27 Herren er Gud, og han lod lyse for os: binder Højtidens Offer med Reeb til Alterets Horn.

28 Du er min Gud, derfor vil jeg takke dig: min Gud! jeg vil ophøje dig.

29 Takker Herren thi han er god: thi hans Miskundhed er evindelig.

Aften-Bøn.

CXIX Psalme. *Beati immaculati.*

Salige ere de, som vandre ubesmittede paa Vejen: de som vandre i Herrens Lov.

2 Salige ere de, som bevare hans Vidnesbyrd: de, ham søge af ganske Hjærte.

3 Ja, de, gjøre ikke Uretfærdighed: de vandre paa hans Veje.

4 Du haver paalagt: at holde saare flitteligen dine Befalinger.

5 Ak! at mine Veje maatte stadfæstes: at holde dine Skikke!

6 Da skal jeg ikke beskæmmes: naar jeg seer hen til alle dine Bud.

7 Jeg vil takke dig af et op-

rigtigt Hjærte: i det jeg lærer din Retfærdigheds Domme.

8 Jeg vil holde dine Skikke: forlad mig ikke saa saare.

In quo corriget?

Hvormed skal en ung Mand holde sin Sti reen: derved at han holder sig efter dit Ord.

10 Jeg søgte dig af mit ganske Hjærte: lad mig ikke fare vild fra dine Bud.

11 Jeg gjemte dit Ord i mit Hjærte: paa det jeg skal ikke synde imod dig.

12 Lovet være du, Herre: lær mig dine Skikke.

13 Jeg fortalte med mine Læber: alle din Munds Domme.

14 Jeg glædede mig i dine Vidnesbyrds Vej: som over alt Gods.

15 Jeg vil tale om dine Befalinger: og see til dine Stier.

16 Jeg vil forlyste mig i dine Skikke: jeg vil ikke glemme dit Ord.

Retribue servo tuo.

Gjør vel imod din Tjener: at jeg maa leve og holde dit Ord.

18 Aabne mine Øjne: at jeg maa see de underlige Ting af din Lov.

19 Jeg er fremmed paa Jorden: skjul ikke dine Bud for mig.

20 Min Sjæl er knuset af Længsel: efter dine Domme altid.

21 Du skjældte paa de forbandede Hovmodige: de, som fore vild fra dine Bud.

22 Vend bort fra mig Forhaanelse og Foragt: thi jeg har bevaret dine Vidnesbyrd.

23 Der sadde ogsaa Fyrster, og de talede imod mig: men din Tjener talede om dine Skikke.

24 Jeg forlyster mig i dine Vidnesbyrd: de ere mine Raadgivere.

Adhæsit pavimento.

Min Sjæl hænger ved Støvet: hold mig ilive efter dit Ord.

26 Jeg fortalte mine Veje, og du bønhørte mig: lær mig dine Skikke.

27 Lad mig forstaae dine Befalingers Vej: saa vil jeg tale om dine underlige Gjerninger.

28 Min Sjæl flyder hen for Bedrøvelse: styrk du mig efter dit Ord.

29 Vend fra mig Løgnens Vej: og skænk mig din Lov.

30 Jeg udvalgte Sandheds Vej: jeg satte dine Domme for mig.

31 Jeg hængte ved dine Vidnesbyrd: Herre! lad mig ikke beskæmmes.

32 Jeg vil løbe dine Buds Vej: naar du befrier mit Hjærte.

Fem og tyvende Dag.

Morgen=Bøn.

Legem pone.

Herre! lær mig dine Skikkes Vej: og jeg vil bevare den indtil Enden.
34 Underviis mig, saa vil jeg bevare din Lov: og holde den af ganske Hjærte.
35 Gjør, at jeg fremgaaer paa dine Buds Stier: thi jeg haver Lyst dertil.
36 Bøj mit Hjærte til dine Vidnesbyrd: og ikke til Gjerrighed.
37 Bortvend mine Øjne, at de ikke see til Forfængelighed: opliv mig paa din Vej.
38 Befæst dit Ord for din Tjener: som hengiver sig til din Frygt.
39 Bortvend min Forsmædelse, som jeg frygtede for: thi dine Domme ere gode.
40 See, jeg havde Begjerlighed til dine Befalinger: opliv mig i din Retfærdighed.

Et veniat super me.

Og Herre, lad din megen Miskundhed komme over mig: din Frelse efter dit Ord.
42 Og jeg vil svare den, som forhaaner mig for nogen Ting: at jeg haver forladt mig paa dit Ord.
43 Og tag ikke Sandheds Ord saa saare fra min Mund: thi jeg vænter paa dine Domme.
44 Og jeg vil stedse holde din Lov: evindeligen og altid.
45 Og jeg skal vandre i Frihed: thi jeg søger dine Befalinger.
46 Og jeg vil tale om dine Vidnesbyrd for Konger: og ikke beskæmmes.
47 Og jeg vil forlyste mig i dine Bud: hvilke jeg elsker.
48 Og jeg vil opløfte mine Hænder til dine Bud, hvilke jeg elsker: og tale om dine Skikke.

Memor esto servi tui.

Kom et Ord ihu til din Tjener: paa hvilket du lod mig haabe.
50 Denne er min Trøst i min Elendighed: thi dit Ord holder mig i Live.
51 De Hovmodige bespotte mig saa saare: jeg bøjede mig ikke af fra din Lov.
52 Herre! jeg kom dine Domme af Evighed ihu: og blev trøstet.
53 Forfærdelsen har grebet mig: for de Ugudelige, som forlade din Lov.
54 Dine Skikke have været mine Psalmer: i al min Udlændigheds Huus.
55 Herre! jeg kom om Natten dit Navn ihu: og holdt din Lov.
56 Dette skete mig: fordi jeg holdt dine Befalinger.

Portio mea, Domine.

Du er min Deel, o Herre: jeg haver sagt, jeg vil holde dine Ord.

58 Jeg bad ydmygeligen for dit Ansigt af ganske Hjærte: vær mig naadig efter dit Ord.

59 Jeg betænkte mine Veje: og jeg vil vende mine Fodder til dine Vidnesbyrd.

60 Jeg hastede, og tøvede ikke: at holde dine Bud.

61 De Ugudeliges Hobe berøvede mig: men jeg glemte ikke din Lov.

62 Jeg staaer op om Midnat at takke dig: for din Retfærdigheds Domme.

63 Jeg haver Samqvem med alle dem, som frygte dig: og med dem, som holde dine Befalinger.

64 Herre! Jorden er fuld af din Miskundhed: lær mig dine Skikke.

Bonitatem fecisti.

Du gjorde vel imod din Tjener, Herre: efter dit Ord.

66 Lær mig en god Sands og Forstand: thi jeg troer paa dine Bud.

67 Før jeg blev ydmyget, foer jeg vild: men nu holder jeg dit Ord.

68 Du er god, og gjør vel: lær mig dine Skikke.

69 De Hovmodige have sammenspundet Løgn imod mig: men jeg vil holde dine Befalinger af ganske Hjærte.

70 Deres Hjærte blev fedt som Fidt: men jeg forlyster mig ved din Lov.

71 Det var mig godt, at jeg blev ydmyget: at jeg kunde lære dine Skikke.

72 Din Munds Lov er mig bedre: end tusinde Stykker Guld og Sølv.

Aften-Bøn.

Manus tuæ fecerunt me.

Dine Hænder have gjort mig, og bereedt mig: underviis mig, saa vil jeg lære dine Bud.

74 De, som frygte dig, ville glæde sig naar de see mig: thi jeg haaber paa dit Ord.

75 Herre! jeg veed, at dine Domme ere Retfærdighed: og at du af Trofasthed haver ydmyget mig.

76 Lad dog din Miskundhed være til min Trøst: efter dit Ord til din Tjener.

77 Lad din Barmhjærtighed komme over mig, at jeg maa leve: thi din Lov er min store Lyst.

78 Lad de Hovmodige beskæmmes, thi de ville forvende mig med Løgn: men jeg vil tale om dine Befalinger.

79 Lad dem vende om til mig, som dig frygte: og som kjende dine Vidnesbyrd.

80 Lad mit Hjærte være fuldkommet i dine Skikke: at jeg ikke skal beskæmmes.

Defecit anima mea.

Min Sjæl længes efter din Salighed: jeg haaber paa dit Ord.

82 Mine Øjne forsmægtede for dit Ord, i det jeg sagde: naar vil du trøste mig?

83 Thi jeg var ligesom en Læderflaske i Rog: dog glemte jeg ikke dine Skikke.

84 Hvor mange skulle din Tjeners Dage være: naar vil du holde Dom over dem, som forfølge mig?

85 De Hovmodige grove Grave for mig: hvilket ikke er efter din Lov.

86 Alle dine Bud ere Sandhed: de forfølge mig med Løgn, hjælp mig.

87 De havde paa et Lidet nær udryddet mig paa Jorden: men jeg forlod ikke dine Befalinger.

88 Hold mig i Live efter din Miskundhed: saa vil jeg bevare din Munds Vidnesbyrd.

In æternum, Domine.

Herre! dit Ord: bestaaer evindelig i Himlene.

90 Din Sandhed varer fra Slægt til Slægt: du befæstede Jorden, og den skal bestaae.

91 De bestaae endnu denne Dag efter dine Domme: thi de ere alle dine Tjenere.

92 Dersom din Lov ikke havde været min store Lyst: da havde jeg omkommet udi min Elendighed.

93 Jeg vil i Evighed ikke forglemme dine Befalinger: thi du holdt mig i Live ved dem.

94 Jeg hører dig til, frels mig: thi jeg søger dine Befalinger.

95 De Ugudelige biede efter mig for at omkomme mig: men jeg vil give Agt paa dine Vidnesbyrd.

96 Jeg haver seet Ende paa alle Ting: men dit Bud strækker sig saare vidt.

Quomodo dilexi.

Hvad haver jeg din Lov kjær: den er min Betænkning den ganske Dag.

98 Du skal gjøre mig visere end mine Fjender med dine Bud: thi hvert af dem er for mig evindelig.

99 Jeg er bleven klogere end alle de, som lærte mig: thi dine Vidnesbyrd ere min Betænkning.

100 Jeg er bleven forstandigere end de Gamle: thi jeg haver bevaret dine Befalinger.

101 Jeg holdt mine Fødder tilbage fra al ond Sti: at jeg kunde holde dit Ord.

102 Jeg veg ikke fra dine Domme: thi du lærte mig.

103 Hvor søde ere dine Ord for min Gane: ja, sødere end Honning for min Mund.

104 Jeg er bleven forstandig af dine Befalinger: derfor hader jeg al falsk Vej.

Sex og tyvende Dag,

Morgen=Bøn.

Lucerna pedibus meis.

Dit Ord er en Lygte for min Fod: og et Lys paa min Sti.

106 Jeg haver svoret, og vil holde det: at jeg vil bevare din Retfærdigheds Domme.

107 Jeg er saare plaget: Herre! hold mig i Live efter dit Ord.

108 Herre! lad dog min Munds frivillige Offere behage dig: og lær mig dine Domme

109 Mit Liv er altid i min Haand: dog haver jeg ikke glemt din Lov.

110 De Ugudelige lagde en Strikke for mig: dog foer jeg ikke vild fra dine Befalinger.

111 Jeg tog dine Vidnesbyrd til Arv evindelig: thi de ere mit Hjertes Glæde.

112 Jeg bøjede mit Hjerte til at gjøre efter dine Skikke evindeligen: indtil Enden.

Iniquos odio habui.

Jeg hader dem, som have onde Tanker: og elsker din Lov.

114 Du er mit Skjul og mit Skjold: jeg haaber paa dit Ord.

115 Viger fra mig, I Onde: og jeg vil bevare min Guds Bud.

116 Ophold mig efter dit Ord, at jeg maa leve: og lad mig ikke beskæmmes over mit Haab.

117 Understøt mig, at jeg maa blive frelst: og jeg vil altid forlyste mig i dine Skikke.

118 Du nedtræder alle dem, som fare vild fra dine Skikke: thi deres Svig er Løgn.

119 Du lod alle Ugudelige paa Jorden høre op som Skum: derfor elskede jeg dine Vidnesbyrd.

120 Mit Kjød bæver af Frygt for dig: og jeg er bange for dine Domme.

Feci judicium.

Jeg gjorde Ret og Retfærdighed: overgiv mig ikke til dem, som vil gjøre mig Vold.

122 Vær Borgen for din Tjener til det Gode: at de Hovmodige ikke maae gjøre mig Vold.

123 Mine Øjne længes efter

din Salighed: og efter din Retfærdigheds Ord.

124 Gjør med din Tjener efter din Miskundhed: og lær mig dine Skikke.

125 Jeg er din Tjener, underviis mig: at jeg maa kjende dine Vidnesbyrd.

126 Det er Tid, at Herren gjør der noget til: de have sønderrevet din Lov.

127 Derfor elsker jeg dine Bud: mere end Guld, og mere end fiint Guld.

128 Derfor holder jeg alle dine Befalinger om Alting Ret at være: jeg hader al falsk Vej.

Mirabilia.

Dine Vidnesbyrd ere underlige: derfor bevarer min Sjæl dem.

130 Dine Ords Forklaring oplyser: den gjør de Eenfoldige forstandige.

131 Jeg oplod min Mund, og higede efter dit Ord: thi jeg haver Begjerlighed til dine Bud.

132 Vend dit Ansigt til mig, og vær mig naadig: som du plejer at være imod dem, der elske dit Navn.

133 Befæst mine Trin i dit Ord: og lad ingen Uret herske over mig.

134 Forløs mig fra Menneskens Vold: saa vil jeg holde dine Befalinger.

135 Lad dit Ansigt lyse for din Tjener: og lær mig dine Skikke.

136 Der nedflode Vandstromme af mine Øjne: fordi de ikke holde din Lov.

Justus es, Domine.

Herre! du er retfærdig: og dine Domme ere oprigtige.

138 De Vidnesbyrd som du haver befalet: ere Retfærdighed og megen Trofasthed.

139 Min Nidkjærhed havde nær ødelagt mig: thi mine Modstandere havde glemt dine Ord.

140 Dit Ord er saare luttret: og din Tjener elsker det.

141 Jeg er liden og foragtet: men jeg glemmer ikke dine Befalinger.

142 Din Retfærdighed er en evig Retfærdighed: og din Lov er Sandhed.

143 Angest og Trængsel have rammet mig: men dine Bud vare min store Lyst.

144 Dine Vidnesbyrds Retfærdighed er evindelig: underviis mig, saa lever jeg.

Aften-Bøn.

Clamavi in toto corde meo.

Jeg haver raabt af ganske Hjærte: bønhør mig, Herre! jeg vil bevare dine Skikke.

146 Jeg haver raabt til dig: frels mig, saa vil jeg holde dine Vidnesbyrd.

147 Jeg kom aarle i Tusmør-

ket, og raabte: jeg haver haabet paa dit Ord.

148 Mine Øjne vare vaagne før Natte-Vagterne: at tale om dit Ord.

149 Hør min Røst efter din Miskundhed, Herre: hold mig i Live efter din Dom.

150 De nærme sig, som gjøre ondskabsfulde Anslag: og ere langt borte fra din Lov.

151 Herre! du er nær: og alle dine Bud ere Sandhed.

152 Jeg haver fra fordums Tid vidst om dine Vidnesbyrd: at du haver grundfæstet dem evindeligen.

Vide humilitatem.

See min Elendighed, og udfri mig: thi jeg haver ikke glemt din Lov.

154 Udfør min Sag, og gjenløs mig: hold mig i Live for dit Ords Skyld.

155 Salighed er langt fra de Ugudelige: thi de søge ikke dine Skikke.

156 Herre! dine Barmhjertigheder ere mange: hold mig i Live efter dine Domme.

157 Mine Forfølgere og Modstandere ere mange: men jeg haver ikke bøjet mig af Vejen fra dine Vidnesbyrd.

158 Jeg saae Overtræderne og blev bekymret: thi de holde ikke dit Ord.

159 See, at jeg haver elsket dine Befalinger, Herre: hold mig i Live efter din Miskundhed.

160 Dit Ords Grundvold er Sandhed: og al din Retfærdigheds Dom varer evindelig.

Principes persecuti sunt.

Fyrster forfulgte mig uden Aarsag: men mit Hjerte frygtede for dit Ord.

162 Jeg glædede mig over dit Ord: som den, der finder et stort Bytte.

163 Jeg hadede Løgn, og havde Vederstyggelighed dertil: men jeg elskede din Lov.

164 Jeg lovede dig syv Gange om Dagen: for din Retfærdigheds Dommes Skyld.

165 Der er stor Fred for dem, som elske din Lov: og der skal ikke være Anstød for dem.

166 Herre! jeg ventede paa din Salighed: og jeg gjorde efter dine Bud.

167 Min Sjæl holdt dine Vidnesbyrd: jeg elsker dem saare.

168 Jeg holdt dine Befalinger og dine Vidnesbyrd: thi alle mine Veje ere for dig.

Appropinquet deprecatio.

Herre! lad mit Raab komme nær for dit Ansigt: underviis mig efter dit Ord.

170 Lad min ydmyge Begjering komme for dit Ansigt: fri mig efter dit Ord.

171 Mine Læber skulle udgyde Lov: naar du lærer mig dine Skikke.

172 Min Tunge skal prise dit

Ord: thi alle dine Bud ere Retfærdighed.
173 Lad din Haand være mig til Hjælp: thi jeg haver udvalgt dine Befalinger.
174 Herre: jeg haver Begjerlighed til din Salighed: og din Lov er min store Lyst.
175 Lad min Sjæl leve, og og love dig: og lade dine Domme hjælpe mig.
176 Jeg haver faret vild som et fortabt Faar: opsøg din Tjener, thi jeg haver ikke glemt dine Bud.

Syv og tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CXX Psalme. Ad Dominum.

Jeg raabte til Herren i min Nød: og han bønhørte mig.
2 Herre! fri min Sjæl fra en falsk Læbe: fra en svigefuld Tunge.
3 Hvad giver dig, eller gavner dig en svigefuld Tunge: den er som den Vældiges skærpede Pile med Gløder af Enebærtræ.
4 Vee mig, at jeg maa være Mesechs Gjæst: at jeg maa boe i Kedars Pauluner.
5 Min Sjæl har meget længe boet hos den: som hader Fred.
6 Jeg er fredsommelig, men naar jeg taler: da ere de færdige til Krig.

CXXI Psalme. Levavi oculos.

Jeg opløfter mine Øjne til Bjergene: hvorfra mig skal komme Hjælp.
2 Min Hjælp kommer fra Herren: som gjorde Himmelen og Jorden.
2 Han skal ikke lade din Fod snuble: og han, som bevarer dig, skal ikke slumre.
4 See, han som bevarer Israel: skal ikke sove, og ej slumre.
5 Herren er den, der bevarer dig: Herren er din Skygge paa din højre Haand.
6 Solen skal ikke stikke dig om Dagen: eller Maanen om Natten.
7 Herren skal bevare dig fra alt Ondt: han skal bevare din Sjæl.
8 Herren skal bevare din Udgang og din Indgang: fra nu og indtil evig Tid.

CXXII Psalme. Lætatus sum.

Jeg glædede mig ved dem, som sagde til mig: vi ville gaae i Herrens Huus.
2 Vore Fødder skulle staae dine Porte: Jerusalem!

3 Jerusalem er bygget som en Stad: der er tæt sammensluttet.
4 Hvorhen Stammerne opgaae, Herrens Stammer: til Israels Vidnesbyrd, for at takke Herrens Navn.
5 Thi der ere satte Dommersæder til dem: Davids Huses Throner.
6 Beder om Jerusalems Fred: det gaae dem vel som elske dig.
7 Der skal være Fred inden din Muur: og Velstand i dine Palladser.
8 For mine Brødres og mine Venners Skyld vil jeg nu sige: Fred være med dig!
9 For Herrens vor Guds Huses Skyld: vil jeg søge dit Bedste.

CXXIII Psalme. Ad te levavi oculos meos.

Jeg oplofter mine Øjne til dig: som sidder i Himmelen.
2 See, som Tjeneres Øjne see til deres Herres høire Haand, som en Tjeneste-Piges Øjne til hendes Frues Haand: saa see vore Øjne til Herren vor Gud, indtil han vorder os naadig.
3 Vær os naadig, Herre! vær os naadig: thi vi ere meget mættede med Foragt.
4 Vor Sjæl er meget mættet af de Stoltes Bespottelse: af de Hovmodiges Foragt.

CXXIV Psalme. Nisi quia Dominus.

Dersom Herren havde ikke været hos os, maa Israel nu sige: dersom Herren havde ikke været hos os, der Menneskene opstode imod os.
2 Da havde de opsluget os levende: der deres Vrede var optændt imod os.
3 Da havde Vandet løbet over os: en Bæk havde gaaet over vor Sjæl.
4 Da havde det stolte Vand: gaaet over vor Sjæl.
5 Lovet være Herren: som gav os ikke til Rov for deres Tænder.
6 Vor Sjæl er undkommen som en Fugl af Fuglefængerens Snare: Snaren er sønderreven, og vi ere undkomne.
7 Vor Hjælp er i Herrens Navn: som gjorde Himmel og Jord.

CXXV Psalme. Qui confidunt.

De, som forlade sig paa Herren, de skulle være som Zions Bjerg: der ikke skal ryste, men skal blive evindelig.
2 Som Bjergene omgive Jerusalem: saa omgiver Herren sit Folk fra nu og indtil evig Tid.
3 Thi Ugudeligheds Spiir skal ikke hvile over de Retfærdiges Lod: paa det de Retfærdige skulle ikke udrække deres Hænder til Uretfærdighed.
4 Herre! gjør vel: imod de

Gode og imod de Oprigtige i deres Hjærter.

5 Men dem, som henvende sig til deres krogede Veje: skal Herren lade fare med dem, som gjøre Uret; Fred være over Israel!

Aften=Bøn.

CXXVI Psalme. In convertendo.

Der Herren omvendte Zions Fangenskab: da vare vi som Drømmende.

2 Da blev vor Mund fyldt med Latter: og vor Tunge med Frydesang.

3 Da sagde man iblandt Hedningerne: Herren haver gjort store Ting imod disse.

4 Herren haver gjort store Ting imod os: derfor ere vi glade.

5 Herre! omvend vort Fangenskab: som Sydens Strømme.

6 De, som saae med Graad: høste med Frydesang.

7 Den som gaaer ud grædende og bærer kostbart Saakorn: skal visseligen komme igjen med Frydesang, naar han bringer hjem sine Neg.

CXXVII Psalme. Nisi Dominus.

Dersom Herren ikke bygger et Huus: da arbejde de forgjæves, som bygge derpaa.

2 Dersom Herren ikke bevarer en Stad: da vaage Vægterne forgjæves.

3 Det er forgjæves at I staae aarle op, derefter længe sidde, æde Brød med megen Bekymring: thi saa giver han sin elskelige Ven Søvn.

4 See, Børn ere Herrens Arv: Livsens Frugt er en Løn.

5 Som Pile i den Vældiges Haand: saa ere de unge Sønner.

6 Salig er den Mand, som haver fyldt sit Kogger af dem: de skulle ikke beskæmmes, naar de tale med Fjenderne i Porten.

CXXVIII Psalme. Beati omnes.

Salig er hver den, som frygter Herren: som gaaer paa hans Veje.

2 Thi du skal æde Frugten af dine Hænders Arbejde: salig er du, og det gaaer dig vel.

3 Din Hustru skal blive som et frugtbart Viintræ: paa Siderne af dit Huus.

4 Dine Børn som Olie-Qviste: omkring dit Bord.

5 See, saaledes skal den Mand velsignes: som frygter Herren.

6 Herren skal velsigne dig af Zion: og du skal see Jerusalems Gode alle dine Livs Dage.

7 Og du skal see dine Børne-Børn: Fred være over Israel!

CXXIX Psalme. Sæpe expugnaverunt.

De trængte mig meget ligefra min Ungdom: maa Israel nu sige.

2 De trængte mig meget ligefra min Ungdom: dog kunde de ikke overvælde mig.

3 Plovmændene pløjede paa min Ryg: de gjorde deres Furer lange.

4 Herren er retfærdig: han sønderhuggede de Ugudeliges Reb.

5 De skulle beskæmmes, og vende tilbage: Alle, som hade Zion.

6 De skulle blive som Græs paa Tagene: som visner, førend det er voxet op.

7 Af hvilket Høstmanden ikke fylder sin Haand: ej heller den sin Kjortelflig som binder Neg.

8 Og de, som gaae forbi, sige ikke, Herrens Velsignelse være over Eder: vi velsigne Eder i Herrens Navn.

CXXX Psalme. De profundis.

Af det Dybe raaber jeg til dig, Herre: Herre! hør paa min Røst.

2 Lad dine Øren mærke paa: mine ydmyge Begjeringers Røst.

3 Herre! dersom du vil tage vare paa Misgjerninger: Herre! hvo kan da bestaae?

4 Men hos dig er Forladelse: paa det du maa frygtes.

5 Jeg bier efter Herren, min Sjæl bier: og jeg haaber paa hans Ord.

6 Min Sjæl vogter paa Herren: mere end de, som vogte paa Morgenen, jeg siger mere end de, som vogte paa Morgenen.

7 Israel! haab paa Herren, thi hos Herren er Miskundhed: og megen Forløsning er hos ham.

8 Og han skal forløse Israel: af alle sine Misgjerninger.

CXXXI Psalme. Domine, non est.

Herre! mit Hjærte er ikke hovmodigt: og mine Øjne ere ikke høje.

2 Og jeg befatter mig ikke med store Ting: eller saadanne som ere mig forunderlige.

3 Visselig haver jeg sat og stillet min Sjæl, som den, der er afvant hos sin Moder: ja, som den, der er afvant, er min Sjæl i mig.

4 Israel haabe paa Herren: fra nu og indtil evig Tid.

Otte og tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CXXXII Psalme. Memento, Domine.

Herre! kom David ihu: og al hans Kummer.
2 Som svoer Herren: som lovede Jacobs Mægtige, sigende,
3 Jeg vil ikke gaae ind i mit Huses Paulun: jeg vil ikke opstige paa min Sengs Leje.
4 Jeg vil ikke lade mine Øjne sove: eller mine Øjenlaage slumre.
5 Indtil jeg finder et Sted for Herren: Boliger for Jacobs Mægtige.
6 See, vi hørte, at den var i Ephrata: vi fandt den paa Skovens Mark.
7 Vi ville gaae ind i hans Boliger: vi ville tilbede for hans Fodskammel.
8 Herre! staa op til dit Hvilested: du og din Magts Ark.
9 Lad dine Præster klæde sig med Retfærdighed: og dine Hellige synge med Fryd.
10 Forskyd ikke din Salvedes Ansigt: for Davids din Tjeners Skyld.
11 Herren svoer David med Trofasthed: og vil ikke gaae fra sin Eed.
12 Sigende, Af dit Livs Frugt: vil jeg sætte paa din Throne.
13 Dersom dine Børn holde min Pagt og mit Vidnesbyrd, som jeg vil lære dem: da skulle og deres Børn stedse og altid sidde paa din Throne.
14 Thi Herren haver udvalgt Zion: han begjerede den sig til en Bolig, sigende,
15 Dette er mit Hvilested stedse og altid: her vil jeg boe, thi jeg begjerede det.
16 Jeg vil visseligen velsigne sammes Livsforraad: jeg vil mætte dets Fattige med Brød.
17 Og jeg vil klæde dets Præster med Salighed: og dets Hellige skulle visseligen synge med Fryd.
18 Der vil jeg lade Davids Horn opvoxe: jeg tilredte en Lygte for min Salvede.
19 Jeg vil klæde hans Fjender med Skam: men hans Krone skal blomstre over ham.

CXXXIII Psalme. Ecce, quam bonum?

See, hvor godt og yndigt det er: at Brødre boe tilsammen i Eenhed.
2 Det er ligesom en kostbar Salve paa Hovedet, som nedflyder paa Skægget: ja paa Aarons Skæg, som nedflyder paa hans Klæders Søm.
3 Det er ligesom Dug paa Hermon: som den Dug, der nedfalder paa Zions Bjerge;
4 Thi der haver Herren befalet Velsignelsen at være: ja, Livet indtil evig Tid.

CXXXIV Psalme. Ecce nunc.

See, lover Herren: alle Herrens Tjenere!

2 De, som staae om Nætterne: i Herrens Huus.

3 Opløfter Eders Hænder til Helligdommen: og lover Herren.

4 Herren velsigne dig af Zion: som gjorde Himmel og Jord!

CXXXV Psalme. Laudate Nomen.

Lover Herren, Lover Herrens Navn: lover ham, I Herrens Tjenere!

2 I, som staae i Herrens Huus: i vor Guds Huses Forgaarde.

3 Lover Herren, thi Herren er god: synger hans Navn Psalmer, thi det er yndigt.

4 Thi Herren haver udvalgt sig Jacob: Israel til sin synderlige Ejendom.

5 Thi jeg veed, Herren er stor: og at vor Herre er over alle Guder.

6 Herren gjør alt hvad ham behager, i Himmelen og paa Jorden: i Havene og i alle Afgrunde.

7 Han lader Dampe opstige fra Jordens Ende: han gjør Lynet til Regnen, han udfører Vindene af sine Forraadskamre.

8 Han, slog de Førstefødte i Ægypten: baade Mennesker og Dyr.

9 Han sendte Tegn og underlige Ting midt i dig, O Ægypti-Land: paa Pharao og paa alle hans Tjenere.

10 Han, som slog mange Folk: og ihjelslog stærke Konger;

11 Sihon, de Amoriters Konge, og Og, Kongen i Basan: og alle Canaans Riger.

12 Og han gav deres Land til Arv: Israel, sit Folk, til Arv.

13 Herre! dit Navn er evindeligt: Herre! din Ihukommelse er fra Slægt til Slægt.

14 Thi Herren skal dømme sit Folk: og det skal angre ham over sine Tjenere.

15 Hedningernes Afguder ere Sølv og Guld: et Menneskes Hænders Gjerning.

16 De have Mund, men kunne ikke tale: de have Øjne, men kunne ikke see.

17 De have Øren, men kunne ikke høre: og der er ingen Aand i deres Mund.

18 Ligesom de ere, saa ere de, som dem gjøre: ja, hver den, som forlader sig paa dem.

19 Israels Huus! lover Herren: Aarons Huus! lover Herren.

20 Levi Huus! lover Herren: I, som frygte Herren, lover Herren.

21 Lovet være Herren af Zion: som boer i Jerusalem, Lover Herren.

Aften-Bøn.

CXXXVI Psalme. Confitemini.

Takker Herren, thi han er
god: thi hans Miskundhed er
evindelig.
2 Takker den Guders Gud:
thi hans Miskundhed er evin-
delig.
3 Takker den Herrers Herre:
thi hans Miskundhed er evindelig.
4 Ham, som allene gjør store
Undere: thi hans Miskundhed
er evindelig.
5 Ham, som gjorde Himlene
med Viisdom: thi hans Misk-
undhed er evindelig.
6 Ham, som udstrakte Jor-
den paa Vandet: thi hans Mi-
skundhed er evindelig.
7 Ham, som gjorde de store
Lys: thi hans Miskundhed er
evindelig.
8 Solen til at regjere om
Dagen: thi hans Miskundhed
er evindelig.
9 Maanen og Stjærnerne
til at regjere om Natten: thi
hans Miskundhed er evindelig.
10 Ham, som slog Ægyp-
terne i deres Førstefødte: thi
hans Miskundhed er evindelig.
11 Og udførte Israel midt
ud fra dem: thi hans Miskund-
hed er evindelig.
12 Med en stærk Haand og
en udstrakt Arm: thi hans Misk-
undhed er evindelig.
13 Ham, som adskilte det
røde Hav i Dele: thi hans Mi-
skundhed er evindelig.
14 Og lod Israel gaae
midt igjennem det: thi hans
Miskundhed er evindelig.
15 Og udstødte Pharao og
hans Hær i det røde Hav: thi
hans Miskundhed er evin-
delig.
16 Ham, som førte sit Folk
igjennem Ørken: thi hans Misk-
undhed er evindelig.
17 Ham som slog store Kon-
ger: thi hans Miskundhed er
evindelig.
18 Og ihjelslog mægtige
Konger: thi hans Miskundhed
er evindelig.
19 Sihon, Amoriternes Kon-
ge: thi hans Miskundhed er
evindelig.
20 Og Og, Kongen i Basan:
thi hans Miskundhed er evin-
delig.
21 Og han gav deres Land
til Arv: thi hans Miskundhed
er evindelig.
22 Sin Tjener Israel til
Arv: thi hans Miskundhed er
evindelig.
23 Ham som kom os ihu,
der vi vare nedtrykte: thi hans
Miskundhed er evindelig.
24 Og udrev os fra vore
Fjender: thi hans Miskundhed
er evindelig.
25 Ham, som giver alt Kjød
Spise: thi hans Miskundhed er
evindelig.
26 Takker Himlenes Gud:
thi hans Miskundhed er evin-
delig.
27 O, takker Herrernes

Herre: thi hans Miskundhed er evindelig.

CXXXVII Psalme. Super flumina.

Ved Babylons Floder der sadde vi og vi græd: naar vi kom Zion ihu.

2 Paa Vidjerne, som der ere midt udi: hængte vi vore Harper.

3 Thi de som bortførte os i Fangenskab forlangte af os en Sangs Ord og vore Undertrykkere fordrede af os at vi skulle være muntre sigende: Synger for os en af Zions Sange.

4 Hvorledes skulle vi synge Herrens Sang: i et fremmed Land?

5 Dersom jeg forglemmer dig, Jerusalem: da forglemme sig min højre Haand.

6 Min Tunge hænge ved min Gane, hvis jeg ikke kommer dig ihu: hvis jeg ikke ophøjer Jerusalem over min højeste Glæde!

7 Herre! kom Edoms Børn ihu, paa Jerusalems Hjemsøgelses Dag: de, som sagde, Riv den ned, riv den ned lige til dens Grundvold.

8 Babels Datter, du som skal vorde ødelagt: salig er den, som gjengjælder dig efter som du haver behandlet os.

9 Salig er den, som griber, dine spæde Børn: og smider dem paa en Klippe.

CXXXVIII Psalme. Confitebor tibi.

Jeg vil takke dig af ganske Hjærte: jeg vil synge Psalmer for Guderne.

2 Jeg vil tilbede imod dit hellige Tempel, og takke dit Navn for din Miskundhed og for din Sandhed: thi du haver gjort dit Ord herligt over alt dit Navn.

3 Den Dag jeg kaldte paa dig, da bønhørte du mig: du bekræftede mig med Styrke i min Sjæl.

4 Herre! alle Konger paa Jorden skulle takke dig: naar de have hørt din Munds Ord.

5 Og de skulle synge om Herrens Vej: thi Herrens Ære er stor.

6 Skjøndt Herren er ophøjet, seer han dog til den Lave: men den stolte kjender han langt borte.

7 Naar jeg vandrer midt i Angest, skal du holde mig i Live: du skal udrække din Haand over mine Fjenders Vrede, og din højre Haand skal frelse mig.

8 Herren vil fuldende det for mig: Herre! din Miskundhed er evindelig, overgiv ikke dine Hænders Gjerninger.

Ni og tyvende Dag.

Morgen-Bøn.

CXXXIX Psalme. Domine probasti.

Herre! du randsager mig, og kjender mig: hvad heller jeg sidder eller opstaaer, da veed du det, du forstaaer min Tanke langt borte.
2 Du omringer min Sti, og mit Leje: du kjender grant alle mine Veje.
3 Thi der er sikke et Ord paa min Tunge: see, Herre! du veed det Altsammen.
4 Bag og for haver du dannet mig: og lagt din Haand paa mig.
5 Saadant at forstaae er mig for underligt, det er for højt: jeg kan ikke naae det.
6 Hvor skal jeg gaae fra din Aand: og hvor skal jeg flye fra dit Ansigt?
7 Dersom jeg opfarer til Himmelen, da er du der: og reder jeg Seng i Helvede, see, da er du der.
8 Vilde jeg tage Morgen-Rødens Vinger: vilde jeg boe hos det yderste Hav;
9 Saa skulle ogsaa der din Haand føre mig: og din højre Haand holde mig fast.
10 Og vilde jeg sige, Mørket maa dog skjule mig: saa er Natten et Lys omkring mig.
11 Mørket er og ikke Mørke hos dig, og Natten maa lyse som Dagen: Mørket er som Lyset.
12 Thi du ejede mine Nyrer: du skjulte mig i min Moders Liv.
13 Jeg vil takke dig, for jeg er forfærdeligen og underligen gjort: underlige ere dine Gjerninger, og min Sjæl kjender det saare vel.
14 Mine Been vare ikke skjulte for dig, der jeg blev gjort i Løndom: der jeg blev konstigen dannet nederst i Jorden.
15 Dine Øjne saae mig, der jeg var endnu en formløs Masse: og alle mine Lemmer vare skrevne i din Bog.
16 I de Dage da de skulle dannes: da ingen af dem var endnu til.
17 Derfor, o Gud! hvor dyrebare ere dine Tanker for mig: hvor stor er deres Sum.
18 Vilde jeg tælle dem, da bleve de flere end Sand: opvaagner jeg, saa er jeg endnu hos dig.
19 Visseligen vil du ihjelslaae de Ugudelige: I blodgjerrige Mænd viger fra mig.
20 Thi de tale ugudeligen imod dig: og dine Fjender tage dit Navn forfængeligen.
21 Herre! hader jeg ikke dem, som hade dig: og er jeg ikke bekymret over dem, som rejse sig op imod dig?
22 Jeg hader dem med et

fuldkomment Had: jeg anseer dem for mine Fjender.
23 Randsag mig, Gud! og kjend mit Hjærte: prøv mig, og kjend mine Tanker.
24 Og see, om der er en ugudelig Vej i mig: og leed mig paa en evig Vej.

CXL Psalme. Eripe me, Domine.

Herre! udfri mig fra det onde Menneske: bevar mig fra Voldsmanden.
2 Som pønse paa Ondt i deres Hjærte: bestandig ere de samlede sammen til Krig.
3 De skærpe deres Tunge som en Slange: der er Øglers Gift under deres Læber.
4 Herre! bevar mig fra den Ugudeliges Hænder: bevar mig fra Voldsmanden, fra dem, som tænke at bortstøde mine Trin.
5 De Hovmodige skjulte en Strikke for mig og Reb, de udstrakte et Garn ved Siden af en Vej: de satte Snarer for mig.
6 Jeg sagde til Herren, Du er min Gud: Herre! vend dine Øren til mine ydmyge Begjeringers Røst.
7 Herre, min Saligheds Styrke: du skjulte mit Hoved paa Rustningens Dag.
8 Herre! giv ikke den Ugudelige hans Begjeringer: lad ikke hans Ondskab faae Fremgang, de kunde ophøje sig deraf.
9 Deres Galde, som omringe mig, ja, deres Læbers Møje: lad skjule dem selv.
10 Der skulle Gloder falde over dem: lad dem kastes ned i Ilden i dybe Grave, at de skulle ikke opstaae igjen.
11 En mund-kaad Mand skal ikke befæstes paa Jorden: den onde Voldsmand skal man jage, indtil han er ganske fordreven.
12 Jeg veed, at Herren skal udrette den Elendiges Sag: og de Fattiges Ret.
13 Sandeligen, de Retfærdige skulle takke dit Navn: de Oprigtige skulle blive for dit Ansigt.

CXLI Psalme. Domine, clamavi.

Herre! jeg raaber til dig, skynd dig til mig: vend dine Øren til min Røst, naar jeg kalder paa dig.
2 Lad min Bøn blive fremsat som et Røgelse-Offer, for dit Ansigt: mine Hænders Opløftelse, som et Aftens Mad-Offer.
3 Herre! sæt en Varetægt for min Mund: tag vare paa mine Læbers Dør.
4 Bøj ikke mit Hjerte til nogen ond Handel: til at bedrive Gjerninger i Ugudelighed med Mænd, som gjøre Uret, at jeg skal ikke æde af deres Lækkerbidskener.
5 Lad den Retfærdige slaae

mig: det skal være mig en Vel-
gjerning.
6 Lad ham straffe mig, det
skal være mig en kostelig Bal-
sam, som ikke skader mit Hoved:
thi jeg skal endnu bede for dem
i deres Kummer.
7 Naar deres Dommere ere
nedstyrtede mellem Klipper:
skulle de høre mine Ord, thi de
ere yndige.
8 Vore Been ligge adspredte
ved den aabne Grav: Ligesom
Jordskorpen adskilles ved Rev-
ner og Sprækker.
9 Men mine Øjne see til
dig, Herre, Gud: jeg forlader
mig paa dig; blot ikke min Sjæl.
10 Bevar mig fra Snarerne
som de have udstillet for mig:
og fra deres Strikker, som gjøre
Uret.
11 Lad de Ugudelige falde,
hver i sine Garn tillige: medens
jeg undslipper.

Aften-Bøn.

CXLII Psalme. Voce mea ad Dominum.

Jeg raabte til Herren med min Røst: jeg bad til Herren om Naade med min Røst.
2 Jeg udøste min Klage for
hans Ansigt: jeg gav min Nød
tilkjende for hans Ansigt.
3 Der min Aand var for-
smægtet i mig, da kjendte du
min Sti: de skjulte en Strikke
for mig paa Vejen, som jeg
skulde gaae paa.
4 Sku du paa den højre
Side, og see: at der er Ingen,
som vil kjende mig.
5 Jeg haver ingen Tilflugt:
der er ingen som kjærer sig om
min Sjæl.
6 Herre! jeg raabte til dig!
jeg sagde: du er min Tillid,
min Deel i de Levendes Land.
7 Giv Agt paa mit Skrig:
thi jeg er bleven saare ringe.
8 Fri mig fra dem, som for-
følge mig: thi de ere mig for
stærke.
9 Udfør min Sjæl af Fæng-
sel til at takke dit Navn: de
Retfærdige skulle omgive mig,
naar du gjør vel imod mig.

CXLIII Psalme. Domine, exaudi.

Herre! hør min Bøn, vend dine Øren til mine ydmyge Begjeringer: bønhør mig for din Sandheds Skyld, for din Retfærdigheds Skyld.
2 Og gak ikke i Dom med
din Tjener: thi Ingen, som
lever, kan være retfærdig for
dig.
3 Thi Fjenden forfulgte min
Sjæl, han sønderknuste mit Liv
til Jorden: han gjorde, at jeg
maa sidde i Mørke ligesom de
der længe have været døde.
4 Derfør er min Aand for-
smægtet i mig: mit Hjærte er
forskrækket midt udi mig.
5 Jeg kom de Dage fra for-

dums Tid ihu, jeg grundede paa al din Gjerning: jeg talede om dine Hænders Gjerning.

6 Jeg udbredte mine Hænder til dig: min Sjæl tørster efter dig, som et udtørret Land.

7 Herre! skynd dig, bønhør mig, min Aand forgaaer: skjul ikke dit Ansigt for mig, at jeg ikke skal blive dem liig, der fare ned i Hulen.

8 Lad mig aarle høre din Miskundhed, thi jeg haver forladt mig paa dig: kundgjør mig den Vej, som jeg skal gaae paa, thi jeg haver opløftet min Sjæl til dig.

9 Herre! fri mig fra mine Fjender: hos dig haver jeg skjult mig.

10 Lær mig at gjøre din Velbehagelighed, thi du er min Gud: din Aand er god, lad ham føre mig i Oprigtighedens Land.

11 Herre! hold mig i Live for dit Navns Skyld: udfør min Sjæl af Nød for din Retfærdigheds Skyld.

12 Og udryd mine Fjender for din Miskundheds Skyld: og fordærv alle dem, som ængste min Sjæl, thi jeg er din Tjener.

Tredivte Dag.

Morgen-Bøn.

CXLIV Psalme. Benedictus Dominus.

Lovet være Herren min Klippe: han, som lærer mine Hænder til Striden, mine Fingre til Krigen.

2 Min Miskundheds Gud, og min Befæstning, mit høje Taarn, min Befrier; mit Skjold, og den, paa hvilken jeg haver forladt mig: den, som betvinger mit Folk under mig.

3 Herre! hvad er et Menneske, at du vil kjende ham: et Menneskes Barn, at du skulde regne ham for noget?

4 Mennesket er liig Forfængeligheden: hans Dage ere som en forbigaaende Skygge.

5 Herre! bøj dine Himle, og far ned: rør ved Bjergene, at de ryge.

6 Udslyng dine Lyn og adspred dem: udskyd dine Pile, og fortær dem.

7 Udræk dine Hænder af det Høje: befri mig, og red mig af store Vande, af en Fremmeds Børns Haand.

8 Hvis Mund taler Forfængelighed: og hvis højre Haand er en falsk højre Haand.

9 Gud! jeg vil synge dig en ny Sang: jeg vil synge

Psalmer for dig, paa Psaltere med ti Strænge!

10 Det er ham som giver Konger Frelse: som befriede David sin Tjener fra et farligt Sværd.

11 Befri mig, og red mig af den Fremmedes Børns Haand: hvis Mund taler Forfængelighed, og hvis højre Haand er en falsk højre Haand.

12 At vore Sønner kunne være som Planter, som opvore i deres Ungdom: vore Døttre, som Hjørne-Stene som ere huggede efter et Palladses Lignelse.

13 At vore Lader maae være fulde, som kunde udgive et Forraad af Spise efter det andet: at vore Faar kunne føde tusinde; ja føde ti tusinde paa vore Gader.

14 At vore Øxne kunne være stærke til Arbejde; at der skeer ingen Indbrud: ej heller Udforsel, ej heller Klagemaal paa vore Gader.

15 Saligt er det Folk, som det saa gaaer: saligt er det Folk, hvis Gud er Herren.

CXLV Psalme. Exaltabo te, Deus.

Min Gud, du Konge! jeg vil ophøje dig: og love dit Navn evindelig og altid.

2 Den ganske Dag vil jeg love dig: og prise dit Navn evindelig og altid.

3 Herren er stor og saare priselig: hans Storhed er urandsagelig.

4 En Slægt skal berømme for den anden dine Gjerninger: og de skulle forkynde din Vælde.

5 Jeg vil tale frit om din Majestæts herlige Hæder: og om dine underlige Gjerninger.

6 Og Folk skulle tale om dine forfærdelige Gjerningers Magt: og jeg vil fortælle om din Storhed.

7 De skulle udbrede din store Godheds Ihukommelse: og synge med Fryd om din Retfærdighed.

8 Herren er naadig og barmhjærtig: langmodig og af stor Miskundhed.

9 Herren er god mod Alle: og hans Barmhjærtigheder ere over alle hans Gjerninger.

10 Herre! alle dine Gjerninger skulle takke dig: og dine Hellige love dig.

11 De skulle forkynde dit Riges Hæder: og tale om din Vælde.

12 For at kundgjøre hans Vælde for Menneskens Børn: og hans Riges herlige Ære.

13 Dit Rige er et Rige, som varer i alle Evigheder: og dit Herredømme hos alle Slægter.

14 Herren opholder alle dem, som falde: og opretter alle de Nedbøjede.

15 Alles Øjne vogte paa

dig: og du giver dem deres Spise i sin Tid.
16 Du oplader din Haand: og mætter alt som lever, med Velbehagelighed.
17 Herren er retfærdig i alle sine Veje: og miskundelig i alle sine Gjerninger.
18 Herren er nær hos alle dem, som paakalde ham: hos Alle, som paakalde ham i Sandhed.
19 Han gjør efter deres Velbehagelighed, som ham frygte: og han hører deres Skrig, og frelser dem.
20 Herren bevarer alle dem, som elske ham: men han ødelægger alle de Ugudelige.
21 Min Mund skal udtale Herrens Lov: og alt Kjød skal love hans hellige Navn evindeligen og altid.

CXLVI Psalme. Lauda, auima mea.

Jeg vil love Herren, medens jeg lever: jeg vil synge min Gud Psalmer, medens jeg endnu er til.
2 Forlader Eder ikke paa Fyrster, paa et Menneskes Barn: hos hvilket er ingen Frelse.
3 Hans Aand udfarer, han bliver til sin Jord igjen: paa den samme Dag forgaae hans stolte Anslag.
4 Salig er den, hvis Hjælp Jacobs Gud er: hvis Haab er til Herren hans Gud.
5 Som gjorde Himmelen og Jorden, Havet og alt det, som er i dem: han, som holder Love evindelig.
6 Som skaffer dem Ret, der lide Vold: som giver de Hungrige Brød.
7 Herren løser de Bundne: Herren aabner de Blindes Øjne.
8 Herren opretter de Nedbøjede: Herren elsker de Retfærdige.
9 Herren bevarer de Fremmede, han opretter Faderløse og Enker: men kuldkaster de Ugudeliges Vej.
10 Herren skal regjere evindelig, din Gud, o Zion: fra Slægt til Slægt.

Aften-Bøn.

CXLVII Psalme. Laudate Dominum.

Lover Herren, thi det er godt at synge vor Gud Psalmer: thi det er yndigt, saadan Lov er skjøn.
2 Herren bygger Jerusalem: han samler de Fordrevne af Israel.
3 Han helbreder dem, som have et sønderbrudt Hjærte: og forbinder deres Saar.
4 Han tæller Stjærnernes Tal: han nævner dem allesammen ved Navn.
5 Vor Herre er stor, og

haver stor Kraft: ja, hans Viisdom er uendelig.
6 Herren opretter de Sagtmodige: de Ugudelige fornedrer han indtil Jorden.
7 Synger mod hverandre for Herren med Taksigelse: synger vor Gud Psalmer paa Harpe.
8 Ham, som bedækker Himmelen med Skyer, ham, som beskikker Regn paa Jorden: ham som lader Græs groe paa Bjergene.
9 Ham, som giver Dyr deres Føde: og Ravne-Unger som raabe.
10 Han haver ikke Lyst til Hestens Styrke: han haver ikke Behagelighed til en Mands Been.
11 Herren haver Behagelighed til dem, som ham frygte: som haabe til hans Miskundhed.
12 O Jerusalem! priis Herren: o Zion! lov din Gud.
13 Thi han gjør dine Portes Stænger stærke: han velsigner dine Børn midt udi dig.
14 Han beskikkede Fred i dine Landemærker: han mætter dig med den bedste Hvede.
15 Han sender sin Befaling paa Jorden: hans Ord løber saare hasteligen.
16 Han giver Snee som Uld: han udstrøer Riimfrost som Aske.
17 Han udkaster sin Iis som Mund-Bide: hvo kan staae for hans Kulde?
18 Han sender sit Ord, og smelter dem: han lader sin Storm blæse, saa flyde Vandene hen.
19 Han haver kundgjort Jacob sine Ord: Israel sine Skikke og sine Domme.
20 Han haver ikke saa gjort ved noget Folk: og hans Domme, dem kjende de ikke.

CXLVIII Psalme. Laudate Dominum.

Lover Herren, Lover Herren af Himlene: lover ham i de høje Steder.
2 Lover ham alle hans Engle: lover ham alle hans Hærskarer!
3 Lover ham Soel og Maane: lover ham alle skinnende Stjærner!
4 Lover ham Himlenes Himle: og de Vande, som ere over Himlene!
5 De skulle love Herrens Navn: thi han bød det, og da bleve de skabte.
6 Og han haver befæstet dem altid, evindeligen: han gav dem en Skik, og den skal ikke forandres.
7 Lover Herren af Jorden: I Drager og alle Afgrunde!
8 Ild og Hagel, Snee og Damp: og Storm-Vind, som fuldbyrder hans Ord!
9 I Bjerge og alle Høje: frugtbare Træer og alle Cedre!
10 Vilde Dyr og alle Bæster: Orme, og flyvende Fugle!
11 I Konger paa Jorden og alle Folk: Fyrster og alle Dommere paa Jorden!

12 Unge Mænd og Jomfruer ogsaa, de Gamle med de Unge; de skulle love Herrens Navn: thi hans Navn allene er ophøjet, hans Majestæt er over Jorden og Himmelen.

13 Han ophøjer og sit Folks Horn, alle sine Helliges Priis: ja Israels Børn, et Folk der er ham nær, Lover Herren!

CXLIX Psalme. Cantate Domino.

Lover Herren, Synger Herren en nye Sang: hans Lov i de Helliges Menighed.

2 Israel glæde sig i den, som ham gjorde: Zions Børn fryde sig i deres Konge!

3 De skulle love hans Navn i Dands: de skulle synge Psalmer for ham, paa Tromme og Harpe.

4 Thi Herren haver Behagelighed til sit Folk: han pryder de Sagtmodige med Salighed.

5 De Hellige skulle fryde sig med Ære: de skulle synge med Fryd paa deres Leir.

6 De skulle ophøje Gud meget med deres Strube: og der skal være et tveægget Sværd i deres Haand.

7 Til at gjøre Hævn paa Hedningerne: og Straf paa Folkene.

8 For at binde deres Konger med Lænker: og deres Adel med Jern-Bolte.

9 For at fuldbyrde paa dem den skrevne Dom: denne Herlighed skal høre alle hans Hellige til; Lover Herren.

CL Psalme. Laudate Dominum.

Lover Herren, Lover Gud i hans Helligdom: lover ham i hans Styrkes udstrakte Befæstning!

2 Lover ham for hans mægtige Gjerninger: lover ham efter hans ophøjede Storhed.

3 Lover ham med Basuners Klang: lover ham med Psalter og Harpe!

4 Lover ham med Tromme og Dands: lover ham med Strænge og Orgel!

5 Lover ham med lydende Cimbler: lover ham med klingende Cimbler!

6 Alt det, som haver Aande: love Herren.

Formular for Bønner,

som bruges

til Søes.

Morgen- og Aften-Bønnen, som daglig bruges til Søes, skal være den samme som den, der er bestemt i den Almindelige Bønnebog.

Disse to følgende Bønner skulle ogsaa bruges hver Dag paa Hendes Majestæts Flaade.

O Evige Herre Gud, som alene udbreder Himlene, og regjerer det brusende Hav; som haver omgivet Vandene med Grændser indtil Dag og Nat skal faa Ende: Behag at modtage os dine Tjenere og Flaaden, paa hvilken vi tjene, i din almægtige og allernaadigste Beskyttelse. Bevar os fra Søens Farer og fra Fjendens Vold; at vi maae blive et Værn for vor naadigste souveraine Frue, Dronning Victoria og hendes Rige, og en Beskyttelse for dem, som færdes paa Havet i lovlige Anliggender; at vor Øes Indbyggere maae i Fred og Ro tjene dig vor Gud; og at vi maae frelste vende tilbage, for at nyde Landets Velsignelser, med vort Arbejds Frugter, og med taknemmelig Ihukommelse af dine Forbarmelser prise og forherlige dit hellige Navn; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Collecten.

Forekom os, o Herre, i alle vore Foretagender med din naadigste Gunst, og understøt os med din uafladelige Hjælp; paa det at vi i al vor Gjerning begyndt, fortsat, og fuldført i dig, maae forherlige dit hellige Navn, og tilsidst af din Naade opnaae det evige Liv; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Bønner, som bruges i Stormvejr til Søes.

O du Allermægtigste og herligste Herre Gud, paa hvis Befaling Vindene blæse, og oplofte Havets Bølger, og du, som neddæmper deres Rasen; Vi dine Skabninger, som dog ere arme Syndere, raabe i denne vor Nød til dig om Hjælp: Frels Herre, ellers omkomme vi. Vi bekjende. at da vi vare i Sikkerhed, og Alting stille omkring os, vi have glemt dig, vor Gud, og vægret os ved at lytte til dit Ords sagte Stemme, og adlyde dine Bud; Men nu see vi hvor forfærdelig du er i alle dine Undergjerninger; og at du er den store Gud, som vi bor frygte fremfor Alt: Og derfor tilbede vi din guddommelige Majestæt, erkjendende din Magt, og anraabende din Godhed. Hjælp Herre, og frels os for din Barmhjærtigheds Skyld i Jesu Christo, din Søn, vor Herre. Amen.

Eller denne.

O Allerherligste og naadigste Herre Gud, som boer i Himmelen, men skuer alle Ting herneden; See ned, vi bede dig, og hør os, raabende udaf Nødens Dyb, og udaf

Dødens Svælg, som nu er beredt til at opsluge os: Frels Herre, ellers omkomme vi. De Levende, de Levende skulle prise dig. O udsend dit Befalingsord for at neddysse de rasende Stormvinde og det brusende Hav, paa det at vi, frelste udaf denne Nød, maae leve for at tjene dig, og at forherlige dit Navn alle vore Levedage. Hør, Herre, og frels os, for vor velsignede Frelsers, din Søns, vor Herres Jesu Christi uendelige Fortjeneste. Amen.

Den Bøn, som bruges før et Søslag mod nogensomhelst Fjende.

O Allermægtigste og herligste Herre Gud, Hærenes Herre, som styrer og befaler over alle Ting; Du sidder paa Thronen og dømmer ret, og derfor henvende vi os til din guddommelige Majestæt i vor nærværende Trang, at du vil tage Sagen i din egen Haand, og dømme mellem os og vore Fjender. Opvæk din Kraft, o Herre, og kom og hjælp os: thi du giver ikke altid Sejeren til den Stærke, men kan frelse ved mange eller ved faa. O, lad ikke vore Synder nu raabe imod os om Hævn, men hør os, dine arme Tjenere, som bede om Barmhjærtighed og anraabe din Hjælp, og at du vil være et Værn for os mod Fjendens Aasyn. Lad det vise sig, at du est vor Redningsmand og mægtige Frelser, formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Korte Bønner for enkelte Personer, som ikke kunne møde for at deltage i Bøn med andre, formedelst Slaget eller Stormen.

Almindelige Bønner.

Herre, vær naadig imod os Syndere og frels os for din Barmhjærtigheds Skyld.

Du er den store Gud, som har gjort Alting og styrer alle Ting: O frels os for dit Navns Skyld.

Du er den store Gud, som man bør frygte fremfor alle Ting: O frels os, at vi maae prise dig.

Særdeles Bønner med Hensyn til Fjenden.

Du, o Herre, er retfærdig og mægtig: O forsvar vor Sag imod Fjendens Aasyn.

O Gud, du er et stærkt Forsvars-Taarn for alle dem, som flye til dig: O frels os fra Fjendens Vold.

O Hærenes Herre strid for os, at vi maae forherlige dig.

O lad os ikke nedsegne under vore Synders Vægt, eller under Fjendens Vold.

O Herre, rejs dig, hjælp os, og frels os for dit Navns Skyld.

Korte Bønner med Hensyn til en Storm.

Du, o Herre, som neddæmper Havets Brusen, hør, hør os, og frels os, at vi ikke omkomme.

O velsignede Frelser, som reddede dine Disciple, da de vare nær ved at omkomme i en Storm, hør os, og frels os, vi bede dig.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Christe, hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

O Herre, hør os.

O Christe, hør os.

Gud Fader, Gud Søn, Gud den Hellige Aand, hav Barmhjærtighed med os, frels os nu og evindeligen. Amen.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor

Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse; Men frels os fra det Onde. Thi dit er Riget, Magten og Æren i Evighed. Amen.

Naar der er overhængende Fare, skulle saa mange som kunne undværes fra nødvendig Tjeneste i Skibet, kaldes sammen, og ydmygt bekjende deres Synder for Gud: Hvorved enhver alvorligen bør tænke paa de særegne Synder for hvilke hans Samvittighed anklager ham; sigende som følger:

Syndsbekjendelsen.

Almægtige Gud, vor Herres Jesu Christi Fader; Alle Tings Skaber, Alle Menneskers Dommer; Vi erkjende og beklage vore mangfoldige Synder og Ugudelighed, Som vi Tid efter anden groveligen have begaaet, I Tanker, Ord og Gjerning, Imod din Guddommelige Majestæt, Opfordrende din allerretfærdigste Vrede og Fortornelse mod os. Vi angre alvorligen, Og ere af Hjærtet bedrøvede for disse vore Misgjerninger! Deres Ihukommelse er os smertelig; Deres Byrde er utaalelig. Hav Barmhjærtighed med os, Hav Barmhjærtighed med os, allerbarmhjærtigste Fader; For din Søns, vor Herres Jesu Christi Skyld; Tilgiv os alt det Forbigangne; Og giv at vi maae bestandig i Fremtiden tjene og behage dig I et nyt Levnet, Til dit Navns Hæder og Ære; Formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Derpaa skal Præsten, hvis der er en i Skibet, fremsige denne Absolution:

Den Almægtige Gud, vor himmelske Fader, som af sin store Barmhjærtighed haver tilsagt Syndsforladelse til alle dem, som med hjærtelig Anger og sand Tro vende sig til ham; Have Barmhjærtighed med eder; han tilgive og befrie eder fra alle eders Synder; han befæste og bestyrke eder i alt Godt; og bringe eder til det evige Liv; formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Taksigelse efter en Storm.

Jubilate Deo. Ps. 66.

Raaber med Glæde for Gud, al Jorden: Synger Psalmer til hans Navns Ære; gjører hans Priis herlig.

Siger til Gud, hvor forfærdelig er du i dine Gjerninger: dine Fjender skulle smigre for dig for din store Magts Skyld.

Al Jorden skal tilbede for dig: og synge Lov for dig; de skulle synge dit Navn Lov.

Gaaer, og seer Guds Gjerninger: han er forfærdelig i Gjerning imod Menneskens Børn.

Han haver omvendt Havet til det Tørre: de ere gangne til Fods over Floden; der have vi glædet os i ham.

Han hersker med sin Magt evindelig, hans Øjne vare paa Hedningerne: de Gjenstridige skulle ikke ophøje sig selv.

I Folk! lover vor Gud: og lader hans Lovs Røst høres;

Som holder vor Sjæl i Live: og lader vor Fod ikke snuble.

Thi, Gud! du haver prøvet os: du haver luttret os, ligesom Sølv bliver luttret.

Du haver ført os i Garnet: du lagde en svar Byrde paa vore Lænder.

Du lod Mennesker fare over vore Hoveder: vi gik igjennem Ild og Vand, men du udførte os til et Vederqvægelses Sted.

Jeg vil gaae ind i dit Huus med Brænd-Offere: jeg vil betale mine Løfter, som mine Læber fremsagde, og min Mund talede, da jeg var i Angest.

Jeg vil offre dig fede Brænd-Offere af Vædere med Røgelse: jeg vil lade Øxne til med Bukke.

Kommer hid, hører til, saa vil

jeg fortælle, alle I, som frygte Gud: hvad han haver gjort ved min Sjæl.

Til ham raabte jeg med min Mund: og han blev ophøjet ved min Tunge.

Dersom jeg hylder Uret i mit Hjærte: da hører Herren mig ikke.

Dog har Gud hørt: han gav Agt paa min Bøns Røst.

Lovet være Gud, som ikke forskjød min Bøn: eller sin Miskundhed fra mig!

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Confitemini Domino. Ps. 107.

Takker Herren, thi han er god: thi hans Miskundhed er evindelig.

De maae sige det, som ere igjenløste af Herren: de, han haver igjenløst af Modstandernes Haand;

Og de, som han haver samlet af Landene: fra Øster og fra Vester, fra Norden og fra Havet.

De fore vild i Ørken, paa en øde Vej: og fandt ingen Stad, som de kunde boe udi;

De vare hungrige, ogsaa tørstige: deres Sjæl forsmægtede i dem.

Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: han friede dem af deres Trængsler.

Og han førte dem paa en ret Vej: at de gik til en Stad, som de kunde boe udi.

Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn;

Fordi han mættede en tørstig Sjæl: og fyldte en hungrig Sjæl med Godt.

De, som sadde i Mørket og i Dødens Skygge: bundne i Elendighed og i Jern;

Fordi de vare gjenstridige imod Guds Ord: og havde foragtet den Høiestes Raad.

Derfor ydmygede han deres Hjærter med Møje: de faldt, og der var ingen Hjelper.

Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: han frelste dem af deres Trængsler.

Han udførte dem af Mørke og Dødens Skygge: og sønderrev deres Baand.

Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn;

Fordi han sønderbrød Kobberporte: og sønderhuggede Jernstænger.

Daarer plages for deres Overtrædelses Vej: og for deres Misgjerningers Skyld;

Deres Sjæl fik en Vederstyggelighed til al Mad: og de kom nær til Dødens Porte.

Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: han frelste dem af deres Trængsler.

Han sendte sit Ord, og helbredede dem: og reddede dem af deres Fordærvelse.

Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn;

Og offre Tak-Offere: og fortælle hans Gjerninger med Fryde-Sang.

De, som fare ned paa Havet i Skibe: som udrette deres Gjerning i store Vande;

De faae Herrens Gjerninger: og hans Undere i Dybet.

Der han talte, da lod han opreise sig en Storm-Vind: som opløftede dets Bølger.

De fore op imod Himmelen, de fore ned i Afgrundene: deres Sjæl smeltedes ved Ulykke.

De dreves omkring, og ravede

som den Drukne: og al deres Viisdom blev opslugt.

Og de raabte til Herren, da de vare i Angest: og han udførte dem af deres Trængsler.

Han lod Stormen blive stille: og deres Bølger lagde sig.

Da bleve de glade, at de vare blevne stille: og han førte dem i Havn efter deres Begjering.

Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for alle hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn;

Og ophøje ham i Folks Forsamling: og rose ham i de Ældstes Samfund.

Han gjorde Floder til en Ørk: og Vandløb til et tørstigt Sted;

Et frugtbart Land til et salt Land: for deres Ondskab, som boede deri.

Han gjorde en Ørk til en Vand-Sø: og et tørt Land til Vand-Løb.

Og han lod de Hungrige boe der: og de beredte en Stad, som de kunde boe udi.

Og de saaede Agre, og plantede Viingaarde: og de fik Frugt af deres Indkomme.

Og han velsignede dem, og de bleve saare formerede: og han formindskede ikke deres Qvæg.

Derefter bleve de formindskede, og nedbøjede: af ond Trængsel og Bedrøvelse.

Han udøste Foragtelse paa Fyrsterne: og lod dem fare vild i det Øde, hvor ingen Vej er.

Men han ophøjede den Fattige af Elendighed: og satte Slægterne som en Faarehjord.

De Oprigtige skulle see det, og glæde sig: men al Uretfærdighed maa lukke sin Mund til.

Hvo der er viis, og vil bevare disse Ting: den samme skal forstaae Herrens Miskundheder.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Takke-Collecter.

O du Højlovede og herlige Herre Gud, hvis Godhed og Barmhjærtighed er uendelig; Vi dine arme Skabninger, som du haver frembragt og vedligeholdt, ved at holde vore Sjæle ilive, og nu frelse os ud af Dødens Svælg, fremstille os med Ydmyghed igjen for din Guddommelige Majestæt, for at yde et Lov- og Takkeoffer, for det at du hørte os, da vi paakaldte dig i Nøden, og bortkastede ikke vor Bøn, som vi opoffrede til dig i vor store Kummer: Selv da vi ansaae alt for tabt, vort Skib, vort Gods, vort Liv, da saae du barmhjærtigen til os, og paa en underfuld Maade befalede vor Redning; for hvilken vi nu, da vi ere frelste, yde al Priis og Ære til dit hellige Navn, formedelst Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Eller denne.

O du Allermægtigste og naadige gode Gud, din Barmhjærtighed er over alle dine Gjerninger, men er paa en særegen Maade bleven udstrakt til os, som du haver saa kraftigt og forunderligen beskyttet. Du haver viist os forfærdelige Ting og Under i Dybet, at vi maatte see hvor mægtig og naadig en Gud du er; hvor formaaende og redebon til at hjælpe dem, som forlade sig paa dig. Du haver viist os hvorledes baade Vinde og Have adlyde din Befaling; paa det at vi maae lære endogsaa af dem, herefter at adlyde din Stemme, og gjøre din Villje. Vi derfor velsigne og forherlige dit Navn, for denne din Barmhjærtighed, at du frelsede os, da vi vare nærved at omkomme. Og vi anraabe dig, giv os ligesaa oprigtigen at paaskjønne din Barm-

hjærtighed, som vi den Gang paaskjønnede Faren: Og giv os Hjærter altid beredte til at udtrykke vor Taknemmelighed, ikke alene i Ord, men ogsaa i vort Levnet, saa at vi vise større Lydighed mod dine hellige Bud. Bliv ved, vi bede dig, med denne din Godhed mod os; paa det at vi, som du haver frelset, maa tjene dig i Hellighed og Retfærdighed alle vore Levedage; formedelst Jesum Christum, vor Herre og Frelser. Amen.

En Lov- og Takke-Hymne efter en farlig Storm.

O Kom, lader os takke Herren, thi han er naadig: og hans Barmhjærtighed varer evindelig.

Herren er stor, og bør højligen prises; lad dem, som Herren haver frelset sige det: dem som han haver reddet fra Havets ubarmhjærtige Rasen.

Herren er naadig og fuld af Medynk: seen til Vrede og af stor Miskundhed.

Han haver ikke gjort imod os efter vore Synder: og ikke gjengjældt os efter vore Misgjerninger.

Men som Himmelen er højt over Jorden: saa stor haver hans Miskundhed været imod os.

Vi fandt Angest og Bedrøvelse: vi vare lige ved Dødens Port.

Havets Vande havde nær bedækket os: de stolte Vande havde nær gaaet over vor Sjæl.

Havet brusede: og Stormvindene opløftede dets Vover.

Vi bleve førte som om det var op til Himmelen, og saa ned til Dybet igjen; vor Sjæl smeltede i os formedelst vor Angest.

Da raabte vi til dig, o Herre: og du frelste os udaf vor Kummer.

Velsignet være dit Navn, som ikke foragtede dine Tieneres Bønner: men hørte vort Raab og frelste os.

Du udsendte din Befaling: og Stormvinden ophørte og forvandledes til Vindstille.

O, lader os derfor prise Herren for hans Godhed: og kundgjøre de Undere, som han haver gjort, og endnu gjør for Menneskenes Børn.

Lovet være Herren fra Dag til Dag: ja den Herre, som hjælper os og udgyder sine Velgjerninger over os.

Han er vor Gud, ja han er den Gud fra hvem Frelse kommer: Gud er den Herre ved hvem vi have undsluppet fra Døden.

Du Herre, haver gjort os glade ved dine Hænders Gjerning: og vi ville lovsynge dig med Jubel.

Velsignet være Gud Herren: ja Gud Herren, som alene gjør underlige Gjerninger;

Og velsignet være hans Majestæts Navn evindeligen: Og lad enhver af os sige Amen, Amen.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

2 Cor. XIII.

Vor Herre Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed, og den Hellige Aands Samfund være med os alle evindeligen. Amen.

Efter Sejer eller Befrielse fra Fjenden.

En Psalme eller Lov- og Takke-Hymne efter Sejer.

Dersom Herren ikke havde været paa vor Side maa vi nu sige: dersom Herren ikke havde været paa vor Side der Menneskene opstode imod os;

Da havde de opslugt os levende: der deres Vrede var optændt imod os.

Ja Vandene havde druknet os, og Strømmen var gaaet over vor

Sjæl: de Stoltes dybe Vande vare gangne over vor Sjæl.

Men lovet være Herren: som ikke haver givet os til Rov for dem.

Herren haver gjort: en stor Frelsning for os.

Vi erholdt ikke dette ved vort eget Sværd, ej heller var det vor egen Arm, som frelsede os: men din høire Haand og din Arm, og dit Ansigts Lys, fordi du havde Behagelighed til os.

Herren haver viist sig for os: Herren haver beskjærmet vore Hoveder, og bragt os til at staae fast paa Stridsdagen;

Herren haver viist sig for os: Herren haver nedstødt vore Fjender, og sønderknuust dem, som reiste sig op imod os.

Derfor ikke os, o Herre, ikke os: men dit Navn være Æren given.

Herren haver gjort store Ting for os: Herren haver gjort store Ting for os, hvorover vi glæde os.

Vor Hjælp staaer i Herrens Navn: som haver gjort Himmel og Jord.

Velsignet være Herrens Navn: fra nu af og indtil evig Tid.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand.

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Efter denne Hymne kan **Te Deum** synges.

Derpaa denne Collect.

O Almægtige Gud, hele Verdens enevældige Behersker, i hvis Haand er Kraft og Magt, som ingen kan modstaae; Vi velsigne og prise dit store og herlige Navn for denne lykkelige Seier, og vi tilskrive dig, den eneste Seiergiver, hele Æren derfor. Og vi anraabe dig, giv os Naade til at anvende denne store Naade til din Ære, dit Evangelii Befordring, vor souveraine Dronnings Hæder, og saa vidt vi formaae, til hele Menneske-Slægtens Bedste. Og vi bede dig, giv os en saadan Paaskjønnelse af denne store Naade, at vi derved vækkes til sand Taknemmelighed, en saadan, som maa vise sig i vort Levnet ved en ydmyg, hellig og lydig Vandel for dig alle vore Dage, formedelst Jesum Christum, vor Herre, hvem med dig og den Hellige Aand, saavel for alle dine Naadesbeviisninger, som i Særdeleshed for denne Seier og Redning, skee al Hæder og Ære i Evighed. Amen.

2 Cor. XIII.

Vor Herre Jesu Christi Naade, Guds Kjærlighed, og den Hellige Aands Samfund være med os alle evindeligen. Amen.

Ved de Dødes Begravelse til Søes.

Ritualet i den Almindelige Bønnebog kan bruges; kun isteden for Ordene [Saa overgive vi derfor hans Legeme til Jorden, Jord til Jord 2c.] siig:

Saa overgive vi derfor hans Legeme til Dybet, paa det at samme kan undergaae Forraadnelse, oppebiende Legemernes Opstandelse (naar Havet skal opgive sine Døde) og det tilkommende Liv, formedelst vor Herre Jesum Christum, som ved sin Komme skal forvandle vor Fornedrelses Legeme til at vorde ligedannet med hans Herligheds Legeme, efter den Kraft, ved hvilken han kan underlægge sig alle Ting.

Formular og Maade
til
at indsætte, ordinere og indvie
Biskopper, Præster og Diakoner
efter
Den Forenede Engelske og Irske
Kirkes Ritual.

Fortalen.

Det er indlysende for alle Mænd, som flittigen læse den hellige Skrift og Oldtids Forfattere, at der lige fra Apostlernes Tid have været disse tre Ordener af Gejstlige i Christi Kirke: Biskopper, Præster og Diakoner. Hvilke Embeder altid bleve anseete for saa ærværdige, at ingen turde fordriste sig til at forestaae noget af dem, med mindre han var først kaldet, prøvet, examineret og erkjendt at have saadanne Egenskaber, som til de samme ere udforderlige; og ligeledes ved Offentlig Bøn med Hænders Paalægning af en lovlig Authoritet dertil antagen og beskikket. Og derfor til den Ende at disse Ordener maa blive vedligeholdte og med Ærefrygt brugte og agtede i Englands og Irlands Forenede Kirke; skal ingen blive anseet eller regnet for en lovgyldig Biskop, Præst eller Diakon i Englands og Irlands Forenede Kirke, eller tilladt at udøve nogen af de nævnte Functioner, med mindre han er kaldet, prøvet, examineret og antaget dertil, overeensstemmende med det efterfolgende Formular, eller han haver før erholdt Biskoppelig Indvielse eller Ordination.

Og ingen skal antages til Diakon, uden at han er tre og tyve Aar gammel, med mindre han haver erholdt Dispensation. Og hver Mand, som antages til Præst skal være fulde fire og tyve Aar gammel. Og hver Mand, som ordineres eller indvies til Biskop skal have en Alder af fulde tredive Aar.

Og Biskoppen, naar han enten selv veed, eller af gyldigt Vidnesbyrd erfarer, at en Person er en Mand af en dydig Vandel, og fri for Brøde; og ved Examination og Prøve haver fundet ham at være lærd i det latinske Sprog og tilstrækkeligen oplært i den hellige Skrift, kan paa den i Canonen bestemte Tid, eller ogsaa i Trangs Tilfælde, paa nogen anden Sondag eller Hellig Dag, for Kirkens Aasyn antage ham til Diakon, overeensstemmende med efterfølgende Maade og Formular.

Formular og Maade
til
at beskikke Diakoner.

Naar Dagen er kommen, som Biskoppen haver bestemt, efter Morgenbønnen er endt, skal der holdes en Prædiken, eller Formaning, som udvikler deres Pligt og Embede, som komme for at antages til Diakoner; hvor nødvendig denne Orden er i Christi Kirke, og ligeledes hvorledes Folket bør agte dem i deres Embede.

Først skal Erkediakonen, eller hans Deputerede præsentere for Biskoppen (siddende i sin Stol nær ved det hellige Bord) dem, som ønske at ordineres til Diakoner (og skal enhver af dem være anstændig klædt) sigende disse Ord:

Ærværdige Fader i Gud, Jeg fremstiller for Eder disse her tilstedeværende Personer, for at de kunne antages til Diakoner.

Biskoppen.

Seer Eder vel for, at de Personer, som I fremstiller for os, ere i Henseende til Lærdom og gudelig Vandel, skikkede og beqvemme til vedbørligen at forrette deres Embede, til Guds Ære og hans Kirkes Opbyggelse.

Erkediakonen skal svare:

Jeg haver forespurgt mig om dem og ligeledes examineret dem og anseer dem for at være det.

Da skal Biskoppen sige til Folket:

Brødre, dersom der er nogen iblandt Eder, som kjender nogen Hindring eller mærkelig Brøde hos nogen af disse Personer her fremstillede for at ordineres til Diakoner, for hvilken han ikke burde antages til dette Embede, saa lad ham i Guds Navn komme frem, og vise hvori Brøden eller Hindringen bestaaer.

Og dersom nogen Brøde eller Hindring bliver fremført skal Biskoppen afholde sig fra at ordinere den Person indtil den Tid, da den Anklagede bliver funden uskyldig i samme Brøde.

Derpaa skal Biskoppen (idet han anbefaler saadanne, som findes velskikkede til Medhedens Bønner) med Klerisiet og den nærværende Menighed, synge eller fremsige Litaniet, med Bønnerne som følger.

Litaniet og Suffragierne.

O Gud Fader, i Himmelen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud Fader, i Himmelen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud Søn, Verdens Frelser: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud Søn, Verdens Frelser: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud den Hellige Aand, som fremgaaer af Faderen og Sønnen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O Gud den Hellige Aand, som fremgaaer af Faderen og Sønnen: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O hellige, velsignede og herlige Treenighed, tre Personer og een Gud: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

O hellige, velsignede og herlige Treenighed, tre Personer og een Gud: hav Barmhjærtighed med os elendige Syndere.

Ihukom ikke, Herre, vore Misgjerninger, ej heller vore Forfædres Misgjerninger: og tag ikke Hævn

over vore Synder: skaan os gode Herre, skaan dit Folk, som du haver frikjøbt med dit allerdyrebareste Blod, og vredes ikke paa os evindeligen.

Skaan os, gode Herre.

Fra alt Ondt og Ulykke; fra Synd, fra Djævelens List og Anfald; fra din Vrede og fra evig Fordømmelse,

Frels os gode Herre.

Fra al Hjærtets Blindhed; fra Stolthed, forfængelig Ærgjerrighed og Skinhellighed; fra Misundelse, Had og Ondskab, og al uchristelig Haardhed,

Frels os gode Herre.

Fra Utugt og al anden dødelig Synd; og fra alle Verdens, Kjødets og Djævelens Svig,

Frels os gode Herre.

Fra Lynild og Storm; fra Smitsot, Pest og Hungersnød; fra Slagsmaal og Mord; og fra Brad-Død,

Frels os gode Herre.

Fra alt Opror, hemmelig Sammensværgelse og Rebellion; fra al falsk Lære, Kjætteri og Schisma; fra Hjærtets Haardhed og dit Ords og dine Buds Foragt,

Frels os gode Herre.

Ved din hellige Incarnations Mysterium; ved din hellige Fødsel og Omskærelse; ved din Daab, Faste og Fristelse,

Frels os gode Herre.

Ved din Dødsangst og blodige Sved; Ved dit Kors og Lidelse; ved din dyrebare Død og Begravelse; ved din herlige Opstandelse og Himmelfart; og ved den Hellige Aands Komme,

Frels os gode Herre.

I enhver Tid af vor Trængsel; I enhver Tid af vor Velstand; I Dødens Time; og paa Dommens Dag,

Frels os gode Herre.

Vi Syndere bønfalde dig om at høre os, o Herre Gud; og at det maae behage dig at styre og regjere din hellige almindelige Kirke paa den rette Vej;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at holde og styrke i din sande Dyrkelse, i et retfærdigt og helligt Levnet din Tjenerinde Victoria, vor naadigste Dronning og Herskerinde;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at styre hendes Hjærte ved Troen paa dig i din Frygt og Kjærlighed, og at hun maa altid have Tillid til dig, og bestandigen søge din Hæder og Ære;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maa behage dig at være hendes Forsvarer og Beskytter, og give hende Sejer over alle hendes Fjender;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne og bevare Enkedronning Adelaide, Prinds Albert, Albert, Prinds af Wales og hele den Kongelige Familie;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at oplyse alle Biskopper, Præster og Diakoner med dit Ords sande Kundskab og Forstand; og at baade ved deres Prædiken og Levnet de maae forherlige det og paa tilsvarende Maade fremstille det;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne disse dine Tjenere, som nu skulle antages til Diakonernes [eller Præsternes] Orden og udgyde din Naade over dem; at de maae tilbørligen forrette deres Embede til din Kirkes Opbyggelse, og dit hellige Navns Ære;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at begave Raads-Herrerne og hele Adelen med Naade, Viisdom og Forstand;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne og bevare Øvrigheden, og give dem Naade til at udøve Ret og haandhæve Sandhed;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at velsigne og bevare dit ganske Folk.

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give alle Nationer Enighed, Fred og Endrægtighed;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give os et Hjærte til at elske og frygte dig, og flittigen at leve efter dine Bud;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig, at give dit ganske Folk Tilvært af Naade til at høre dit Ord med Sagtmodighed, og modtage det med reen Kjærlighed, og frembringe Aandens Frugter;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at føre paa Sandhedens Vej alle dem, som have faret vild og ere forførte;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at styrke dem, som staa, og at trøste og hjælpe de Forsagte, og opreise dem, som falde, og tilsidst at slaa Satan ned under vore Fødder;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at undsætte, hjælpe og trøste alle, som ere i Fare, Nød og Trængsel;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at bevare alle, som rejse til Lands eller til Vands, alle Barsel-Qvinder, alle syge Personer og smaa Børn; og vise din Barmhjærtighed paa alle Arrestanter og Fanger;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at forsvare og forsørge de faderløse Børn og Enker, og alle som ere forladte og undertrykte;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at have Barmhjærtighed med alle Mennesker;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at tilgive vore Fjender, Forfølgere og Bagvadskere, og omvende deres Hjærter;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give os, og bevare for vort Brug Jordens velgjørende Frugter, saa at vi til rette Tid kunne nyde dem;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

At det maae behage dig at give os sand Bodfærdighed; at tilgive os alle vore Synder, Forsømmelser og Vankundigheder; og at begave os med din Hellige Aands Naade til at forbedre vort Levnet overeensstemmende med dit hellige Ord;

Vi bede til dig, hør os gode Herre.

Guds Søn: vi bede til dig, hør os.

Guds Søn: vi bede til dig, hør os.

O Guds Lam: som borttager Verdens Synder:

Giv os din Fred.

O Guds Lam: som borttager Verdens Synder:

Hav Barmhjærtighed med os.

O Christe, hør os.

O Christe, hør os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Christe, hav Barmhjærtighed med os.

Christe, hav Barmhjærtighed med os.

Herre hav Barmhjærtighed med os.

Herre, hav Barmhjærtighed med os.

Derpaa skal Præsten og Menigheden med ham sige Herrens Bøn.

Vor Fader, du som er i Himlene, Helliget vorde dit Navn. Tilkomme dit Rige. Skee din Villie, som i Himmelen, Saa og paa Jorden. Giv os i Dag vort daglige Brød. Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere. Og leed os ikke ind i Fristelse, Men frels os fra det Onde. Amen.

Præst. O Herre, gjør ikke imod os efter vore Synder.

Svar. Og gjengjeld os ej efter vore Misgjerninger.

Lader os bede.

O Gud, barmhjærtige Fader, som ikke foragter et sønderknust Hjærtes Suk, eller de Sorriggivnes Attraa: Barmhjærtigen yd din Bistand til vore Bønner, som vi frembære for dig i al vor Trængsel og Modgang, naarsomhelst den trykker os; og naadigen hør os, at det Onde, som Djævelens eller Menneskets List og Snedighed virker imod os, maa blive tilintetgjort, og ved dit godhedsfulde Forsyn fordrevet; at vi dine Tjenere, uskadte af enhver Forfølgelse maae altid yde dig Tak i din hellige Kirke; formedelst Jesum Christum vor Herre.

O Herre, rejs dig, hjælp os, og frels os for dit Navns Skyld.

O Gud, vi have hørt med vore Øren og vore Fædre have berettet for os de herlige Gjerninger, som du gjorde i deres Dage, og i Oldtiden før dem.

O Herre, rejs dig, hjælp os, og frels os for din Hæder.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Svar: **Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være i Evighed. Amen.**

Mod vore Fjender forsvar os, o Christe.

Naadigen see til vor Kummer.

Barmhjærtigen skue vore Hjærters Sorg.

Naadigt tilgiv dit Folks Synder.

Gunstigt, med Barmhjærtighed hør vore Bønner.

O Davids Søn, hav Barmhjærtighed med os.

Baade nu og altid værdiges at høre os, o Christe.

Naadigt hør os, o Christe, naadigt hør os, o Herre Christe.

Præst: O Herre lad din Barmhjærtighed vise sig paa os.

Svar: **Som vi sætte vor Tillid til dig.**

Lader os bede.

Vi bønfalde dig ydmygt, o Fader, om at see med Barmhjærtighed til vore Skrobeligheder; og for dit Navns Æres Skyld vend fra os alle de Onder, som vi retteligen have forskyldt; og giv at i alle vore Trængsler vi maae sætte vor hele Tillid og Fortrøstning til din Barmhjærtighed, og altid tjene dig i et helligt og reent Levnet, til din Hæder og Ære; formedelst vor eneste Mægler og Talsmand, Jesum Christum, vor Herre. Amen.

Derpaa skal synges eller læses Communions Tjenesten med Collect, Epistel og Evangelium, som følger.

Collecten.

Almægtige Gud, som ved dit Guddommelige Forsyn haver stiftet forskjellige Ordener af Tjenere i din Kirke, og indgav dine Apostle at vælge Proto-Martyren Sanct Stephanum tillige med andre til Diakonernes Orden; See naadigt til disse dine Tjenere, som nu ere kaldte til et lignende Embede og Bestilling; opfyld dem saaledes med din Læres Sandhed, og smyk dem med et uskyldigt Levnet, at de baade ved Ord og ved godt Exempel maae troligen tjene dig i dette Embede, til dit Navns Hæder og din Kirkes Opbyggelse; formedelst vor Frelsers Jesu Christi Fortjeneste, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, nu og i Evighed. Amen.

Epistelen 1 Timoth. 3, 8.

Desligeste bør det Diakonerne at være ærbare, ikke tvetungede, ikke hengivne til megen Viin, ikke til skjændig Vinding, bevarende Troens Hemmelighed i en god Samvittighed. Men disse skulle og først prøves, siden betjene Diaconembedet, hvis de ere ustraffelige. Desligeste bør det deres Hustruer at være ærbare, ikke Bagtalerster, men ædruelige, troe i alle Ting. En Diakon bør være een Qvindes Mand, og vel forestaae sine egne Børn og sit eget Huus. Thi de, som tjene vel i Menigheden som Diakoner, de bane sig selv en god Vej, og erhverve sig stor Frimodighed i Troen paa Christum Jesum.

Eller ogsaa Dette udaf Apostlernes Gjerningers sjette Kapitel.

Ap. G. 6, 2.

Men de Tolv kaldte Disciplenes hele Mængde sammen, og sagde: det sømmer os ikke at forlade Guds Ord for at tjene ved Bordene. Udseer derfor, Brødre, iblandt Eder syv Mænd, som have godt Vidnesbyrd, og ere fyldte af den Hellige Aand og Viisdom, hvilke vi kunne beskikke til denne Forretning. Men vi ville blive varagtige i Bøn og Ordets Tjeneste. Og denne Tale behagede den ganske Mængde; og de udvalgte Stephanum, en Mand fuld af Tro og den Hellige Aand, og Philippus og Prochorus og Nicanor, og Timon, og Parmenas og Nicolaus, en Proselyt fra Antiochia; hvilke de fremstillede for Apostlerne; og disse gjorde Bøn, og lagde deres Hænder paa dem. Og Guds Ord havde Fremgang, og Disciplenes Tal formeredes meget i Jerusalem; og en stor Hob af Præsterne antoge Troen.

Og forend Evangeliet læses, skal Biskoppen, siddende i sin Stol, lade Eden om Dronningens Overherredømme, og mod alle fremmede Potentaters Magt og Myndighed, administreres til enhver af dem, som skulle ordineres.

Eden om Dronningens Souverainitet.

Jeg A.B. sværger, at jeg af Hjærtet afskyer, hader og afsværger, som ugudelig og kjættersk, den fordømmelige Lære og Paastand, At Fyrster, som ere excommunicerede eller afsatte af Paven eller nogen Øvrighed i den Romerske Bispestol, kunne blive afsatte eller myrdede af deres Undersaatter, eller nogen anden hvilkensomhelst. Og jeg erklærer, at ingen fremmed Fyrste, Person, Prælat, Stat eller Potentat haver, eller burde have, nogen Ecclesiastisk eller Geistlig Jurisdiction, Magt, Overherredømme, Forrang eller Myndighed inden dette Riges Grændser. Saa hjælpe mig Gud.

Derpaa skal Biskoppen examinere enhver af dem, som skulle ordineres, i Folkets Nærværelse, paa følgende Maade.

Er I overbeviist om, at I ere indvortes bevæget af den Hellige Aand til at paatage Eder dette Embede og Bestilling, for at tjene Gud

til hans Æres Beforbring og hans Folks Opbyggelse?

Svar. Jeg er overbeviist derom.

Biskoppen.

Troer I, at I er sandeligen kaldet, efter vor Herres Jesu Christi Villje, og dette Riges tilbørlige Anordning, til Kirkens Tjeneste.

Svar. Jeg troer det.

Biskoppen.

Troer I oprigtigen alle det Gamle og Nye Testamentes canoniske Skrifter?

Svar. Jeg troer dem.

Biskoppen.

Vil I flittigen læse samme for Folket, forsamlet i den Kirke, hvor I bliver ansat at tjene?

Svar. Det vil jeg gjøre.

Biskoppen.

Til Diakons Embedet hører, at staae Præsten bi i Gudstjenesten i den Kirke, hvor han bliver ansat at tjene, og i Særdeleshed naar han administrerer den hellige Communion, og at hjælpe ham ved sammes Uddeling, og at læse de Hellige Skrifter og Homilier i Kirken; og undervise Ungdommen i Catechismus; i Præstens Fraværelse at døbe Børn, og at prædike, hvis han bliver antaget dertil af Biskoppen. Endvidere i Sogne, hvor en saadan Skik er indført, er det hans Pligt at opsøge de syge, fattige og vanføre Folk, for at underrette Sjælesørgeren om deres Tilstand, Navne og Boliger, paa det at de ved hans Formaning kunne blive hjulpne ved Sognefolkenes og andres Almisser. Vil I gjøre dette med Glæde og god Villje?

Svar. Jeg vil gjøre det med Guds Hjælp.

Biskoppen.

Vil I anvende al eders Omhu paa at indrette og ordne Eders egen Opførsel, saavel som Eders Familiers Opførsel overeensstemmende med Christi Lære; og paa at gjøre saavel eder selv som dem, saavidt I formaae, følgeværdige Exempler for Christi Hjord.?

Svar. Dette vil jeg gjøre, naar Herren er min Hjælper.

Biskoppen.

Vil I ærbødigt adlyde eders Ordinarius og andre Kirkens højere Tjenere, og dem som Opsyn og Regjering over Eder er anbetroet, og følge med fro Sind og god Villje deres gudelige Formaninger?

Svar. Dette vil jeg stræbe at gjøre, naar Herren er min Hjælper.

Derpaa skal Biskoppen lægge sine Hænder paa Hovedet af hver især, idet de ydmygt knæle for ham, og da skal han sige:

Modtag da Fuldmagt til at udøve Diakons Embedet i den Guds Kirke, som anbetroes dig; I Navnet Faderens, og Sonnens og den Hellige Aands. Amen.

Derpaa skal Biskoppen overlevere til hver af dem det Nye Testamente, sigende:

Modtag da Fuldmagt til at læse Evangeliet i Guds Kirke, og til at prædike samme, hvis du erholder Tilladelse dertil af selve Biskoppen.

Derpaa skal een af dem, som Biskoppen bestemmer dertil, læse Evangeliet.

Luc. 12, 35.

Eders Lænder være ombundne, og Eders Lys brændende. Og værer ligesom de Mennesker, der vænte deres Herre, naar han bryder op fra Brylluppet; paa det, naar han kommer, og banker paa, de strax kunne lade op for ham. Salige ere de Tjenere, som Herren finder vaagne, naar han kommer. Sandelig siger jeg Eder, at han skal binde op om sig, og sætte dem tilbords, og gaae frem, og tjene dem. Og dersom han kommer i den anden Vagt, og kommer i den tredje Vagt, og finder det saaledes, da ere disse Tjenere salige.

Derpaa skal Biskoppen skride til Communionen, og alle de som ere ordinerede skulle bie og modtage den hellige Communion samme Dag med Biskoppen.

Naar Communionen er endt, skal efter den sidste Collect, og umiddelbart for Velsignelsen disse følgende Collecter læses.

Almægtige Gud, alle gode Tings Giver, som af din store Godhed haver værdigedes at antage disse dine Tjenere til Diakons Embedet i din Kirke; Gjør dem, vi bede dig, o Herre, beskedne, ydmyge og utrættelige i deres Bestilling, og giv dem en redebon Villje til at iagttage al gejstlig Diseiplin; paa det at de, altid havende en god Samvittigheds Vidnesbyrd, og stedse forblivende standhaftige og stærke i din Søn Christo, maae opføre dem saa godt i dette ringere Embede, at de maae findes værdige til at kaldes til højere Bestillinger i din Kirke; formedelst den samme din Søn vor Frelser Jesum Christum: ham skee Priis og Ære i al Evighed. Amen.

Forekom os, o Herre, i alle vore Foretagender med din naadigste Gunst, og understøt os med din uafladelige Hjælp; paa det at vi i al vor Gjerning begyndt, fortsat og fuldført i dig, maae forherlige dit hellige Navn, og tilsidst af din Naade opnaae det evige Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Guds Fred, som overgaaer al Forstand, bevare eders Hjærter og Sind i Guds og hans Sons Jesu Christi vor Herres Kundskab og Kjærlighed: og den Almægtige Guds, Faders, Søns og Hellige Aands Velsignelse være iblandt eder og forblive med eder altid. Amen.

Og her skal det tilkjendegives Diakonen, at han maa forblive i Diakons Embedet en Tid af et helt Aar (med mindre Bispoppen af gyldige Aarsager skulde anderledes finde for Godt) i den Hensigt at han kan blive fuldkommen og vel erfaren i de Ting, som tilhøre kirkelig Administration. Og hvis han i Udøvelsen deraf befindes tro og flittig, saa kan han af sit Stifts Bispop optages i Præste-Ordenen til de i Canonen bestemte Tider; eller ogsaa i Trangs Tilfælde paa en anden Søndag eller Helligdag, lige for Kirkens Aasyn, efter følgende Maade og Formel.

Formen og Maaden
for
Præste-Ordination.

Naar den af Bispoppen bestemte Dag er kommen, efter Morgenbønnen er endt, skal der holdes en Prædiken eller Formaning, som udvikler deres Pligt og Embede, som komme for at antages til Præster; hvor nødvendig denne Orden er i Christi Kirke, og ligeledes hvorledes Folket bør agte dem i deres Embede.

Først skal Erkediakonen, eller i hans Fraværelse en, som dertil er bestemt præsentere for Bispoppen (siddende i sin Stol nær det hellige Bord) alle dem, som skulle modtage Præste-Ordination den Dag (og skal enhver af dem være anstændigt klædt) og sige:

Ærværdige Fader i Gud, Jeg præsenterer for Eder disse nærværende Personer for at de kunne optages i Præste-Ordenen.

Bispoppen.

Seer Eder vel for, at de Personer, som I præsentere for os, ere i Henseende til Lærdom og gudelig Vandel skikkede og beqvemme til

vedbørligen at forrette deres Embede, til Guds Ære og hans Kirkes Opbyggelse.

Erkediakonen skal svare:

Jeg haver forespurgt mig om dem, og ligeledes examineret dem, og anseer dem for at være det.

Da skal Biskoppen sige til Folket:

Gode Folk, disse ere de, som vi have isinde, om Gud vil, at antage denne Dag til det hellige Præste-Embede: Thi efter tilbørlig Undersøgelse finde vi intet, som kan være derimod, men at de ere lovligen kaldte til deres Function og Bestilling, og at de ere Personer, som ere velskikkede for samme. Men dog, dersom der er nogen iblandt Eder, som kjender nogen Hindring eller mærkelig Brøde hos nogen af dem, for hvilken han ikke burde antages til denne hellige Bestilling, faa lad ham komme frem i Guds Navn, og vise hvori Brøden eller Hindringen bestaaer.

Og dersom nogen Brøde eller Hindring bliver fremført, skal Biskoppen afholde sig fra at ordinere den Person indtil den Tid, da den Anklagede bliver funden uskyldig i samme Brøde.

Derpaa skal Biskoppen (idet han anbefaler saadanne som findes velskikkede til Ordination til Menighedens Bønner) med Klerisiet og det tilstedeværende Folk, synge eller fremsige Litaniet, med Bønnerne, som det foran er bestemt i Formularet for Diakons-Ordination, kun undtagen, at i det særegne Suffragium, som der er tilføjet, skal Ordet [Diakoner] udelades, og Ordet [Præster] indsættes i dets Sted.

Derpaa skal Communions Tjenesten synges eller læses med Collecten, Epistelen og Evangeliet, som følger.

Collecten.

Almægtige Gud, alle gode Tings Giver, som ved din Hellige Aand haver stiftet forskjællige Ordener af dit Ords Tjenere i din Kirke; See barmhjærtigen til disse dine Tjenere, som nu ere kaldte til Præste-Embedet; og opfyld dem saaledes med din Læres Sandhed, og smyk dem med et uskyldigt Levnet, at de baade ved Ord og ved et godt Exempel maae troligen tjene dig i dette Embede, til dit Navns Hæder og din Kirkes Opbyggelse; formedelst vor Frelsers Jesu Christi Fortjeneste, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, nu og i Evighed. Amen.

Epistelen. Ephes. 4, 7.

Men Enhver af os er Naaden given efter Christi Gaves Maal. Derfor siger Skriften: han opfoer til det Høje, bortførte Fanger, og gav Menneskene Gaver. (Men dette han opfoer, hvad er det, uden at han og først nedfoer til Jordens lave Egne. Den, som nedfoer, er den Samme, som og opfoer langt over alle Himle, at han skulde fylde alle Ting). Og han beskikkede Nogle til Apostler, Nogle til Propheter, Nogle til Evangelister, Nogle til Hyrder og Lærere, til de Helliges fuldkomne Beredelse, til Embedets Forvaltning, til Christi Legemes Opbyggelse; indtil vi naae til Eenhed i Troen og Guds Søns Erkjendelse, til Mands Modenhed, til Christi Fyldes voxne Alder.

Derpaa skal læses for Evangelium en Part af det niende Kapitel af Sanct Matthæus, som følger:

St. Matth. 9, 36.

Men der han saae Folket, ynkedes han inderligen over dem, thi de vare forsmægtede og adspredte, som Faar, der ikke have Hyrde. Da sagde han til sine Disciple: Høsten er vel stor, men Arbeiderne faa; beder derfor Høstens Herre, at han udsender Arbeidere i sin Høst.

Eller ogsaa dette, som følger udaf det tiende Kapitel af Sanct Johannes.

Joh. 10, 1.

Sandelig, sandelig siger jeg Eder: hvo som ikke gaaer ind ad Døren i Faarestien, men stiger andensteds over, han er en Tyv og en Røver. Men den, som gaaer ind ad Døren er Faarenes Hyrde. For denne lader Dørvogteren op, og Faarene høre hans Røst; og han kalder sine egne Faar ved Navn, og fører dem ud. Og naar han haver udladt sine egne Faar, gaaer han foran dem; og Faarene følge ham, fordi de kjende hans Røst. Men en Fremmed følge de ikke, men flye fra ham; fordi de kjende ikke den Fremmedes Røst. Denne Lignelse sagde Jesus til dem; men de forstode ikke, hvad det var, som han talede til dem. Derfor sagde Jesus atter til dem: sandelig, sandelig siger jeg Eder: jeg er Faarenes Dør. Alle de, som ere komne for mig ere Tyve og Røvere; men Faarene hørte dem ikke. Jeg er Døren; dersom Nogen gaaer ind ved mig, han skal frelses; og han skal gaae ind, og gaae ud, og finde Føde. Tyven kommer ikke uden for at stjæle, og myrde, og fordærve; jeg er kommen, at de skulle have Liv, og have det overflødigen. Jeg er den gode Hyrde; den gode Hyrde sætter sit Liv til for Faarene. Men Leiesvenden, og den, som ikke er Hyrde, hvilken Faarene ikke høre til, seer Ulven komme, og forlader Faarene, og flyer; og Ulven røver dem, og adspreder Faarene. Men Leiesvenden flyer, fordi han er en Leiesvend, og haver ikke Omsorg for Faarene. Jeg er den gode Hyrde, og jeg kjender mine, og kjendes af mine; ligesom Faderen kjender mig, kjender jeg og Faderen; og jeg sætter mit Liv til for Faarene. Og jeg haver andre Faar, som ikke ere af denne Sti; dem bør det mig og at føre did, og de skulle høre min Røst; og der skal blive een Hjord, og een Hyrde.

Derpaa skal Bispoppen, siddende i sin Stol administrere til hver af dem Eden angaaende Dronningens Overherredømme, som den foran er fremsat i Formularet for Diakoners Ordination.

Og naar det er skeet skal han sige til dem, som følger:

I have hørt, Brødre, saa vel i Eders private Examination, som i den nu for Eder holdte Formaning, og i de hellige Lectier tagne af Evangelium og Apostlernes Skrifter, af hvilken Værdighed, og hvor stor Vigtighed dette Embede er, hvorti I ere kaldte. Og nu igjen formane vi Eder i vor Herres Jesu Christi Navn, at I vil have i Erindring, til hvilken høj Værdighed, og hvor vigtigt et Embede og Bestilling I ere kaldte: det er nemlig til at være Herrens Sendebud, Vægtere og Husfogeder; til at lære og formane, til at føde og sørge for Herrens Familie; at opsøge Christi hist og her adspredte Faar, og hans Børn, som befindes midt i denne fordærvede Verden, paa det at de maae til evig Tid blive frelste ved Christum.

Haver derfor stedse i Eders Hukommelse indprentet, hvor stor den Skat er, som er eders Omhu anbetroet. Thi det er Christi Faar, som han kjøbte med sin Død, og for hvilke han udgjød sit Blod. Kirken og Menigheden, som I skulle tjene er hans Brud og hans Legeme. Og dersom det indtræffer at samme Kirke eller noget af dens Medlemmer lider nogen Skade eller Forfang formedelst Eders Forsømmelse, saa vide I hvor stor Brøden er, og ligeledes hvor forfærdelig den paafølgende Straf maa blive. Og derfor overvejer med Eder selv Ojemedet med Eders Bestilling, i Eders Forhold til Guds Børn, til Christi Brud og Legeme; og seer til at I aldrig ophøre med Eders

Arbejde, Eders Omhu og Flid, indtil I have giort Alt hvad I formaae, ifølge Eders skyldige Pligt, for at bringe alle dem som ere, eller herefter blive anbetroede Eders Omhu, til Endrægtighed i Tro og Guds Kundskab, og til den Modenhed og Aldersfuldkommenhed i Christo, at Vildfarelse i Religion eller Lastefuldhed i Levnet slet ikke kan finde Sted iblandt Eder.

Efterdi altsaa Eders Embede er af en saa stor Fortræffelighed og tillige af en saa stor Vanskelighed, saa ville I indsee hvor stor Eders Omhu og Iver burde være, saavel i at vise Eder tro og taknemmelige mod den Herre, som haver sat Eder i en saa høi Værdighed, som ogsaa i at tage Eder iagt, at I hverken selv synde, eller give andre Anledning til Synd. Men alligevel kunne I hverken have Sind eller Villie dertil af Eder selv; thi denne Villie og Kraft gives af Gud alene: derfor burde I, og derfor behøve I alvorligen at bede om hans Hellige Aand. Og efterdi I kunne ikke ved noget andet Middel udføre et saa vigtigt Værk, som Menneskers Sjælefrelse er, end ved Lære og Formaning, tagne af de hellige Skrifter, og ved et Levnet, som er overeensstemmende dermed; saa betænker hvor flittige I burde være i at læse og lære Skrifterne, og i at indrette baade Eders egen Vandel og tillige deres, som staae i nærmere Forhold til Eder efter den samme Skrifts Regel: og af selv samme Aarsag hvormeget I burde unddrage Eder og løsrive Eder (saa vidt det er Eder muligt) fra alle verdslige Sorger og Beskæftigelser.

Vi nære det Haab, at I have overveiet og betænkt disse Ting hos Eder selv længe for denne Tid; og at I have fuldkommen bestemt Eder til, med Guds Naade, ganske at opoffre Eder til dette Embede, som det haver behaget Gud at kalde Eder til: saa at I, saameget det staaer til Eder, vil ganske henvende Eders Sind til denne ene Ting, og hendrage al Eders Omhu og alle Eders Bestræbelser i denne Retning; og at I vil uafladeligen bede Gud Fader, ved vor eneste Frelsers Jesu Christi Mægling, om den Hellige Aands Bistand! at I ved Skriftens daglige Læsning og Overveielse maa blive modnere og stærkere i Eders Bestilling; og at I selv maa saaledes stræbe, fra Tid til anden at helliggiøre Eders eget og Eders Paarørendes Levnet, og indrette det efter Christi Regel og Lære, saa at I kunne afgive sunde og gudelige Exempler og Mønstre for Folket at følge.

Og nu paa det at denne nærværende her forsamlede Christi Menighed kan erfare Eders Sind og Villie i disse Ting, og for at dette Eders Løfte desto bedre kan bevæge Eder til at gjøre Eders Pligter, skulle I svare ligefrem paa de Ting, som vi, i Guds og hans Kirkes Navn spørge Eder om angaaende samme.

Tænke I i Eders Hjærter, at I ere virkeligen kaldte efter vor Herres Jesu Christi Villie og efter denne Forenede Englands og Irlands Kirkes Orden, til Præstestandens Orden og Bestilling.

Svar. Jeg tænker det.

Biskoppen.

Ere I overbeviste om, at de hellige Skrifter tilstrækkeligen indeholde al Lære, som nødvendigvis udfordres til evig Salighed formedelst Troen paa Jesum Christum? og have I besluttet at oplære Folket, som anbetroes Eders Omsorg udaf bemeldte Skrifter, og at lære intet, som nødvendigen udfordерligt til evig Salighed, uden det, som I skulle være overbeviste om kan sluttes og bevises af Skriften?

Svar. Dette er jeg overbeviist

om, at dette haver jeg med Guds Naade besluttet.

Biskoppen.

Ville I da med Flid og Troskab altid saaledes haandhæve Christi Lære, Sacramenter og Tugt, som Herren haver befalet, og som denne Kirke og dette Rige haver modtaget samme, efter Guds Bud; saa at I kunne lære de Folk, som ere Eders Omhu og Omsorg anbetroede, med al Flid at holde og iagttage samme?

Svar. Jeg vil gjøre det med Herrens Hjælp.

Biskoppen.

Ville I være redebonne til, med al Flid og Troskab, at banlyse og forjage al vrang og fremmed Lære, som strider mod Guds Ord; og at anvende baade offentlige og private Paamindelser og Formaninger, saavel paa de Syge som Sunde, inden Eders Kirkesogne, efter som saadanne kunne gjøres fornødne, og Anledning dertil gives?

Svar. Det vil jeg, saafremt Herren er min Hjælper.

Biskoppen.

Ville I være flittige i Bøn, og i at læse de hellige Skrifter, og i saadanne Studier, som hjælpe til sammes Kundskab, tilsidesættende verdslige og kjødelige Sorger?

Svar. Jeg vil selv stræbe at gjore dette, saafremt Herren er min Hjælper.

Biskoppen.

Ville I være flittige i at skikke og danne Eder selv, og Eders Familier efter Christi Lære; og at gjore Eder selv og dem, saavidt I formaae, til folgeværdige Exempler og Mønstre for Christi Hjord?

Svar. Jeg vil bestræbe mig derfor, saafremt Herren er min Hjælper.

Biskoppen.

Ville I vedligeholde og befordre, saavidt I formaae, Rolighed, Fred og Kjærlighed iblandt alle Christne Folk, og i Særdeleshed iblandt dem, som ere eller skulle blive anbetroede Eders Omsorg?

Svar. Det vil jeg gjøre, saafremt Herren er min Hjælper.

Biskoppen.

Ville I ærbodigt adlyde Eders Ordinarius og andre højere Gejstlige, hvem Opsigt og Regjering over Eder er anbetroet; følgende med fro Sind og god Villje deres gudelige Formaninger og underkastende Eder deres gudsfrygtige Kjendelser?

Svar. Det vil jeg gjore, saafremt Herren er min Hjælper.

Da skal Bisskoppen staae op, og sige:

Den Almægtige Gud, som haver givet Eder Villje til at gjøre alle disse Ting; give Eder ogsaa Kraft og Styrke til at iværksætte samme; at han maa fuldbyrde sit Værk, som han haver begyndt i Eder; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Efter dette skal Menigheden anmodes om hemmeligen i deres Bønner at opsende deres ydmyge Begjæringer til Gud om alle disse Ting: og for disse Bønners Skyld skal Taushed herske for en Tid.

Og derefter skal synges eller siges af Biskoppen (idet alle de Personer, som skulle ordineres til Præster knæle) Veni, Creator Spiritus; og skal Biskoppen begynde, og Præsterne og andre, som ere nærværende skulle svare efter Verslinier, som følger:

Kom Hellig Aand, beaand os mild,
Antænd vor Sjæl med himmelsk Ild,
Du est en mægtig Salvings Aand,
Med syv Slags Gaver i din Haand.

Din Himmel-Salving giver Fred
Og Trøst, og Liv, og Kjærlighed,
Opklar, o Gud, vort Syn saa svagt,
Ved din lynskjære Straales Magt.

O, salv vort Ansigt med din Fryd;
Din Naades Væld i Hjærtet gyd.
Fjærn Fjender bort; giv hjemme Fred:
Os ud af alle Farer leed.

Lær os at kjende Faderen,
Sønnen med dig og ham som een;

At vi med Sang kan blive ved,
At sige i Tid og Evighed.
Evig Hæder, evig Ære,
Fader, Søn og Aanden være.

Eller saaledes.

Kom, Helligaand, der steg til os
Fra Evigheden ned,
Fra Fader og fra Søn, en Aand
For Kjærlighed og Fred.

Gak i vort Hjærte ind, og send
Din Naade til vor Hu!
Med Sandhed og med Gudsfrygt os
Formæle kraftigt du!

Du er vor Trøster, naar vor Sjæl
Af Smerter er bespændt,
Du er Guds egen Mildheds Strøm,
Hvis Grændse ei er kjendt.

Af Kjærlighed og salig Fryd
Du est et evigt Væld;
Og Aandens Salvelse ved dig
Beredes til vort Held.

Ved dine Gaver mangefold
Skal Christi Kirke staae.
Guds Lov du prænter ind hos dem,
Der fromt vil troe derpaa.

Som du forjætted', Naaden blev
Til Støvets Tale bragt,
At Verden kan erkjende klart
Guds Ære og hans Magt.

O Helligaand, send ned dit Lys
Til Fremme for Guds Sag!
Optænd med Iver os, at vi
Ham prise Nat og Dag.

Vor Hu er skrøbelig, du veed:
O styrk os i vort Kald,
At Verdens Synd og Djævlens Værk
Ej lokke os til Fald.

Forjag vor Fjende langt fra os!
Hjælp os i Herrens Navn
Til Fred med Mennesker og Gud!
Det er vort sande Gavn.

Vær du vor Forer, Herre god!
Forund os, at vi maae
For Syndens Snarer vorde frie,
Og fast ved dig bestaae!

Et saadant Maal af Naadens Væld,
O Herre, os forund,
At ved din Trøst os lindres maae
Den sidste, bittre Stund!

Lad Kiv og Tvedragt splittes ad,
O Herre, ved din Haand!
Men over Christi Riger trindt
Knyt Enighedens Baand!

Forund os naadigt, at vi maae
Erkjende Almagts Gud,
Og at hans højt velsignte Søn
Vi skue ved dit Bud.

Vor Tro paa dig, o Helligaand,
Du gjøre stærk og reen,
Den Aand af Fader og af Søn,
I tre Personer Een.

Til Gud vor Fader Lov og Priis,
Og til hans Søn gaae ud!
Og Lov og Priis den Helligaand!
Treenighedens Gud!

Og til den ene Gud vor Bøn
Sig hæver, at han blid
Vil gyde over os sin Aand
Fra nu til evig Tid!

Derefter skal Biskoppen bede paa denne Maade og sige:

Lad os bede:

Almægtige Gud, og himmelske Fader, som af din uendelige Kjærlighed og Godhed imod os, haver givet os din eenbaarne højst elskede Søn Jesum Christum, til at være vor Frelser, og det evige Livs Ophav; som efter han havde fuldbyrdet vor Forløsning ved sin Død, og var opfaren til Himmels, udsendte i Verden sine Apostle, Propheter, Evangelister, Lærere og Hyrder; ved hvis Arbejde og Tjeneste han samlede sammen en stor Hjord i alle Verdens Dele, for at forkynde dit hellige Navns evige Priis: For disse din evige Godheds store Velgjerninger, og for det at du haver værdigedes at kalde disse dine tilstedeværende Tjenere til det

samme Embede og Bestilling, som er stiftet for Menneskeslægtens Saliggjørelse, yde vi dig vor hjærteligste Tak, prise dig og tilbede dig; og vi anraabe dig i al Ydmyghed, ved den samme din velsignede Søn, at forunde alle, som enten her eller andetsteds paakalde dit hellige Navn, at vi maae vedblive at vise os taknemmelige mod dig for disse og alle dine andre Velgjerninger; og at vi maae ved din Hellige Aand daglig voxe og gjore Fremgang i Kundskab om dig og Tro paa dig og din Søn. Saa at saavel ved disse dine Tjenere som ved dem, over hvilke de blive satte som dine Tjenere, dit hellige Navn maa altid forherliges, og dit velsignede Rige udvides; formedelst den samme din Søn Jesum Christum vor Herre, som lever og regjerer med dig i den samme Hellige Aands Eenhed i al Evighed. Amen.

Naar denne Bøn er endt, skal Biskoppen med de tilstedeværende Præster lægge sine Hænder paa Hovedet af hver især af dem, som modtage Præste-Ordination, idet de Modtagende ydmygt knæle paa deres Knæer, og Biskoppen siger.

Annam den Hellige Aand for en Præsts Embede og Gjerning i Guds Kirke, som nu er dig anbetroet ved vore Hænders Paalægning. Hvem som du forlader hans Synder ham ere de forladte, og hvem som du beholder hans Synder ham ere de beholdne. Vær du en trofast Uddeler af Guds Ord og af hans hellige Sacramenter; I Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Amen.

Derpaa skal Biskoppen overlevere til hver især af dem knælende, Bibelen i hans Haand, sigende!

Modtag du Myndighed til at at prædike Guds Ord og til at administrere de hellige Sacramenter i den Menighed, hvor du dertil vorder lovligen ansat.

Naar dette er gjort skal den Nicenske Troesbekjendelse synges eller siges; og derefter skal Biskoppen fortsætte Communions-Tjenesten, og skulle alle de, som modtage Ordination tage den tilsammen, og forblive paa samme Sted, hvor Hænderne bleve lagte paa dem, indtil den Tid, de have modtaget Communionen.

Naar Communionen er endt, efter den sidste Collect, og umiddelbart for Velsignelsen, skulle disse Collecten læses.

Barmhjærtigste Fader, vi anraabe dig om at nedsende paa disse dine Tjenere din himmelske Velsignelse; at de maa blive iforte Retfærdighed, og at dit Ord udtalt igjennem deres Mund maa have en saadan Fremgang, at det aldrig bliver talt forgjeves. Giv os ogsaa Naade til at høre og modtage hvad de foredrage udaf dit allerhelligste Ord, eller overeensstemmende med samme, som Middel til vore Sjæles Frelse; paa det at vi i alle vore Ord og Gjerninger maae søge din Hæder og dit Riges Tilvæxt; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Forekom os, ø Herre, i alle vore Foretagender med din naadigste Gunst, og understøt os med din uafladelige Hjælp; paa det at vi al vor Gjerning begyndt, fortsat, og fuldført i dig, maa forherlige dit hellige Navn, og tilsidst af din Naade opnaae det evige Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Guds Fred, som overgaaer al Forstand bevare eders Hjærter og Sind i Guds og hans Sons Jesu Christi vor Herres Kundskab og Kjærlighed: og den Almægtige Guds, Faders, Sons og Hellig-Aands Velsignelse være iblandt eder og forblive med eder altid. Amen.

Og dersom paa den samme Dag Diakons-Ordination gives nogle, og Præste-Ordination til Andre; da skulle Diakonerne først præsenteres, og derpaa Præsterne; og det skal være tilstrækkeligt at læse Litaniet een Gang for begge. Begge Collecterne skulle bruges; først den, som er bestemt for Diakonerne, derpaa den, som er bestemt for Præsterne. Epistelen skal være Ephes. 4, 7—13, som foran er an-

givet i denne Embedsforskrift. Og strax efter den skulle de som ordineres til Diakoner aflægge Suprematies-Eden, examineres og ordineres, som foran er foreskrevet. Og derpaa, naar een af dem haver læst Evangeliet (som skal være enten af St. Matth. 9, 36—38, som foran er angivet i denne Embedsforskrift; eller ogsaa St. Luc. 12, 35—38, som foran i Formularet for Diakoners Ordination) skulle de, som skulle ordineres til Præster ogsaa aflægge Suprematies-Eden, examineres og ordineres, som i denne Embedsforskrift foran er bestemt.

Formular
for en
Erkebiskops eller Biskops
Ordination eller Consecration.
Som altid bliver at udføre paa en Søndag eller Helligdag.

Naar Alting er tilbørligen forberedt i Kirken, og sat i Orden, skal Erkebiskoppen (eller en anden Biskop, som dertil er bestemt) efter at Morgenbønnen er endt, begynde Communions-Tjenesten; hvori dette skal være

Collecten.

Almægtige Gud, som ved din Søn Jesum Christum gav dine hellige Apostle mange fortrinlige Gaver, og paalagde dem at føde din Hjord; Giv Naade, vi bede dig, til alle Biskopper, din Kirkes Hyrder, at de maae flittigen prædike dit Ord, og tilborligen administrere sammes gudelige Disciplin; og forund dit Folk, at det maa lydigen følge samme; paa det at alle maa erholde den evige Hæders Krone; formedelst Jesum Christum vor Herre.

Og en anden Biskop skal læse

Epistelen 1 Tim. 3, 1.

Det er en sand Tale, dersom Nogen begjerer et Biskops-Embede, han haver Lyst til en god Gjerning. Derfor bør det en Biskop at være ustraffelig, een Qvindes Mand, aarvaagen, sindig, tugtig, gjestfri, beqvem til at lære Andre; ikke hengiven til Viin, ikke til Slagsmaal, ikke til skjændig Vinding; men billig, ikke kivagtig, ikke pengegjerrig; som vel forestaaer sit eget Huus, som haver lydige Børn med al Ærbarhed; (thi dersom Nogen ikke veed at forestaae sit eget Huus, hvorledes kan han besørge Guds Menighed?) ikke ny i Troen, at han ikke skal opblæses, og falde under Bagvaskerens Dom. Men han bor at have et godt Vidnesbyrd af dem, som ere udenfor, at han ikke skal falde i Forhaanelse og Bagvaskerens Snare.

Eller dette.

For Epistelen Ap. G. 20, 17.

Fra Miletus sendte Paulus til Ephesus, og lod kalde til sig Menighedens Ældste. Men der de kom til ham, sagde han til dem: I vide, hvorledes jeg haver været hos eder den ganske Tid igjennem, fra den første Dag jeg kom til Asia; at jeg haver tjent Herren med al Ydmyghed og under mange Taarer og Fristelser, som mig ere vederfarne ved Jødernes Efterstræbelser.

Hvorledes jeg haver Intet forholdet af det, som kunde være nyttigt, at jeg jo forkyndte eder det, og lærte Eder offentligen, og i Eders egne Huse; i det jeg vidnede baade for Jøder og Græker om Omvendelse til Gud, og Tro til vor Herre Jesum Christum. Og nu see, tvungen af Aanden, drager jeg til Jerusalem, og veed ikke, hvad mig der skal vedersares; uden at den Hellige Aand vidner i hver Stad, og siger, at Baand og Trængsler bie paa mig. Men jeg agter Intet, holder og ikke mit Liv selv dyrebart, paa det jeg kan fuldkomme mit Løb med Glæde, og den Tjeneste, som jeg haver annammet af den Herre Jesu: at forkynde Guds Naades Evangelium. Og nu see, jeg veed, at I alle, iblandt hvilke jeg haver vandret og prædiket Guds Rige, ikke mere skulle see mit Ansigt. Derfor vidner jeg for Eder paa denne Dag, at jeg er reen fra Alles Blod. Thi jeg forholdt ikke, at jeg jo forkyndte Eder alt Guds Raad. Saa giver Agt paa Eder selv, og den ganske Hjord, iblandt hvilken den Hellige Aand satte Eder som Tilsynsmænd, at vogte Guds Menighed, hvilken han forhvervede med sit eget Blod. Thi jeg veed dette, at der skal indkomme svare Ulve iblandt Eder efter min Bortgang, som ikke skulle spare Hjorden. Og af Eder selv skulle opstaae Mænd, som skulle tale forvendte Ting, at drage Disciplene efter sig. Derfor vaager, og kommer ihu, at jeg haver ikke afladt i tre Aar, Nat og Dag, at paaminde Enhver af Eder med Taarer. Og nu, Brodre, befaler jeg Eder Gud og hans Naades Ord, som er mægtigt at opbygge Eder, og at give Eder Arv iblandt alle de Helligede. Jeg haver ikke begjert Nogens Sølv, eller Guld, eller Klædebon. Men I vide selv, at disse Hænder have tjent for min Nodtørft, og for dem, som ere med mig. Jeg viste Eder i alle Ting, at det bør os saaledes at arbeide og komme de Skrobelige til Hjælp, og at ihukomme den Herres Jesu Ord, hvorledes han selv haver sagt: saligt er det at give, hellere end at tage.

Derpaa skal en anden Biskop læse

Evangeliet St. Joh. 21, 15.

Jesus sagde til Simon Peder: Simon, Jonas Son, elsker du mig mere end disse? Han sigér til ham: ja, Herre, du veed, at jeg elsker dig. Jesus siger til ham: fod mine Lam. Han siger atter anden Gang til ham: Simon, Jonas Søn, elsker du mig? Han siger til ham: ja, Herre, du veed, at jeg elsker dig. Jesus siger til ham: vær Hyrde for mine Faar. Han siger tredie Gang til ham: Simon, Jonas Son, elsker du mig? Peder blev bedrøvet, fordi han sagde den tredie Gang til ham: elsker du mig? og han sagde til ham: Herre, du veed alle Ting, du veed, at jeg elsker dig. Jesus siger til ham: fød mine Faar.

Eller ogsaa dette: St. Joh. 20, 19.

Om Aftenen paa den samme Dag, som var den første i Ugen, da Dørene vare lukte, hvor Disciplene vare forsamlede, af Frygt for Joderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med Eder! Og der han det sagde, viste han dem sine Hænder, og sin Side. Da bleve Disciplene glade, at de saae Herren. Da sagde Jesus atter til dem: Fred være med Eder! Ligesom Faderen haver udsendt mig, saa sender og jeg Eder. Og der han dette sagde, aandede han paa dem, og siger til dem: annammer den Hellige Aand! Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte, og hvem I beholde dem, ere de beholdne.

Eller dette: St. Matth. 28, 18.

Jesus traadte frem, talede med dem, og sagde: mig er given al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaaer derfor hen, og lærer alle Folk, og døber dem i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands. Og lærer dem at holde alt det, jeg haver befalet Eder. Og see, jeg er med Eder alle Dage, indtil Verdens Ende.

Efter Evangeliet, og den Nicenske Troesbekjendelse og Prædikenen ere endte, skal den udkaarede Biskop (iført sit Rochet) af to Biskopper præsenteres for Provindsens Erkebiskop (eller en anden Biskop, som dertil ifølge lovgyldig Commission er bestemt) og skal Erkebiskoppen sidde i sin Stol nær det hellige Bord, og Biskopperne, som præsentere den Udkaarne Biskop sige.

Højærværdige Fader i Gud, vi præsentere for Eder denne gudelige og vellærde Mand for at Ordineres og Conseereres til Biskop.

Da skal Erkebiskoppen fordre Dronningens Mandat for Consecrationen, og lade det oplæse. Og Eden betræffende Dronningens Supremati skal administreres til de udkaarne Personer, som den er foran indført i Formularet for Diakoners Ordination. Og derpaa skal ogsaa administreres til dem Eden om tilbørlig Lydighed mod Erkebiskoppen, som følger.

Eden om tilbørlig Lydighed mod Erkebiskoppen.

I Guds Navn. Amen. Jeg N. udkaaren Biskop for Kirken og Bispestolen i N. tilsiger og lover al tilbørlig Ærbodighed mod Erkebiskoppen og mod Metropolitan Kirken i N. og mod deres Succesforer: Saa hjælpe mig Gud formedelst Jesum Christum.

Denne Ed skal ikke aflægges ved en Erkebiskops Consecration.

Derpaa skal Erkebiskoppen opfordre den tilstedeværende Menighed til at bede, i det han siger til den.

Brodre, det er skrevet i Sanct Lucæ Evangelium, At Christus vor Frelser forblev hele Natten i Bøn, før han valgte og udsendte sine tolv Apostle. Det er ogsaa skrevet i Apostlernes Gjerninger, At de Disciple, som vare i Antioch fastede og bad, forend de lagde Hænder paa Paulum og Barnabam, og udsendte dem. Lad os derfor, følgende Christi vor Frelsers og hans Apostlers Exempel, først nedknæle i Bon, inden vi antage og udsende denne Person, som er fremstillet for os, til den Gjerning, hvortil vi troe den Hellige Aand haver kaldet ham.

Og derpaa skal Litaniet læses, som foran i Formularet for Diakoners Ordination, kun med denne Undtagelse, at efter Stedet, At det maa behage dig, at oplyse alle Biskopper &c. det særegne Suffragium, som derefter følger skal udelades, og dette indføres i Steden for:

At det maa behage dig at velsigne denne vor udkaarne Broder, og sende din Velsignelse over ham, at han maa tilbørligen forrette det Embede, hvortil han er kaldet, til din Kirkes Opbyggelse, og til dit Navns Hæder, Priis, og Ære;

Svar. Vi bede til dig, hør os Gode Herre.

Derpaa skal fremsiges denne følgende Bøn.

Almægtige Gud, alle gode Tings Giver, som ved din Hellige Aand haver stiftet forskjellige Ordener af dit Ords Tjenere i din Kirke; See barmhjærtigen til denne din Tjener, som nu er kaldet til en Biskops Gjerning og Tjeneste; og saaledes opfyld ham med din Læres Sandhed, og smyk ham med et uskyldigt Levnet, at han, baade i Ord og Gjerning maa troligen tjene dig i dette Embede, til dit Navns Ære, og til din Kirkes Opbyggelse og gode Bestyrelse; formedelst vor Frelsers Jesu Christi Fortjeneste, som lever og regjerer med dig og den Hellige Aand, i al Evighed. Amen.

Derpaa skal Erkebiskoppen, siddende i sin Stol, sige til ham, som skal consecreres.

Broder, eftersom de hellige Skrifter og de gamle Canones befale,

at vi ikke skulle være iilfærdige i at lægge Hænder paa, og antage nogen Person til Regjering i Christi Kirke, som han haver kjøbt for ingen ringere Priis end sit eget Blods Udgydelse; vil jeg, før jeg antager Eder til denne Bestilling, examinere Eder i visse Artikler, i den Hensigt, at den her tilstedeværende Menighed kan have en offentlig Prøve, og være Vidner til, hvorledes I have isinde at opføre Eder i Guds Kirke.

Er I overbeviist om at I er indvortes bevæget af den Hellige Aand til at paatage Eder dette Embede og Bestilling, for at tjene Gud til hans Æres Befordring, og hans Folks Opbyggelse?

Svar. Jeg er overbevist derom.

Erkebiskoppen.

Ere I overbeviste om at de hellige Skrifter tilstrækkeligen indeholde al Lære, som nødvendigvis udfordres til evig Salighed formedelst Troen paa Jesum Christum? og have I besluttet at oplære Folket, som anbetroes Eders Omsorg udaf samme Skrifter, og at lære intet, som nødvendigen udforderligt til evig Salighed, uden det som I skulle være overbeviste om kan sluttes og bevises af samme?

Svar. Dette er jeg overbevist om, og dette haver jeg med Guds Naade besluttet.

Erkebiskoppen.

Vil I da troligen ove Eder i de samme hellige Skrifter, og anraabe Gud i Bøn om at I maa rigtigen forstaae samme; saa at I kan vorde istand til ved dem at lære og formane med sund Lærdom, og gjendrive og overbevise dem, som sige imod?

Svar. Dette vil jeg gjøre med Guds Hjælp.

Erkebiskoppen.

Er I beredvillig til med Flid og Troskab at banlyse og forjage al vrang og fremmed Lære, som strider mod Guds Ord; og baade privat og offentlig at opfordre og opmuntre andre til det Samme?

Svar. Jeg er beredvillig saafremt Herren er min Hjælper.

Erkebiskoppen.

Vil I fornægte al Ugudelighed og verdslige Lyster, og leve ædrueligen, retfærdigen, og gudeligen, i denne nærværende Verden; at I maa vise Eder i alle Ting som et Exempel paa gode Gjerninger for andre, paa det at Modstanderen maa blive til Skamme, og ikke have noget at sige mod Eder?

Svar. Det vil jeg gjøre, saafremt Herren er min Hjælper

Erkebiskoppen.

Vil I vedligeholde og befordre, saa vidt I formaaer Rolighed, Kjærlighed og Fred iblandt alle Mennesker; og saadanne som ere urolige, ulydige og forbryderske, i Eders Bispedømme irettesætte og straffe, efter den Myndighed som I haver ved Guds Ord, og som vorder Eder overdraget ifølge dette Riges Constitution?

Svar. Det vil jeg gjøre med Guds Hjælp.

Erkebiskoppen.

Vil I vise Troskab i at Ordinere, udsende, eller lægge Hænder paa andre?

Svar. Det vil jeg vise med Guds Hjælp.

Erkebiskoppen.

Vil I vise Eder blid og barmhjærtig for Christi Skyld mod fattige og nødlidende Folk, og mod alle Fremmede, som trænge til Hjælp.

Svar. Jeg vil vise mig saaledes med Guds Hjælp.

Da skal Erkebiskoppen staae op og sige:

Den Almægtige Gud, vor himmelske Fader, som haver givet Eder en god Villje til at gjøre alle disse Ting, Forunde Eder ogsaa Kraft og Styrke til at fuldføre samme; paa det at, da han fuldbyrder i Eder den gode Gjerning, som han

haver begyndt, I maa befindes fuldkommen og ustraffelig paa den sidste Dag; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Da skal den udkaarne Bisskop iføres det Øvrige af den Bisskoppelige Klædning; og idet han knæler ned skal Veni Creator Spiritus synges eller siges over ham, og skal Erkebisskoppen begynde, og Bisskopperne med andre, som ere tilstede skulle svare verssviis som følger.

Kom Hellig Aand, beaand os mild,
Antænd vor Sjæl med himmelsk Ild,

Du est en mægtig Salvings Aand,
Med syv Slags Gaver i din Haand.

Din Himmel-Salving giver Fred
Og Trøst, og Liv, og Kjærlighed,

Opklar, o Gud, vort Syn saa svagt,
Ved din lynskjære Straales Magt.

O salv vort Ansigt med din Fryd;
Din Naades Væld i Hjærtet gyd.

Fjærn Fjender bort; giv hjemme Fred:
Os ud af alle Farer leed.

Lær os at kjende Faderen,
Sønnen med dig og ham som een;

At vi med Sang kan blive ved,
At sige i Tid og Evighed.

Evig Hæder, evig Ære,
Fader, Søn og Aanden være.

Eller dette:

Kom, Hellige Aand, der steg til os, &c.

Som foran i Formularet for Præste-Ordination.

Naar dette er endt skal Erkebisskoppen sige:

Herre, hør vor Bøn.

Svar. Og lad vort Raab komme til dig.

Lader os bede.

Almægtige Gud, og allerbarmhjærtigste Fader, som af din uendelige Godhed haver givet din enbaarne og højt elskede Søn Jesum Christum til at være vor Frelser og det evige Livs Ophav; som, efter han havde fuldbyrdet vor Forløsning ved sin Død, og var opfaren til Himmels, udgjød rigeligt sine Gaver over Menneskene, og gjorde nogle til Apostle, nogle til Propheter, nogle til Evangelister, nogle til Pastorer og Lærere, for at opbygge sin Kirke og gjøre den fuldkommen; Forund, vi bede dig, denne din Tjener en saadan Naade, at han maa altid være beredvillig til at udbrede dit Evangelium, det glædelige Budskab om Forsoningen med dig; og til at bruge den Myndighed, som er ham given ikke til Nedbrydelse, men til Saliggjørelse; ikke til at skade, men til at hjælpe: saa at han, som en viis og tro Tjener, der gav din Familie Føde i tilbørlig Tid, maa tilsidst blive modtagen i evindelig Glæde, formedelst Jesum Christum vor Herre, som med dig og den Hellige Aand lever og regjerer, een Gud, i al Evighed. Amen.

Da skal Erkebisskoppen og de tilstedeværende Bisskopper lægge deres Hænder paa den udkaarne Bisskops Hoved, som knæler for dem paa sine Knæer, og skal Erkebisskoppen sige.

Annam den Hellige Aand, for en Bisskops Embede og Gjerning i Guds Kirke, nu anbetroet til dig ved vore Hænders Paalægning; I Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellige Aands, Amen. Og kom ihu at opvække Guds Naade, som er dig given ved denne vore Hænders Paalægning: thi Gud haver ikke givet os Frygtsomheds Aand, men Krafts og Kjærligheds, og Sindigheds Aand.

Da skal Erkebisskoppen overlevere Bibelen til ham og sige.

Giv Agt paa Læsning, Formaning og Lære. Tænk paa de Ting, som indeholdes i denne Bog. Vær flittig derudi, paa det at den derved opnaaede Tilvæxt maa være aabenbar for alle Mennesker. Giv Agt paa dig selv og paa Lærdom, og vær vindskibelig deri: thi naar

du gjør dette skal du frelse baade dig selv og dem som høre dig. Vær du for Christi Hjord en Hyrde, ikke en Ulv; fød du den, opslug den ikke. Understøt de Svage, helbred de Syge, forbind de Sønderbrudte, bring tilbage de Forskudte, søg efter de Tabte. Vær barmhjærtig, dog uden at være svag; udøv Kirketugt, men forglem ikke Barmhjærtighed: paa det at, naar Overhyrden kommer I da maa modtage den uvisnelige Hæders Krone; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa skal Erkebiskoppen fortsætte Communions Tjenesten; og skal den nyindviede Biskop tillige med andre communicere med ham.

Og isteden for den sidste Collect, umiddelbart før Velsignelsen skulle disse Bønner læses.

Allerbarmhjærtigste Fader, vi anraabe dig om at nedsende paa denne din Tjener din himmelske Velsignelse; og saaledes begav ham med din Hellige Aand, at han, naar han prædiker dit Ord, ej alene maa være alvorlig i at irettesætte, bede, og straffe med al Langmodighed og Lærdom; men ogsaa maa være for dem som troe, et sandt Exempel, i Ord, i Vandel, i Kjærlighed, i Tro, i Kydskhed, og i Reenhed; saa at han, fuldendende sit Løb med Troskab, paa den sidste Dag maa modtage Retfærdighedens Krone, som er henlagt for ham af Herren, den retfærdige Dommer, som lever og regjerer, een Gud, med Faderen og den Hellige Aand i al Evighed. Amen.

Forekom os, o Herre, i alle vore Foretagender med din naadigste Gunst, og understøt os med din uafladelige Hjælp; paa det at vi i al vor Gjerning begyndt, fortsat, og fuldført i dig, maa forherlige dit hellige Navn, og tilsidst af din Naade opnaae det evig Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Guds Fred, som overgaaer al Forstand bevare eders Hjærter og Sind i Guds og hans Søns Jesu Christi vor Herres Kundskab og Kjærlighed: og den Almægtige Guds, Faders, Søns og Hellig-Aands Velsignelse være iblandt eder og forblive med eder altid. Amen.

Et Formular

for

Bøn med Taksigelse,

som aarlig skal bruges den Femte Dag i November

For Kong Jacob I og de tre Engelske Stænders Redning fra det tilsigtede højforræderske og grusomme Krudt-Mord: Og ligeledes for Hans Majestæts Kong Wilhelms lykkelige Ankomst paa denne Dag, til vor Kirkes og Nations Redning.

Den Geistlige i hvert Sogn skal offentlig i Kirken ved Morgenbønnen, Søndagen i Forvejen bebude bemeldte Dags tilborlige Jagttagelse. Og efter Morgenbøn eller Prædiken, paa bemældte Femte Dag i November, skal han offentligen højt og tydeligt oplæse Parliaments Acten, som blev affattet i Jacob den Førstes Tredje Regjerings Aar, hvorved dens Jagttagelse blev paabuden.

Gudstjenesten skal være fuldkomment overeensstemmende med det sædvanlige Formular for Helligdage i alle Ting; undtagen hvor det herefter bestemmes anderledes.

Dersom denne Dag indtræffer paa en Søndag, skal kun den for den Søndag særegne Collect paa rette Sted tilføjes dette Formular.

Morgen-Bønnen skal begynde med disse Sentenser.

Herren er barmhjærtig og naadig: langmodig og af megen Miskundhed Psal. 103, 8.

Han skal ikke evindeligen skjænde: ei heller beholde Vrede evindelig. Vers 9.

Han gjør ikke med os efter vore Synder: og ei betaler os efter vore Misgjerninger. Vers 10.

Istedenfor Venite exultemus skal følgende Hymne bruges; og siges det ene Vers af Præsten, det andet af Medhjælperen og Folket

Takker Herren, thi han er god: og hans Miskundhed er evindelig. Ps. 107, 1.

De maae sige det, som ere igjenløste af Herren: de, han haver igjenløst af Modstanderens Haand. V. 2.

De trængte mig meget lige fra min Ungdom: maa Israel nu sige. Ps. 129, 1.

De trængte mig meget ligefra min Ungdom: dog kunde de ikke overvælde mig. V. 2.

De skjulte uden Aarsag deres Garn i en Groft imod mig: de grove for min Sjæl uden Aarsag. Ps. 35, 7.

De stillede et Garn for mine Trin, min Sjæl er nedbøjet: de grove en Grav for mit Ansigt, de faldt selv midt i den. Ps. 57, 7.

Vor Herre er stor, og haver stor Kraft: ja hans Viisdom er uendelig. Ps. 147, 5.

Herren opretter de Sagtmodige: de Ugudelige fornedrer han indtil Jorden. V. 6.

Lad din Haand være over din højre Haands Mand: over den Menneskens Søn, som du gjorde stærk for dig selv. Ps. 80, 18.

Saa ville vi ikke vende tilbage fra dig: du skal lade os leve, og vi ville kalde paa dit Navn. V. 18.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Særegne Psalmer. 64, 124, 125.

Særegne Lectier:

Den Første. 2 Sam. 22.

Te Deum.

Den Anden. Ap. G. 23.

Jubilate.

I Suffragierne efter Troesbekjendelsen skulle disse indskydes og bruges for Dronningen.

Præst. O Herre, bevar Dronningen;

Folk. Som sætter sin Tillid til dig.

Præst. Send hende Hjælp fra din Helligdom.

Folk. Og altid vældigen beskyt hende.

Præst. Lad hendes Fjender aldrig have Fordel over hende.

Folk. Lad ej den Ugudelige nærme sig for at skade hende.

Isteden for den første Collect i Morgen-Bønnen, skulle disse to bruges.

Almægtige Gud, som til alle Tider haver viist din Kraft og Barmhjærtighed, ved din Kirkes vidunderlige og naadige Redning, og ved at beskytte retfærdige og gudsfrygtige Konger og Stater, som bekjende din hellige og evige Sandhed, fra alle deres Fjenders ugudelige Sammensværgelser og ondskabsfulde Anslag: Vi yde dig vor uskromtede Tak og Pris, for det at du forunderligen og vældigen reddede vor naadige Souverain, Kong Jacob den Første, Dronningen, Prindsen, og alle Grene af det Kongelige Huus, tillige med Adelen, Klerisiet og Englands Menigmands Stand da forsamlede i Parliamentet, som ved Papistisk Forræderi, paa en yderst barbarisk og grusom Maade, som overgaaer alle forudgangne Tiders Exempel, vare bestemte som Faar til at slagtes. Fra denne unaturlige Sammensværgelse reddedes vi, ikke ved vor Fortjeneste, men ved din Barmhjærtighed; ikke ved vor Forsigtighed men ved dit Forsyn. Og derfor ikke os, o Herre, ikke os, men dit Navn være tilskreven fra Slægt til Slægt, al Hæder og Ære i alle de Helliges Kirker; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Modtag ogsaa, allernaadigste Gud, vor oprigtige Tak, for at du atter fyldte vore Hjærter med Fryd og Glæde, efter den Tid, hvori du havde plaget os, og lagde en ny Sang i vor Mund, ved at bringe Hans Majestæt Kong Vilhelm paa denne Dag for at redde vor Kirke og Nation fra Papistisk Tyranni og vilkaarlig Magt. Vi tilbede dit Forsyns Viisdom og Retfærdighed, som saa betimelig kom os til Hjælp i vor yderste Nød, og tilintetgjorde vore Fjenders Anslag. Vi anraabe dig, giv' os saa levende og varigt at paaskjønne hvad du den Gang gjorde, og siden den Tid haver gjort for os, at vi ikke maae blive for selvtillidsfulde og skjødesløse i vor Lydighed, saa at vi misbruge din store og ufortjente Godhed; men at den maa lede os til Anger, og bevæge os til at vorde desto flittigere og ivrigere i alle vore Religions Pligter, siden du har paa en saa forunderlig Maade bevaret os samme. Lad Sandhed og Retfærdighed, broderlig Velvilje og Christenkjærlighed, Andagt og Gudsfrygt, Eendrægtighed og Fredsommelighed, med alle andre Dyder saaledes blomstre iblandt os, at de maa vorde Grundvolden til vor Tids Lykke, og gjøre denne Kirke til din Forherligelse paa Jorden. Om hvilket vi altsammen yde mygeligen bede for vor velsignede Herres og Frelsers Skyld. Amen.

I Slutningen af Litaniet (som paa denne Dag altid skal bruges) efter Collecten [Vi bønfalde dig ydmygt, o Fader rc.] skal denne læses som følger.

Almægtige Gud og himmelske Fader, som af dit naadige Forsyn og ømme Barmhjærtighed mod os

forebyggede vore Fjenders ondskabsfulde Anslag, ved at aabenbare og tilintetgjøre deres afskyelige og ugudelige Foretagende, som det paa denne Dag var tilsigtet at iværksætte paa Kongen og hele den Engelske Stat, for at omstyrte den hos os bestaaende Regjering og Religion, og ligeledes paa denne Dag forunderligen ledte din Tjener Kong Vilhelm og bragte ham i god Behold over til England for at beskytte os mod vore Fjenders Bestræbelser efter at berøve os vor Religion og Love. Vi love og prise ydmygeligen dit allerherligste Navn for din usigelige Godhed mod os, udtrykt i begge disse din Barmhjærtigheds Handlinger. Vi bekjende at det alene skyldes din Miskundhed at vi ikke ere fortærede: Thi vore Synder have raabt til Himmelen imod os; og vore Uretfærdigheder have billigen skreget om Hævn over os. Men du haver ikke gjort imod os efter vore Synder, og ikke gjengjeldt os efter vore Uretfærdigheder; ej heller overgivet os som vi fortjente, til et Rov for vore Fjender; men haver barmhjærtigen frelst os fra deres Ondskab, og bevaret os fra Død og Ødelæggelse. Lad Overvejelsen af denne din gjentagne Godhed, o Herre, bevirke oprigtig Anger i os, paa det at Uretfærdighed ej maa blive vor Fordærvelse. Og lad levende Tro og Kjærlighed, som er frugtbar i al hellig Lydighed mere og mere tiltage i os; at du maa fremdeles fortsætte din Yndest tillige med Evangeliets Lys, for os og vore Efterkommere evindeligen; og om dette bede vi for din elskelige Søns Jesu Christi Skyld, som er vor eneste Mægler og Talsmand. Amen.

Isteden for Bønnen [I Krigs og Oprørs Tider] skal denne efterfølgende Bøn bruges.

O Herre, som paa denne Dag aabenbarede Dødens Snarer, som vare lagde for os, og paa en forunderlig Maade frelste os fra samme, Vær du fremdeles vor mægtige Beskytter og adsplit vore Fjender, som fryde sig ved Blodsudgydelse: Forvirre deres Raad og gjør dem tilskamme, ydmyg deres Stolthed, betving deres Ondskab, og tilintetgjør deres Anslag. Styrk vor naadige Herskerindes Dronning **Victorias** Hænder, og giv alle dem som have Embedsmyndighed under hende Indsigt og Retfærdighed til at rydde af Vejen alle saadanne Misgjernings Mænd, som forvandle Religion til Rebellion og Tro til Parti-Trædskhed; saa at de aldrig maa faae Magt over os, eller juble over din Kirkes Ødelæggelse iblandt os: men at vor naadige Herskerinde, og hendes Riger, maae bevares i din sande Religion, og af din miskundelige Godhed beskyttes i samme, og vi alle tilbørligen tjene dig, og yde dig Tak i din hellige Menighed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

I Communions Tjenesten skal, isteden for Dagens Collect denne følgende bruges.

Evige Gud, og vor allermægtigste Beskytter, vi dine uværdige Tjenere fremstille os ydmygeligen for din Majestæt, erkjendende din Kraft, Viisdom og Godhed i at bevare Kongens, og det Engelske Riges tre Stænder forsamlede i Parliamentet, fra den Ødelæggelse, som denne Dag var dem beredt. Gjør os, vi bede dig, oprigtigen taknemmelige, saavel for denne, som for alle dine andre store Naadesbevisninger mod os; og i Særdeleshed for atter at have gjort denne Dag ihukommelsesværdig ved et nyt Beviis paa din Faderkjærlighed mod os. Vi prise dig for det, at du lykkeligen førte hid Hans forhenværende Majestæt Kong Vilhelm, og for det at du lod al Modstand vige for ham indtil han blev vor

Konge og Hersker. Vi bede dig, beskyt og forsvar vor Herskerinde **Victoria,** og hele den Kongelige Familie mod alle Forræderier og Sammensværgelser; Bevar hende i din Tro, din Frygt og Kjærlighed; Velsign hendes Regjering med varig Lykke her paa Jorden: og kron hende siden med evindelig Herlighed; formedelst Jesum Christum vor eneste Frelser og Forløser. Amen.

Epistelen. Rom. 13, 1.

Hvert Menneske være de foresatte Øvrigheder underdanig, thi der er ikke Øvrighed uden af Gud; men de Øvrigheder, som ere, haver Gud beskikket; saa at hvo som sætter sig mod Øvrigheden, imodstaaer Guds Anordning; men de, som imodstaae, skulle faae deres Dom. Thi de Regjerende ere ikke til Skræk for gode Gjerninger, men for onde. Vil du da ikke frygte for Øvrigheden, saa gjør det, som godt er, og du skal have Roes af den. Thi den er Guds Tjener, dig til Gode. Men dersom du gjør det, som er ondt, da frygt dig, thi den bærer ikke Sværdet forgjeves: den er Guds Tjener, en Hevner til Straf over den, som gjør det Onde. Derfor er det fornødent at være underdanig, ikke alene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens. Derfor betale I dem ogsaa Skat, thi de ere Guds Tjenere, som just skulle tage vare paa dette. Betaler derfor Alle, hvad I ere dem skyldige; den, som I ere Skat skyldige, Skat; den, som Told, Told; den, som Frygt, Frygt; den, som Ære, Ære.

Evangeliet. Luc. 9, 51.

Men det begav sig, der de Dage fuldkommedes, at han skulde optages, da vendte han stadelig sit Ansigt at vandre til Jerusalem. Og han sendte Bud for sig, og de gik bort, og kom ind i en af Samaritanernes Byer, at berede ham Herberge. Og de annammede ham ikke, fordi hans Ansigt var vendt mod Jerusalem. Men der hans Disciple, Johannes og Jacobus, saae det, sagde de: Herre! vil du, at vi skulle byde Ild falde ned af Himmelen, og fortære dem, ligesom og Elias gjorde? Men han vendte sig, og straffede dem, og sagde: I vide ikke, af hvad Aand I ere. Thi Menneskens Søn er ikke kommen, at fordærve Menneskers Sjæle, men at frelse dem. Og de gik til en anden By.

Efter Troesbekjendelsen, hvis der ikke holdes nogen Prædiken, skal en af de fire Homilier mod Rebellion læses.

Denne Sentenz skal læses ved Offertoriet.

Derfor, Alt, hvad I ville, at Menneskene skulle gjøre mod Eder, det gjører I ogsaa mod dem; thi saadan er Loven og Propheterne.

Efter Bønnen for den stridende Kirke skal denne følgende Bøn bruges.

O Gud, hvis Navn er herligt over al Jorden og hvis Majestæt er over Himlene; som paa denne Dag vidunderligen bevarede vor Kirke og Stat fra Papistiske Sammensvornes hemmelige Anslag og helvedske Ondskab; og paa denne Dag ligeledes begyndte at tilberede os en mægtig Frelse fra de samme grusomme og blodtørstige Fjenders aabenbare Tyranni og Undertrykkelse: Vi velsigne og tilbede din herlige Majestæt, saavel for den første som for denne din sidste forunderlige Fadergodhed mod vor Kirke og Nation, i vor Religions og Friheders Bevarelse. Og vi bede ydmygeligen at den dybtfølte Erkjendelse af denne din gjentagne Barmhjertighed maa fornye og forøge i os en Kjærligheds og Taknemmeligheds Aand mod dig dens eneste Ophav; en fredelig Underkastelses og Lydigheds Aand mod vor naa-

dige Souveraine Frue, Dronning Victoria; og en Aand af brændende Iver for vor hellige Religion, som du haver saa forunderligen reddet, og grundfæstet til Velsignelse for os og vore Efterkommere. Og om dette bede vi for Jesu Christi Skyld. Amen.

Et Formular
for
Bøn med Faste,

Som bruges aarlig den Tredivte Januar,

Som er salig Kong Carl den Førstes Martyrdøds-Dag; for at paakalde Guds Barmhjærtighed, at hverken den mod hans velsignede og uskyldige Blod begangne Forbrydelse, ei heller de andre Synder hvorved Gud opfordredes til at overgive baade os og vor Konge i grusomme og affindige Menneskers Hænder maa nogensinde i Fremtiden hjemsøges paa os eller vore Efterkommere.

Dersom denne Dag indtræffer paa en Søndag, skal dette Bøns-Formular bruges og Fasten holdes den næstfølgende Dag. Og paa den næstforegaaende Søndag før Dagen, som skal holdes; ved Morgen-Bønnen, umiddelbart efter den Nicenske Troesbekjendelse, skal en Forkyndelse skee om den tilbørlige Jagttagelse af bemeldte Dag.

Gudstjenesten skal være fuldkomment overeensstemmende med det sædvanlige Formular for Helligdage i alle Ting; undtagen hvor det herefter bestemmes anderledes.

Ritualet for Morgen-Bøn.

Den som forretter Tjenesten skal begynde med een eller flere af disse Sententser.

Hos Herren vor Gud ere Barmhjærtigheder, og Forladelser; endskjøndt vi have været gjenstridige mod ham: og vi have ikke hørt paa Herrens vor Guds Røst, til at vandre i hans Love, som han lod give for vort Ansigt. Dan. 9, 10.

Tugt mig, Herre! dog med Maade: ikke i din Vrede, at du ikke skal tilintetgjøre mig. Jer. 9, 24.

Og gak ikke i Dom med din Tjener, Herre: thi Ingen, som lever, kan være retfærdig for dig. Psalm. 143, 2.

Isteden for Venite exultemus skal følgende Hymne læses eller synges; det ene Vers af Præsten, det andet af Medhjælperen og Folket.

Herre! du er retfærdig: og dine Domme ere oprigtige. Ps. 119, 137.

Og du er retfærdig i alt det, som er kommet over os: thi du handlede troligen, men vi handlede ugudeligen. Neh. 9, 33.

Men hvad os angaaer, vore Fødder vare nær ved at glide: næsten vaklede vore Trin. Ps. 73, 2.

Thi vi vare nidkjære paa Daa-

rerne: der vi maatte see, at det gik de Ugudelige vel. V. 12.

Folket rejste sig, og Hovdingerne raadsloge tilsammen: imod Herren og imod hans Salvede. Ps. 2, 2.

Thi de have i Hjærtet raadslaget tilhobe: de have gjort en Pagt imod ham. Ps. 83, 5.

Han horte Manges Fortalelse, der var Rædsel trindt omkring: fordi de raadsloge tilsammen over ham, de tænkte at tage Livet af ham. Ps. 31, 15.

De talede mod ham med falske Tunger: og de omgave ham med hadefulde Ord; ja de strede imod ham uden Aarsag. Ps. 109, 2.

Ogsaa den Mand, som havde Fred med ham, som han forlod sig paa: som aad hans Brød, han opløftede sin Hæl imod ham. Ps. 41, 9.

De betalte ham Ondt for Godt: til hans Sjæls store Kummer, Ps. 35, 12.

De raadførte sig tilhobe, sigende, Gud haver forladt ham: forfølger og griber ham; thi der er Ingen, som frier. Ps. 71, 9.

Herrens Salvede, som var vor Næses Aand blev fanget i deres Grave: om hvilken vi sagde, Under hans Skygge ville vi leve iblandt Hedningerne. Begræd. 4, 20.

Modstanderen og Fjenden droge ind ad Jerusalems Porte: sigende, Naar skal han døe, og hans Navn forgaae? V. 12. Ps. 41, 5.

De sagde en svar Forbrydelse hviler paa ham: og han, som ligger, skal ikke staae op mere. V. 8.

Der opstod falske Vidner: de spurgte ham om det, som han ikke vidste. Ps. 35, 11.

For Folkets Synder, for Præsternes Misgjerninger: udgjød de Retfærdiges Blod midt i Jerusalem. Begræd. 4, 13.

Min Sjæl skal ikke komme i deres hemmelige Raad, min Ære skal ikke forenes med deres Forsamling: thi i deres Vrede haver de slaget en Mand ihjel; 1 Mos. 49, 6.

Ja din højre Haands Mand: den Menneskens Søn, som du gjorde stærk for dig selv. Ps. 80, 17.

Han syntes for de Uforstandiges Øjne at døe: og hans Endeligt agtedes for en Plage. Viisd. 3, 2.

Daarerne ansaae hans Liv for Affindighed og hans Henfart fra os for en Fordærvelse: men han er i Fred. Viisd. 5, 4, og 3, 3.

Thi omendskjøndt han straffedes for Menneskens Øjne: saa var dog hans Haab fuldt af Udødelighed. Viisd. 3, 4.

See, hvorledes han regnes iblandt Guds Børn: og hans Lod iblandt de Hellige. Viisd. 5, 5.

Herre! Gud, som Hevnen hører til; Gud, som Hevnen hører til: gjør vel imod Zion efter din Velbehagelighed. Ps. 94, 1 og 51, 18.

Vær barmhjærtig, o Herre, mod dit Folk, som du, Herre haver forløst: og tilskriv os ikke uskyldigt Blod, 5 Mos. 21, 8.

Samle ikke vor Sjæl med Syndere: eller vort Liv med blodgjerrige Folk. Ps. 26, 9.

Fri os fra Blod-Skyld, Gud, vor Saligheds Gud: saa skal vor Tunge synge med Fryd om din Retfærdighed. Ps. 51, 14.

Thi du er ikke en Gud, som haver Lyst til Ugudelighed: den Onde skal ikke boe hos dig. Ps. 5, 4.

Du fordærver dem som tale Løgn: Herren haver Vederstyggelighed til en blodgjerrig og falsk Mand. V. 6.

Hvorledes blive de i et Øjeblik ødelagte: de omkomme, de faae Ende med Forskrækkelser. Ps. 73, 18.

Ligesom en Drøm, naar En er opvaagnet: saaledes lod du deres Billede forsvinde udaf Staden. V. 19.

Store og forunderlige ere dine Gjerninger, Herre, Gud, du Almægtige: Retfærdige og sande ere dine Veje, du de Helliges Konge! Aab. 15, 3.

Herre! du er retfærdig: og dine Domme ere oprigtige. Ps. 119,137.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Særegne Psalmer. 9, 10, 11.

Særegne Lectier.

Den Første, 2 Sam. 1.
Den Anden, St. Matth. 27.

Isteden for den første Collect i Morgenbønnen skulle disse to næstfølgende bruges.

O Allermægtigste Gud, frygtelig i dine Domme, og forunderlig i dine Gjerninger mod Menneskenes Børn; som i din svare Unaade tillod, at vor naadige Hersker, Kong Karl den Første skulde (som paa denne Dag) miste sit Liv under grusomme og blodtørstige Mænds Hænder: Vi dine syndige Skabninger her forsamlede for dit Aasyn, bekjende ydmygt paa Folkets Vegne i dette Land, at det var denne Nations himmelraabende Synder, som paadrog os denne svare Straffedom. Men, O naadige Gud, naar du efterforsker Blodskyld, da tilregn ikke dette uskyldige Blod (hvis Udgydelse intet uden din Søns Blod kan afsone), tilregn det ikke dette Lands Folk; og lad det aldrig blive affordret os eller vore Efterkommere. Vær barmhjærtig mod dit Folk, som du haver forløst; og vær ikke evindelig vred paa os: Men tilgiv os for din Barmhjærtigheds Skyld, formedelst din Søns, Jesu Christi vor Herres Fortjeneste. Amen.

Velsignede Herre, i hvis Øjne dine Helgenes Død er dyrebar; Vi prise dit Navn for din rigelige Naade udviist imod vor Kongelige Martyr; hvorved han sattes istand til glad at følge sin velsignede Herres og Frelsers Fodspor, i standhaftigen og sagtmodigen at lide alle grusomme Nedværdigelser, og endelig til at staae imod indtil Døden; og selv da, efter det samme Mønster at bede for sine Mordere. Lad hans Ihukommelse, o Herre, altid være velsignet iblandt os; at vi maae følge hans Uforsagtheds, og Standhaftigheds, hans Sagtmodigheds og Taalmods, og hans store Christenkjærligheds Exempel. Og giv at dette vort Land maa blive befriet fra Hævnen for hans retfærdige Blod og at din Barmhjærtighed maa forherliges ved vore Synders Tilgivelse: og om alt dette bede vi for Jesu Christi vor eneste Mæglers og Talsmands Skyld. Amen.

I Litaniets Slutning (som paa denne Dag altid skal bruges) skal der strax efter Collecten [Vi bønfalde dig ydmygt, O Fader &c.] de tre næstfølgende Collecter læses.

O Herre, vi anraabe dig, hør naadigt vore Bønner, og skaan alle dem, som bekjende deres Synder for dig; saa at de hvis Samvittigheder af Synden anklages, maa ved din miskundelige Tilgivelse frikjendes; formedelst Christum vor Herre. Amen.

O Allermægtigste Gud, og barmhjærtige Fader, som haver Medlidenhed med alle Mennesker og hader intet som du haver skabt; du som ikke vilde en Synders Død, men hellere at han skulde vende sig fra sin Synd og blive frelset: Barmhjertigen tilgiv os vore Over-

trædelser; modtag os og trøst os som ere besværede og trætte af vore Synders Byrde. Det er din Egenskab at have Barmhjærtighed; dig alene tilkommer at tilgive Synder. Skaan os derfor, gode Herre, skaan dit Folk, som du haver forløst; gak ikke i rette med dine Tjenere, som kun ere ringe Stov og elendige Syndere: men saaledes vend din Vrede fra os, som ydmygt bekjende vor Uværdighed, og oprigtigen angre vore Feil; og saaledes iil med at hjælpe os i denne Verden, at vi maae evindeligen leve med dig i den tilkommende Verden; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Omvend du os, O gode Herre, og saa skulle vi blive omvendte. Vær naadig, O Herre, vær naadig mod dit Folk, som vender sig til dig med Graad, Faste og Bøn. Thi du est en barmhjærtig Gud, Fuld af Miskundhed, Langmodighed, og stor Forbarmelse. Du skaaner naar vi fortjene Straf, Og i din Vrede kommer Barmhjærtighed ihu. Skaan dit Folk, gode Herre, skaan det, Og lad ikke din Arvedel blive tilskamme. Hør os, O Herre, thi din Barmhjærtighed er stor, Og see paa os efter dine Forbarmelsers Mangfoldighed; Formedelst din velsignede Søns Jesu Christi vor Herres Fortjeneste og Mægling. Amen.

I Communions Tjenesten, efter Bønnen for Dronningen [Almægtige Gud, hvis Rige er evigt ꝛc.], isteden for Dagens Collect skulle disse to bruges.

O Allermægtigste Gud, ꝛc.
Velsignede Herre, i hvis Øjne ꝛc.
(Som i Morgenbønnen.)

Epistelen. 1 Petr. 2, 13.

Værer derfor al menneskelig Orden underdanige for Herrens Skyld: være sig en Konge, som den Ypperste, eller Befalingsmænd, som de, der sendes af ham til Straf over Misdædere, men dem til Lov, som gjøre Godt. Thi saaledes er det Guds Villje, at I, ved at gjore det Gode, skulle bringe de daarlige Menneskers Vankundighed til at tie; som de, der ere frie, dog ikke som de, der have Friheden til Ondskabs Skjul, men som Guds Tjenere. Ærer Alle; elsker Broderskabet; frygter Gud; ærer Kongen! I Tjenere! værer Eders Herrer underdanige i al Ærefrygt; ikke alene de gode og billige, men ogsaa de fortrædelige! Thi dette finder Naade, dersom Nogen af Samvittighed for Gud fordrager Gjenvordigheder, naar han lider uretfærdigen. Thi hvad er det for en Roes, dersom I, naar I synde, og blive slagne, lide taalmodigen? Men dersom I, naar I gjore Godt, og lide derfor, ere taalmodige, dette finder Naade for Gud. Thi dertil ere I kaldte, efterdi Christus haver og lidt for os, efterladende os et Exempel, at I skulle efterfølge hans Fodspor. Hvilken ikke haver gjort Synd; der blev og ikke funden Svig i hans Mund.

Evangeliet. Matth. 21, 33.

Der var en Huusbonde, som plantede en Viingaard, og satte et Gjerde omkring den, og gravede en Perse i den, og byggede et Taarn; og han lejede den til Viingaardsmænd, og drog udenlands. Men der Frugtens Tid kom, sendte han sine Tjenere til Viingaardsmændene, at annamme dens Frugter. Og Viingaardsmændene toge hans Tjenere; Een sloge de, en Anden dræbte de, en Anden stenede de. Han sendte atter andre Tjenere, flere end de første, og de gjorde ligesaa med dem. Men derefter sendte han sin Søn til dem, og sagde: de ville dog undsee sig for min Søn. Men der Viingaards-

mændene saae Sønnen, sagde de til hverandre: denne er Arvingen; kommer, lader os slaae ham ihjel, og tilvende os hans Arv. Og de toge ham, og stødte ham udenfor Viingaarden, og sloge ham ihjel. Naar da Viingaardens Herre kommer, hvad skal han gjøre med disse Viingaardsmænd? De sagde til ham: han skal ilde omkomme de Onde, og leie sin Viingaard til andre Viingaardsmænd, som skulle give ham Frugterne i deres Tid.

Efter den Nicenske Troesbekjendelse, skal isteden for Prædiken, denne Dag læses den første og anden Part af den paabudne Homilie imod Ulydighed og forsætlig Rebellion; eller den Geistlige, som forretter Gudstjenesten skal holde en af ham selv forfattet Prædiken over det samme Emne.

I Offertoriet skal denne Sentents læses.

Derfor, Alt, hvad I ville, at Menneskene skulle gjøre mod Eder, det gjører I ogsaa mod dem; thi saadan er Loven og Propheterne.

Efter Bønnen [For Christi Kirkes hele Tilstand ꝛc.] skulle disse to følgende Collecter bruges.

O Herre, vor himmelske Fader, som ikke straffede os efter vore Synders Fortjeneste, men i din Dom ihukom Barmhjærtighed; Vi erkjende det for din særdeles Naade, at skjøndt du for vore mange Synder og store Overtrædelser tillod din salvede velsignede Konge Karl den Første (som paa denne Dag) at falde i voldsomme og blodtørstige Mænds Hænder, og blive af dem grusommeligen myrdet, saa lod du os dog ikke bestandig blive som Faar uden Hyrde; men vidunderligen bevarede ved det naadige Forsyn hans Krones utvivlsomme Arving, vor daværende naadige Herster Kong Karl den Anden, fra hans blodige Fiender, i det du skjulte ham under dine Vingers Skygge indtil deres Tyranni var overstaaet; og bragte ham tilbage paa den gode af dig bestemte Tid, for at sidde paa sin Faders Throne; og tillige med den Kongelige Familie gjengav os vor gamle Regjering i Kirke og Stat. For disse dine store og udsigelige Naadesbevisninger yde vi dig vor ydmygste og oprigtigste Tak; anraabende dig om fremdeles at fortsætte din naadige Beskyttelse over hele den Kongelige Familie, og at forunde vor naadige Herskerinde Dronning **Victoria** en langvarig og lykkelig Regjering over os: Saa skulle vi, som ere dit Folk, evindeligen takke dig og forkynde din Pris fra Slægt til Slægt; formedelst Jesum Christum, vor Herre og Frelser. Amen.

Giv, o Herre, vi bede dig, at denne Verdens Løb maa saa fredeligen ordnes under din Regjering, at din Kirke glad maa tjene dig i al gudelig Stilhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Ritualet for Aften-Bøn.

Hymnen som er ibestemt at bruges ved Morgen-Bønnen isteden for Venite exultemus skal her ogsaa bruges foran de Særegne Psalmer.

Herre, du er retfærdig ꝛc.

Særegne Psalmer 79, 94, 85.

Særegne Lectier.

Den Første. Jerem. 12 eller Dan. 9 indtil 22 Vers.

Den Anden. Ebr. 11 Vers 32 og 12 indtil 7de Vers.

Isteden for den første Collect ved Aften-Bønnen skulle disse to næst følgende bruges.

O Almægtige Herre Gud, som ved din Viisdom, ikke alene styrer og indretter alle Ting overeens-

stemmende med din egen Retfærdighed; men ogsaa fuldfører hvad der er dig velbehageligt paa en saadan Maade, at vi ikke kunne andet end erkjende, at du er retfærdig i alle dine Veje, og hellig i alle dine Gjerninger: Vi, dit syndige Folk kaste os her ned for dig, og bekjende at dine Domme vare retfærdige, i at tillade grusomme Mænd, Belials Sønner (som paa denne Dag) at bestænke deres Hænder med din Salvedes Blod; thi vi havde paadraget os dette, ved store og vedvarende Synder, hvorved vi havde opflammet din Vrede imod os. For hvilke vi altsaa her ydmyge os for dig; og anraabe dig om at befrie denne Nation fra Blodskyld (især denne Dags) og at bortvende fra os og vore Efterkommere alle de Straffedomme, som vi ved vore Synder højligen have fortjent: Hør vor Bøn, for din Søns, vor Frelsers Jesu Christi uendelige Fortjenestes Skyld. Amen.

Velsignede Gud, du som er retfærdig og mægtig, og som tillod at din kjære Tjener, vor mægtige Hersker Kong Karl den Første blev (som paa denne Dag) overgiven til ugudelige Mænds voldsomme Krænkelser, for at blive skjændigt mishandlet af dem og tilsidst myrdet: Skjøndt vi ikke kunne tænke paa saa afskyelig en Handling uden med Rædsel og Forfærdelse; saa ihukomme vi dog taknemmeligen din Naades Herlighed, som da fremskinnede i din Salvede; som du behagede endog i Døds-Timen at begave med et rigeligt Maal af mønsterværdigt Taalmod, Sagtmodighed og Christen-Kjærlighed, for hans grusomme Fjenders Aasyn. Og omendskjøndt du tillod dem at gaae til saa høj en Grad af Voldsomhed, som at aflive ham, og tage hans Throne i Besiddelse; saa bevarede du dog i din store Barmhjærtighed hans Søn, som den med rette tilhørte, og ved en forunderlig Styrelse bragte ham tilsidst tilbage, og satte ham paa samme, for at gjenoprette din sande Religion og grundfæste Fred iblandt os; For disse dine Naadesbevisninger forherlige vi dit Navn formedelst Jesum Christum vor velsignede Frelser. Amen.

Strax efter Collecten [Oplys vort Mørke ꝛc.] skulle disse tre næstfølgende bruges.

O Herre, vi anraabe dig ꝛc.

O Allermægtigste Gud ꝛc.

Omvend du os ꝛc.

(Som foran i Morgen-Bønnen.)

Umiddelbart foran Sanct Chrysostomi Bøn skal denne næstfølgende Collect bruges.

Almægtige og evige Gud, hvis Retfærdighed er som de høje Bjerge og hvis Domme som en stor Afgrund; og som ved det grusomme Mord (som paa denne Dag) begaaet paa din Salvedes uforkrænkelige Person, haver lært os at hverken de største Konger, eller de bedste Mennesker, ere mere sikre for en voldsom, end for en naturlig Død: Lær os ogsaa herved at tælle vore Dage, at vi maa henvende vore Hjærter til Viisdom. Og giv at hverken nogen Storheds Glands eller Indbildning om egen Godhed maa saaledes blænde os, at vi nogensinde ansee os selv for andet end syndigt Støv og Aske; men at vi, efter denne din velsignede Martyrs Exempel maae ile seemad mod det høje Kalds Kamp-belønning, som er os foresat, i Tro og Taalmodighed, Ydmyghed og Sagtmodighed, Selvbetvingelse og Selvfornægtelse, Christenkjærlighed og urokkelig Standhaftighed indtil Enden: Og om alt dette bede vi for din Søns vor Herre Jesu Christi Skyld; hvem med dig og din Hellige Aand være al Hæder og Ære i Evighed.

Et Formular for Bøn med Taksigelse

Til den Almægtige Gud

For at have gjort Ende paa

den store Rebellion

Ved Kongens og den Kongelige Families Gjenindsættelse, og Regjeringens Gjenoprettelse efter mange Aars Afbrud; hvilke usigelige Naadesbeviisninger bleve forunderligen fuldførte den Ni og Tyvende Maj, i Aaret 1660. Og til en Erindring derom er det paabudet ved en Parliaments Act, at den Dag skal hvert Aar helligholdes.

Parliaments Acten, affattet i Kong Karl den Andens Tolvte, og confirmeret i hans Trettende Regjerings Aar, om den aarlige Højtideligholdelse af den Ni og Tyvende Dag i Maj, som en Offentlig Takkefest, skal offentlig læses i alle Kirker i Morgen-Bønnen, umiddelbart efter den Nicenske Troesbekjendelse paa den for hver Ni og Tyvende Maj næstforegaaende Søndag, og skal da Forkyndelse gjøres om bemeldte Dags tilbørlige Højtideligholdelse.

Gudstjenesten skal være fuldkomment overeenstemmende med det sædvanlige Formular for Helligdage i alle Ting; undtagen hvor det herefter bestemmes anderledes.

Dersom denne Dag indtræffer paa **Christi Himmelfarts Dag** eller **Pintse Dag**, da skulle denne Embeds Forskrifts Collecter, paa vedbørlige Steder føjes til disse Højtiders Gudstjeneste: Hvis det er **Mandag** eller **Tirsdag** i **Pintseugen**, eller **Trinitatis Søndag**, skulle de Særegne Psalmer, som ere bestemte for denne Dag, isteden for dem som læses i den sædvanlige Følge, ogsaa bruges, og Collecterne tilføjes som i de foromtalte Tilfælde, og i alle disse Tilfælde skal det øvrige af denne Embedsforskrift udelades: Men dersom Dagen indtræffer paa nogen anden Søndag, skal denne hele Embedsforskrift bruges, ganske som herefter følger. Og hvilken som helst Fest der indtræffer paa denne højtidelige Takkefest skal følgende Hymne, som er bestemt isteden for Venite exultemus, altid bruges.

Morgen-Bønnen skal begynde med disse Sententser.

Hos Herren vor Gud ere Barmhjærtigheder, og Forladelser; endskjøndt vi have været gjenstridige imod ham: og vi have ikke hørt paa Herrens vor Guds Røst, til at vandre i hans Love, som han lod give for vort Ansigt. Dan. 9, 9. 10.

Det er Herrens megen Miskundhed, at vi ikke ere fortærede: thi hans Barmhjærtigheder have ingen Ende. Begr. 3, 22.

Isteden for Venite exultemus skal synges eller siges følgende Hymne; eet Vers af Præsten og et andet af Medhjælperen og Menigheden.

Jeg vil synge om Herrens Miskundheder evindeligen: jeg vil kundgjøre din Trofasthed med min Mund fra Slægt til Slægt. Ps. 89, 1.

Han haver gjort sine Undergjerninger mindeværdige: Herren er naadig og fuld af Barmhjærtighed. Ps. 111, 4.

Hvo kan udsige Herrens vældige Gjerninger: eller fremsige al hans Lov? Ps. 106, 2.

Herrens Gjerninger ere store: de blive søgte af alle dem, som have Lyst til dem. Ps. 111, 2.

Herren opretter de Sagtmodige: de Ugudelige fornedrer han indtil Jorden. Ps. 147, 6.

Herren gjør Retfærdigheder og Domme: for alle Fortrykte. Ps. 103, 6.

Han skal ikke evindeligen skjænde: ei heller beholde Vrede evindelig. V. 9.

Han gjør ikke med os efter vore Synder: og ej betaler os efter vore Misgjerninger. V. 10.
Thi saa høj Himmelen er over Jorden: er hans Miskundhed mægtig over dem, som frygte ham. V. 11.
Ligesom en Fader forbarmer sig over Børn: saa forbarmer Herren sig over dem, som frygte ham. V. 13.
Gud! du haver prøvet os: du haver luttret os, ligesom Sølv bliver luttret. Ps. 66, 9.
Du lod Mennesker fare over vore Hoveder: vi gik igjennem Ild og Vand, men du udførte os til et Vederquægelses Sted. V. 11.
Du, som haver ladet os see mange Angester og Ulykker: haver gjort os levende igjen, og hentet os op igjen af Jordens Afgrunde. Ps. 71, 18.
Du kom os ihu, der vi vare nedtrykte, og udrev os fra vore Fjender: thi din Miskundhed er evindelig. Ps. 136, 23. 24.
Herre! du havde Behagelighed til dit Land: du gjorde Ende paa Jacobs Fangenskab. Ps. 85, 1.
Gud, som beviser os Miskundhed, har kommet os tilforn: Gud haver ladet os see vor Attraa paa vore Fjender. Ps. 59, 10.
De have bøjet sig, og ere faldne: men vi staae, og ere oprettede. Ps. 20. 8.
Der faldt de, som gjorde Uret: de bleve nedstødte, og kunde ikke opstaae. Ps. 36, 12.
Herren kom os ihu, han skal velsigne os: han skal velsigne Israels Huus, han skal velsigne Arons Huus. Ps. 115, 12.
Han skal velsigne dem, som frygte Herren: de Smaa med de Store. V. 13.
Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskenes Børn. Ps. 107, 21.
At de ville offre Tak-Offere: og fortælle hans Gjerninger med Fryde-Sang. V. 22.
Og ikke dølge dem for deres Børn, for den Slægt, som kommer herefter: men fortælle Herrens megen Priis; og hans Styrke og hans underlige Gjerninger, som han haver gjort. Ps. 78, 4.
Paa det den Slægt, som kommer herefter, ja, de Børn, som skulde fødes, kunde vide dem: og at de skulde ikke vorde som deres Fædre, en modvillig gjenstridig Slægt. V. 6, 9.
Lover Gud i Forsamlingerne: lover Herren, I som ere af Israels Kilde. Ps. 68, 26.
Lovet være Herren, fra Dag til Dag: han lægger Naade paa os, han, som er vor Saligheds Gud. V. 19.
Lad de Ugudeliges Ondskab faae Ende: men stadfæst den Retfærdige. Ps. 7, 9.
Lad dem frydes og glædes i dig, Alle, som søge dig; lad dem altid sige: Herren være storligen lovet; de, som elske din Salighed. Ps. 40, 19.
Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;
Som det var i Begyndelsen, nu er, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Særegne Psalmer. 124, 126, 129, 118.

Særegne Lectier.

Den Første, 2 Sam. 19, 9, eller 4 Mos. 16.
Te Deum.

Den Anden. St. Judæ Brev.
Jubilate Deo.

Suffragierne næst efter Troesbekjendelsen skulle være disse.

Præst. O Herre, viis din Barmhjærtighed paa os.

Svar. Og skjenk os din Salighed.

Præst. O Herre, bevar Dronningen;

Svar. Som sætter sin Tillid til dig.

Præst. Send hende Hjælp fra din Helligdom.

Svar. Og altid væld igen beskyt hende.

Præst. Lad hendes Fjender aldrig have Fordel over hende.

Svar. Lad ej den Ugudelige nærme sig for at skade hende.

Præst. Beklæd dine Tjenere med Retfærdighed.

Svar. Og glæd dit udvalgte Folk.

Præst. Giv Fred i vor Tid, o Herre.

Svar. Thi der er ingen anden, som strider for os end alene du, o Gud.

Præst. Vær du for os et stærkt Taarn, o Herre.

Svar. Imod vore Fjenders Aasyn.

Præst. O Herre, hør vor Bøn.

Svar. Og lad vort Raab komme til dig.

Isteden for den første Collect i Morgen-Bønnen skulle disse to følgende bruges.

O Almægtige Gud, du som er et stærkt Forsvars Taarn for dine Tjenere imod deres Fjenders Aasyn: Vi yde dig Lov og Taksigelse for disse Rigers forunderlige Redning fra den Store Rebellion, og alle de derpaa følgende Ulykker og Undertrykkelser, hvorunder de saa længe havde sukket. Vi erkjende det at have været din Godhed, at vi ikke ganske overgaves som et Rov til dem; og vi bede dig fremdeles at fortsætte saadanne dine Naades-Beviisninger mod os, at hele Verden maa vide at du er vor Frelser og mægtige Redningsmand; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

O Herre, vor Frelses Gud, som haver været overvættes naadig mod dette Land, og ved dit forunderlige Forsyn reddede os udaf vor beklagelige Forvirring; ved at gjengive os og gjenindsætte i hans egne uomtvistelige Rettigheder, vor daværende naadigste Souveraine Herre, Kong Karl den Anden, tiltrods for al hans Fjenders Magt og Ondskab; og ved at sætte ham paa disse Rigers Throne, ogsaa gjengav os din sande Religions og Gudsdyrkelses offentlige og frie Bekjendelse, tillige med vor forrige Fred og Velstand, til vore Hjærters store Trost og Glæde: Vi ere nu her for dit Aasyn, med al skyldig Taknemmelighed, for at erkjende din usigelige Godhed herudi, som paa denne Dag udviist imod os, og for at frembære for dig vort Takke-Offer for samme; ydmygt anraabende dig om at modtage denne vor ufromtede skjøndt uværdige Opoffrelse af os selv; aflæggende Løvte om al hellig Lydighed i Tanke, Ord og Gjerning mod din Guddommelige Majestæt; og lovende al redelig og skyldig Undersaatlig Troskab til din Salvede Tjenerinde, som nu er sat over os, og til hendes Arvinger efter hende; og vi bede dig at velsigne hende med al Naades Tilvæxt, Hæder og Lykke i denne Verden, og at krone hende med Udødelighed og Herlighed i den tilkommende Verden, for Jesu Christi vor eneste Herres og Frelsers Skyld. Amen.

I Litaniets Slutning (som paa denne Dag altid skal bruges) skal efter Collecten [Vi bønfalde dig ydmygt, O Fader 2c.] denne næstfølgende læses.

Almægtige Gud, som til alle Tider haver lagt for Dagen din Magt og Miskundhed i din Kirkes vidunderlige og naadige Redning, og i retfærdige og religieuse din hellige og evige Sandhed bekjendende Kongers og Staters Beskyttelse, fra deres Fjenders ondskabsfulde Sammen-

sværgelser og ugudelige Anslag; Vi yde dig vor oprigtige Tak og Priis, som for dine mange andre store og offentlige Naadesbevisninger, saa i Særdeleshed for den, som paa denne Dag, af dit vise og gode Forsyn fuldbragte mærkværdige og forunderlige Redning, som forundtes vor daværende naadige Herster Kong Karl den Anden, og hele den Kongelige Familie, og i dem hele denne Kirke og Stat, og alle Stænder og Grader af Mennesker i begge, fra ugudelige og grusomme Menneskers unaturlige Rebellion, Usurpation og Tyranni, og fra den beklagelige Forvirring og Ødelæggelse, som derpaa fulgte. Fra alle disse, O naadige og barmhjærtige Herre Gud, var det ikke vor Fortjeneste, men din Forbarmelse; ikke vor Forsynlighed, men dit Forsyn; ikke vor egen Arm, men din højre Haand, og din Arm, som frelste og befriede os. Og derfor, ikke os, O Herre, ikke os, men dit Navn være tilskreven al Hæder, og Ære, og Priis, med den ydmygste og hjærteligste Tak, i alle de Helliges Kirker: Velsignet være Herren vor Gud, som alene gjør forunderlige Gjerninger, og velsignet være hans Majestæts Navn evindeligen; formedelst Jesum Christum vor Herre og eneste Frelser. Amen.

I Communions Tjenesten, skal umiddelbart før Epistelen, disse to Collecter bruges, isteden for Collecten for Dronningen og Dagens Collect.

O Almægtige Gud ꝛc.
O Herre vor Frelses Gud ꝛc.
(Som foran i Morgen-Bønnen.)

Epistelen. 1 Pet. 2, 11.

I Elskelige! jeg formaner Eder som Fremmede og Udlændinge, at I holde Eder fra kjødelige Lyster, som stride imod Sjælen. Eders Omgængelse være god iblandt Hedningerne, at de, idet de bagtale Eder som Misdædere, kunne see Eders gode Gjerninger, og derover prise Gud paa Besøgelsens Dag. Værer derfor al menneskelig Orden underdanige for Herrens Skyld: være sig en Konge, som den Ypperste, eller Befalingsmænd, som de, der sendes af ham til Straf over Misdædere, men dem til Lov, som gjøre Godt. Thi saaledes er det Guds Villje, at I, ved at gjøre det Gode, skulle bringe de daarlige Menneskers Vankundighed til at tie; som de, der ere frie, dog ikke som de, der have Friheden til Ondskabs Skjul, men som Guds Tjenere. Ærer Alle; elsker Broderskabet; frygter Gud; ærer Kongen!

Evangeliet. Matth. 22, 16.

Og de sendte deres Disciple til ham med de Herodianer, og sagde: Mester, vi vide, at du er sanddru, og lærer Guds Vej i Sandhed, og skjøtter om Ingen; thi du anseer ikke Menneskenes Person. Siig os derfor, hvad tykkes dig? er det tilladt, at give Kejseren Skat, eller ej? Men som Jesus havde mærket deres Ondskab, sagde han: I Øjenskalke, hvi friste I mig? Viser mig Skattens Mynt. Men de bragte ham en Penning. Og han sagde til dem: hvis Billede og Overskrift er dette? De sagde til ham: Kejserens. Da sagde han til dem: saa giver Kejseren det, som Kejserens er, og Gud det, som Guds er. Og der de hørte det, forundrede de sig, og forlode ham, og gik bort.

I Offertoriet skal denne Sentents læses:

Ikke Enhver, som siger til mig: Herre! Herre! skal indgaae i Himmeriges Rige, men den, som gjør min Faders Villje, som er i Himlene. Matth. 7, 21.

Efter Bønnen [For Christi Kirkes hele

Tilstand &c.] skal denne følgende Collect bruges.

Almægtige Gud og himmelske Fader, som, af din uendelige og udsigelige Godhed mod os, paa en høist overordentlig og forunderlig Maade tilintetgjorde og kuldkastede hine forræderske, egensindige og overmodige Mænds ugudelige Anslag, som, under Forevending af Religion og dit allerhelligste Navn, havde anlagt og næsten fuldført denne Kirkes og Kongeriges fuldkomne Ødelæggelse: Ligesom vi denne Dag med den hjerteligste Andagt tilbede og prise dit herlige Navn for denne din uendelige Godhed allerede udvist imod os; saa anraabe vi dig ydmygeligst om at fortsætte din Naade og Gunst mod os, paa det at ingen saadan forfærdelig Ulykke maa nogensinde igjen overfalde os. Forvirre og tilintetgjør alle forræderske ugudelige Mænds hemmelige Raad imod os: Ydmyg deres Stolthed, betving deres Ondskab, og gjør deres Anslag tilskamme. Styrk vor naadige Herskerindes Dronning **Victorias** Hænder, og giv alle dem, som have Embeds-Myndighed under hende Indsigt og Retfærdighed til at rydde af Veien alle saadanne Misgjernings-Mænd, som forvandle Religion til Rebellion og Tro til Parti-Trædskhed; saa at de aldrig igjen maa faae Magt over os eller juble over Monarchiets eller Kirkens Ødelæggelse iblandt os. Bevar og beskyt vor Souveraine Frue Dronningen, med hele den Kongelige Familie, for alle Forræderier og Sammensværgelser. Vær du for hende en Frelses Hjælm, og et stærkt Forsvars Taarn mod alle hendes Fjenders Aasyn; klæd dem med Skam og Forvirring, men paa Hende selv og hendes Efterkommere lad Kronen altid blomstre. Saa skulle vi, dit Folk, og din Græsgangs Faar yde dig Tak evindeligen, og altid forkynde din Priis fra Slægt til Slægt; formedelst Jesum Christum vor eneste Frelser og Forløser, hvem, med dig, O Fader, og den Hellige Aand være Ære i Kirken igjennem alle Tider i Evighed. Amen.

Et Formular for Bøn med Taksigelse

Til den Almægtige Gud;

Som skal bruges i alle Kirker og Kapeller i dette Rige, hvert Aar, paa den Tyvende Dag i Juni; som er den Dag, paa hvilken Hendes Majestæt begyndte Sin lykkelige Regjering.

Gudstjenesten skal være fuldkomment overeensstemmende med det sædvanlige Formular for Helligdage i alle Ting; undtagen hvor det herefter bestemmes anderledes.

Dersom denne Dag indtræffer paa en Søndag, skal denne hele Embedsforskrift bruges ganske som følger.

Morgen-Bønnen skal begynde med følgende Sententser.

Thi formaner jeg først for alle Ting, at der gjøres ydmygelige Begjeringer, Bønner, Forbønner, Taksigelser for alle Mennesker; for Konger, og alle dem, som ere i Høihed; at vi maae leve et roligt og stille Levnet i al Gudfrygtighed og Ærbarhed: Thi dette er godt og behageligt for Gud vor Frelser. 1 Tim. 2, 1. 2. 3.

Dersom vi sige, vi have ikke Synd, bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os; men hvis vi bekjende vore Synder, er han trofast og retfærdig, at han forlader os Synderne, og renser os fra al Uretfærdighed. 1 Joh. 1, 8. 9.

Isteden for Venite exultemus skal følgende Hymne læses eller synges; det ene Vers af Præsten, det andet af Medhjælperen og Folket.

Herre, vort Herskab, hvor herligt er dit Navn over al Jorden: du som sætter din Majestæt over Himlene. Ps. 8, 1.

Herre! hvad er et Menneske, at du vilde kjende ham: et Menneskes Barn, at du skulde regne ham for noget? Ps. 144, 3.

Han haver gjort sine Undergjerninger mindeværdige: Herren er naadig og fuld af Barmhjærtigheder. Ps. 111, 4.

Lad da Menneskene takke Herren for hans Miskundhed: og for hans underlige Gjerninger imod Menneskens Børn. Ps. 107, 21.

Gud! vort Skjold: see, og skue din Salvedes Ansigt. Ps. 84, 9.

Hold hendes Gange paa dine Veje: at hendes Trin skulle ikke rokkes. Ps. 17, 5.

Læg du Dage til Dronningens Dage: og fryd hende med Glæde for dit Ansigt. Ps. 61, 6 og 21, 6.

At hun maa sidde evindelig for Guds Ansigt: bered Miskundhed og Sandhed, at de maae bevare hende. Ps. 61, 6.

Den Retfærdige skal blomstre i hendes Dage: hun beskikker Fred i dine Landemærker. Ps. 72, 7 og 147, 14.

Klæd hendes Fjender med Skam: men hendes Krone lad blomstre over hende. Ps. 132, 19.

Lovet være den Herre Gud, Israels Gud: han, som gjør alene underlige Ting. Ps. 72, 18.

Og lovet være hans Æres Navn evindelig: og al Jorden skal fyldes med hans Ære. Amen! ja, Amen! V. 19.

Ære være Faderen, og Sønnen: og den Hellige Aand;

Som det var i Begyndelsen, er nu, og altid skal være: i Evighed. Amen.

Særegne Psalmer. 20, 21, 101.

Særegne Lectier.

Den Første, Josv. 1 til Enden af 9 Vers.

Te Deum.

Den Anden, Rom. 13.

Jubilate Deo.

Suffragierne næst efter Troesbekjendelsen skulle være disse.

Præst. O Herre, viis din Barmhjærtighed paa os.

Svar. **Og skjænk os din Salighed.**

Præst. O Herre, bevar Dronningen;

Svar. **Som sætter sin Tillid til dig.**

Præst. Send hende Hjælp fra din Helligdom.

Svar. **Og altid vældigen beskyt hende.**

Præst. Lad hendes Fjender aldrig have Fordel over hende.

Svar. **Lad ej den Ugudelige nærme sig for at skade hende.**

Præst. Beklæd dine Tjenere med Retfærdighed.

Svar. **Og glæd dit udvalgte Folk.**

Præst. O Herre, frels dit Folk.

Svar. **Og velsign din Arvedel.**

Præst. Giv Fred i vor Tid, o Herre.

Svar. **Thi der er ingen anden, som strider for os end alene du, o Gud.**

Præst. Vær du for os et stærkt Taarn, o Herre.

Svar. **Imod vore Fjenders Aasyn.**

Præst. O Herre, hør vor Bøn.

Svar. **Og lad vort Raab komme til dig.**

Isteden for den første Collect i Morgen-Bønnen, skal bruges denne Taksigelses Collect for Hendes Majestæts Thronbestigelse.

Almægtige Gud, som regierer over alle Verdens Kongeriger og disponerer over dem efter din Velbehag; Vi yde dig oprigtig Tak, for at det haver behaget dig, som paa denne Dag, at sætte din Tjenerinde vor Souveraine Frue, Dronning **Victoria** paa dette Riges Throne. Lad din Visdom være hendes Ledsager, og lad din Arm styrke hende; lad Retfærdighed, Sandhed, og Hellighed, lad Fred og Kjærlighed, og alle de Dyder, som pryde den Christelige Bekjendelse blomstre i hendes Dage; styr alle hendes Raad og Bestræbelser til din Ære, og hendes Folks Velfærd; og giv os Naade til at adlyde hende med Glæde og Beredvillighed for Samvittighedens Skyld; saa at hverken vore syndige Lidenskaber, ej heller vore private Interesser, maa svigte hendes Omsorg for det almindelige Vel; lad hende altid besidde sit Folks Hjærter, at det aldrig maa tilsidesætte den Ærbødighed, som skyldes hendes Person, eller den pligtmæssige Underkastelse under hendes Overherredømme; lad hendes Regjering blive langvarig og lykkelig, og kron hende med Udødelighed i det tilkommende Liv; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

I Litaniets Slutning (som paa denne Dag altid skal bruges) efter Collecten, [Vi bønfalde dig ydmygt, O Fader ic.] skal følgende Bøn. for Dronningen og den Kongelige Familie, bruges..

O Herre vor Gud, som opholder og regierer alle Ting i Himmelen og paa Jorden; modtag vore ydmyge Bønner, med vore hjærtelige Taksigelser, for vor Souveraine Frue **Victoria**, som paa denne Dag blev ved dit naadige Forsyn sat over os, for at være vor Dronning; og saaledes tilligemed hende velsign Enke-

Dronning Adelaide, Prinds Albert, Albert, Prinds af Wales, og hele den Kongelige Familie; at de alle, altid forladende sig paa din Godhed, beskyttede ved din Magt, og kronede med din Naade og uendelige Yndest, maae forblive for dit Aasyn i Sundhed, Fred, Fryd og Hæder, og maae nyde et langt og lykkeligt Liv paa Jorden, og efter Døden erholde evindeligt Liv og Herlighed i dit himmelske Rige, formedelst Jesu Christi vor Frelsers Fortjeneste og Mægling, som med Faderen, og den Hellige Aand, lever og regjerer, altid een Gud, i Evighed. Amen.

Derpaa skal følge denne Collect, om Guds Beskyttelse over Dronningen mod alle hendes Fjender.

Allernaadigste Gud, som haver sat din Tjenerinde **Victoria**, vor Dronning paa hendes Forfædres Throne, vi bede dig ydmygeligen at beskytte hende paa samme, mod alle de Farer, for hvilke hun kan være udsat; Skjul hende for de Ondes hemmelige Raad og for Misgjerningsmænds Oprør; Gjør du alle hendes Fjenders Hænder svage, gjør deres Anslag til skamme, og tilintetgjør deres Foretagender, saa at ingen skjulte Sammensværgelser, eller aabenbare Voldsomheder maa forurolige hendes Regjering; men at hun trygt gjemt under dine Vingers Skygge, og opholdt ved din Kraft, maa overvinde al Modstand; saa at Verden maa erkjende, at du er hendes Forsvarer og mægtige Frelser i alle Vanskeligheder og Modgang; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Derpaa Bønnen for Parliamentets Høje Raad (hvis det er forsamlet).

I Communions Tjenesten, umiddelbart før Epistelen læses, isteden for Collecten for Dronningen, og Dagens Collect skal bruges denne Bøn for Dronningen, som denne Kirkes øverste Styrerinde.

Velsignede Herre, som haver kaldet Christne Fyrster til din Troes Forsvar, og haver gjort det til deres Pligt at befordre deres Folks aandelige Velfærd tilligemed dets timelige Gavn; Vi erkjende med ydmyge og taknemmelige Hjærter din store Godhed mod os, i at sætte din Tjenerinde, vor naadigste Dronning, over denne Kirke og Nation; Giv hende, vi bede dig, alle de himmelske Naadegaver, som ere udfordrelige for saa høj en Bestilling; Du som er hendes Gud, lad dit Værk have god Fremgang i hendes Hænder; Lad hendes Øjne skue et heldigt Udfald af hendes Planer for din sande iblandt os grundfæstede Religions Fremme; Og gjør hende et velsignet Redskab til at beskytte og befordre din Sandhed, hvorsomhelst den forfølges og undertrykkes; Lad Skinhellighed og Ugudelighed, Overtro og Afgudsdyrkeri, flygte for hendes Aasyn; Lad ikke Kjætterier og falske Lærdomme forstyrre Kirkens Fred; ej heller Splid og grundløse Adskillelser svække den; Men giv os at være af eet Hjærte og eet Sind i at tjene dig vor Gud; og i at adlyde hende overeensstemmende med din Villje: Og paa det at disse Velsignelser maa vedblive i kommende Seeler, lad der aldrig mangle Een i hendes Huus, som kan følge efter hende i dette Forenede Kongeriges Regjering, paa det at vore Efterkommere maae see hendes Børne-Børn og Fred over Israel. Saa skulle vi, som ere dit Folk og din Græsgangs Faar yde dig Tak evindeligen, og altid forkynde din Priis fra Slægt til Slægt. Amen.

Epistelen. 1 Petr. 2, 11.

I Elskelige! jeg formaner Eder som Fremmede og Udlændinge, at I holde Eder fra kjødelige Lyster, som stride imod Sjælen. Eders Omgængelse være god iblandt Hedningerne, at de, i det de bagtale Eder

som Misdædere, kunne see Eders gode Gjerninger, og derover prise Gud paa Besøgelsens Dag. Værer derfor al menneskelig Orden underdanige for Herrens Skyld: være sig en Konge, som den Ypperste, eller Befalingsmænd, som de, der sendes af ham til Straf over Misdædere, men dem til Lov, som gjøre Godt. Thi saaledes er det Guds Villje, at I, ved at gjøre det Gode, skulle bringe de daarlige Menneskers Vankundighed til at tie; som de, der ere frie, dog ikke som de, der have Friheden til Ondskabs Skjul, men som Guds Tjenere. Ærer Alle; elsker Broderskabet; frygter Gud; ærer Kongen!

Evangeliet. Matth. 22, 16.

Og de sendte deres Disciple til ham med de Herodianer, og sagde: Mester, vi vide, at du er sanddru, og lærer Guds Vej i Sandhed, og skjøtter om Ingen; thi du anseer ikke Menneskenes Person. Siig os derfor, hvad tykkes dig? er det tilladt, at give Kejseren Skat, eller ej? Men som Jesus havde mærket deres Ondskab, sagde han: I Øjenskalke, hvi friste I mig? Viser mig Skattens Mynt. Men de bragte ham en Penning. Og han sagde til dem: hvis Billede og Overskrift er dette? De sagde til ham: Kejserens. Da sagde han til dem: saa giver Kejseren det, som Kejserens er, og Gud det, som Guds er. Og der de hørte det, forundrede de sig, og forlode ham, og gik bort.

Efter den Nicenske Troesbekjendelse skal Prædikenen følge.

I Offertoriet skal denne Sentents læses.

Lader saa Eders Lys skinne for Menneskene, at de see Eders gode Gjerninger, ogære Eders Fader, som er i Himlene. Matth. 5, 16.

Efter Bønnen [For Christi Kirkes hele Tilstand ꝛc.] skulle disse følgende Collecter bruges.

En Bøn om Enighed.

O Gud, vor Herres Jesu Christi, vor eneste Frelsers, Fredens Fyrstes Fader; Giv os Naade til alvorligen at lægge paa Hjærte de store Farer vi udsætte os for ved vore ulykkelige Tvistigheder. Bortfjærn fra os al Had og Fordom, og hvadsomhelst kan hindre os fra en gudelig Enighed og Samdrægtighed: saa at, ligesom der er kun eet Legeme, og een Aand, og vort Kalds Haab eet, een Herre, een Tro, een Daab, een vore Alles Gud og Fader, saa maa vi herefter være alle af eet Hjærte og af een Sjæl, forenede i eet Sandhedens og Fredens, Troens og Christenkjærlighedens Baand, og med eet Sind og een Mund forherlige dig; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Giv, o Herre, vi bede dig, at denne Verdens Løb maa saa fredeligen ordnes under din Regjering, at din Kirke glad maa tjene dig i al gudelig Stilhed; formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Giv, vi bede dig, Almægtige Gud, at de Ord, som vi have denne Dag hørt med vore ydre Øren, maa formedelst din Naade blive saaledes indplantede i vore Hjærters Inderste, at de maa frembringe i os et gudeligt Levnets Frugter, til dit Navns Hæder og Ære, formedelst Jesum Christum vor Herre. Amen.

Almægtige Gud, al Visdoms Kilde, som kjender vor Nødtørst førend vi bede, og vor Vankundighed i at bede; Vi anraabe dig om at have Medlidenhed med vore Skrøbeligheder; og de Ting, som formedelst vor Uværdighed vi ikke tør, og formedelst vor Blindhed vi ikke kunne bede om, værdiges at give os, for

din Søns vor Herres Jesu Christi Fortjenestes Skyld. Amen.

Guds Fred, som overgaaer al Forstand bevare eders Hjærter og Sind i Guds og hans Søns Jesu Christi vor Herres Kundskab og Kjærlighed: og den Almægtige Guds, Fader, Søns og Hellig-Aands Velsignelse være iblandt eder og forblive med eder altid. Amen.

Victoria R.

„Vor Villje og Velbehag er, At disse Fire Formularer for Bøn „og Gudstjeneste, affattede for den Femte November, den Tredivte Ja„nuar, den Ni og Tyvende Maj, og den Tyvende Juni, blive strax „trykte og udgivne, og føjede til den Forenede Engelske og Irske Kirkes „Almindelige Bønne-Bog og Liturgi, for aarlig at bruges paa bemeldte „Dage, i alle Cathedral- og Collegiat-Kirker og Capeller; i alle Colle„giers og Hallers Capeller inden vore Universiteter i Oxford, Cam„bridge, og Dublin, og i vore Collegier i Eton og Winchester, og i „alle Sogne-Kirker og Capeller inden de Dele af Vort Forenede Konge„rige, som kaldes England og Irland.

„Givet ved Vort Hof til Kensington den Een og Tyvende Dag „i Juni, 1837, i det Første Aar af Vor Regjering.

„Efter Hendes Majestæts Befaling,

„J. Russel."

Artikler

Vedtagne

Af begge Provindsers Erkebiskopper og Biskopper og af hele Gejstligheden.

I den Convocation, som afholdtes i London i Aaret 1562, for at undgaae Menings-Forskjælligheder, og for at begrunde Eenstemmighed i hvad der angaaer den sande Religion: Igjen trykte] efter Hans Majestæts Befaling, med hans Kongelige Declaration foran.

Hans Majestæts (Kong Karl 1stes) Declaration.

Da Vi ere ifolge Guds Anordning, og i Overeensstemmelse med Vor rette Titel, Troens Forsvarer og Kirkens Øverste Styrer, inden disse Vore Fyrstendommer, ansee Vi det for meest overeensstemmende med dette Vort Kongelige Embede, og Vor egen religieuse Iver, at bevare og vedligeholde den Kirke, som er overdraget Vor Omsorg, i den sande Religions Eenhed, og i Fredens Baand; og ikke at tillade, at der rejses unødvendige Disputatser, Stridigheder og Spørgsmaal, som kunde nære Partiaand baade i Kirken og i Statssamfundet. Vi have derfor, efter modent Overlæg, og med saa mange af Vore Biskoppers Raad, som belejligen kunde sammenkaldes, fundet for godt at udstæde denne folgende Declaration:

At den Engelske Kirkes Artikler (som hidindtil have været antagne og authoriserede og som vor Gejstlighed i Almindelighed haver underskrevet) indeholde den Engelske Kirkes sande Lære, overeensstemmende med Guds Ord: hvilke Vi folgeligen ratificeere og confirmere, og fordre at alle vore elskende Undersaatter skulle vedblive eensformigen at bekjende sig til samme, og forbyde den mindste Afvigelse fra bemeldte Artikler; og til den Ende befale Vi, at de skulle trykkes paa ny, og denne Vor Declaration udgives tilligemed dem.

At Vi ere Englands Kirkes Øverste Styrer: Og at dersom nogen Tvist opstaaer om sammes udvortes Forvaltning, angaaende Injunctioner, Canones, og andre Constitutioner af hvilken som helst Slags dertil henhorende, skal Gejstligheden i sin Convocation ordne og afgjore samme, efter forst dertil at have erholdt Tilladelse under vort Store Segl: og Vi bifalde deres bemeldte Ordinanceer og Constitutioner; forudsat at ingen bliver gjort stridende imod Landets Love og Skikke.

At udaf Vor fyrstelige Omhu for at de Gejstlige skulle gjore den dem forelagte Gjerning, skulle fra Tid til anden Biskopperne og Kleriset i Convocation, paa deres ydmyge Begjering, erholde Tilladelse under Vort store Segl, til at raadslaae om, og iværksætte alle saadanne Ting, som klarligen fremsatte af dem, og bifaldte af Os, maatte angaae den fastsatte Vedbliven af den Engelske Kirkes Lære og Disciplin saalédes om samme nu bestaaer; og ville Vi derfra ikke taale nogen Udskejelse eller Afvigelse i mindste Maade.

At for nærværende Tid, uagtet nogle Tvistigheder uheldigviis ere opstaaede, saa trøste Vi Os dog ved dette, at alle Geistlige inden Vort Rige, have altid meget beredvilligen underskrevet de vedtagne Artikler; hvilket for Os er et Beviis paa, at de alle komme overeens om den sande sædvanlige og bogstavelige Mening af bemeldte Artikler; og at endog i hine subtile Punkter, hvoraf de nærværende Tvistigheder reise sig, Mænd af alle Slags ansee den Engelske Kirkes Artikler for at være paa deres Side; hvilket atter er et Beviis paa, at ingen af dem have isinde at afvige fra de vedtagne Artikler.

At i Henseende til disse saavel subtile som ulykkelige Tvistigheder som i saa mange Hundred Aar, have til forskjællige Tider og paa forskjællige Steder forurolige Christi Kirke, saa ville Vi at al videre subtil Forskning skal afskaffes, og disse Tvistigheder indesluttes i Guds Forjættelser, som de i Almindelighed ere fremsatte for os i de hellige Skrifter, og i den almindelige Mening af den Engelske Kirkes Artikler, som stemmer overeens med dem. Og at ingen Mand skal herefter trykke eller prædike noget for at give en Artikel en forskjællig Mening, men underkaste sig samme i dens simple og fulde Betydning; og ingen skal lægge sin egen Betydning eller Fortolkning i en Artikel, men tage samme i dens bogstavelige og grammatikalske Mening.

At dersom nogen offentlig Lector i noget af Vore Universiteter, eller noget Overhoved eller Rector i et Collegium, eller nogen anden Person i noget af dem tillægger nogen Artikel en ny Betydning, eller offentlig læser, bestemmer, eller holder nogen offentlig Disputats, eller tillader nogen saadan at blive holdt i nogen Retning i noget af Universiteterne eller Collegierne; eller dersom nogen Theolog i Universiteterne prædiker eller trykker noget som helst i nogen Retning, anderledes end allerede er fastsat i Convocationen med Vort Kongelige Samtykke; skal en saadan eller saadanne Overtrædere underkastes Vor Mishag, og Kirkens Censur i Vor Kirke-Commission, ligesaafuldt som nogen anden: og skulle Vi drage Omsorg for at tilbørlig Straf paa dem bliver exequeret.

Troes=Artikler.

I. Om Tro paa den Hellige Treenighed.

Der er kun een levende og sand Gud, som er evig, uden Legeme, Dele, eller Lidenskaber; af uendelig Magt, Viisdom og Godhed; alle synlige og usynlige Tings Skaber og Opholder. Og i denne Guddoms Eenhed ere der tre Personer, af een Substants, Magt, og Evighed; Faderen, Sønnen, og den Hellige Aand.

II. Om Ordet eller Guds Søn, som blev et virkeligt Menneske.

Sønnen, som er Faderens Ord, undfangen fra Evighed af Faderen, den sande og evige Gud, og af een Substants med Faderen, tog Menneske=Natur i den velsignede Jomfrues Modersliv af hendes Substants: saa at to hele og fuldkomne Naturer, det vil sige, Guddom og Manddom, bleve forenede sammen i een Person, som aldrig skal adskilles, hvoraf er een Christus, en sand Gud, og et sandt Menneske; som virkeligen haver lidt, blev korsfæstet, død og begravet, for at forsone sin Fader med os, og for at blive et Offer, ikke alene for Arvesynden, men ogsaa for alle Menneskenes virkelige Synder.

III. Om Christi Nedfart til Helvede.

Ligesom Christus døde for os, og blev begravet, saa bør det ogsaa troes, at han nedfoer til Helvede.

IV. Om Christi Opstandelse.

Christus opstod sandeligen fra Døden, og tog igjen sit Legeme, med Kjød, Been, og alle Ting hørende til Menneske=Naturs Fuldkommenhed; hvormed han opfoer til Himmels, og sidder der, indtil han kommer tilbage for at dømme alle Mennesker paa den sidste Dag.

V. Om den Hellige Aand.

Den Hellige Aand, fremgaaende af Faderen og Sønnen, er af een Substants, Majestæt, og Herlighed, med Faderen og Sønnen, en sand og evig Gud.

VI. Om de hellige Skrifters Tilstrækkelighed til Salighed.

Den hellige Skrift indeholder alle Ting, som ere nødvendige til Salighed: saa at hvad som helst ikke læses deri, eller ej kan bevises deraf, skal ikke fordres af noget Menneske, at troes som en Troes Artikel, eller at antages som udforderligt eller nødvendigt til Salighed. Under den hellige Skrifts Navn forstaae vi de canoniske Bøger af det Gamle og Nye Testamente, om hvis Autoritet der aldrig var nogen Tvivl i Kirken.

Om de canoniske Bøgers Navne og Tal.

Genesis [eller 1ste Mose=Bog.]
Exodus [— 2den —].

Leviticus [— 3die —].
Numeri [— 4de —].
Deuteronomium [5te Mose-Bog].
Joshuæ Bog.
Dommernes Bog.
Ruths Bog.
Den Første Samuels Bog.
Den Anden Samuels Bog.
Den Første Kongernes Bog.
Den Anden Kongernes Bog.
Den Første Kronikernes Bog.
Den Anden Kronikernes Bog.
Den Første Ezras Bog.
Den Anden Ezras Bog. [Nehemiæ Bog].
Esthers Bog.
Jobs Bog.
Psalmerne.
Ordsprogene.
Ecclesiastes eller Prædikeren.
Cantica eller Salomons Sange.
Fire større Propheter.
Tolv mindre Propheter.

Og de andre Bøger (som Hieronymus siger) læser Kirken for Levnets Exempel og Belæring i Sæder; men dog anvender den dem ikke for at begrunde nogen Lære; saadanne ere disse følgende:

Den Tredje Ezras Bog.
Den Fjerde Ezras Bog.
Tobiæ Bog.
Judiths Bog.
Det Øvrige af Esthers Bog.
Viisdoms Bogen.
Jesus Sirachs Søn.
Propheten Baruch.
De Tre Børns Sang.
Susannæ Historie.
Bel og Dragen.
Manassis Bøn.
Maccabeernes Første Bog.
Maccabeernes Anden Bog.

Alle det Nye Testamentes Bøger, som de sædvanligen antages, antage vi, og regne dem for canoniske.

VII. Om det Gamle Testamente.

Det Gamle Testamente strider ikke imod det Nye; thi baade i det Gamle og Nye Testamente tilbydes Menneske-Slægten det evige Liv ved Christum, som er den eneste Mægler mellem Gud og Mennesker, i det han er baade Gud og Menneske. Og derfor fortjene de ikke at høres som falskeligen foregive, at de gamle Patriarcher kun haabede paa transitoriske Forjættelser. Omendskiondt Loven, som af Gud gaves ved Moses, ikke er forbindende for Christne Mennesker, i hvad der angaaer Ceremonier og Skikke, og dens Civile Forskrifter ikke nødvendigvis behøve at antages af nogen Stat; saa er dog alligevel intet Christent Menneske af hvilken som helst Slags fritagen for Lydighed mod de Bud, som kaldes de Moralske.

VIII. Om de Tre Troesbekjendelser.

De Tre Troesbekjendelser, den Nicenske Troesbekjendelse, Athanasii Troesbekjendelse, og den som sædvanligen kaldes Apostlenes Troesbekjendelse, bør ganske og aldeles antages og troes: thi de kunne bevises ved den allersikreste Hjemmel af den hellige Skrift.

IX. Om den Oprindelige Synd eller Arvesynden.

Den Oprindelige Synd bestaaer ikke (som Pelagianerne forfængeligen sige) i Adams Efterfølgelse, men i Brøst og Fordærvelse, i ethvert fra Adams Afkom naturligen nedstammet Menneskes Natur; hvorved Mennesket er meget langt afvegen fra den oprindelige Retfærdighed, og er efter sin egen Natur, tilbøjelig til Ondt, saa at Kjødet altid begjærer imod Aanden; og derfor fortjener det, i enhver Person, som fødes i denne Verden Guds Vrede og Fordømmelse. Og denne Naturens Smitie vedbliver endog hos dem, som ere gjenfødte; og derfor er Kjødets Lyst, som paa Græsk kaldes *φρόνημα σαρκὸς*, som nogle

fortolke ved Kjødets Viisdom, nogle ved dets Sandselighed, nogle ved dets Affection, nogle ved dets Begjærlighed, ikke Guds Lov underdanig. Og skjøndt der ikke er nogen Fordømmelse for dem, som troe og ere døbte, saa bekjender Apostelen dog, at uordentlig Begjærlighed og Lyst haver Syndens Natur i sig.

X. Om Fri Villje.

Menneskets Tilstand efter Adams Fald er saadan at han ikke kan, ved sin egen naturlige Kraft og gode Gjerninger, vende sig og forberede sig til Tro og Guds Paakaldelse: Og derfor have vi ingen Kraft til at gjøre gode Gjerninger, som ere angenemme og behagelige for Gud, uden at Guds Naade ved Christum forekommer os, paa det at vi kunne have en god Villje, og virker i os, naar vi have den gode Villje.

XI. Om Menneskets Retfærdiggjørelse.

Vi regnes retfærdige for Gud, kun formedelst vor Herres og Frelsers Jesu Christi Fortjeneste ved Troen, og ikke for vore egne Gjerninger eller Fortjenester: Derfor er og den Lære, at vi retfærdiggjøres kun ved Tro overmaade sund og trøsterig, hvilket mere udførligen udvikles i Homilien om Retfærdiggjørelse.

XII. Om Gode Gjerninger.

Ihvorvel Gode Gjerninger, som ere Troens Frugter, og følge efter Retfærdiggjørelse, ikke kunne tilintetgjøre vore Synder, eller bestaae for Guds strenge Dom; saa ere de dog Gud angenemme og velbehagelige i Christo, og de udspringe nødvendigvis af en sand og levende Tro, saa at en levende Tro kan ligesaa aabenbart kjendes af dem, som et Træ kan kjendes af Frugten.

XIII. Gjerninger før Retfærdiggjørelsen.

Gjerninger, som gaae forud for Christi Naade og hans Aands Inspiration, ere ikke velbehagelige for Gud, efterdi de ikke udspringe af Tro paa Jesum Christum, ej heller gjøre de Menneskene skikkede til at modtage Naade eller (som de Scholastiske Forfattere udtrykke sig) fortjene Naaden de congruo: ja tvertimod da de ikke gjøres som Gud vil og befaler at de skulle gjøres, kunne vi ikke drage i Tvivl, at de jo ere af Syndens Natur.

XIV. Om Overpligtige Gjerninger.

Man kan ikke uden Formastelse og Ugudelighed lære at der gives frivillige Gjerninger udenfor, eller til Overmaal paa Guds Bud, hvilke kaldes Supererogatoriske Gjerninger; thi ved dem erklærer man, at man ikke alene yder Gud saameget som man er pligtig til, men at man gjør mere for hans Skyld, end den skyldige Pligt fordrer: skjønt Christus dog tydeligen siger, Naar I have gjort Alt hvad eder er befalet, siger, Vi ere unyttige Tjenere.

XV. Om Christus, som alene er uden Synd.

Christus, som i Sandhed af vor Natur, blev os lig i alle Ting, kun med Undtagelse af Synden, for hvilken han var fuldkommen fri, saavel i sit Kjød som i sin Aand. Han kom for at være det pletløse Lam, som ved een Gang at opoffre sig selv skulde borttage denne Verdens Synder, og Synd, som Sanct Johannes siger, var ikke i ham. Men alle vi andre, skjøndt døbte og gjenfødte i Christo, forsee os dog i mange Ting; og dersom vi sige, at vi ikke have Synd bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os.

XVI. Om Synd efter Daaben.

Ikke enhver dodelig Synd, forsætlig begaaet efter Daaben er en utilgivelig Synd mod den Hellige Aand. Derfor tor Tilstædelse af Omvendelse ikke nægtes dem, som falde i Synd efter Daab. Efter vi have modtaget den Hellige Aand, kunne vi afvige fra den os givne Naade og falde i Synd, og ved Guds Naade kunne vi staae op igjen og forbedre vort Levnet. Og derfor bør de fordømmes, som sige, at de ikke mere kunne synde saa længe som de leve her, eller de som nægte Syndsforladelses Mulighed for dem, som ere oprigtigen angergivne.

XVII. Om Prædestination og Udvælgelse.

Forudbestemmelse til Liv er Guds evindelige Forsæt, ved hvilket (for Verdens Grundvold blev lagt) han haver, ved sit for os forborgne Raad fast besluttet, at frelse fra Forbandelse og Fordommelse, dem som han udaf Menneske-Slægten haver udvalgt i Christo, og at føre ved Christum til evig Salighed, som Kar gjorte til Ære. Og derfor blive de, som en saa herlig Velgjerning forundes af Gud, ifolge Guds Forsæt, kaldte, ved hans Aand virkende i dem i tilbørlig Tid: formedelst Naade adlyde de Kaldet: uden egen Fortjeneste retfærdiggjøres de: de gjøres til Guds adopterede Børn: de gjores lige hans eenbaarne Søns Jesu Christi Billede: de vandre gudsfrygtigt i gode Gjerninger, og tilsidst, opnaae de, af Guds Naade evig Salighed.

Ligesom den gudsfrygtige Betragtning af Forudbestemmelsen og at vor Udvælgelse i Christo, er fuld af sod, glædelig og uudsigelig Trøst for gudelige Personer, og for saadanne som føle Christi Aand virkende i sig, dødende Kjødets Gjerninger med deres jordiske Lemmer, og opløftende deres Sind til høje og himmelske Ting; saavel fordi denne Betragtning i høj Grad befæster og bestyrker deres Tro paa evig Salighed, som skal opnaaes ved Christum, som fordi den kraftigen antænder deres Kjærlighed til Gud: Saa er det for grublelystne og kjødeligsindede Personer, som mangle Christi Aand, en yderst farlig Afgrund at have bestandig for deres Øjne Guds Forudbestemmelses Dom, hvorved Djævelen enten styrter dem i Fortvivlelse, eller i et højst ureent Levnets Ryggesløshed, som ikke er mindre farlig end Fortvivlelsen.

Fremdeles, skulle vi modtage Guds Forjættelser paa en saadan Maade, som de i Almindelighed fremsættes for os i den hellige Skrift: og i vore Handlinger følge den Guds Villje, som udtrykkeligen er os forkyndt i Guds Ord.

XVIII. Om Erholdelse af Evig Salighed alene ved Christi Navn.

Ogsaa bør de holdes for forbandede, som formaste dem til at sige, At hvert Menneske bliver saligt ved den Lov eller Sect, som han bekjender sig til, naar han kun omhyggeligen ordner sit Levnet efter samme Lov og Naturens Lys [Fornuften]. Thi den hellige Skrift fremstiller for os alene Jesu Christi Navn, som det, hvorved Mennesker kunne vorde salige.

XIX. Om Kirken.

Christi synlige Kirke er en Forsamling af troende Mennesker, i hvilken Guds rene Ord prædikes, og Sakramenterne tilbørligen administreres, overeensstemmende med Christi Anordning i alle Ting, som nødvendigviis for samme ere udfordérlige.

Ligesom Jerusalems, Alexandrias, og Antiochias Kirker

have faret vild; saa haver og Roms Kirke faret vild, ej alene i Levnet og Ceremoniernes Form, men ogsaa i Troes Sager.

XX. Om Kirkens Myndighed.

Kirken haver Magt til at anordne Skikke og Ceremonier, og afgjørende Myndighed i Troes-Stridigheder: Dog har Kirken ingen Ret til at paabyde noget som strider imod Guds skrevne Ord [quod verbo Dei scripto adversetur], ej heller maa den saa fortolke eet Sted af Skriften, at det strider imod et andet. Og derfor, skjøndt Kirken er den hellige Skrifts Vidne, og sammes Opbevarer, dog, eftersom den ikke tør anordne nogen Ting imod den, saa bør den ikke paatrænge noget udenfor samme som nødvendigt at troe til Salighed.

XXI. Om Almindelige Kirke Forsamlingers Myndighed.

Almindelige Kirke-Forsamlinger maae ikke sammenkaldes uden Fyrsters Befaling og Villje. Og naar de ere forsamlede (da eftersom de ere et Samfund af Mennesker, som ikke allesammen styres af Guds Aand og Ord) kunne de tage Fejl og de have undertiden taget Fejl, selv i Ting som angik Gud. Og derfor have Ting, som forordnes af dem, som nødvendige til Salighed, ingen Kraft eller Gyldighed, med mindre de kunne bevises at være tagne af den hellige Skrift.

XXII. Om Skjærsild.

Den Romerske Lære om Skjærsild, Aflad, Billeders saavel som Reliquiers Dyrkelse og Tilbedelse og ligeledes Helgeners Paakaldelse, er en daarlig og forfængelig Opfindelse, ikke grundet paa nogen Hjemmel i Skriften, men snarere stridende imod Guds Ord.

XXIII. Om Gejstligt Embeds Forretning i Menigheden.

Ingen har Ret til at paatage sig det Embede at prædike offentligen, eller administrere Sacramenterne i Menigheden, førend han er lovligen kaldet og sendt til at udføre samme. Og disse bør vi ansee for lovligen kaldede og sendte, som ere valgte og kaldte til denne Gjerning af Mænd, som offentlig Myndighed er given i Menigheden til at kalde og sende Guds-Ords Tjenere i Herrens Vingaard.

XXIV. Om at tale et Sprog i Menigheden, som Folket forstaaer.

Det er en Ting, som ligefrem strider imod Guds Ord og den oprindelige Kirkes Skik, at holde offentlig Bøn i Kirken, eller administrere Sacramenterne i et Sprog, som ikke forstaaes af Folket.

XXV. Om Sacramenterne.

Sacramenter stiftede af Christo, ere ej alene Mærker og Kjendetegn paa Christne Menneskers Bekjendelse, men snarere sikkre, gyldige Beviser, og kraftige Tegn paa Guds Naade og Velvillje mod os, ved hvilke han usynligen virker i os, og ikke alene opliver, men ogsaa bestyrker og befæster vor Tro paa ham.

Der ere to Sacramenter stiftede af Christo vor Herre i Evangeliet, nemlig Daaben, og Herrens Nadvere.

De fem andre, sædvanligen saakaldte, Sacramenter, nemlig, Confirmationen, Poenitentsen, Præstevielsen, Ægteskabet, og den sidste Salvelse, skulle ikke regnes for Evangeliets Sacramenter, da de tildels ere udsprungne af en slet Efterligning af Apostlerne, og dels ere Livs Stillinger, som Skriften vel tillader; men have dog ikke Sakramenters Beskaffenhed i lige Grad

med Daaben eller Herrens Nadvere, efter som de ikke have noget synligt Tegn eller Ceremoni anordnet af Gud.

Sacramenterne bleve ikke stiftede af Christo for at gjøres til Skuespil, eller for at bæres omkring, men for at vi skulle bruge dem paa en tilbørlig Maade. Og de have kun hos dem, som værdigen modtage dem, en velgjørende Kraft eller Virkning: men de som modtage dem uværdigen paadrage sig Fordommelse, som Sanct Paulus siger.

XXVI. Om at Gudsordstjenernes Uværdighed ikke hindrer Sacramenternes Virkning.

Uagtet i den synlige Kirke de Onde ere altid blandede med de Gode, og undertiden de Onde have øverste Myndighed i Ordets Tjeneste og Sacramenternes Administration, dog eftersom de ikke gjøre dette i deres eget Navn, men i Christi, og ministrere efter hans Fuldmagt og Bemyndigelse, kunne vi bruge deres gejstlige Tjeneste, saavel i at høre Guds Ord, som i at modtage Sacramenterne. Ej heller betages Christi Stiftelse dens Virkning ved deres Ugudelighed, eller Guds Gavers Naadekraft formindskes for saadanne som retteligen modtage de for dem administrerede Sacramenter; thi disse have fuld Virkning formedelst Christi Indstiftelse og Forjættelse, skjønt de administreres af onde Mennesker.

Alligevel hører det til Kirkens Disciplin, at Undersøgelse bliver anstillet om slette Gejstlige, og at de blive anklagede af dem, som have Kundskab om deres Misgjerninger: og tilsidst, naar de findes skyldige, at de blive afsatte ifølge retsærdig Dom.

XXVII. Om Daab.

Daaben er ikke blot et Tegn paa Bekjendelse og Skjælnemærke, hvorved Christne Mennesker adskilles fra andre, som ikke ere døbte, men den er ogsaa et Tegn paa Regeneration eller Gjenfødelse, hvorved de som modtage Daab, ligesom ved et Redskab, retteligen indlemmes i Kirken; Forjættelserne om Syndsforladelse, og om vor Adoption til at blive Guds Born ved den Hellige Aand synligen betegnes og besegles; Troen bestyrkes; og Naaden, i Kraft af Bøn til Gud, forøges. Unge Borns Daab bør visseligen bibeholdes i Kirken, da den stemmer meest overeens med Christi Stiftelse.

XXVIII. Om Herrens Nadvere.

Herrens Nadvere er ikke blot et Kjendetegn paa den Kjærlighed, som de Christne burde nære til hinanden indbyrdes; men den er meget mere vor Forløsnings Sacrament ved Christi Død: saa at for dem, som retteligen, værdigen, og med Tro modtage samme, Brødet, som vi bryde er en Deltagelse i Christi Legeme; og ligeledes Velsignelsens Bæger er en Deltagelse i Christi Blod.

Transsubstantiation (eller Forvandling af Brødets og Vinens Substants) i Herrens Nadvere kan ej bevises af den Hellige Skrift; men strider imod Skriftens ligefremme Ord, tilintetgjør et Sacraments Natur, og haver givet Anledning til megen Overtro.

Christi Legeme gives, tages og ædes i Nadveren, kun paa en himmelsk og aandelig Maade. Og det Middel, hvorved Christi Legeme modtages og nydes i Nadveren er Troen.

Herrens Nadveres Sacrament blev ikke ifølge Christi Anordning, opbevaret, baaret omkring, opløftet, eller tilbedt.

XXIX. Om de Ugudelige, som ikke æde Christi Legeme, i det de indtage Herrens Nadvere.

De Ugudelige, og saadanne som mangle levende Tro, skjondt de legemligen og synligen knuse med deres Tænder (som Sanct Augustinus siger) Christi Legems og Blods Sacrament, saa blive de dog ingenlunde Deltagere i Christo: men snarere til deres Fordømmelse æde og drikke de en saa stor Tings Tegn eller Sacrament.

XXX. Om begge Elementer.

Herrens Bæger bør ikke nægtes Lægfolk: thi begge Dele af Herrens Sacrament, bør, ifølge Christi Anordning og Befaling administreres uden Forskjæl til alle Christne Mennesker.

XXXI. Om Christi eneste Offer fuldendt paa Korset.

Christi Offer een Gang fuldbyrdet, er den fuldkomne Forløselse, Forsoning og Fyldestgjørelse for hele Verdens Synder, saavel oprindelige som virkelige; og der er ej nogen anden Fyldestgjørelse for Synd end det alene. Og derfor vare Messeofrene, i hvilke man sædvanlig sagde, at Præsten offrede Christum for de Levende og de Døde, for at erholde Eftergivelse af Straf eller Skyld gudsbespotterske Fabler og farlige Bedrag.

XXXII. Om Præsters Ægteskab.

Biskopper, Præster, og Diakoner, ere ikke ved Guds Lov befalede at aflægge Løfte om at leve i ugift Stand, eller afholde sig fra Ægteskab: derfor er det tilladeligt for dem, som for alle andre Christne Mænd, efter eget Forgodtbefindende at indgaae Ægteskab, naar de ansee det at være tjenligt for gudeligt Levnet.

XXXIII. Om hvorlunde man skal undgaae Excommunicerede Personer.

Den Person, som ved Kirkens offentlige Erklæring retmæssigen er afskaaren fra Kirkens Eenhed, og excommuniceret, bør af hele de Troendes Mængde holdes for en Hedning og en Tolder, indtil han, ved Bod, er offentlig forsonet, og igjen optagen i Kirken ved en Dommer, som dertil har Bemyndigelse.

XXXIV. Om Kirkens Traditioner.

Det er ikke nødvendigt, at Traditioner og Ceremonier skulle paa alle Steder være fuldkommen eens; thi de have til alle Tider været forskjællige, og de forandres efter Landes, Tiders og Folkeskikkes Forskjællighed, naar kun intet bliver anordnet imod Guds Ord. Men hvosomhelst, efter eget Tykke, frivilligen og forsætligen, offentlig overtræder Kirkens Traditioner og Ceremonier, som ikke stride mod Guds Ord, og som ere anordnede og approberede af en offentlig Autoritet, bør offentligen irettesættes (for at andre skulle vogte sig for at gjøre det samme), som en der forseer sig imod Kirkens almindelige Orden, krænker Øvrighedens Myndighed, og saarer svage Brødres Samvittigheder.

Enhver særegen, eller National-Kirke er beføjet til at anordne, forandre, og afskaffe Ceremonier eller Kirkeskikke, som kun ere paabudne af en menneskelig Autoritet, naar kun alle Ting skee til Opbyggelse.

XXXV. Om Homilierne.

Den anden Bog af Homilier, hvis forskjællige Titler vi have anført strax efter denne Artikel, indeholder en gudelig og sund Lære, som er nødvendig for disse Tider,

ligesom ogsaa den i Edward den Sjettes Tid udgivne første Bog af Homilier; og desaarsag holde vi for at de bør flittigen og tydeligen læses af Gudsords-Tjenerne i Kirkerne, saa at Folket kan forstaae dem.

Homiliernes Navne.

1. **Om Kirkens rette Brug.**
2. **Imod Afgudsdyrkelsens Fare.**
3. **Om at reparere Kirker og holde dem rene.**
4. **Om Gode Gjerninger: For det Forste om Faste.**
5. **Imod Fraadseri og Drukkenskab.**
6. **Imod Overdaad i Klæder.**
7. **Om Bøn.**
8. **Om Sted og Tid for Bøn.**
9. **Om at Offentlige Bønner og Sacramenter bør administreres i et bekjendt Sprog.**
10. **Om Guds Ords ærbodige Højagtelse.**
11. **Om Almisse-Gaver.**
12. **Om Christi Fodsel.**
13. **Om Christi Lidelse.**
14. **Om Christi Opstandelse.**
15. **Om den værdige Annammelse af Christi Legems og Blods Sacramente.**
16. **Om den Hellige Aands Gaver.**
17. **Paa Rogations-Dagene.**
18. **Om Ægtestanden.**
19. **Om Anger.**
20. **Imod Orkesloshed.**
21. **Imod Rebellion.**

XXXVI. Om Biskoppers og Gejstliges Consecration.

Bogen om Erkebiskoppers og Biskoppers Consecration og om Præsters og Diakoners Ordination, nylig udgiven i Edward den Sjettes Tid og til samme Tid confirmeret ved Parliamentets Authoritet, indeholder alt hvad der er nodvendigt for en saadan Consecration og Ordination; og den indeholder intet, som i sig selv er overtroisk og ugudeligt. Og derfor erklære vi, at alle de som ere consecrerede eller ordinerede efter samme Bogs Ritual, siden førbemeldte Kong Edwards andet Aar, indtil nærværende Tid, eller som herefter blive consecrerede eller ordinerede efter samme Ritual, ere tilbørligen, ordentligen og retmæssigen consecrerede og ordinerede.

XXXVII. Om den Civile Ovrighed.

Dronningens Majestæt har den overste Magt i dette Englands Rige, og i hendes andre Fyrstendommer, og hende tilkommer i alle Sager Overbestyrelsen over alle dette Riges Stænder, hvad enten de ere Ecclesiastiske eller Civile, og hun er ikke, og bør ikke være underkastet nogen fremmed Jurisdiction.

Naar vi tillægge Dronningens Majestæt den øverste Regjerings-Magt, hvilket vi erfare at visse bagtalerske Menneskers Gemytter finde anstødeligt; saa overdrage vi ikke til vore Fyrster enten Guds Ords Tjeneste, eller Sacramenternes Administration, hvilket ogsaa de nyligen af vor Dronning Elizabeth udgivne Anordninger klarligen bevidne; men kun den Forrettighed, som vi see at Gud selv i den hellige Skrift altid haver givet alle gudelige Fyrster; det er, at de skulle regjere over alle Stænder og Classer, som Gud haver overdraget til deres Omsorg, hvad enten samme ere Ecclesiastiske eller Verdslige, og holde de Gjenstridige og Misgjerningsmænd i Skranker med det civile Sværd.

Biskoppen af Rom haver ingen Jurisdiction i dette Englands Rige.

Rigets Love kunne straffe Christne Mennesker med Doden, for svare og grove Forbrydelser.

Det er tilladeligt for Christne Mænd, paa Ovrighedens Befaling,

at bære Vaaben og gjøre Krigstjeneste.

XXXVIII. Om Christne Menneskers Gods, som ikke er fælles.

De Christnes Rigdomme og Gods er ikke fælles, i hvad der angaaer sammes Ret, Adkomst og Besiddelse, som visse Anabaptister falskeligen paastaae. Alligevel bør hver Mand, af de Ting han ejer, efter Formue, gavmildt meddele Almisser til de Fattige.

XXXIX. Om et Christent Menneskes Eed.

Ligesom vi bekjende at forfængelig og formastelig Sværgen er Christne Mennesker forbudt af vor Herre Jesu Christo, og Jacobo hans Apostel, saa holde vi for at den Christelige Religion ikke forbyder et Menneske at sværge, naar Øvrigheden fordrer det, i en Troes- og Christenkjærligheds Sag, forudsat at det skeer efter Prophetens Lære i Retfærdighed, Dom og Sandhed.

Ratificationen.

Denne Bog af foranskrevne Artikler, er igjen approberet med Bemyndigelse til at holde dem og lade dem exequere inden dette Rige, med Bifald og Samtykke af vor Souveraine Frue Elizabeth af Guds Naade af England, Frankrig og Irland Dronning, Troens Forsvarerinde 2c. 2c. Hvilke Artikler bleve med Opmærksomhed læste, og igjen confirmerede ved Erkebiskoppernes og Biskoppernes i Overhuset egenhændige Underskrift, og ved hele Clerisiets Underskrift i Convocationens Under Huus, i Aaret efter Christi Fødsel 1571.

En Tabel over Artiklerne.

1. Om Tro paa den Hellige Treenighed.
2. Om Christus, Guds Søn.
3. Om hans Nedfart til Helvede.
4. Om hans Opstandelse.
5. Om den Hellige Aand.
6. Om Skriftens Tilstrækkelighed.
7. Om det Gamle Testamente.
8. Om de Tre Troesbekjendelser.
9. Om den Oprindelige Synd eller Arvesynden.
10. Om Fri Villje.
11. Om Retfærdiggjørelse.
12. Om Gode Gjerninger.
13. Om Gjerninger før Retfærdiggjorelsen.
14. Om Overpligtige Gjerninger.
15. Om Christus, som alene er uden Synd.
16. Om Synd efter Daaben.
17. Om Prædestination og Udvælgelse.
18. Om Saligheds Erholdelse ved Christum.
19. Om Kirken.
20. Om Kirkens Myndighed.
21. Om Almindelige Kirkeforsamlingers Myndighed.
22. Om Skjærsild.
23. Om Gejstligt Embedes Forretning i Menigheden.
24. Om et Sprog, som Menigheden forstaaer.
25. Om Sacramenterne.
26. Om Guds-Ords-Tjenernes Uværdighed.
27. Om Daab.
28. Om Herrens Nadvere.
29. Om de Ugudelige, som ikke æde Christi Legeme.
30. Om begge Elementer.
31. Om Christi eneste Offer.
32. Om Præsters Ægteskab.
33. Om Excommunicerede Personer.
34. Om Kirkens Traditioner.
35. Om Homilierne.
36. Om Gejstliges Consecration.
37. Om den Civile Øvrighed.
38. Om Christne Menneskers Gods.
39. Om et Christent Menneskes Eed.

En Tabel

over

Beslægtede og Forvandte,

som efter Skriften og vore Love ere forbudte at indgaae Ægteskab.

Manden maa ikke ægte sin	Qvinden maa ikke ægte sin
1. Bedste-Moder.	1. Bedste-Fader.
2. Bedste-Faders Kone.	2. Bedste-Moders Mand.
3. Kones Bedste-Moder.	3. Mands Bedste-Fader.
4. Faders Søster.	4. Faderbroder.
5. Moders Søster.	5. Moderbroder.
6. Faderbroders Kone.	6. Fadersøsters Mand.
7. Moderbroders Kone.	7. Modersøsters Mand.
8. Kones Fadersøster.	8. Mands Faderbroder.
9. Kones Modersøster.	9. Mands Moderbroder.
10. Moder.	10. Fader.
11. Stivmoder.	11. Stivfader.
12. Kones Moder.	12. Mands Fader.
13. Datter.	13. Søn.
14. Kones Datter.	14. Mands Søn.
15. Søns Kone.	15. Datters Mand.
16. Søster.	16. Broder.
17. Kones Søster.	17. Mands Broder.
18. Broders Kone.	18. Søsters Mand.
19. Søns Datter.	19. Sønne-Søn.
20. Datter-Datter.	20. Datter-Søn.
21. Sønne-Søns Kone.	21. Sønnedatters Mand.
22. Datter-Søns Kone.	22. Datter-Datters Mand.
23. Kones Søns Datter.	23. Mands Sønne-Søn.
24. Kones Datter-Datter.	24. Mands Datter-Søn.
25. Broder-Datter.	25. Broder-Søn.
26. Søster-Datter.	26. Søster-Søn.
27. Broder-Søns Kone.	27. Broderdatters Mand.
28. Søster-Søns Kone.	28. Søsterdatters Mand.
29. Kones Broder-Datter.	29. Mands Broder-Søn.
30. Kones Søster-Datter.	30. Mands Søstersøn.

Finis.

Liturgien

eller

Den Almindelige Bønne-Bog

og

Sacramenternes Administration

og andre

Kirkens Skikke og Ceremonier,

overeensstemmende med

Den forenede Engelske og Irlandske Kirkes Brug,

tilligemed

Davids Psalmers Psalter,

trykt med de Skilletegn, hvorefter det skal synges
eller siges i Kirkerne.

Kjøbenhavn.

1848.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

